

Ο ΚΑΙΡΟΣ  
ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ

ΤΟΜΟΣ Β΄.

# ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

«Ἡ ΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ὡς τὸ ΛΑΜΠΡΟΝ ΦῶΣ  
Τὸ ΦΕΓΓΟΝ ΕΠΙ ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ, ΕΩΣΟΥ  
ΓΕΙΝΗ· ΤΕΛΕΙΑ ΗΜΕΡΑ». — Παροιμ. δ'. 18.

---

ΤΟΜΟΣ Β'

---

## Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ

“THE TIME IS AT HAND”—Greek

---

«Καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ πρὸςώπου τοῦ Κυρίου· καὶ ἀποστείλῃ  
τὸν ... Ἰησοῦν Χριστόν, “Ὅν δεῖ θάνατόν μὲν δέξασθαι ἄχρι

ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΤΩΝ,

ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνες αὐτοῦ προφη-  
τῶν». Ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα  
ὑμᾶς ὥς κλέπτῃς καταλάβῃ.

Πράξ. γ' 19-21. Α' Θεσσαλ. ε' 4.

---

DAWN BIBLE STUDENTS ASSOCIATION

East Rutherford

New Jersey

---

ΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΩΝ  
 ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΕΥΟΝΤΩΝ  
 ΕΝ ΤΩΙ ΑΙΩΝΙΩΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΙ  
 ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΩΝ "ΑΓΙΩΝ,, ΤΟΥ,  
 ΤΩΝ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΣΙΑΝ ΑΠΕΚΔΕΧΟΜΕΝΩΝ,  
 ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ  
 "ΤΩΝ ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΤΟΠΩ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ",  
 "ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ",  
 ΚΑΙ ΤΗΣ  
 ΣΥΣΤΕΝΑΖΟΥΣΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ, ΤΗΣ ΣΥΝΩΔΙΝΟΥΣΗΣ,  
 ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ  
 ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΑΠΕΚΔΕΧΟΜΕΝΗΣ,  
 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟΝ ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ.

---

*«Τοῦ φωτίσαι πάντας εἰς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου  
 ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ». «Ἐν ᾧ ἀπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ  
 σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος  
 Αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν Αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν Αὐτῷ εἰς  
 οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφα-  
 λαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ».*  
*Ἐφεσ. γ'. 4, 5, 9: α'. 8—10.*

---

## Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ

### ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ Τόμου τούτου ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1886, μ.Χ. Ἐκτοτε μία ἔκδοσις κατόπιν τῆς ἄλλης ἐξεδόθησαν εἰς διαφόρους γλώσσας, ἕως οὗ τῶρα πλέον τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου ἀντιτύπων εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι προξενοῦσιν ἑκπληξιν, ὅταν ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν πόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι σήμερον ἔχουσι πίστιν τινὰ εἰς τὴν Γραφὴν ὡς τὴν Θεῖαν Ἀποκάλυψιν, καὶ πόσον ὀλίγοι ἐξ ἐκείνων οἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὴν Γραφὴν ἐκτιμῶσι τὴν προφητείαν καὶ τὴν χρονολογίαν — ἰδιαιτέρως τὴν χρονολογίαν τῆς Γραφῆς, καὶ τὴν ἐν τῇ Γραφῇ ἱστορίαν τοῦ κόσμου.

Ὁ συγγραφεὺς καὶ οἱ ἐκδότες ἔχουσιν ἰσχυράν αἰτίαν ὅπως χαίρῳσιν ἐνεκεν τῶν ἐξακολουθητικῶς ἐρχομένων ἀποδείξεων, ὅτι ὁ Τόμος οὗτος, ἀπέβη λίαν ἐπιβοηθητικὸς εἰς τὸν ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς λαὸν τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ Μελέτῃ τῆς Γραφῆς — ἐπειδὴ διερμηνεύει τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ταξινομῶν τὰς ἐρμηνείας εἰς θέματα λίαν ἐπιβοηθητικὰ διὰ τὸν Σπουδαστήν. Ἰδιαιτέρως ἔχομεν λάβει πληροφορίας παρὰ πολλῶν, ὅτι ἠυλογήθησαν ἐκ τῆς μελέτης τοῦ τρόπου τῆς δευτέρας ἐλεύσεως — ἐκ τῆς ἐν τῷ παρόντι τόμῳ παρατιθεμένης Γραφικῆς ἀποδείξεως ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν οὐδέποτε θὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν γῆν ταύτην ὡς ἄνθρωπος, διότι ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπινον ὄν, ὅταν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐγενύθη θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Τὰ χωρία ἅτινα προσάγονται εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου, ἀποδεικνύοντα ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶναι ἤδη ἔνδοξος ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ταχέως θέλει γείνη Βασιλεὺς τοῦ κόσμου, ἀπέβησαν λίαν ἐπιβοηθητικὰ εἰς πολλοὺς ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῶν.

Δὲν ἀξιοῦμεν ὅτι ὁ Τόμος οὗτος εἶναι ἀλάνθαστος, οὔτε ὅτι ἔχει οἰανδήποτε ἀπ' εὐθείας παρὰ Θεοῦ ἔμπνευσιν ἐν τῇ διερμηνεύσει τοῦ Λόγου Αὐτοῦ. Ἀπ' ἐναντίας ἀξιοῦμεν ὅτι ἡ Γραφὴ εἶναι ἡ Θεία Ἀποκάλυψις. Προσεπαθήσαμεν ἐν τῷ Τόμῳ τούτῳ νὰ παραθέσωμεν τὰς Γραφικὰς μαρτυρίας καὶ νὰ ὑποβάλωμεν εἰς στήναις ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐπραγματεύθημεν ζητήματα τόσον δύσκολα, ἅτινα ἄλλοι σπανίως τὰ ἤγγισαν, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ παράδοξον, εἰάν τινες τῶν εἰς τὸν Τόμον τοῦτον ὑποβληθειῶν γνωμῶν δὲν ἐξεπληρώθησαν ἐπακριβῶς μέχρι γραμματός. Ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς, οἱ ἐκδότες καὶ αἱ χιλιάδες τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Τόμου τούτου, δὲν αἰσχύνονται διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐκτεθειμένας σκέψεις,

## ΗΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

καὶ ἐγχειρίζουσιν αὐτόν ἀκόμη πρὸς πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς τὴν Μελέτην τῆς Γραφῆς — ὡς ὄντα πλήρη ἐνδιαφέροντος καὶ τὰ μάλιστα ἐπαποθητικὸν εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου.

Ἡ χρονολογία τῶν Γραφῶν, ἣτις παρουσιάζεται ἐνταῦθα δεικνύει ὅτι αἱ ἕξ μεγάλαι χιλιετεῖς ἡμέραι αἰτνες ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, παρῆλθον, καὶ ὅτι ἡ μεγάλη Ἑβδόμη Ἡμέρα, τὰ Χίλια ἔτη τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἤρχισεν εἰς τὸ 1873. Τὰ γεγονότα τῶν 43 τούτων ἐτῶν ἅτινα ὁ Τόμος οὗτος ἀξιοῖ ὅτι εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Χιλιετηρίδος, εὐρίσκομεν ἀκόμη ἐπιβεβαιοῦντα τελείως, τὰς προφητείας τῆς Γραφῆς ὡς αὗται ἐκτίθενται ἐνταῦθα. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν 43 τούτων ἐτῶν, πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐφευρέσεις τῆς ἡμέρας ἡμῶν ἀνεκαλύφθησαν. Ἡ ραπτομηχανὴ μίαν τῶν πρώτων ἐφευρέσεων, ἤρξατο ἀφικνουμένη εἰς τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς πρὸ 43 ἐτῶν. Ἐκτοτε ἀπεκτίσαμεν παντὸς εἶδους γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων, καὶ εὐκολίας εἰς τὰς ἐργασίας ἐν τοῖς ἐργοστασίοις, τοῖς καταστήμασι καὶ ταῖς οἰκίαις ἡμῶν, ἐν ἀφθονίᾳ καὶ ἐν εὐθηνότητι — διὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἐφευρέσεων. Ταῦτα ἑλλαττοῦσι τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας, ἀφαιροῦντες «τὸν ἰδρῶτα τοῦ προσώπου» ὅστις ὡς ἡ Γραφὴ διακηρύττει εἶναι συνδεδεμένος μετὰ τῆς ἀρᾶς, ἀποτελῶν μέρος αὐτῆς.

Δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ εἰπώμεν ὅτι κατὰ τὰ 43 ταῦτα ἔτη, ὁ κόσμος ἠῤῥησε τὸν πλοῦτον αὐτοῦ χιλιαπλασίως. Ὅταν δὲ ἐνθυμώμεθα ὅτι ὀπισθεν τῶν τεσσαράκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν, κεῖται περίοδος, ἕξ χιλιάδων ἐτῶν, ἀνθρωπίνων προσπαθειῶν, φαίνεται θαῦμα ὅτι ὁ κόσμος κατώρθωσε νὰ ἐπιτελέσῃ χιλιάδας περισσότερα εἰς διάστημα 43 ἐτῶν, ἢ ὅσα ἐπετέλεσεν εἰς τὸ διάστημα τῶν προηγηθέντων ἑξακασχιλίων ἐτῶν. Βεβαίως τὸ τοιοῦτον ἐπιβεβαίωσι τὴν ἀξίωσιν τοῦ Τόμου τούτου, ὅτι ἔχομεν εἰσέλθῃ εἰς τὴν μεγάλην Ἑβδόμην Ἡμέραν, καὶ ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τώρα βλέπομεν πέραξ ἡμῶν, εἶναι ἀκτίνες μόνον τῶν πολλῶν μεγαλητέρων εὐλογιῶν αἰτνες θὰ ἔλθωσιν ὅταν ἀνατελῇ ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης μὲ ἱασιν ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ, καὶ θὰ διασκορπίσῃ τὰ σκότη τῆς ἀγνοίας καὶ δεισδαιμονίας τοῦ κόσμου!

Ὁ Τόμος οὗτος ἐκθέτει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἐκήρυττεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, ὅτι οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν χρονολογικῶς ἔληξαν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1914 μ.Χ. Ἡ ἔκφρασις «Καιροὶ τῶν ἐθνῶν» ἐν τῇ Γραφικῇ χορῇ, σημαίνει τὰ ἔτη, ἢ τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ' ἣν τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη τοῦ κόσμου, θὰ ἐπιτρέπετο ὅπως κυριαρχήσωσιν, ἣτις ἤρξατο ἀμέσως μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τυπικῆς Βασιλείας ἀπὸ τοῦ Φυ-

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

σικου Ἰσραήλ, καὶ πληροὶ τὸ κενόν, μεταξὺ τοῦ συμβάντος ἐκεῖνου καὶ τῆς ιδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὸν Μεσσίαν —εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει». Ἰεζεκιήλ κα' 27.

Δὲν ἡδυνάμεθα θεθαίως νὰ γνωρίζωμεν, κατὰ τὸ 1889, ἐὰν ἡ χρονολογία τοῦ 1914, ἣτις τόσον ἐνκρινῶς σημειοῦται ἐν ταῖς Γραφαῖς, ὡς τὸ τέλος τῆς ἀδείας τῆς ἐξασκήσεως ἐξουσίας ὑπὸ τῶν ἐθνῶν, τῆς ἀδείας τῶν ὅπως κυβερνήσωσι τὸν κόσμον, θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἡ ἐξουσία αὕτη θὰ ἔπαυε τελείως ὑφισταμένη κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἢ ἐὰν τῆς ἀδείας αὐτῶν ἐκπνεύσης τότε θὰ ἤρχιζεν ἡ ἐξουσία αὐτῶν. Τὸ τελευταῖον ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι εἶναι τὸ πρόγραμμα τοῦ Κυρίου καὶ ἐνωρὶς κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1914, τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη, ἅτινα ἀφορᾷ ἡ ἐν λόγῳ προφητεία, ἤρξαντο τὸν παρόντα μέγαν πόλεμον, ὅστις κατὰ τὰς Γραφάς, θέλει ἐπιφέρει τὴν πλήρη ἀνατροπὴν πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων κυβερνήσεων, ἀνοίγων τὴν ὁδόν, διὰ τὴν πλήρη ἰδρυσιν τῆς Βασιλείας τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν πέραν τοῦ καταπετάσματος, δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὰ πράγματα ἅτινα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν Κυρίου καὶ τῶν ἐνδεδοξαμένων ἤδη μελῶν τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ. Πιστεύομεν ὅτι ὁ Κύριος θέτει τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ κόσμου τώρα, ὅπερ δὲν ἔπραξε κατὰ τοὺς παρελθόντας καιροὺς. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ καιρὸς τῆς μεγάλης θλίψεως, ἣτις ἔχει ἀρχίσει, ἀνταποκρίνεται στενωτάτα πρὸς τὴν Θεῖαν διακήρυξιν, τὴν ἀφορῶσαν τὸν χρόνον καὶ τὰς συνθήκας τῆς ιδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Μεσσίου. Αὐτὸς ὁ Κύριος πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι, κατὰ τὸν χρόνον ὅποτε θὰ λάβῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν καὶ θὰ βασιλεύσῃ, τὰ ἔθνη θὰ ὀργισθῶσι καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ θὰ ἔλθῃ. Ὁλίγον μετὰ ταῦτα, θὰ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς κρίσεως τῶν νεκρῶν, καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς ἀμοιβῆς εἰς τοὺς δούλους τοῦ Κυρίου, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τέλος θὰ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς καταστροφῆς τῶν ἀδιορθῶτων, οἵτινες θὰ ἐξασκήσωσιν ἐξαχρεωτικὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς γῆς. — Ἀποκ. κα' 8.

Ἀνθρώποι καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον, ἐγνώριζον περὶ τῶν προσδοκῶν τῶν Σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἔτος 1914 μ.Χ. καὶ ὅταν εἰς τοιοῦτος πόλεμος ὡς ὁ παρὼν ἐξεργάγῃ, ὅταν οἱ ἄνεμοι τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἤρχισαν νὰ φουσῶσι μετὰ τόσον μεγάλῃς ὀρμητικότητος καὶ καταστρεπτικότητος, χιλιάδες ἀνεμνήσθησαν ὅτι εἶχον ἀκούσῃ καὶ ἀναγνώσῃ περὶ τοῦ τέλους τοῦ καιροῦ τῶν ἐθνῶν. Χιλιάδες σήμερον ἐκτιμῶσι καὶ καταναῶσι τελείως τοὺς καιροὺς εἰς τοὺς ὁποίους νῦν ζῶμεν. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι λίαν ἐπιδοθητική καὶ ἐμπνέουσα. Ἡ κατανόησις τοῦ

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι πολὺ ταχέως πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ θὰ συναχθῶσι πρὸς αὐτόν, διὰ τῆς μεταλλαγῆς τῆς ἀναστάσεως, ἔσχεν ἐνισχυτικὴν καὶ ἐνθαρρυντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν Σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς, διαχωρίσασα αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τῶν φόβων καὶ φιλοδοξιῶν αὐτοῦ, καὶ κινήσασα αὐτοὺς ὥστε νὰ στρέψωσι καὶ προσηλώσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ Στεφάνου τῆς ζωῆς, ὃν ὁ Κύριος ἔχει πεφυλαγμένον διὰ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, ὑπερόχως.

Ὁ συγγραφεὺς ἀναγνωρίζει ὅτι εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο, παρουσιάζει τὴν σκέψιν ὅτι οἱ ἅγιοι τοῦ Κυρίου ἠδύναντο νὰ προσδοκῶσιν, ὅπως εὐρεθῶσιν μετ' αὐτοῦ ἐν δόξῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ καιροῦ τῶν ἐθνῶν. Τοῦτο ἦτο ἕν λάθος εἰς τὸ ὁποῖον ἠδύναντο τις φυσικῶς νὰ ὑποπτεύῃ, ἀλλ' ὁ Κύριος διεκυβέρνησεν αὐτό, πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἡ σκέψις ὅτι ἡ Ἐκκλησία θὰ συνηθροίζετο ὅλη εἰς τὴν δόξαν πρὸ τοῦ ὀκτωβρίου τοῦ 1914 ἔσχε θεβαίως ἐνισχυτικὴν καὶ ἐνθαρρυντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ χιλιάδων, οἵτινες πάντες δυνανταὶ ἔνεκεν τούτου νὰ αἰνῶσι τὸν Κύριον, καὶ διὰ τὰ λάθος ἀκόμη. Πολλοὶ τῷ ὄντι δύνανται νὰ εἰπωσιν ὅτι εἶναι πλήρεις εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν Κύριον, διότι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἐλπιδῶν τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἔλαβε χώραν, ὅταν ἀνεμένομεν· καὶ διότι ἡμεῖς, ὡς λαὸς τοῦ Κυρίου, ἔχομεν περισσοτέρας εὐκαιρίας ὅπως ἐπιτελέσωμεν ἀγιασμόν, καὶ ὅπως συμμετάσχωμεν μετὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν αὐτοῦ.

Τὸ λάθος ἡμῶν δὲν ἦτο προφανῶς σχετικῶς πρὸς τὸ τέλος τοῦ καιροῦ τῶν ἐθνῶν· ἀλλ' ἐξηγάγομεν λελανθασμένον συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξήχθη ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου. Εἶδομεν εἰς τὰς Ἰσραφάς, παρὰλληλά τινα, μετὰ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Αἰῶνος καὶ τοῦ Εὐαγγελικοῦ Αἰῶνος. Ἐπρεπε νὰ εἶχομεν ἐννοήσῃ ὅτι τὰ παρὰλληλα ταῦτα ἀφεώρων τὴν καταστροφὴν τῶν κατ' ὄνομα συστημάτων, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, καὶ ὅτι δὲν δεικνύουσι τὸν χρόνον τῆς ἐνδοξάσεως τῆς Νέας Κτίσεως. Ἡ ἐξηγήσις αὕτη θὰ ὑποβοηθήσῃ τὸν ἀναγνώστην, ὅταν θὰ μελετᾷ τὸν παρόντα Τόμον «Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ». Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι αἱ μεγάλαι εὐλογίαι τὰς ὁποίας πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἀπηλαύσαμεν κατὰ τὸ παρελθόν, θέλουσιν ἐξακολουθήσῃ, ῥέουσai διὰ μέσου τοῦ παρόντος Τόμου καὶ εἰς χιλιάδας ἄλλων. Αὐταὶ εἶναι αἱ συνοδευούσαι τὸν Τόμον τοῦτον προσευχαὶ τοῦ ἐκδότου.

ΚΑΡΟΛΟΥ Τ. ΡΩΣΣΕΛΛΑ

Βρυκλίνον Ν.Υ.

Ὀκτωβρίου 1. 1916.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Βιβλικοὶ Χρόνοι καὶ καιροὶ ὁρισθέντες ὠριζόμενοι·

Οἱ Χρόνοι καὶ καιροὶ οἱ παρὰ Θεοῦ ὠρισμένοι.—Διὰ τί δὲν ἐκτίθενται μάλ-  
λον σαφῶς.—'Αποκαλύπτονται ἐν ὠρισμένοις καιροῖς.—'Ἡ διακαὴς  
ἐπιθυμία τοῦ γὰ γνωρίζη τις χρόνους καὶ καιροὺς ἀξιοσώστατος.—  
Σφάλματα τῶν Adventists (Χριστιανῶν προσδοκάντων τὴν ἔλευσιν  
τοῦ Χριστοῦ).—Τὸ πραγματικὸν ἀντικείμενον τῶν περὶ καιρῶν προ-  
φητειῶν.—'Ἡ ἐνεστώσα ἡμῶν θύσις.—Τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπομέ-  
ων κεφαλαίων· . . . . . Σελ. 18

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

'Ἡ Χρονολογία τῶν Γραφῶν.

Χρησιμοῦντες τῆς Χρονολογίας πρὸς κατανόησιν τῶν προφητειῶν.—'Απα-  
ραιτητοὶ χρονολογίαι παρεχόμεναι ἐν ταῖς Γραφαῖς.—'Απὸ τῆς θη-  
μιουργίας τοῦ 'Αδάμ μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ. συμπληροῦνται 6,000  
ἔτη.—Πῶς τῶν μεγάλων περιόδων τῆς Γραφικῆς Χρονολογίας.—  
Λεπτομερὲς ἐξέτασις αὐτῶν.—'Απὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς ἀπο-  
ξηράνσεως τῶν ἰδμάτων τοῦ κατακλυσμοῦ.—Μέχρι τῆς πρὸς τὸν 'Α-  
βραὰμ ἐπαγγελίας.—Μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου.—Μέχρι τῆς  
διαίρεσεως τῆς Χαναὰν μεταξὺ τῶν φυλῶν.—'Ἡ περίοδος τῶν Κρι-  
τῶν.—'Ἡ περίοδος τῶν Βασιλείων.—'Ἡ περίοδος τῆς ἐρημώσεως.—  
Μέχρι Μ. Χ. 1873.—Ποῦ ἡ χρονολογία αὕτη διαφέρει τῇ· χρονο-  
λογίας τοῦ Ἐπισκόπου Usher, τῆς σημειουμένης εἰς τὰς Ἀγγλικὰς  
ἐκδόσεις τῆς 'Αγ. Γραφῆς.—'Ἡ ἀληθὴς χρονολογία τῆς Γεννήσεως  
τοῦ Κυρίου ἡμῶν. . . . . Σελ. 35

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

'Ἡ ἐκπληρωσίς προφητικῶν καιρῶν κατὰ τὴν πρῶτην  
ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ.—Δανλ. θ'. 23—27.

Αἱ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες τῆς προφητείας τοῦ Δανιὴλ.—Γεγονότα προ-  
λεχθέντα ὡς μέλλοντα γὰ πληρωθῶσιν ἐντὸς τοῦ εἰρημένου καιροῦ.—  
'Ο καιρὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσοίου ἀνδεικνύμενος, καὶ ἀρχὴ τις  
προσδιοριζομένη ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὁ καιρὸς οὗτος ἐνδείκνυται.  
—Κλείς δι' ἄλλας χρονολογικὰς προφητείας.—'Ο Χρόνος τῆς σταυ-  
ρώσεως τοῦ Μεσοίου ὑποδεικνύμενος.—'Ἡ ἐλδικὴ εὐνοία τοῦ Θεοῦ  
πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ὡς ἔθνος συντηθηθεὶς ἐν δικαιοσύνῃ, ἀλλὰ συνε-  
χισθεῖσα εἰς ἄτομα.—'Ἡ χροίς τοῦ Ἀγίου τῶν Ἀγίων.—Ολίγαι ἐκ-  
χυνομένη περὶ τῆς ἐρημώσεως (τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους). . . Σελ. 70

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### Οἱ καιροὶ τῶν ἔθνων.

Ποιοὶ εἶναι οἱ καιροὶ τῶν ἔθνων ; — Ἡ ἀρχὴ αὐτῶν, ἡ διάρκειά των τὸ τέλος των, 1914 Μ. Χ. — Συναφῆ πρὸς αὐτοὺς γεγονότα. — Παρεπόμενα γεγονότα. — Καιροὶ ὑπὸ γραμματικῇ καὶ συμβολικῇ σημασίαν. Ἀξιοσημειώτως τις τύπος. — Αἱ ἐνδοξασαὶ ἐνδείξεις. — Ἡ Βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ ἀνατρέπουσα τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν. — Συνεπὶς οργανουμένη πρὶν ἢ δευτέρα λήξη. — Πρὸ τοῦ 1914 Μ. Χ. — Διὰ τὴν αἱ Βασιλεῖαι τῶν ἔθνων ἀντιπολιτεύονται ταύτην. — Πῶς, καὶ διὰ τί πάντες θέλουσιν ἀποδεχθῆ αὐτήν ἐπὶ τέλους ἐν χαρᾷ. « Ἡ ἐπιθυμία πάντων τῶν ἔθνων θέλει ἐλθεῖ ». . . . . Σελ. 81

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Ὁ τρόπος τῆς ἐλευθέρως καὶ ἐπιφανεῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν

Ὁ τρόπος τῆς δευτέρας ἐλευθέρως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς ἄλλα μέρη τοῦ Θεοῦ σχεδίου. — Πῶς, καὶ πότε θὰ ἴδῃ Αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία. — Πῶς, καὶ πότε ἡ δόξα τοῦ Κυρίου θέλει ἀποκαλυφθῆ οὕτως ὥστε πᾶσα σὰρξ ὁμοῦ θὰ ἴδῃ αὐτήν. — Ἐκθέσεις φαινομενικῶς διαμαχόμεναι καὶ ἀπαιδεκτικῶς ὡς διατελοῦσαι ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ. — Ἐρχεται «ὡς κλέπτῃς», Ἄνευ ἐξωτερικοῦ τιμωρ σημείου : — Καὶ ἐν τούτοις, «ἐν κελεύσματι». — «Ἐν φωτὶ ἀρχαγγέλου» — Καὶ «ἐν ἡχῇ τῆς μεγάλης, ἢ ἐσχάτης σάλπιγγος». — «Θέλει ἀποκαλυφθῆ ἐν πυρὶ φλογὸς κάμνων ἐκδίκησιν», καὶ μ' ὅλα ταῦτα, «θέλει ἐλθεῖ σὺν τῷ τρόπῳ ἀνελήφθῃ» : — Ἀποδείξεις τῆς σπουδαίτης τῶν προφητευμένων κατὰ τὴν ἀρμονίαν τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐνδείξεων πρὸς τὰ προλεχθέντα . . . . . Σελ. 116

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

### Τὸ μέγα Ἰωδιζαῖον τῆς γῆς

«Οἱ καιροὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων» προλεχθέντες ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως. — Ἡ χρονολογία τῆς ἐνάργεως αὐτῶν εἶναι ἐνδεσχυμένη. — Δὲν δύναται γὰρ ἀρχίσωσι μέχρι τῆς ἐλευθέρως τοῦ Μεγάλου Ἀποκαταστάτου. — Ἀποδείξεις παρεχόμεναι ἐκ τοῦ νόμου. — Ἐπιβεβαιωτικαὶ αὐτῶν μαρτυρίαι ἐκ τῶν Προφητῶν. — Λογικὰ ἐξαγόμενα ἀρμόμενα ἐκ τούτων, ἐκάστου ἰδιαιτέρως καὶ ὅλων ὁμοῦ ἐξεταζομένων. — Ἡ πρὸς ταῦτα ἀρμονία τῶν ἐνδείξεων τοῦ παρόντος. . . . . Σελ. 197

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ',

### Αἱ παρὰλληλοι οἰκονομίαι

Ὁ Ἰουδαϊκὸς αἰὼν τύπος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος. — Ἀξιοσημειώτως ἀντιστοιχία μεταξὺ τῶν δύο οἰκονομιῶν. — Ἐν τοῖς αὐταῖς εἰσὶν ὅλως διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων. — Ὑπερρχὴ τῆς Χριστιανικῆς οἰκονομίας, τοῦ ἀντιτύπου. — Ὁ κατὰ σόρκα Ἰσραὴλ ἀντιπαραβαλλόμενος πρὸς τὸν πνευματικὸν Ἰσραὴλ. — Αἱ μᾶλλον ἀξιοσημειώτοι παραλληλῆαι ἐξεταζόμεναι. — Χρονολογικαὶ παραλληλῆαι εἰδικώτερον ἐξεταζό-

μεναι. — Ἡ περίοδος τῆς πρὸς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ εὐνοίας. — Χρόνος τῆς ἀποκοπῆς αὐτῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης εὐνοίας. — Ἡ περίοδος τῆς δυσμενείας ἀποδεικνυμένη ἐκ τῶν προφητειῶν ὡς οὕσα ἰση πρὸς τὴν περίοδον τῆς εὐνοίας. — Ἀποστολικὴ μαρτυρία ἐπὶ τοῦ διὲς ἡ περίοδος τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ δυσμενείας εἶναι ἡ περίοδος διὰ τὴν ἀνω κλήσιν τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραὴλ. — Ἡ διάρκεια τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἵματος ἀποδεικνυμένη ἐντεῖθεν ἐμμέσως, πλὴν εὐκρινῶς. — Ἡ συμφωνία τῆς Γραφικῆς χρονολογίας, τῆς ἐκ τοῦ τύπου τοῦ Ἰωβιλάου μαρτυρίας, τῶν καιρῶν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἄλλων προφητειῶν μετὰ τῶν μαθημάτων τῶν ἀρνομένων ἐκ τῶν παραλληλίων τούτων εἶναι ἀναγίγνωστος, πειστικὴ καὶ ἱκανοποιούσα . . . . . Σελ. 230

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ὁ Ἑβλαὶς ἔρχεται πρῶτον.

Ὅποیان θέσιν κατέχει ἡ σπουδαία αὕτη προφητεία ἐν σχέσει πρὸς τὴν δευτέραν παρουσίαν. — Μερικὴ καὶ τυπικὴ ἐκπλήρωσις ταύτης εἰς τὴν αὐτὴν τὸν Βαπτιστὴν. — Ἡ πραγματικὴ αὐτῆς ἐκπλήρωσις. — Τὸ ἐπὶ τοῦ ὅρους τοῦ ἁγίου ὄραμα. — Ἀξιοσημεῖατο ἀντιστοιχεῖται μεταξὺ Ἑβλαὶ τοῦ τύπου καὶ Ἑβλαὶ τοῦ ἀντιτύπου. — Ὁ καιρὸς ἐστὶν ἐγγύς. — Ἡ ἐπισκόπησις. — Ὁ διάδοχος τοῦ Ἑβλαὶ, δ' Ἑλισσαῖ. Σελ. 284

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ὁ Ἀνθρώπος τῆς Ἀνομιᾶς. — Ὁ Ἀντίχριστος.

Ὁ Ἀντίχριστος θέον νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀποκαλυφθῇ καὶ παταχθῇ πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου. — Ἀντίθετός τις θεωρεῖται τοῦ παρόντος ζητήματος ἐξεταζομένη. — Προφητικὴ ὑποτύπωσις. — Ἡ γένεσις τοῦ Ἀντιχρίστου. — Ἡ ταχὺ αὐτοῦ ἀνάπτυξις. — Ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ εἰκὼν ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς περιγραφὴν αὐτοῦ. — Ἡ Βασιλεία αὐτοῦ εἶναι κατ' ἀπομίμησιν τοιαύτη. — Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στέμα αὐτοῦ ἀξιοσημεῖατα. — Οἱ μεγάλοι, πομπώδεις καὶ βλδσημοὶ αὐτοῦ λόγοι. — Αἱ βλδσημοὶ αὐτοῦ διδασκαλῆαι. — Ὁ παρ' αὐτοῦ διαγωγὸς καὶ ἐξουθένωσις τῶν ἁγίων τοῦ Ὑψίστου. — Ἡ βασιλεία τῆς αὐτοῦ Χιλιετηρίδος. — Ὁ ἀντίχριστος πασσομένης μὲ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος. — Ὁ τελικὸς αὐτοῦ ἀγὼν καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ. . . . . Σελ. 306

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ὁ Καιρὸς ἐστὶν ἐγγύς.

Οὐδὲν τὸ μεσολαβοῦν. — Τὸ ἔργον διὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἰδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ. — Αἱ μαρτυρίαι τῶν προφητειῶν συμπληροῦνται. — Οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου διαβλέπουναι πολλὰ. — Οἱ ἀγρυπνοῦντες ἐκ τῶν ἁγίων βλέπουναι μᾶλλον εὐκρινῶς. — Εἶναι διὰ πάντας σπουδαῖον τὸ ἔχειν ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ὁρμὴν διεύθυνσιν. . . . . Σελ. 413

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

### ΕΙΔΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΚΑΙ ΚΑΙΡΟΙ ΘΕΟΘΕΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΙ

Οἱ Χρόνοι καὶ καιροὶ οἱ παρὰ Θεοῦ ὠρισμένοι. — Διατε-  
δὲν ἐκτίθενται μᾶλλον σαφῶς — Ἀποκαλύπτονται ἐν  
ὠρισμένοις καιροῖς. — Ἡ δικαία ἐπιθυμία τοῦ νὰ  
γνωρίζῃ τις χρόνους καὶ καιροὺς ἀξιοδύστατος. —  
Σφάλματα τῶν Adventists (Χριστιανῶν προσδοκούντων  
τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ). — Τὸ πραγματικὸν ἀντικεί-  
μενον τῶν περὶ καιρῶν προφητειῶν. — Ἡ ἐνεσφῶδα  
ἡμῶν θέσις — Τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπομένων κεφα-  
λαίων.

Ὅπως ἐν «*ΤΩΙ ΣΧΕΔΙΩΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ*» ἐφροντίσα-  
μεν νὰ καταδείξωμεν ἀπὸ καθαρᾶς Γραφικῆς ἀπόψεως τὴν  
διάταξιν τοῦ θείου σχεδίου διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου,  
οὕτω, διὰ τῆς αὐτῆς αὐθεντίας τῶν Γραφῶν, προτιθέμεθα  
νὰ ἀποδείξωμεν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ, ὅτι αἱ διάφοροι ὕψεις  
τοῦ σχεδίου ἐκείνου ἔχουσι θετικῶς ὠρισμένους χρόνους καὶ  
καιροὺς διὰ τὴν ἐκπλήρωσίν των. Ὅτι, ἐπομένως, καθ' ὅσον  
τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον ἔχει προχωρήσει εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν του,  
ἐκάστη ὅπως ἢ φάσις αὐτοῦ ἐξεπληρώθη ἀκριβῶς ἐν τῷ  
ἐαυτῆς καιρῷ· καὶ ὅτι ἐπέστη ἡδὴ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν  
τὸ θεῖον σχέδιον μέλλει νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν εὐλογίαν καὶ  
μακαριότητα πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς. — Γένεσ. κη'. 14.  
Γαλάτ. γ', 16.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μακρῶν αἰώνων τῆς Εὐαγγελι-  
κῆς οἰκονομίας, ἡ Ἐκκλησία προσήρχετο, ὡς ἐδιδάχθη ὑπὸ  
τοῦ Κυρίου αὐτῆς, «*Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου, γεννηθήτω τὸ  
θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς*». Ἀλλ' ὡς νυσταλέα  
παιδιά, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς παρετείνεται, πολλοὶ ἔχουσι σχεδὸν  
λησμονήσει τὴν σπουδαιότητα τῶν λόγων οἱ ὅποιοι φαίνον-  
ται ἐκπνέοντες ἤδη ἐπὶ τῶν χειλέων των. Πρὸς πάντας τοὺς  
τοιούτους, ὅσων αἱ καρδίαι παραμένουσι πισταὶ εἰς τὸν Κύ-

ριον, ὑπενθυμίζομεν τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, «ὥρα ἤδη (ἐστὶν) ὑμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σωτηρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νῦν προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα (ἡ Χιλιετής) ἤγγικεν» (Ρωμ. ιγ'. 11). Εἶναι μάλιστα πρὸ τῶν θυρῶν. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ἤδη πλησίον, οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐμβρυώδη ἢ ἀρχικὴν καταστάσιν της, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν (Ματθ. γ' 2), ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καθ' ἣν αἱ Γραφαὶ διακηρύττουσιν ὅτι ἐπικρατεῖται εἰσέτι νὰ ἔλθῃ (Ἰωάν. ιη' 36, 37) — «ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλῃ».

Ἐν τούτοις, μόνον ὅσοι ἐπιμελῶς ἐμελέτησαν τὸ «Σχέδιον τῶν Αἰώνων» θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσωσι τὰ διδάγματα τοῦ ἀνὰ χειρὸς τόμου, ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς θεόθεν διατεταγμένους καιροὺς καὶ χρόνους, διὰ τὴν ἐκτύλιξιν τῶν διαφόρων φάσεων τοῦ σχεδίου ἐκείνου, καὶ τὴν τελικὴν αὐτοῦ συμπλήρωσιν. Τολμῶμεν, ἐπομένως, νὰ ἐλπίσωμεν ὅτε οὐδεὶς θὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν μελέτην τοῦ παρόντος τόμου, πρὶν ἐντελῶς κατανοήσῃ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ παρεχόμενα μαθήματα. Διότι, ἄλλως, ἡ μελέτη αὐτοῦ δὲν θὰ εἶναι «τροφὴ ἐν καιρῷ» διὰ πάντα τοιοῦτον. Ἡ ἀλήθεια τότε μόνον εἶναι τροφὴ ἐν καιρῷ» ὁποῖαν ἡμεῖς εἰς θέσιν νὰ δεχθῶμεν αὐτήν. Οὐδὲν παιδίον εἶναι εἰς θέσιν νὰ λύσῃ μαθηματικόν τι πρόβλημα ἐὰν δὲν ἐδιδάχθῃ πρότερον τὴν χρῆσιν τῶν ἀριθμῶν καὶ τῆς γλώσσης. Οὕτω συμβαίνει ἐπίσης καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θείαν ἀλήθειαν. Αὕτη εἶναι ὠκοδομημένη κατὰ βαθμούς, καὶ διὰ νὰ κατανοήσωμεν αὐτήν δεόν νὰ ἀνέλθωμεν διὰ τῶν βαθμίδων, αἵτινες ἔχουσι προμηθευθῇ εἰς ἡμᾶς — μετ' ἐπιμελείας, πρωτίστως, ἐξελέγχοντες διὰ τῶν Γραφῶν πᾶν βῆμα, ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν, ἀλλὰ μὴ δειλιῶντες συνάμα νὰ προβαίνωμεν καθ' ὅσον ἀπαντῶμεν στερεὸν ἔδαφος ἐφ' οὗ αὐταὶ στηρίζονται. Μόνον ὅσοι ἔχουσιν ἀπόλυτον πίστιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους τὸ «Οὕτω λέγει Κύριος» εἶναι πέρας πάσης ἀμφιβολίας καὶ ἀντιλογίας, μόνον οἱ τοιοῦτοι δύνανται νὰ ὀδηγῶνται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ εἰς πᾶσαν «παροῦσαν ἀλήθειαν», ὡς αὕτη καθίσταται ἐπὶ καιρῶς, — νὰ ὀδηγῶνται εἰς τὴν κατανόη-

σιν νέων ζητημάτων, καὶ νὰ οἰκοδομῶνται καὶ ἐπιστηρίζωνται ὡσαύτως εἰς παλαιὰ τοιαῦτα καὶ διὰ τῆς αὐθεντίας τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀληθῆ ἀποδεδειγμένα.

Τοιοῦτους πιστοὺς καὶ μόνον θέλει ὁδηγήσει ὁ Θεός. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος, ὅπερ εἶναι ὁ καιρὸς τοῦ θερисμοῦ, πολλὰ ἀλήθειαι μέλλουσι νὰ ἔλθωσιν εἰς φῶς, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς δὲν ἐγνωστοποίησε, ἡ κατὰ τοὺς παρελθόντας καιροὺς, οὐδ' εἰς τοὺς μᾶλλον πιστοὺς καὶ ἀφωσιωμένους ἐκ τῶν τέκνων Του. Εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν, ὡς ὁ προφήτης Ἀββακὺμ (β' 3) προδιεκήρυξεν, ἡ ὄρασις, περὶ τῆς ἐνδόξου συμπληρώσεως τοῦ θείου σχεδίου, θέλει λαλήσει, καὶ δὲν θέλει ψευσθῇ· καὶ οὐ εἰς τινα τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ αὕτη ἤθελε λαλήσει τόσον σαφῶς ὥστε οὗτοι θὰ ἠδύναιτο, ὡς ἤθελον ὁδηγηθῇ, νὰ ἐκθέσωσιν αὐτὴν ἐπὶ πινακιδίων, ὅπως διὰ μέσου αὐτῶν οἱ λοιποὶ δύνωνται νὰ ἀναγινώσκωσιν αὐτὴν εὐκρινῶς. Καὶ ὁ Δανιὴλ ἐπίσης προεῖπεν ὅτι κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν τοῦ τέλους ἡ γνῶσις θέλει πληθυνθῇ, καὶ οἱ (διὰ πίστεως) συνετοὶ θέλουσι νοήσει τὴν ὄρασιν (Δανιὴλ. β' 4, 9, 10).

Ὁ σκοπὸς ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι ἔργῳ δὲν εἶναι νὰ προφητεῦσωμεν ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς ἀνθρωπίνης φαντασίας, οὐδὲ νὰ ἐπιδειξώμεν σοφίαν ὑπεράνω τῶν ἐν ταῖς Ἀγλαῖς Γραφαῖς γεγραμμένων. Ἀπορρίπτοντες, ὅθεν, πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐφεύρεσιν ἐννοοῦμεν νὰ προσκολληθῶμεν εἰς τὴν πηγὴν τῆς θείας ἀληθείας, φροντίζοντες νὰ ἀναγνώσκωμεν τὰς προφητείας ἐν τῷ φωτὶ τῶν προφητειῶν, καὶ τῶν καταδήλων ἐκπληρώσεών των, καὶ ἐκθέσωμεν ἐπὶ (χαρτίνων) πινακιδίων ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς διεκήρυξεν ὅτι ἤθελε μένει ἐσφραγισμένον, καὶ τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο, συνεπῶς, νὰ ἐννοηθῇ πρὸ τοῦ καιροῦ τούτου τοῦ τέλους, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὁποίου Αὐτὸς παρέσχε βεβαίωσιν εἰς ἡμᾶς εἰπὼν ὅτι τότε ἤθελεν ἐννοηθῇ.

Ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας τόμῳ παρουσιάζομεν ἄλλοις μαρτυριῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν παρὰ Θεοῦ ὠρισμένων χρόνων καὶ καιρῶν, ἕκαστον κρίνον τῆς ὁποίας ἐκτίσεως θεωροῦμεν Γραφικῶς τόσον ἰσχυρόν, ἐνῶ τὸ ὅλον αὐτῆς, ὁμοῦ ἐξετα-

ζόμενον, καὶ κατὰ τὴν σχέσιν ἣν ἔχουσι τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη πρὸς ἄλληλα, παρέχει τὴν ἀπόδειξιν σχεδίου τόσον εὐρέος καὶ περιεκτικοῦ, βουλῆς τόσον βαθείας, καὶ τόσον τελείας ἁρμονίας, ὥστε νὰ καταδεικνύῃ ἐναργῶς εἰς πάντα ἐπιμελῇ καὶ εὐλαβῇ ἐρευνητήν, ὅτι τὸ τοιοῦτον σχέδιον κεῖται πέραν τοῦ πλάτους καὶ βάθους τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, καὶ ἐπομένως ἀδύνατον νὰ ἔχῃ ἀνθρωπίνην τὴν καταγωγὴν του.

Ἐν αὐτῷ εὐρίσκομεν ὅτι τὸ τέλος τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας, ὁμοίως πρὸς τὸ τέλος τῆς Ἰουδαϊκῆς τοιαύτης, ὀνομάζεται *θερισμός* (Ματθ. θ' . 37· ιγ' . 24, 30, 39)· καὶ ὅτι τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς πρώτης εἶναι, ὡς καὶ τὸ τῆς δευτέρας, περίοδος ἐκ 40 ἐτῶν. Εὐρίσκομεν ὡσαύτως ὅτι αἱ ἀκτῖνες τῶν προφητικῶν μαρτύριων συγκεντροῦνται εἰδικῶς ἐπὶ τῶν *θερισμῶν* τῶν αἰώνων, ἰδίως δὲ ἐπὶ τοῦ *θερισμοῦ* τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὸ τὸ φῶς τῆς Ἰουδαϊκῆς οἰκονομίας — ἔνεκα τοῦ τυπικοῦ αὐτῆς χαρακτηρὸς — συγκλίνει ὡς εἰς ἕνδοξον ἐστίν. Ἐν τῷ φωτὶ τούτῳ δυνάμεθα ἤδη νὰ βλέπωμεν διακεκριμένως τὰ μεγαλόπρεπῃ βήματα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν μακρὰν ἀποψιν τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἀλλ' ἐπίσης κατὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι ἐνέργειαν καὶ διεξαγωγὴν τοῦ σχεδίου Αὐτοῦ. Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν Αὐτοῦ ὅτι θέλει ἀναγγεῖλει ἡμῖν τὰ μέλλοντα (Ἰωάν. ιστ' . 13), διορῶμεν ἐν θαυμασίᾳ σαφηνείᾳ ὁράσεως, τὴν πάνσοφον αὐτοῦ πολιτείαν διὰ τὴν εὐλογίαν καὶ μακαριότητα τῶν πάντων, κατὰ τὸν εἰσερχόμενον ἤδη αἰῶνα τῆς χιλιετηρίδος — καὶ μέχρι τέλους ἀκόμη τῆς ἐνδόξου συμπληρώσεως, καὶ καταλήξεως τούτου εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πάντων. Εὐρίσκομεν ὅτι πολλὰ μεγάλα καὶ θαυμαστά γεγονότα συγκεντροῦνται εἰς τὸν *θερισμὸν* αὐτόν· ὅτι κατ' αὐτόν θὰ λάβῃ χώραν ἡ μεγάλη ἐποχὴ τῆς θλίψεως, ἡ ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβὰ, ἡ τελικὴ καὶ πλήρης ἀνατροπὴ τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ἡ πιῶσις τῆς Μεγάλης Βαβυλῶνος, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπανερχομένης ἐθνολογίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἡ ἰδρυσις τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τέλος, ἡ ἀνάστασις καὶ ἀμοιβὴ τῶν ἁγίων.

Ἐν ταῖς προφητείαις εὐρίσκομεν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς περιόδου τοῦ θερτισμοῦ αὐτοῦ εὐκρινῶς ὀριζόμενα, ὡς ἐπίσης τὰ γεγονότα τὰ μέλλοντα νὰ λάβωσι χώραν κατ' αὐτήν. Τὸ δὲ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος τόμου εἶναι, κατ' οὐσίαν, νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν εἰς τὰ γεγονότα ταῦτα, καὶ παρακολουθήσῃ τὴν σειρὰν τῶν προφητικῶν καιρῶν, καθ' οὓς ταῦτα θὰ ἐξελιχθῶσι. Πρὸς ὑποδοχὴν τῆς μαρτυρίας ταύτης, ὁ ἀναγνώστης δεόν νὰ ἔχῃ ὡς διὰ νὰ ἀκούῃ (Ἀποκλ. β' 7. Ματθ. ια' 15), καὶ ἀνάγκη νὰ προσδοκᾷ μετὰ προθυμίας νὰ ἀπορρίψῃ πολλὰς προλήψεις, ἅμα ὡς φθάσῃ νὰ ἴδῃ διὰ αὐταὶ διαφωνοῦσι πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τοὺς οὕτω διατεθειμένους καὶ οἵτινες παρακολουθοῦσι τὰ μαθήματα τοῦ τόμου τούτου μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐπιμελείας, καὶ κατὰ τὴν σειρὰν τῆς κατατάξεώς των, εἰς τοὺς τοιούτους, δὲν ἀμφιβάλλομεν, τὸ ἔργον θέλει ἀποβῇ μεγάλη εὐλογία. Ἐὰν τὰ ἐν αὐτῷ μαθήματα γέινωσι δεκτὰ εἰς ἀγαθὰ καὶ εὐκρινεῖς καρδίας, ταῦτα, πεποίθαμεν, θέλουσι χρησιμεύσει δύναμις πρὸς ἀποχωρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κόσμου, καὶ ὠρίμασίν των ὡς σῖτος διὰ τὴν ἀποθήκην. Ὅπως δ' οὕτω ζωογονηθῶσιν, ὠριμάσωσι καὶ ἀποχωρισθῶσιν οἱ ἅγιοι, ὡς ὁ σῖτος ἀπὸ τῶν ζιζανίων, κατὰ τὸν νῦν καιρὸν τοῦ θερτισμοῦ, εἶναι ὁ σκοπός, ὡς πιστεύομεν, δι' ὃν ὁ Κύριος προώρισε τὴν ἤδη διανοιγομένην προφητείαν.

Ὅσοι ἠτύχησαν νὰ κατανοήσωσι τὸ μέγα σχεδιάγραμμα τῶν αἰώνων, τὸ ὁποῖον ἐκθέτει τόσον σαφῶς τὴν κανονικὴν διάταξιν, τὸ βαθὺν σχέδιον καὶ τὸν θαυμασίον σκοπὸν τῆς θεῆς βουλῆς, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ, θὰ ἐνδιαφέρονται βεβαίως νὰ γνωρίζωσιν ὅ,τι ὁ Θεὸς εἰδοκεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς τῆς ἐκπληρώσεώς της. Τὸ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐνδιαφέρον αὐτῶν ἀνάγκη νὰ εἶναι ἀσυγκρίτως ὑπέρτερον οἷωνδήποτε ἄλλων ζησάντων κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὰς διὰ πάντας ἐπιφυλασσομένας εὐλογίας. Τὰ πιστὰ τέκνα τοῦ Κυρίου ἐπιποθοῦσι νὰ γνωρίζωσι πότε θέλει εἰσελθεῖ ὁ Βασιλεὺς τῆς Δόξης, καὶ πότε ὁ ἄρχων τοῦ σκότους θέλει δεθῇ· πότε οἱ νῖοι τοῦ φωτός θέλουσιν ἐνλάμ-

πει ὡς ὁ ἥλιος, καὶ τὸ σκότος θὰ διαλυθῇ· πότε οἱ ἅγιοι θέλουνσι προσληφθῇ ἐν τῇ πλήρει τοῦ Θεοῦ νύκτεσι, καὶ ἡ συστενάζουσα κτίσις θέλει ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς, καὶ πότε ὁ ἐνδοξος χαρακτήρ τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Πατρὸς θέλει τελείως ἀποκαλυφθῇ πρὸς τὸν ἐκπληκτον κόσμον, φέρων πάντας ὅσοι ἀγαπῶσι τὴν δικαιοσύνην νὰ κλίνωσι τὰς καρδίας των ἐν λατρείᾳ, ἀγάπῃ καὶ ὑποταγῇ.

Τὸ νὰ εἶναι τις ἄμοιρος καὶ κενὸς τοιούτων πόθων τοῦτο δεικνύει ὅτι ὁ τοιοῦτος στερεῖται ἐνδιαφέροντος πρὸς γνῶσιν καὶ κατανόησιν τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἀπόστολοι οἱ προφηταὶ καὶ οἱ ἄγγελοι πάντες ἐπεθύμησαν καὶ ἐξεζήτησαν νὰ γνωρίσωσι τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ὑπαινίσσειτο τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν προφητῶν. Τὸ τοιοῦτον δὲ ἐκ μέρους τῶν τέκνων Του Ἰνδιαφέρων, εἶναι πάντοτε εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν· διότι καίτοι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἱκανοποίησε τοιούτους πόθους καὶ ἐπιθυμίας, ὅφ' οἵανδ' ἡποτε ἔκτασιν, διότι δὲν ἦτον εἰσέτι ὁ κατάλληλος πρὸς τοῦτο καιρὸς, οὐδ' ἅπας ὁ μῶς ἐπετίμησε τὸ τοιοῦτον ἐνδιαφέρον. Τὸνναντίον, τὸν Δανιήλ, ἐρευνῶντα περὶ τοῦ καιροῦ, ἀπεκάλεσε σφόδρα ἀγαπητόν, καὶ εἰς τὰ ἐρωτήματά του ἀπήντησεν ἐφ' ὅσον τοῦτο συνεβιβάζετο πρὸς τὸ σχέδιόν Του.

Τοιαύτη, λοιπόν, ἐρευνα καὶ ἀναζήτησις δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνάρμοστος περιέργεια ἢ φιλοπραγμωσύνη περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς θέλει ἡμᾶς νὰ ἐκδηλώμεν τὸ περὶ τῶν σχεδίων Του ἐνδιαφέρων ἡμῶν, τὸ ὁποῖον, ἐν τῇ ἐκδηλώσει του θέλει «ἐρευνᾶ τὰς Γραφάς», καὶ θέλει «προσέχει εἰς τὸν βεβαιότερον προφητικὸν λόγον», οὕτω δὲ θέλει κρατεῖ τοὺς ἔχοντας αὐτὸ εἰς τὴν κατάλληλον ἐκείνην στιγμήν τῆς προσδοκίας, ἣτις ταχέως διακρίνει τὴν ἀλήθειαν ὡς αὕτη παρουσιάζεται ἐπὶ καιρὸς. «Τὰ κρυπτὰ ἀνέκουσιν εἰς τὸν Θεόν, τὰ δὲ ἀποκεκαλυμμένα, εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν διαπαντός». (Δευτερ. κθ'. 29). Συνεπῶς, ἐὰν ἡμεῖς αὐστηρῶς περιορισθῶμεν εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀποφεύγωμεν τὰς ἀργολόγους τῶν ἀνθρώπων θεωρίας, ἀναμφιβόλως βασιζόμεθα ἐπὶ ἀσφαλοῦς ἐδάφους. Ἐὰν τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ αὐτοῦ, δὲν ἐκτί-

θενται ἐν ταῖς Γραφαῖς, οὐδεὶς δύναται νὰ εὔρη ταῦτα ἐν αὐταῖς. Οὐδὲν δὲ ὁ Θεὸς ἐξέθεσε διὰ τῶν προφητῶν Αὐτοῦ καὶ Ἀποστόλων, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ διακρατήσῃ αἰωνίως ἀπόρρητον. Ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ, καὶ ἐν προσχεδιασθείσῃ τάξει, πᾶς ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐκτιθέμενος χαρακτὴρ τοῦ θείου σχεδίου, ὡς ἐπίσης οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ τῆς ἐκπληρώσεώς του, ἀποκαλύπτονται εἰς τοὺς ἀγρυπνοῦντας· ἀλλ' ἡ πλήρης διατύπωσις τοῦ σχεδίου, μετὰ τῶν ἀφορουσῶν αὐτὸ χρονολογικῶν λεπτομερειῶν, δὲν ἔμελλε νὰ ἐννοηθῇ μέχρι τῆς χρονικῆς περιόδου, ἣτις ὀρίζεται «Ὁ ἔσχατος καιρὸς». (Δανλ. ιβ'. 9, 10). Ἄς ἔχωμεν δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρι τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ὁ Θεὸς προτίθεται νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ ἀπόρρητά Του, οὔτε ἐπιστήμη, οὔτε εὐσέβεια δύνανται νὰ ἐξακριβώσωσι ταῦτα. Καίτοι δὲ αἱ προφητεῖαι ἦσαν ἐπὶ αἰῶνας ἐκτιθεμέναι πρὸ τῶν ὁμμάτων ἀπάντων, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διανοιχθῶσιν αὐταί, καὶ ἀναγνωσθῶσι τὰ μυστήριά των, μέχρις οὗ ἐπέστη ὁ πρὸς τοῦτο ὠρισμένος καιρὸς.

Ὅποτε τινὲς τῶν μαθητῶν προσῆλθον διερωτῶντες τὸν Κύριον ἡμῶν περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἰδρύσεως τῆς βασιλείας σου, ἐνῷ δὲν ἦτο ἰστέτι ἡ κατάλληλος στιγμή διὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτοῦ, ὁ Κύριος ἀπήντησεν, «Οὐχ' ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους καὶ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ». (Πράξ. α'. 7).

Εἰς ἄλλην δέ τινα περίπτωσιν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἴδιον ζήτημα, εἶπε, «Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν Οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστιν. . . . . ὁ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω, ἀγρυπνεῖτε» — Μάρκ. ιγ. : 32, 33, 37.

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν δύνανται νὰ ἐννοηθῶσιν ὡς σημαίνοντες ὅτι οὐδεὶς ἐκτὸς τοῦ Πατρὸς θέλει ποτε γνωρίσει περὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει τοῦτο δὲν θὰ ἀπεδείκνυε περισσότερον ὅτι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν τοὺς χρόνους αὐτοὺς καὶ καιροὺς σήμερον, παρ' ὅτι θ' ἀπεδείκνυνεν ὅτι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν αὐτὸς δὲν δύναται ἐπίσης νὰ γνωρίζῃ

περὶ αὐτῶν ἀκόμη καὶ τώρα. Αὐτὸ δὲ τὸ γεγονὸς, καθ' ὃ ἡ πλήρης ὑποτύπωσις τοῦ σχεδίου τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Παιρὸς, ὡς ἐπίσης οἱ χρόνοι Αὐτοῦ καὶ καιροὶ, τυγχάνουσι πλέον καθαρῶς ἐνδιάκριτοι, εἶναι ἰσχυρὰ ἀπόδειξις ὅτι ζῶμεν πλέον σήμερον εἰς τὸν ἔσχατον καιρὸν τῆς ἐνεστώσης τοῦ κακοῦ κυριαρχίας, καὶ εἰς τὴν χαρταυγὴν τῆς Χιλιετοῦς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ γνῶσις θέλει πληθυνθῇ, καὶ οἱ συνετοὶ θέλουσι νοήσαι (Δανλ. ιβ'. 4, 10). Ἐὰν αἱ προφητεῖαι προσωρίσθησαν νὰ μὴ ἐννοηθῶσι ποτε, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ εὐλογὸς τις σκοπὸς ὅπως αὗται παραδοθῶσιν ἡμῖν.

Αἱ φράσεις αὗται τοῦ Διδασκάλου ὑποδηλοῦσιν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐκπληροῖ τὰ διάφορα μέρη τοῦ Ἐαυτοῦ σχεδίου εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε, ἀλλ' ὅτι ὥρισε καὶ ἔταξε χρόνους καὶ καιροὺς διὰ πᾶσαν φάσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου. Ἡ δὲ ἅπερς αὐτοῦ δύναμις καὶ σοφία ἐγγυῶνται ἡμῖν ὅτι οὐδεμία ἀποτυχία ἢ βραδύτης δύναται νὰ μεσολαβήσῃ.

Οἱ ἀνωτέρω λόγοι ἐμποιοῦσιν ὡσαύτως τὴν ἰδέαν ὅτι μέχρι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὁ Πατὴρ εἰς οὐδὲνα εἶχεν ἀποκαλύπτει τοὺς μετὰ τῶν σχεδίων του συνεχομένους χρόνους καὶ καιροὺς, οὐδ' εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Μακρὰν δὲ τοῦ νὰ ἐπικυρῶσι καὶ δικαιολογῶσιν οἱ λόγοι οὗτοι τὴν γενικὴν πεποιθήσιν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐλέγχει διὰ τούτων τὴν ἔρευναν, καὶ τὸ περὶ χρόνων καὶ καιρῶν ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι ἀπιγόρευσε διὰ τῶν λόγων αὐτῶν παρομοίαν ἐξέτασιν, τὸ ἐναντίον τούτου μᾶλλον εἶναι ἡ ἀλήθεια. Οἱ λόγοι αὐτοῦ δεικνύουσι σαφῶς ὅτι, καίτοι δὲν εἶχεν εἰσέτι δοθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ γνωρίσωσιν τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς, οὗτοι ἠθέλον προσκτῆσαι ποτὲ τοσαύτην σπουδαιότητα, καὶ ἠθέλον τότε ἀποκαλυφθῇ εἰς τοὺς ἀγρυπνοῦντας. Ἐχων δ' ἐπ' ὅψιν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ καιροὶ αὐτοὶ θέλουσι ποτε ἀποσφραγισθῇ, καὶ ὅτι τότε θὰ καταστῶσι λίαν περισπούδαστοι, προτρέπει αὐτοὺς νὰ βλέπωσι, νὰ προσέχωσι, καὶ μὴ ἐπιτρέπωσιν ἵνα καταληφθῶσιν ὑπὸ ἀδιαφορίας, ἀλλὰ νὰ ἀγρυπνῶσιν διαρκῶς, ὅπως δυνηθῶσι νὰ γνωρίσωσι πότε ὁ διωρισμένος καιρὸς θέλει ἐπιστῇ.

Οἱ καθ' ὅλον τὸν Εὐαγγελικὸν αἰῶνα ἀγρυπνήσαν-

τες, καίτοι δὲν ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσι πάντα διὰ τὰ ὁποῖα ἠγρύπνησαν, ἠύλογήθησαν ἐν τούτοις μεγάλως, καὶ ἐτήρησαν ἑαυτοὺς κεχωρισμένους ἀπὸ τοῦ κόσμου, διὰ τῆς τοιαύτης τῶν ἀγρυπνίας. Ἐνῶ, ἄφ' ἑτέρου, οἱ ζῶντες κατὰ «τὸν ὠρισμένον καιρὸν» καὶ εὐπειθῶς ἀγρυπνοῦντες, θὰ γνωρίσωσι, θὰ ἴδωσι, «θὰ ἐινοήσωσι» καὶ δὲν θὰ διατελώσιν ἐν ἀγνοίᾳ ἐν τῷ μέσῳ τῶν θαυμαστῶν συμβησομένων τοῦ «θερισμοῦ» τοῦ παρόντος αἰῶνος. Πᾶς ὅστις καθ' οἶανδῆποτε ἐποχὴν ἀμελεῖ τὴν ἀγρυπνίαν, στερεῖται εὐλογιῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπέδωκε μεγάλην ἀξίαν· ἀποδεικνύει δ' ἑαυτὸν ὁ τοιοῦτος εἴτε ὡς τυφλωθέντα διὰ προλήψεων ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ κόσμου τούτου, ἢ ἱερεβεβαρυνμένον διὰ ζητημάτων τῆς ζωῆς ταύτης, καὶ ὑποθέσεων παρόντος ἐνδιαφέροντος, ἐπὶ ἀμελείᾳ τοῦ ὅρκου του, περὶ πλήρους ἑαυτοῦ ἀφιερώσεως εἰς τὸν Κύριον, ὅπως ζητῇ πρωτίστως τὴν Βασιλείαν καὶ τὴν μέλλουσαν ζωήν.

Οἱ Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν. Ὁ Πέτρος διακηρύττει (Β. Πέτρ. α' 16) ὅτι δὲν ἀκολουθοῦμεν σοφιστικoὺς μύθους· ὅτι ὁ ἴδιος εἶδεν ἐν ἰκόνι τὴν δόξαν τῆς μελλούσης τοῦ Χριστοῦ βασιλείας ἐπὶ τοῦ ὅρους τῆς μεταμορφώσεως, ὅποτε ἐγένετο ἀπόπτῃς τῆς ἐνδόξου ὀπτασίας τοῦ Μωϋσέως καὶ Ἠλίας καὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐν ἐκλάμπρῳ ἱματισμῷ, — τοῦ Μωϋσέως συμβολίζοντος τὰς ἀρχαίας ἐξοχότηας τῆς πίστεως (Ἑβρ. ια' 38 — 40), οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἐπίγειοι ἀντιπρόσωποι τῆς οὐρανίου βασιλείας, τοῦ Ἠλίας συμβολίζοντος τοὺς «τικῶντας» τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, — ἐνῶ ἡ σκηνή, ὡς ἐν ὅλῳ, προδιατυποῖ «τὰς μετὰ ταῦτα δόξας», ἀφοῦ τὰ ἔτεκεν τῆς δικαιοσύνης παθήματα θὰ ἔχωσι συμπληρώσει τὴν κατὰ χάριν ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Πέτρος ἐν τούτοις, καὶ ἀφηγούμενος τὰ περὶ τῆς ἐράσεως, παραπέμπει ἡμᾶς εἰς τὴν προφητικὴν μαρτυρίαν, λέγων, «Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ὃ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ἀνχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ Ἡμέρα διαυγάσῃ» (Β'. Πέτρ. α'. 19). Ἐγνώριζε καλῶς οὖν πᾶσαι αἱ προφη-

τεῖαι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοηθῶσι ποτε τελείως παρ' οἰουδήποτε, καὶ συνεπῶς συνίστα εἰς τοὺς ἀγίους ἰὰ ὧσιν εἰς θέσιν ἀγρυπνούντων καὶ προσεχόντων, — οὐχὶ βεβαίως ἀτενίζόντων εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἀγρυπνούντων καὶ προσεχόντων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν πάντων τῶν διὰ τῶν ἀγίων προφητῶν λαληθέντων περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως, καὶ τῶν «καιρῶν τῆς ἀποκαταστάσεως», οἵτινες ἀποτελοῦσι τόσον μέγα καὶ σπουδαῖον μέρος τῆς μαρτυρίας αὐτῶν. Διαβεβαίωθι δι' ἡμᾶς ὅτι ἡ σπουδὴ τῆς προφητείας θέλει παρέχει ἡμῖν πάντοτε ἐπικαίρους σπουδαίας ἀληθείας., καθ' ὅλην τὴν ὁδόν, «ἕως οὗ ἡ Ἡμέρα διαυγάσῃ».

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος διακηρύττει, λέγων: «Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρειᾶν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶδατε ὅτι ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. [Ἐρχεται ἡσυχῶς, κρυφίως, καὶ ἄφου ἔλθῃ ἀκόμη πολλοὶ δὲν θὰ γνωρίζωσιν ἐπὶ τινα καιρὸν ὅτι εὗρισκονται ἐν αὐτῇ] Ὅταν λέγωσιν Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐπίσταται ὀλεθρὸς [αἰφνίδιος ἢ ταχύς, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν βραδείαν πορείαν τῶν παρελθόντων ἑξ ἑκατομμυρίων ἐτῶν, καθ' ὅσον ἡ ἡμετέρα ἐποχὴ καλεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς ταχύτητός τοῦ αἵματος καὶ ἡλεκτρισμοῦ — οὐχὶ ὡς ἀστραπὴ αἰφνίδιος, ἀλλ' αἰφνίδιος] ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῳσιν· ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί, οὐκ ἔστε ἐν σκοτίᾳ, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ—Α'. Θεσσαλ. Ε'. 1—4.

Οἱ «ἀδελφοί» ἔχουσι πάντες τὸν λύχρον, τὸν βέβαιον προφητικὸν λόγον, τὸν ὑπὸ τοῦ Πέτρου μνημονευόμενον, ὡς φῶς ἐν σκοτεινῷ τόπῳ· ἐφ' ὅσον δὲ τηρῶσι τὴν δέουσαν στάσιν ἀδελφῶν, ὡς πιστοί, πρᾶοι καὶ ταπεινοὶ σπουδασταὶ τοῦ Λόγου, οὐδέποτε θὰ περιέλθωσιν εἰς σκοτίαν· ἀπεναντίας θὰ ἔχωσι πάντοτε τὴν ἀλήθειαν παρεχομένην αὐτοῖς ὡς τροφὴν ἐν καιρῷ. Οἱ δὲ ζήσαντες ἐν' πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν Θεὸν ἐν οὐδεμιᾷ ἐποχῇ ἐγκατελείφθησαν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀναγκαίας ἀληθείας, καὶ ὅπως ψηλαφῶσιν ἐν σκοτίᾳ μετὰ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Λῶτ ἐγνώριζον περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Σοδόμων ἐκ τῶν προτέρων, τοῦ Θεοῦ

εἰπόντος, «Θέλω κρύψει ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ διὸ κάμνω ;» (Γένεσ. ιη'. 17) Ὁ Νῶε ἐγνώριζεν ἐγκαίρως περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ὥστε νὰ κατασκευάσῃ τὴν κιβωτόν, καὶ εἰδοποιήθῃ καὶ περὶ αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἀκόμη καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ εἰσέλθῃ ἐν αὐτῇ. Κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐπίσης, ὁ Συμεὼν καὶ ἡ Ἄννα, καὶ οἱ ἐξ ἀνατολῶν μάγοι, ἐγνώριζον ὥστε νὰ προσδοκῶσι τὸν Μεσσίαν. Πράγματι δὲ ἡ προσδοκία ἦτο τότε γενικὴ. (Λουκ. β'. 25 — 38 Ματθ. β. 2. Λουκ γ'. 15.) Καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἐπολιτεύθῃ οὕτως ἀπέναντι τοῦ οἴκου τῶν δούλων, θέλει πολιτευθῇ ὅλι γώτερον τοῦτου πρὸς τὸν οἶκον τῶν υἱῶν ; Ὁ Κύριος καὶ Κεφαλὴ ἡμῶν εἶπεν : «Οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, διὸ ὁ δοῦλος. οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ Κύριος· ὑμᾶς δὲ εἰρηκα φίλους, διὸ πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν» (Ἰωάν. ιε'. 15). Ὁ Κύριος ἡμῶν γνωρίζει βεβαίως περὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ ὠρισμένου αὐτῶν καιροῦ, ἀφοῦ Αὐτὸς εἶναι ὅστις μέλλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σχέδιον, καί, ἐκτὸς ἐὰν μετεβλήθῃ, θέλει καταστήσῃ γνωστὰ τὰ σχέδια εἰς τοὺς ὄντας πλησίον αὐτοῦ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ ἔργον του — τοὺς φίλους του, τοὺς ἁγίους του.

Ὁ ὁρθὸς λόγος, λοιπόν, διδάσκει ἡμᾶς διὸ ὅσον εἶναι βέβαιον τὸ γεγραμμένον διὸ, «Βεβαίως Κύριος ὁ Θεὸς δὲν θέλει κάμει οὐδέν, χωρὶς νὰ ἀποναλύψῃ τὸ ἀπόκρυφον αὐτοῦ εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας» (Ἀμώς γ'. 7.), καὶ διὸ τὸ πλεῖστον ἐξ ὅσων ἀπεκάλυπεν εἰς αὐτοὺς δὲν ἦτο δι' αὐτούς, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελίου (Α. Πέτρ. α'. 12.), τόσον ἐξίσου εἶνε βέβαιον διὸ οἱ πιστοὶ δὲν θὰ ἀφεθῶσιν εἰς τὸ σκότος, ὥστε νὰ μὴ δύνωνται νὰ διακρίνωσι πότε ἔρχεται ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου. Ἐπὶ τούτων ἡ ἡμέρα δὲν θὰ ἐπέλθῃ ὡς κλέπτῃς καὶ ὡς παγὶς — ἐξ ἀπροόπτου· διότι οὗτοι θέλουσιν ἀγρυπνεῖ, καὶ θὰ ἔχωσι τὸ ὑποσχεθὲν φῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὅπερ τότε θέλει εἶσθαι δι' αὐτοὺς ἐπὶ καιρῶν.

Ὁ Ἀπόστολος ἐκθῆτει συνάμα τὸν λόγον δι' ὃν παρέχει ἡμῖν τὴν θετικὴν διαβεβαίωσιν, διὸ ὑμεῖς, ἀδελφοί, θέλετε

γνωρίσει περὶ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν διὰ ἐπιστῇ ὁ καιρός, καὶ δὲν θέλετε εἶσθαι ἐν σκότει, — λέγων, (εἰς ἐδάφ. 5), « Πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτὸς ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας ». Οἱ τοιοῦτοι ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς ἀληθείας, καὶ θέλουσιν ἀναπτύσσονται καὶ προάγεσθαι διὰ τῆς ἀληθείας ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. ἕως οὗ γένηται τελεία ἡμέρα, — εἰς τὴν ὁποίαν ἡμέραν οὗτοι ἀνήκουσιν — Ἰακωβ. α'. 18. Ἰωάν. ιζ'. 17, 19.

Σημειώσατε πόσον ἐπισταμένως αἱ ἀντωνυμῖαι ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, αὐτοὶ καὶ αὐτούς, ἐν τῷ ἐν λόγῳ χωρίῳ, καὶ εἰς διάφορα ἄλλα γραφικὰ τοιαῦτα, κάμινουσιν διάκρισιν τῶν τάξεων εἰς ἃς ταῦτα ἀναφέρονται τῶν ἁγίων τ. ἔ. ἀπὸ τοῦ κόσμου. Ἡ γνώσις τὴν ὁποίαν οἱ ἅγιοι θὰ ἔχωσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἀντιπαραβάλλεται πρὸς τὴν ἄγνοιαν, ἐν ᾗ θέλει διατελεῖ ὁ κόσμος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημασίαν καὶ τὰς τῶν κοινολογουμένων συμβάντων. — « Οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι « Ὅποταν λέγωσιν Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐπίσταται ὀλεθρος . . . καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν ». Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ἐν σκότει καταλάβῃ » πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτὸς ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας ». Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν παραινέει, λέγων : « Προσέχετε ἑαυτοῖς μή ποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἔφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. Ἀγρυπνεῖτε δέ [ἀγρυπνεῖτε προσέχοντες εἰς ἑαυτοὺς, καὶ προσέχοντες ἐπίσης εἰς τὸν λόγον τῆς προφητείας], ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσῃτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου » — Λουκ. κα'. 24—36.

Ἐπεταὶ λοιπὸν ὅτι ἐὰν τέκνον τι τοῦ Θεοῦ, ζῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου, διατελῇ ἐν σκότει ἢ ἀγνοίᾳ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ γεγονός, ὁ τοιοῦτος εἴτε κραιπαλεῖ ἐν ταῖς πραγματείαις τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ μεθύει μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἢ ἄλλως ὑπερεβαρύνῃται ἡ καρδία του διὰ τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν· εἰς οἵανδήποτε δὲ τῶν καταστάσεων τούτων καὶ ἂν διατελῇ, ἀδιαφορεῖ καὶ ἀμελεῖ νὰ ἀγρυπνῇ μὲ τὸν λύ-

χρον αὐτοῦ καιόμενον, καὶ μὲ ἔλαιον εἰς τὸ ἀγγεῖόν του — τ. ἔ. μὲ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ἐν ἑαυτῷ.

Καίτοι πολλὰ, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς, ἔχουσι προλεχθῇ ὑπὸ τῶν προφητιῶν, οὗτοι ὡμολόγησαν τὴν ἄγνοιάν των ὡς πρὸς τὴν σπουδαιότητα τῶν προφητειῶν, τὰς ὁποίας ἀπήγγειλαν (Ἰδε Δανλ. ιβ' 8. Ἰεζκλ. κ'. 49. Ματθ. ιγ' 17 Α'. Πέτρ. α'. 10, 12). Ἐκτεθεῖσαι αὗται ἐν δυσονοίᾳ συμβολικῇ γλώσσῃ, καὶ συνεχόμεναι πρὸς γεγονότα μέλλοντα εἰσέτι δι' αὐτοὺς, ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωσι τότε τὰς προφητείας αὐτάς. Οὕτω, καίτοι ἀναγραφεῖσαι ἀπ' αἰώνων, καὶ προορισθεῖσαι νὰ χρησιμεύσωσι μάρτυρες τῆς θείας προγνώσεως καὶ προδιατάξεως, αὗται προωρίσθησαν νὰ γνωσθῶσι παρ' ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον ζῆ εἰς τὸν προσήκοντα καιρὸν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προφητειῶν αὐτῶν, καὶ οὐχὶ παρὰ τῶν ἐξαγγελιάντων αὐτάς (Ρωμ. ιε'. 4). Αὗται διετηροῦντο διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν διαφορῶν συναφῶν φάσεων τοῦ θείου σχεδίου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, ἥτις, κατὰ τὰ παρὰ Θεοῦ προδιατεταγμένα, ἤθελε διανοίξει ταύτας, καὶ πλουτίσει τὰ μετ' ὑπομονῆς ἐρευνῶντα τέκνα τοῦ Θεοῦ μὲ «τροφὴν ἐν καιρῷ» διὰ τὴν ὥραν τῆς δοκιμασίας καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς «ἡμέρας τῆς πονηρᾶς» — τῆς ἡμέρας τῆς θλίψεως, διὰ τῆς ὁποίας κλείει ὁ παρὼν αἰὼν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὡσαύτως ἡ νέα ἐποχὴ καὶ οἰκονομία ἀνατέλλει.

Μία θανμασία νεωτέρα ἐφεύρενσις, ἥτις χρησιμεύει μεγάλως ὡς παράδειγμα ἐπεξηγητικὸν τῆς παρὰ Θεοῦ διαθέσεως τῶν περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητειῶν, εἶναι τὸ οὕτω καλούμενον «Σύνθετον Χρονόκλειθρον», ὅπερ εἶναι ἐν χρήσει εἰς τινὰς τῶν μεγαλειτέρων Τραπεζῶν τῶν Ἡνωμ. Πολιτ. τῆς Ἀμερικῆς Ὡς εἰς τόσα ἄλλα σύνθετα κλειθρα, ἡ κλεῖς ἥ ἡ λαβὴ τοῦ μηχανισμοῦ παραμένει ἐπὶ τοῦ κλειθρον διαρκῶς. Εἰδικαί τινες κινήσεις τῆς λαβῆς, γνωσταὶ ἀποκλειστικῶς εἰς πεπειραμένον τινὰ χειριστὴν τοῦ μηχανισμοῦ καὶ μόνον, ἀναγκαιοῦσι διὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν θυρῶν, ἐνῶ καὶ ἡ ἐλαχίστη παρὲκκλισις τῶν καταλλήλων κινήσεων περιπλέκει τὸν

μηχανισμόν ἐπὶ μᾶλλον, καὶ δυσχεραίνει μεγάλως τὸ ἄνοιγμα. Τὸ Σύνθετον αὐτὸ χρονό-κλειθρον κέκτηται τὴν ἀξιοσημείωτον ιδιότητα δι, διὰ μηχανισμοῦ ὠρολογίου τοποθετημένου ἐντὸς τῶν ὑπογείων τῆς Τραπεζῆς, αἱ θύραι, ἅπαξ ἀφ' ἑσπέρας κλεισθεῖσαι, παραμένουσι τόσον ἐρμητικῶς κλεισμένοι, ὥστε καθίσταται ὅλως ἀδύνατον νὰ ἀνοιχθῶσι παρ' οἰουδὴποτε, μέχρις ὠρισμένης τινὸς ὥρας τῆς ἐπομένης πρωίας· καὶ τότε ἀκόμη, μετὰ τὸν κατάλληλον χειρισμὸν τοῦ εἰδικοῦ μηχανισμοῦ, ἐφ' οὗ εἶναι προσηρμοσμένον τὸ κλειθρον.

Κατὰ παρόμοιον τρόπον ὁ Οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ ἐνέκλεισε καὶ ἐπεσφράγισε πλείστας ὁσας φάσεις τῆς Ἑαυτοῦ βουλῆς, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς, διὰ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Χρονοκλειθρου, τὸ ὁποῖον ἦν οὕτω διατεταγμένον, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάνοξιν ἢ κατανόησιν αὐτῶν μέχρι τοῦ «ὠρισμένου καιροῦ» — τῆς πρωίας τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς ἀποκαταστάσεως. Τότε δὲ «ὁ Κεχρισμένος τοῦ Ἰεχωβά», ὅστις ἔχει τὴν κλεῖδα, καὶ γνωρίζει τὸν μηχανισμόν ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὕτη ἐφαρμόζεται, «ἀνοίξει, καὶ οὐδεὶς κλείσει», (Ἀποκ. γ' . 7.) Αὐτὸς ἀνοίγει ἤδη εἰς ἡμᾶς παρέχων ἡμῖν τὰς δεούσας πληροφορίας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πῶς δεόν νὰ χειρισθῇ ἢ κλεῖς τῆς προφητείας παρὰ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ εὕρωσι τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀπειρου σοφίας. Δυνάμεθα δ' ὑμεῖς νὰ διανοιξώμεν ἤδη τοὺς θησαυροὺς τῆς θείας σοφίας, διότι ἡ πρωία ἤλθε, καίτοι εἶναι εἰσέτι ἐνωρὶς καὶ φῶς δὲν ἐπέλαμψεν εἰσέτι ἐπὶ τοῦ κόσμου. Ἀλλ' οἱ θησαυροὶ ταύτης θὰ ἀνοιχθῶσιν ἡμῖν μόνον ἐὰν ἐπιμελῶς προσέχωμεν εἰς τὰς ὁδηγίας, καὶ ἐφαρμόζωμεν τὴν κλεῖδα ἐπὶ τοῦ θανμασίου αὐτοῦ μηχανισμοῦ, τοῦ κατονισθέντος ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Σχεδιαστοῦ.

Καὶ οὕτως τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλοκλήρου τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη. Πᾶσα φάσις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐκάστη προφητεία, ἀποτελεῖ μέρος μόνον τοῦ ἐνὸς καὶ μεγάλου μηχανισμοῦ, ὅστις εἶναι δυνατὸν νὰ διανοιχθῇ ἤδη, διότι εἶναι πρωία — διότι οἱ σύρται τοῦ μεγάλου Χρονοκλειθρου ἀποσύρονται· ὁ μέγας δ' αὐτὸς μηχανισμός, ἅπαξ διανοιχθεὶς, ἀποκαλύπτει ἡμῖν τελείως καὶ μεγαλοπρε-

πῶς τοὺς ἀπείρους θησαυροὺς τῆς θείας σοφίας, δικαιοσύνης, ἀγάπης καὶ δυνάμεως. Ὁ δὲ οὕτως ἀνοίγων θέλει ὄντως γνωρίσει τὸν Θεὸν ὡς οὐδέποτε πρότερον.

Ἄς ἐρευνῶμεν, ὁθεν, τὰς Γραφὰς ἐν πνεύματι εὐλαβείας ὅπως δινηθῶμεν νὰ μάθωμεν ὅ,τι ὁ Θεὸς εὐαρεστείται νὰ δείξῃ ἡμῖν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ προσφάτως κατέστησε τόσον σαφεῖς τὰς μεγάλας ἀρχὰς τοῦ σχεδίου του, δυνάμεθα εὐλόγως ν' ἀπεκδεχώμεθα ὅτι ὁ καιρὸς Αὐτοῦ ἐπέστη ὅπως ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς γινῶσιν τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν χρόνων καὶ καιρῶν αὐτοῦ. Οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ ἀπεκρύβησαν πανσόφως κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ οἱ ἅγιοι διεφυλάχθησαν ἀπὸ ἀποθαρρύνσεως, καθότι ὁ καιρὸς ἀπεῖχε τόσον μακράν. Ἀλλὰ καθ' ὅσον τὸ θεῖον σχέδιον προσεγγίζει εἰς τὴν ἐνδοξον αὐτοῦ συμπλήρωσιν, εἰς τοὺς ἁγίους ἀπόκειται τὸ προνόμιον νὰ γνωρίσωσιν αὐτό, ὅπως ἀνυψώσωσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ χαρῶσι, διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσις των. (Λουκ. κα'. 28) Ἡ ἀποκάλυψις τῶν καιρῶν κατὰ «τὸν ἔσχατον καιρὸν» θέλει χρησιμεύσει ὡς ἐπωφελὲς διεγερτικὸν εἰς τοὺς ἁγίους τώρα, ἐνῶ ἡ ἀποκάλυψις αὐτῶν εἰς παρωχημένας ἐποχὰς ἤθελεν εἶσθαι ἀνωφελὲς καὶ ἀποθαρρυντική.

Ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι πασιφανῶς Θεὸς τάξεως. Πᾶν ὅ,τι πράττει ἐνεργεῖ τοῦτο κατὰ ὠρισμένως προδιατεταγμένον σχέδιον. Οἱ δὲ παρ' Αὐτοῦ ὠρισμένοι χρόνοι καὶ καιροὶ ἀποτελοῦσιν οὐχὶ ἀσήμαντον καὶ μικρὰς σπουδαιότητος μέρος τοῦ σχεδίου ἐκείνου. Σημειώσατε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ — «Ὅτε ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ» (Γαλατ. δ'. 4), οὐχὶ πρότερον, οὐδὲ μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ ἀκριβῶς ὅποτε ὁ χρόνος ἐπληρώθη. Ὅ,τι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκήρυξε πρῶτον ἦτο ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ καιροῦ: «Πεπλήρωται ὁ καιρὸς . . . Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» (Μαρκ. α'. 15). Ὁ Χριστὸς ἀπέθανε κατὰ τὸν ὠρισμένον καιρὸν» (Ρωμ. ε'. 6), καὶ ἠγέρθη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ (εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν) κατὰ τὰς Γραφὰς (Α'. Κορινθ. ιε'. 4). Κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ διακονίας

οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ συχνάκις ἐπεζήτησαν νὰ συλλάβωσιν αὐτόν, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο, λέγεται, «διότι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ» — Ἰωάν. ζ'. 30.

Αἱ περὶ καιρῶν προφητεῖαι δὲν ἐδόθησαν πρὸς ἱκανοποίησιν ἀπλῆς περιεργείας, ἀλλ' ὅπως κατοστήσωσιν ἱκανὸν τὸν σπουδαστὴν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ προλεχθέντα γεγονότα, ὅποταν ὁ καιρὸς αὐτῶν ἐπιστῇ. Ἐπὶ παραδείγματι : Καίτοι αἱ προφητεῖαι ἐσημείουσιν τὸν τε χρόνον καὶ τρόπον τῆς πρώτης ἐλεύσεως, ἀμφοτέρωτα ταῦτα δὲν κατενοήθησαν μέχρις οὗ ὁ Χριστὸς ἦλθε καὶ τότε ἀκόμη ἡ γνῶσις τούτων ἐβοήθησε μόνον τοὺς ἐπιμελῶς μελετῶντας τὰς Γραφὰς νὰ ἀναγνωρίσωσιν τὸν ἄνθρωπον Ἰησοῦν ὡς τὸν παρὰ Θεοῦ σταλέντα Χριστόν, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ταῖς προφητείαις ἐνδεδειγμένα. Παρομοίως, αἱ προφητεῖαι, αἱ σημειοῦσαι τὸν χρόνον καὶ τρόπον τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐλεύσεως προωρίσθησαν νὰ κατανοηθῶσι περὶ τὸν χρόνον τοῦ τοιοῦτου γεγονότος, ὅπως βοηθήσωσιν ἡμᾶς εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ, ὅταν αὕτη ἐπιστῇ — ὡς ἐπίσης τὴν τάξιν τῶν γεγονότων καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ὥρας ἐκείνης. Δὲν δύναται τις ἀναγινώσκων ἐσκεμμένως τὰς Γραφὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης νὰ μὴ παρατηρήσῃ τὴν εἰς τὰς χρονολογίας ἀποδιδομένην σπουδαιότητα, καὶ τὴν μεγάλην ἀκριβείαν μεθ' ἧς πολλὰ ἐξ αὐτῶν σημειοῦνται, ἀκόμη καὶ μέχρι μιᾶς μόνης ἡμέρας, καίτοι συχνάκις αὗται συνέχονται πρὸς γεγονότα, ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ λογισθῶσιν ὡς λίαν ἀσήμαντα. Ἄλλ' ὁ συντόμως μελετῶν θέλει εὖρει ὅτι αἱ ποικίλαι αὗται χρονολογίαι, καὶ χρονολογικαὶ ἀλληλουχίαι, χρησιμεύουσιν ὡς κρίκοι μιᾶς θαυμασίας ἀλύσεως μαρτυριῶν, αἵτινες ἀποδεικνύουσι, κατὰ σαφῆ τινα καὶ ἀκριβῆ τρόπον, δύο τινὰ κυρίως ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων καὶ σπουδαιοτάτων γεγονότων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, δηλ. : τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Ἀντρωτοῦ καὶ Κυρίου τοῦ κόσμου, καὶ τῶν μετ' αὐτῶν συνεχομένων σπουδαίων ζητημάτων.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πλειονότης τῶν Χριστιανῶν διάκειται ἀδιαφόρως πρὸς τὰ πράγματα ταῦτα δὲν εἶναι δικαιολογία ὅπως οἱ ἀγαπῶντες τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθυμουντες

νὰ τύχωσι τῆς ἐπιδοκιμασίας του, καταπέσωσι εἰς παρομοίαν καιάστασιν χλιαρότητος.

Δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, ἐκ τὸς τῶν «φίλων» τοῦ Θεοῦ, προσέκοπαν καὶ δὲν ἐγνώρισαν τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκέψεώς των (Λουκ ιθ' 44), καὶ ὅτι ὁ προφήτης εἶχε προεῖπει ὅτι ἤθελεν εἶσθαι πρόσκομμα εἰς ἀμφοτέρους τοὺς οἴκους τοῦ Ἰσραὴλ — εἰς τὸν κατ' ὄνομα Ἰουδαϊκὸν οἶκον, καὶ τὸν κατ' ὄνομα Χριστιανικὸν οἶκον. (Ἑσα η'. 14). «Ὑπόλοιπόν τι» καὶ μόνον, περὶ τὸ τέλος τοῦ θεισμοῦ ἐκάστης οἰκονομίας, θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ δεχθῇ καὶ κατανοήσῃ τὰς τότε ἐπικαίρους ἀληθείας, καὶ εἰσέλθῃ ἐπομένως εἰς τὰ εἰδικὰ προνόμια καὶ τὰς εὐλογίας τῆς ἀνατελλούσης οἰκονομίας. Ἐναπόκειται ὁθεν εἰς πάντα Χριστιανὸν ἀτομικῶς, εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίοδον τοῦ παρόντος αἰῶνος, νὰ λάβῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν του ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι εἰς τοῦ «ὑπολοίπου» τούτου, καὶ οὐχὶ εἰς τῶν χλιαρῶν, εἰς ἐκ τοῦ ἀμερίμνου καὶ ἀδιαφόρου ὄχλου τῆς ατ' ὄνομα Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἀσφαλῶς θέλουσιν προσκόψει, ὡς προελέχθη ὑπὸ τοῦ Προφήτου, ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὡς ἐπίσης προδιετυπώθη διὰ τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, ὅστις Ἰσραὴλ προελέχθη ὅτι ἔμελλε νὰ εἶναι εἰκὼν ἢ τύπος τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ πνεῦμα.

Ἄλλ' ἐνῶ ἅψ' ἐνὸς αἱ περὶ καιρῶν προφητεῖαι θέλουσιν εἶσθαι λίαν ἐπωφελεῖς ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν καιρῷ, καταδεικνύουσαι τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὸν θεισμόν, κ λ π. ἅψ' ἐτέρου εἶναι ἐξίσου ἀληθές ὅτι ἡ γνῶσις τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως καὶ ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρίσταται ὡς λίαν ἀπαραίτητος. Πρὸς τοῦτο ἐπιστᾷται ἡ σύντινος προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει. Ἄλλ' ὡς βάσις πάσης τῆς γνώσεως ταύτης δέον νὰ ὑφίσταται ὁ ἀγιασμός καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη, προλειαίνοντα τὴν ὁδὸν διὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς, καὶ καθιστῶντα τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ ἱκανὸν ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ πάσας τὰς προλήψεις καὶ ἐρευνᾷ ἐπιμελῶς ὅπως γνωρίσῃ τί ἔχει ἀποκαλυφθῇ εἰς ἡμᾶς. Οὕτως ἐγένετο κατὰ τὴν πρώτην

ἔλευσιν. Οἱ εἰλικρινεῖς, οἱ ἀφιερωμένοι καὶ πράξεις καὶ μόνον. ἡδυνήθησαν νὰ διακρίνωσι τὸν τε χρόνον καὶ τρόπον τῆς ἐκπληρώσεώς της. Οἱ κοσμικοὶ, οἱ ὑπερβεβαρυνμένοι καὶ ὑψηλόφρονες δὲν θὰ διαγνώσωσιν οὔτε τὰς προφητείας οὔτε τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν, καθ' οὓς αὐταὶ ἐκκληροῦνται, ἕως οὗ παρεέλθῃ ὁ θερισμὸς, καὶ τὸ θέρος τῆς εἰδικῆς χάριτος τελειώσῃ.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ «θερισμοῦ» τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, οἱ ὄντως ταπεινόφρονες καὶ εἰλικρινεῖς, οἱ «ἀληθῶς Ἰσραηλίται», διετέλουν εἰς κατάστασιν προσδοκίας, ἥτις εὐρέως διέφερεν ἐκείνης τῶν ὑπερηφάνων, τῶν κοσμικοφρόων, καὶ τῶν πέριξ αὐτῶν λογιζόντων ἑαυτοὺς δικαίους οὕτως ὥστε οὐχὶ μόνον ἦσαν μᾶλλον παρεσκευασμένοι ν' ἀποδεχθῶσι τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ, ὥς Αὐτὸς εἶχε προδιατάξει ταύτην, ἀλλ' ἦσαν μᾶλλον πρόθυμοι νὰ ἀκούσωσι καὶ ἐξετάσωσι τὴν ἀλήθειαν, ὁπόταν οὗτοι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῆς. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, ἐνῶ ἂφ' ἑνὸς ἀπέπεμπε διὰ δυσνοήτων καὶ ἐκφυκτικῶν ἀπαντήσεων τοὺς αὐτοδικαιουμένους, μεμψιμοίρους καὶ στρεψοδικούς ἐκ τῶν Φαρισαίων, κατέβαλλεν ἂφ' ἑτέρου χρόνον καὶ φροντίδα ὅπως καταστήσῃ τὴν ἀλήθειαν σαφῇ καὶ εὐκρινῇ εἰς τοὺς ταπεινοὺς καὶ εἰλικρινῶς ἐκζητοῦντας αὐτήν. (Ματθ. ιγ'. 10—17. ιστ'. 1—4. Μάρκ. ζ'. 1—23. Λουκ. ιη. 18—30. Ἰωάν. α'. 45—51. Λουκ. κδ'. 13—32 καὶ 33, 49. Ἰωάν. κ'. 24—28 κα'. 1—12). Οἱ ὑπερήφανοι καὶ αὐτάρεσκοι, καὶ πάντες ὅσοι ἠκολούθουν αὐτοὺς, προσέκοψαν (Ματθ. ιε'. 14), ἐνῶ οἱ ταπεινοὶ καὶ πεινῶντες διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐξεζήτουν αὐτὴν διακαῶς (Ματθ. ιγ'. 36 Μάρκ. δ'. 10). Ὁ Κύριος δὲ διηρμήνευσεν εἰς τοὺς τοιοῦτους τὰ δυσνόητα, λέγων, «Ἐμὶν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω [τοῖς μὴ ἀληθῶς Ἰσραηλίταις] ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσιν».

Οὕτως ἐπίσης συμβαίνει καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος. Καὶ ἵδρα, ὥς τότε, ἡ ἀλήθεια διαχωρίζει καὶ πάλιν τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ ταπεινοὺς, καὶ ὁδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὰ πρόσω, πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἥτις προσήκει ἤδη εἰς τοὺς τοιοῦτους,

ἐνισχύει δὲ καὶ φωτίζει αὐτοὺς ὅπως μὴ σκοινιάσῃσι μετὰ τοῦ πλήθους τῶν κατ' ὄνομα Χριστιανῶν. Ἐνῷ οἱ χλιαροὶ καὶ αὐτάρεσκοι ἀπορρίπτουσι τὰς εἰς τὸν παρόντα καιρὸν προσηκούσας ἀληθείας, ἅτε τυφλούμενοι ὑπὸ τῆς ἀναρμόστου καταστάσεως τῆς καρδίας των. Ἐπομένως, οἱ τοιοῦτοι, θέλουσιν ἀπορριφθῆ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὡς ἀνάξιοι ν' ἀποτελέσωσι μέρος τῆς νύμφης Αὐτοῦ—Ἐφ. δ' . 1. Α. Κορινθ. θ' . 27.

Τὸ ἐποθέτειν ὅτι ἡ γνῶσις τῶν ἔργων καὶ βουλῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐλαχίστης σπουδαιότητος ζήτημα, καὶ ὅτι πᾶν ὅ,τι, ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ εἶναι αἱ ἀρεταὶ τοῦ χριστιανικοῦ χαρακτήρος, ὅτι δὲ αὗται ἀκμάζουσι κάλλιον διὰ τῆς ἀγιοίας, εἶναι πλάνη σοβαρὰ εἰς τὴν ὁποίαν ὑποπίπτουσι πολλοί. Πόσον διαφόρως παρουσιάζουσι τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ Γραφαί! Αὗται οὐχὶ μόνον παραινοῦσιν ἡμᾶς νὰ καλλιμεργῶμεν τὰς ἀρετὰς καὶ χάριτας τοῦ χριστιανικοῦ χαρακτήρος, ἀλλ' ὅπως ἐπίσης διατηρῶμεν διαρκῶς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τῆς καρδίας, ἣτις θέλει κρατεῖ ἡμᾶς εἰς θεοσιν νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀλήθειαν—ιδίως δὲ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀλήθειαν τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐν τῷ ἐαντίῳ καιρῷ,—καὶ ὅποτιαν ἡ μεταβολὴ τῆς οἰκονομίας λαμβάνῃ χώραν. Ἡ γνῶσις τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν εἶναι τόσον σπουδαία κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅσον ἦτο κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος. Οἱ μὴ ἀναγνωρίσαντες τὴν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀνήκουσαν ἀλήθειαν, δὲν ἀπέλαυνον καὶ τὰς εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἀνηκούσας εὐλογίας. Τὸ αὐτὸ δ' ἀληθεύει καὶ διὰ τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος. Οἱ μὴ θυνάμενοι νὰ διακρίνωσι τὴν ἤδη ἐπὶ καιρὸν οὖσαν ἀλήθειαν, τυφλωθέντες ὑπὸ τῆς ἀπιστίας καὶ κοσμικότητος, δὲν δύνανται νὰ λάβωσι τὰς εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχὴν ἀνηκούσας εἰδικὰς εὐλογίας. Οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι νικηταί, καὶ ἐπομένως εἰσὶν ἀκατάλληλοι νὰ γείνωσιν ἡ νύμφη τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἔνδοξον κληρονομίαν τῶν ἀγίων, ὡς συγκληρονόμοι αὐτοῦ. Ἡ ἀλήθεια, ὑπὸ τὰς δυσμενεῖς διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς περιστάσεις, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, χρησιμεύει ὡς τὸ δοκιμαστήριον τῆς εἰς τὸν Θεὸν πιστότητός μας, καὶ συνεπῶς ὡς ὁρέπανον διαχωρίζει τοὺς καταλλήλους ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων—τὸν σῖτον ἀπὸ τῶν ζιζανίων.

Ἡ κατὰ τῆς σπουδῆς τῶν περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητειῶν παρατηρουμένη ἀντιπάθεια, λόγον ἔχει τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Second Adventists (Χριστιανῶν εἰδικῶς τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ προσδοκῶντων), καὶ παρ' ἄλλων, καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀποτυχίαν νὰ ἴδωσι πραγματοποιούμενα τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀνέμενον ὅτι ἤθελον λάβει χώραν εἰς τοὺς παρὰ τούτων ὀρισθέντας καιροὺς. Βλέπομεν ὁμῶς, ἐν τούτοις, ὅτι καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀποκρύψῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ πάντων, ἐκτὸς τῶν πιστῶν, εἰς οὓς Αὐτὸς ἠὲ δόκησε νὰ γνωρισθῇ, ἐπιτρέψας νὰ προσαφθῇ εἰς τοῦτο περιφρόνησις καὶ χλεύη, καὶ κωλύων οὕτω τὴν παρὰ τῶν κατὰ κόσμον σοφῶν καὶ συνετῶν κατανόησιν τοῦ ζητήματος. (Ματθ. ια'. 25). Τοῦτο, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἀποτελεῖ τόσον μέρος τοῦ θείου σχεδίου, ὅσον ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ναζαρέτ, εἰς μέρος περιπεφρονημένον, «ὅπως κληθῇ Ναζωραῖος» (Ματθ. β'. 23), καίτοι εἶχε γεννηθῇ πράγματι εἰς τὴν τετιμημένην πόλιν τῆς Βηθλεέμ. Καὶ καθὼς οἱ κατὰ κόσμον σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔλεγον, «Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι;» οὕτως ἐπίσης σήμερον, ὅποταν αἱ περὶ καιρῶν προφητεῖαι, ἢ ἄλλο τι ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀναφέρονται, ἀμέσως πολλοὶ ἀναφωνοῦσιν «Adventist»! ὥς νὰ ἔλεγον, «Δύναται τι ἀγαθὸν νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν Ἀδβεντιστῶν», τῶν Χριστιανῶν αὐτῶν, οἵτινες ἐναγωνίως ἀναμένουσι τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν;—καίτοι ἀναμολογοῦσιν οἱ τοιοῦτοι ὅτι πλεῖστοι προφητεῖαι, διαλαμβάνουσai χρονολογίας, εἰσὶν εἰσέτι ἀνεκπλήρωτοι, καὶ ὅτι ἡ δευτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσία εἶναι τὸ μᾶλλον ὑπέροχον θέμα ἐν ταῖς Γραφαῖς.

Αἰσθανόμεθα, ἐν τούτοις, μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τοὺς θιασώτας τῆς Πρώτης Παρουσίας (τοὺς Ἰουδαίους), ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τοὺς τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοιοῦτους (Adventists), καίτοι ὀλίγοι μόνον ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν κατενόησαν τὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἐπὶ τοσοῦτον προσήγγισαν, ἀλλ' ἀπέτυχον νὰ τὰς συλλάβωσιν, ἐκάστου ἐξ αὐτῶν τυφλωθέντος ὑπὸ ψευδῶν προσδοκιῶν. Οἱ φίλοι ἡμῶν

τῆς Δευτέρας παρουσίας (Adventist) ἡσιόχησαν ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν τε τρόπον καὶ σκοπὸν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς ταῦτα διδάσκονται ἐν ταῖς Γραφαῖς· συνεπῶς δὲν ἀνέμενον «να ἴδωσιν Αὐτόν καθὼς «ἔσται», ἀλλὰ καθὼς ἦτο. Θεωροῦσι δὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἐλεύσεώς Του ὡς μέλλοντα νὰ πληρώσῃ τὰς καρδίας πάντων, ἐκτὸς τῶν ἀγίων, μὲ αἰσθήματα ἀπελπισίας καὶ τρόμου ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς παρουσίας Του, εἶναι νὰ συνάξῃ τοὺς ἐκλεκτούς Του, νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ παραδώσῃ τὴν γῆν εἰς τὸ πῦρ. Ἀπὸ τοιούτων, λοιπόν, ἐμφορούμενοι πεποιεῖσων, ἐχρησιμοποίησαν τὰς τοὺς καιροὺς ἀφορώσας προφητείας ὡς μαστίγιον, ὅπως ὁδηγήσωσι τὸν κόσμον εἰς τὸν Θεόν. Ἄλλ' ὁ κόσμος προσέβλεπε ψυχρῶς, κρίνων αὐτοὺς ὡς παραλογιζομένους αἰσθηματίας, καὶ σκεπτόμενος ὅτι, ἐὰν ὑπάρχῃ Θεός, εἶνε βεβαίως μᾶλλον λογικὸς καὶ δίκαιος, ἢ ὡς οὗτοι τὸν παριστῶσιν. Ἡ χλεύη τοῦ κόσμου ἐπετάθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐφ' ὅσον οἱ ἀλλεπάλληλοι καιροὶ, καθ' οὓς οὗτοι προεφήτευσαν περὶ καταστροφῶν καὶ συγκρούσεων κόσμων, καὶ πᾶσαι αἱ προρρήσεις αὐτῶν, ἀλληλοδιαδόχως διεψεύδοντο, — ἔωσοῦ σήμερον καὶ ἡ ἀπλῆ μνεία ἀκόμη τῶν περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητειῶν γίνεται γενικῶς ἀποδεκτὴ μετὰ μειδιάματος δυσπιστίας, ἢ καὶ μετὰ φανεράς περιφρονήσεως, ἀκόμη καὶ παρὰ Χριστιανῶν, οἵτινες καλῶς γνωρίζουσιν ὅτι προφητεία καὶ χρονολογία ἀποτελοῦσι μέγα μέρος τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' εὐλογητὸν τὸ ὄνομα Ἐκείνου,

Ὅστις ἀταράχως φέρει τὰ φρονήματα τοῦ κόσμου,

Οὔτε κἂν δὲ στρέφει βλέμμα εἰς τῶν χλευαστῶν τὴν μῆνιν·

Ὅν ἀδυνατοῦν νὰ πνίξουν θάλασσαι θλίψεων, τρόμων·

Οὐδὲ αἱ τοῦ διαβόλου πανουργίαι ν' ἀπατήσουν.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἐπρομήθευσε τὰς περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητείας πρὸς τοιοῦτον σκοπόν, οὐδὲ θ' ἀποπειραθῇ ποτε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου κατὰ παρόμοιόν τινα τρόπον· διότι ζητεῖ τοιοῦτους προσκυνητάς, οἵτινες θὰ «προσκυνῶσιν Αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. δ'. 23),

καὶ οὐχὶ οἷνινες ἤθελον ἐξαναγκασθῇ νὰ λαιρεύσωσιν Αὐτὸν διὰ τοῦ τρόμου. Ἐὰν ἐσκόπει νὰ πειθαναγκάσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ὑπακοὴν διὰ τοῦ τρόμου, ἡδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ ἄλλην τινὰ μέθοδον μᾶλλον καρποφόρον, ἢ τὴν διὰ τῆς διακηρύξεως τοῦ χριστοῦ — ὡς καὶ οἱ φίλοι ἡμῶν Adventists ἔλαβον πείραν. Αἱ περὶ καιρῶν προφητεῖαι ἐδόθησαν οὐχὶ ὅπως πτοήσωσι τὸν κόσμον — οὐδὲ διὰ τὸν κόσμον, καθ' ὅσον ἀνδρήποτε ἔννοιαν — ἀλλὰ πρὸς φωτισμόν, ἐνίσχυσιν, παρηγορίαν, ἐνθάρρυνσιν καὶ ὁδηγίαν τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τοὺς χαλεποὺς καιροὺς περὶ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος. Συνεπεία δὲ τούτου εἶναι γεγραμμένον ὅτι, «οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀσεβῶν θέλει νοήσῃ· ἀλλ' οἱ συνετοὶ μόνον θέλουσι νοήσῃ» (Δανλ. ιβ'. 10). Εἰς τοὺς τοιούτους αἱ περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητεῖαι χρησιμεύουσιν ὡς τροφὴ ἐν καιρῷ, καὶ ἡ τροφὴ αὕτη, μετὰ πάσης ἄλλης, θέλει ἐνισχύει τοὺς χρησιμοποιοῦντας αὐτὴν ἵνα «δυνηθῶσιν ἀντιστήναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ» — τῇ ἡμέρᾳ τῆς θλίψεως, διὰ τῆς ὁποίας κλείει ὁ ἐνεστώς αἰὼν. Αὕτη θέλει καταστήσῃ αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ ἐννοήσωσι τὰ θαυμαστά γεγονότα, ἅτινα θέλουσι κοινολογεῖσθαι πέριξ αὐτῶν, ὥστε νὰ μὴ ἀναλωθῶσιν ὑπὸ τοῦ φόβου καὶ τρόμου, οὐδὲ νὰ καταποθῶσιν ὑπὸ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πεπλανημένων θεωριῶν τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἐποχὴ αὕτη θέλει εἶσθαι πλήρης. Καὶ προσέειπε, διότι ἐνδεχόμενον νὰ εἶναι παρόντες εἰς τὸ κατατρώγον πῦρ [τὴν θλίψιν], μάρτυρες τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς βουλῆς αὐτοῦ, καὶ διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ — καταδεικνύοντες τὴν ἔνδοξον ἔκβασιν τῶν σχεδίων τοῦ Ἰεχωβά, καὶ ἀνυψοῦντες τὴν σημαίαν πρὸς τοὺς λαούς — Ἡσα. ξβ' . 10.

Οὗτος εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητειῶν· πόσον δὲ σπουδαῖως, πόσον ἀπαραίτητος λόγος εἶναι οὗτος, ὅπως ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ εἶναι τέλειος, καὶ κατὰ πάντα ἡτοιμασμένος κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν. Ἄνευ τῶν περὶ καιρῶν προφητικῶν ἀποδείξεων, ἡθέλομεν βλέπει τὰ συμβαίνοντα κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ἡθέλομεν διατελεῖ ἐν ἀγνοίᾳ περὶ ταύτης, ἢ καὶ τῶν ἡμετέρων καθηκόντων καὶ προνομίων ἐν αὐτῇ. Οὐδεὶς ὄθεν, ἐκ τῶν ἀληθῶς ἀφιερωμένων ὧς μὴ ὑποτιμήσῃ τὰς περὶ τῶν καιρῶν

ἡμῶν προφητικὰς αὐτὰς μαρτυρίας, αἵτινες προωρίσθησαν νὰ ὁδηγήσωσιν ἡμᾶς, εἰς τε τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν, κατὰ τὴν χαραυγὴν τῆς χιλιετοῦς Ἑμέρας, πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἑλίου, ἐνῶ ὁ τε κόσμος καὶ ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία εἰσέτι κοιμῶνται, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἀδιαφορίᾳ περὶ τῆς ἤδη τελουμένης οἰκονομιακῆς μεταλλαγῆς. Αἱ τοὺς καιροὺς ἀφορῶσαι προφητικαὶ αὐταὶ ἀποδείξεις συνετέλεσαν μεγάλως, ὥς μέσα παρὰ Θεοῦ, ὅπως ἐφελκύσωσι τελειότερον καὶ ἐταστικώτερον τὴν προσοχὴν τοῦ συγγραφέως ἐπὶ ἄλλων φάσεων τοῦ θείου σχεδίου. Ἡ εἰς τὰς μαρτυρίας αὐτὰς δοθησομένη προσοχὴ ὑπὸ τοῦ ἀναγνώστου δέον νὰ καταλήξῃ εἰς διαρκῆ αὐτοῦ ὠφέλειαν, οὐχὶ μόνον διὰ τῆς πληροφορίας αὐτοῦ περὶ τῆς «παρούσης ἀληθείας», ἀλλ' ἐπίσης, διότι δι' αὐτῶν προσδίδεται δύναμις καὶ ζωτικὴ πραγματικότης εἰς πάσας τὰς Γραφικὰς ἀληθείας, ἅτε ἀποδεικνυμένου ὅτι πᾶσαι αἱ βουλαι τοῦ Θεοῦ συνεργοῦσιν εἰς τὴν ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ καὶ τρῶπῳ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐνδόξων Αὐτοῦ προθέσεων.

Ἡ ἀποτυχία τῶν προρρήσεων τῶν γενομένων παρὰ τῶν θιασωτῶν τῆς δευτέρας παρουσίας (Adventists), οἵτινες ἀπεπειράθησαν νὰ ὁρίσωσι τὸν καιρὸν τῆς διὰ πυρὸς καταστροφῆς τοῦ κόσμου, κλπ., κλπ., ἀπέβλεπε μᾶλλον τὸν χαρακτιῆρα τῶν προσδοκωμένων γεγονότων, ἢ τὸν χρόνον αὐτῶν. Οὗτοι, ὁμοίως πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἐπλανήθησαν, ἀναμένοντες ἀκατάλληλα πράγματα εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ δευτερεύουσα μᾶλλον ἀφορμὴ τῆς ἀποτυχίας των ὅπως σαφῶς ἀντιληφθῶσι τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' ἡ πρωτίστη τοῦτου αἰτία ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἦτο εἰσέτι ὁ καιρὸς διὰ τὴν ἐναργῆ τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν ἀποκάλυψιν. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἦτο ὁ ἀρμόδιος καιρὸς ὅπως οἱ ἅγιοι διεγερθῶσιν εἰς τὴν προσδοκίαν τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου—ὅπως ἐξέλθωσιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ Νυμφίου, καί, ὥς αἱ παρθέναι τῆς παραβολῆς, ὑποστῶσιν ἀπογοήτευσιν πρὸ τῆς πραγματικῆς ἐλεύσεώς Του.—ὅλα δὲ ταῦτα, ὥς γνωστόν, σαφῶς ὑποδηλοῦνται ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν περὶ τῶν Δέκα Παρθένων, ὥς θέλει καταδειχθῇ μετὰ ταῦτα ἐκτενῶς. Ὡς δὲ εἶδομεν εἰς τὸν προηγούμενον τόμον

τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ καταφάγῃ τὴν γῆν, εἶναι συμβολικὸν πῦρ, καὶ οὐχὶ πῦρ κατὰ γράμμα. Εἰς ἐπόμενα δὲ κεφάλαια θέλει καταδειχθῇ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ καιρικῶν τινῶν προφητειῶν, τὰς ὁποίας οἱ θιασῶται τῆς Δευτέρας Παρουσίας (Adventists) ἐθεώρησαν ὡς ἀποτυχίας, δὲν ἦσαν ἀποτυχίαι, ἀλλ' ἦσαν ὀρθαὶ ἐφαρμογαί, καὶ ὅτι αὗται σαφῶς ὑποδεικνύουσι τὸ συμβολικὸν πῦρ τοῦ παρόντος καιροῦ, τὸ ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ.

Οἱ ὁπαδοὶ τῆς ρηθείσης δοξασίας, ταλαιπωρούμενοι μὲ τὴν δυσκολίαν τῆς προσδοκίας περὶ καταστροφῆς τῆς γῆς διὰ πυρός, ἀπεπειράθησαν νὰ συγχωανέουσιν πάσας τὰς προφητικὰς περιόδους εἰς μίαν συνήθη ἡμέραν—ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ὥρων—καὶ οὕτω παρεβίασαν προφητείας τινάς, ὅπως συναρμολογήσωσιν αὐτὰς πρὸς ἄλλας, καὶ παραστήσωσι τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν. Ἄλλ' ἡ σαφεστέρα ὄψις τοῦ θείου σχεδίου ἀποκαλύπτει ἤδη τὴν τελείαν ἁρμογίαν τῶν διαφόρων καιρικῶν προφητειῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη τῆς διαστροφῆς καὶ παραβιάσεως τινῶν, ὅπως αὗται συναρμολογηθῶσι πρὸς ἄλλας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια ἐπιχειροῦμεν τὴν ἐξέτασιν τινῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων προφητειῶν, παραιτηρητέον ὅτι δὲν σχηματίζομεν θεωρίαν τινὰ προκαταβολικῶς, πρὸς ἣν νὰ ἀγωνιζώμεθα μετὰ ταῦτα ὅπως συμβιβάσωμεν πάσας τὰς λοιπὰς προφητικὰς περιόδους, ἀλλ' ἐπισταμένως ἀνιχνεύομεν πᾶσαν περίοδον, μέχρι τοῦ τέλους αὐτῆς, καὶ μετὰ ταῦτα συνυφαίνομεν ἢ συνθέτομεν τὴν θεωρίαν ἢ τὸ σχέδιον, ὡς ταῦτα ὑποδεικνύονται ἐν τῷ Λόγῳ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀποκαλυπτοῦ τῶν ἀπορρήτων. Θὰ εὕρεθῇ δ' ἐνταῦθα ὅτι, ἡ τάξις καὶ ἡ ἁρμογία τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ ἐκδηλοῦνται μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβείας, διὰ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν αὐτοῦ, μεθ' ἧς κατεδείχθη καὶ εἰς τοὺς ἐνδόξους χαρακτῆρας τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ ἐκτεθέντος σχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξεικονίσσαμεν ἐν τῷ Χάρτι τοῦ Σχεδίου τῶν Αἰώνων. Ὅποίαν δὲ τὸ μέγα ὠρολόγιον τῶν αἰώνων σημάνη τὴν ὥραν, τὴν ἐν τῷ προφητικῷ ἡμερολογίῳ ὑποδεικνυομένην, τὰ προλεγόμενα γεγονότα θὰ ἐπακολουθήσωσι τόσον ἀλανθάσιως, ὡς ἀκριβῶς ὁ Θεὸς προεφῆτευσεν ταῦτα.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β

### Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ

Χρησιμότης τῆς Χρονολογίας πρὸς κατανόησιν τῶν προφητειῶν — Ἀπαριθήντοι χρονολογίαι παρεχόμεναι ἐν ταῖς Γραφαῖς. — Ἀπὸ τῆς Δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ., συμπληροῦνται 6,000 ἔτη. — Πίναξ τῶν μεγάλων περιόδων τῆς Γραφικῆς Χρονολογίας. — Λεπτομερὴς ἐξέτασις αὐτῶν. — Ἀπὸ τῆς Δημιουργίας μέχρι τῆς ἀποξηράσεως τῶν ὑδάτων τοῦ κατακλυσμοῦ — Μέχρι τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἐπαγγελίας. — Μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου — Μέχρι τῆς διαιρέσεως τῆς Ἰσραὴλ μετὰ τὴν φυλῶν. — Ἡ περιόδος τῶν κριτῶν. — Ἡ περιόδος τῶν βασιλείων. — Ἡ περιόδος τῆς ἐρημώσεως — Μέχρι Μ. Χ. 1873. — Ποῦ ἡ χρονολογία αὕτη διαφέρει τῆς χρονολογίας τοῦ Ἐπισκόπου Usher, τῆς σημειουμένης εἰς τὰς Ἀγγλινὰς ἐκδόσεις τῆς Ἀγ. Γραφῆς — Ἡ ὁληθὴς χρονολογία τῆς Γενέσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

ἘΝ τῷ παρόντι κεφαλαίῳ παρέχομεν τὰς Γραφικὰς μαρτυρίας ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐξ χιλιάδες ἔτη, ἀπὸ τῆς Δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ, συνεπληρώθησαν μετὰ τοῦ ἔτους 1872 Μ. Χ., καὶ ἐπομένως ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1872 Μ. Χ. εἰσήλθομεν χρονολογικῶς εἰς τὴν ἑβδόμην χιλιάδα, ἢ τὴν Χιλιετηρίδα — ἡ ἀρχὴ τῆς ὁποίας, — ἡ «Ἡμέρα τοῦ Κυρίου», ἢ «Ἡμέρα τῆς Θλίψεως», — πρόκειται νὰ παρουσιῇ μάρτυς τοῦ καναμελισμοῦ τῶν βασιλείων τοῦ παρόντος κόσμου, καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ Χρονολογία χρησιμεύει, ὡσαύτως, ὡς βάσις διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προφητικῶν περιόδων. Ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ἐξακριβώσωμεν ποῦ κυρίως εὕρισκόμεθα ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν καιρῶν καὶ πρὸς τοῦτο, δεόν νὰ ἔχωμεν ἀξιοπιστοὺς χρονολογίας ὅπως ὑπολογίσωμεν συνεπῶς ἀναλαμβάνομεν τὸ ζήτημα τῶν χρονολογιῶν ὡς πρῶτον κατὰ τάξιν. Πλήρης

δὲ χρονολογία τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας θεὸν ἀνυγκαίως νὰ ἀρχίσῃ μετὰ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπολογίζεται ποικιλοτρόπως. Μεταξὺ τῶν ἀποδεχομένων τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἐκτιθέμενα, ἐλαχίστη διαφορά γινώσκουσι νὰ ὑπάρξῃ· ἀλλὰ· μεταξὺ τῶν ἀπορριπτόντων ταῦτα, αἱ διαφοραὶ εἶναι τεράστιαι, ποικίλλουσαι, κατὰ τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἐκδόσεις, ἀπὸ δεκάδων μέχρις ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν. Ἀλλ' αἱ ὑποθέσεις αὗται βασίζονται ἐπὶ γεγονότων τὰ ὅποια ἀσθενῇ μόνον δικαιολογίαν παρέχουσι διὰ τοιαῦτα ὑπερβολικὰ καὶ ἐπιπόλαια συμπεράσματα. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἀνεύρεσις αἰχμῶν βελῶν ἐκ πυρίτου λίθου μεταξὺ τῶν ἑλωδῶν φυτάνθρακων τῆς Ἑλβετίας καὶ Ἰρλανδίας, εἰς ἀξιοσημείωτον βάθος ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, λαμβάνεται ὡς ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἐπίπεδον αὐτῶν ἤτο ποτε ἡ ἐπιφάνεια, καὶ ὅτι οἱ φυτάνθρακες τῶν ἑλῶν ἐκείνων ἤκμαζον τότε περίε καὶ ἄνωθι αὐτῶν· ὁ δὲ ἀναγκαῖος χρόνος διὰ μίαν τοιαύτην ἀνάπτυξιν ὑπολογίζεται ἐξ ἀπόψεως τῆς σημερινῆς κατὰ αἰῶνα ἀναπτύξεως αὐτῶν καὶ αὐξήσεως, ἣτις εἶναι λίαν σμικρά. Ἐὰν ἡ πρότασις αὐτῶν ᾖ ἀληθής, αὕτη ἤθελε φυσικῶς ἀποδείξει ὅτι ἄνθρωποι ἔχουσιν ὄντως ζῆσει ἐκεῖ πρὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐτῶν. Ἀλλ' ἕτεροι γεωλόγοι ἀποδεικνύουσιν, καὶ μετὰ ἰσχυρῶν λογικῶν ἐπιχειρημάτων, ὅτι οἱ ἑλῶδεις οὗτοι φυτάνθρακες ἦσαν ποτε τόσον ἀπαλοὶ ὥστε μία τοιαύτη πυρολιθίνη αἰχμὴ βέλους ἠδύνατο εὐκόλως νὰ βυθισθῇ ἐν αὐτοῖς βαθμυδόν, εἰς ὀλίγους μόνον αἰῶνας.

Ἀναφέρομεν ὡσαύτως ἕτερόν τι παράδειγμα: « Κατὰ τὴν καταμέτρησιν τοῦ πηλώδους ἐδάφους τῆς κοιλάδος τοῦ Νεῖλου ἀνεκαλύφθησαν δύο ἐψημένοι πλίνθοι, ὁ μὲν εἰς βάθος εἴκοσιν, ὁ δὲ ἕτερος εἰς βάθος εἴκοσι τεσσάρων ὑάρδων. Ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὸ πάχος τῆς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ σχηματιζομένης ἐτησίας ὑποσιτάθνης εἰς ὅκτω δακτύλους κατὰ αἰῶνα, θεὸν νὰ ὀρίσωμεν τότε 12,000 ἐτῶν ἡλικίαν εἰς τὸν πρῶτον, καὶ 14,000 εἰς τὸν δεύτερον ἐκ τῶν πλίνθων αὐτῶν. Διὰ μέσου ἀναλόγων ὑπολογισμῶν ὁ Burmeister [διδάσκαλός τις γεωλόγος] ἱποθέτει ὅτι ἑβδομήκοντα

δύο χιλιάδες ἐτῶν ἔχουσι παρῆλθαι ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους. Ὁ δὲ Draper [ἄλλος διαπρεπὴς γεωλόγος] ἀποδίδει εἰς τὸν Εὐρωπαῖον, ὅστις παρέστη μάρτυς τῆς τελευταίας παγετώδους ἐποχῆς, ἀρχαιότητα ἀνωτέραν τῶν 250,000 ἐτῶν. \*

Φυσικῶς τῷ λόγῳ, «ἐὰν ὑπολογίσωμεν» ὡς ὑπολογίζουσιν οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ἄνδρες, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ αὐτὰ μεγάλα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ τινες ἐξ ἡμῶν εἰμεθα ἀρκούντως ἀκατάρτιστοι ἐπιστημονικῶς ὥστε νὰ ἐρωτήσωμεν, ἐὰν δὲν εἶναι πλέον ἢ πιθανὸν διὰ τὰ κατακαθίσματα τῆς ἰλῦος τοῦ ποταμοῦ Νίλου ὑπῆρξαν λίαν ἄτακτα καὶ ἀκανόνιστα, ὥς συμβαίνει εἰς ἄλλους ποταμούς, οἵτινες ἐνίοτε μετατοπίζουσι τὴν κοίτην τῶν, καὶ ἀποπλύνουσι τόσον θαυμασίως τὰς ὄχθας τῶν δι' ἐνὸς καὶ μόνου ὁρμητικοῦ ρεύματος. Ἀφ' ἐτέρου, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸν, ὅστις ὅχι μόνον ἀναφέρεται εἰδικῶς ἐν τῇ Γραφῇ, ἀλλὰ διατηρεῖται ἐπίσης καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων παραδόσεων τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθνῶν, καὶ διερωτῶμεν ὁπόσῃν ἄρα ἰλὺν, καὶ ὁποῖα ἐρεῖπια ἐνέφερον οὗτος ἄνω καὶ ἐπάνω τῶν ὀκτὼ δακτύλων κατὰ αἰῶνα. Ἀποροῦμεν, ὡσαύτως, πῶς δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὰς μεγάλας αὐτὰς διανοίας νὰ σκεφθῶσιν, ὥς φυσικῶς ἐπέρχεται εἰς τινὰς οὐχὶ πολλὰς μεγάλας καὶ κρίνωσιν, διὰ δύο πλίνθους ριπτόμενοι ἐντὸς τοῦ «ἰλῶδους ἐκείνου ἐδάφους» καθ' ὃν χρόνον τοῦτο διετέλει κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, καὶ συνεπῶς τόσον ἡραιωμένον, ἥθελον βυθισθῇ εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν ἀναλόγως τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βάρους, ὅπερ ἦν ἀουγκρίτως πυκνότερον ἢ τὸ πηλῶδες ἐκεῖνο ἔδαφος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ βάθος τῶν δύο πλίνθων, εἰς τινὰ ἀνεπιφθίμιστα διάνοιαν ἤθελε φανῇ μᾶλλον λογικὸν νὰ ὑποθέσῃ διὰ τὸ εἰς ἐξ αὐτῶν ἔπεσεν ἐντὸς τῆς ἰλῦος θιὰ τῆς ἀκωκῆς, ἐνῶ ὁ ἕτερος, πεσὼν ὁμαλῶς, θὰ ἐβυθίζετο μᾶλλον βροθίως, ἀντὶ νὰ ὑποθέσῃ διὰ ἀνθρώποι ζῶντες κειχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων διὰ δύο χιλιάδων ἐτῶν, κατεσκεύασαν δύο πλίνθους ἀκριβῶς ὁμοίους.

\* Ὁ Καθηγητὴς Ν. Joly, ἐν τῷ ἔργῳ του «Ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῶν αἰώνων», σελ. 183.

Δὲν εἶναι πολλὰ ἔτη ἀφ' οὗτου ἀνθρώπινός τις σκελετός εὐρέθη εἰς τινα ἄλλοτε κοίτην τοῦ ποταμοῦ Μισισσιππῆ· γεωλόγοι δέ τινες ἤρχισαν ὑπολογίζοντες πόσαι χιλιάδες ἐτῶν ἐνδείκνυνται διὰ τῶν τόσων ποδῶν τοῦ πηλοῦ, ἰλύος, κλπ., ἅτινα ἐκάλυπτον τὸν σκελετόν, καὶ ἐφαντάσθησαν ὅτι ἔσχον, τέλος, πολύτιμον δεῖγμα τῆς ὑπάρξεως προϊστορικοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλ' εὐρόντες βραδύτερον, πολλοὺς πόδας ὑποκάτω τοῦ σκελετοῦ, λείψανα ἰσοπέδου τινὸς λέμβου, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἦσαν ἐν χρήσει ἐπὶ τοῦ Μισισσιππῆ μόλις πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν, ταῦτα ἐξ ὁλοκλήρου ἀνέτρεψαν τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν, καὶ ἀνεκούφισαν τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ «μιας ἄλλης ἀποδείξεως» ὅτι ὁ κόσμος εἶναι κατ' ἑκατοντάδας χιλιάδων ἐτῶν ἀρχαιότερος παρ' οὗ διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή.

Ἀφίνοντες τὰς ἀσυμφωνοὺς καὶ ὁλοσχερῶς ἀβασίμους εἰκοτολογίας τινῶν γεωλόγων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς χρονολογίας, ἀναφερόμεθα διὰ θετικωτέρας πληροφορίας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν. Τί δὲ εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ; Ἡ ἱστορία τοῦ ἀρχαιότερου τῶν εἰδωλολατρικῶν ἔθνων δύναται ἀναδρομικῶς νὰ ἀναχθῇ, σαφῶς καὶ εὐκρινῶς, εἰς ὀλιγώτερα τῶν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν. Πέραν τούτων τὸ πᾶν εἶναι σκότος, ἀβεβαιότης, μυθολογία, καὶ ἀνάξια πίστεως παραδόσεις. Ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ τοσοῦτον μακράν, καθ' οὗ εἶναι μόνον εἴκοσι ἐπτὰ αἰῶνες ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πρῶτοι αἰῶνες περιβάλλονται ὑπὸ ἀβεβαίων παραδόσεων. Ἀνερχόμενοι κατὰ τρεῖς χιλιάδας ἔτη εἰς τὰς ἱστορίας τῶν Βαβυλωνίων, Συρίων καὶ Αἰγυπτίων ἀφικνούμεθα εἰς περίοδον καθ' ἣν αἱ ἱστορικαὶ αὐτῶν ἀναγραφαὶ ἀπαντῶσι τμηματικαὶ καὶ λίαν ἀσαφεῖς. Ἡ Σινικὴ ἱστορία φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Τοιού, ὅπου τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Σινικῆς, «ἀρχίζουσι νὰ γίνωται ἀξιοπίστα». Ἐν Ἑλλάδι δὲ, ἥτις διέπρεψε διὰ τὴν εὐρυμάθειάν της κατὰ τὰ παρελθόντα 3,000 αὐτὰ ἔτη, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ δέον νὰ προσδοκῶμεν ὅπως εὕρωμεν τὴν μᾶλλον ἀκριβεστέραν ἱστορίαν ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ ἔθνη, τί εὐρίσκομεν; Εὐρίσκομεν τὰς χρονολογίας αὐτῆς ἀκριβεῖς μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τελευταῖα 2,600 ἔτη, ἀλλ' ὅχι περαιτέρω. Πέραν τούτων,

φθάνομεν εἰς ὅ,τι εἶναι γνωστὸν ὡς «μυθολογία ἢ προϊστορικός αἰὼν» τῆς Ἑλλάδος. Ὁ μόνος λογικὸς καὶ συνεχὴς ὑπολογισμὸς τῶν πρώτων τριῶν χιλιάδων ἐτῶν τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκεται ἐν τῇ Γραφῇ· τὸ δὲ γεγονός αὐτὸ τυγχάνει ἀναμφιβόλως ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς περὶ θείας καταγωγῆς τῶν θείων αὐτῆς ὁδηγίων, καὶ τῆς παρὰ Θεοῦ διατηρήσεώς της.

Συμβαίνει δὲ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ζήτημα τῶν χρονολογιῶν, ὡς καὶ μὲ τὴν ἱστορίαν. Ὁ κόσμος οὐδὲν ἄλλο μέσον κέκτηται, ἔκτος τῆς Γραφῆς, ὅπως παρακολουθήσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἱστορίαν πέραν τοῦ 776 π. Χ. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου ἀναφέρομεν τὸν καθηγητὴν Fisher τοῦ Yale College. Οὗτος λέγει· «Κατελήξαμεν οὕτως εἰς ἀκριβῆ τινα μέθοδον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν χρονολογιῶν· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἐποχῶν ἦν ἀπαραίτητος. Ὁ πρῶτος ὠριθεύμενος χρόνος πρὸς χρονολόγησιν τῶν γεγονότων προσδιωρίσθη ἐν Βαβυλῶνι—κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ναβονασσάρ, 747 π. Χρ. Οἱ Ἕλληνες (ἀπὸ περίπου 300 ἐτῶν π. Χρ.) ἐχρονολογοῦν τὰ ἑαυτῶν γεγονότα ἀπὸ τῆς πρώτης νίκης, ἣτις ἀναγράφεται κατὰ τοὺς Ολυμπιακοὺς ἀγῶνας, 776 π. Χρ. Οἱ ἀγῶνες οὗτοι ἐλάμβανον χώραν ἀνὰ πᾶσαν τετραετίαν. Ἐκάστη, λοιπὸν, Ὀλυμπιάς ἦν περίοδος ἐκ τεσσάρων ἐτῶν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς Ρωμαίους, οὗτοι, μετὰ πάροδον αἰώνων τινῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς Ρώμης, ἣτις ἔλαβε χώραν τῷ 753 π. Χρ., ἤρξαντο χρονολογοῦντες τὰ γεγονότα τῶν ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ συμβάντος.

Πρὸς ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν ὅτι αἱ τόσαι οὕτω καλούμεναι ἱστορίαι τοῦ ἀπομεμακρυσμένου παρελθόντος, ἐπὶ τοσοῦτον ἀφθονοῦσιν εἰς φαντασιοπληξίας καὶ μυθολογικὰς παραδόσεις, ὥστε νὰ καθίστανται ἀντικείμενα ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς χρονολογικὰς πληροφορίας, καὶ ἐντελῶς ἀνάξια ὑπολήψεως, παραθέτομεν τὰ ἐπόμενα ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἑγκυκλοπαιδείας, ὑπὸ τὴν λέξιν Χρονολογία·

«Ἡ ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, ἐξαιρουμένης μόνον τῆς τῶν Ἑβραίων, ἀνέρχεται εἰς μυθώδεις περιόδους χιλιάδων ἢ ἑκατομμυρίων ἐτῶν· ἀκόμη καὶ ὅταν τὰ ἱστορούμενα ἀρ-

χίζωσι νὰ λαμβάνωσιν ἱστορικὴν τινα ὄψιν, αἱ διαφοραὶ παρουσιάζονται μέγιστα. .... Α. Ἀσσυριακαὶ, Βαβυλωνιακαὶ καὶ Αἰγυπτιακαὶ ἐπιγραφαὶ εἰσιν εἰς γλώσσας ἤδη ἐκλιπούσας, καὶ εἰς χαρακτῆρας λίαν ἀπηρχαιωμένους. .... Αἱ Ἑλληνικαὶ καὶ Ρωμαϊκαὶ χρονολογίαι κρίνονται γενικῶς ὡς γνήσiai, ὑπολογιζόμεναι ἀπὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, 776 π. Χρ., καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ὑπατείας, (Consulate) 510 π. Χρ. Πρὸ τῶν χρονολογιῶν τούτων πᾶσαι αἱ ἄλλαι εἰσὶ κυρίως χρονολογίαι παραδόσεων καὶ μύθων. Ὁ Ἡρόδοτος μόνον, ἀκμάσας περὶ τὰ 450 π. Χρ., κέκτηται ἀξίαν τινὰ ἀφηγούμενος τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς του, καὶ τὰ πρὸ ἐνὸς ἢ δύο αἰῶνων τοιαῦτα.

Ὁ δὲ Clinton ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῆς Χρονολογίας συγγράμματί του (σελ. 283), λέγει: «Ἡ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς Γραφαῖς περιεχομένη ἱστορία παρουσιάζει ἀξιοσημεῖωτόν τινα καὶ εὐάρεστον ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀρχικὰς Ἑλληνικὰς ἀφηγήσεις. Εἰς τὰς δευτέρας αὐτὰς μετὰ δυσκολίας δυνάμεθα ν' ἀνιχνεύσωμεν σκοτεινὰ τινα γεγονότα, μεταδοθέντα εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν, οἵτινες μετέδωκαν, μεθ' ὧν τῶν καλλωπισμῶν τῆς ποιήσεως καὶ μυθολογίας, ὅ,τι παρέλαβον διὰ προφορικῆς παραδόσεως. Εἰς τὰ χρονικὰ ὅμως τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους, ἔχομεν αὐθεντικὰς διηγήσεις γεγραμμένας ὑπὸ συγχρόνων συγγραφέων, διατελούντων ὑπὸ θεόπνευστον καθοδηγίαν. Ὅ,τι δὲ οὗτοι παρέδωκαν ἡμῖν τοῦτο παρουσιάζεται συννεπῶς ὑπὸ διπλοῦν κῦρος. Οὗτοι εἶχον τὴν βοήθειαν τῆς θείας ἐμπνεύσεως εἰς τὴν ἀναγραφὴν γεγονότων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ μαρτυρία, καὶ ὡς ἀπλῶν ἀπόμνη ἀνθρωπίνων μαρτύρων, ἤθελεν εἶσθαι ἐγκυρος».

Ἡ Γραφή, ἣτις τυγχάνει θεόδοτος ἱστορία περὶ τῶν πρώτων τριῶν χιλιάδων ἔτων, εἶναι τὸ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ σύγγραμμα τὸ ὁποῖον, — ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, τοῦ πρώτου μνημονευομένου ἀνθρώπου ἐν τε τῇ ἱστορίᾳ, τοῖς μνημείοις καὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς, καὶ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται τὸ ὄνομα, ὁ χρόνος τῆς δημιουργίας καὶ ὁ θάνατός του, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοί του δύνανται νὰ παρακολουθῇ τῶσι κατ' ὄνομα καὶ ἡλικίαν εἰς διαδοχικὴν ἄλυσιν ἐπὶ σχεδὸν τέσσαρας

χιλιάδας ἔτη— παρέχει ἡμῖν σαφεῇ καὶ συνεχῇ ἱστορίαν μέχρι τῆς περιόδου καθ' ἣν ἡ κοσμικὴ ἱστορία ἐπισημοποιεῖται δεόντως. Ὡς θέλομεν ἶδει, τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἱστορούμενα ἐκτείνονται μέχρι τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Κύρου, 536 Π. Χρ. εἰς καλῶς ἐξηκριβωμένην, καὶ γενικῶς ὡς ὀρθὴν ἀποδεδειγμένην χρονολογίαν. Ἐνταῦθα τὸ νῆμα τῆς Γραφικῆς χρονολογίας διακόπτεται — εἰς σημεῖον ἀκριβῶς εἰς τὸ ὅποιον ἡ κοσμικὴ ἱστορία καθίσταται ἀξιόπιστος. Ὁ Θεὸς ἔχει προμηθεύσει οὕτω διὰ τὰ τέκνα αἱ τοῦ σαφεῖς καὶ συνφεῖς χρονολογικὰς ἐνδείξεις μέχρι τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἡ Γραφή διὰ τῶν προφητειῶν αὐτῆς συμπληροῦι μάλιστα τὴν ἱστορίαν, ἐπεκτεινομένη μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς «ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων», εἰς τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης χιλιετηρίδος, ὁπόθεν θέλει ἀρχίσει χρονολογουμένη ἡ νέα ἐποχὴ τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἡ Ἀγία Γραφή, ἱπομένως, εἶναι τὸ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ ὑπόμνημα, τὸ ὅποιον παρέχει ἡμῖν ἄποψιν τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας ὡς ἑνὸς ὅλου. Αὕτη μεταφέρει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου τῆς Γενέσεως μέχρι τοῦ ἀποκατασταθέντος παραδείσου τῆς Ἀποκαλύψεως, παρακολουθοῦσα τὴν ὁδὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ αἰωνιότητι. Ἡ ἱστορία καὶ προφητεία τῆς Γραφῆς, ὁμοῦ λαμβανόμεναι, παρουσιάζουσιν πεινοραματικὴν τινὰ ἄποψιν τῆς ὅλης σειρᾶς τῶν γεγονότων, ἀπὸ τῆς δημιουργίας καὶ πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ ἀποκαταστάσεώς του. Ἡ Γραφή, ὅθεν εἶναι ὁ χάρις ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Ἄνευ ταύτης, ὡς ἀληθῶς ἐλέχθη, ἡ ἱστορία ἤθελεν εἶσθαι «ὡς ποταμοὶ ῥέοντες ἀπὸ ἀγνώστων πηγῶν εἰς ἀγνώστους θαλάσσας»· ἀλλὰ ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν αὐτῆς δυνάμεθα νὰ ἀνιχνεύσωμεν τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν αὐτῶν, καὶ διίδωμεν μάλιστα τὸ ἐκδοξὸν αὐτῶν τέλος ἐν τῷ ὠκεανῷ τῆς αἰωνιότητος.

Ἐν τῇ Γραφῇ λοιπόν, καὶ μόνη δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν οἱ θέλομεν εὑρεῖ ἱστορικὰς ἀναγραφὰς, αἵτινες θὰ διευθετήσωσιν τὰς ἀσυμφῶνους περιόδους καὶ χρονολογικὰς ἀνωμαλίας, τὰς ὁποίας ἐκ πρώτης ὄψεως παρουσιάζουσι τὰ χρονικὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας—ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰς περιόδους τῆς φύσεως.

Ἀρχόμενοι διὰ τῆς ἐρωτήσεως, πόσος καιρὸς παρήλθεν ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου; θέον νὰ ἔχωμεν πεποιθήσιν ὅτι, Ἐκεῖνος ὅστις ἔδωκε τὰς προφητείας, καὶ εἶπεν ὅτι θέλουσιν ἐννοηθῇ ἐν τῷ ἐσχάτῳ καιρῷ, ἐπρομήθευσεν ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ τὰ ἀναγκαιοῦντα διδόμενα ὅπως δυνηθῶμεν νὰ προσδιορίσωμεν τὴν θέσιν τῶν προφητειῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις, ὁ προσδοκῶν νὰ εὕρῃ τὰ ζητήματα ταῦτα τόσον ἀπλῶς ἐκτιθέμενα, ὥστε νὰ πείθωσιν καὶ τὸν ἀπλῶς ἐπιπόλαιον ἀναγνώστην, ἢ τὸν ἀνελικρινῇ σκεπτικόν, θὰ διαφενεσθῇ τὰς ἐλπίδας του. Οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ τοῦ Θεοῦ παρέχονται κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον ὥστε νὰ καταστῶσι πειστικοί ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ καιρῷ εἰς ἐκείνους καὶ μόνους, οἵτινες, διὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, διατελοῦσιν εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰς χαρακτηρηστικὰς αὐτοῦ μεθόδους. Αἱ μαρτυρίαι ἢ ἀποδείξεις αὗται παρέχονται «ἵνα ἄρτιος ἦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος» (Β. Τιμοθ. γ'. 17). Οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι καλῶς γνωρίζουσιν ὅτι καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς των, ἐνθα ὁ Πατήρ αὐτῶν ὁδηγεῖ αὐτούς, αὐτοὶ πρέπει νὰ περιπατῶσι διὰ πίστεως, καὶ οὐχὶ δι' ὄψεως. Εἰς πάντας δὲ ὅσοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ βαδίσωσιν οὕτως, ἐλπίζομεν νὰ δυνηθῶμεν ὅπως καταδείξωμεν, ἀνὰ πᾶν βῆμα, συμπαγεῖς διακηρύξεις τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ—θεμέλιον ἀσφαλὲς πρὸς ἔλλογον πίστιν.

Δὲν θὰ συζητήσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἀξίαν τῆς κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα μεταφράσεως τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ τῆς ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ μεταφράσεως, τὴν εἰς τὰ χρονολογικὰ διδόμενα διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο, κ. λ. π., ἀλλὰ θέλομεν ἀρκεσθῇ, πιστεύομεν δὲ ὅτι τὸ αὐτὸ θὰ πράξῃ καὶ ὁ ἀναγνώστης, μὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πρώτη τούτων μετεφράσθη παρ' Αἰγυπτίων, ἐνῷ ἡ δευτέρα εἶναι ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ πρωτοτύπου. Τὰ ὅποια γεγονότα, λαμβανόμενα ὁμοῦ μὲ τὴν μέχρι βαθμοῦ δεισιδαιμονίας εὐλάβειαν, μεθ' ἧς οἱ Ἑβραῖοι περιεφρούρουν ἐκάστην ἰῶτα, καὶ πάντα τίτλον τῶν ἱερῶν αὐτῶν συγγραμμάτων, ἀποτελοῦσιν ἰσχυρὰν ἀπόδειξιν τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ Ἑβραϊκοῦ κειμένου. Ἡ παρὰ τῶν φιλολόγων ἀποδοχὴ αὐτοῦ τυγχάνει ἐπίσης γενικῇ, ἐν δὲ τῷ παρόντι τόμῳ ἀκολουθοῦμεν τὰς χρονολογίας αὐτοῦ, κ. λ. π.

Παρέχομεν ἤδη ἐνταῦθα τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἀπὸ τῆς

δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ. παρῆλθον ἐξ χιλιάδες ἔτη. Καίτοι δὲ ἡ Ἁγία Γραφή οὐδεμίαν διαλαμβάνει ἄμεσον διαβεβαίωσιν, ὅτι ἡ ἐβδόμη χιλιάς θέλει εἶσθαι ἡ ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἡ μεγάλη Ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κόσμου, ἐν τούτοις ἡ ἀξιόπιστος παράδοσις δὲν στερεῖται λογικῆς τινος βάσεως. Ὁ εἰς τὸν Ἰσραήλ, τὸν τυπικὸν λαόν, δοθεὶς νόμος, ὁ δριζων δτι ἐξ ἡμέραι κόπου καὶ μόχθου ἔδει νὰ διαδεχθῶσιν ὑπὸ μιᾶς ἡμέρας ἀναπυξῆς καὶ ἀναπαύσεως ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν, φαίνεται ἐξεικονίζων λίαν προσηκόντως τὰς ἐξ χιλιάδας τῶν ἑτῶν, καθ' ὧς ἡ κτίσις σύμπασα συνωδίνει καὶ συναγωνιᾷ ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου (Ρωμ. η'. 22), ματαίως προσπαθοῦσα ὅπως ἀπαλλάξῃ ἑαυτὴν ἀπὸ ταύτης, καὶ τὴν μεγάλην Χιλιετῇ Ἡμέραν, ἐν ᾗ πάντες οἱ κεκοπιакότες καὶ πεφορτισμένοι θὰ δύνωνται νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν; τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν αὐτῶν, καὶ εὖρωσι δι' Αὐτοῦ ἀνάπασιν, ἀναπυξὴν καὶ ἀποκατάστασιν, — ἐν τῇ ὁποίᾳ Ἡμέρᾳ, θὰ δύνωνται νὰ εὖρωσι μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, διὰ τῆς ἀξίας τοῦ πολυτίμου Αὐτοῦ αἵματος. Κατὰ τὴν τυπικὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἤρῳτησε τὸν κατακείμενον ἀσθενῆ, «Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι»; Εἰς ἀπάντησιν δὲ τῆς πίστεως καὶ ὑπακοῆς αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύναμιν νὰ ἄρῃ τὸν κράββατόν του καὶ περιπατήσῃ (Ἰδε Ἰωάν. ε'. 6—9. Ἐπίσης Ματθ. ιβ'. 10—13 Ἰωάν. ζ. 23 Λουκ. ιγ. 11—16 ιδ. 1—5). Οὕτως ἐπίσης κατὰ τὸ μέγα ἀντίτυπον τοῦ Σαββάτου, τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει διακηρυχθῇ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι «πᾶς ὁ θέλων» δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ζωὴν καὶ ὑγίαν αἰώνιον ἐὰν βαδίσῃ ἐν πίστει καὶ ὑπακοῇ.

Δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν τὸ γεγονός, περὶ οὗ ἐγένετο ἡδη λόγος (Τόμος Α, Κεφ. Η'), ὅτι ὁ ὅρος ἡμέρα εἶναι ἀόριστος, καὶ σημαίνει ἀπλῶς περίοδον χρόνον, μακρᾶς ἢ βραχείας διαρκείας. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ὑπαινίσσεται δτι ἡ ἐβδόμη χιλιετής περίοδος τῆς ιστορίας τοῦ κόσμου ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἐβδόμη ἡμέρα, κατὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ Θεοῦ, λέγων: «Ἐν δὲ τούτῳ μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, δτι

μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία..... Ἦξει δὲ ἡμέρα Κυρίου», κλπ. Β. Πέτρ. γ'. 8, 10.

Ἐὰν λοιπόν, ἡ ἐβδόμη χιλιετής περίοδος τῆς ἱστορίας τῆς γῆς θέλει εἶσθαι ἐποχὴ εἰδικῶς μνημονευομένη ὡς περίοδος τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, ἀποδεικνύοντες ὅτι αὕτη ἤρχισεν εἰς τὸ 1873 Μ. Χρ., θέλομεν καταδείξει ὅτι εὐρισκόμεθα ἴδῃ ἐν αὐτῇ. Τοῦτο δὲ ὑπενθυμίζει ἡμᾶς ὅ,τι ἔχομεν ἤδη παρατηρήσει ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ, ὅτι αἱ Γραφαὶ ὑποδεικνύουσιν ὅτι ἡ χαραυγὴ τῆς Χιλιετηρίδος, ἢ ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου, θέλει εἶσθαι σκοτεινὴ καὶ θυελλώδης, καὶ πλήρης θλίψεως καὶ ταραχῆς ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, καίτοι τὸ ἐν ἀρχῇ ὑποφῶσκον φῶς ταύτης θέλει εἶσθαι πλήρες παρηγορίας καὶ ἐνθαρρύνσεως διὰ τοὺς ἁγίους, οἵτινες ἀρύνονται τὴν παρηγορίαν αὐτῶν καὶ εἰρήνην ἀπὸ τῆς δι' αὐτοὺς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ προκειμένης ἐλπίδος, ἥτις, ὡς ἄγκυρα, διεισδύει πέραν τοῦ καιροῦ τῆς θλίψεως, καὶ προσκυλλᾷται εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῆς ἀνατολῆς καὶ δόξης τῆς Χιλιετοῦς ἡμέρας : — οὗτοι ἀτεινίζουν, ἐπέκεινα τοῦ καιροῦ τῆς θλίψεως, εἰς τὴν ἐνδοξον βασιλείαν καὶ τὰς ἐπαγγελθείσας μακαριότητας.

Ἡ γενικὴ τοῦ κόσμου κατάστασις τὴν σήμερον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ 1873 ταχέια ἀνάπτυξις τοῦ Σοσιαλισμοῦ, Μηδενισμοῦ καὶ Κοινωνισμοῦ, τῶν ὁποίων ὁ ἀνομολογούμενος σκοπὸς εἶναι ἡ ἀιταροπὴ τῶν καθεστηκνίων ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν, καὶ ἡ ἀναδιανομὴ τοῦ πλούτου τοῦ κόσμου, δὲν ἀποτελοῦσι βεβαίως παραφωνίαν πρὸς ὅ,τι ἡμεῖς δεόμεθα νὰ ἀναμέτωμεν, ὅσον δήποτε, ὑπὸ τινος ἐπόψεως, καὶ ἂν ἀποδοκιμάζωνται ταῦτα παρὰ τῶν ἀγαπώντων τὴν εὐνομίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην. Ὅσοι μόνον διαβλέπουσιν ὅτι ἡ ἐπερχομένη ἀναρχία καὶ θλίψις εἰσὶν τὰ ὀργανικὰ τοῦ Θεοῦ μέσα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τελειότερου νόμου καὶ τάξεως, καὶ μᾶλλον διορκοτέρας εἰρήνης, θέλουσιν εἶσθαι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τοῦ κατακυριεύοντος φόβου, καθ' ὃν χρόνον διέρχονται ταῦτα.

Ἡ ὑπόδειξις αὕτη τῆς ἐβδόμης ἐποχῆς, ἢ χιλιετηρίδος, δὲν εἶναι καὶ ἡ μόνη ἀξία τῆς χρονολογίας· καθότι, ἐνῷ ἄφ' ἐνδὸς θέλομεν παραθεῖσαι διαφόρους σειρὰς προφητειῶν, καθολοκλη-

ρίαν ἀνεξαρετήτους ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἀφ' ἑτέρου αὕτη χρησιμεύει ὡς τὸ μέτρον, δι' οὗ διάφοροι σειραὶ προφητειῶν προσδιορίζονται. Ἡ τελεία συμφωνία μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν τάξεων τῶν προφητικῶν διδαγμάτων, τινῶν ἐξ αὐτῶν ἑξαρωμέτων ἀπὸ τῆς χρονολογίας, καὶ ἄλλων ὅλως ἀπὸ ταύτης ἀνεξαρετῶν, εἶναι λίαν ἰσχυρὰ ἀπόδειξις, οὐχὶ μόνον τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπίσης τῆς ὁρθότητος τῆς χρονολογίας, ἣτις καταδεικνύει τὴν τοιαύτην αὐτῶν ἁρμονίαν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἀρχὴν, καθ' ἣν, κλειδίον, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει δυσκόλως ἀνοίγον ὁσαυτοφυλάκιον, εἶναι πασιφανῶς τὸ ἀληθὲς τοῦ κιβωτίου ἐκείνου κλειδίον. Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη χρονολογία συναρμολογεῖ τὰς ποικίλας προφητικὰς διακηρύξεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ταύτης, καταδεικνύουσα τὴν σχετικὴν αὐτῶν διάταξιν κατὰ τὸν καιρὸν τιν. Ἡ χρονολογία εἶναι ὁ μίσχος ἡ ἡ λαβὴς διὰ τῆς ὁλως πᾶσαι αἱ προφητικαὶ περὶ καιρῶν ἀποδείξεις, ὡς ἐγκοπὰ ἢ ὁδοίτις τοῦ κλειδίου συγκρατοῦνται καὶ τίθενται εἰς ἐνέργειαν

## ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 6,000 ΑΠΟ ΑΔΑΜ

Ἡ ἐπομένη περιληπτικὴ ἐκθεσις τῶν χρονολογικῶν περιόδων δύναται καταλλήλως νὰ ὀρισθῇ ὡς χρονολογία τῶν Γραφῶν, διότι τὰ Γραφικὰ κείμενα καὶ μόνον λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, μέχρι τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Κύρου 536 Π. Χ., ἣτις χρονικὴ περίοδος τυγχάνει καλῶς ἐξηκριβωμένη καὶ γενικῶς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν θεολόγων καὶ λοιπῶν λογίων. Ἐν ταύτῃ λήγει τὸ νῆμα τῆς Γραφικῆς χρονολογίας — ὀλίγον δηλ. περαιτέρω τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κοσμικὴ ἱστορία ἀρχεῖται καθισταμένη ἀξιόπιστος. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ κατ' ἑαυτό, εἶναι ἀξιοσημείωτος ἀπόδειξις τῆς θείας ὁδηγίας καὶ ἐπιβλέψεως, ὅπως βοηθῇ ἡμᾶς ἐνθα ἡμεῖς ἐσμεν ἀνίκανοι νὰ βοηθήσωμεν ἑαυτούς.

## ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΔΑΜ

|                                                                   |                  |
|-------------------------------------------------------------------|------------------|
| Μέχρι τέλους τοῦ κατακλυσμοῦ . . . . .                            | 1656 ἔτη         |
| Ἐντεῦθεν μέχρι τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ διαθήκης. . . . .              | 427 »            |
| Ἐντεθεν μέχρι τῆς Ἐξόδου καὶ τῆς παραδόσεως<br>τοῦ Νόμου. . . . . | 430 »            |
| Ἐντεῦθεν μέχρι τῆς διανομῆς τῆς Χαναάν . . . . .                  | 46 »             |
| Ἡ περίοδος τῶν Κριτῶν. . . . .                                    | 450 »            |
| Ἡ περίοδος τῶν Βασιλέων . . . . .                                 | 513 »            |
| Ἡ περίοδος τῆς ἐρημώσεως . . . . .                                | 70 »             |
| Ἐντεῦθεν μέχρι Μ. Χ. 1 . . . . .                                  | 536 »            |
| Ἐντεῦθεν μέχρι τοῦ 1873 Μ. Χ. . . . .                             | 1872 »           |
| <b>Τὸ ὅλον</b>                                                    | <b>6000 ἔτη.</b> |

Ἐφ' ὅσον ἐξετάζομεν μίαν ἐκάστην τῶν περιόδων αὐτῶν ἰδιαίτερος, ὥς ἴδῃ ἕκαστος τῶν ἀναγνωστῶν, καὶ ὥς ὑπολογίσῃ δι' ἑαυτὸν, ὁποῖον στερεὸν θεμέλιον διὰ τὴν πίστιν ἡμῶν εἶναι τεθειμένον ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ. Θέλομεν εὖρει δύο τιὰ κενὰ ἐν τῇ ἱστορικῇ ἀφηγήσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐν τούτοις, ὁπότεν ἀνακαλύπτωμεν δι' ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὁ Θεὸς προέβλεψε καὶ ἐπρομήθευσε γεφύρας πρὸς σύζευξιν τῶν δύο τούτων χασμάτων, τὸ γεγονὸς αὐτὸ θέον νὰ αὐξήσῃ τὴν πεποίθησιν ἡμῶν δι' ὁ Θεὸς ἔχει διατάξει τὰ γραφικὰ ἱστορούμενα εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποκρύψῃ τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς, μέχρις οὗ ἔλθῃ ὁ διὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτῶν παρ' Αὐτοῦ ὠρισμένος καιρὸς, — ὡς ἀκριβῶς ἐπραξε δι' ἄλλας ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἡδὴ παρετηρήσαμεν.

Θὰ προβῶμεν ἡδὴ εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἐξέτασιν μιᾶς ἐκάστης τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν περιόδων, ἐν τῇ τάξει καθ' ἣν ἀναγράφονται, μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου Λάβετε τὰς Γραφὰς ἡμῶν ἀνὰ χεῖρας, καὶ ἐξακριβώσατε πῶσαν παραπομπήν, ὅπως οὕτω δεχθῆτε, ὅτι ἐνταῦθα ἐκτίθεται, ὡς Λόγον Θεοῦ, καὶ οὐχὶ ἀνθρώπου.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΔΑΜ  
ΠΕΡΙΟΔΟΥ, ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΠΗΜΕΡΑΣ ΚΑΘ' ΗΝ ΕΞΗ-  
ΡΑΝΘΗΣΑΝ ΤΑ ΥΔΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ.

|                                                                                                                    |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| «Ὁ Ἀδὰμ ἔζησεν 130 ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ὠνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σήθ».—Γενσ ε' 3                              | 130 ἔτη  |
| «Ὁ Σήθ ἔζησεν 105 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑνώως».—Γενσ. ε' 6.                                                        | 105 »    |
| «Ὁ Ἐνώως ἔζησεν 90 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνάν» —Γενεσ. ε' 9                                                      | 90 »     |
| «Ὁ Καϊνάν ἔζησεν 70 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μααλαεήλ».—Γένεσ ε' 12.                                                  | 70 »     |
| «Ὁ Μααλαεήλ ἔζησεν 65 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ» —Γένεσ. ε' 15.                                                  | 65 »     |
| «Ὁ Ἰάρεδ ἔζησεν 162 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑνώχ».—Γένεσ. ε' 18.                                                     | 162 »    |
| «Ὁ Ἐνώχ ἔζησε 65 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα».—Γένεσ ε' 21.                                                    | 65 »     |
| «Ὁ Μαθουσάλα ἔζησεν 187 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Λάμεχ» —Γένεσ ε' 25                                                  | 187 »    |
| «Ὁ Λάμεχ ἔζησε 182 ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε» —Γέν ε' 28                             | 182 »    |
| «Ὁ Νῶε ἦτο 600 ἐτῶν, ὅτε ἐγεινεν ὁ κατακλυσμός τῶν ὑδάτων ἐπὶ τῆς γῆς —Γένεσ ζ' 6                                  | 600 »    |
| Ἐν συνόλῳ, ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδὰμ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐξηράνθησαν τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ —Γένεσ η' 13 | 1656 ἔτη |

Οὐδὲν ἀπλούστερον καὶ ἀκριβέστερον τούτου δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ Ἄς προβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐπομένης περιόδου.

Η ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ  
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΒΡΑΑΜ ΔΙΑΘΗΚΗΣ, ΕΠΙ ΤΩΙ ΘΑ-  
ΝΑΤΩΙ ΘΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΑΥΤΟΥ

|                                                                                    |         |
|------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| «Ὁ Σὴμ ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξάδ 2 ἔτη μετὰ τὸν κατακλυσμὸν». — Γένεσ. ια'. 10. . . . . | 2. ἔτη  |
| «Ὁ Ἀρφαξάδ ἔζησε 35 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά». — Γένεσ. ια'. 12. . . . .         | 35 »    |
| «Ὁ Σαλὰ ἔζησε 30 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑβερ». — Γένεσ. ια'. 14. . . . .            | 30 »    |
| «Ὁ Ἑβερ ἔζησε 34 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλγ». — Γένεσ. ια'. 16. . . . .            | 34 »    |
| «Ὁ Φαλέγ ἔζησε 30 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ραγαῦ». — Γένεσ. ια. 18. . . . .           | 30 »    |
| «Ὁ Ραγαῦ ἔζησε 32 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σερούχ». — Γένεσ. ια'. 20. . . . .         | 32 »    |
| «Ὁ Σερούχ ἔζησε 30 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ναχώρ». — Γένεσ. ια'. 22. . . . .         | 30 »    |
| «Ὁ Ναχώρ ἔζησε 29 ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Θάρα». — Γένεσ. ια'. 24. . . . .           | 29 »    |
| «Καὶ ἔγειναν αἱ ἡμέραι τοῦ Θάρα 205 ἔτη καὶ ἀπέθανε». — Γένεσ. ια'. 32 . . . . .   | 205 »   |
| Ἐν συνόλῳ. . . . .                                                                 | 427 ἔτη |

Καὶ ἡ περίοδος αὕτη εἶναι λίαν ἀπλὴ καὶ ἀκριβής. Ἄλλ' ἡ ἐπομένη περίοδος δὲν δύναται νὰ ἐξερευνηθῇ τόσον εὐκόλως· διότι ἡ κατ' εὐθείαν γραμμὴ τῆς χρονολογίας διακόπτεται μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Συνεπῶς, ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἀδύνατον νὰ προχωρήσωμεν, ἐὰν μὴ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Στέφανος παρεῖχον ἡμῖν, ὡς σιόματα τοῦ Πνεύματος, τὸν συνεκτικὸν αὐτῆς πρῶτον.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΒΡΑΑΜ ΔΙΑΘΗΚΗΣ  
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ὁ Παῦλος γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ἡ διάρκεια τῆς περιόδου ταύτης ἦν τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη (Γαλάτ. γ'. 17).

Ἡ διαθήκη ἐκείνη διελάμβανε τὴν ἐπαγγελίαν τῆς γῆς Χαναὰν ὡς ἰδιοκτησίαν αἰώνιον, καίτοι δὲ πολλάκις ἐπιβεβαιωθεῖσα πρὸς τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, ἦτο πάντοτε αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ διαθήκη. (Γενεσ. ιβ'. 7, 8. ιγ'. 14—18. κατ. 3, 4. λε. 9—12. μοι'. 2—4. ν'. 24). Ὡς δὲ γίνεται νὰ καταδειχθῇ διὰ τῆς συμπαραβολῆς τῶν χωρίων Γενεσ. ιβ'. 1—5, 7 καὶ Πράξ. ζ'. 2—5, ἡ διαθήκη ἐγένετο (συμφώνως πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν ὑπόσχεσιν) ἅμα ὡς ὁ Ἀβραάμ συνεμορφώθη τελείως πρὸς τοὺς ὅρους ἐφ' ὧν ἐμελλε νὰ λάβῃ ταύτην. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἅμα ὡς οὗτος ἐλοήλθην εἰς Χαναὰν, τὸ ὁποῖον διάβημα ἔλαβεν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἀπέθανεν ἐν Χαρράν, ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πρὸς τὴν Χαναὰν. Ἐχοντες λοιπὸν τὴν χρονολογίαν τῆς διαθήκης—ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θάρα—οὕτω προσδιορίζομένην διὰ τῆς διαβεβαιώσεως τοῦ Στεφάνου, καὶ ἔχοντες ὡσαύτως τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Παύλου, ὅτι ὁ νόμος ἐδόθη μετὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς διαθήκης, τὸ κενὸν τῆς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ χρονολογίας γεφυροῦται οὕτω διὰ τῆς Νέας. Ἀλλ' ἄς ἀναγνώσωμεν ἐπιμελῶς τὴν ἀφήγησιν, καὶ σημειώσωμεν τὸν εἰδικὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ γέφυρα αὕτη κατασκευάζεται.

«Ὁ δὲ Κύριος εἶπε (προηγουμένως πρὶν ἀναχωρήσει ἐκ Μεσοποταμίας, ἢ ἐκ τῆς Οὐρ τῶν Χαλδαίων) πρὸς τὸν Ἀβραάμ, «Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου [ἀδελφῶν αὐτοῦ κ. λ. π.], εἰς τὴν γῆν τὴν ὁποίαν θέλω σοὶ δεῖξει· καὶ [ἐὰν κάμῃς οὕτω] θέλω σὲ κάμει εἰς ἔθνος μέγα» κ. λ. π. (Γενεσ. ιβ'. 1, 2. Παράβαλλε μὲ Πράξ. ζ'. 2) Τοῦτο ὑποδηλοῖ ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε προτείνει τὴν διαθήκην πρὸς τὸν Ἀβραάμ πρὶν Θάρα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀποθάνῃ, καὶ πρὶν οὗτος ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ ἐν Χαρράν. Ἄλ' ἐπῆρχεν ὁρος τις ὅστις ἀπῆρτε τὴν πίστιν καὶ ὑπακοὴν τοῦ Ἀβραάμ, πρὶν ἡ διαθήκη πραγματοποιηθῇ. Ὁ ὁρος οὗτος ἦν ὅτι ὁ Ἀβραάμ ὤφειλε νὰ δεῖξῃ τὴν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν πίστιν του, ὅτι τοιαύτη τις διαθήκη ἤθελε γίνοι πρὸς αὐτόν, ἀφίνων τὴν γενέτειράν του γῆν, καὶ τὴν συγγενειάν του, καὶ ὑπάγων εἰς τὴν γῆν ἣτις ἤθελε τῷ δειχθῇ.

Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραξεν ὁ Ἀβραάμ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ σύζυγός του, καὶ ὁ ἀνεψιὸς του Λῶι, καὶ ὁ γέρον πατήρ του συμμετέσχον τῆς πίστεώς του, καὶ ἐπεθύμησαν νὰ γείνωσι συμμετέχοι τῆς τύχης αὐτοῦ, ἐπετράπη καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ πράξωσι τὸ αὐτό, καὶ οἱ τέσσαρες ὁμοῦ ἐξεκίνησαν διὰ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ πατήρ αὐτοῦ Θάρα ἀπέθανεν ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὴν Χαναάν, ἐν Χαρράν, μεθ' ὃ ὁ Ἀβραάμ εἰσῆλθεν εἰς Χαναάν, ὅπως ἐκεῖ ἐξασφαλίσῃ καὶ καταστήσῃ ἑγκυρον τὴν πρὸς αὐτὸν διαθήκην. Καὶ ὡς ὁ Στέφανος ἐξέθηκε τοῦτο πρὸς τοὺς Ἰουδαίους: «Κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθῆναι τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκησεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν ἡμεῖς νῦν κατοικεῖτε». «Καὶ ὑπῆγεν ὁ Ἀβραάμ (ἐκ τῆς Χαρράν), καθὼς εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος» (Πραξ. ζ'. 4. Γένεσ. ιβ'. 4). Ἡ δὲ διαθήκη ἐγένετο ἀμέσως ὡς ὁ Ἀβραάμ εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν. (\*Ἴδε Γένεσ. ιβ'. 5—7). Τοιοῦτοιτρόπως, ὅθεν, ἔχομεν τὴν χρονολογίαν τῆς διαθήκης, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν τετρακοσίων καὶ τριάκοντα ἐτῶν, ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θάρα, καὶ τὴν ἄλυσιν τῆς χρονολογίας πλήρη, μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου. Τὸ πρῶτον γνῶρισμα τοῦ νόμου ἦν τὸ Πάσχα, τὸ ὁποῖον ἰδρύνθη τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Ἰσραὴλ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου—\*Ἐξοδ. ιβ'. 41—43, 47, 50, 51.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα ἀναγινώσκομεν: «Ὁ καιρὸς τῆς παροικίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τὸν ὁποῖον παρώκησαν ἐν Αἰγύπτῳ, ἦτο τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ἐξῆλθον πάντα τὰ τάγματα τοῦ Κυρίου ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου»—\*Ἐξοδ. ιβ'. 40—42, 51.

Ἐνδεχόμενον νὰ υποθέσωσι τινες ὅτι αἱ ἀφηγήσεις του Μωϋσέως καὶ Παύλου (\*Ἐξοδ. ιβ'. 40—42 καὶ Γαλάτ γ. 17) δὲν συμφωνοῦσι, τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν βεβαιούσης ὅτι ὁ καιρὸς τῆς παροικίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἦν τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, τῆς δὲ ἄλλης ὅτι, ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ διαθήκης μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου παρῆλθον τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη· συμπεραίνοντες ἐντεῦθεν ὅτι, ἐὰν μόνον τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη ἐμεσολάβησαν μεταξὺ

τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀβραάμ εἰς τὴν Χαναάν, καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Νόμου, ὁ καιρὸς τῆς παροικίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ πρέπει τότε νὰ εἶναι πολὺ ὀλιγώτερος. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι δὲν λέγεται ὅτι ὁ Ἰσραὴλ παρώκησεν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, ἀλλ' ὅτι ἡ ὅλη διάρκεια τῆς παροικίας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἔζησεν ἐπὶ τινα καιρὸν εἰς τὴν Αἰγυπτον, διήρκεσεν ἐπὶ τετρακόσια τριάνοντα ἔτη. — «Ὁ καιρὸς δὲ τῆς παροικίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἱ ὅποιοι παρώκησαν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Χαναάν, (Ἐβδμ.) ἦτο τετρακόσιά καὶ τριάκοντα ἔτη». Ἡ δὲ ἀναφερομένη ἐνταῦθα παροικία ἤρξατο ὁπότε ὁ Ἀβραάμ ἦλθε πρῶτος εἰς τὴν Χαναάν (Ἐβρ. ια'. 8, 9). Ὁ Ἰσραὴλ παρώκησεν ἐν τῷ Ἀβραάμ, καὶ ἐν τῷ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἀκριβῶς ὡς ὁ Λεὺι ἐπλήρωσε δέκατα εἰς τὸν Μελχισεδὲκ, ἐνῶ ἀκόμη ἦτο ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ πατρὸς του — Ἐβρ. ζ'. 9, 10.

Ἡ μετὰ τοῦ Ἀβραάμ διαθήκη ἐτέθη ἐν ἐνεργείᾳ ἀφ' οὗ καιροῦ ὁ Ἀβραάμ, ἀναχωρήσας ἐκ Χαρράν, ἔδσε πόδα εἰς τὴν γῆν Χαναάν, τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν αὐτῷ, μὴ ὦν εἰσέτι γεγεννημένος, ἐγένοντο κληρονόμοι τῶν ἐπαγγελθέντων, καὶ πατέροι, ἢ παρεπ.δημοι, προσμένοντες τὴν παρὰ Θεοῦ ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας. Ἡ παροικία αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, μέχρις οὗ ὁ Ἰσραὴλ ἐξῆλθε τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε τὸ πρῶτον γνώρισμα τοῦ Νόμου, τὴν ἰδρυσιν τοῦ Πάσχα. Αἱ ἀφηγήσεις, λοιπόν, τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Παύλου ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς περιόδον, παρέχουσαι οὕτω θετικωτάτην ἀπόδειξιν ὅτι ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ διαθήκης, μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου, παρῆλθον τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη. Ὁ Παῦλος τονίζει εἰδικῶς τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Πάσχα δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ Νόμου (δπερ ὡσαύτως καὶ ὁ Μωϋσῆς δεικνύει, Ἐξοδ. ιβ'. 42, 43, 47, 50). Ἐνῶ ὁ Μωϋσῆς τονίζει εἰδικῶς τὴν μέχρι μᾶς ἡμέρας ἀκριβειαν τῆς περιόδου.

Οὕτως, ὅθεν, ἔχομεν καὶ τὴν τρίτην ἡμῶν περιόδον σαφῶς ὁριζομένην. Ὅταν δὲ βλέπωμεν τὴν μέχρι καὶ μᾶς

νιόμη ἡμέρας ἀκριβολογίαν τοῦ Κυρίου, ἐν τῇ ἐξοικονομήσει τοῦ κρίκου αὐτοῦ εἰς τὴν ἄλυσιν τῆς χρονολογίας, τοῦτο ἐπισχύει ἐπὶ μᾶλλον τὴν πεποιθήσιν μας, ὅταν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν δι' τοιαύτη λεπτομέρεια πρὸς οὐδέν ἐχρησίμευεν ἴσως εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ παρελθόντος, καὶ ἐχορηγήθη μόνον διὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς καιρούς, καὶ τὴν ἡμετέραν ὠφέλειαν.

#### Ἡ ΑΠΟ ΤΗΣ-ΕΞΟΔΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Τὰ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ Ἰσραήλ, ἡ «Ἡμέρα τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ» (Δευτερ, γ', 2.· Παλμ. 4ε'. 8—10. Ἑβρ. γ'. 8—9) συνωδεύθησαν ὑπὸ ἱξ' ἐτῶν πολέμου ἐν Χαναάν, καὶ τῆς διαιρέσεως τῆς γῆς μεταξὺ τῶν φυλῶν. Ἐν ἔτος, εἰς μὴν καὶ πέντε ἡμέραι, παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς των ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σινᾶ διὰ τὴν ἔρημον Φαράν. (Ἀριθμ. λγ' 3. ι' 11—13). Τότε δὲ ἦτο, ἀπὸ Κάδης—βαρνή ἐν τῇ ἐρήμῳ Φαράν, ὅτε ἐξαπεσιτάλησαν οἱ κατάσκοποι. (Ἀριθμ. ιγ', 3—26 λβ'. 8—13) Εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ Χάλεβ, ἀπαιτῶν τὸ μερίδιον αὐτοῦ κατὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς (Ἰησ. Ναυῆ ια' 23. ι' 42), εἶπε: «Τεσσαράκοντα ἐτῶν ἡλικίας ἤμην, ὅτε με ἀπέστειλεν ὁ Μωϋσῆς ὁ δοῦλος τοῦ Κυρίου ἀπὸ Κάδης—βαρνή διὰ νὰ κατασκοπεύσω τὴν γῆν· καὶ ἀπήγγεila πρὸς αὐτὸν λόγον..... Καὶ τώρα, ἰδοὺ, ὁ Κύριος με ἐφύλαξε ζῶντα, καθὼς εἶπε, τὰ τεσσαράκοντα πέντε ταῦτα ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐλάλησεν ὁ Κύριος τὸν λόγον τοῦτον ... ὅτε ὁ Ἰσραὴλ ἐπορεύετο ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ τώρα ἰδοὺ, ἐγὼ εἶμαι σήμερον ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν ἡλικίας (Ἰησ. Ναυῆ ιδ'. 7—10). Οὕτω λοιπὸν καταφαίνεται δι' τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τῆς κατασκοπεύσεως τῆς γῆς μέχρι τῆς διανομῆς αὐτῆς μεταξὺ τῶν φυλῶν, ὥς ἐπιβεβαιοῦνται ἐν τῷ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, καὶ ἐν ἔτος, καὶ τι ἐπὶ πλέον, ἀπὸ τῆς ἐξόδου μέχρι τῆς ἀποστολῆς τῶν κατασκόπων, ἀποτελοῦνται ἐν ὅλῳ τεσσαράκοντα ἐξ ὁλόκληρα ἔτη καὶ κλάσμα τι, ἀπὸ τῆς ἐξόδου μέχρι τῆς διανομῆς τῆς

γῆς\*. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τεσσαράκοντα πρῶτα ἔτη τῆς περιόδου ταύτης ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς παρὰ πλείστων Γραφικῶν μαρτυριῶν καταφαίνεται, (ιδίως δὲ Πράξ. ζ'. 36 καὶ Ἑβρ. γ. 9,) τὰ ἐπίλοιπα ἑξ, μέχρι τῆς διαιρέσεως καὶ διανομῆς τῆς γῆς, ἐξωδεύθησαν ἐν Χαναάν πρὸς κατάκτησιν καὶ κυρίευσιν τῆς γῆς τῆς Ἐπαγγελίας.

#### Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ μᾶλλον δύσκολον μέρος τῆς χρονολογίας, εἰς τὴν ἀπὸ τῆς διανομῆς τῆς γῆς περίοδον μέχρι τῆς κρίσεως τοῦ Σαουλ εἰς βασιλεία. Ἡ περίοδος αὕτη ὀρίζεται κοινῶς ὡς περίοδος τῶν Κριτῶν, καίτοι οἱ Κριταὶ δὲν κατεῖχον τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐξακολουθητικῶς. Τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν Κριτῶν, καὶ Α'. Σαμουὴλ ἀναφέρουσι δέκα καὶ ἑννέα περιόδους, ἀποτελούσας σχεδὸν ἐν ὅλῳ τετρακόσια πεντήκοντα ἔτη· ἀλλ' αἱ περίοδοι αὗται εἶναι τόσον πρὸς ἀλλήλας ἀσύνδετοι, συγκεκομμένοι καὶ ἐπὶ τοσοῦτον περιπέπλεγμένοι, ὥστε εἰς οὐδὲν ὀριστικὸν συμπέρασμα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν, καὶ θὰ εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ συμπεράνωμεν, ὡς ἔπραξαν καὶ ἄλλοι, ὅτι οὐδὲν θετικὸν πόρισμα δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν μὴ ἀνεπλήρου τὴν ἔλειπιν ἡ Καινὴ Διαθήκη.

---

\* Ὑπολογίζομεν μόνον τὰ πλήρη ἔτη ἐνταῦθα, ἀκριβεστερον ὑπολογισμοῦ τοῦτου ἀποβαίνοντος ἀδυνάτου. Ἐνίοτε, ὡς ἀνωτέρω, τὰ ἔτη συνοδεύονται ὑπὸ μακρῶν χρονικῶν κλασμάτων. Εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις, ὡς ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Σεδεκίου, ὑπολείπονται κατὰ ἀρκετὰς τῆς αὐτῆς κλασματικῆς μονάδας πρὸς συμπλήρωσιν. Περὶ τοῦ Σεδεκίου λέγεται ὅτι ἐβασίλευσεν ἑνδεκα ἔτη (Α'. Χρονικ. λσ'. 11. Ἱερμ. νβ'. 1) ἐν τούτοις, ἐκ τῶν ἐδωγμένων 3 ἕως 7 τοῦ Ἱερμ. νβ'. εἶναι φανερόν ὅτι ἡ πραγματικὴ αὐτοῦ βασιλεία ἦτο μόνον ἐκ δέκα ἐτῶν, τεσσάρων μηνῶν καὶ ἑννέα ἡμερῶν. Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι τὰ κλασματικὰ ταῦτα μέρη τῶν ἐτῶν προσαναπληροῦσι καὶ ἰσοσταθμίζουσιν ἄλληλα· ἡ δὲ πεποίθησις ἡμῶν εἶναι ὅτι ὁ Κίριος διέταξε καὶ ἐκατόντισε τὸ ζήτημα οὕτω σκοπίμως· ἡ πεποίθησις ἡμῶν αὕτη ὑποστηρίζεται ἐκ τῆς ἐκβάσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἅτινα πορίζομεθα ἐκ τούτου, καὶ τῆς μέχρι μᾶς ἡμέρας ἀκριβολογίας, καὶ εἰς μακρὰς εἰσέτι περιόδους, ὡς ἤδη παρετηρήσαμεν. Ὡς παράδειγμα τῆς μερίμνης καὶ ἀκριβολογίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, ἴδε Γένεσ. ζ'. 11 ἡ'. 15 : Ἐξοδ. ιβ'. 40, 41.

Ὁ Παῦλος λέγει δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς διεμέρισεν εἰς αὐτοὺς κατὰ κληρὸν τὴν γῆν αὐτῶν «μετὰ ταῦτα, ὥς [κατὰ τὴν διάρκειαν] ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα, ἔδωκε κριτάς, ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου· καὶ κεῖθεν ἡγήσαντο βασιλεῖα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ» — Πράξ. ιγ'. 19—21.

Τὸ μόριον ὥς, ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ, ἔχει χρονικὴν σημασίαν, καὶ ἐννοητέον ὡς σημαῖνον διαρκούντων τῶν 450 ἐτῶν. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς μεταχειρίζεται τὴν ἰδίαν λέξιν εἰς τρία ἄλλα μέρη, ἐνθα ἡ ἐννοια εἶναι ἐνῶ, ὡς καὶ μεταφράζεται εἰς τε τὴν νεοελληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Βάμβρα, καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας. Πράξ. α'. 10. ι'. 17. Λουκ. κδ'. 32. Τὸ χωρίον ὁθεν ἐννοητέον: «Καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς κριτάς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τετρακοσίων πενήκοντα ἐτῶν. Ἡ δὲ Συριακὴ ἔκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀναγινώσκει: «Καὶ ἐπὶ 450 ἐτὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Κριτάς, ἕως Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου» — τοῦ τελευταίου τῶν «Κριτῶν».

Τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τοῦ Ἀποστολίου, περὶ τῆς διαρκείας τῆς περιόδου ταύτης, ἀποδεχόμεθα ὡς εἰδικῶς προσορυσθεῖσαν λύσιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος. Εἰς δύο καὶ μόνον περιπτώσεις — εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν τετρακοσίων καὶ τριάνκοντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς Διαθήκης μέχρι τοῦ Νόμου, καὶ εἰς τὴν περίοδον ταύτην τῶν Κριτῶν — παρουσιάζεται εὐλογὸς εἰς ἀβεβαιότης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρονολογίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ ἀμφότεραι αἱ περιπτώσεις αὗται διασφαρίζονται ἐν τῇ Νέᾳ. Δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπλοῦν συμβεβηκός; Εἶναι μᾶλλον λογικὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέκρουσε κατὰ πρῶτον τὸ ζήτημα, ἀφήσας τὰ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἀναγραφόμενα ἀσυμπλήρωτα, καὶ συνεπλήρωσεν ἀκολούθως τὴν ἔλλειψιν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, ὥστε, ἐν καιρῷ τῷ θέοντι, ὁπότε ἡ περισσότης τῶν ἀνθρώπων ἡθελεν ἐφελκυσθῇ ἐπὶ τούτῳ, οἱ ἀρκούντως ἐνδιαφερόμενοι, ὥστε νὰ προβῶσιν εἰς συμπαραβολὴν τῶν ἀφηγήσεων αὐτῶν, νὰ δυνηθῶσι νὰ εὗρωσι τὸν ἐλλείποντα κρίκον, ἐφοδιαζόμενον ἡμῖν κατὰ τρόπον, ὅστις προώρισται νὰ διδάξῃ ἐξάρτησιν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Ἐπόπτου τῶν Καιρῶν.

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ἡ τοῦ Σαοὺλ βασιλεία διήρκεσεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τοῦ τελευταίου Κριτοῦ, μέχρις οὗ ὁ Δαβὶδ ἐχρίσθη εἰς βασιλεῖα, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη· μετ' αὐτὸν δέ, αἱ περίοδοι τῶν βασιλέων, ἀπὸ τοῦ Δαβὶδ καὶ ἐφεξῆς, ἐξελίσσονται ἀπροσκόπτως ἐν τοῖς Χρονικοῖς ὡς ἑξῆς :

Τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς

|                     |             |             |          |            |
|---------------------|-------------|-------------|----------|------------|
| Βασιλείας τοῦ Σαοὺλ | Πράξεις     | γ'          | 21. . 40 | ἔτη        |
| Ὁ Δαβὶδ ἐβασίλευσε  | Α'. Χρονικ. | κθ'.        | 27 . 40  | »          |
| Ὁ Σολομὼν           | »           | Β'. Χρονικ. | θ'.      | 30. . 40   |
| Ὁ Ροβοάμ            | »           | »           | ιβ'.     | 13 . .17   |
| Ὁ Ἀβιά              | »           | »           | ιγ'.     | 2 . . 3    |
| Ὁ Ἀσά               | »           | »           | ιστ'.    | 13 . .41   |
| Ὁ Ἰωσαφάτ           | »           | »           | κ'.      | 31. . 25   |
| Ὁ Ἰωράμ             | »           | »           | κα'.     | 20 . . 8   |
| Ὁ Ὁχοζίας           | »           | »           | κβ'.     | 2 . . .1   |
| Ἡ Γοθολία           | »           | »           | κβ'.     | 12 . . . 6 |
| Ὁ Ἰωάς              | »           | »           | κδ'.     | 1 . . 40   |
| Ὁ Ἀμασίας           | »           | »           | κε'.     | 1 . . 29   |
| Ὁ Ὀζίας             | »           | »           | κστ'.    | 3 . 52     |
| Ὁ Ἰωθαμ             | »           | »           | κζ'.     | 1 . 16     |
| Ὁ Ἀχαζ              | »           | »           | κη'.     | 1 . .16    |
| Ὁ Ἐζεκίας           | »           | »           | κθ'.     | 1 . 29     |
| Ὁ Μανασσῆς          | »           | »           | λγ'.     | 1 . . 55   |
| Ὁ Ἀμὼν              | »           | »           | λγ'.     | 21 . . . 2 |
| Ὁ Ἰωσίας            | »           | »           | λδ'.     | 1 . . 31   |
| Ὁ Ἰωακείμ           | »           | »           | λστ'.    | 5 . 11     |
| Ὁ Σεδεκίας          | »           | »           | λστ'.    | 11 . . 11  |

Τὸ ὅλον

513 ἔτη

ΤΑ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΕΤΗ ΤΗΣ ΕΡΗΜΩΣΕΩΣ

Ἡ περίοδος αὕτη τῶν βασιλέων φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν περίοδον τῆς ἐρημώσεως τῆς γῆς, ἣτις διήρκεσεν ἐπὶ ἐβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἔληξε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ αὐτῆς ἐκ Βαβυ-

λῶνος, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου, 536 Π. Χρ. (ὄρα Β' Χρονικ, λστ.' 20, 23), ἥτις χρονολογία ὁμοφώνως ἀναγνωρίζεται ἐν τῇ κοσμικῇ ἱστορίᾳ, καὶ πέραν τῆς ὁποίας δὲν ἐπεκτείνεται πλέον ἡ συνέχεια τῆς χρονολογίας τῶν Γραφῶν.

#### Ἡ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ ΕΚ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1873 Μ. ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ περίοδος ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων ἐκ Βαβυλῶνος, εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομηκονταετοῦς ἐρημώσεως τῆς γῆς των, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου, μέχρι τοῦ χρονικοῦ σημείου τοῦ γνωστοῦ ὡς 1 Μ. Χρ., δὲν καλύπτεται ὑπὸ Γραφικῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Ἀλλὰ, ὡς προελέχθη, ἀναγνωρίζεται κοινῶς ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἱστορίας ὡς περίοδος 536 ἐτῶν. Ὁ Πτολεμαῖος, Ἑλληνο-Αἰγύπτιος τις ἐπιστήμιων, γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος, ἐπισταμένως ἐξηκρίβωσε τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς. Γενικῶς δὲ ἀναγνωρίζονται παρὰ τῶν σοφῶν ὡς ὁ Κανὼν τοῦ Πτολεμαίου.

Οὕτω λοιπὸν εὐρομεν σαφεῇ καὶ συνεχῇ χρονολογικὴν γραμμὴν ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς, ἀποτελοῦσαν ἐν ὅλῳ περίοδον ἐκ τεσσάρων χιλιάδων καὶ ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτὼ (4128) ἐτῶν, ἥτις, ὁμοῦ μετὰ τῶν 1872 ἐτῶν τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, ἀποτελεῖ ἐν συνόλῳ ἑξ ἑκατάδας ἔτη ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τοῦ ἔτους 1873 μ. Χ.

#### Ἡ ΑΝΩΤΕΡΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΑΡΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ USHER

Θὰ ἐνδιαφέρῃ τινὰς βεβαίως νὰ γνωρίζωσιν εἰς ποῖα σημεία διαφέρει ἡ ἐκτεθεισα χρονολογία ἀπὸ ἐκείνην, ἥτις σημειοῦται εἰς τὸ περιθώριον τῆς κοινῆς ἐκδόσεως τῶν Γραφῶν ἐν τῇ Ἀγγλικῇ γλώσσῃ, καὶ ἥτις εἶναι γνωστὴ ὡς Χρονολογία τοῦ Usher. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο·τούτων χρονολογιῶν διαφορὰ, μέχρι τοῦ καιροῦ τῶν ἑβδομηκοντα ἐτῶν τῆς ἐρημώσεως, συνίσταται ἐξ ἑκατὸν εἴκοσι-τεσσάρων (124) ἐτῶν. Ἡ διαφορὰ δ' αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων περιόδων ἐκ 18, 4, 2 καὶ 100 ἐτῶν—ὡς ἐξῆς :

Ὁ Ἐπίσκοπος Usher χρονολογεῖ τὴν ἑβδομηκονταετὴ περίοδον τῆς ἐρημώσεως κατὰ δέκα ὀκτὼ ἔτη ἐνωρίτερον παρ' ὅτι κατεδείχθη ἀνωτέρω — ι. ἔ., πρὸ τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Σεδεκίου, τοῦ τελευταίου βασιλέως τοῦ Ἰούδα — διότι ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος μετέφερε πολλοὺς ἐκ τοῦ λαοῦ αἰχμαλώτους κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον (Β. Χρον. λστ. 9, 10, 17, 21 Β'. Βασιλ. κδ'. 8—16). Πασίφανως οὗτος περιπίπτει εἰς τὸ τόσον κοινὸν λάθος τοῦ νὰ ὑπολογίσῃ τὰ ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα ἔτη ὡς τὴν περίοδον τῆς αἰχμαλωθείας, ἐνῷ ὁ Κύριος ρητῶς διακηρύττει ταῦτα ὡς ἑβδομήκοντα ἔτη τῆς ἐρημώσεως τῆς γῆς, ἵνα ἡ γῇ κεῖται «ἐρημος, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὁ κατοικῶν». Δὲν συνέβη ὅμως τοῦτο πρὸ τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Σεδεκίου (Β'. Βασιλ. κδ'. 14). Ἡ ἐρήμωσις ὅμως, ἣτις ἐπηκολούθησε τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Σεδεκίου, ἦν πλήρης καθότι, καίτοι τινὲς τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ἀφέθησαν διὰ νὰ ἐργάζωνται ὡς ἀμπελουργοὶ καὶ γεωργοὶ (Β'. Βασιλ. κε. 12), ὀλίγον μετὰ ταῦτα καὶ οὗτοι ἀκόμη κατέφυγον εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸν φόβον τῶν Χαλδαίων (ἐδφ. 26). Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐνταῦθα ἀμφιβολία περὶ τούτων καὶ ἐπομένως, ὑπολογίζοντες τὸν χρόνον μέχρι τῆς ἐρημώσεως τῆς γῆς, πᾶσαι αἱ περίοδοι μέχρι τέλους τῆς βασιλείας τοῦ Σεδεκίου, δεόν νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ὑπολογισμόν αὐτὸν, ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἐπράξαμεν.

Ἡ διαφορὰ τῶν τεσσαρῶν ἐτῶν ἔγκειται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰωράμ. Ὁ Usher ἀναγράφει ταύτην ὡς βασιλείαν ἐκ τεσσαρῶν ἐτῶν, ἐνῷ ἡ Γραφή λέγει ταύτην ὡς ὀκταετὴ — Β. Χρονικ. κα'. 5. Β. Βασιλ. η'. 17.

Ἐκ τῆς δύο ἐτῶν διαφορᾶς, τὸ ἐν ἔτος εὐρίσκεται εἰς τὸ ὄριον τῆς διαρκείας τῆς βασιλείας τοῦ Ἀχαζ; τὴν ὁποίαν ὁ Usher ἀναγράφει ὡς ἐκ δέκα πέντε ἐτῶν συνισταμένην, ἐνῷ ἡ Γραφή λέγει ὅτι αὕτη ἦτο δεκαεξαετής. (Β'. Χρονικ. κη'. 1. Β' Βασιλ. ισι' 2). Τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸ ὄριον τῆς βασιλείας τοῦ Ἰωᾶς, τὴν ὁποίαν ὁ Usher ὑπολογίζει εἰς τριάκοντα ἐνιαῖα ἔτη, ἐνῷ ἡ Γραφή φέρει ταύτην ὡς ἐκ τεσσαράκοντα ἐτῶν. — Β. Βασιλ. ιβ'. 1. Β. Χρονικ. κδ. 1.

Αἱ διαφοραὶ αὗται δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι μόνον διὰ τῆς ὑποθέσεως διὲν ὁ Usher ἠκολούθησεν, ἥ ἀπεπειράθη ν' ἀκολουθήσῃ, τὸν Ἰώσηπον, Ἰουδαῖον ἱστορικόν, τοῦ ὁποίου αἱ ἀναγραφόμεναι χρονολογίαι γενικῶς ἀναγνωρίζονται ἤδη ὡς ἀπρόσεκτοι καὶ ἐσφαλμένοι. Ἡμεῖς στηριζόμεθα ἐπὶ τῆς Γραφῆς καὶ μόνον, πιστεύοντες διὲν ὁ Θεὸς εἶναι ὁ μόνος ἐρμηνευτὴς τοῦ Λόγου του.

Ἐκτὸς τῆς ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ περιόδῳ τῶν βασιλείων, ὑπάρχει ἑτέρα τοιαύτη μεταξὺ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθείσης χρονολογίας τῆς Γραφῆς, καὶ ἐκείνης τῆς ὑπὸ τοῦ Usher, τοῦτέστιν ἡ ἐξ ἑκατὸν ἐτῶν ἐν τῇ περιόδῳ τῶν Κριτῶν. Ἐνταῦθα ὁ Usher παροδηγεῖται ὑπὸ τοῦ καταφανοῦς λάθους τοῦ εἰς Α'. Βασιλ. σι. 1, ἔνθα λέγεται διὲν τὸ τέταρτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Σολομῶντος ἦτο τὸ τετρακοσιοστὸν καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου. Πασίφανως ἡ ὀρθὴ τοῦτου ἀναγραφὴ ἔδει νὰ εἶναι τὸ πεντακοσιοστὸν καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος, καὶ τὸ λάθος ἐγένετο πιθανῶς κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν διότι ἐὰν εἰς τὰ τέσσαρα ἔτη τοῦ Σολομῶντος προσθέσωμεν τὰ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ Δαβὶδ, καὶ τὰ ἕτερα τεσσαράκοντα τῆς βασιλείας τοῦ Σαούλ, καὶ τὰ τεσσαράκοντα καὶ ἑξ ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου μέχρι τῆς διανομῆς τῆς γῆς, ἔχομεν τότε ἑκατὸ τριάκοντα ἔτη, τὰ ὁποῖα, ἀφαιρούμενα ἀπὸ τὰ τετρακόσια ὀγδοήκοντα, ἤθελον ἀφήσει ὑπόλοιπον τριακόσια πενήκοντα ἔτη διὰ τὴν περίοδον τῶν Κριτῶν, ἀντὶ τῶν τετρακοσίων καὶ πενήκοντα ἐτῶν τῶν μνημονομενίων ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Κριτῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὡς μέχρι τοῦδε κατεδείχθη. Ὁ Ἑβραϊκὸς χαρακτήρ «ד'אלפ» (4) ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸν χαρακτήρα «ח'ע"ו» (5), καὶ ὑποτίθεται διὲν κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον εἰσεχώρησε τὸ λάθος, πιθανῶς ἐξ ἀβλεψίας τοῦ ἀντιγραφέως. Τὸ ἑδάφιον Α'. Βασιλ. σι. 1 ἔδει ν' ἀναγινώσκη, λοιπόν, πεντακοσιοστὸν ὀγδοηκοστόν, ἵνα οὕτω διατελῇ ἐν πλήρη ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς λοιπὰς Γραφικὰς διακηρύξεις.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διορθοῖ τὰ ὀλίγα καὶ ἀσήμαντα λάθη, ἅτινα εἰσεχώρησαν ἐν αὐτῷ καθ' οἰσινδὴποτε

τρόπον.\* Μὴ λησμονῶμεν δὲ οὐτὶ τὰ χάσματα ταῦτα ἀπαντῶσιν εἰς τὴν περίοδον ἐκείνην, ἥτις τόσον ἀποτελεσματικῶς γεφυροῦνται διὰ τῆς θεοπνεύστου μαρτυρίας τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Οὕτω, λοιπόν, ἐνῶ ὁ Usher χρονολογεῖ τὸ Μ. Χ. 1 ἔτος ὡς τὸ 4,005ον ἔτος ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ, τὸ ἔτος αὐτὸ ἦν πράγματι, ὡς ἀνωτέρω κατεδείξαμεν, τὸ 4,129ον ἔτος, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἀναγραφόμενα, ἀποδεικνυόμενον οὕτως οὐτὶ τὸ ἔτος 1872 Μ. Χ. ἦν τὸ 6,000όν ἔτος τοῦ κόσμου, τὸ δὲ 1873ον Μ. Χ. ἦν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐβδόμης ἐκ χιλίων ἐτῶν περιόδου, ἢ ἡ ἐβδόμη χιλιετηρίς, ἢ χιλιετὴς ἡμέρα τῆς ἱστορίας τῆς γῆς.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ χρονολογία, ὡς αὕτη ἐξάγεται ἐκ τῆς Γραφῆς καὶ μόνον, ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς καλῶς ἐξηκριβωμένης κοσμικῆς ἱστορίας, εἶναι σαφὴς καὶ ἰσχυρῶς ἀποδεδειγμένη, παρέχουσα, ὡσαύτως, ἀποδείξεις περὶ τῶν εἰδικῶν μεθόδων τῆς θείας προνοίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναγραφὴν ταύτης, τὴν συγκάλυψιν αὐτῆς καὶ τὴν βαθμιαίαν αὐτῆς διάνοιν ἐν τῷ καταλλήλῳ καιρῷ.\* Ἐχοντες δὲ τοῦτο, μετὰ τῶν θετικῶν χρονολογιῶν τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, καὶ τῶν διαφόρων πρὸ αὐτῆς αἰώνων, ἀνὰ χεῖρας, ἡμεῖς εἰς θέσιν νὰ προσδιορίσωμεν τὴν θέσιν ἡμῶν ἐπακριβῶς εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ χρόνου Ἀρχίζομεν δὲ εὐέλπιδες νὰ ὑψώμεν τὰς κεφαλὰς ἡμῶν καὶ χαίρωμεν, ἐνῶ κατανοοῦμεν οὐτὶ εἰσερχόμεθα πραγματικῶς εἰς τὸν ἔνδοξον αἰῶνα τῆς ἐβδόμης χιλιετηρίδος — καίτοι ἀναγνωρίζομεν οὐτὶ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ μέλλει νὰ εἶναι σκοτεινὴ καὶ πλήρης θλίψεως, ὡς προελέχθη ὑπὸ τῶν προφητῶν, καὶ οὐτὶ τὰ νέφη τῆς καταιγίδος συσσωρεύονται ἤδη, καὶ ὀλονέν καθίστανται σκοτεινότερα.

\* Παρομοία τις διαφορὰ παρατηρεῖται ἐὰν συμπαραβάλλωμεν τὸ Β'. Χρονικ. λσ'. 9 πρὸς τὸ Β'. Βασιλ. κδ'. 8, ἐξ ὧν τὸ μὲν μνημονεύει δέκα ὀκτὼ ἔτη, τὸ δ' ἑπτὰ πρὸδήλως ἐσφαλμένον, ἀναφέρει ὀκτὼ ἔτη διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ἰωακείν, ὅστις ἐβασίλευσε τρεῖς μῆνας μόνον καὶ ἔπραξε πονηρὰ ἐνὶ ὧπιον Κυρίου. ἐτιμωρήθη δὲ δι' αἰχμαλωσίας, κ.λ.π. Τοιοῦτον λάθος εὐκόλως ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν, ἀλλ' ὁ Θεὸς περιεφρούρησεν οὕτω τὸν Λόγον Του ὥστε τὰ ἐλάχιστα κοινὰ λάθη τῶν ἀντιγραφῶν καθίστανται ἴσως κατάδηλα, καὶ ἡ τελεία τοῦ Λόγου Αὐτοῦ ἁρμονία παρέχει θαυσιλὴ βράβιν διὰ τὴν πίστιν.

## Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ

Κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα ἡ Ἐκκλησία ἤρχισε νὰ ὑπολογίζῃ τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ὥρισε τὴν χρονολογίαν *M. X.* ὡς ἔχομεν αὐτὴν σήμερον\* δηλ. 536 ἔτη μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Κύρου, βασιλέως τῆς Περσίας.

Ἐὰν οὗτοι ὥρισαν ταύτην ὀρθῶς ἢ ὄχι, τοῦτο δὲν ἐπηρεάζει τὴν χρονολογίαν, ὡς αὐτὴ ἤδη ἐξετέθη, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται διὰ ἑξ̄ χιλιάδες ἔτη ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ ἔληξαν μετὰ τοῦ ἔτους 1872 *M. X.*, διότι εἶναι χίλια ὀκτακόσια ἑβδομήκοντα καὶ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τὸ δὲ πρῶτον ἔτος τοῦ Κύρου ἦτο 536 ἔτη πρὸ τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως, εἴτε ἦτο τοῦτο τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, εἴτε ὄχι.

Δὲν δυνάμεθα, ἴσως, νὰ ἐξηγήσωμεν τοῦτο κάλλιον, εἰμὴ διὰ τοῦ ἀπηρεχαιομένου παραδείγματος μιᾶς γραμμῆς μετὰ ἐγὸς ἀστερίσκον ἐπ' αὐτῆς — οὕτω :

*Π. X.* \_\_\_\_\_ \* \_\_\_\_\_ *M. X.*

Ὑποθεθίσθω ὅτι ἡ γραμμὴ αὕτη ἐκπροσωπεῖ τὰς ἑξ̄ χιλιάδας τῶν ἑτῶν τῆς ἱστορίας τῆς γῆς, ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ 1873 *M. X.* ὁ δὲ ἀστερίσκος τὸ σημεῖον τῆς πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστὸν ἐποχῆς. Ἡ μετὰθεσις τοῦ σημείου τούτου καθ' οἷανδήποτε διεύθυνσιν δὲν ἤθελε μεταβάλλει τὴν διάρκειαν τῆς ὅλης περιόδου, καίτοι ἤθελε μεταβάλλει τὰ ὀνόματα τῶν ἑτῶν. Ἐὰν μεταθέσωμεν τὸ *Π. X.* σημεῖον κατὰ ἐν ἔτος πρὸς τὰ ὀπίσω, ἠθέλομεν ἐλαττώσει μόνον τὴν *Π. X.* περίοδον κατὰ ἐν ἔτος, καὶ αὐξήσει κατὰ ἐν ἔτος τὴν *M. X.* περίοδον, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα τῶν *Π. X.* καὶ *M. X.* ἑτῶν ἤθελε παραμένει τὸ αὐτό διότι τὸ ἀπὸ τῆς μιᾶς ληφθὲν προσὸν προσετέθη πάντοτε εἰς τὴν ἐτέραν. Οὐχ

\* Ἡ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν χρονολογία ὠρίσθη μόλις κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Ἐξηγέου καὶ ἄλλων σοφῶν τῆς ἐσχῆς ἐκείνης, καίτοι ἡ χρῆσις αὐτῆς δὲν ἐγενικεύθη εἰμὴ δύο αἰῶνας ῥαθυτέρον.

ἦτιον ὡς προβῶμεν εἰς τὴν σύντομον ἐξέτασιν τῆς χρονολογίας τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ὅσον αὕτη θέλει χρησιμεύσει μεγάλως εἰς τὰς ἐπομένας ἡμῶν μελέτας.

Κατέστη συνήθεια πλέον μεταξὺ τῶν σοφῶν νὰ παραδέχωνται ὅτι ἡ χρονολογία τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς κοινῶς αὕτη τυγχάνει ἀποδεκτή, εἶναι ἐσφαλμένη κατὰ τέσσαρα ἔτη—δύο δηλ. ὁ Κύριος ἡμῶν ἐγεννήθη τέσσαρα ἔτη πρὸ τῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ ἔτους 1, τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἡ θεωρία δ' αὕτη υἰοθετήθη καὶ παρὰ τῶν ἐκδοτῶν τῆς Ἀγγλικῆς μεταφράσεως τῶν Ἀγ. Γραφῶν. Ἡμεῖς, ἐν τούτοις, δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν ὅτι ἡ ἀληθὴς χρονολογία τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι κατὰ 4 ἔτη πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἀπεναντίας εὐρίσκομεν ὅτι ὁ Κύριος ἐγεννήθη μόνον ἐν ἔτος καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς συνήθους ἐποχῆς μας, Μ. Χ., δηλ., κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 2 Π. Χ.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀξιούντων ὅτι ἡ ἀληθὴς χρονολογία τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν δέον νὰ ὁρισθῇ κατὰ τέσσαρα ἔτη ἐνωρίτερον, προβάλλουσιν ὡς γενικὸν ἐπιχείρημα τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συναρμολογήσωσι ταύτην πρὸς τινὰς ἀφηγήσεις τοῦ Ἰουδαίου ἱστορικοῦ Ἰωσήπου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας Ἡρώδου τοῦ μεγάλου. Συμφώνως πρὸς μίαν τῶν ἐξιστορήσεών του αὐτῶν φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρώδης ἀπεβίωσε τρία ἔτη πρὸ τῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ ἔτους 1, τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἐὰν τοῦτο ἦν ἀληθὲς ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὡς βέβαιον ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 4 Π. Χ. Διότι οὗτος ἦν ὁ Ἡρώδης, ὅστις ἐξέδωκε τὸ διάταγμα διὰ τὴν σφαγὴν τῶν βρεφῶν τῆς Βηθλεέμ, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσώθη τὸ νήπιον Ἰησοῦς (Ματθ. β'. 14—16). Ἀλλὰ ἀποδεικνύεται ὡς ἀξιόπιστος ἡ ἀφήγησις αὕτη τοῦ Ἰωσήπου ; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἡρώδης ἀπέθανε τέσσαρα ἔτη πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Χριστ. Χρονολογίας ; Ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα, ὅχι. Ὁ Ἰώσηπος δὲν εἶναι ἡ μόνη ἐπαρκὴς αὐθεντία διὰ τοιαύτην κρίσιν καὶ ἀπόφασιν, καθ' ὅσον εἶναι γνωστὸς καὶ ἀνομολογεῖται ὡς ἀνακριβὴς περὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν χρονολογιῶν.

Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἐπεκράτησεν : ἡ χρονολογία 4 Π. Χ. κατέστη γενικῶς ἀποδεκτή. Ἱστορικά δὲ γεγονότα καὶ χρονολογίαι παρεβιάσθησαν, τρόπον τινά, ὅπως συμφωνήσωσι πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην καὶ ὑποστηρίξωσιν αὐτήν. Μεταξὺ ἄλλων ὑποτιθεμένων ἀποδείξεων οὗ 4 Π. Χ. εἶναι ἡ πραγματικὴ χρονολογία, προσάγεται καὶ ἐκλείψις τις τῆς Σελήνης, ἀναφερομένη παρὰ τοῦ Ἰωσήπου, ὡς ἐπισυμβᾶσα μικρόν τι πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρώδου. Πᾶν οὗτο εἶναι γνωστὸν περὶ τῆς ἐκλείψεως ἐκείνης ἔχει ὡς ἐξῆς : Ὁ Ἡρώδης εἶχε τοποθετήσῃ μέγαν χροσοῦν ἀεὶ δὴ ἀνωθι τῆς πύλης τοῦ Ναοῦ. Δύο δὲ τινες σημαίνοντες Ἰουδαῖοι, Ματθίας καὶ Ἰούδας ὀνομαζόμενοι, κατέπεισαν νέους τινὰς νὰ καταρτίσωσι τὸ ἔμβλημα αὐτὸ ἐκεῖθεν· ὅπερ καὶ ἐπραξαν οὗτοι, ἀλλὰ συλληφθέντες ἐθανατώθησαν. Πρὸς διασάφησιν τοῦ ζητήματος δ' Ἰώσηπος ἀφηγῆται ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ὑπῆρχε καὶ ἕτερός τις Ματθίας Ἀρχιερεὺς, ὅστις δὲν ἠνέχετο εἰς τὴν στάσιν ταύτην. Ἀκολουθῶν δὲ ἐπιφέρει : « Ὁ Ἡρώδης, πλὴν, καθήρεσε τὸν Ματθίαν αὐτὸν τῆς ἀρχιερωσύνης, καὶ ἔκαυσε ζῶντα τὸν ἕτερον Ματθίαν, τὸν ὑποκινήσαντα τὴν στάσιν, μετὰ τῶν συστασιωτῶν του· τὴν αὐτὴν δὲ νύκτα ἔλαβε χώραν ἐκλείψις τῆς σελήνης. »

Αὕτη ἀναφέρεται ὡς μία τῶν τελευταίων περιφανῶν πράξεων τοῦ Ἡρώδου, καὶ χρονολογεῖται οὕτως ὥστε ν' ἀνταποκρίνηται πρὸς τὸ 4 Π. Χ τοῦ Ἰωσήπου, ὅστις ὁρίζει τὴν χρονολογίαν τῆς ρηθείσεως ἐκλείψεως.

Ἄλλ' ἀφοῦ συμβαίνει ὥστε πολλάκις τέσσαρες ἐκλείψεις τῆς σελήνης νὰ λαμβάνωσι χώραν ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, καθίσταται πασιφανὲς ὅτι, ἐξαιρουμένων λίαν εἰδικῶν περιστάσεων, ἡ ἀναγραφὴ τοιοῦτου συμβεβηκότος οὐδὲν ἀπολύτως ἀποδεικνύει. Εἰς περιστάσεις καθ' ὅσας ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἐκλείψεως, περιγράφονται πάντα λεπτομερῶς, ὡς πλειστάκις συνέβη, ἡ ἀναγραφὴ τοῦ γεγονότος εἶναι πολύτιμος διὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν χρονολογιῶν· ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ἣν ἔχομεν ἡδὴ ὑπ' ὄψιν, οὐδὲν παρόμοιον ἐφίσταται. Ἐπομένως οὐδὲν ἀπολύτως ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ἱστορικοῦ γεγονότος, καθ' ὅσον

ἀφορᾷ τὴν χρονολογίαν. Ὁ Ἰώσηπος μνημονεύει περὶ νη-  
στείας, τηρηθείσης πρὸ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ἀλλ' ὅποια ἦν ἡ  
νηστεία ἐκείνη, ἢ πόσον χρόνον πρὸ τοῦ γεγονότος ἔλαβε  
χώραν, οὐδὲν ἀπολύτως ἀναφέρει.

Πράγματι, κατὰ τὸ ἔτος 4 Π. Χ. ἔλαβε χώραν μία ἐκλει-  
ψις τῆς σελήνης, ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1 Π. Χ. ἐγένοντο τρεῖς.  
Ἡ ἐκλειψις τοῦ ἔτους 4 Π. Χ. ἦτο μερικὴ (σκοτισθέντων  
μόνον ἑξ δακτύλων, ἢ τοῦ ἡμίσεος μόνον τῆς σελήνης), ἐνῶ  
καὶ αἱ τρεῖς τοῦ ἔτους 1 Π. Χ. ὑπῆρξαν ὀλικαί — σκοτισθέν-  
τος ὀλοκλήρου τοῦ δίσκου τῆς σελήνης, καὶ κατὰ φυσικὸν λό-  
γον διαρκέσασαι ἐπὶ μακρότερον χρόνον, ὥστε τὸ γεγονὸς νὰ  
ἀναγραφῇ ὡς μᾶλλον ἀξιοσημείωτον. Ἐπομένως ἐὰν ἡ θεω-  
ρία τῆς ἐκλείψεως ἔχει σπουδαιότητά τινα αὕτη δὲν εἶναι βε-  
βαίως ὑπὲρ τῆς 4 Π. Χ. χρονολογίας.

Ὁ χρόνος τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρώδου δὲν δίδεται ἡμῶν  
ἀνευχῶς παρ' ἀξιόπιστου ἱστορικοῦ. Ὁ Ἰώσηπος ἀναφέρει  
σπουδαίας τινὰς περιόδους ἐν τῇ ἱστορίᾳ του, ὡς καὶ τὰς  
χρονολογίας γεγονότων τινῶν, ἀλλ' αἱ χρονολογίαι αὗται δὲν  
εἶναι ἀξιόπιστοι. Ἐκ τινων ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται δι' ὃ Ἡρώδης  
ἀπέθανεν ὄντως τὸ ἔτος 4 Π. Χ. ἀλλ' ἄλλαι δὲν συμβιβά-  
ζονται πρὸς τὴν χρονολογίαν ταύτην. Ἐπὶ παραδείγματι, ὃ  
θάνατος αὐτοῦ λέγεται ὡς λαβὼν χώραν ὁπότε οὗτος ἦν ἐβ-  
δομήκοντα ἐτῶν. Διωρίσθη διοικητὴς τῆς Γαλιλαίας τὸ 47ον  
ἔτος Π. Χ., ὁπότε, κατὰ τὸν Ἰώσηπον, ἦν εἴκοσι πέντε ἐτῶν  
ἡλικίας. (Ἰουδ. Ἀρχαιολογ. 144. 2.) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώ-  
σει ἡ χρονολογία τῆς γεννήσεώς του ἀνάγεται εἰς τὸ 72ον  
Π. Χ., (47 πλέον 25), καὶ ὁ θάνατός του, τότε, κατὰ τὸ ἐβ-  
δομηκοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος, συμπίπτει εἰς τὸ 2 Π. Χ.,  
ἀντὶ τοῦ 4. Π. Χ. Ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα, καλὸν νὰ σημειώ-  
σωμεν ἐνταῦθα τὴν ὑφισταμένην διχογνωμίαν μεταξὺ τῶν  
λογίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τοῦ θανά-  
του τοῦ Ἡρώδου, ὅπως γείνη εἰς πάντας κατάδηλον δι' ὃν  
ὑφίσταται λόγος ἀποχρῶν ὅπως ἀποδεχθῶμεν τὸ ἔτος 4 Π. Χ.  
ὡς τὴν μόνην χρονολογίαν ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ Ματθ. β'.  
14—16. Ἐν τῇ «Βιβλικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ» τοῦ Fussell  
ἡ ἡλικία τοῦ Ἡρώδου, ὁπότε οὗτος διωρίσθη Διοικητής,

ἀναγράφεται ὡς εἴκοσι δύο ἐτῶν. Ἐντεῦθεν, ὁ θάνατος αὐτοῦ, εἰς τὸ 70όν του ἔτος, ἀνάγεται ὡς συμβὰς κατὰ τὴ 2 Π. Χ. Ἡ Ἑγκυκλοπαιδεία τοῦ Chamber, καὶ τὸ Λεξικὸν τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ὑπὸ Smith, ἀναφέρουσιν διηκτὸ δεκαπενταετής, ὁπότε, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ θάνατός του ἐπεσυνέβη τὸ 7ον Μ. Χ. Ἡ δὲ Ἑγκυκλοπαιδεία τοῦ Appleton, ἐν τῷ ἄρθρῳ «Χρονολογία», λέγει: «Ὁ Ἰώσηπος ἐπίσης παρέχει χρονολογίας, ἀλλ' οὗτος φορεῖται καθ' ὁλοκλήριαν ἀμελῆς ὥστε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄφιν.»

Προβαίνομεν ἤδη νὰ παρουσιάσωμεν τὴν Γραφικὴν μαρτυρίαν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ζήτημα, ἣτις προσεγγίζει νὰ συμφωνήσῃ μᾶλλον πρὸς τὴν κοινῶς ἀποδεκτὴν χρονολογίαν, καὶ ἐξ ἧς καταφαίνεται ὅτι ἡ γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔλαβε χώραν μόνον ἔτος καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1, τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Αἱ ἐκ τῶν Γραφῶν ἀποδείξεις αὗται ἔχουσιν ὡς ἐξῆς:—

Ἡ διακονία τοῦ Κυρίου ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη. Αἱ 69 συμβολικαὶ ἐβδομάδες τῶν ἐτῶν (Δαν. θ'. 24—27) συνεπληρώθησαν κατὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, ὁπότε ἐχρίσθη ὡς Μεσσίας, καὶ τότε ἤρχισεν ἡ τελευταία, ἡ ἐβδομηκοστὴ ἐβδομὰς (ἐπὶ τὰ ἔτη) τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας. Ἐξεκόπη (διὰ θανάτου) ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐβδ' ἡμεροσυνόλης ἐκείνης ἐβδομάδος—μετὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς διακονίας του. Ὡς γνωρίζομεν δέ, ἐσταυρώθη κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Πάσχα, περὶ τὴν 1ην Ἀπριλίου, ἀδιάφορον κατὰ ποῖον ἔτος. Τὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη τῆς διακονίας του, τὰ ὁποῖα ἔληξαν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, πρέπει κατὰ συνέπειαν, νὰ ἔχωσιν ἀρχίσαι περὶ τὸν Ὀκτώβριον, ἀδιάφορον ἐπίσης ποῖον ἔτους. Ὀκτώβριος δὲ ἔτους τινὸς ἀνάγκη νὰ ὑπῆρξεν ὁ ἀληθὴς μὴν τῆς γεννήσεώς του, διότι δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του ἄμὰ ὡς ἐγένετο τριακονταετής, καὶ συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον (ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη, καὶ τὸν ὁποῖον ὑπῆκουεν) δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρχίσῃ πρὶν γείνῃ τριακοντα ἐτῶν. Οὕτω δὲ καὶ ἀναγινώσκομεν: «Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὥσπερ ἐτῶν τριάκοντα κλπ».

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής ἦτο κατὰ ἑξ μῆνας πρεσβύτερος τοῦ

Κυρίου ἡμῶν (Λουκ. α' . 26, 36)· ἐπομένως ἐνῆλιξ (τριακονταετής κατὰ τὸν Νόμον— Ἀρθ. δ' 3 Λουκ. γ' . 23 κλπ.) καὶ ἤρξατο κηρύττειν ἐξ ἡμέρας πρὶν ὁ Κύριος ἡμῶν γείνη ἐνῆλιξ, καὶ κάμῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου του. Ἡ χρονολογία τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔργου τοῦ Ἰωάννου ὁρίζεται σαφῶς δι' ἣτο «τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τοῦ Τιβερίου Καίσαρος», τοῦ τρίτου αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης. (Λουκ. γ' . 1.). Αὕτη εἶναι σαφὴς καὶ ὠρισμένη χρονολογία, περὶ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εὐλογος ἀμφιβολία. Ὁ Τιβέριος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος, κατὰ τὸ ἔτος 767, ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ 14ον ἔτος Μ. Χ.

Ἄλλ' οἱ παραπλανώμενοι ὑπὸ τῶν περὶ Ἡρώδου ἀνακριβῶν ἀφηγήσεων τοῦ Ἰωσήπου, καὶ οἵτινες ὁρίζουσι τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ 4. Π. Χ., ὅπως συμφωνήσωσι μετ' αὐτοῦ, παρατρέχουσι μίαν δυσκολίαν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν σαφῶς ἐκτεθειμένην ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ χρονολογίαν, καὶ προσπαθοῦσι νὰ συναρμολογήσωσι καὶ ταύτην πρὸς τὴν 4. Π. Χ. θεωρίαν των. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τούτου προβάλλουσι τὴν ἀξίωσιν· δι' ὃ Τιβέριος ἤρχισε νὰ ἐξασκῇ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν τρία ἢ τέσσαρα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου, καὶ πρὶν ἀναγνωρισθῇ τελείως ὡς αὐτοκράτωρ· ἀξιοῦσι δὲ δι' ἣ κυριαρχία αὐτοῦ δυνατὸν νὰ ὑπολογίζηται ἀπὸ τῆς ρηθείσεως χρονολογίας.

Ἄλλ' αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις θὰ εὐρεθῶσιν ἀβάσιμοι παρ' οἰουδήποτε, ὅστις ἤθελεν ἀνερευνήσαι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας. Εἶναι ἀληθὲς δι' ὃ Τιβέριος εἶχεν ἀνυψωθῇ εἰς λίαν περίβλεπτον θέσιν παρὰ τοῦ Αὐγούστου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐγένετο τέσσαρα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου, ὡς τὸ συμφέρον τῆς θεωρίας αὐτῆς ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ δέκα ἔτη πρότερον, δηλ. κατὰ τὸ 4ον Μ. Χ. Ἡ δὲ εἰς αὐτὸν ἀνατεθεῖσα τότε ἐξουσία ἦτο τοιαύτη μόνον ὥσταν καὶ ἄλλοι ἐξήσκησαν πρὸ αὐτοῦ. Κατ' οὐδεμίαν δὲ τῆς λέξεως ἐννοίαν ἦτον αὕτη αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία, καὶ κατ' οὐδεμίαν τῆς λέξεως ἐννοίαν δύναται νὰ λεχθῇ δι' ἣ βασιλεία αὐτοῦ ἤρξατο τότε· οὗτος ἦν μόνον ὁ ἐπίδοξος κληρονόμος ἢ διάδοχος τοῦ θρό-

νον Καὶ κατὰ τὸν ὑπερβολικώτερον ἀκρόμῃ τρόπον τοῦ λέγειν δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ βασιλεία του ἤρχισε πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου, καὶ πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ἀναρρήσεώς του, διὰ χειρὸς τῆς Ρωμαϊκῆς Συγκλήτου κατὰ τὸ 14ον Μ. Χ.

Ἡ ἱστορία λέγει ὅτι, «Ὁ αὐτοκράτωρ, τοῦ ὁποίου ἡ προβεβηκυῖα ἡλικία εἶχεν ἀνάγκην βοηθοῦ, υἱοθέτησεν ὡς τοιοῦτον τὸν Τιβέριον, τὸ 4ον Μ. Χ., ἀνανεώσας τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν». — Ἐγκυκλοπαιδεία Rees, ἀρθρον, *TIBERIOS*.

«Οὗτος (ὁ Αὐγουστος) ἀπεφάσισε κατὰ συνέπειαν νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν Τιβέριον μέρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τυπικὴ αὕτη ἀναγόρευσις ἐθέσεν αὐτὸν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τὸ ἀξίωμα ὅπερ κατεῖχεν ὁ ἐμπειροπόλεμος Ἀγρίππας κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔτη, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι τοῦτο ἔλογίζετο ὡς ἀνύψωσις εἰς τὸ ὑπατον τῆς αὐτοκρατορίας ἀξίωμα ..... Τὸ πρόγραμμα, τὸ ἀφορῶν τὴν διαδοχὴν, εἶχε σημαντικῶς διαγραφῇ: Ὁ Τιβέριος διετάχθη ν' ἀναλάβῃ τὴν θέσιν του ἐπὶ κεφαλῇ τῆς Συγκλήτου, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ.... Ἡ δὲ υἱοθέτησις, ἣτις ἔλαβε χώραν ταυτοχρόνως, φέρει ἡμερομηνίαν Ἰουνίου 27, τὸ 757ον ἀπὸ κτίσεως Ρώμης—Μ.Χ. 4». — Merivale's History of the Romans (Appleton's), Vol IV., σελ. 220, 221.

Ὑπάρχει οὕτω τελειωτικὴ ἀπόδειξις ὅτι τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Τιβερίου Καίσαρος δὲν ἦτο τρία ἢ τέσσαρα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὅτι αἱ ἀναφερόμεναι τιμαί, δι' ὧν οὗτος περιεβλήθη, διαρκούσης τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, ἀπενεμήθησαν εἰς αὐτὸν δέκα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου, καὶ οὐχὶ τέσσαρα, καὶ ὅτι αὗται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἦσαν αὐτοκρατορικαὶ τοιαῦται.

Δυνάμεθα, ὁθεν, νὰ θεωρήσωμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ γ' 1 μνημονευομένην χρονολογίαν, οὐχὶ ἀπλῶς ὡς τὴν μόνην παρεχομένην τοιαύτην ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀναμφισβήτητον τοιαύτην. Οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία εἰς τὸν νοῦν παντὸς ὁστις ἠρεύνῃσιν περὶ αὐτῆς. Ὁ Τιβέριος ἤρχισε νὰ βασιλεύῃ τὸ 14ον Μ. Χ. τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος

τῆς βασιλείας του συμπίπτει, ἐπομένως, πρὸς τὸ 29 ἔτος *M. X.*, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὡς ὁ Λουκάς ἱστορεῖ (γ' 1—3), ὁ Ἰωάννης ἤρχισε τὸ κήρυγμά του. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ τριακοστὴ γενέθλιος ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διακονίας αὐτοῦ, ἀνάγονται κατὰ Ὀκτώβριον, καὶ ἀφοῦ ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἔργου του, προηγούνται ἀκριβῶς κατὰ ἑξ μῆνας, ἔπεται ὅτι ὁ Ἰωάννης ἤρχισε τὸ κήρυγμα αὐτοῦ τὴν ἀνοιξιν, περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου — ἀκριβῶς ἅμα ἐνῆλικιῶνθῃ διότι τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ ἐκτελοῦνται πάντοτε ἐν ἀκριβεῖα χρόνου. Οὕτω, λοιπὸν, ὁ Ἰωάννης ἦν τριάκοντα ἑτῶν ἡλικίας τὸ 29ον ἔτος *M. X.*, περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου, συνεπῶς ἐγεννήθη τὸ 2 *Π. X.*\* περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου, ἡ δὲ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ, ἑξ μῆνας βραδύτερον, ἀνάγκη νὰ ἐγένετο τὸ 2 *Π. X.*, περὶ τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου

Ἀφ' ἐτέρου, ὑπάρχουσι σαφεῖς καὶ ἰσχυραὶ ἀποδείξεις ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐσταυρώθη τὴν Παρασκευὴν, τῆς 3ης Ἀπριλίου, τὸ 33ον *M. X.* Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ σταύρωσις Του ἔλαβε χώραν εἰς τὸ τέλος τῆς δεκάτης τετάρτης ἡμέρας τοῦ μηνὸς Νισιάν, καὶ ὅτι ἡ ἡμερομηνία αὕτη σπανίως συμπίπτει Παρασκευὴν, ἀλλὰ συνέπεσεν οὕτω κατὰ τὸ 33ον ἔτος *M. X.*, ἀποδεικνύει τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην τόσον ἀκριβῶς ὥστε ὁ Usher αὐτὸς ἀκόμη, ὅστις υἱοθέτησε τὸ 4 *Π. X.* ὡς τὴν χρονολογίαν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ δι' ἡ σταύρωσις τοῦ Κυρίου ἐγέντο τὸ 33ον *M. X.* Παραβάλλετε τὰς ἐν τῷ περὶ θωρίῳ τῆς κοινῆς Ἀγγλικῆς ἐκδόσεως τῆς Γραφῆς χρονολογίας τοῦ Usher, εἰς Λουκ β'. 21, καὶ Ματθ. β'. 1, πρὸς τὰς εἰς Ματθ. κζ'. καὶ Λουκ. κγ'. Ἡ χρονολογία τῆς σταυρώσεως οὕσα 33 *M. X.*, ἔπεται δι' ἐν ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη τὸ 4 *Π. X.*, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελεν εἶσθαι 36 ἑτῶν ἡλικίας ὅποτιαν ἀπέθανεν, ὁ δὲ καιρὸς τῆς διακονίας αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔκτου ἔτους, ἤθελεν εἶσθαι ἑξ ἔτη. Ἄλλ' εἶναι φανερόν ὅτι ἡ

\* Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῶν μὴ ἐξωκειωμένων εἰς τὸ ὑπολογίζειν χρονολογίας, ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 29 *M. X.*, μόνον 28 πλήρη ἔτη εἶχον παρέλθει: Τὸ 29ον μόλις ἤρχιστο.

διακονία τοῦ Κυρίου ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τρία καὶ ἥμιον ἔτη μόνον. Τὸ δὲ πανθομολογούμενον αὐτὸ γεγονὸς ἀποδεικνύεται καὶ διὰ τῆς προφητείας τοῦ Δανιήλ, περὶ τῆς ἐκκοπῆς τοῦ Μεσσίου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδομάδος τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας. Οὕτως ὅθεν ἀποδεικνύεται καὶ πάλιν ὅτι ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ χρονολογεῖται κατὰ ἓν ἔτος καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἡμετέρας Χριστιανικῆς ἐποχῆς, δηλ. 1 Μ. Χ. Καθότι, ἀφοῦ ἡ διακονία αὐτοῦ ἔληξεν εἰς τὸ 33ον ἔτος τῆς ἡλικίας Του, τὴν 3ην Ἀπριλίου, 33 Μ. Χ., ἡ χρονολογία τῆς γεννήσεώς Του δύναται ν' ἀνευρεθῇ εὐχερῶς ἐὰν ὑπολογίσωμεν ἀναδρομικῶς μέχρι τῆς πρὸ τριάκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν ἡμερομηνίας τῆς 3ης Ἀπριλίου, τοῦ 33 Μ. Χ. Τριάκοντα δύο ἔτη καὶ τρεῖς μῆνες πρὸ τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 33 Μ. Χ. καταλήγουσιν εἰς τὴν 3ην Ἰανουαρίον, τοῦ 1 Μ. Χ., ἐν δὲ ἔτος καὶ τρεῖς μῆνες ἐπὶ πλεον πρὸς τὰ ὀπίσω μᾶς φέρουσιν εἰς τὴν 3ην Ὀκτωβρίου, 2. Π. Χ., ὡς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν Βηθλέεμ. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν σεληνιακῶν ἐτῶν, τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ τῶν ἡλιακῶν τῶν ἤδη κοινῶς ἐν χρήσει, ἤθελεν εἶσθαι διαφορὰ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν, ὥστε εἶναι σχεδὸν ὁρνότερον νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ ἀκριβὴς ἡμέρα δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ 27η Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ 1η Ὀκτωβρίου, 2 Π. Χ. Ἐννέα μῆνας πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀπὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας, καταλήγομεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν σημερινῶν Χριστουγέννων, 3 Π. Χ. ὡς τὸν χρόνον καθ' ὃν ὁ Κύριος ἡμῶν κατέθεσε τὴν δόξαν Αὐτοῦ, ἣν εἶχε μετὰ τοῦ Πατρὸς πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι (δημιουργηθῆναι), καὶ ἤρχισεν ἀναλαμβάνων τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Φαίνεται λίαν πιθανὸν ὅτι ἐντεῦθεν ἀρύεται τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐθνὸς τοῦ ἐορτάζειν τὴν 25 Δεκεμβρίου ὡς ἡμέραν Χριστουγέννων. Ἐκκλησιαστικοὶ ιερεῖς ἱστοριογράφοι ἀξιούσι μάλιστα ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη τῶν Χριστουγέννων ἐορτάζεται ἀρχικῶς ὡς ἡ ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παρθένου Μαρίας ὑπὸ τοῦ Γαβριήλ. (Λουκ. α'. 26). Εἶναι δὲ καταφανὲς ὅτι ἡ ἐν μέσῳ χειμῶνι χρονολογία τῆς γεννήσεως δὲν συμβιβάζεται ποσῶς πρὸς τὴν διακήρυξιν τῶν Γραφῶν,

δι, κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οἱ ποιμένες διηγεκτέρευον ἐν τοῖς ἀγροῖς μετὰ τῶν ποιμνίων αὐτῶν. \*

\* Σημ. Μεταφρ.: Ἡ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου συγγραφέως ἀποστηρίζομένη ἡμερομηνία τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς συμπέπτουσα πρὸς τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, καθ' ἡμᾶς, ἢ ἀρχὰς Ὀκτωβρίου, Εὐρωπαϊστί, καὶ οὐχὶ τὴν 25 Δεκεμβρίου, ἀποδεικνύεται ἴσως ὀρθή καὶ ἀπὸ τῆς ἐξῆς ἀπόψεως:

Ὁ Δαβίδ, ὡς ἀναγινώσκομεν εἰς Α. Χρον. κδ'. 10, διήρσεσ τὴν ἐτησίαν ὑπηρεσίαν τῶν ἱερῶν εἰς 24 τάξεις ἢ ἑφημερίας· ἡ ὀγδόη δὲ τάξις ἐπεσεν εἰς τὸν Ἀβιά. Τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους τῶν Ἰουδαίων ἀρχίζοντος μὲ τὸν μῆνα Ἀβιβ, ἢ Νισάν, ὅστις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν Μάρτιον, καθ' ἡμᾶς (Ἰουλ. Ἡμερολ.), ἡ ὀγδόη τάξις ἢ ἑφημερία, συμπέπτει μὲ τὸ τέλος Ἰουνίου (Ἰουλ. Ἡμερ). ἢ ἀρχὰς Ἰουλίου (Γρηγ. Ἡμερ). Ὁ Ζαχαρίας, ὁ Πατὴρ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἦτο ἐκ τῆς ἑφημερίας Ἀβιά· Ἐνφ' δὲ ἱεράτευεν ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ, (κατὰ Ἰουνιον - Ἰούιον) ὁ ἄγγελος ἐνεφανίσθη εἰς αὐτόν· εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν εἰς τὸν οἶκον ἐπιστροφὴν του συνέλαβεν ἡ σύζυγός του Ἐλισάβετ· ὅθεν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ σύλληψις τοῦ Ἰωάννου ἐγένετο κατὰ τὰ τέλη Ἰουνίου, ὁπότε ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν γέννησίν του.

Κατὰ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς Ἐλισάβετ (Λουκ. α'. 26—36) δηλ. κατὰ Δεκέμβριον, ὁπότε ἡμεῖς ἐορτάζομεν τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ εὐηγγελίσατο εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν ὅτι ἔμελλε νὰ γείνη ἡ μήτηρ τοῦ Μεσσίαν. Ὑπολογίζοντες λοιπὸν ἐννέα μῆνας πρὸς τὰ ἔμπροσς καταλήγομεν εἰς τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, (ἢ ἀρχὰς Ὀκτωβρίου, Γρηγ. Ἡμερ.) καὶ εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας, ἥτις ἦτο τύπος τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς τὴν χρονολογίαν τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. Κατὰ τὴν ὁποίαν ἐορτὴν, τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν, ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὴν σκηνὴν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἐν ἡμῖν, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ Ἰωάν. α'. 14. «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Τοιοῦτοτρόπως, ὅθεν, βλέπομεν τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν μεταξὺ τύπου καὶ ἀντιτύπου, διότι ὁ Χριστὸς ἦλθεν οὐχὶ νὰ καταλύσῃ τὸν νόμον, ἀλλὰ νὰ πληρώσῃ τὸν ἰσὺν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

### Η ΕΚΠΛΗΡΩΣΙΣ ΠΡΟΦΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΛΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Δανιήλ θ' 23-27)

Αἱ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες τῆς προφητείας τοῦ Δανιήλ. — Γεγονότα προλεχθέντα ὡς μέλλοντα νὰ πληρωθῶσιν ἐντὸς τοῦ εἰρημένου καιροῦ. — Ὁ καιρὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσδίου ἐνδεικνύμενος, καὶ ἀρχὴ τῆς προσδιοριζομένη ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ καιρὸς οὗτος ἐνδεικνύται. — Κλείς δι' ἄλλας χρονολογικὰς προφητείας. — Ὁ χρόνος τῆς σταυρώσεως τοῦ Μεσδίου ὑποδεικνύμενος. — Ἡ εἰδικὴ εἴννοια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ ὡς ἔθνος συντηρηθεῖσα ἐν δικαιοσύνῃ, ἀλλὰ δινεχυθεῖσα εἰς ἄτομα. — Ἡ χοῖδος τοῦ Ἀγίου τῶν Ἀγγίων. — Θλίψις ἐκχινομένη ἐπὶ τῆς ἐρημώσεως (τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους).

«Ἐννόησον τὸν λόγον καὶ κατάλαβε τὴν ὁπτασίαν. Ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες διωρίσθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν σου, διὰ νὰ συντελεσθῇ ἡ παράβρεσις, καὶ νὰ συντελεσθῇ ἡ ἐξελέωσις περὶ τῆς ἀνομίας καὶ νὰ εἰσαχθῇ δικαιοσύνη αἰώνιος, καὶ νὰ σφραγισθῇ ὅρασις καὶ προφητεία, καὶ νὰ χρυσισθῇ ὁ Ἅγιος τῶν Ἀγίων. Γνώρισον λοιπὸν καὶ κατάλαβε ὅτι, ἀπὸ τῆς ἐξελεύσεως τῆς προσταγῆς τοῦ ν' ἀνοικοδομηθῇ ἡ Ἱερουσαλήμ, ἕως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Ἡγουμένου θέλουσιν εἰσθαι ἐβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἐβδομάδες ἐξήκοντα δύο [7+60+2=69]: θέλει οἰκοδομηθῇ πάλιν ἡ πλατεία καὶ τὸ τεῖχος, μάλιστα ἐν καιροῖς στενοχωρίας.

«Καὶ μετὰ τὰς ἐξήκοντα δύο ἐβδομάδας θέλει ἐκκοπῇ ὁ Χριστός, πλὴν οὐχὶ δι' ἑαυτόν. Καὶ ὁ λαὸς τοῦ Ἡγουμένου ὅστις θέλει ἔλθῃ [ὁ Ρωμαῖος Ἡγεμὼν — ὁ Τίτος καὶ τὸ στράτευμα αὐτοῦ], θέλει ἀφανίσει τὴν πόλιν καὶ τὸ ἁγιαστήριον, καὶ τὸ τέλος αὐτῆς θέλει ἔλθῃ μετὰ κατακλυσμοῦ, καὶ ἕως τοῦ τέλους τοῦ πολέμου εἶναι διωρισμένοι ἀφανισμοί. Καὶ (ὁ Μεσσίας) θέλει στερεώσει τὴν διαθήκην εἰς πολλοὺς ἐν μιᾷ ἐβδομάδι· [τῇ ἐβδομηκοστῇ, ἡ τελευταία ἐβδομάδι τῆς διαθήκης τῆς εἰνοίας]. Καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος θέλει παύσει ἡ θυσία καὶ ἡ προσφορά, καὶ διὰ [ἐξαιτίας τῆς] τὴν ἐπέκτασιν τῶν δδελυμάτων θέλει [ὁ Μεσσίας] καταστήσει αὐτὴν ἔρημον — ἕως τῆς συντελείας [τῆς συμπληρώσεως]· καὶ τὸ διορισθὲν [ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ] θέλει ἐκχυθῇ ἐπὶ τοῦ ἐρημωμένου» [λαοῦ — τοῦ ἀντιπροσωπευομένου διὰ τῆς Ἱερουσαλήμ] — Δαν. θ' 23-27.

**Ε**ΝΩ ἡ προφητεία αὕτη δεικνύει τὴν ἀρχὴν τοῦ «Θερισμοῦ» τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν αὐτῷ ὡς τοῦ ἀρχιεπιστοῦ, ὑπάρχουσιν ἄφ' ἐτέρου πλεῖσται ὅσαι προφητεῖαι, αἵτινες ὑποδεικνύουσι πολὺ σαφέστερον τὴν ἀρχὴν τοῦ «θερισμοῦ» τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, κατὰ τὸν ὅποιον ὡσαύτως ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ, μέλλει νὰ

εἶναι ὁ ἀρχιθεριστής. Ἡ ἐκπλήρωση τῆς προφητείας ταύτης εἶναι εἰκὼν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προφητειῶν ἐν γένει, καθιερούσα ἐν ταύτῃ ἀρχήν τινα, ἀπαντῶσαν ἐν ἄλλῃ προφητείᾳ, τὴν ὁποῖαν προοίοντες θέλομεν καταδείξει.

Ἐνῷ δὲ τοσαῦτα προφητεῖα συνδυαζόμενα ὀρίζουσι καὶ ἐπικυροῦσι τὴν χρονολογίαν τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἀνωτέρω προφητεία καὶ μόνη ὑπέδειξε τὴν χρονολογίαν τῆς πρώτης παρουσίας. Ἐὰν ἡ ἐκπλήρωσις ταύτης ἀποδειχθῇ σαφῶς, αὕτη θέλει βοηθήσει ἡμᾶς ὅπως ὑπολογίσωμεν καὶ κρίνωμεν περὶ τῶν λοιπῶν προφητειῶν τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. Οὗτος δὲ εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν πραγματευόμεθα ἐνταῦθα τὴν ἐκπληρωθεῖσαν αὐτὴν προφητείαν, ὡς ἐπίσης διότι τινὲς τῶν ἐν αὐτῇ ὀριζομένων χρονολογιῶν θὰ χρησιμεύσωσιν ὅπως κατανοηθῶσιν ἐκ παραλλήλου πρὸς ἄλλας προφητείας, ἀναφερομένας εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν, καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐξεταζόμενας.

Ὁ Δανιὴλ ἔσχε πολλὰς ὁράσεις, ὧς αὗται ἀναγράφονται ἐν τοῖς κεφαλαίοις θ' δ' ζ' καὶ η' τῆς ὁμωνύμου αὐτῷ προφητείας, αἱ ὁποῖαι πᾶσαι προεικονίζον μεγάλην εὐημερίαν καὶ ἀνύψωσιν εἰδωλολατρικῶν ἢ ἐθνικῶν βασιλειῶν· ἀλλὰ τὸ εἰδικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον συνεκτροῦτο ἐν τῷ Ἰσραήλ· περὶ τοῦ μέλλοντος δὲ τοῦ Ἰσραὴλ δὲν εἶχε ἀποκαλυφθῇ εἰς αὐτόν. Ἐγνώριζεν ἐν τούτοις ἐκ τῆς προφητείας Ἰερεμίου (Ἰερεμίας κθ' 10. Β' Χρον. λστ' 20-23) ὅτι ἡ ἐρήμωσις τῆς Ἰουδαίας ἤθελε διαρκέσει ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη· εἰςέυρων δὲ ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῆς περιόδου ταύτης ἦν ἐγγύς (Δαν. θ' 2), ἐδεήθη θεομῶς εἰς τὸν Κύριον διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ (ἐδ. 17-19), τὰ δὲ προεκτεθέντα χωρία ἦν ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν διὰ τινος ἀγγέλου.

Ἡ δεικνυμένη ἐνταῦθα ὡς «**διοισθεῖσα**» («ἐκκοπεῖσα ἢ ἀποφασισθεῖσα») περίοδος τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι «**ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες**», ἀπὸ τινος ἀφετηρίας ἣ σημείου, — τοῦτέστιν, ἀπὸ τῆς ἐξελύσεως τῆς προσταγῆς «ὅπως ἐπιστρέψωσι καὶ ἀνοικοδομήσωσι τὴν Ἱερουσαλήμ». (Σημειώσατε! ὄχι τὸν Ναόν). Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ταύτης μεγάλη γεγόνοτα ἐπρόκειτο νὰ λάβωσι χώραν. Ἡ πόλις ἤθελεν ἀνοικοδομηθῇ ὑπὸ δυσμενεῖς περιστάσεις (Νεεμ. δ'), ἐν καιροῖς στενοχωρίας, ἡ ἁμαρτία ἤθελε τελειώσει διὰ συνδιαλλαγῆς τινος, ἥτις ἔμελλε νὰ γείνη διὰ τὴν ἀνομίαν, καὶ δικαιοσύνη (δικαίωσις) ἤθελεν εἰσαχθῇ — οὐχὶ ὁμοία πρὸς ἐκείνην, ἥτις ἐπετελεῖτο ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος διὰ τοῦ αἵματος τῶν ταύρων καὶ τράγων, ἀλλ' ἡ ἀληθὴς καὶ «αἰώνιος δικαιοσύνη», ἥτις ἤθελεν ἐπέλθῃ διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸν Δανιὴλ ἐγνώσθη ὡσαύτως ὅτι, Ἐκεῖνος, Ὅστις ἔμελλε νὰ εἰσαγάγῃ τὰς καλλιτέρας θυσίας, ἤθελε παύσει διὰ τῆς θυσίας του τὰς τυπικὰς θυσίας καὶ προσφοράς τοῦ νόμου.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὁ Μεσσίας, ὁ ἀπὸ πολλοῦ προσδοκώμενος Σωτὴρ τοῦ Ἰσραὴλ, ἤθελεν ἔλθει, 7 δὲ καὶ 62 ἐβδομάδες, ἥτοι ἐξήκοντα ἐννέα ἐβδομάδες, παρέχονται ὡς τὸ μέτρο τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσίου χρονικὸν διάστημα. Μετὰ δὲ τούτου ἤθελεν ἐκκοπῇ, πλὴν οὐχὶ δι' αὐτόν. Ἦθελεν ἐναπομείνει, λοιπόν,

μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσοίου, μία ἑβδομάς, ἡ τελευταία, ἡ ἑβδομηκοστὴ ἑβδομάς τῆς ὑποσχεθείσης αὐτῆς εὐνοίας· ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς ἑβδομάδος ἐκείνης προελέχθη ὅτι οὗτος ἤθελε κάμει νὰ παύσωσιν αἱ τυπικαὶ θυσίαι, δίδων «τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ προσφορὰν περὶ ἁμαρτίας». — Ἦσα. γ'. 10—12.

Αἱ ἑβδομήκοντα αὗται ἑβδομάδες, ἡ αἱ τετρακόσιαι καὶ ἑννεήκοντα ἡμέραι, ἀντεπροσώπουν τετρακόσια καὶ ἑννεήκοντα ἔτη, ἐκάστης συμβολικῆς ἡμέρας ἐκπροσωπούσης καὶ ἐν ἔτος. Οὕτω δὲ ἐκπληρωθέντων τούτων ἐν ταύτῃ, τῇ μόνῃ χρονικῇ προφητείᾳ, τῇ ἀμέσως σχετιζομένῃ πρὸς τὴν πρώτην ἔλευσιν, παρέχεται ἡμῖν διὰ ταύτης ἡ κλεις διὰ τινος ἄλλας προφητείας, αἵτινες θέλουσι καταδειχθῇ μετὰ ταῦτα ὡς ἀποκρυβεῖσθαι παρομοίως ἐν συμβολικοῖς ἀριθμοῖς—ἐκάστης ἡμέρας οὔσης ἀντὶ ἐνὸς ἔτους—μέχρις οὗ ὁ πρὸς λύσιν καὶ καταπόσιν αὐτῶν κατάλληλος καιρὸς ἐπέσῃ. Ἡ προφητεία αὕτη διευπλώθη οὕτως ὥστε ὁ τε Δανιὴλ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι ἠδύναντο, ἐὰν ἐπροτίμων, νὰ νομίζωσι ταύτην ἀπίθανον, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ λησμονήσωσιν αὐτήν, ἢ νὰ τηρῇται αὕτη εἰς ἐκθύμῃσιν παρὰ «τῶν προσδεχομένων τὴν παράκλησιν (παρηγορίαν) τοῦ Ἰσραὴλ», καὶ οὔτινες ἠδύναντο νὰ συμπεραίσωσι τὴν συμβολικότητα τοῦ χρόνου, ὡς ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ἰεζεκιήλ. (Κεφ. δ . 6.) Εἶναι ἀναμφίλεκτον ὅτι οἱ πιστοὶ ἐκ τούτων ἐγνώριζον νὰ προσδοκῶσι τὸν Μεσσίαν· εἶναι μάλιστα γεγραμμένον ὅτι ἅπας ὁ λαὸς ἐπρόσμενεν αὐτὸν (Λουκ. γ' . 15), καίτοι δὲν ἦσαν πάντες εἰς θέσιν νὰ δεχθῶσιν αὐτὸν καθ' ὃν τρόπον Αὐτὸς ἤλθε.

Παρατηρητέον ὅτι αἱ ἐξήκοντα ἐννέα συμβολικαὶ ἑβδομάδες, ἡ τὰ τετρακόσια καὶ ὀγδοήκοντα τρία ἔτη, καταλήγουσι μέχρι «Χριστοῦ τοῦ Ἡγουμένου», καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἐν Βηθλεὲμ γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις Μεσσίας, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Χριστός, σημαίνει «ὁ Κεχρισμένος», καὶ εἶνε μᾶλλον τίτλος ἢ ὄνομα. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο ὁ Κεχρισμένος, ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός, ἕως μετὰ τὸ βάπτισμά Του. Παράβαλλε Πράξεις ι' . 37, 38 καὶ Ματθ. γ' . 16. Ὁ Ἰησοῦς ἐχρίσθη διὰ Πνεύματος Ἁγίου ἀμέσως ἅμα ὡς ἀνέβη ἐκ τοῦ ὕδατος. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ὅποτε ἀφίχθη εἰς

ἀνδρικήν ἡλικίαν, ἦτοι εἰς τὸ τριακοστὸν αὐτοῦ ἔτος κατὰ τὸν Νόμον, ὅφ' ὃν ἐγεννήθη, καὶ ὑπὸ τὸν ὁποῖον Αὐτὸς τε καὶ πᾶς Ἰουδαῖος ὑπῆγετο, ἕως οὗ ἔθειο τέλος εἰς τὴν κυριαρχίαν του, ἐκπληρώσας τοὺς ὅρους αὐτοῦ — «προσηλώσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Του» Ἐπομένως αἱ ἐξήκοντα ἑννέα ἐβδομάδες τῆς παρούσης προφητείας καταλήγουσιν εἰς τὸν χρόνον τοῦ βαπτίσματος καὶ τῆς χρίσεώς Του, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου χρόνου καὶ ἐντεῦθεν, καὶ οὐχὶ πρότερον, ἐλογίζετο ὡς ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός, ὁ Κεχρισμένος. Συνεπῶς αἱ ἐξήκοντα ἑννέα ἐβδομάδες, ἡ τὰ τετρακόσια ὀγδοήκοντα τρία ἔτη, ἔληξαν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 29ου ἔτους Μ. Χ. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐξεπληρώθη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς προφητείας, τὸ ὁποῖον λέγει «Ἀπὸ τῆς ἐξελεύσεως τῆς προσταγῆς τοῦ ν' ἀνοικοδομηθῇ ἡ Ἱερουσαλήμ, ἕως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Ἡγουμένου, θέλουσιν εἶσθαι ἐβδομάδες ἑπτὰ, καὶ ἐβδομάδες ἐξήκοντα δύο» [ἐξήκοντα ἑννέα ἐβδομάδες]. — Δαν. θ.' 25 Ἐντεῦθεν δρμώμενοι, εὐρίσκομεν τὴν ἐβδομηκοστὴν ἐβδομάδα ἐκπληρωθεῖσαν ἀκριβῶς ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ — ἕκαστον ἔτος ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας.

Πλεῖστοι γράψαντες ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἤρξαντο ὑπολογίζοντες τὴν περίοδον ταύτην ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους τοῦ Ἀρταξέρξου, ὁπότε ἐχορηγήθη εἰς τὸν Ἑσδραν ἡ ἀδεία (Ἑσδρας ζ' 7-14), ἣτις ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τοῦ Κυρίου. Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι ἡ διαταγὴ τοῦ Κύρου ἀπέβλεπε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου — τοῦ Ναοῦ, καὶ τοῦ τείχους τῆς ἀλλῆς αὐτοῦ. Ἀλλ' ὑπῆρχεν ἕτερόν τι διάταγμα ἐκδοθὲν κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ δι' οὗ ἐπετρέπετο εἰς τὸν Νεεμίαν, νὰ ἀνοικοδομηθῇ τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσαλήμ, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον διετέλουν εἰσέτι ἀνεπισκεύαστα. (Νεεμ. β'. 3 - 8, στ' 15, ζ' 1) Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, ὅθεν, τοῦ διατάγματος τούτου «νὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ Ἱερουσαλήμ», δέον νὰ χρονολογηθῇ ἡ προφητεία αὕτη τοῦ Δανιήλ. Ἡ ὅλη, λοιπόν, ἱστορία τοῦ ζητήματος διατελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν προφητείαν, μᾶς καὶ μόνῃς φαινομενικῆς ἀντιρροήσεως ὑφισταμένης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ταύτην, ἦν νιν προφητεία τοῦ Ἡσαίου, ὅστις προεφήτευσεν περὶ τοῦ Κύρου, ὅτι οὐχὶ

μόνον «θέλει ἐπιστρέψει τοὺς αἰχμαλώτους μου» ἀλλ' ὡσαύτως δι' «Αὐτὸς θέλει οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου» (Ἑσα. με'. 13). Περὶ τῆς κατὰ φαινόμενον ἀντιφάσεως ταύτης λέγομεν τὰ ἑξῆς: Ἡ λέξις, ἣτις μεταφράζεται ἐνταῦθα πῶλιν, εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρωτότυπον εἶναι ἴφ, καὶ σημαίνει μέρος τετειχισμένου. Ἐννοοῦμεν, ὅθεν, τὰ τεῖχη τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ ἀναφερόμενα ἐνταῦθα πρὸς τοῦτο δὲ συμφωνοῦσι καὶ τὰ προεκτεθέντα γεγονότα. Ἡ αὐτὴ λέξις ἴφ μεταφράζεται αὐτὴν εἰς Β'. Βασιλείων κ'. 4.

Ἡ χρονολογία τῆς ἀποστολῆς τοῦ Νεεμίου ἀναγράφεται κοινῶς ὡς γενομένη κατὰ τὸ 445 π. Χ. Ἀλλ' ὁ Δρ. Hale, ἐν τῷ περὶ χρονολογιῶν συγράμματί του (σελ. 449 καὶ 531), καὶ ὁ Δρ. Priestlie, ἐν εἰδικῇ πραγματείᾳ ἐπὶ τῆς «Συμφωνίας τῶν Εὐαγγελιστῶν» (σελ. 24 — 38), ἀποδεικνύουσιν δι' ἡ κοινὴ αὕτη πεποιθήσις τυγχάνει ἐλλειπῆς κατὰ ἐννέα ἔτη· ὁπότε, τὸ ἔτος 454 π. Χ., ἀποδεικνύεται ὡς ἡ ἀληθὴς χρονολογία τῆς ἀποστολῆς τοῦ Νεεμίου· πρὸς τὴν χρονολογίαν δ' αὐτὴν συμφωνεῖ καὶ ἡ πρόρρησις τοῦ Δανιὴλ (κεφ. θ' 25), ἥ ἀφορῶσα τὸ διάταγμα περὶ ἀνοικοδομῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐξήκοντα ἐννέα ἐβδομάδες (7 καὶ 62), ἦτοι 483 ἔτη καταλήγουσιν εἰς τὸν Μεσσίαν (τὸν Κεχρισμένον) τὸν Ἠγεμόνα, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῆς περιόδου ταύτης τῶν ἐξήκοντα ἐννέα συμβολικῶν ἐβδομάδων, ἡ τετρακοσίων καὶ ὀγδοήκοντα τριῶν (483) ἐτῶν, τετρακόσια πεντήκοντα τέσσαρα (454) ἐτη Π. Χ., ὡς τὴν πραγματικὴν χρονολογίαν τοῦ περὶ ἀνοικοδομήσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ διατάγματος, τὸ ὑπόλοιπον — 29ον ἔτος Μ. Χ. — εἶναι τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Κεχρισμένος (Μεσσίας) ἔδει νὰ φανερωθῇ. Καὶ τοῦτο εἶναι ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ πρὸς ὃ τι ἔχομεν ἤδη καταδείξει, δηλ. δι' ὃ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἔλαβε τὸ χρίσμα τοῦ Πνεύματος, εἰς τὸ 29ον ἔτος Μ. Χ., περὶ τὴν 3ην Ὀκτωβρίου, καθ' ὃν χρόνον ἦτο τριάκοντα ἐτῶν ἡλικίας, συμφώνως πρὸς τὴν πραγματικὴν χρονολογίαν τῆς γεννήσεώς του, ὡς αὕτη ἐξετέθη εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον.

Ἡ διακονία τοῦ Κυρίου ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη, κλείοντα μὲν τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ, εἰς τὸ Πάσχα, κατὰ

τὴν ἀνοιξὶν τοῦ 33ου ἔτους Μ. Χ. Ἐν τούτῳ δὲ ἐξεπλήρω-  
σεν ἀκριβῶς τὴν προφητείαν περὶ τῆς ἐπιλοίπου ἢ τελευταίας  
ἐβδομάδος (τῶν ἐπὶ ἐτῶν), τῆς υποσχεθείσης εὐνοίας ἢ χά-  
ριτος, ἣτις (προφητεία) λέγει· «Καὶ μετὰ τὰς ἐξήκοντα δύο  
(καὶ ἑπτὰ) ἐβδομάδας θέλει ἐκκοπῇ ὁ Χριστὸς, πλὴν οὐχί  
δι' ἑαυτὸν» — «καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος  
[τῆς ἀπομενούσης — τῆς 70ῆς] θέλει [κἀμει νὰ] παύσει ἡ  
θυσία καὶ ἡ προσφορά».

Αἱ κατὰ τὸν Νόμον προσφερόμεναι θυσίαι ἐπαυσαν ἐν-  
ταῦθα. Οὐχὶ δι' αὐτὰς προσεφέροντο τοῦ λοιποῦ ζῶα, θυμίαμα  
κ.λ.π., ὑπὸ τῶν ἱερέων, διότι ταῦτα ἐξηκολούθησαν προσφε-  
ρόμενα παρ' αὐτῶν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἀλλ' ὅτι ταῦτα δὲν ἦσαν  
πλέον δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά, καὶ δὲν ἦσαν, ὑφ' οἵανδήποτε  
ἐποψιν, θυσίαι ὑπὲρ ἁμαρτίας. Τῆς ἀληθοῦς θυσίας ἀπαξ ἐλ-  
θούσης, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἀθιγῆσαντος τὴν  
ἁμαρτίαν διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ» (Ἑβρ. θ'. 26), ὁ Ἰεχωβά  
δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγιωρίζῃ πλέον ἄλλας προσφοράς ὡς θυ-  
σίας, οὐδὲ ἀνάγκην τινὰ διὰ τοιαύτας.

Ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ὁ Μεσσίας, ὅστις ἐπὶ τρία καὶ  
ἥμισυ ἔτη ἐθυσίαζεν ἑαυτὸν, ἐτελείωσε τὸ ἔργον (Ἰωάν. ιθ'.  
30), καὶ ἔθετο τέλος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ποιήσας πλήρη καὶ  
τελείαν ἐξιλέωσιν καὶ συνδιαλλαγὴν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν  
ἀνομίαν τῶν ἀνθρώπων, εἰσαγαγὼν οὕτω διὰ πᾶσαν τὴν ἀν-  
θρωπότητα δικαιοσύνην αἰώνιον ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἀντὶ τῆς  
ἐνιαυσίου τυπικῆς δικαιοσύσεως, τῆς ἐπιτελουμένης διὰ τῶν τύ-  
πων τοῦ τυπικοῦ λαοῦ, τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ θάνατος τοῦ Μεσσίου  
ἦν ἐπίσης ἡ σφραγίς — ἡ ἐγγύησις τῆς ἐκπληρώσεως — πα-  
σῶν τῶν ὁράσεων καὶ προφητειῶν τῶν μελλουσῶν εὐλογιῶν,  
καὶ τοῦ «χρόνον τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων, ὃν ἐλάλησεν ὁ  
Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφη-  
τῶν». (Πράξ. γ'. 21). Αἱ ὑποσχέσεις δ' ἐκείναι, τῆς τε Ἀ-  
βρααμιαίας καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐξησφαλί-  
σθησαν διὰ τοῦ τιμίου Αὐτοῦ αἵματος (Λουκᾶς κβ'. 20.  
Α'. Κορθ. ια'. 25), τὸ ὁποῖον λαλεῖ καὶ ἐπαγγέλλεται καλλί-  
τερα δι' ἡμᾶς παρὰ τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τράγων — αἰώ-  
νιον δικαιοσύνην καὶ ἀποβολὴν ἁμαρτίας διὰ πάντας τοὺς δε-

χομένους Αὐτόν. Εἰς τὸ ὑπόλοιπον δὲ, ἢ ἕτερον ἡμῖν τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας—εἰς τὰ τρία καὶ ἡμῖν ἔτη, ἀρχίζοντα ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς, οἱ ὁπαδοὶ αὐτοῦ, «οἱ ἅγιοι τῶν ἁγίων» τοῦ ἔθνους ἐκείνου, ἐχρίσθησαν μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ Μεσσίας εἶχε χρισθῇ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐξηκοστῆς ἐννάτης ἑβδομάδος.

Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθησαν τὰ ἐν τῷ 24ῳ ἐδαφίῳ τῆς προφητείας ταύτης ἀναγραφόμενα: «Ἐβδομήκοντα ἑβδομάδες διωρίσθησαν **ΕΠΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΣΟΥ**, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν—(α) διὰ νὰ συντελεσθῇ ἡ παράβασις, καὶ νὰ τελειώσωσιν αἱ ἁμαρτίαι, καὶ νὰ γείνη ἐξιλέωσις περὶ τῆς ἀνομίας, καὶ νὰ εἰσαχθῇ δικαιοσύνη αἰώνιος—(β) καὶ νὰ σφραγισθῇ ὄρασις καὶ προφητεία—(γ) καὶ νὰ χρισθῇ ὁ Ἅγιος τῶν ἁγίων». Ἡ προφητεία δὲν ἐδείκνυνεν ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἔργον αὐτὸ ἤθελεν ἀναβληθῇ μέχρι τῆς τελευταίας «ἑβδομάδος», ὁπότε ὁ Μεσσίας ἤθελεν εἶσθαι παρῶν· ἀναμφιβόλως δὲ οὗτοι ἠγόησαν ταύτην ὡς σημαίνουσαν μέγα ἀναμορφωτικὸν ἔργον **ὑπὲρ αὐτῶν**, ὅπερ ἤθελε παρασκευάσει αὐτοὺς διὰ τὸν Μεσσίαν, καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸν χρίσιν τοῦ ἔθνους των, ὡς τοῦ «μᾶλλον ἁγίου» λαοῦ, ὅπως εὐλογήσῃ τὸν κόσμον ἐν γένει. Δὲν εἶχον εἰσέτι διδαχθῇ διὰ πείρας τόσων αἰώνων ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀνίκανοι νὰ ἀποβάλλωσι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ κάμωσιν ἐξιλέωσιν περὶ τῆς ἀνομίας, καὶ ὅτι ἤθελεν ἀπαιτηθῇ τελεία ἀπολυτρωτικὴ θυσία ὅπως ἐπιτελέσῃ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τῆς ἐξαλείψεως τῆς ἁμαρτίας καὶ δικαιοσύνης τῶν καταδικασμένων.

Ἄφ' ἑτέρου, καίτοι ἡ τοῦ Δανιὴλ προφητεία δεικνύει ὅτι ὁ Μεσσίας ἤθελεν ἐκκοπῇ [ἀποθάνει] ἐν τῷ μέσῳ τῆς τελευταίας ἑβδομάδος, δὲν ἐδείκνυνεν ὅτι τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ του ἤθελον εἶσθαι **βέβηλοι**, καὶ, ἐπομένως, ὅτι ἤθελον ἀπορριφθῇ, ὡς ἀπερριφθῆσαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑβδομάδος ἐκείνης (Ματθ. κγ'. 38). Ἄλλος τις προφήτης εἶχεν εἶπει «ὅτι θέλει τελειώσει τὸ ἔργον, καὶ συντέμει λογαριασμὸν μετὰ δικαιοσύνης (δικαίως)· τὸ πᾶν δὲ ἐτελείωσε ἐν τῇ ἡμισείᾳ ἑβδομάδι (τρία ἔτη καὶ ἡμῖν) τῆς διακονίας τοῦ Ἰησοῦ, ἐξαιρέσει μόνον τῆς χρίσεως τῶν ἁγίων τῶν ἁγίων.

Τί νὰ εἰπωμεν ὅμως περὶ τοῦ ἐπιλοίπου τῆς ἐβδομηκοστικῆς ἐβδομάδος, τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος ἑτῶν αὐτῆς, τὰ ὁποῖα παρετάθησαν καὶ πέραν τῆς σταυρώσεως, Πῶς, ἐνῷ ὁ Ἰεχωβά ὑπεσχέθη νὰ διορίσῃ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδας εὐνοίας πρὸς τὸν Ἰσραήλ, παρέαχεν ὅμως εἰς αὐτοὺς πράγματι ἐξήκοντα ἐννέα καὶ ἡμίσειαν μόνον; Ἐκ πρώτης ὄψεως τοιαύτην ἀντίληψιν παρουσιάζει τὸ ζήτημα, ἰδίως ὁπότεν ἀναμνησθῶμεν ὅτι ἦτο πέντε ἀκριβῶς ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου Του, «ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἐβδομάδος», ὁπότε ὁ Ἰησοῦς ἔκλαυσε διὰ τὴν πόλιν των, καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς εἰπὼν «Ἴδου ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ἡμῶν» Πλὴν δὲν ἔχει οὕτως Ὁ Ἰεχωβά ἐγνώριζε τὸ τέλος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ ὁπότε ὑπεσχέθη ἐβδομήκοντα ἐβδομάδας ἡνόει αὐτὰς πλήρης. Ἐπομένως δέον νὰ ἀναζητήσωμεν διὰ τὴν παράτασιν τῆς εὐνοίας ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἐπὶ τρία ἔτη καὶ ἥμισυ, μετὰ τὴν σταύρωσιν, μ' ὅλον ὅτι οὗτοι εἶχον ἐγκαταλειφθῇ ὁλοσχερῶς ὡς ἔθνος

Ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ὡς ἔθνος δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς δέκται τῆς πρώτης ἢ πνευματικῆς χάριτος (ἀλλ' οὐδὲ καὶ τῆς ἐπιγείου τοιαύτης ἀκόμῃ), τοῦτο κατεδείχθη διὰ τῆς παρ' αὐτῶν ἀπορρίψεως τοῦ Μεσσίου, ὡς ὁ Θεὸς εἶχε προῖδει καὶ προείπει· συνεπῶς ἦν ἀνωφελὲς δι' αὐτοὺς ἡ παράτασις τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν δοκιμασίας πέραν τοῦ ἡμίσεος τῆς ὁρισθείσης ἐβδομηκοστικῆς ἐβδομάδος των, καὶ συνεπομένῃ ἐκεῖ, ὁπότε καὶ ἀφένθησαν «ἔρημοι» — ἀπερριμμένοι ἐκ τῆς εὐνοίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὅμως τοῦ ἐπιλοίπου μέρους (τῶν τριῶν ἑτῶν καὶ ἡμίσεος) τῆς περιόδου των ταύτης, ἡ εὐνοία αὕτη πύξινθε, καίτοι περιορισθεῖσα εἰς τὸ ὑπόλοιπον, τοὺς ἀγιωτέρους, τοὺς καθαρωτέρους καὶ καταλληλοτέρους ἐξ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους καὶ μόνον ἡδύνατο αὕτη νὰ ὠφελήσῃ. Ἡσα. ι'. 22, 23. Παράβαλ. Ρωμ. θ'. 28). Ἡ αὔξησις αὕτη τῆς εὐνοίας συνίστατο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ ὑπόλοιπον αὐτὸ ἐχαρίσθησαν τρία καὶ ἥμισυ ἔτη ἀποκλειστικῆς δι' αὐτοὺς διακονίας καὶ φροντίδος, μετὰ τῶν ἐπιπροσθέτων πλεονεκτημάτων τῆς οἰκονομίας τοῦ Πνεύματος, ἥτις, ἀρχίσασα ἀπὸ τῶν μαθητῶν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν, ἐπεσκέφθη πιθανῶς ὅλον τὸν ὥριμον σίτον τοῦ ἔθνους ἐκεῖ-

νου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ἐκείνης τῆς εἰδικῆς εὐνοίας. Ὅρα Πράξεις β. 41 καὶ δ'. 4 διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρώτων ὀλίγων ἡμερῶν.

Οὗτος δὲ ἦτο ὁ λόγος δι' ὃν, καίτοι ὁ Ἰησοῦς ἐγεύθη θάνατον ὑπὲρ παντός ἀνθρώπου, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπρόκειτο νὰ κηρυχθῇ πρὸς πάντας ἐν τούτοις, αἱ ὁδηγαί αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του ἦσαν ὅπως τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος ἀρχίσωσιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Οὐδ' ὠφείλει οὗτοι νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ εἰδικὸν τοῦτο ἔργον, ἢ νὰ προσφέρωσι τὴν χάριν τῆς νέας οἰκονομίας πρὸς οἰουσδήποτε ἄλλους, ἕως οὗ τὰ ἐρία ἔξη καὶ ἡμῶν τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ὑποσχεθείσης εὐνοίας συμπληρωθῶσιν, ὅποτε ὁ Θεὸς ἀπέστειλε ταύτην εἰδικῶς εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς ἐπίσης, ὡς καὶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους—Πράξεις κεφ. ι.

Τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κορνηλίου οἱ χρονολόγοι εὐρίσκουσι μόνον κατὰ συμπερασμὸν ἐπομένως αὕτη ὑπολογίζεται ποικιλοτρόπως ὡς συμπεσοῦσα ἀπὸ τοῦ 37 μέχρι τοῦ 40 ἔτους Μ. Χ. Ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν ἀξιοσημελίωτον αὐτὴν προφητείαν ὑπ' ὅσιν, δὲν ἀμφιβάλλομεν δι' αὕτη ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 38ου ἔτους Μ. Χ., διότι τότε ἔληξαν αἱ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδες, ἢ τὰ 490 ἔτη τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀποκλειστικὴ εὐνοία ἔληξε κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, αὕτη λίαν εὐλόγως δύναται νὰ ὀρισθῇ ὡς ὁ χρόνος τῆς ἀποστολῆς τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς. Οἱ Ἰουδαῖται δὲν ἀπεσιερέθησαν βεβαίως τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ἡ πρὸς αὐτοὺς πολιτεία τῶν Ἀποστόλων ἦτο ἡ αὐτὴ ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἔθνικοὺς, καίτοι αἱ προλήψεις αὐτῶν περιήγαγον, ἀναμφιβόλως, τὸ ὑπόλοιπον αὐτῶν εἰς ἥτιον εὐνοϊκωτέραν θέσιν. Τῶν ἀγιωτέρων ἐξ αὐτῶν ἐκλεγέντων ἤδη, τὸ εὐαγγέλιον δὲν περιωρίσθη εἰς αὐτοὺς πλέον ἀποκλειστικῶς, ἀλλ' ἦν ἐλεύθερον διὰ πᾶν κτίσμα ἔχων οὓς ἴνα ἀκούῃ.

Μετὰ τὰς ἐβδομήκοντα ἐβδομάδας ἐπῆλθον αἱ ἐν ταῖς τελευταίαις προτάσεσι τῶν ἐθαφίων 26 καὶ 27 ἀναφερόμεναι θλίψεις καὶ ἀφανισμοί. Ὁ Ρωμαῖος ἡγεμὼν ἐπῆλθε καὶ κατέστρεψε τὴν πόλιν καὶ τὸ ἀγιαστήριον, καί, θύκην κατα

κλυσμοῦ, ἀφῆκεν ὀπισθεν αὐτοῦ τρομερὰν ἐρήμωσιν καὶ καταστροφὴν. Ὁ Μεσσίας δέ, τὸν ῥοιοῦν οὗτοι ἀπέρριψαν, ἐπέτρεψε νὰ ἐπέλθωσι παντοῖα δεινοπαθήματα ἐπὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἕκτοτε, καὶ θέλει ἐξακολουθεῖ ἐπιτρέπων ταῦτα μέχρι «τῆς συντελείας τοῦ καιροῦ», ἕως οὗ οὗτοι ἐπαρκῶς δοκιμάσῃσι τὰς συνεπειὰς τῆς ἀπορρίψεώς του, καὶ ἕως οὗ Αὐτὸς πάλιν θέλει εἰπεῖ: «Δαλήσατε παρηγορητικὰ πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ φωνήσατε πρὸς αὐτήν, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ταπεινώσεως αὐτῆς ἐπληρώθη, ὅτι ἡ ἀνομία αὐτῆς συνεχωρήθη» ('Ἡσα μ'. 2.) Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ διωρισμένον θέλει ἐκχυθῇ ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν, (ἢ τὸν ἀπερριμμένον λαόν), ἕως οὗ τὸ ποτήριον αὐτῶν ὑπερεκχειλίσῃ ὑπὸ λύπης—μέχρι τῆς ἡμέρας ὁπότε θέλουσιν εἰπεῖ, «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Ἰσραὴλ προσεγγίζει ἤδη, δόξα εἰς τὸν Θεόν· καίτοι δὲ ἡ ἐρήμωσις καὶ στενοχωρία αὐτῶν δὲν ἔληξαν εἰσέτι, ἐκάστη ὥρα ἐπισπεύδει τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἡ ὑπὸ τῶν προλήψεων τετυφλωμένη διάνοιά των θέλει ἐπιβλέπει ἐναργῶς εἰς ἐκεῖνον τὸν Ὅποιον ἐξεκέντησαν, ὁπότε καὶ θέλουσι πενθήσει δι' αὐτὸν ὡς πενθεῖ τις διὰ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ.—Ζαχαρ. ιβ'. 10.

Ἐπειδὴ δὲ πολλοί, ἀναγινώσκοντες τὴν ἐνταῦθα ἐξετασθεῖσαν περικοπήν, περιέπεσαν εἰς μεγάλην συγχυσιν καὶ πλάνην, ἀποτυχόντες νὰ κατανοήσωσιν ὁρθῶς τὴν σειρὰν τῶν λόγων τοῦ προφήτου, συγχύσαντες Μεσσίαν (Χριστὸν) τὰν Ἀρχοντα πρὸς τὸν Ρωμαῖον ἄρχοντα, κλπ., συνιστῶμεν τὴν ἐν προσοχῇ μελέτην τῆς Γραφικῆς αὐτῆς περικοπῆς, ὡς αὕτη ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος κεφαλαίου, μετὰ τῶν σημειούμενων παρενθέσεων, καὶ τῶν ἐν ἀγκύλαις ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

### ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ποῖοι εἶναι οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν. — Ἡ ἀρχὴ αὐτῶν. Ἡ διάρκειά των· τὸ τέλος των, 1914 Μ. Χ. Συναφῆ πρὸς αὐτοὺς γεγονότα. — Πυρεπόμενα γεγονότα — Καιροὶ ὑπὸ γρομμωτικὴν καὶ συμβολικὴν σημασίαν. — Ἀξιοσημειώτως τις τύπος. — Αἱ ἐνεστώσαι ἐνδείξεις. — Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀνατρέπουσα τὴν Ἑθνικὴν κυριαρχίαν. — Συνεπῶς ὀργανουμένη πρὶν ἢ ἡ δευτέρα λήξῃ — Πρὸ τοῦ 1914 Μ. Χ. — Διὰ τί αἱ βασιλεῖαι τῶν ἐθνῶν ἀντιπολιτεύονται ταύτην. — Πῶς καὶ διὰ τί πάντες θέλουσιν ἀποδεχθῆ αὐτὴν ἐπὶ τέλους ἐν χαρᾷ — « Ἡ ἐπιθυμία πάντων τῶν ἐθνῶν θέλει ἔλθει ».

[Ἐπειδὴ τὸ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ πραγματευόμενον θέμα σχετίζεται στενῶς πρὸς τὸ ἐν τῷ γ'. κεφαλαίῳ τοῦ Α'. Τόμον τοιοῦτον, ὁ ἀναγνώστης θέλει βοηθηθῇ μεγάλως ἐὰν ἀπ᾽ ἐπαναλάβῃ τὸ κεφάλαιον ἐκεῖνο, πρὶν ἀρχίσῃ τὸ παρόν.]

« **ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ** ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρις οὗ πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. — Λουκ. κα' . 24.

Ὁ ὁρος « **Καιροὶ τῶν ἐθνῶν** » ἐφαρμόζεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τοῦ χρονικοῦ ἐκείνου διαστήματος τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, τοῦ μεσολαβοῦντος μεταξὺ τῆς ἄρσεως τῆς τυπικῆς τοῦ Θεοῦ Βασιλείας, τῆς βασιλείας τοῦ Ἰσραὴλ (*Ἰεζεκλ. κα' . 25—27*), καὶ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἰδρύσεως τοῦ ἀντιτύπου ταύτης, τῆς ἀληθοῦς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸν Χριστὸς « ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ διαστήματος, ἡ κυριαρχία τῆς γῆς ἔδει νὰ διαχειρίζηται ὑπὸ Ἑθνικῶν Κυβερνήσεων. Ὁ δὲ Ἰσραὴλ, ὅτε κατὰ σάρκα καὶ ὁ πνευματικὸς τοιοῦτος, ἦσαν, καὶ διατελοῦσιν εἰσέτι, ὑποτεταγμένοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, μέχρις οὗ ὁ καιρὸς αὐτῶν ἐκπνεύσῃ. Καίτοι δὲ ὁ Θεὸς δὲν ἐπιδοκιμάζει οὐδὲ συνιστᾷ τὰς τοιαύτας Κυβερνήσεις, ἀναγνωρίζει ἐντούτοις τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν.

Ἄλλαις λέξεσιν, ἔχει ἐπιτρέψει τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν πρὸς σοφόν τινα σκοπόν, καὶ δι' ὠρεσμένον τινὰ χρόνον.

Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς κυριαρχία ἐδόθη ἀρχικῶς εἰς τὸν Ἀδάμ, ὅπως κυριεύσῃ, κατακτήσῃ καὶ ἐξουσιάσῃ τὴν γῆν ἐν δικαιοσύνῃ. (Γένεσ. α' . 28). Ὁ Ἀδάμ ἀπέτυχεν ἐν τούτῳ, ἡ δὲ κυριαρχία αὕτη, ἀπολεσθεῖσα διὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀφηρέθη ἀπ' αὐτοῦ. Ἀκολουθῶς ἐπειράπη εἰς τοὺς ἀγγέλους νὰ ἐξασκήσωσι τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ἐν τούτοις, καὶ οὗτοι, ἀντὶ νὰ ἀνυψώσωσι τὸ πεπιτωκὸς γένος, τινὲς ἐξ αὐτῶν «δὲν ἐτήρησαν τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν», ἀλλ' ὑπέπεσαν εἰς παράβασιν. Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ὁ Θεὸς ἐδήλωσεν εἰς τὸν Ἀβραάμ τὴν ἑαυτοῦ πρόθεσιν ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν εἰς τὸ ἁμαρτωλὸν καὶ θνήσκον ἀνθρώπινον γένος, διὰ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ἐγείρων ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν μέγαν ἐλευθερωτὴν, ἄρχοντα καὶ διδάσκαλον, εἰπὼν· «Ἐν τῷ σπέρματι Σου εὐλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς».

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχικὴ ὑποδήλωσις περὶ ἐθνικῆς καὶ παγκοσμίου κυριαρχίας τῆς γῆς. Ἡ ὑποδήλωσις δ' αὕτη, ἀπὸ Θεοῦ ἐρχομένη, ὑπενόει εἰδικὴν ἀσμοδιότητα, ἰδιαιτέραν τινὰ ὑπεροχὴν τοῦ ἄρχοντος αὐτοῦ ὑπὲρ πάντας, καὶ ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων, καὶ οὗ ἡθέλεν εἶσθαι πρὸς ὄφελος ἀπαξάπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους νὰ διατελέσῃ ὑπήκοον τοῦ τοιοῦτου ἄρχοντος. Ὅτι ἡ πρὸς τὸν Ἀβραάμ γενομένη ὑπόσχεσις αὕτη ἐπλήρου τὰς καρδίας καὶ τὸν νοῦν τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ἦν ἐπίσης γνωστὴ εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, τοὺς Μωαβίτας καὶ Ἐδωμίτας, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία. Οὐδ' εἶναι ἀπίθανον διὰ τοιαύτη ἐθνικὴ ἐλπίς ἡθέλε γείνη γνωστὴ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἔθνη. Ἐὰν δὲ ἐγένετο οὕτως γνωστὴ καὶ εἰς ταῦτα, δὲν δυνάμεθα ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ἡ ὑπεριφανία ἡθέλε γεννήσῃ ἐν αὐτοῖς τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἕκαστον αὐτῶν ἀναδειχθῇ τὸ πρῶτον ἔθνος, καὶ ἐξασκῇ παγκόσμιον κυριαρχίαν, ὡς ὃν κατὰ πάντα τρόπον ἱκανὸν καὶ κατάλληλον νὰ ἄρχῃ, παιδαγωγῇ, καὶ εὐλογῇ οὕτω πάντα τὰ ἔθνη, ὅσον καὶ οἰονόηποτε ἄλλο ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ.

Ἡ ἐλπίς τοῦ Ἰσραὴλ ὅπως ἀνυψωθῇ εἰς παγκόσμιον κυ-

ριαρχίαν, οὐχὶ ἵνα ἐξασκῇ ταύτην συνεπείᾳ ἐκλογῆς αὐτῶν, ὡς κυβερνητῶν, ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδηλωθείσης ἐκλογῆς καὶ δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, φαίνεται διαδοθεῖσα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐπίσης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, εὐρίσκομεν ὅτι οἱ ἐθνικοὶ αὐτοὶ βασιλεῖς, καὶ λοιποί, ἀπεδέχθησαν τὴν ὁποῖαν ἐξήσκουν κυριαρχίαν ὡς χάριν καὶ εὐνοίαν πρὸς αὐτοὺς ἐκ μέρους τῶν θεῶν τῶν, οὗς οὗτοι ἐλάτρευον. Τῆς αὐτῆς δὲ πεποιθήσεως ἐμφορεῖται εἰσέτι καὶ πᾶς μικροᾶρχων ἢ ἡγεμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶς βασιλεὺς ἢ αὐτοκράτωρ. Ἀδιάφορον πόσον διανοητικῶς τε καὶ φυσικῶς ἀκατάλληλοι ἐνδέχεται νὰ ὦσι, καὶ ἀδιάφορον πόσον φαῦλοι καὶ ἀνίκανοι νὰ ἄρχωσιν εἴτε ἑαυτῶν ἢ καὶ ἄλλων, οὗτοι κατέχονται μέχρι βαθμοῦ μανίας ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ὁ Θεὸς ἐξελέξατο αὐτοὺς, καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, νὰ ἄρχωσι καὶ ΕΥΛΟΓΗΣΩΣΙ (;) πᾶσαν τὴν γῆν. Ἡ θεωρία αὕτη, γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν λαῶν, διαφημίζεται ἐπὶ μεταλλίων, νομισμάτων καὶ ἐπισήμων ἐγγράφων, διὰ τῶν λέξεων «Βασιλεὺς—ἐλέω Θεοῦ».

Οὕτως, ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίται ἀνέμενον καὶ ἡλιπύζον διὰ τὴν ἐπαγγελθεῖσαν κυριαρχίαν τῆς γῆς, καὶ συχνάκις ἐπέθετον ὅτι διετέλουν ἐγγὺς εἰς τὴν πραγμάτωσίν της, ἰδίως ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς Δαβὶδ καὶ Σολομῶντα, ἢ διὰ παγκόσμιον αὐτοκρατορίαν φιλοδοξία κατέστη γενικὴ μεταξὺ ἄλλων ἐθνῶν· ὅπα-  
ταν δ' ὁ Θεὸς ἔμελλε νὰ ἄρῃ τὸ στέμμα ἀπὸ τοῦ Ἰσραήλ, μέχρι τοῦ καιροῦ καθ' ὃν τὸ ἀληθὲς σπέρμα τῆς ἐπαγγελίας ἤθελεν ἔλθει διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν, ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς ἐθνικὰς Βασιλείας νὰ λάβωσιν αὐταὶ τὴν ἐξουσίαν, καὶ δοκιμάσωσι τὸ πείραμα τῆς διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου, ὅπως μάθῃ οὕτως ὁ κόσμος τὴν ματαιότητά τῶν ἰδίων αὐτοῦ προσπαθειῶν πρὸς αὐτοκυβέρνησιν, ἐφ' ὅσον διατελεῖ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἁμαρτωλὴ καταστάσει. Ὡς δὲ εἶχε παραχωρήσει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀδάμ ἀπολεσθεῖσιν κυριαρχίαν εἰς τοὺς ἀγγέλους, ὅπως καταστῇ κατὰδηλος ἡ πρὸς κυβέρνησιν καὶ εὐλογίαν τοῦ κόσμου ἀνικανότης των, οὕτως ἤδη παρέδωκε τὴν αὐτὴν κυριαρχίαν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς, ἵνα καὶ οὗτοι δοκιμάσωσι τὰς ποικίλας αὐτῶν μεθόδους, ἄνευ

τῆς παρ' αὐτοῦ βοήθειας. Ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει τὰ διάφορα ταῦτα πειράγματα, ὥς τόσα πολύτιμα καὶ ἀναγκαῖα μαθήματα καθ' ὅλον τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα, μέχρι οὗ ὁ Κεχρισμένος τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἔξουσία ἀπόκειται, ἔλθῃ καὶ ἀναλάβῃ ταύτην, καὶ ἐκπληρώσῃ τὰς φιλανθρωποὺς αὐτοῦ προσπαθείας καὶ σκοποὺς.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα ἦτο τύπος τοῦ πνεύματικου Ἰσραήλ, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου, ἣτις καλεῖται ἐπίσης ἐν τῇ ὑψηλοτέρᾳ αὐτῆς ἐννοίᾳ « βασιλεῖον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον » (Α. Πέτρ. β'. 9), καὶ ἡ ὁποία, ἐν τῷ ὠρισμένῳ δι' αὐτὴν καιρῷ, μέλλει νὰ ἄρξῃ ἐφ' ὅλων τῶν ἐθνῶν, καὶ εὐλογήσῃ ταῦτα, οὕτως ἡ βασιλεία αὐτῶν ἦν, ὑπὸ τινας ἐπόψεις τύπος τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Ἐπομένως, ὁποῖαν ὁ καιρὸς τοῦ Θεοῦ ἐπέστη ὅπως παραδώσῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς γῆς ὑπὸ τὴν Ἑθνικὴν ἐξουσίαν, ἔδεξε νὰ ἄρῃ πρῶτον τὸ τυπικὸν στέμμα ἀπὸ τοῦ Ἰσραήλ, ὅπως τοῦτο μὴ ἀναγνωρίζηται ἐπὶ πλέον. Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραξε, διακηρύξας ὅτι οὗτοι ἀπέδειξαν ἑαυτοὺς ἀναρμοδίους ὅπως ἐξυψωθῶσιν εἰς τὴν παγκόσμιον κυριαρχίαν, ἅτε διαφθαρέντες, καὶ καταστάντες ματαιόφρονες καὶ εἰδωολόγισται, κατ' ἀναλογίαν τῆς διακρίσεως τὴν ὁποίαν ἀπέλαυον ὡς ἔθνος. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Βασιλέως Σεδεκίου. Τὸ δὲ περὶ τούτου θεῖον διάταγμα ἐξεδόθη διὰ τῶν ἐξῆς λόγων τοῦ Προφήτου « Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός. Σήκωσον τὸ διάδημα, καὶ ἀφαίρεσον τὸ στέμμα αὐτὸ δὲν θέλει εἶσθαι τοιοῦτον· ὁ ταπεινὸς θέλει ὑψωθῇ, καὶ ὁ ὑψηλὸς θέλει ταπεινωθῇ. Θέλω ἀνατρέφει, ἀνατρέφει, ἀνατρέφει αὐτό, καὶ δὲν θέλει ὑπάρχει, ἕωσοῦ ἔλθῃ ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀνήκει· καὶ εἰς τοῦτον θέλω δώσει αὐτό — Ἰεζεκλ. κα. 24 — 27.

Ἡ ἀνατροπὴ αὕτη τοῦ στέμματος, ἡ τῆς κυριαρχίας, ἐπετελέσθη διὰ τῆς μεταβιβάσεως τῆς παγκοσμίου κυριαρχίας πρῶτον εἰς τὴν Βαβυλῶνα, μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Μηδο-Περσίαν, ἀκολούθως εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τέλος εἰς τὴν Ρώμην. Τὸν χαρακτῆρα τῶν αὐτοκρατοριῶν τούτων, ὡς οὗτος ἐκτίθεται εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας, εὗρομεν τελείως συμφωνοῦντα πρὸς τὰς προφητικὰς περιγραφάς, ὡς αὗται ἔξεικο-

νίζονται ἐν τῇ μεγάλῃ εἰκόνι τοῦ Ναβουχοδονόσορος, καὶ ἐν τῇ ὁράσει τοῦ Δανιὴλ περὶ τῶν τεσσάρων ζώων: Ἡ ἀνατετραμμένη αὕτη κατάστασις τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἰσραὴλ μέλλει νὰ διαρκέσῃ ἕως οὗ ὁ Χριστός, ὁ νόμιμος κληρονόμος τοῦ θρόνου τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάσης τῆς γῆς, ὅστις ἐξηγόρασε ταύτην διὰ τοῦ πολυτίμου αἱματός του, ἔλθῃ καὶ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν. Αὐτοῦ δὲ ὡς εἶδομεν, θὰ εἶναι ἡ πέμπτη παγκόσμιος αὐτοκρατορία τῆς γῆς, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡ ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ. Ἀνομοίως ὅμως πρὸς τὰς προηγηθείσας τέσσαρας μοναρχίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἐξουσία εἶχεν ἐπιτραπῇ δι' ὠρισμένον τινα χρόνον, καὶ ἐπομένως ἀναγνωρισθῇ παρὰ Θεοῦ, καίτοι οὐχὶ ἐπιδοκιμαστικῶς, ἡ μέλλουσα πέμπτη Αὐτοκρατορία θέλει ἐγκριθῇ καὶ ἐγκαθιδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀντιπροσωπεύουσα Αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς. Αὕτη μέλλει νὰ εἶναι ἡ Βασιλεῖα τοῦ Θεοῦ, ἡ Βασιλεία τοῦ Κεχρισμένου τοῦ Κυρίου. Αὕτη θέλει ἐγκατασταθῇ βαθμυδὸν διαρκούσης τῆς περιόδου μεγάλης τινὸς θλίψεως, δι' ἧς θὰ τερματισθῇ ὁ αἰὼν τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας αἱ ἐνεσιῶσαι κυριορχίαι ἡ ἐξουσίαι θέλουσιν ἐντελῶς καταναλωθῇ, καὶ παρέλθῃ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης συγχύσεως καὶ ταραχῆς.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ σκοποῦμεν νὰ παρουσιάσωμεν τὰς Γραφικὰς μαρτυρίας, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ πλήρες τέλος τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, τοὔτέστιν ἡ πλήρης διορία τῆς εἰς αὐτὰ ἐκχωρηθείσης κυριαρχίας, ἐκπνέει εἰς τὸ ἔτος 1914 Μ. Χ., καὶ ὅτι ἡ ρηθεῖσα χρονολογία θέλει εἶσθαι τὸ ἀπώτατον ὅριον τῆς παρ' ἀτελῶν ἀνθρώπων κυβερνήσεως τοῦ κόσμου. Παρατηρητέον ὅθεν ὅτι, ἐὰν ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀποδειχθῇ οὕσα γεγενὸς ὀριστικῶς ἀποδεικνυόμενον ὑπὸ τῶν Γραφῶν, μετ' αὐτῆς συναποδεικνύονται: —

Πρῶτον, ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδαξεν ἡμᾶς νὰ προσευχώμεθα, λέγοντες, «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου», θὰ ἀρχίσῃ προσκτιῶσα πλήρη παγκόσμιον ἐπικράτησιν, κατὰ τὴν χρονικὴν ἐκείνην περίοδον, καὶ ὅτι τότε θὰ «ἀνιδρυθῇ» ἥτοι ἐγκατασταθῇ μονίμως ἐπὶ τῆς γῆς.

Λεύτερον: Ὅτι Ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀπόκειται τὸ δικαίωμα νὰ

λάβῃ τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου, θέλει εἶσθαι τότε παρὼν ὡς ὁ νέος τῆς γῆς Κυρίαρχος. Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὅτι θέλει εἶσθαι παρὼν ἐπ' ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα πρὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας (1914)· καθότι αὐτὴς προσωπικῶς εἶναι θαῦμα θὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἄμεσον ἀνατροπὴν τῶν Ἑθνικῶν αὐτῶν κυβερνήσεων, συντριβὼν αὐτὰς ὡς σκευὴ κεραμέως (Ψαλμ. β' . 9 Ἀποκλ. β' . 27), καὶ ἰδρῶν ἀντ' αὐτῶν τὴν ἑαυτοῦ κυβέρνησιν τῆς δικαιοσύνης.

Τρίτον, ὅτι ὀλίγον μετὰ τοῦ τέλους τοῦ 1914 Μ. Χ., τὸ τελευταῖον μέλος τῆς θεόθεν ἀνάγνωριζομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, — «τοῦ βασιλείου ἱερατεύματος», «τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» — θέλει συνδοξασθῇ μετὰ τῆς Κεφαλῆς· διότι πᾶν μέλος μέλλει νὰ συμβασιλεύσῃ μετὰ τοῦ Χριστοῦ, γενόμενον μετ' αὐτοῦ συγκληρονόμος τῆς Βασιλείας, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἄνευ ὅλων τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν γένει.

Τέταρτον, ὅτι ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου καὶ ἐφεξῆς, ἡ Ἰερουσαλὴμ δὲν θέλει εἶσθαι πλέον πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἀλλὰ θέλει ἐγερθῇ, ἀπὸ τῆς τέφρας τῆς θείας δυσμενείας, εἰς τιμὴν, διότι οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν θέλουσιν ἐκπληρωθῇ ἢ συμπληρωθῇ.

Πέμπτον, ὅτι περὶ τὴν χρονικὴν ἐκείνην περίοδον, ἡ πρὸ ταύτης, ἡ πώρωσις τοῦ Ἰσραὴλ θὰ ἀρχίσῃ παρερχομένη, διότι ἡ «κατὰ μέρος πώρωσις» των αὕτη ἦν ὥρισμένη νὰ διαρκέσῃ μόνον «ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ» (Ρωμ. ια' . 25), ἡ ἄλλαις λέξεσι, μέχρις οὗ ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῶν ἐθνικῶν, οἵτινες μέλλωσι νὰ εἶναι μέλη τοῦ σώματος ἢ τῆς νύμφης τοῦ Χριστοῦ, ἐκλεγῇ τελείως.

Ἐκτον, ὅτι ὁ μέγας «καιρὸς τῆς θλίψεως, οἷα δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος» θέλει ἀφίχθῃ εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς δριμύτητός της ὑπὸ μορφὴν παγκοσμίου ἐπικρατήσεως τῆς ἀναρχίας, καὶ τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ μάθωσι νὰ ἡσυχάσωσι, καὶ γνωρίσωσιν ὅτι ὁ Ἰεχωβά εἶναι ὁ Θεός, καὶ ὅτι Αὐτὸς θέλει ὑψωθῇ ἐν τῇ γῇ (Ψαλμ. μοι . 10). Ἡ κατὰστασις τῶν πραγμάτων, τῶν ὀριζομένων ἐν συμβολικῇ γλώσσῃ ὡς φρουαττόντων κυμάτων θαλάσσης, ἀναλυομένης γῆς, πιπτόντων ὀρέων καὶ πυρουμένων οὐρανῶν, θέλει τότε

παρέλθει, οἱ δὲ «νέοι οὐρανοὶ καὶ ἡ νέα γῆ», μετὰ τῶν εἰρηνικῶν αὐτῶν εὐλογιῶν, θέλουσιν ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς διὰ τῆς θλίψεως μαστιζομένης ἀνθρωπότητος. Ἄλλ' ὁ Κεχρισμένος τοῦ Κυρίου, καὶ ἡ δικαία καὶ νόμιμος αὐτοῦ ἐξουσία, θέλει ἀναγνωρισθῇ ἐν πρώτοις παρ' ὁμάδος τινὸς τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, καθ' ὃν χρόνον οὗτοι διέρχονται τὴν μεγάλην θλίψιν — τῆς τάξεως. τοὔτέστιν, ἥτις ἀναπαρίσταται διὰ τῶν στοιχείων μ καὶ τ ἐν τῷ Σχεδιαγράμματι τῶν Αἰώνων (ἶδε ἐπίσης Τόμος Α'. σελ. 265 ἕως 269,)· ἀκολούθως, ἀκριβῶς περὶ τὸ τέλος αὐτῆς θὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, καὶ τέλος ὑπὸ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει.

Ἑβδομον, οἱ πρὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, διωργανωμένη ἐν δυνάμει, θέλει εἶσθαι ἐν τῇ γῇ, καὶ θέλει κυπηήσει τότε καὶ κατασυντρίψει τὴν ἐκόναν τῶν ἐθνῶν (Δανλ. β' 34) — καὶ ἐκμηδενίσει τελείως τὴν ἰσχὺν τῶν βασιλέων αὐτῶν. Ἡ ἰδία δ' αὐτῆς ἐξουσία καὶ κυριαρχία θέλει ἐγκαθίστασθαι καθ' ὅσον διὰ τῶν ποικίλων αὐτῆς ὀργάνων καὶ λοιπῶν ἐπιδράσεων κατασυντρίβει καὶ διασκορπίζει «τὰς ὑπαρχούσας ἐξουσίας» — πολιτικὰς καὶ Ἑκκλησιαστικὰς — τὸν σίδηρον καὶ τὸν ἀργιλῶδη πηλόν.

#### Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ, 606 Π. Χ.

Οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν «ἄχρις οὗ πληρωθῶσι καιροὶ ἔθνων», σημαίνουν ὅτι οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν ἀνάγκη νὰ ἔχωσι θετικόν τι καὶ ὠρισμένον ὄριον· διότι ἀβεβαία τις καὶ ἀόριστος χρονικὴ περίοδος δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὡς μέλλουσα νὰ πληρωθῇ. Ἐπεται, ὁθεν, ὅτι ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία ἔσχεν ἀρχὴν τινα, θέλει διαρκέσει μέχρις ὠρισμένου τινὸς καιροῦ, καὶ θέλει λήξει κατὰ τὸν πρὸς τοῦτο ὠρισμένον χρόνον.

Ἡ ἀρχὴ τῶν καιρῶν αὐτῶν τῶν ἐθνῶν ὁρίζεται σαφῶς ὑπὸ τῶν Γραφῶν. Ἐπομένως, ἐὰν αὗται παρέχουσιν ἡμῖν τὴν διάρκειαν ἐπίθης τῆς ὠρισμένης αὐτῆς περιόδου, ἢ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, δυνάμεθα τότε νὰ γνωρίζωμεν θετικῶς πότε ἀκριβῶς ἡ κυριαρχία θέλει λήξει.

Ἡ Γραφή δὲ παρέχει τὴν ὠρισμένην αὐτὴν περιόδον, ἣτις δέον νὰ πληρωθῇ· αὕτη ὅμως παρέχεται εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κατανοηθῇ ὁπότε ἐγράφη, οὐδὲ μέχρις οὗ ἡ πάροδος τοῦ χρόνου καὶ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ἤθελον ἐπιχύσῃ τὸ φῶς αὐτῶν ἐπὶ ταύτης, καὶ τότε δ' ἀκόμη αὕτη μέλλει νὰ κατανοηθῇ μόνον παρὰ τῶν ἀγρυπνούντων, καὶ μὴ ὄντων βεβαρυμένων διὰ τῶν κοσμικῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν

Ἐν τῇ Γραφῇ ἔχομεν σαφῇ καὶ ἰσχυρὰν ἀπόδειξιν ὅτι «οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν» συνίστανται ἐκ 2,520 ἐτῶν χρονικῆς περιόδου, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 606 Π. Χ., καὶ ληγούσης εἰς τὸ ἔτος 1914 Μ. Χ. καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου. Ἡ χορηγηθεῖσα διορία αὕτη τῆς παγκοσμίου κυριαρχίας τῶν κυβερνήσεων τῶν Ἑθνῶν, ἤρξατο, ὡς ἤδη παρετηρήσαμεν, μετὰ τοῦ Ναβουχοδόσορος—οὐχὶ ὁπότε ἤρξατο ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἀλλ' ὁπότε ἡ τυπικὴ βασιλεία τοῦ Κυρίου παρῆλθε, καὶ ἡ κυριαρχία τοῦ κόσμου σύμπαντος ἐγκαταλείφθη εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑθνῶν. Ἡ χρονολογία, ἐπομένως, τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνῶν, ὁρίζεται θετικῶς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀρσεως τοῦ στέμματος τῆς τυπικῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας, ἐπὶ Σεδεκίου τοῦ τελευταίου βασιλέως τοῦ Ἰούδα.

Συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ προφήτου (Ἰεζεκλ. κα' 25—27), τὸ στέμμα ἀφηρέθη ἀπὸ τοῦ Σεδεκίου, ἡ δὲ Ἱερουσαλὴμ ἐπολιορκήθη ἀκολούθως ὑπὸ τῶν στρατιῶν τοῦ Ναβουχοδοσόρος καὶ μετετέραπη εἰς ἐρείπια, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰσταςιν καὶ παρέμεινεν ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη—μέχρι τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Κύρου ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ εἰς τὴν γῆν (Β. Χρονικ. λστ. 21—23) Καίτοι δὲ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀνωκοδομήθη τότε, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἐπέστρεψαν, ὁ Ἰσραὴλ οὐδέποτε ἔκτοτε, καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπέκτησεν ἄλλον βασιλέα. Οἱ δὲ Ἰσραηλῖται, καίτοι ἀποκατασταθέντες ὑπὸ τοῦ Κύρου εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἀναλαβόντες τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν, ὡς ἔθνος ἐν τούτοις ὑπετάγησαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς Πέρσας, Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους· ὑπὸ τὸν ζυγὸν δὲ τῶν τελευταίων τούτων διετέλουν κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τοῦ Πιλά-

του καὶ Ἡρώδου ὄντων ἀπεσταλμένων ἢ ἀντιπροσώπων τοῦ Καίσαρος.

Μὲ τὰ γεγονότα ταῦτα ἐνώπιόν μας εὐρίσκομεν εὐχερῶς πλέον τὴν ἀρχὴν τῆς κυριαρχίας τῶν Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν. Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου εἶναι σαφὲς καὶ ὠρισμένη χρονολογία — καθότι ἀμφότεραι, αἱ τε κοσμικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἱστορίαι συμφωνοῦσι πρὸς τὸν Κανόνα τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις ὁρίζει ταύτην ὡς οὖσαν τὸ 536 Π. Χ. Ἐὰν δὲ τὸ 536 Π. Χ. ᾗν τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἔληξεν ἡ ἐρήμωσις τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἤρξατο ἡ εἰς Ἱερουσαλήμ ἐπιστροφή τῶν Ἰουδαίων, ἔπεται ὅτι ἡ βασιλεία αὐτῶν ἀνετράπη ἀκριβῶς ἐβδομήκοιτα ἔτη πρὸ τοῦ 536 Π. Χ. (τ. ἔ. 536 σὺν 70) ἤτοι κατὰ τὸ 606 Π. Χ. Καὶ ἐν τούτῳ ἔχομεν τὴν χρονολογίαν τῆς ἀρχῆς τῶν Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν — δηλ. τὸ ἔτος 606 Π. Χ.

Γνωρίζοντες τὴν παρὰ Θεοῦ διορισθεῖσαν κυριαρχίαν εἰς τὰς κοσμικὰς ἢ ἐθνικὰς αὐτὰς Κυβερνήσεις, γνωρίζομεν, ὡσαύτως, ὅτι οὐχὶ μόνον θέλουσι ἀποτύχει, καὶ ἀνατραπῇ, καὶ διαδεχθῇ ὑπὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ὁποῖαν οἱ «Καιροί» αὐτῶν συμπληρωθῶσιν, ἀλλ' ἐπίσης ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν, καὶ παραδώσει αὐτὴν εἰς τὸν Κεχρισμένον Αὐτοῦ, ἕωσοῦ ἡ διορία αὕτη ἐκπνεύσει — «ἄχρις οὗ πληρωθῶσι καιροὶ ἔθνῶν». Ὁχυρούμεθα ἐπομένως, διὰ τῆς προειδοποιήσεως ταύτης, κατὰ τῆς ψευδοῦς ἰδέας, εἰς ἣν ἡ Παπασύνη ὠδήγησε τὸν κόσμον — ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἰδρύθη κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, καὶ ἐγκατεστάθη ἔτι πληρέστερον ὁπότε, ὡς ἀξιούσιν. ἡ Ρωμαϊκὴ Αυτοκρατορία ἐπεστράφη εἰς τὸν Χριστιανισμόν (τὸν Παπισμόν), καὶ ἀφίχθη εἰς περιωπὴν κοσμικῆς τε καὶ πνευματικῆς αυτοκρατορίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀλλ' ἐκ τῆς περὶ Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν προφητείας αὐτῆς βλέπομεν ὅτι, ἡ ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας προβαλλομένη τοιαύτη ἀξίωσις, καὶ παρὰ τῶν Διαμαρτυρομένων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἀνομολογουμένη, εἶναι ψευδής. Βλέπομεν ὅτι τὰ ἔθνη ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὁ τε Παπισμὸς καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἀποκαλοῦσι Χριστιανικὰ ἔθνη, καὶ τὰς ἐπικρατείας τῶν ὁποίων οὗτοι ὀνομάζουσι Χρι-

πτιανισμόν (τ. ἔ. Βασιλείαν Χριστοῦ), δὲν εἶναι καὶ πράγματι τοιαῦτα. Αὗται εἶναι Βασιλεῖαι τοῦ Κόσμου. Ἔως οὖν δὲ πληρωθῶσιν οἱ ὠρισμένοι αὐτῶν καιροί. ἡ τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν, καίτοι θέλει διοργανοῦσθαι καὶ παρασκευάζεσθαι πρὸς τοῦτο, κατὰ τὰ ὑπολοιπόμενα ὀλίγα ἔτη, τὰ ὁποῖα κλείουσι τοὺς Καιροὺς τῶν Ἑθνῶν, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων αἱ Βασιλεῖαι αὗται θέλουσι τρέμει, ἀποσυντίθεσθαι καὶ περιέλθει εἰς ἀναρχίαν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ὑφίσταται μόνον ἐν τῷ ἀρκετικῷ αὐτῆς σταδίῳ, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς ἄνευ δυνάμεως καὶ ἰσχύος ἢ προνομίων βασιλικῶν—ἄνευ τοῦ στέμματος, οὕσα μόνον κάτοχος τοῦ σκήπτρου τῶν ὑποσχέσεων, μὴ ἀναγνωρίζομένη ὑπὸ τοῦ κόσμου, καὶ ὑποτελὴς εἰς τὰς «ὑπαρχούσας ἐξουσίας»—τὰς Ἑθνικὰς, δηλονότι, Βασιλείας. Οἱ δὲ κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου Βασιλείας δέον νὰ ἐξακολουθήσωσι βαίνοντες ὁμοίως, μέχρις οὗ ὁ δι' αὐτοὺς διωρισμένος καιρὸς νὰ βασιλεύσωσι μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐπιστῇ. Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς θλίψεως, ὅστις κλείει τὸν παρόντα αἰῶνα, οὗτοι θέλουσιν ἀνυψωθῆ εἰς δύναμιν· ἀλλ' ἡ ἐν δικαιοσύνῃ «βασιλεία» αὐτῶν ἐπὶ τοῦ κόσμου θὰ δύναται νὰ χρονολογηθῇ ἀπὸ τοῦ 1914 Μ.Χ.—ὅποτε οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν θὰ ἔχωσι συμπληρωθῇ. Τὸ καθῆκον ἐπομένως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ ἀναμένῃ μεθ' ὑπομονῆς τὸν διὰ τὸν θρόναμβον καὶ τὴν ἔνδοξον αὐτῆς βασιλείαν ὠρισμένον καιρὸν· νὰ κρατῇ δ' ἐαυτὴν κεχωρισμένην ἀπὸ τῶν Βασιλειῶν τοῦ κόσμου τούτου, ὥς ξένη καὶ παρεπίδημος ἐν αὐταῖς, καὶ, ὥς κληρονόμοι τῆς μελλούσης Βασιλείας, τὰ μέλη αὐτῆς, νὰ συγκεντρῶσι τὰς ἐλπίδας καὶ φιλοδοξίας αὐτῶν εἰς ταύτην καὶ μόνην. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίζωσι τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τῶν βασιλειῶν αὐτῶν, καὶ ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν ἀπὸ τούτων κεχωρισμένοι, ὀφείλουσι ν' ἀποδίδωσιν εἰς αὐτὰς τὸν προσήκοντα σεβασμὸν καὶ ὑποταγὴν, διότι ὁ Θεὸς ἐπέτρεπεν εἰς αὐτάς νὰ ἄρχωσιν, ὥς καὶ ὁ Παῦλος διδάσκει, «Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὗ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ» — Ρωμ. ιγ'. 1

Ἀλλ' οὔτε ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἐπαγγελθεῖσαν κληρονομίαν των πρὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου, καίτοι προπαρασκευαστικὰ πρὸς τοῦτο διαβήματα θέλουνσι πρότερον ληφθῆ· διότι ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐγκαθιδρύσῃ τελείως εἴτε τὴν γῆνιν εἴτε τὴν πνευματικὴν φάσιν τῆς Βασιλείας Του, μέχρις οὗ ἡ παρ' αὐτοῦ εἰς τὰ ἔθνη ταχθεῖσα προδεσμία ἐκπνεύσῃ.

Τὸ στέμμα (ἡ ἐξουσία) ἀφηρέθη ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ (τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ σαρκικοῦ σπέρματος) ἕως οὗ λήξωσιν οἱ καιροὶ τῶν ἔθνων—εἰς τὴν ἑνδοξὸν παρουσίαν τοῦ Μεσσοῦ, ὅστις δὲν θὰ εἶναι μόνον «Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων», ἀλλὰ «Βασιλεὺς ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ». Τινὲς ἐκδέχεται νὰ νομίσωσιν ὅτι ἡ ἀφαίρεσις αὕτη τοῦ στέμματος ἀπὸ τοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἀθέτησις τῆς ὑποσχέσεως «Δὲν θέλει ἐκλείψει τὸ σκῆπτρον ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, οὐδὲ νομοθέτης ἐκ μέσου τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ Σηλὼ». (Γενεσ. μθ . 10.) Δέον, ὅμως νὰ σημειωθῇ ἡ μεταξὺ στέμματος καὶ σκῆπτρου διάκρισις· καθότι, καίτοι τὸ στέμμα παρήλθεν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Σεδεκίου, τὸ σκῆπτρον, ὡς θέλομεν ἰδεῖ, δὲν ἐξέλιπεν ἕως εξακόσια καὶ τριάκοντα ἑννέα ἔτη μετὰ ταῦτα—ὅποτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, καὶ ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, ἐπιδοκιμασθεὶς παρὰ Θεοῦ, ἐγένετο ὁ νόμιμος καὶ μόνος κληρονόμος τοῦ πρὸ πολλοῦ ὑποσχεθέντος σκῆπτρου τῆς γῆς.

Ἡ πρὸς τὸν Ἀβραάμ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀνανεωθείσα πρὸς τὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἦν ὅτι ἐκ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ἤθελεν ἔλθει ὁ μέγας ἐλευθερωτὴς, ὅστις οὐχὶ μόνον ἤθελεν εὐλογῆσαι καὶ ἀναδείξει τὴν φυλὴν αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' ὅστις ἤθελεν «εὐλογῆσαι ΠΑΣΑΣ τὰς φυλάς τῆς γῆς». Πρὸς καιρὸν ἐφάνη ὡς ἐὰν ὁ Μωϋσῆς ὁ μέγας νομοθέτης καὶ ἐλευθερωτὴς ἦτο ὁ ἐπαγγελθεὶς· ἀλλὰ οὗτος προφητικῶς διεκήρυξε πρὸς τὸν λαὸν εἰπὼν, «Προφήτην ἐκ μέσου σου θέλει ἀναστήσει εἰς σὲ Κύριος ὁ Θεός σου ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ,» ὑποδηλῶν οὕτως ὅτι αὐτὸς ἦν τύπος μόνον ἐκείνου ὅστις ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, καὶ ὁ Μωϋσῆς ἀπέθανεν· Ἀκολουθῶν, ἡ ἐπαγγελία, «Δὲν θέλει ἐκλεί-

πει τὸ σκῆπτρον ἀπὸ τοῦ Ἰούδα», περιώρισε τὴν ἐλπίδα τῆς ἐκπληρώσεώς της εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα. Πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ φυλαὶ προσεκολλήθησαν ἐν τινι μέτρῳ εἰς τὸν Ἰούδαν, κατ' ἀναλογίαν τῆς πίστεως ἣν ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἔτρεφεν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, προσδοκῶσαι τὴν εἰς τὸν ὠρισμένον καιρόν, καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα, μακαριότητα.

Ὅταν Δαβὶδ ὁ Βασιλεὺς ἠγέρθη ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης τῆς ἐπαγγελίας, αἱ νίκαι αὐτοῦ διήγειραν παρὰ τῷ λαῷ μεγαλειτέραν ἐλπίδα περὶ εὐρείας βασιλείας, ἣ ἐπιρροὴ τῆς ὁποίας ἤθελεν ἐπεκταθῇ καὶ συμπεριλάβει τὸν κόσμον, καὶ καθυποτάξει πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὸν Νόμον. Ὅποταν δὲ ἡ παγκοσμίου φήμης σοφία καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Σολομῶντος διετέλουν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀκμῆς των, τότε ἀναμφιβόλως ἐφάνη ὡς ἐὰν ἡ παγκόσμιος κυριαρχία περιήρχετο σχεδὸν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν κατοχήν. Ἡ πρὸς τὸν Δαβὶδ γενομένη ὑπόσχεσις τοῦ Κυρίου, ὅτι «ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ» ἤθελεν ἀνεγείρει τινὰ ὅπως καθίσῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνον αὐτοῦ αἰωνίως, περιώρισεν ἤδη τὴν ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰούδα ἐπαγγελίαν εἰς **μίαν οἰκογένειαν**, ἣτις οἰκογένεια ἐξάθνητο ἤδη ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἰσραήλ. Ὅταν δὲ πάλιν ἀνηγέρθη ὁ μέγας Ναὸς τοῦ Σολομῶντος, καὶ αἱ ἑκατοντάδες τῶν ψαλμωδῶν καὶ ἱερῶν αὐτοῦ παρίστων ἐπιβλητικὸν τι θέαμα ὅταν ἡ περὶ σοφίας καὶ πλούτου τοῦ Σολομῶντος φήμη διεδόθη ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ὅταν βασιλεῖς ἀπέστελλον εἰς αὐτὸν δῶρα, καὶ ἐξελιπάρουν τὴν εὐνοϊάν του, καὶ ὅποταν ἡ Βασίλισσα τῆς Σεβὰ ἦλθε μὲ δῶρα ὅπως ἴδῃ τὸν διάσημον καὶ θαυμαστὸν βασιλέα, ἐξ ὧσων ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος, δὲν εἶναι παράδοξον ἐὰν τὰ στήθη τῶν Ἰουδαίων ἐξαγκώθησαν τότε ἐξ ἐλπίδος καὶ ὑπερηφανείας, ὡς ἐὰν ἡ ἀπὸ μικροῦ προσδοκωμένη στιγμή τῆς ἐξυψώσεως τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τῆς δι' αὐτῶν εὐλογίας πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐφαίνετο ἀκριβῶς προσεγγίσασα.

Ἀλγεινὴ βεβαίως ὑπῆρξεν ἡ ἀπογοήτευσίς των ὅποτε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος, ἡ βασιλεία διεσχίσθη, καὶ τέλος ὀλοτελῶς ἀνειγράφη· ὁ δὲ λαός, ὅστις ἤλπιζε νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ εὐλογήσῃ αὐτά, ὡς τὸ

ἄγιον ἔθνος τοῦ Θεοῦ, μετεφέρθη αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα, « Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ὅτε ἐνεθυμήθημεν τὴν Σιών » — Ψαλμ. ρλζ

Πλὴν καίτοι τὸ στέμμα ἀνειράπη, τ. ἔ. καίτοι ἡ ἔξουσία ὅπως αὐτοκυβερνῶνται ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτῶν, τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦ ἄρχειν, τὸ ἐν τῇ ἀρχικῇ ὑποσχέσει τοῦ Θεοῦ διαλαμβανόμενον (τὸ σκῆπτρον), δὲν ἀφῆρέθη. Καίτοι δὲ παγκόσμιος κυριαρχία ἐδόθη εἰς τὸν Ναβουχοδονόσορα καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, ὡς τοῦτο παρίσταται ἐν τῷ ὁράματι τῆς μεγάλης εἰκόνης, καὶ τῶν τεσσάρων μεγάλων θηρίων, ἐν τούτοις αὕτη ἔμελλε νὰ διαρκέσῃ μόνον ἐπὶ ὠρισμένην τινα χρονικὴν περίοδον. Ἡ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἀρχικὴ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ θέον νὰ ἐκπληρωθῇ—τὸ στέμμα ἀφῆρέθη, ἀλλὰ τὸ σκῆπτρον παρέμεινεν ἕως οὗ ἦλθεν ὁ Σηλώ. Τοῦτο δὲ ὑπεδείχθη μάλιστα καὶ ἐν τῇ κατὰ τοῦ Σεδεκίου ἀποφάσει: « Σήκωσον τὸ διάδημα, καὶ ἀφαίρεσον τὸ στέμμα—θέλω ἀνατρέψαι αὐτό, ἕως οὗ ἔλθῃ ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀνΐκει, καὶ εἰς τοῦτον θέλω δώσει αὐτό ».

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ γενομένη διαθήκη ὑπέσχετο τὴν κυβέρνησιν καὶ εὐλογίαν τοῦ κόσμου διὰ τοῦ σπέρματος, ἡ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, τὰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ, γενομένη διαθήκη τοῦ Νόμου περιέστελλε καὶ περιωρίζε τὴν Ἀβρααμιαίαν ἐκείνην Διαθήκην, οὕτως ὥστε μόνον ὅσοι ἠθέλον τελεῖως ὑπακούσει τὸν νόμον ἠδύναντο νὰ προβάλλωσιν ἀξίωσιν, ἢ ἔχωσι δικαίωμα ἐλπίδος πρὸς συμμετοχὴν ἐν τῇ κυβερνήσει καὶ εὐλογίᾳ τῇ ὑποσχομένῃ ἐν τῇ Ἀβρααμιαίᾳ Διαθήκῃ. Ἡ γνῶσις τοῦ γεγονότος τούτου ἤγαγεν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς αἵρέσεως τῶν Φαρισαίων, οἵτινες ἠξίουσαν εἰς πληροῦσι πᾶσαν διάταξιν τοῦ Νόμου ἀπαισίστως, οἵτινες εἶχον πεποιθήσιν εἰς ἑαυτοὺς ὅτι ἦσαν δίκαιοι, καὶ περιεφρόνουν τοὺς ἄλλους ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς «τελώνας καὶ ἁμαρτωλοὺς», ἑαυτοὺς δὲ «τέκνα Ἀβραὰμ», καὶ κληρονόμους τῆς ἐπαγγελθείσης κυριαρχίας, ἥτις μέλλει νὰ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον.

Ἡ σαφὴς καὶ ἔντονος διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διηρυθύνετο κατὰ μέρος κατὰ τῶν πλανῶν τῶν

Φαρισαίων, οἵτινες ἐφαντάζοντο δι' ἡ παρ' αὐτῶν ἐπιμελὲς ἐκτέλεισις τινῶν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν τελετῶν τοῦ Νόμου ἦτο πλήρης συμμόρφωσις πρὸς τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδασκεν, ὅτι πάντες οἱ Χριστιανοὶ γνωρίζουσιν ἤδη, ὅτι ὁ Νόμος, ἐν τῇ ὁλότητι του θεωρούμενος, τυγχάνει τόσον μεγαλοπρεπῶς ἐντελής, ὁ δὲ ἄνθρωπος τόσον πεπτωκῶς καὶ ἀτελής, καὶ τόσον περιεστοιχισμένος ὑπὸ πειρασμῶν ἔξωθεν, ὡς ἐπίσης ὑπὸ ἀδυναμιῶν ἔσωθεν, ὥστε οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ τὸν Νόμον τελείως, οὐδὲ νὰ ἔχη ἐπομένως ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ἀβρααμαϊκῆς Διαθήκης. Αἱ κατὰ τοῦ Φαρισαϊσμοῦ ἐπικρίσεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐννοηθῶσιν ὡς ἀντιρρήσεις κατὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν ὅπως τηρήσωσι τὸν Νόμον ἀπταιστως· οὐδὲ ἐμέμφετο αὐτοὺς διδοὺ ἀπειτύγχανον νὰ τηρήσωσι τὸν νόμον τελείως, τὸ ὅποιον οὐδεὶς τῶν ἀτελῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ πράξῃ, ἀλλ' ἐμέμφετο αὐτοὺς ἐπὶ ὑποκρισίᾳ, ὡς ἑξαπατῶντας ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους διὰ προσποιητῆς τινος τελειότητος καὶ ἀγιότητος, αἰτινες, ὡς οἱ ἴδιοι καὶ ἄλλοι ὡσαύτως ἠδύναντο νὰ ἴδωσιν, συνίσταντο ἀπλῶς εἰς ἐξωτερικοὺς καθαρισμοὺς, ἐνῶ αἱ καρδίαι αὐτῶν διετέλουν εἰσέτι ἀκάθαρτοι καὶ μὴ ἀνακαινισμένοι. Ἐπέκρινεν αὐτοὺς ὡς ἔχοντας ἀπλῶς μορφὴν εὐσεβείας, καὶ λατρείαν τῶν χειλέων, ἐνῶ αἱ καρδίαι αὐτῶν ἀπεῖχον μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ὅθεν, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ ὁ Παῦλος διεκήρυξαν, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐτήρησε πράγματι τὸν Νόμον, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ αὐτὸν τελείως (Ἰωάν. ζ. 19. Ρωμ. γ'. 20), καίτοι θὰ ἠδύναντο νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τελειοτέραν τήρησιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ νόμου, παρ' ὅτι τότε οὗτοι κατώρθουν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν οὐχὶ μόνον διεκήρυξεν ἐν λόγοις τὴν πλήρη σπουδαιότητα τοῦ Νόμου ὡς ἐγκειμένην εἰς τὸ « Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύει σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν », ἀλλ' ἐπραγματοποίησε ταῦτα διὰ τῆς πλήρους ἑαυτοῦ παραχωρήσεως εἰς τὸ θέλημα καὶ τὴν βουλὴν ἢ τὸ σχέδιόν τοῦ Θεοῦ,

ἀποφυγῶν τὸ νὰ ἔχη οἰονδήποτε σχέδιον ἢ φιλοδοξίαν ἰδικήν του, ὡς καὶ πᾶσαν φιλαυτίαν, — καὶ ἐκτελέσας τελείως καὶ ἐγκαρδίως τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐξ ὅλης αὐτοῦ τῆς καρδίας, διανοίας ψυχῆς καὶ ἰσχύος, ἀγαπήσας δὲ τὸν πλησίον του ὡς ἑαυτόν — καὶ ταῦτα πάντα μέχρι θανάτου.

Ἐκπληρώσας οὕτω τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου — διὰ τελείας ὑπακοῆς, ὁποῖαν οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀτελῶν μελῶν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ — ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐγένετο κληρονόμος πασῶν τῶν εὐλογιῶν τῶν ὑποσχεθεισῶν ἐν τῇ Διαθήκῃ τοῦ Νόμου, τῇ γενομένῃ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ Ὅρει Σινᾶ, καὶ ἀπεδείχθη οὕτως ὅτι Αὐτὸς ἦν **ΤΟ ΣΠΕΡΜΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ**, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ λόκληρος ἢ πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἐπαγγελία ἐφαρμόζεται. Οὕτως ὁ Κύριος ἡμῶν ἐξησφάλισεν εἰς ἑαυτὸν τὸ σκήπτρον (τὸ ὑποσχεθὲν δικαίωμα ἢ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐπὶ γῆς κυριαρχίας), ὃπερ εἶχεν ἀπ' αἰῶνων ὑποσχεθῆναι ὅτι ἤθελε δοθῆναι εἰς τινα ἄξιον νὰ λάβῃ αὐτό, καὶ καταγόμενον ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ τῆς πατριᾶς τοῦ Δαβὶδ. Τὸ μέγα βραβεῖον διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰσραὴλ ἠλπίζεν, ἠγωνίζετο καὶ ἐπεπόθει ἐπὶ αἰῶνας, ἐκτιήθη τέλος ὑπὸ τοῦ Λέοντος (τοῦ Ἰσχυροῦ) τοῦ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα. Ὁ Σηλῶ, ὁ μέγας εἰρηνοποιὸς ἦλθεν· Αὐτὸς δους οὐχὶ μόνον ἔκαμεν εἰρήνην διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ του, ὅποτε ἀπελύτρωσε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τῆς δικαίως ἐπὶ πάντων ἐπικειμένης καταδίκης τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὄντως, ἐπίσης, ὅποτε ἀναλάβῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν καὶ βασιλεύσῃ, Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, θέλει ἀνατρέφει πᾶσαν ἀδικίαν κακίαν καὶ ἁμαρτίαν, καὶ ἐγκαταστήσει τὴν εἰρήνην ἐπὶ ἀσφυλοῦς βάσεως τῆς δικαιοσύνης. Αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἄρχων τῆς Εἰρήνης.

Ὅποیان τὸ σκήπτρον (τὸ δικαίωμα) τὸ ὑπὸ τὴν Διαθήκην περιῆλθεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἡ Διαθήκη ἐκείνη τοῦ Νόμου ἔληξε· διότι πῶς ἠδύνατο ὁ Θεὸς νὰ ἐξακολουθῇ προσφῆρων εἰς ἄλλους, ὑφ' οἰονδήποτε ὅρους, τὸ παρὰ τοῦ Σηλῶ κερδηθὲν βραβεῖον; Ἐπομένως, ὡς ὁ

Ἀπόστολος διακηρύττει, «Ὁ Χριστὸς ἐξήλειψε τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, ἔθετο πέρας εἰς τὸν Νόμον (τὴν Διαθήκην) προσηλώσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ — Ρωμ. ι'. 4. Κολοσ. β. 14.

Τοιοῦτοτρόπως «ὁ ἄρχων τῆς Εἰρήνης» ἐξησφάλισεν εἰς τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηκόους τὴν τε συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν των, καὶ ἰδρύσατο αἰώνιον βασιλείαν ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς δικαιοσύνης, τοιαύτην οἷα οὐδαμῶς ἄλλως ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ. Οὕτω δὲ ἐξεπληρώθη ἡ πρόρρησις «Δὲν θέλει ἐκλείψει τὸ σκῆπτρον ἐκ τοῦ Ἰούδα, οὐδὲ νομοθέτης ἐκ τῶν ποδῶν (τῆς ὁσφύος) αὐτοῦ, ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ Σηλῶ». Τότε τὸ σκῆπτρον ἐξέλιπεν ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, δοθὲν εἰς «τὸν Λέοντα [τὸν Ἰσχυρόν, τὸν ὑπερῆρωμένον Κύριον τῆς δόξης] τὸν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα», ὅστις ἤδη κατέχει τὸ σκῆπτρον τοῦτο (ἢ τοὺς τίτλους τῆς ἐξουσίας) ὡς Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων.

Καὶ μετὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη τῆς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας, ὅποτε τινὲς ἐπέστρεψαν καὶ ἀνωκοδόμησαν τὸν Ναὸν καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως, οὗτοι ἦσαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐξετίμων τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες «προσεδέχοντο τὴν παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ». Οὗτοι περιεστοίχισαν τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἐνθymούμενοι τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ ὅτι ὁ Νομοθέτης, ὁ Ἐλευθερωτὴς, ὁ μέγας Σηλῶ ἢ Εἰρηνοποιος, ἦθελεν ἔλθει ἐν τῇ φυλῇ ἐκείνῃ. Πλὴν φεῦ! ὅποτε ὁ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ ποιήσας εἰρήνην καὶ διαλλαγὴν εἰρηνοποιὸς ἦλθεν, οὗτοι περιεφρόνησαν καὶ ἀπέρριψαν αὐτόν, ἕτε προσδοκῶντες οὐχὶ μέγαν τινὰ Ἀρχιερέα, ἀλλὰ μέγαν τινὰ στρατηγόν.

Ὁ Σηλῶ λαβὼν τὸ σκῆπτρον καὶ «πᾶσαν ἐξουσίαν» εἰς τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἐνεκα τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς του, θέλει πράγματι εὐλογῇ τὸν Ἰσραὴλ πρῶτον — ἀλλ' οὐχὶ τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, διότι δὲν εἶναι πάντες ἀληθεῖς Ἰσραηλῖται ὅσοι ὀνομάζονται κατὰ σάρκα τοιοῦτοι (Ρωμ. θ'. 6.) Ὁ Σηλῶ, ὁ κληρονόμος, ἐκζητεῖ καὶ εὗρίσκει τέκνα Ἀβραάμ κατὰ πνεῦμα — τοιοῦτους οἰκινέες εἰσι μέτοχοι τῆς τε πίστεως καὶ ὑπακοῆς τοῦ Ἀβραάμ — ἐκ τε τῶν φυσικῶν τοῦ Ἀβραάμ

ἀπογόνων καὶ ἐκ τῶν Ἑθνικῶν, ὅπως οὗτοι ὡς λαὸς ἐν τῷ  
 ὀνόματι Αὐτοῦ (Πράξ. ιε . 14.) «Μετὰ δὲ ταῦτα»,  
 [ἀφοῦ ἡ περισυλλογὴ τῆς ἐκλεκτῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας συμ-  
 πληρωθῇ — κατὰ τὸν θερισμὸν ἢ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τοῦ  
 Ἐθαγγελίου, ὅποτε λήγουσιν οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν], θέλει  
 ἐπιστρέφει ἐκ νέου τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν του, καὶ θέλει  
 ἀνοικοδομήσει τὰ κατεστραμμένα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τέλος πά-  
 σας τὰς φυλὰς τῆς γῆς, ἐπὶ καλλιτέρων βάσεων παρ' οὗ ποτὲ  
 ἀνέβη ἐπὶ ἀνθρωπίνην καρδίαν νὰ φαντασθῇ. Αὐτὸς ὅστις  
 ἤδη κατέχει τὸ σκῆπτρον — «εἰς ὃν καὶ ἀνήκει» τοῦτο ἵνα  
 ἐξουσιάζῃ — θέλει λάβει ἐπίσης τὸ στέμμα εἰς τὴν λῆξιν τῶν  
 Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, «καὶ εἰς Αὐτὸν θέλει εἶσθαι ἡ ὑπακοὴ  
 τῶν λαῶν» (Γένεσ. μθ' . 10). Τὸ σκῆπτρον, ἢ τὸ δικαίωμα  
 «πάσης ἐξουσίας ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», ἐδόθη εἰς  
 Αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάστασίν Του, ἀλλ' ἀναμένει τὸν ὠρισμένον  
 καιρὸν τοῦ Πατρὸς — τὸ πέρας τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν —  
 πρὶν ἀναλάβῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν, καὶ ἀρχίσῃ τὴν  
 ἑνδοξὸν αὐτοῦ βασιλείαν. — Ἰδε Ἀποκλ. ια' . 17, 18.

Ἐχετε ἤδη ἐπ' ὧν τὴν ἤδη εὐρεθεῖσαν χρονολογίαν,  
 ἀφ' ἧς ἄρχονται οἱ Καιροὶ αὐτοὶ τῶν Ἑθνῶν — δηλ. τὸ 606ον  
 ἔτος Π. Χ. — ἐνῷ προβαίνομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρ-  
 τυριῶν δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ διάρκεια αὐτῶν οὕσα 2520  
 ἔτη, καὶ τὰ ὁποῖα λήγουσι κατὰ τὸ ἔτος 1914 Μ. Χ.

Δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν νὰ εὕρωμεν τὴν δῆλωσιν ταύ-  
 την ἐκτιθεμένην ἐν τῇ Γραφῇ τόσον αὐτολεξεῖ. Ἐὰν οὕτως  
 ἐξετίθετο, ἤθελε γνωσθῇ πρὸ τοῦ ὠρισμένου πρὸς τοῦτο  
 χρόνου. Ἀλλ' αὕτη παρέχεται εἰς τρόπον ἀποκρύπτοντα  
 ταύτην «ἕως τοῦ ἐσχάτου καιροῦ» — Δανλ. ιβ' . 4, 10.

Οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν «Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατου-  
 μένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρὺς οὗ πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν», οὐχ ἰ-  
 μόνον ὑπαινίσσονται ὅριον τι καὶ ὠρισμένην χρονικὴν περί-  
 οδον Ἑθνικῆς κυριαρχίας, ἀλλ' ὑποβάλλουσιν ὡσαύτως  
 τὴν ἰδέαν οὗτις, καίτοι ὅτε πνευματικὸς ὡς καὶ ὁ κατὰ σάρκα  
 Ἰσραὴλ διετέλεσαν ὑποτελεῖς εἰς τὰς Ἑθνικὰς αὐτὰς ἐξου-  
 σίας, ἐν τούτοις οἱ «καιροὶ» οὗτοι συνέχονται τρόπον τινα  
 πρὸς τὴν ἐπίγειον πόλιν, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν κατὰ

σάρκα οἶκον τοῦ Ἰσραήλ, καὶ μετρῶνται ἐπ' αὐτῶν. Ἐντεῦθεν ἐπέρχεται ἡ σκέψις— Δὲν ἐνδέχεται ὥστε ὁ Θεὸς νὰ ἔχη προείπει τι περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰσραήλ, τὸ ὁποῖον ἤθελε παρᾶσχει ἡμῖν τὸ ἀκριβὲς μέτρον τῶν «καιρῶν» αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Κύριος ἡμῶν; Τοῦτο δὲ καὶ συμβαίνει.

Στρέφοντες ἤδη εἰς τὸ Λευϊτικὸν εὐρίσκομεν ἀναγραφόμενας εὐλογίας καὶ κατάρτας ἐπιγείου καὶ προσκαίρου τινὸς χαρακτῆρος. Ἐὰν ὁ Ἰσραήλ ἤθελεν ὑπακούσει πιστῶς τὸν Θεόν, ἤθελεν εὐλογηθῇ ὑπὲρ πάντα τὸ ἔθνη, ἐὰν δ' οὐχί, ὠρισμένα δεινοπαθήματα ἤθελον ἐπέλθαι ἐπ' αὐτῶν. Τὸ συμπέρασμα δ' ἐκτίθεται ὡς ἑξῆς: «Θέλω περιπατεῖ μεταξὺ Σας, καὶ θέλω εἶσθαι Θεὸς Σας, καὶ σεῖς θέλετε εἶσθε λαὸς μου ..... ἀλλ' ἐὰν δὲν μοῦ ὑπακούσητε, καὶ δὲν ἐκτελῆτε πάσας ταύτας τὰς ἐντολάς μου,..... θέλω στήσει τὸ πρόσωπόν μου ἐναντίον Σας, καὶ θέλετε φρονευνθῇ ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν Σας· καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες σᾶς μισοῦσι, θέλουνσι σᾶς ἐξουσιάσει». «Καὶ θέλετε σπείρει τὸν σπόρον Σας εἰς μάτην, διότι οἱ ἐχθροὶ Σας θέλουνσι τρώγει αὐτόν». «Καὶ ἐὰν μέχρι τούτου δὲν μοῦ ὑπακούσῃτε, ΘΕΛΩ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΕΙΣ ΕΣΑΣ ΕΠΤΑΠΛΑΣΙΟΝ (ἐπὶ καιρῶν) ΤΙΜΩΡΙΑΝ διὰ τὰς ἁμαρτίας σας» — Λευϊ. κστ. 12, 14, 16, 17, 18, 24, 28.

Ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐπταπλασίου ἢ τῶν «ἐπὶ καιρῶν τιμωρίας, μνημονεύεται τετράκις. Αἱ διαφοροὶ τιμωρίαι αἱ πρὸ τῶν «ἐπὶ καιρῶν» μνημονευόμεναι, ἀναφέρονται εἰς τὰς διαφοροὺς αἰχμαλωσίας τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, Μωαβιτῶν, Μαδιανιτῶν, Φιλισταίων κλπ. κλπ., κατὰ τὴν διάρκειαν πασῶν τῶν ὁποίων ἡ ὑπὲρ αὐτῶν μέριμνα τοῦ Θεοῦ δὲν ἔπαυσεν. Ἡ πρὸς αὐτοὺς πολιτεία τοῦ Κυρίου ἦν «διδασκαλία ἐπὶ διδασκαλίαν. σίγῃς ἐπὶ σίγῃ, ὀλίγον ἐδῶ, ὀλίγον ἐκεῖ»· καὶ ἐν τούτοις διεφύλαττεν αὐτούς· ὅποταν δ' οὗτοι μετενόουν καὶ ἐβόουν πρὸς αὐτόν, εἰσήκουεν αὐτῶν, ἀπεκρίνετο, καὶ ἠλευθέρωνεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν» (Κριταὶ γ', 9, 15). Ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ παιδεῖαι ἐκείναι ἀπέτυχον, ἐφήρμωσε τέλος ἐπ' αὐτῶν τοὺς ἀπειληθέντας «ἐπὶ καιροῦς». Τὸ στέμμα ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτῶν ἅπαξ διὰ παντός, καὶ ὁ Ἰσραήλ, ὡς καὶ σύμπας ὁ κόσμος, καθυπε-

τάχθῃ ὑπὸ τὰς θηριώδεις ἐξουσίας ἐπὶ «ἐπτά καιροὺς». Οὕτω δὲ ἐπισυνέβη εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν προειδοποίησιν τοῦ Κυρίου—«Ἐὰν μέχρι τούτου [τῶν προηγηθεῖσῶν παιδείων] δὲν μοῦ ὑπακούσητε, θέλω ἐπιβάλλει εἰς ἐσᾶς «ἐπταπλασίονον τιμωρίαν».

Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἐπταπλασία [ἐπτά καιρῶν] τιμωρία ἐπὶ πλεόν, (ἐπιπροσθέτως ταῖς λοιπαῖς) ἀπαντᾷ ὡς ἀπειλή, ὑποδηλοῖ διὰ τοῦ οἱ καιροὶ οὗτοι ἐνέχουσι τελικὴν καὶ ἀποφασιστικὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τιμωρίαν, ἀφοῦ αἱ λοιπαὶ ἐπ' αὐτῶν παιδεῖαι δὲν ἐπένυχον τὴν ὁριστικὴν διόρθωσίν των. Ἡ τιμωρία αὕτη τῶν ἐπτά καιρῶν θέλει ἔχει ὡς ὁριστικὸν ἀποτελεσματὸν τὸ νὰ ταπεινώσῃ αὐτοὺς τελείως ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, παρασκευάζουσα αὐτῶς αὐτοὺς ὅπως λάβωσι τὰς εὐλογίας Αὐτοῦ. Οἱ ἐπτά αὐτοὶ καιροὶ ἀναφέρονται ἐπομένως εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου οἱ Ἑθνικοὶ ἤθελον ἄρχει ἐπ' αὐτῶν τὴν δὲ περίοδον ταύτην τῶν ἐπτά καιρῶν, ἀναμφιβόλως, εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Κύριος ἡμῶν ὁμιλῶν περὶ «τῶν καιρῶν τῶν Ἑθνῶν».

Ὁ χρόνος, καθ' ὃν αἱ μικρότεραι αἰχμαλωσίαι καὶ πειδεῖαι ἔδωκαν θέσιν εἰς τὴν τελικὴν καὶ μεγάλην ἐθνικὴν αὐτὴν παιδείαν τῶν «ἐπτά καιρῶν», ἦτο, ὡς ἤδη κατεδείξαμεν, ὁπόταν ὁ τελευταῖος αὐτῶν βασιλεὺς Σεδεκίας καθηρέθῃ—καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐποχῆς ἤρξατο ἡ μακρὰ τῆς τιμωρίας περίοδος—οἱ προφητευσθέντες «ἐπτά καιροί», ἦτοι 2520 ἔτη.

Ἐν τῇ Γραφῇ εἰς «καιρὸς» χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ἑνὸς ἔτους, εἴτε κατὰ γράμμα ἐκλαμβάνηται τὸ ἔτος εἴτε καὶ συμβολικῶς· ἀλλὰ καθ' ὃν χρόνον ἀπηγγέλθη μία οἰαδήποτε προφητεία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γνωσθῇ ἐὰν ὁ μνημονευόμενος «καιρὸς» ἦ κατὰ γράμμα τοιοῦτος, ἢ συμβολικός. Οἱ προφῆται ἐξηρεύνησαν ἐπιμελῶς, πλὴν εἰς μάτην, ὅπως γνωρίσωσιν εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν (κατὰ γράμμα ἢ συμβολικὸν τοιοῦτον), ἐφανερώσῃ τὸ Πνεῦμα. (Α . Πέτρ. α' . 11). Τὸ συμβολικὸν ἔτος, ὡς τούτου γίνεται χρῆσις ἐν τῇ προφητείᾳ, ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σεληνιαίου ἔτους—συνισταμένου ἐκ δώδεκα μηνῶν ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν ἐκάστου, ἢ

ἐκ τριακοσίων καὶ ἐξήκοντα ἡμερῶν, — ἐκάστης ἡμέρας ἀντιπροσωπευούσης καὶ ἐν ἔτος. Συνεπῶς εἰς «καιρὸς», ἡ ἔτος, εἰς εἶναι συμβολικὸς τοιοῦτος, σημαίνει τριακοσίας ἐξήκοντα (360) συμβολικὰς ἡμέρας, καὶ «ἐπτὰ καιροὶ» ἐκπροσωποῦσι δύο χιλιάδας καὶ πεντακοσίας εἴκοσι. ( $7 \times 360 = 2520$ ) συμβολικὰς ἡμέρας, ἥτοι 2520 ἔτη κατὰ γράμμα.

Τὸ παρουσιαζόμενον ἤδη ἐνταῦθα ζήτημα εἶναι. Ἦσαν κατὰ γράμμα ἡ συμβολικοὶ οἱ «ἐπτὰ οὗτοι καιροὶ», Ἐννοοῦσιν οὗτοι ἐπτὰ ἔτη, ἡ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια εἴκοσιν ἔτη; Ἀπαντῶμεν ὅτι οἱ καιροὶ οὗτοι εἶναι συμβολικοὶ καιροὶ, 2520 ἔτη. Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἐννοηθῶσιν ὥς ἐπτὰ κατὰ γράμμα ἔτη, διότι ὁ Ἰσραὴλ ὑπέστη πολλὰς ἄλλας αἰχμαλωσίας μακροτέρας διαρκείας. Οὗτοι, ἐπὶ παραδείγματι, ἐδόϋλευσαν τὸν βασιλέα τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη (Κριταὶ γ' . 8), τὸν βασιλέα τοῦ Μωάβ ἐπὶ δέκα ὀκτὼ ἔτη (Κριταὶ γ' . 14), τὸν βασιλέα Ἰαβὲν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη (Κριταὶ δ' . 2, 3), διετέλεσαν ὑπὸ τοὺς Φιλισταίους ἐπὶ μίαν περίοδον ἐκ τεσσαράκοντα ἔτων, καὶ ἐπὶ μίαν ἄλλην ἐκ δέκα ὀκτὼ ἔτων (Κριταὶ ι . 7, 8, ιγ . 1), ἐκτὸς τῶν ἑβδομήκοντα ἔτων τῆς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας. Πᾶσαι αἱ περίοδοι αὗται ὑπῆρξαν κατὰ πολὺ μακρότεροι τῶν «ἐπτὰ καιρῶν» ἢ ἐπτὰ ἔτων κατὰ γράμμα· ἀφοῦ λοιπὸν οἱ ἐπτὰ οὗτοι καιροὶ μνημονεύονται ὥς ἡ τελευταία ἡ μεγίστη καὶ τελικὴ τιμωρία, ἔπεται ὅτι οἱ ἐν τοῖς ρηθεῖσι χωρίοις «καιροὶ» μαρτυροῦνται ὄντες συμβολικοί, καὶ οὐχὶ κατὰ γράμμα καίτοι ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις, ἥτις μεταφράζεται ὥς «ἐπτὰ καιροὶ» ἐν τῷ Δευτερικῷ κσι . 18, 21, 24, 28, εἶναι ἡ αὐτὴ λέξις, ἥτις μεταφράζεται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐν Δανιὴλ δ' . 16, 23, 25, 32, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐν τῷ Δανιὴλ ἐπιπροστίθεται ἡ λέξις ἰδδὲν, ἐνῷ ἐν τῷ Δευτερικῷ παραλείπεται ὥς ὑπονοούμενη. Ἰδιαίਤῶς δ' ἐπίσης σύμπτωσις εἶναι ὅτι ἡ φράσις αὕτη ἀπαντᾷ τετράκις ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἁνωτέρω περιπτώσεσιν. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ναβουχοδονόσορος ταῦτα ἦσαν ἔτη κατὰ γράμμα, ἀλλὰ, ὥς θέλομεν ἰδεῖ, ὁ τε Ναβουχοδονόσος καὶ οἱ «ἐπτὰ καιροὶ» Του ἦσαν τύποι.

Οἱ «ἐπτὰ καιροὶ» τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ναβουχοδονό-

σορος (Δανλ. δ' . 16, 23—26) ἀπεδείχθησαν ὄντες ἐπὶ ἔτη κατὰ γράμμα, ὅποταν οὗτοι ἐξεπληρώθησαν πράγματι ὡς ἐπὶ ἔτη. Οὕτω δ' ἐπίσης ἡ ταπείνωσις τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ κόσμου ἐν γένει ὑπὸ τὰς «ὑπαρχούσας ἐξουσίας», ἀπεδείχθη οὕσα ἐπὶ συμβολικῶν καιρῶν διαρκείας—ἦτοι δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων εἴκοσιν ἔτων κατὰ γράμμα. Ὑπολείπονται εἰσέτι ἐπὶ ἔτη πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἐκπλήρωσιν τῆς περιόδου ταύτης. Τὰ πάντα δὲ καὶ ἀνὰ πᾶσαν διεύθυνσιν συνεργούσιν πρὸς ἀποπεράτως τῆς κυριαρχίας αὐτῆς τῶν Ἑθνῶν, καὶ διὰ τὴν ἐπείσασιν τῆς αἰωνίου δικαιοσύνης καὶ πασῶν τῶν εὐλογιῶν τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ καὶ πᾶσαν τὴν σουτενάζουσαν κτίσιν Καινῆς Διαθήκης.

#### ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΚΑΙΡΩΝ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ.

Ἡ μακρὰ περίοδος (τῶν ἐπὶ καιρῶν, ἢ 2520 ἔτων) τῆς τιμωρίας τοῦ Ἰσραὴλ, εἶναι ἡ περίοδος τῆς κυριαρχίας τῶν Ἑθνῶν—«οἱ καιροὶ τῶν Ἑθνῶν». Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἤδη κατεδείξαμεν, «οἱ καιροὶ τῶν Ἑθνῶν» ἤρχισαν τὸ 606ον ἔτος Π. Χ., καὶ μέλλουσι νὰ διαρκέσωσι δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια εἴκοσι ἔτη, ἐπεται ὅτι θὰ λήξωσιν εἰς τὸ 1914 Μ. Χ (2520—606=1914). Τότε αἱ εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου (Λευϊτ. κατ' . 44, 45) ἀναφερόμεναι εὐλογίαι θέλουσιν ἐκπληρωθῇ. Ὁ Θεὸς θέλει ἐνθυμηθῇ καὶ ἐκπληρώσει πρὸς τὸν Ἰσραὴλ τὴν Διαθήκην ἣν ἔκαμε πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν—Ρωμ. ια'. 25—27.

Τοῦτο δύναται νὰ καταδειχθῇ εἰς τινες σαφέστερον ὡς ἐξῆς:  
 Οἱ «ἐπὶ καιροὶ» τῆς τιμωρίας τοῦ Ἰσραὴλ= 2520 ἔτη  
 Οἱ καιροὶ οὗτοι ἤρχισαν ὅποταν ἡ προθεσμία  
 τῆς ἐξουσίας παρεχωρήθη εἰς τοὺς Ἑθνικούς,  
 τὸ ὅποιον, ὡς κατεδείξαμεν, ἐγένετο κατὰ τὸ  
 606 Π. Χ. Ἐπομένως, κατὰ τὸ 1 Μ. Χ. εἰ-  
 χον παρέλθει . . . . . 606 »  
 ἐκ τῆς περιόδου τῶν αὐτῆς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον  
 ὑποδεικνύει τὴν Μ. Χριστὸν χρονολογίαν δηλ. 1914

Εἰς ἀπόδειξιν ὅτι μία ἡμέρα εἶναι ἐν χρήσει ἀντὶ ἐνὸς ἔτους εἰς τὰς συμβολικὰς προφητείας ἐν τῇ Γραφῇ, παραθέ-

τομεν τὰ ἐπόμενα παραδείγματα, ἐν οἷς οὕτω ἐξεπληρώθη :—

(α) Ἡ περίπτωσις τῶν κατασκόπων, οἵτινες περιεπλανήθησαν ἐπὶ τεσσαρακοντα ἡμέρας κατασκοπεύοντες τὴν γῆν Χαναάν, καὶ ἦτις ἐχρησίμευσεν τύπος τῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη περιπλάνησεως τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ—Ἀριθμ. ιδ'. 33—34.

(β) Ὅποταν ὁ Θεὸς ἀνήγγειλε πρὸς τὸν Ἰσραὴλ διὰ τοῦ Ἰεζεκιὴλ περίοδον τινα συμφορῶν, ἐχρησιμοποίησε τὸν ἐν λόγῳ προφήτην ὡς μέσον ὅπως συμβολίσῃ τὴν περίοδον αὐτῇ, εἰπὼν, «ἐκάστην μίαν ἡμέραν προσεδιόρισα εἰς σὲ ἀντὶ ἐνὸς ἔτους.—Ἰεζκλ. δ'. 1—8.

(γ) Εἰς τὴν ἀξιοσημείωτον ἐκείνην καὶ ἤδη πεπληρωμένην προφητείαν τοῦ Δανιὴλ θ'. 24—27, ἣν ἐξητάσαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ καταδεικνύεται ὁ χρόνος τῆς κρίσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς ἐπίσης τὰ μετὰ ταῦτα ἐπακολουθήσαντα ἐπὶ ἔτη τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων «ἐξεκόπη ὁ Μεσσίας», συμβολικοῦ χρόνου καὶ πάλιν γίνεται χρῆσις. Διότι ἐκάστη ἡμέρα τῶν ἐβδομήκοντα συμβολικῶν ἐβδομάδων ἀντεπροσώπευεν ἐν ἑτος, οὕτω δὲ καὶ ἐξεπληρώθη.

(δ) Ἀφ' ἐτέρου ἐν Δανιὴλ ζ'. 25, καὶ ιβ'. 7 ἡ περίοδος τῆς ἐπικρατήσεως τῆς Παπυσύνης δίδεται ἐκεῖ ὡς τρεῖς καιροὶ καὶ ἡμισυς· γνωρίζομεν δὲ (καὶ θέλομεν ἀποδείξει τοῦτο ἐν τῷ παρόντι τόμῳ), ὅτι αὕτη ἐξεπληρώθη ἐπὶ χίλια διακόσια ἐξήκοντα ἔτη ( $360 \times 3\frac{1}{2} = 1260$ ). Ἡ αὕτη περίοδος ἀναφέρεται καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Ἀποκαλίψεως : Ἐν τῷ ιβ'. κεφ. 14 ἔδαφ. αὕτη ὀνομάζεται ὡς τρεῖς καιροὶ καὶ ἡμισυς καιρὸς ( $360 \times 3\frac{1}{2} = 1260$ ). Ἐν δὲ τῷ ιγ'. 5 ὁρίζεται πάλιν ὡς τεσσαράκοντα καὶ δύο μῆνες ( $30 \times 42 = 1260$ )· καὶ ἐν τῷ ιβ'. 6 ἀποκαλεῖται πάλιν χίλια διακόσιαι ἐξήκοντα ἡμέραι. Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν προφητειῶν αὐτῶν θέλει ἐξετασθῇ ἰδιαιτέρως μετὰ ταῦτα. Ἀρκετὸν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σημειώσωμεν δι' ἣ ἐπὶ τοῦ Πνεύματος χρησιμοποιοῦται τῆς λέξεως «καιροί», ἀλλαχοῦ τῶν Γραφῶν, συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἐνταῦθα χρῆσιν τοῦ ὅρου τούτου—τοὔτέστιν ὅτι, ἐν τῇ συμβολικῇ προφητείᾳ, εἰς καιρὸς εἶναι ἐν συμβολικῷ

ἔτος ἐκ τριακοσίων καὶ ἐξήκοντα ἔτων. Τὸ δὲ γεγονός ἐστι τρεῖς καιροὶ καὶ ἡμισυς καιρός, οἵτινες ὀρίζονται ὡς μέτρον διὰ τοὺς θριάμβους τῆς ἀποστάτιδος Ἐκκλησίας, ἐξεπληρώθησαν εἰς χίλια διακόσια ἐξήκοντα ἔτη, εἶναι ἐπαρκῆς ἀπόδειξις τῆς ἀρχῆς ἐφ' ἧς ὑπολογίζονται οἱ «ἐπτὰ καιροὶ» τῆς κυριαρχίας τῶν Ἑθνῶν ( $360 \times 7 = 2520$ ), ὡς ἐπίσης διὰ τὸ τέλος αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὡς λαμβάνον χώραν τὸ 1914 Μ. Χ. διότι ἂν οἱ τρεῖς καιροὶ καὶ ἡμισυς ἀποτελοῦσι 1260 ἡμέρας (ἔτη), οἱ ἐπτὰ καιροὶ ἀποτελοῦσι διπλασίαν ἀκριβῶς περίοδον χρόνου, τοῦτέστιν 2520 ἔτη.

Ἐὰν οἱ «ἐπτὰ καιροὶ» τοῦ Ἰσραὴλ ἐξεπληροῦντο εἰς καιροὺς κατὰ γράμμα (εἰς ἐπτὰ ἔτη), αἱ εὐλογίαι, αἱ ἐξησφαλισμέναι ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τῆς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν ἄνευ ὄρων διαθήκης τοῦ Θεοῦ, ἤθελον ἐπακολουθήσει ἀμέσως (Ἰδε Λευϊτ. κατ' . 45. Ρωμ. ια' . 28). Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν ἐγένετο εἰσέτι. Οὗτοι δὲν ἀπέλανον εἰσέτι τὰς ὑποσχεθείσας ἐκείνας εὐλογίας· ἡ δὲ Διαθήκη ἐκείνη δὲν θὰ ἐκπληρωθῇ, λέγει ὁ Παῦλος (Ρωμ. ια' . 25, 26), μέχρις οὗ ἡ ἐκλεκτὴ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τελειωθῇ, συμπληρωθῇ, ὡς ὁ ἐλευθερωτὴς αὐτῶν, μέσῳ τοῦ ὁποίου ἡ διαθήκη αὕτη θέλει τεθῇ ἐν ἐνεργείᾳ. «Αὕτη θέλει εἶσθαι ἡ διαθήκη τὴν ὅποιαν θέλω κάμει πρὸς τὸν οἶκον Ἰσραὴλ: Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας [τοὺς ἐπτὰ καιροὺς τῆς τιμωρίας], λέγει Κύριος, θέλω θέσει τὸν νόμον μου εἰς τὰ ἐνδόμυχα αὐτῶν, καὶ θέλω γράφει αὐτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ θέλω εἶσθαι Θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι λαὸς μου. Καὶ δὲν θέλουσιν διδάσκει πλέον ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνωρίσατε τὸν Κύριον· διότι πάντες οὗτοι θέλουσι μὲ γνωρίζει ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν λέγει Κύριος, διότι θέλω συγχωρήσει τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν δὲν θέλω ἐνθυμεῖσθαι πλέον. (Ἰερμ. λα' . 33, 34, Ἑβρ. ι' . 16, 17). «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐνοίας, αἵτινες θὰ ἐπακολουθήσωσι τοὺς ἐπτὰ καιροὺς τῆς τιμωρίας], δὲν θέλουσι λέγει πλέον, Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄψακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν· ἀλλ' ἕκαστος θέλει ἀποθνήσκει

διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ· πᾶς ἄνθρωπος δοτις φάγη τὸν ὄμ-  
φακα τοῦτου οἱ ὀδόντιες θέλουσι αἰμωδιάσει. — Ἱερμ. λα'.  
29, 30.

Ἡ ἐκ Βαβυλῶνος ἐπιστροφή, κατὰ τὸ τέλος τῶν ἑβδομή-  
κονταετῶν, δὲν ἦτο ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Ἑθνῶν·  
διότι οἱ Ἰσραηλῖται διετέλεσαν φόρου ὑποτελεῖς καὶ μετὰ  
ταῦτα. Ἡ ρηθεῖσα ἐπιστροφή συνετέλεσεν ἀπλῶς ὅπως τη-  
ρήσῃ ἡνωμένον τὸν λαὸν πρὸς τὸν ὃς Μεσσίας ἔμελλε νὰ προσ-  
φερθῇ. Μὲ τὸ γεγονὸς ὑπ' ὅψιν ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται διετέλουν  
ὑποτελεῖς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑθνῶν, καὶ καθ' ὃν χρόνον  
οὗτοι ἐδούλευον ὑπὸ τὰ Ἑθνη, ὁ Κύριος ἡμῶν διεκήρυξεν  
ὅτι οὗτοι ἠθέλουν ἐξακολουθήσει καταπατούμενοι, ἕως οὗ οἱ  
Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν λήξωσιν ἢ πληρωθῶσιν. Ὁ κόσμος δὲ  
παρίσταται μάρτυς τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν  
τῶν Ἑθνῶν τιμωρία τοῦ Ἰσραὴλ ὑπῆρξε συνεχῆς ἀπὸ τοῦ  
606ου ἔτους Π. Χ., ὅτι αὕτη διαρκεῖ εἰσέτι, καὶ ὅτι δὲν ὑφί-  
σταται λόγος νὰ προσδοκᾷ τις τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἀναδιοργά-  
νωσιν πρὶν τοῦ 1914 Μ. Χ., ὅπερ εἶναι τὸ ὄριον τῶν «ἐπὶ  
καιρῶν» των—τῶν 2,520 ἐτῶν. Ἀλλ' ὥς ἡ μακρὰ αὕτη  
περίοδος τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν τιμωρίας πλησιάζει περὶ τὸ τέ-  
λος της, δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἡ ἐξηρα-  
μένη συκὴ ἀρχίζει βλαστάνουσα, δεικνύουσα ὅτι ὁ χειμὼν  
τοῦ κακοῦ τελειώνει, καὶ τὸ θέρος τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας  
προσεγγίζει, ὅπερ καὶ θέλει ἀποκαταστήσει αὐτοὺς τελείως  
εἰς τὴν ὑποσχεθεῖσαν αὐτοῖς κληρονομίαν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ  
ὅτι ἀπὸ τοῦδε καταβάλλονται τόσαι μεγάλοι προπαρασκευαί,  
καὶ ὑφίστανται τόσαι ἐλπίδες, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιστροφήν  
τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γῆν, εἶναι ἄφ' ἑαυτοῦ ἰσχυρὰ  
μαρτυρία τῶν καιρῶν, ἐπιβεβαιωτικὴ τῆς Γραφικῆς αὐτῆς  
διδασκαλίας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν σημασίαν τοῦ τοιοῦτου γε-  
γονότος, ὅρα Τόμον Α'. σελίδας 323—337.

#### ΕΤΕΡΑ ΤΙΣ ΣΕΙΡΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ.

Ἐτέρα τις ἄποψις τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν παρουσιάζε-  
ται ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ—Κεφάλ. δ'. Ἐνταῦθα ἡ ἐφ' ἀπά-  
σης τῆς γῆς ἀρχικὴ κυριαρχία, ἡ μετὰθεσις ταύτης, καὶ

βεβαιότης τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῆς, ὥς μελλούσης ν' ἀρχίσῃ εἰς τὸ τέλος τῶς Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν, ἐξεικονίζεται ἐντόνως ἐν τινὶ ἐνυπνίῳ δοθέντι τῷ Ναβουχοδονόσορι, ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ ἐρμηνείᾳ τοῦ ἐν λόγῳ ἐνυπνίου, καὶ τῇ ἐκπληρώσει αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ναβουχοδονόσορος.

Ἐν τῷ ὁράματι τούτῳ ὁ Ναβουχοδονόσορ «ἐβλεπεν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ μέγα, τὸ δένδρον ἐμεγαλύνθη καὶ ἐνεδυναμώθη, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐφθάνεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ θεία αὐτοῦ ἕως τῶν περάτων πάσης τῆς γῆς. Τὰ φύλλα αὐτοῦ ἦσαν ὠραῖα καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς, καὶ ἐν αὐτῷ ἦτο τροφὴ πάντων· ὑπὸ τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἀνεπαύοντο τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο πᾶσα σὰρξ. Καὶ ἰδοὺ φύλαξ καὶ ἅγιος κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐφώνησε μεγαλοφώνως, καὶ εἶπεν οὕτως. Κόψατε τὸ δένδρον, καὶ ἀποκόψατε τοὺς κλάδους αὐτοῦ· ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρπὸν αὐτοῦ· ἃς φύγῃσι τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ. Τὸ στέλεχος ὅμως τῶν ριζῶν αὐτοῦ ἀφήσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ τοῦτο μὲ δεσμὸν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν, ἐν τῷ τρυφερῷ χόρτῳ τοῦ ἀγροῦ· καὶ θέλει βρέχεσθαι μὲ τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ θέλει εἶσθαι μετὰ τῶν θηρίων ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. Ἡ καρδία αὐτοῦ θέλει μεταβληθῇ ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης, καὶ θέλει δοθῇ εἰς αὐτὸν καρδία θηρίου· καὶ «ἐπὶ ταῖς καιροῖς» θέλουσι παρέλθει ἐπ' αὐτόν. Τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶνε διὰ διατάγματος τῶν φυλάκων, καὶ ἡ ὑπόθεσις διὰ τοῦ λόγου τῶν ἁγίων· ὥστε νὰ γνωρίσωσιν οἱ ζῶντες, ὅτι ὁ Ὑψιστος εἶναι Κύριος τῆς Βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὅντινα θέλει δίδει αὐτήν, καὶ τὸ ἐξουθένημα τῶν ἀνθρώπων καθιστᾷ ἐπ' αὐτήν».

Τὸ ἀξιοσημείωτον αὐτὸ δένδρον, ἐν τῇ δόξῃ καὶ ὠραιότητί του, ἐξεπροσώπει τὴν ἀρχικὴν τῆς γῆς κυριαρχίαν, τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀντιπροσώπου καὶ κεφαλῆς τοῦ γένους, τοῦ Ἀδάμ, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶπεν, «Ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ γεμίσατε τὴν γῆν, καὶ κυριεύσατε αὐτήν, καὶ ἐξουσιάζετε ἐπὶ τῶν

ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ παντὸς ζώου κινουμένου ἐπὶ τῆς γῆς.» (Γένεσ. α'. 28) Ἡ πρώτη δόξα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ δύναμις δι' ἧς οὗτος περιεβλήθη, ἦσαν ὄντως ὑπέροχοι, καὶ ἐπεξετείνοντο ἐφ' ἀπάσης τῆς γῆς, πρὸς εὐτυχίαν, διατροφήν, προστασίαν καὶ διαφύλαξιν πάσης ζώσης ὑπάρξεως. Ἀλλ' ὁπότεν ἐπεισῆλθεν ἡ ἁμαρτία ἐδόθη ἡ διαταγὴ νὰ κοπῇ τὸ δένδρον, ἡ δὲ δόξα, ἡ ὡραιότης, καὶ δύναμις τῆς ἀνθρωπότητος, ἀφῆρεθησαν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ ὑποδεεστέρα δημιουργία οὐδαμῶς πλέον εὔρε καταφύγιον, προστασίαν καὶ εὐτυχίαν, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀνθρώπου! Ὁ θάνατος κατέκοψε τὸ μέγα δένδρον, διεσκόρπισε τοὺς καρποὺς καὶ τὸ φύλλωμα αὐτοῦ, καὶ ἐγκατέλιπε τὴν κατωτέραν κτίσιν χωρὶς τοῦ ἐαυτῆς κυρίου καὶ εὐεργέτου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπον, πᾶσα δύναμις ἢ ἐξουσία πρὸς ἐπανάκτησιν τῆς ἀπολεσθείσης κυριαρχίας ἐξέλιπεν ἀνεπιστρέπτει· δὲν εἶχεν ὅμως οὕτως ἐξ ἀπόψεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ κυριαρχία αὕτη ἐπήγαγεν ἐρχικῶς ἐκ τοῦ Σχεδίου αὐτοῦ, καὶ ἦν δῶρον τῆς χάριτός Του· καίτοι δὲ διέταξεν ἵνα τὸ δένδρον κατακοπῇ, ἐν τούτοις ἡ ρίζα, — ἡ περὶ ἀποκαταστάσεως πρόθεσις καὶ βουλὴ τοῦ Θεοῦ — ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη, μ' ὅλον ὅτι δεδωμένη διὰ ἰσχυρῶν δεσμῶν, ἵνα μὴ ἐκβλαστήσῃ μέχρι τοῦ θεοῦθεν ὥρισμένου καιροῦ.

Ὡς ἐν τῷ δράματι ἡ εἰκὼν μεταπίπτει ἀπὸ τοῦ στελέχους δένδρου εἰς ἄνθρωπον ἐξηυτελισμένον καὶ ὑποβιβασθέντα εἰς τὴν ἀναστροφὴν καὶ ὁμοιότητα τῶν κτηνῶν, μὲ τὸ λογικὸν αὐτοῦ ἐκτεθρονισμένον, καὶ πᾶσαν τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐκλιπούσαν, οὕτως ἐπίσης βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον, τὸν πεπτωκότα καὶ καθηρημένον κύριον τῆς γῆς. Ἡ δόξα καὶ κυριαρχία αὐτοῦ ἀπῆλθον. Ἀφ' ἧς ἡμέρας δὲ ἡ καταδίκη αὐτοῦ ἀπηγγέλθη τὸ γένος ἡμῶν διετέλεσεν ἔχον τὴν μερίδα αὐτοῦ μετὰ τῶν κτηνῶν, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά ἀπέβη κτηνώδης καὶ διεφθαρμένη. Πόσον δὲ ἐκπληκτικὴ καθίσταται ἡ εἰκὼν, ὁπότεν λάβωμεν ὑπ' ὅπιν τὴν τε παροῦσαν καὶ παρελθούσαν ἡμιπολίτιστον καὶ ἀγρίαν κατάστασιν τῆς μεγάλης πληθύος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ ὅτι καὶ αὕτῃ ἀκόμη ἡ μικρὰ μει-

ονότης, ἣτις φιλοτιμεῖται ὅπως κατανικήσῃ τὴν πρὸς τὰ κάτω τάσιν, ἐπιτυχάνει τοῦτο μόνον ἐν ἀσθενεῖ τινι μέτρῳ, καὶ μετὰ μεγάλων ἀγώνων καὶ διαρκῶν προσπαθειῶν. Τὸ γένος ἀνάγκη νὰ παραμένῃ ἐν τῇ ταπεινώσει του, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ κακοῦ, μέχρις οὗ διδαχθῇ τὸ σκοπούμενον μάθημα ὅτι ὁ Ὑψιστος εἶναι Κύριος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὃν τινα θέλει δίδει αὐτὴν. Καθ' ὃν δὲ χρόνον οἱ ἄνθρωποι διατελοῦσιν ἐν τῇ ταπεινωμένῃ αὐτῇ καταστάσει, ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει τινὰς ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξουθενημάτων χαρακτηρῶν ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν ὅπως ἔρχωσιν ἐπ' αὐτῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἢ ἐν τῷ παρόντι πικρὰ αὐτὴ πείρα ἀποδειχθῇ ἐν τῷ μέλλοντι διαρκὲς δι' αὐτοὺς εὐεργέτημα.

Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ ἐρμηνείᾳ λέγεται ἡμῖν ὅτι «Πάντα ταῦτα ἦλθον ἐπὶ τὸν Ναβουχοδονόσορα τὸν βασιλέα», καὶ ὅτι, ἐν τῇ παράφρονι, τῇ ἐξουθενημένῃ καὶ κτηνώδει αὐτῇ καταστάσει, περιεπλανᾶτο μεταξὺ τῶν θηρίων, ἕως οὗ «ἐπὶ τὰ καιρὶ ἰ» (ἐπὶ τὰ κατὰ γράμμα ἔτη ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ναβουχοδονόσορος) διῆλθον ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ ἐρμηνεία τοῦ ἐνύπνιου σχέσιν ἔχει μόνον πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορος ἐκπλήρωσίν του, τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι τὸ ἐνύπνιον, ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτοῦ, ἐξιστοροῦνται ἐνταῦθα τόσον ἐπιμελῶς, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς προέθετο σκοπὸν τινα ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀφηγήσει.

Ἡ δ' ἀξιοσημείωτος αὐτοῦ εὐαρμοστικὴ ὡς ἐξεικονίζοντος τὴν θείαν βουλὴν ἐν τῇ καθυποτάξει σύμπαντος τοῦ γένους ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ κακοῦ, διὰ τὴν τιμωρίαν καὶ διόρθωσίν του, ὅπως ἐν ὀρισμένῳ καιρῷ ἐπαναφέρῃ καὶ ἐδραιώσῃ αὐτὸ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ζωῇ αἰωνίῳ, ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἀποδεχθῶμεν αὐτὸ ὡς σκόπιμόν τινα τύπον παρὰ Θεοῦ.

Τὸ ἐνύπνιον, ἐν τῇ ἐκπληρώσει του ἐπὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, τυγχάνει εἰδικῶς ἀξιοσημείωτον ὁπότεν λάβωμεν ὑπ' ὅψιν ὅτι ὁ ρηθὲς μονάρχης εἶχε διορισθῇ παρὰ Θεοῦ ἡ ἀρχουσα κεφαλὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις ἀντεπροσώπευε τὴν ἀνθρωπίνην ἐπικυριαρχίαν (Δανλ. β. 38), καὶ ὡς τοιοῦτος τῆς γῆς κυριάρχης προσεφωνήθη ὑπὸ τοῦ προφήτου διὰ τῶν αὐτῶν σχεδῶν λέξεων, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἀπηύθυνε

κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸν Ἀδάμ. «Ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς σὲ βασιλείαν, δύναμιν, καὶ ἰσχὺν καὶ δόξαν. Καὶ πάντα τόπον ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρά σου, καὶ σὲ κατέστησε κύριον ἐπὶ πάντων τούτων». Δαν. β. 37—38. Παράβαλ. Γένεσ. α'. 28.) Κατόπιν τούτων, καὶ συνεπεία τῆς ἁμαρτίας, ὁ Ναβουχοδονόσορ ἔλαβε τοὺς «ἐπὶ τὰ καιροὺς» τῆς τιμωρίας, μεθ' ὃ αἱ φρένες του ἤρχισαν ἐπιστρέφουσαι εἰς αὐτὸν, καὶ ἡ κυριαρχία του ἀπεκαταστάθη καὶ πάλιν. Ἡ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐγκατάστασις του συνωδεύθη ὑπὸ ἐπιπροσθέτου μεγαλειότητος, ἀφοῦ ἐδιδάχθη τὸ ἀναγκαῖον δι' αὐτὸν μάθημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἐξέθεσεν ὡς ἑξῆς.

» Ἐν τῷ τέλει τῶν ἡμερῶν ἐγὼ ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐσηκωσα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ αἱ φρένες μου ἐπέστρεψαν εἰς ἐμέ, καὶ ὑψόλογησα τὸν Ὑψιστον, καὶ ᾔγνωσα καὶ ἐδόξασα τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία εἶνε ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Καὶ πάντες οἱ τάτοικοι τῆς γῆς λογίζονται ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς μηδὲν, καὶ κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ πράττει εἰς τὸ σιγάτεμα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς γῆς· καὶ δὲν ὑπάρχει ὃ ἐμποδίζων τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἢ ὃ λέγων πρὸς αὐτὸν, Τί ἔκαμες; Ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ αἱ φρένες μου ἐπέστρεψαν εἰς ἐμέ, καὶ πρὸς δόξαν τῆς βασιλείας μου ἐπανῆλθεν εἰς ἐμέ ἡ λαμπρότης μου καὶ ἡ μορφή μου, ... καὶ ἐστερεώθην ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ μεγαλειότης περισσοτέρα προσετέθη εἰς ἐμέ. Τώρα ἐγὼ ὁ Ναβουχοδονόσορ αἰνῶ, καὶ ὑπερυψῶ, καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ· διότι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἀλήθεια, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις· καὶ τοὺς περιπατοῦντας ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ δύναται νὰ ταπεινώσῃ». — Δανλ. δ'. 34—37.

Ἡ ταπεινώσις αὕτη τοῦ Ναβουχοδονόσορος ἦν τύπος τῆς ἀνθρωπίνης ταπεινώσεως ὑπὸ θηριώδεις κυβερνήσεις ἐπὶ ἐπὶ συμβολικοὺς καιροὺς ἢ ἔτη—ἐνδὸς ἔτους λογιζομένου ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας, ἥτοι 2,520 ἔτη—ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτοῦ καὶ ἐφεξῆς. Παρατηρητέον δ' ὅτι τοῦτο συμφωνεῖ ἀκριβῶς πρὸς τοὺς ἐπὶ τὰ καιροὺς, τοὺς προφητευθέντες ἐπὶ τοῦ Ἰσ-

ραὴλ, καὶ οἵτινες, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, λήγουσιν εἰς τὸ 1914 Μ. Χ. Καθότι ὁ Ναβουχοδονόσορ οὗτος εἶναι ὅστις μετέφερε τὸν Ἰσραὴλ αἰχμαλώτον εἰς Βαβυλῶνα, ὁπότε τὸ στέμμα τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας ἀναιρέσθη καὶ ἐξέλιπε, καὶ οἱ ἐπὶ τὰ καιροὶ ἤρξαντο.

Εἶναι δὲ ἐν πλήρει πρὸς τὰ προεκτεθέντα ἁρμονία τὸ δι' ὃ Θεὸς, περιγράφων τὴν κατάστασιν τῶν κυβερνήσεων τῶν Ἑθνῶν, παρέστησε ταύτας πρὸς τὸν Δανιὴλ ὑπὸ μορφᾶς τόσων ἀγρίων θηρίων, ἐνῷ ἡ τοῦ Θεοῦ βασιλεία, ἐν τῷ τέλει αὐτῶν, παρίσταται ὡς διδομένη εἰς **τινα ὅμοιον πρὸς Ὑῖον ἀνθρώπου.**

Ἐὰν μὴ ἦτο ὅπως προδιατυπωθῇ οὕτως ἡ ἐν λόγῳ ταπεινώσις καὶ ἡ διάρκεια τῶν καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, οὐδένα ἄλλον λόγον γνωρίζομεν δι' ὃν τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἐκ τῆς ἱστορίας ἐνὸς ἐθνικοῦ μονάρχου ἀνεγράφη ἐν τῇ Γραφῇ. Ὅτι τὰ ἐπὶ τὰ ἔτη τῆς ταπεινώσεώς του προσφυῶς ἀπεικονίζουσι τὴν ἀνθρωπίνην ἐξουθένωσιν, τοῦτο τυγχάνει γενοῦός δι' ὃ Θεὸς ὑπεσχέθη ἀποκατάστασιν τῆς κυριαρχίας τῆς γῆς μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἀνθρωπότητος ἐκμάθησιν μεγάλων τινῶν μαθημάτων καὶ τοῦτο τυγχάνει ἐπίσης ἕτερον γεγονός. Ὅτι δὲ οἱ ἐπὶ τὰ συμβολικοὶ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν (2,520 ἔτη) λήγουσιν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἀνθρώπινον γένος θὰ ἔχη μάθει πλέον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ταπείνωσιν καὶ ἐνεσιῶσαν ἀνικανότητά του νὰ κυβερνήσῃ τὸν κόσμον ἐπωφελῶς, καὶ θέλει εἶσθαι ἐντεῦθεν παρεσκευασμένον διὰ τὴν βασιλείαν καὶ κυριαρχίαν τοῦ Θεοῦ, τοῦτο ὡσαύτως ἀποτελεῖ τρίτον γεγονός. Ἐνῷ ἄφ' ἑτέρου, τὸ κατάλληλον τοῦ εἰκονικοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ἐνισχύει τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ ἐπὶ τὰ ἔτη τοῦ Ναβουχοδονόσορος, καίτοι ἐκπληρωθέντα κατὰ γράμμα ἐπ' αὐτοῦ, ἐνεῖχον πολὺ μεγαλειτέραν καὶ εὐρυτέραν σημασίαν ὡς τύπος τῶν ἐπὶ τὰ συμβολικῶν καιρῶν τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξεπροσώπει.

Ἡ ἀκριβὴς χρονολογία τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ναβουχοδονόσορος δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ Δανιὴλ, οὐδ' εἶναι ἄλλως τε ζήτημα σπουδαιότητος, διότι ἡ περίοδος τῆς ταπεινώσεώς του προοιτύπου τὴν ὅλην περίοδον τῆς κυριαρχίας τῶν ἐθνῶν,

ἥτις ἤρξατο ὁπότεν τὸ στέμμα τῆς τυπικῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας ἀφηρέθη ἀπὸ τοῦ Σεδεκίου. Ἡ κυριαρχία αὕτη ἐπῆρξε θηριώδους ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς· οἱ καιροὶ αὐτῆς εἰσὶν ἡριθμημένοι, καὶ τὰ ὅριά της ὠρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά· ἡ δὲ ἐπέρβασις αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος.

Ὅπόσον ἀναζωογονητικὸν παρίσταται τὸ οὕτως εἰς τὰς ὄψεις ἡμῶν διανοιγόμενον μέλλον, κατὰ τὸ τέλος τῶν ἐπὶ αὐτῶν καιρῶν ! Οὐτε ὁ Ἰσραὴλ οὔτε καὶ ὁ κόσμος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκείνου ἀντιπροσωπευόμενος, θέλουσιν ἐπὶ πλέον καταπατηθῆναι, καταδυναστευόμενοι καὶ κακοδιοκούμενοι ὑπὸ τῶν θηριωδῶν Ἑθνικῶν ἐξουσιῶν.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ θὰ ἐγκαθιδρυθῇ τότε ἐν τῇ γῇ, ὁ δὲ Ἰσραὴλ καὶ ὁ κόσμος σύμπας θέλουσιν εὐλογηθῇ ὑπὸ τὴν νόμιμον καὶ δικαίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν. Τότε ἡ ρίζα τῆς ἐπαγγελίας καὶ ἐλπίδος, ἡ ἐν Ἐδέμ τὸ πρῶτον φυτευθεῖσα (Γένεσ. γ' 15), μεταφερθεῖσα δ' ἐντεῦθεν τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ μεταφυτευθεῖσα ἐν τῷ Ἰσραὴλ τῷ τυπικῷ λαῷ (Γένεσ. β' . 1 — 3), θέλει βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει ἐκ νέου.

Αὕτη ἤρξατο βλαστάνουσα ἐπὶ τῆς πρώτης ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν· ἀλλ' ὁ δι' αὐτὴν ὠρισμένος καιρὸς δὲν εἶχεν ἐπιστῇ εἰσέτι ὅπως ἐξανθήσῃ καὶ παραγάγῃ τοὺς εὐλογητοὺς αὐτῆς κάρπους ἐν τῇ ἀποκαταστάσει τῶν πάντων. Ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν τὰ θεϊκὰ σημεῖα τῆς ἀνοξέως θὰ εἶναι καταφανῆ, πλουσία δὲ θέλει εἶσθαι ἡ καρποφορία τοῦ ἔαρος, καὶ ἐνδοξος ἡ φθινοπωρινὴ ἐσοδεία, ἥτις μέλλει νὰ συγκομισθῇ πρὸς ἀπόλαυσιν εἰς τοὺς ἐπακολουθήσοντας αἰῶνας τῆς δόξης. Τότε ὁ ἀρχικὸς τῆς γῆς κυριάρχης, μὲ τὰς φρένας αὐτοῦ ἀνακηθείσας, θέλει ἐγκατασταθῇ ὡς τοιοῦτος, τελείως καὶ πάλιν, μὲ ἐπιπρόσθετον μεγαλοπρέπειαν καὶ δόξαν, ὡς προδιαγράφεται ἐν τῷ τύπῳ, καὶ θέλει αἰνεῖ καὶ ὑπερυψοῖ καὶ δοξάζει τὸν Βασιλέα τοῦ Οὐρανοῦ.

Ἀπὸ τοῦδε μάλιστα ἀρχόμεθα βλέποντες τὰς φρένας ἐπιστρεφούσας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα : οἱ ἄνθρωποι ἀφυπνίζονται συναισθανόμενοι τὴν κατάπτωσιν των, καὶ ἀναζητοῦσι

τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς των σκέπτονται καὶ σχεδιάζουσι περὶ καλλιτέρων ὅρων ζωῆς, ἢ ἐκείνων ὑφ' οὓς διετελέσαν ὑποκειταγμένοι ὑπὸ τος θηριώδεις ἐξουσίας. Πρὶν ὁμως φθάσωσιν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἐπὶ πάντων κυριαρχίαν αὐτοῦ, μέλλουσι νὰ δοκιμάσωσιν εἰσέτι τρομερὰν συντάραξιν παραφροσύνης, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἀγωνιώδους καταστάσεως θέλουσιν ἀφυπνισθῇ ἐξησθηνήμενοι, ἀπροσιτάτευτοι, ἐξηγίλημμένοι, ἀλλὰ μὲ τὰς φρένας οὕτως ἐπεστραμμένας ὥστε νὰ ἀναγνωρίζωσι καὶ κλίνωσιν ἐνώπιον τῆς ἐξουσίας Ἐκείνου, ὅστις ἔρχεται ὅπως ἐπανιδρύσῃ τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἀπολεσθεῖσαν ἀρχικὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς μονίμου βάσεως τῆς πείρας καὶ γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Εἶναι ἀληθὲς δι' αἰσιοῦμεν μεγάλα πράγματα ἀπεκδεχόμενοι ὅτι ἐντὸς τῶν ἐπομένων ὁκτὼ ἐτῶν πᾶσαι αἱ ἐνεστῶσαι κυβερνήσεις θέλουσιν ἀνατραπῇ καὶ διαλυθῇ, ἀλλὰ ζῶμεν εἰς ἐλδικόν τινα καὶ ὅλως ἰδιόρρυθμον καιρὸν, ἐν «τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἰεχωβά» καθ' ἣν τὰ γεγονότα διαδέχονται ἀλλήλα τόσον ταχέως· εἶναι δὲ γεγραμμένον ὅτι, «Λόγον συντελῶν καὶ συντέμνων ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἴδε Τόμον Α'. Κεφ. ΙΕ'). Κατὰ τὰ παρελθόντα εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη τὰ ζητήματα ταῦτα ἐξηκολούθησαν κηρυττόμενα καὶ δημοσιευόμενα κατ' οὐσίαν ὡς προεξετέθησαν ἐν ταῦθα. Αἱ ἀναπνυχθεῖσαι δὲ κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ἐπιδράσεις καὶ δυνάμεις διὰ τὴν ὑποόμευσιν καὶ ἀνατροπὴν τῶν ἰσχυροτάτων αὐτοκρατοριῶν τῆς γῆς ὑπῆρξαν ἐκπληκτικαί. Κατὰ τὸν ρηθέντα χρόνον ὁ Κοινωνισμὸς, Σοσιαλισμὸς καὶ Μηθενισμὸς ἀνεφύησαν καὶ ἀνεδείχθησαν ἰσχυροὶ παράγοντες ὥστε προξενούσιν ἤδη μεγάλας στενοχωρίας μεταξὺ τῶν ἀρχόντων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς, τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι λειποψυχοῦσιν ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς προσδοκίας τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπερχομένων δεινῶν, καθότι αἱ ἐνεστῶσαι ἐξουσίαι ἐσαλεύθησαν ἰσχυρῶς, καὶ θέλουσι τέλος παρέλθει ἐν μεγάλῳ θορύβῳ.

Μὲ τὰς ἰσχυρὰς αὐτὰς Γραφικὰς μαρτυρίας ὑπ' ὧν περὶ τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, θεωροῦμεν ὡς ἀποδεδειγμένην ἀλήθειαν τὸ ὅτι τὸ ὀριστικὸν τέλος τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου

τούτου, καὶ ἡ πλήρης ἐγκαθίδρυσις τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, θέλει ἐπιτελεσθῇ μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1914 Μ.Χ. Τότε ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀναπεμπομένη προσευχή, ἀφότου ὁ Κύριος ἡμῶν ἀνεχώρησεν, — «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου» — θέλει ἀπαντηθῇ ὑπὸ τὴν σοφὴν δὲ καὶ δικαίαν ἐκείνην διοίκησιν, πᾶσα ἡ γῆ θέλει πληρωθῇ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Κυρίου, — μετὰ γνώσεως καὶ δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης (Ψαλμ. οβ'. 19 Ἑσα. σι'. 3. Ἀββακ. β'. 14), καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θὰ γίνηται «ἐπὶ γῆς ὡς ἐν οὐρανῷ».

Ἡ δὴλωσις τοῦ Δανιήλ, καθ' ἣν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ θέλει ἐγκατασταθῇ οὐχὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν βασιλειῶν αὐτῶν τῆς γῆς, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐνῶ αὐταὶ ὑφίστανται εἰσέτι καὶ ἐξασκοῦσιν ἐξουσίαν, καὶ οὗτοι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἣτις μέλλει νὰ κατασυντριβῇ καὶ συντελέσῃ πάσας τὰς βασιλείας αὐτὰς (Δανιήλ β'. 44), εἶναι ἀξία τῆς ἰδιαίτερας ἡμῶν προσοχῆς. Οὕτω συνέβη μὲ ἐκάστην τῶν θηριωδῶν αὐτῶν κυβερνήσεων: Ἐκάστη τούτων ὑφίστατο πρὶν ἀποκτήσῃ παγκόσμιον κυριαρχίαν. Ἡ Βαβυλὼν ὑφίστατο ἀπὸ πολλοῦ πρὶν κατακτῆσθαι τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ καταστῇ κοσμοκράτωρ (Δαν. β'. 37, 38). Ἡ Μηδο-Περσία ὑφίστατο ἐπίσης πρὶν νικήσῃ τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὕτω καθιεξῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς βασιλείας. Αὐταὶ ἔδει νὰ ὑφίστανται ἐκ τῶν προτέρων καὶ προσκτίσωσιν ὑπεριτέρως δυνάμεις πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ νικήσωσι τὰς ἄλλας. Τὸ αὐτὸ ἐπίσης ἀληθεύει καὶ διὰ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· αὕτη ὑπῆρξεν ἐν ἐμβρυώδει μορφῇ ἐπὶ δέκα ἐννέα ἑκατονταετηρίδας· ἀλλὰ καὶ αὕτη μετὰ τοῦ κόσμου ἐν γένει ἐγένετο ὑποτελῆς εἰς τὰς «ὑπερεχούσας ἐξουσίας» «τὰς ὑπὸ Θεοῦ τεταγμένας». Ἐωσοῦ δὲ οἱ ἐπὶ αὐτῶν καιροὶ λήξωσιν, ἡ τοῦ Θεοῦ Βασιλεία δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν παγκόσμιον κυριαρχίαν. Ἐν τούτοις, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ, καὶ αὕτη δεόν νὰ προσκτίσῃ ἀποχρῶσας δυνάμεις ὅπως ἀνατρέψῃ τὰς βασιλείας αὐτὰς, πρὶν κατασυντριβῇ καὶ διαμελίσῃ αὐτάς.

Οὕτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ Ἰεχωβά, τῇ «ἡμέρᾳ τῆς Ολίψεως» ὁ Κύριος ἡμῶν ἀναλαμβάνει τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν (τὴν μέχρι τοῦδε ἀπρακτοῦσαν) καὶ βασιλεύει.

αὕτη δεῖναι ἡ αἰτία ἥτις θέλει ἐπιφέρει τὴν θλῆψιν, καίτοι ὁ κόσμος δὲν μέλλει νὰ ἀναγνωρίσῃ ταύτην ἐπὶ τινι καιρόν. Ὅτι οἱ ἅγιοι θέλουσιν μετᾶσχει εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς κατασυντρίψεως τῶν βασιλειῶν τοῦ παρόντος, οὐδεμίᾳ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία. Εἶναι γεγραμμένον δι: «Ἡ δόξα αὕτη θέλει εἶσθαι εἰς πάντας τοὺς ὁσίους-αὐτοῦ—νὰ κήμωσι τὴν γεγραμμένην κρίσιν, νὰ δέσωσι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν μὲ ἀλύσεις, καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν μὲ δεσμὰ σιδηρὰ—(Ψαλμ. ρμθ' . 8, 9) καὶ πάλιν, «Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν μέχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἔξουσίαν ἐπὶ τῶν ἔθνων, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ράβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται — Ἀποκλ. β' . 26, 27· Ψαλμ. β' . 8, 9.

Ἄλλ' ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ τόμῳ ἡμετέρα ἔρευνα περὶ τῆς μεγάλης διαφορᾶς τοῦ χαρακτηῖρος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἐνός, καὶ τῶν θηριωδῶν βασιλειῶν τῆς γῆς ἀφ' ἑτέρου, ἔχει ἤδη ἡμᾶς εἰς θέσιν ὅπως ἴδωμεν ἐπίσης τὴν μεταξὺ τῶν ἰδιαιτέρων αὐτῶν μεθόδων τοῦ πολέμου διαφορὰν. Αἱ μέθοδοι τῆς ἐκπορθήσεως καὶ κατασυντρίψεως θέλουσιν εἶσθαι εὐρέως διάφοροι οἷωνδήποτε ἄλλων μεθόδων, δι' ὧν ἀνετράπησαν ἔθνη μέχρι τοῦδε. Ἐκεῖνος ὅστις ἤδη ἀναλαμβάνει τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν ἵνα βασιλεύσῃ, παρίσταται συμβολικῶς (Ἀποκλ. ιθ' . 15) ὡς τις ἐκ τοῦ ὄντος τοῦ ὁποίου ἐκπορεύεται ρομφαία ὀξεῖα, «ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτοὺς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ράβδῳ σιδηρᾷ». Ἡ ρομφαία ἡ ἢ μάχαιρα αὕτη εἶναι ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ (Ἐφεσ. σί' . 17): οἱ δὲ ζῶντες ἐκ τῶν ἁγίων, ὡς ἐπίσης καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν τοῦ κόσμου, χρησιμοποιοῦνται ἤδη ὡς σιρᾶται τοῦ Κυρίου πρὸς ἀνατροπὴν τῶν πλανῶν καὶ τοῦ κακοῦ. Πλὴν ὥς μὴ σπεύσῃ τις νὰ συμπεράνῃ δι: εἰρηνικὴ τις ἐπιστροφὴ τῶν ἔθνων συμβολίζεται ἐνταῦθα· διότι ὅπως τοῦναντίον τούτου διδάσκεται εἰς πλεῖστα Γραφικὰ χωρία, ὡς εἰς τὰ Ἀποκλ. ια' . 17, 18. Δανλ. ιβ' . 1. Β . Θεσσαλ. β' . 8 Ψαλμοὶ ρμθ' . καὶ μζ' .

Μὴ ἐκπλαγῇτε, λοιπόν, ὅποταν εἰς ἐπόμενα κεφάλαια ἴδῃτε προσαγομένας ἀποδείξεις μαρτυρούσας δι: ἡ ἰδρυσις τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἔχει ἤδη ἀρχίσαι, δι: ἐν τῇ προφητείᾳ κα-

ταδεικνύεται ὡς μέλλουσα ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐαυ-  
τῆς ἐξουσίας κατὰ τὸ 1878 Μ. Χ., καὶ οὗτος ὁ πόλεμος τῆς  
ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος. (Ἀ-  
ποκλ. ιστ. 14), οἷς δὲν θέλει λήξαι εὐμὴ μόνον μετὰ  
τῆς πλήρους ἀνατροπῆς τῆς ἐνεσιώσης διακυβερνήσεως τῆς  
γῆς, ἤρξατο ἤδη. Ἡ περισυναγωγή τῶν στρατευμάτων τυγ-  
χάνει ἐναργῶς ὁρατὴ ἐξ ἀπόψεως τοῦ Θείου Λόγου.

Ἐὰν ἡ ὄρασις ἡμῶν διατελῇ ἀνεπηρέαστος καὶ ἀπαρακώ-  
λυτος ἀπὸ προλήψεων, λαμβάνοντες τὸ τηλεσκόπιον τοῦ Λόγου  
τοῦ Θεοῦ, ὁρῶντες προσαρμοζομένου, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἴδω-  
μεν σαφῶς τὸν χαρακτῆρα πολλῶν συμβαινόντων, καὶ ὀριζο-  
μένων ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ ὡς μελλόντων νὰ λάβωσι χώραν  
ἐν τῇ «ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου» — θὰ ἴδωμεν οὖν διατελοῦμεν ἐν  
τῷ μέσῳ ἀκριβῶς τῶν τοιούτων γεγονότων, καὶ οὗτος «ἡ  
ἡμέρα ἡ Μεγάλη τῆς Ὁργῆς Αὐτοῦ ἦλθεν».

Ἡ ρομφαία τῆς ἀληθείας, ἡ ἀνιχνεύσασα ἤδη, μέλλει νὰ πα-  
τάξῃ πᾶν φαῦλον σύστημα, συνήθειαν καὶ ἔξιν — πολιτικῆς,  
κοινωνικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς φύσεως· οὐ μὴν, ἀλλὰ δυνά-  
μεθα ἤδη νὰ ἴδωμεν οὗτος τὸ πάταγμα τοῦτο ἤρχισεν· ἡ ἐλευ-  
θερία τοῦ σκέπτεσθαι, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, πολιτικά τε  
καὶ θρησκευτικά, ἀπὸ πολλοῦ ἐξαφανισθέντα ὑπὸ βασιλεῖς  
καὶ αὐτοκράτορας, πάπας, συνόδους, συγκλήτους, παραδόσεις  
καὶ σύμβολα πίστεως, ἤρχισαν ἤδη ἐκτιμώμενα καὶ διεκδικού-  
μενα ὅσον οὐδέποτε πρότερον. Ὁ ἐσωτερικὸς ἀγὼν ἤρξατο  
ὑποδαυλιζόμενος, καὶ θέλει ἐκσπάσει μετ' οὐ πολὺ ὡς πῦρ  
καταναλίσκον· ἀνθρώπινα δὲ συστήματα, καὶ πλάναί, αἵτινα  
ἐπὶ αἰῶνος ἔχουσι δεσμεύσει τὴν ἀλήθειαν καὶ καταδυναστεύ-  
σει τὴν συστημάζουσαν καὶ ἀγωνιῶσαν κτίσιν, δεόν νὰ τα-  
κῶσιν ἀπ' ἐνώπιον αὐτοῦ. Ναί, ἡ ἀλήθεια — καὶ ἡ ἀπαντα-  
χοῦ διαδιδόμενη καὶ αὐξάνουσα γνῶσις ταύτης — εἶναι ἡ ρομ-  
φαία ἡ εἰς ἀμηχανίαν περιάγουσα καὶ πλήττουσα τὰς κεφαλὰς  
δεσποζόντων ἐπὶ πολλῶν τόπων. (Ψαλμ. ρί. 6). Καὶ ἐν  
τούτοις, ὅποια εὐλογία ὑποκρύπτεται ἐν τῇ θλίψει ταύτῃ! αὕτη  
θέλει παρασκευάσει τὴν ἀνθρώπινην πρὸς πληρεστέραν ἐκ-  
τίμησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ  
Βασιλέως τῆς Δικαιοσύνης.

Καθ' ὅσον δὲ οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι, εἰς θέσιν νὰ κατανοῶ-  
 σιν ὅτι κρίσις ἐτέθη εἰς τὸν κανόνα, καὶ δικαιοσύνη εἰς τὴν  
 στάθμην (Ἦσα. κη'. 17), θὰ μανθάνωσιν ὡσαύτως ὅτι οἱ  
 αὐστηροὶ νόμοι τῆς δικαιοσύνης καὶ μόνον δύνανται νὰ ἐξα-  
 σφαλίσωσι τὰς εὐλογίας, τὰς ὁποίας πάντες ἐπιποθοῦσι. Τε-  
 λείως δ' ἀποτεθαρρημένοι ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὁδῶν, καὶ τῆς  
 ἐλεεινῆς καρποφορίας τῆς ἰδιοτελείας των, μετὰ χαρᾶς θέλου-  
 σιν ἀποδεχθῇ καὶ ὑποκύψει εἰς τὴν δικαίαν ἐξουσίαν, ἣτις θὰ  
 ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀνθρωπότητος. Οὕτω δέ, ὡς  
 εἶναι γεγραμμένον, «Θέλει ἐλθεῖ ἡ ἐπιθυμία πάντων τῶν  
 ἔθνων» — ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον καὶ ἀπε-  
 ριόριστον κυριαρχίαν τοῦ Κεχρισμένου τοῦ Ἰεχωβά.

Θεὸς τὸ φροῦρον ἡμῶν  
 Ἄσπις ἐν τοῖς κινδύνοις,  
 Καὶ βοηθὸς παντός· πιστοῦ  
 Ἐν ὥρᾳ τῆς ὀδύνης·  
 Κατὰ τοῦ πονηροῦ,  
 Τῶν τέκνων Του ἐχθροῦ,  
 Προπύργιον ἡμῶν  
 Ὁ μέγας Ἡγεμὼν,  
 Ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης.

Ἐὰν ὁ κόσμος ἐγερθῇ  
 Ἡμᾶς νὰ ἀφανίσῃ,  
 Θέλομεν ἄρα φοβηθῇ  
 Μὴ ὄντως κατισχύσῃ ;  
 Ταχέως ὁ Θεὸς  
 Θὰ ἔλθῃ ἀρωγός,  
 Κι' ἐν τῇ δυνάμει του  
 Τῆς ἀληθείας Του  
 Τὸ κράτος θὰ ἰδρῦσῃ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

### Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ

Ὁ Τοῦπος τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς ἄλλα μέρη τοῦ Θείου σχεδίου. — Πῶς καὶ πότε θὰ ἴδῃ αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία — Πῶς καὶ πότε ἡ δόξα του Κυρίου θέλει ἀποκαλυφθῇ οὕτως, ὥστε πᾶσα σὰρξ ὁμοῦ θὰ ἴδῃ αὐτόν. — Γραφικὰ ρητὰ φαινομενικῶς διαπυχόμενα καὶ ἀποδεικνυόμενα ὡς διατελοῦνται ἐν πλήρῃ ἁρμονίᾳ — «Ἐρχεται ὡς κλέπτεις». — «Ἀνεῖ ἐξωτερικοῦ τινος σπηzieυ». — Καὶ ἐν τοῦτοις, ἐν «κελεύσματι». — «Ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλων». — «Θέλει ἡχῳ τῆς μεγάλῃς ἢ ἐσχάτης σάλπιγγος». — «Θέλει ἀποκαλυφθῇ ἐν πυρὶ φλογὸς κάμνων ἐκδικησίν». — «Ὡς μὲν ὅλα ταῦτα «θέλει ἐλθεῖ οὕτω, καθ' ὃν τρόπον ἀνεκλήθη». — «Ἀποδείξει τῆς σπουδαιότητος τῶν προφητευμένων καιρῶν, καὶ ἡ ἁρμονία τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐνδειξεων πρὸς τὰ προλεχθέντα.

ὍΤΙ ΗΔΗ εἶδομεν μελετῶντες ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ταχείας λήξεως τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, καὶ ἡ βεβαιότης οὗ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐλπίδος τῆς Ἐκκλησίας θεὸν νῦν προηγηθῇ τῆς λήξεως ταύτης, τείνουν μόνον νὰ διεγείρωσι τὴν ὄρεξιν ἐκείνων ὅσοι ἤδη προσδέχονται τὴν παράκλησιν ἢ παρηγορίαν τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ τοιοῦτοι θὰ αἰσθάνωνται πεινῶντες οἶονεὶ διὰ πᾶσαν πληροφορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ θὰ ἔξη προσπορίσει ἡμῖν διὰ τῶν προφητειῶν, σχετικῶς πρὸς τὸν «θερισμόν», τὸ τέλος ἢ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ παρόντος αἰῶνος — τὸν διαχωρισμόν τοῦ οἴτου ἀπὸ τῶν ζιζανίων, τῶν μεταξὺ τῶν ζώντων μελῶν τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, καὶ τὸν χρόνον τῆς μεταλλαγῆς τῶν νικητῶν, ἵνα ὥσι μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ Κεφαλῆς των, καὶ ὅμοιοι πρὸς αὐτόν.

Ἄλλ' ἵνα ἐκτιμήσωμεν τὴν λογικὴν τάξιν τῆς προφητικῆς διδασκαλίας ἐπὶ τῶν βαθέως ἐνδιαφερόντων αὐτῶν ζητημάτων.

των, παρίσταται ὡς ἀπολύτως ἐπάναγκες νὰ ἔχωμεν σαφῇ ἀντίληψιν τοῦ τε σκοποῦ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν μέλλει ν' ἀποκαλυφθῇ. Ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ ἀποβλέπει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν διαλλαγὴν «παντὸς θέλοντος» ἐκ τοῦ κόσμου, μέσῳ τῆς διακυβερνήσεως, τῆς διδασκαλίας καὶ παιδαγωγήσεως τῶν ἀνθρώπων, ἅτινα πάντα καλοῦνται ἄλλως κρίσις καὶ εὐλογία, πεποίθαμεν ὅτι πάντες οἱ ἀναγνώσται τοῦ ἀνα χεῖρας τόμου θὰ ἔχωσι πεισθῇ ἤδη περὶ τούτου ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Α' τόμου. Ὁ τρόπος τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου, καὶ συνεπῶς τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, εἶναι ὑψίστης σπουδαιότητος ζήτημα ἐνταῦθα, πρὶν ἢ προβῶμεν ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν περὶ τοῦ καιροῦ τοῦ θεωρισμοῦ, κλπ. Ὁ ἀναγνώστης θέον νὰ διακρατῇ ἐν νῷ εὐκρινῶς τὸν σκοπὸν αὐτὸν μελετῶν ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπανόδου τοῦ Κυρίου ἡμῶν· νὰ ἔχη δ' ἐπ' ὅψιν τοῦ ἀμφοτέρω ταῦτα ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ χρόνου. Τοῦτο εἶναι ἐπάναγκες ὡς ἀντιδοτοί· κατὰ τῶν πεπλανημένων θεωριῶν, αἵτινες ἤδη ἔχουν προκαταλάβει πολλὰς διανοίας, καὶ αἵτινες στηρίζονται ἐπὶ ψευδῶν ἰδεῶν περὶ τε τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ἐπιλήφθητι καὶ κράτησον ἐπ' ὅψιν σου ὅσον τὸ δυνατόν σταθερῶς τὸ ἤδη ἀποδειχθὲν γεγονὸς, ὅτι τὸ σχεδίου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐναρμόνιον τι ὅλον, ἐνεργούμενον διὰ τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὅτι τὸ ἔργον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως σχετίζεται πρὸς τὸ ἔργον τῆς πρώτης ὡς ἀποτέλεσμα πρὸς αἰτίαν· Τοῦτέστιν, τὸ μέγα ἔργον τῆς Ἀποκαταστάσεως κατὰ τὴν δευτέραν ἔλευσιν ἔπεται τοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν ἐπιτελεσθέντος ἔργου τῆς Ἀπολυτρώσεως ὡς λογικὴ ἐκείνου συνέπεια, συμφώνως πρὸς τὸ θεῖον σχέδιον. Ἐπομένως ἡ ἐπάνοδος τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ ἀνατολὴ ἐλπίδος διὰ τὸν κόσμον, ὁ καιρὸς τῆς ἐπιδαψιλεύσεως τῶν διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως ἐξασφαλισθεισῶν εὐνοiῶν, — τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος ὄντος ἀπλῶς μιᾷ μεσολαβούσης παρενθέσεως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐκλέγεται ἐκ τοῦ κόσμου ἡ νύμφη τοῦ Χριστοῦ, ὅπως συνδεθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου

της εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως, ὅπερ Αὐτὸς ἐργάζεται ὅπως ἐκπληρώσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἣτις διετέλεσεν ἀναπτυσσομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, μέλλει νὰ συνδεθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ χιλιετοῦς αἰῶνος, τὸ πρῶτον τοῦ Χριστοῦ ἔργον, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, θέον νὰ εἶναι ἢ εἰς Ἐαυτὸν ἐπισύναξις τῆς ἐκλεκτῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, περὶ ἧς ἀναφέρεται καὶ διὰ τοῦ Προφήτου εἰς Ψαλμ. ν 5, ἐνθα λέγει, «Συναυθροισατέ μοι τοὺς δούλους μου—οἵτινες ἔκαμον συνθήκην μετ' ἐμοῦ ἐπὶ θυσίας». Ὁ καιρὸς τῆς ἐπισυναξέως ἢ τοῦ θερισμοῦ εἶναι ἢ μεταξὺ τῶν δύο αἰῶνων μεσολαβοῦσα περίοδος ἐκ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἣτις ἀφ' ἐνδὸς μὲν τερματίζει τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀφ' ἐτέρου εἰσάγει τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος (Ἴδε τόμος Α σελ. 247—250, 264—268 καὶ τὸ Σχεδιόγραμμα τῶν Αἰώνων). Ἡ περίοδος αὕτη τοῦ θερισμοῦ οὐχὶ μόνον ἐπιτελεῖ τὸν διαχωρισμὸν τοῦ σίτου ἀπὸ τῶν ζιζανίων ἐν τῇ κατ' ὄνομα Ἐκκλησίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τὴν περισυλλογὴν καὶ τὸν δοξασμὸν τῆς τάξεως τοῦ σίτου, ἀλλ' αὕτη μέλλει ὡσαύτως νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν καῦσιν (καταστροφὴν) τῶν ζιζανίων (ὡς ζιζανίων—ἢ κατ' ἀπομίμησιν σίτου—οὐχὶ ὡς ἀτόμων καθότι τὸ πῦρ τῆς καταστροφῆς εἶναι συμβολικὸν ὡς ἐξίσου καὶ τὰ ζιζάνια), καὶ τὸν τρυγητὸν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐφθαρμένης καρποφορίας τῆς «Ἀμπέλου τῆς γῆς» (τὰς ἀνθρωπίνας φιλοδοξίας, ἀπληστίας καὶ ἰδιοτελείας), ἣτις ἐπὶ αἰῶνας ἠϋξανε καὶ ὠρέμαζεν ἐν ταῖς βασιλείαις τοῦ κόσμου, καὶ ἐν τοῖς ποικίλοις πολιτικοῖς καὶ κοινωνικοῖς ὀργανισμοῖς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Καίτοι δὲ κατεδείξαμεν, πραγματευόμενοι περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐλεύσεως, δι' αὕτη θέλει εἶσθαι προϋπωπικὴ τοιαύτη, θέον καὶ πάλιν νὰ προφυλάξωμεν τὸν ἀναγνώσιν ἀπὸ τῆς περὶ τὸ σκέπτεσθαι συγχύσεως, ἐξετάζοντες τὰς δύο φαινομενικῶς διαμαχομένας ἐκφράσεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν—«Ἰδοὺ ἐγὼ μετ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», καὶ «Πορεύομαι ἐτοιμασαι τόπον ὑμῖν... πάλιν δὲ ἔρχομαι

καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτόν». (Ματθ. κη'. 20. Ἰωαν. ιδ' 2, 3). Τὸ ἐξῆς περιστατικὸν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα τῆς μεταξὺ τῶν δύο ὑποσχέσεων ὑφισταμένης ἁρμονίας : — Φίλος τίς μέλλων ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τινος ἄλλου, τῷ εἶπεν, Ἐνθυμοῦ, θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ δι' ὅλον τοῦ ταξειδίου σου Τίνι τρόπῳ ; Οὐχὶ βεβαίως προσωπικῶς διότι ἀμφότεροι ἐπέβησαν ἀμαξοστοιχιῶν διευθυνομένων κατ' ἀντιθέτους ἀπ' ἀλλήλων διευθύνσεις, καὶ εἰς ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα. Ἡ ἔννοια τῶν λόγων του ἦτο ὅτι, ἐν ἀγάπῃ, ἐν σκέψει, καὶ μερίμνῃ ὑπὲρ ἀλλήλων, δὲν ἤθελον χωρισθῇ ἀπ' ἀλλήλων. Ἐν παρομοίᾳ ἀλλ' ἔτι πληρεστέρα ἐννόη, ὁ Κύριος ὑπῆρξεν ἀείποτε μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Του, δυνάμενος διὰ τῆς θείας αὐτοῦ δυνάμεως νὰ ἐπιβλέπῃ, διευθύνῃ καὶ βοηθῇ τοὺς πιστοὺς του ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐξετάζομεν τώρα, οὐχὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μεθ' ἡμῶν, ὑπὸ τὴν μεταφορικὴν αὐτὴν σημασίαν, ἀλλὰ τὸν τρόπον τῆς δευτέρας προσωπικῆς αὐτοῦ παρουσίας καὶ ἐπιφανείας, «ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ».

Αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται πάλιν ἵνα βασιλεύσῃ ὅτι πρέπει νὰ βασιλεύσῃ ἕως οὗ θέσῃ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ — πάντας τοὺς ἐναντίους, πάντα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου διὰ μέσου τῆς μεγάλης ἀποκαταστάσεως, τὴν ὁποίαν ἔρχεται νὰ ἐπιτελέσῃ — ὅτι ὁ ἔσχατος ἐχθρὸς ὅστις μέλλει νὰ καταργηθῇ εἶνε ὁ θάνατος (Α'. Κοριν. ιε' . 25, 26), καὶ ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ χίλια ἔτη. Ἐπομένως, ὡς ἔδει νὰ προσδοκῶμεν, εὐρίσκομεν πολὺ μεγαλύτερον χώρον ἐν ταῖς προφητείαις καθιερούμενον εἰς τὴν δευτέραν ἔλευσιν καὶ τὰ χίλια ἔτη τῆς θριαμβευτικῆς βασιλείας καὶ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ κακοῦ, ἢ εἰς τὰ τριάκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη τῆς πρώτης ἐλεύσεως τῆς σκοπούσης τὴν ἀπολύτρωσιν. Καὶ ὡς εὐρομεν ὅτι ἡ προφητεία θίγει τὰ διάφορα σπουδαῖα σημεῖα τῶν τριάκοντα τεσσάρων ἐκείνων ἐτῶν, ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ καὶ Ναζαρεὶ μέχρι τῆς χολῆς καὶ τοῦ ὄξους, τοῦ κληρωθέντος ματισμοῦ, τοῦ σταυροῦ, τοῦ τάφου καὶ τῆς ἀναστάσεως,

οὕτως ἐπίσης εὐρίσκομεν δι' ἡ προφητεία ὁμοιοτρόπως ἄπτεται διαφορῶν σημείων τῶν χιλίων ἐτῶν τῆς δευτέρας παρουσίας, καὶ ἰδιαίτερος τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους αὐτῶν.

Ἡ δευτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσία θέλει καλύψει πολὺ μακροτέραν περίοδον χρόνου, ἢ ἡ πρώτη. Ἡ ἀποστολὴ τῆς πρώτης τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐλεύσεως ἔληξεν εἰς ὀλιγώτερον τῶν τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν χρονικὸν διάστημα, ἐνῶ, ὅπως συμπληρωθῇ τὸ διωρισμένον ἔργον τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας, θὰ ἀπαιτηθῶσι χίλια ἔτη. Οὕτω δὲ ἐκ πρώτης ὄψεως δύναται νὰ γείνη καταφανὲς ὅτι, καίτοι τὸ ἔργον τῆς πρώτης ἐλεύσεως δὲν ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον σπουδαῖον τοῦ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως — κατ' ἀλήθειαν, τοῦτο ὑπῆρξεν ἐπὶ τοσοῦτον σπουδαῖον ὥστε τὸ ἔργον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως οὐδέποτε ἤθελεν εἶσθαι δυνατόν ἄνευ ἐκείνου, — ἐν τούτοις τὸ πρῶτον ἔργον δὲν ἦτο τοσοῦτον ποικίλον, καὶ ἐπομένως ἀπῆται ὀλιγώτεραν περιγραφὴν ἢ τὸ ἔργον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως,

Ἐξετάζοντες περὶ τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου ἐλεύσεως, δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν δι' αἱ προφητεῖαι, εἰδικώτερον ἐνταῦθα ἢ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν, θὰ σημειῶσιν ἰδιαίτερος βαρυσήμαντόν τινα στιγμήν τῆς ἀφίξεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ θὰ ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ γεγονός τῆς παρουσίας Αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ συνήθης τοῦ Θεοῦ μέθοδος δὲν εἶναι τοιαύτη. Οὐδὲ συνέβη οὕτω κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν. Ἡ πρώτη ἔλευσις τοῦ Μεσσία δὲν ἐσημειώθη διὰ τινος αἰφνυδίου ἢ ἐκπληκτικῆς ἐπιδείξεως, ἐκτὸς τῆς συνήθους τάξεως τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐξεδηλώθη καὶ ἀπεδείχθη διὰ τῆς βαθμιαίας ἐκπληρώσεως τῶν προφητειῶν, δεικνυσσῶν εἰς πάντα προσεκτικὸν παρατηρητὴν ὅτι τὰ προσδοκώμενα νὰ λάβωσι χώραν γεγονότα ἐξεπληρώθησαν ἐν τῷ ἑαυτῶν καιρῷ. Οὕτω δὲ θέλει συμβῇ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν. Εἶναι μικροτέρας σπουδαιότητος ζήτημα τὸ νὰ ἐξεύρωμεν τὴν στιγμήν ἀκριβῶς τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, παρὰ τὸ νὰ διακρίνωμεν τὸ γεγονός τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ὅπου αὐτὸς ἔχει ἀφικθῇ· ὡς ἐπίσης κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσίν του ἦτο μᾶλλον σπουδαῖον ζήτημα νὰ δυνηθῇ τις ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν

παρουσίαν αὐτοῦ, καὶ ὅσον ταχύτερον τοῦτο τόσον καὶ καλλίτερον, ἀλλὰ πολὺ ὀλιγώτερον σπουδαῖον ἢ το βεβαίως τὸ νὰ γνωρίσῃ τις τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς γεννήσεώς του. Ἐξετάζοντες περὶ τῆς δευτέρας ἐλευθέρως, ἢ πρᾶξις τῆς ἐλευθέρως καὶ ἡ σιγμὴ τῆς ἀφίξεως τοῦ Κυρίου λαμβάνονται συνηθέστερον ὑπὸ σκέψιν παρὰ τῶν πολλῶν, ἐνῶ ταῦτα ἔδει νὰ θεωρῶνται καὶ ὑπολογίζονται ὡς ἡ περίοδος τῆς παρουσίας Του, ὡς ἦτο ἡ πρώτη αὐτοῦ ἔλευσις. Ἡ ἀκριβὴς σιγμὴ καθ' ἣν ἡ παρουσία αὕτη ἤθελεν ἀρχίσαι θὰ ἐφαίνετο τότε μικροτέρας σπουδαιότητος ζήτημα, ὃ δὲ σκοπὸς τῆς ἐλευθέρως καὶ τὸ ἔργον ὅπερ θὰ γείνη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς παρουσίας του θὰ ἐλάμβανε τότε τὴν μεγαλειτέραν ἐξέτασιν καὶ σκέψιν.

Δέον ἐπίσης νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διὸ ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν εἶναι πλέον ἀνθρώπινος ὑπαρξίς· διὸ ὡς ἄνθρωπος παρέδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, γενόμενος ἄνθρωπος δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπόν. (Α'. Τιμοθ. β'. 6 Ἐβρ. ι'. 4, 5. Α'. Κορινθ. ιε'. 21, 22). Ἡδὴ διατελεῖ ὑπερυψωμένος εἰς τὴν θείαν φύσιν. Τούτου δ' ἕνεκα καὶ ὁ Παῦλος ἔλεγει, «Εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν οὕτω» (Β'. Κορινθ. ε'. 16). Ὅταν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ἀνέστη πνεῦμα ζωοποιοῦν (Α'. Κορινθ. ιε'. 45), καὶ οὐχὶ ἄνθρωπος, ἐκ γῆς χοῦκος. Ὑπ' οὐδεμίαν ἔποψιν ἢ βαθμὸν εἶναι ἄνθρωπος πλέον· δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἐμάθομεν (ἴδε Τόμος Α'. Κεφαλ. Ι'.)—ὅτι αἱ φύσεις εἰσὶν κειχωρισμέναι καὶ διακεκριμέναι. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν εἶναι πλέον ὑπ' οὐδεμίαν ἔποψιν ἢ βαθμὸν ἀνθρώπινος ὑπαρξίς, δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ ὡς ἄνθρωπος, ὡς κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν. Ἡ δευτέρα αὐτοῦ ἔλευσις θέλει εἶσθαι κατὰ ὅλως διάφορον τρόπον, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ διάφορον σκοπόν.

Σημειοῦντες τὸ γεγονός ὅτι ἡ «ἀλλαγὴ» τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀπὸ ἀνθρωπίνης εἰς θείαν φύσιν, κατὰ τὴν ἀνάστασίν του, ὑπῆρξεν ἀλλαγὴ κατὰ πολὺ μεγαλειτέρα ἐκείνης, ἣτις ἔλαβε χώραν τριάκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη πρὸ αὐτῆς, ἀπότε

ἐκένωσεν ἑαυτὸν τῆς δόξης τῆς πνευματικῆς ὑποστάσεως καὶ «ἐγένετο σὰρξ», δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐπωφελῶς καὶ λίαν λεπτομερῶς τὴν κατὰ τὸ τεσσαρακονθήμερον μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐνέργειαν αὐτοῦ, πρὶν ἢ «μεταβῇ πρὸς τὸν Πατέρα», καθότι ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς τῶν τεσσαράκοντα ἐκείνων ἡμερῶν εἶναι ἐκεῖνος ὅστις μέλλει νὰ ἔλθῃ πάλιν, καὶ οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ὡς ἡμέτερον ἀντίτυπον ἐν τῷ θανάτῳ Ἐκεῖνος ὅστις ἐθανατώθη σὰρξ ἐξωοποιήθη ἐπίσης ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ πνεῦμα—*Α' Πέτρ. γ' 18.*

Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν δὲν ἔρχεται ὅπως ὑποταχθῇ εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἐξουσίας, νὰ πληρώσῃ φόρον τῷ Καίσαρι καὶ ὑποστῇ ταπείνωσιν, ἀδικίαν καὶ βίαν, ἀλλ' ἔρχεται νὰ βασιλεύσῃ, ἐξασκῶν πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Δὲν ἔρχεται, λοιπὸν, ἐν τῷ σώματι τῆς ταπεινώσεώς του, τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι, τὸ ὁποῖον ἔλαβε διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου, ὑποδεέστερον τοῦ προηγουμένου ἐνδόξου σώματος του (*Ἐβρ. β' 9*), ἀλλ' ἐν τῷ ἐνδόξῳ πνευματικῷ σώματί του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαύγασμα τῆς ὑποστάσεως τοῦ Πατρὸς (*Ἐβρ. α' 3*)· διότι, ἕνεκα τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς αὐτοῦ, διατελεῖ ἤδη ὑπερῃψωμένος εἰς τὴν θείαν φύσιν καὶ ὁμοιότητα, τοῦ Θεοῦ χαρίσαντος αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα—ἐξαιρουμένου μόνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατρὸς. (*Φιλιπ. β' 9 Α. Κορινθ. ιε' 27*). Ὁ Ἀπό-

---

\* Τὸ πρῶτοντον κείμενον ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῷ ἀναγινώσκει ἀπλῶς:— «Θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι».—Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐθανατώθη ὡς σὰρξ, ἢ ἀνθρώπινος ὑπόστασις, ἀλλ' ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν πνευματικῆ ὑπόστασις. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Ἐκκλησίᾳ μέλλει νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κεφαλὴν ἢ το ὁμοίᾳ πρὸς ἐκείνην, ἥτις περιγράφεται ὡς ἐπιφυλασσομένη διὰ τοὺς νικῶντας, οἵτινες μέλλουσι νὰ μεταλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν πνευματικὴν φύσιν, καὶ γίνωσιν ὅμοιοι μέ Αὐτόν—«κοινωνοὶ θείας φύσεως». Συνεπῶς, ἡ ἐπομένη περιγραφὴ τῆς μεταλλαγῆς τῶν ἁγίων ἐφαρμόζεται ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Κύριόν των· δηλ.—«Σπεύρεται ἐν ἀτιμίᾳ ἐγείρεται ἐν δόξῃ, σπεύρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· σπεύρεται σῶμα ψυχικὸν ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν».

στολος δεικνύει ἡμῖν ὅτι «οὐπω ἐφανερώθη» εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἡμῶν νόησιν πρὸς τί εἶναι ὅμοιος τότε. Ἐπομένως δὲ γνωρίζομεν πρὸς τί θέλομεν εἶσθαι ὅμοιοι, ὅταν θὰ γείνωμεν ὅμοιοι μὲ Αὐτόν, ἀλλὰ δυνάμεθα (ἡ Ἐκκλησία) νὰ χαίρωμεν ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ ἡμεθα μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅμοιοι πρὸς αὐτόν, καὶ «ὀψόμεθα αὐτὸν καθὼς ἔσθιν (Α. Ἰωάν. γ'. 2) — οὐχὶ ὅπως ἦτο κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν ἐν ταπεινώσει, ὅποτε εἶχεν ἀποθέσει τὴν προτέραν αὐτοῦ δόξαν, καὶ ἐπιώχευσσε χάριν ἡμῶν ἵνα ἡμεῖς διὰ τῆς πτωχείας ἐκείνου πλουτίσωμεν.

Ἐὰν ἐπιστήσωμεν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν εἰς τὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν τῶν μεθόδων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ὧς ἐφανερώσε τὴν παρουσίαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸ ταύτης, τοῦτο θὰ βοηθήσῃ ἡμᾶς ἵσως νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ αὐτὴ σοφία θέλει ἐκδηλωθῇ ἐν τοῖς τρόποις ἢ μεθόδοις τῆς ἀποκαλύψεως ἑαυτοῦ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, εἰς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν κόσμον — μεθόδοις οὐχὶ κατ' ἀνάγκην κατὰ πάντα ὁμοίαις πρὸς ἐκείνας, ἀλλ' ἐν ἐκάστη περιπτώσει καλῶς ἀνταποκρινομέναις πρὸς τὸν σκοπὸν του, ὅστις οὐδέποτε ἀποβλέπει νὰ θορυβήσῃ ἢ νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ὅπως πείσῃ τὴν ψυχρὰν καὶ ἡρεμον αὐτῶν κρίσιν περὶ τῶν μεγάλων ἀληθειῶν, αἵτινες μέλλουσι νὰ τεθῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν. Ἡ πρώτη ἔλευσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν ἦτο ἐκπληκτικὸν, διεγερτικὸν, ἢ ἐκφοβιστικὸν τι γεγονός. Πόσον ἡσύχως καὶ ταπεινοφρόνως ἦλθε τότε! οὕτως, ὥστε μόνον ἐκεῖνοι οἵτινες εἶχον πίστιν καὶ ταπεινοφροσύνην ἠδυνήθησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν τῷ ταπεινογεννήτῳ νηπίῳ, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τῶν θλίψεων, ἐν τῷ φίλῳ τῶν ταπεινῶν καὶ πτωχῶν, καὶ τέλος ἐν τῷ ἐσταυρωμένῳ, τὸν ἀπὸ πολλοῦ προσδοκώμενον Μεσσίαν.

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν του ἡ φανέρωσις τῆς παρουσίας του ἤθελεν εἶσθαι μᾶλλον καταπληκτικὸν γεγονός, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν τῶν πραγμάτων, λαμβανομένης ἰδίως ὑπ' ὄψιν τῆς μετελλαγμένης φύσεώς του. Ἐν τούτοις τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεώς του, ὁμοῦ μετὰ τοῦ γεγονότος τῆς μεταμεμορφωμέ-

νης αὐτοῦ φύσεως, εἶχον νὰ φανερωθῶσι τελείως οὐχὶ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον, κατ' ἐκείνον τὸν καιρόν, ἀλλ' εἰς μάρτυρας ἐκλεκτοὺς, οἵτινες ἤθελον παράσχει ἀξιόπιστον μαρτυρίαν περὶ τῶν γεγονότων αὐτῶν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἐὰν σύμ-  
 πας ὁ κόσμος περιήρχετο εἰς οἰκίαν πρὸς τὸ γεγονὸς συ-  
 σχέτισιν τότε, ἡ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν φθάσασα μαρτυ-  
 ρία ἤθελεν εἶσθαι πιθανῶς πολὺ ὀλιγώτερον ἀξιόπιστος, διότι  
 ἤθελε χρωματισθῇ καὶ διαστραφῇ ὑπὸ τῶν ἰδεῶν τῶν ἀν-  
 θρώπων, καὶ ἀναμιχθῇ μετὰ τῶν παραδόσεών των, εἰς  
 τρόπον ὥστε ἡ ἀλήθεια θὰ ἐφαίνετο σχεδὸν ἡ ἐντελῶς ἀπί-  
 στευτος. Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη ταύτην εἰς ἐκλεκτοὺς,  
 πιστοὺς καὶ ἀξίους μάρτυρας· ἐνῶ δὲ ἐπισκοποῦμεν ἤδη τὸ  
 γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς μεταλλαγῆς τῆς φύσεως τοῦ  
 Κυρίου ἡμῶν, ὃς παρατηρήσῃ πᾶς τις πόσον τελείως ἐξε-  
 πληροῦτο ὁ σκοπός, καὶ πόσον σαφεῖς, θεικαὶ καὶ πει-  
 στικαὶ ὑπῆρξαν αἱ ὑπὲρ τῶν γεγονότων αὐτῶν πρὸς τοὺς  
 μάρτυρας αὐτοὺς προσενεχθεῖσαι ἀποδείξεις. Παρατηρήσατε,  
 ὡσαύτως, μεθ' ὁποίας προσεκτικότητος προεφύλασεν αὐ-  
 τοὺς ἀπὸ ἐκφοβισμῶν ἢ ὑπερβολικῶν καταπλήξεων, καθ' ὃν  
 χρόνον ἐφάνερωτε καὶ ἐτόνιζε τὰς μεγάλας αὐτὰς ἀληθείας.  
 Ἄς ὤμεν δὲ βέβαιοι διὰ τὴν αὐτὴν σοφίαν, σύνεσις καὶ δεξιότης  
 θέλει ἐκδηλωθῇ εἰς τοὺς τρόπους τῆς γνωστοποιήσεως τοῦ  
 γεγονότος τῆς ἐνδόξου αὐτοῦ παρουσίας, κατὰ τὴν δευτέραν  
 αὐτοῦ ἔλευσιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ψυχρὰ καὶ ἡρεμὸς κρίσις  
 θέλει πεισθῇ· ὁ κόσμος ὁμῶς θὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ἀχθῇ εἰς τὴν  
 ἀρμόζουσαν κατάστασιν δι' αὐστηρᾶς παιδαγωγήσεως, ὅπως  
 δεχθῇ τὴν μαρτυρίαν, ἐνῶ ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἴ-  
 ναι εὐθεῖαι θὰ ἔχωσι τὴν μακαρίαν αὐτὴν πληροφορίαν πολὺ  
 ταχύτερον. Πᾶσαι αἱ περὶ τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς μεταλλα-  
 γῆς αὐτοῦ εἰς πνευματικὴν φύσιν ἀποδείξεις δὲν ἐδόθησαν  
 εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ μιᾶς, ἀλλ' ἐφ' ὅσον οὗτοι ἠδύ-  
 ναντο νὰ βαστάσωσιν αὐτάς, καὶ κατὰ τρόπον ἀποβλέποντα  
 νὰ ἐμποιήσῃ αὐτοῖς βαθυτέραν τὴν ἐντύπωσιν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος ἔτων τῆς ἐν  
 τῷ κόσμῳ διακονίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ  
 εἶχον θυσιάσει φίλους, ὑπόληψιν, συμφέροντα, κλπ., ὅπως

ἀφιερῶσιν χρόνον καὶ ἐνεργείας πρὸς διακήρυξιν τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσοῦ καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς βασιλείας του. Ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἐνεφοροῦντο εἰσέτι ἐπὶ ἀκατεργάσιων ἰδεῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον καὶ χρόνον τῆς ἀναδείξεως καὶ ἐξυψώσεως τοῦ Κυρίου των, καὶ τῆς ὑποσχεθείσης μετ' αὐτοῦ ἀναδείξεως καὶ συνανυψώσεώς των. Οὐδ' ἦτον δι' αὐτοὺς ἀναγκαῖα τότε ἡ πλήρης γνῶσις· ἦτο ἀρκετὸν νὰ προβαίνωσι πιστῶς λαμβάνοντες ἕκαστον βῆμα ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· τοῦτου δ' ἕνεκα ὁ Κύριος μετέδιδεν εἰς αὐτοὺς ταύτην βαθμὴν, καθ' ἣν οὔτιοι ἠδύνατο νὰ ἀντιλαμβάνωνται αὐτήν. Περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς διακονίας αὐτοῦ εἶπεν εἰς αὐτοὺς, «Ἐτι πολλὰ ἔχω ἡμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἴσθι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν... καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν ἐγώ. — Ἰωάν. ιστ. 12, 13: ιδ. 26.

Τίς δύναται νὰ ἰστορήσῃ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀπογοήτεισιν, μ' ὅλον δι' οὗτοι εἶχον ὀπλισθῆ κατὰ τὸ ἐνὸν ἐναντίον ταύτης, ὅποτε εἶδον αὐτὸν αἰφνης ἀρπαγέντα ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐπονειδίσιως σταυρωθέντα ὡς κακοῦργον—ἐκείνον τοῦ ὁποίου τὴν βασιλείαν καὶ δόξαν οὔτιοι προσεδόκων καὶ διεκήρυττον, καὶ ἡ ὁποία πέντε μόλις ἡμέρας πρὸ τῆς σταυρώσεώς του ἐφάνη εἰς αὐτοὺς οὔσα τόσον ἐγγὺς νὰ πραγματοποιηθῇ (Ἰωάν. ιβ'. 1, 12—19.) Καίτοι δὲ ἐγνώριζον αὐτὸν ψευδῶς κατηγορηθέντα καὶ ἀδίκως σταυρωθέντα, τοῦτο δὲν μετέβαλε τὸ γεγονός δι' αἱ ἀπὸ πολλοῦ τρεφόμεναι ἐθνικαὶ ἐλπίδες των περὶ Ἰουδαίου Βασιλέως, ὅστις ἤθελεν ἐπαναγάγει τὸ ἔθνος των εἰς ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀτομικῶν ἐλπίδων, φιλοδοξιῶν καὶ φαντασιοκοπιῶν, περὶ σπουδαίων ὑπουργημάτων καὶ ὑψηλῶν τιμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ, κτετῆσθαι αἰφνιδίως τὰ πάντα, διὰ τῆς δυσμενοῦς τροπῆς ἣν ἔλαβον τὰ πράγματα ἐν τῇ σταυρώσει τοῦ βασιλέως των.

Ὁ Διδάσκαλος ἐγνώριζε καλῶς ὅπόσον ἐρήμους, μεμορομένους, ἄνευ σκοποῦ τινος, καὶ ἐν ὁποίᾳ ἀμυχανίᾳ ἤθελον αἰσθάνεσθαι ἑαυτούς· διότι ἦν γεγραμμένον παρὰ τοῦ Προφήτου, «Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορπι-

σθῆσονται» (Ζαχαρ. ιγ'. 7, Μαρκ. ιδ'. 27). Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τῶν μεταξὺ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως αὐτοῦ, ἦτο τὸ πρῶτιστον αὐτοῦ μέλημα νὰ περισυνάξῃ αὐτοὺς πάλιν καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν των, ὡς τὸν ἀπὸ μακροῦ ποθοῦμενον Μεσσίαν, ἀποδεικνύων αὐτοῖς τὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεώς του, καὶ ὅτι, καίτοι διατηρῶν τὴν αὐτὴν εἰσέτι ἀτομικότητα καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, δὲν ἦτο πλέον ἀνθρώπινος, ἀλλ' ὑπερένδοξος πνευματικὴ ὑπόστασις, ἔχουσα «πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς» — Ματθ. κη. 18.

Τὴν εἰδησιν τῆς ἀναστάσεώς του μετέδωκεν αὐτοῖς βαθμιαίως — πρῶτον, διὰ τῶν γυναικῶν (Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, καὶ Ἰωάννας, Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμης, καὶ λοιπῶν μετ' αὐτῶν — Μαρκ. ιστ'. 1 Λουκ. κδ'. 1, 10), αἵτινες ἦλθον λίαν πρῶτ' εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα ἀλείψωσι τὸ νεκρὸν αὐτοῦ σῶμα διὰ μύρων καὶ ἀρωμάτων. Ἐνῷ δὲ ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ περὶ τοῦ τίς ἤθελεν ἀποκυλίσει δι' αὐτὰς τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, ἰδοὺ, ἔγεινε σεισμός, καὶ προσελθοῦσαι εὗρον τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον, καὶ ἄγγελον Κυρίου καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, ὅστις καὶ προσεφώνησεν αὐτάς, εἰπὼν, «Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καὶ ὥς εἶπε. Δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο, καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε — Ματθ. κη. 5—7.

Καθ' ἃ φαίνεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπεχωρίσθη τῶν λοιπῶν γυναικῶν, καὶ ἔδραμε νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην (Ἰωάν. κ. 2), ἐνῷ αἱ λοιπαὶ μετέβησαν νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς λοιποὺς τῶν μαθητῶν, καὶ ὅτι ἀφοῦ ἡ Μαρία ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῶν τότε ὁ Ἰησοῦς ἐνεφανίσθη καθ' ὁδὸν εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας, εἰπὼν αὐταῖς, (Ματθ. κη. 9, 10) «Χαίρετε». Ἐκεῖναι δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Τότε εἶπεν εἰς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς. «Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖlate τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, [τὴν πατρίδα των],

καθεὶ μὲ θνύονται». Καί μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον νὰ ἀπαγγείλωσιν εἰς τοὺς λοιποὺς τῶν μαθητῶν. Ἐν μέσῳ τῶν ἀναμίκτων αἰσθημάτων των τῆς ἐκπλήξεως, ἀμυχανίας, χαρᾶς καὶ φόβου, καὶ τῆς ἐν γένει συγχύσεως των, μόλις ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐκθέσωσι τὴν παράδοξον καὶ θαυμασιτὴν αὐτῶν πείραν. Ὅπότεν ἡ Μαρία συνήντησε τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην ἀνήγγειλεν αὐτοῖς περιλύπως, « Ἦσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν ». (Ἰωάν. κ'. 2). Αἱ ἄλλαι γυναῖκες ἀφηγήθησαν τὴν τὴν τρόπον εἶχον ἴδει ὁπτασίαν ἀγγέλων ἐν τῷ μνημείῳ, οἵτινες εἶπον αὐταῖς διὰ τῆς (Λουκ. κδ'. 22, 23), καὶ πῶς ἀκολούθως ἐπήντησαν τὸν Κύριον ἐν τῇ ὁδῷ. — Ματθ. κη'. 8, 10.

Ἡ πλειονότης τῶν μαθητῶν ἐνθεώρησε προδήλως τὴν ἀφήγησιν αὐτῶν ὡς ἀπλὴν θειοδαίμονα φαντασιοπληξίαν· ὁ Πέτρος ὁμῶς καὶ ὁ Ἰωάννης εἶπον, θὰ ὑπάγωμεν καὶ θὰ ἴδωμεν δι' ἑαυτούς, ἡ δὲ Μαρία ἐπέστρεψε πάλιν μετ' αὐτῶν εἰς τὸ μνημεῖον. Πᾶν ὅτι ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσιν ἦτο διὰ τὸ σῶμα ἔλειπεν, διὰ τὰ σάβανα ἔκειντο ἐπιμελῶς τετυλιγμένα, καὶ διὰ ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῇ ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου. Οὕτως ἐν ἀμυχανίᾳ στραφέντες ἀνεχώρησαν καὶ οὗτοι, ἐνῷ ἡ Μαρία παρέμεινεν εἰσέτι ἐκεῖ κλαίουσα. Ἐνῷ λοιπὸν ἔκλαιεν ἔκνυεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εἶδε δύο ἀγγέλους, οἵτινες καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, « Γύναι τί κλαῖεις ; » Ἐκείνη δ' ἀπεκρίθη, « Οὐ ἤραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν ». Ὡς δὲ ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω εἶδε τὸν Ἰησοῦν ἱστάμενον, ἀλλὰ δὲν εἰξενερεν διὰ ἦτο ὁ Ἰησοῦς. Οὗτος ἠρώτησεν αὐτήν, « Γύναι τί κλαῖεις ; τίνα ζητεῖς ; » Ἐκείνη δὲ νομίζουσα διὰ εἶναι ὁ κηπουρὸς, ἀπεκρίθη, « Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκες αὐτόν, καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ ». Τότε δὲ ὁ Κύριος προσεφώνησεν αὐτήν κατὰ τὸν παλαιὸν καὶ οἰκτεῖον αὐτῇ τόνον τῆς φωνῆς, καὶ τὸν ὁποῖον αὕτη πάραντα ἀνεγνώρισεν, εἰπὼν, « Μαρία » !

Τοῦτο ἦν ἀρκετὸν νὰ στηρίξῃ τὴν πίστιν της εἰς ὃ τι εἶχον ἀναγγεῖλει αὐτῇ οἱ ἄγγελοι, διὰ ὃ Κύριος εἶχεν ἀναστῇ, καὶ ἦτις ἀγγελία ἐφαίνετο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὡς ὄνειρον ἢ φλυαρία, καὶ ἐν τῇ χαρᾷ αὐτῆς ἀνεφώνησε, « Διδάσκαλε » ! Αὕτη

ἐκινήθη τὸ πρῶτον νὰ πιάσῃ αὐτόν, καὶ παραμείνῃ ἐνώπιόν του. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως μετρίως ἐγνώρισε αὐτῇ ὅτι ὑπῆρχε σπουδαία τις ἀποστολὴ δι' αὐτήν τότε νὰ ἐκτελέσῃ, νὰ διαγείλῃ, τοῦτέστι, τὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεώς του, καὶ ὅτι ὤφειλε πρὸς τοῦτο νὰ σπεύσῃ ὅπως μεταδώσῃ τὴν ἀγγελίαν, καὶ στηρίξῃ τὴν πίστιν τῶν ἄλλων μαθητῶν, οἵτινες εἰσέτι διετέλουν ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ ἀβεβαιότητι, εἰπὼν αὐτῇ, «Μὴ μοῦ ἅπτου» [μὴ βραδύνῃς τώρα διὰ ἐπὶ πλέον ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης σου], οὕτω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα [ἢ εἶμαι μεθ' ἡμῶν ἐπὶ βραχύν τινα χρόνον εἰσέτι]: πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν (Ἰω. κ'. 17). Μέσω δὲ τῶν λοιπῶν γυναικῶν ἀγγέγειλεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἤθελε συναντήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Ἀκολούθως, τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν, πλησιάσας συνεπορεύετο μετὰ δύο περιλύπων καὶ ἀμηχανούντων ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οἵτινες μετέβαινον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἑμμαοὺς, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς τὸ αἷτιον τῆς ἀθυμίας καὶ ἀποθαρούνσεώς των. (Λουκ. κδ'. 13—35). Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπεκρίθη: «Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε παρέδωκεν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν· ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλὰ γε καὶ σὺν πᾶσι τοῦτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένοντο· [ἐνταῦθα πιθανῶς ἀνεμνήσθησαν οὗτοι τὰ ἐν Ἰωάν. β'. 19, 21, 22.] Ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὁρῶσθαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἐωρακέναι οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν, καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὑρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον».

Οὐδὲν τὸ θαυμαστὸν ὅτι οὗτοι ἦσαν τεθορυβημένοι πόσον

παράδοξα ἐφαίνοντο πάντα ταῦτα, τὰ τόσον παράξενα καὶ φρικίασιν προξενούντα γεγονότα τῶν τελευταίων ὁλίγων ἡμερῶν!

Τότε ὁ λογιζόμενος ξένος ἐκήρυξεν εἰς αὐτοὺς ἐν διεγερτικὸν κήρυγμα ἐκ τῶν προφητειῶν, ἀποδείξας αὐτοῖς ὅτι αὐτὰ ταῦτα τὰ γεγονότα, τὰ ὅποια εἶχον ἐπὶ τοσοῦτον ἀποθαρρύνει αὐτοὺς, ἦσαν ὅσα οἱ προφῆται εἶχον προεῖπει περὶ τοῦ ἀληθοῦς Μεσσίας· ὅτι πρὶν οὗτος δυνήθῃ νὰ κυριαρχήσῃ, εὐλογήσῃ καὶ ἀνεγείρῃ τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν κόσμον σύμπαντα, πρέπει ν' ἀπολυτρώσῃ αὐτοὺς πρῶτον διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς ἀπὸ τῆς ἁρᾶς τοῦ θανάτου, ὅστις ἐπῆλθεν ἐπ' πάντων μέσῳ τοῦ Ἀδάμ, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα, ἀναστὰς εἰς ζωὴν καὶ δόξαν ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά, ὁ Διδάσκαλος αὐτῶν ἤθελεν ἐκκληρώσει πάντα τὰ παρὰ τῶν προφητῶν γεγραμμένα περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ δόξης καὶ τιμῆς, τόσον πιστῶς, ὥς εἶχεν ἐκκληρώσει τὰς προφητείας ἐκείνας αἵτινες προλέγουσι περὶ τῶν παθημάτων αὐτοῦ, τῆς ταπεινώσεως καὶ τοῦ θανάτου. Θαυμάσιος κήρυξ! καὶ θαυμάσιον βεβαίως ὑπῆρξε τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο! Τὸ κήρυγμα αὐτὸ ἔδωκεν ὠθησιν πρὸς νέας ἰδέας καὶ διήνοιξε νέας προσδοκίας καὶ ἐλπίδας. Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἐπλησίαζον πρὸς τὴν κώμην ἐβίασαν αὐτὸν ο' δύο νὰ παραμείνῃ μετ' αὐτῶν, διότι ἐπλησίαζεν ἡ ἐσπέρα καὶ ἡ ἡμέρα εἶχε κλίνει, καὶ εἰσῆλθεν ὅπως μείνῃ μετ' αὐτῶν. Ἐνῷ δὲ ἐκάθισε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν ἔλαβεν ἄρτον, καὶ κόψας ἔδιδεν εἰς αὐτούς. Τότε διηνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ αὐτὸς ἐγένετο ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν.

Οὐδ' ἀνεγνώρισαν αὐτὸν μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς, καίτοι εἶχον συνοδοιπορήσει, δμιλήσει καὶ καθίσει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν τράπεζαν. Ἐγνώσθη δ' εἰς αὐτοὺς οὐχὶ κατ' ὄψιν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀπλῇ πράξει τῆς εὐλογίας καὶ κλάσεως τοῦ ἄρτου, κατὰ τὸν ἀνέκαθεν γνωστὸν εἰς αὐτοὺς τρόπον, ἐπιβεβαιῶν οὕτω τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς ὅτι εἶχον οὗτοι ἀκούσει ἤδη—ὅτι ἀνέστη, καὶ ὅτι ἤθελεν ἶδει αὐτοὺς καὶ πάλιν.

Τότε ἡγέρθησαν οἱ δύο οἷοι ἐκκλητικοὶ καὶ περιχαρεῖς μαθηταὶ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ, καὶ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, «Οὐχὶ ἡ καρδιά ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν

ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν εἰς Γραφάς; Φθάσαντες εἰς Ἱερουσαλήμ εὗρον τοὺς ἄλλους χαίροντας ἐπίσης καὶ λέγοντας, «Ὅτι ὄντως ἠγγέρθη ὁ Κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι». Καὶ αὐτοὶ διηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ πῶς ἐγνωρίσθη εἰς αὐτοὺς ἐνῷ ἔκοπτε τὸν ἄριον. Πιθανῶς πάντες σχεδὸν ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἐκεῖ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, λησμονήσαντες καὶ οἰκίας, καὶ ἐργασίας, καὶ πᾶν ἄλλο.— Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ μὲ δάκρυα χαρᾶς, διηγουμένη: Ἐγνώρισα αὐτὸν καθ' ἣν στιγμήν με ἐκάλεσε κατ' ὄνομα—δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τῶν ἀγγέλων περὶ τῆς ἀναστάσεώς του ἕως τότε· καὶ αἱ ἄλλαι γυναῖκες ἀφηγοῦμεναι ὡσαύτως τὴν θαυμασίην αὐτῶν πείραν κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην, καὶ τίνι τρόπῳ εἶχον ὑπαντήσει αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἀκολουθῶς ὁ Σίμων εἶχε νὰ εἴπει τὴν ἰδίαν του ἱστορίαν· καὶ ἤδη παρήσαν ἐνταῦθα δύο ἑτέροι μάρτυρες ἐξ Ἑμμαούς! Ὅποια βαρυσήμαντος ἡμέρα. Οὐδὲν θαυμαστὸν ὅτι οὗτοι ἐπεθύμουν νὰ συνέρχωνται ὁμοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστης ἐβδομάδος, νὰ ὁμιλῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ ἀναφέρωσιν εἰς μνήμην πάντα τὰ πρὸς τὸ θαυμαστὸν αὐτὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου σχετιζόμενα περιστατικὰ, καὶ διαθερμαίνωσι κατ' ἐπανάληψιν τὰς καρδίας των!

Καθ' ὃν λοιπὸν χρόνον ἡ ἀνάστατος καὶ περιχαρὴς μικρὰ ἐκείνη ὁμὰς ἦσαν οὕτω συνηγμένοι καὶ διηγοῦμενοι πρὸς ἀλλήλους τὰς διαφόρους αὐτῶν πείρας, αὐτὸς ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐστάθη αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν (Λουκ. κδ'. 36—49), καὶ εἶπεν, «Εἰρήνῃ ὑμῖν! Πόθεν εἶχεν ἔλθει; Πᾶσαι αἱ τοιαῦται συναθροίσεις τῶν μαθητῶν ἐγένοντο κρυφίως καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων (Ἰωάν. κ'. 19, 26)· ἀλλ' ἐνταῦθα ἔλαβε χώρα αἴφνηδιᾶ ἐμφάνις ἄνευ οὐδεμιᾶς ὁρατῆς προσεγγίσεως. Ἐκεῖνοι δὲ ἐκπλαγέντες καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον πνεῦμα. Τότε παρηγόρησεν αὐτοὺς, καθησύχασε τοὺς φόβους των, καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του, εἰπὼν, «Ἐγὼ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, «ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα». Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἠπίσιτον ἔτι ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ ἐθαύμαζον, εἶπε πρὸς αὐτούς.

« Ἐχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε ; » Οἱ δὲ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν μέρος ὀπιτοῦ ἰχθύος, καὶ λαβὼν ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τοὺν νοῦν, τοὺς διανοητικούς τιν' ὀφθαλμοὺς, καὶ ἠρμήνευσεν εἰς αὐτοὺς τὰς Γραφάς, δείξας ἕκ τε τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ὅτι πάντα ταῦτα συνέβησαν ἀκριβῶς ὡς προεφητεύθησαν. Ἄλλ' ὁ Θωμᾶς ἦν ἀπὼν (Ἰωάν. κ. 24). ὅταν δ' οἱ ἄλλοι μαθηταὶ εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι εἶδον τὸν Κύριον, δὲν ἐπίστευεν τὰ λεγόμενα αὐτῶν, ἀλλ' εἶπεν, « Ἐὰν μὴ ἰδῶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλῃ μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω ».

Ὅτις ἡμέραι παρήλθον ἄνευ νιωτέρας τινὸς φανερώσεως εἰς τοὺς μαθητάς, οἵτινες οὕτως εἶχον καιρὸν ὅπως ἡρέμως σκεπθῶσι καὶ συνδιαλεχθῶσιν ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς ἀξιόθουμάσου ἐκείνης ἡμέρας, ὁπότε, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ ἦσαν καὶ πάλιν συνηγμένοι ὡς πρότερον, ὁ Ἰησοῦς ἐσιάσθη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ἀκριβῶς ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν, καὶ εἶπεν, « Εἰρήνη ὑμῖν » (Ἰωάν. κ'. 26). Τὴν φορὰν ταύτην ὁ Θωμᾶς ἦτο παρών, καὶ ὁ Κύριος ἀπέτεινε πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον, εἰπὼν, Θωμᾶ, φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὸς χεῖρας μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός ». Οὕτω δ' ἀπέδειξεν ὅτι ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Θωμᾶς εἶχεν εἶπει, χωρὶς νὰ ἀκούσῃ τοῦτο παρ' ἄλλων, καὶ παρέσχε τὴν ἀπόδειξιν ἐκείνην περὶ τῆς ἀνασιτάσεώς του, τὴν ὁποίαν ὁ Θωμᾶς εἶχεν εἶπει ὅτι ἤθελεν ἱκανοποιήσῃ αὐτόν· μετὰ χαρᾶς δ' ὁ Θωμᾶς ἀπεκρίθη τότε, « Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου ».

Μετὰ τὸ γεγονὸς αὐτὸ δέον νὰ ἔχῃ μεσολαβήσει μακρὸν διάλειμμα πρὶν λάβῃ χώραν ἑτέρα φανέρωσις τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, οἱ δὲ μαθηταὶ, οἵτινες πάντες ἦσαν Γαλιλαῖοι, ἤρξαντο σκεπτόμενοι περὶ τῶν οἰκιῶν καὶ τοῦ μέλλοντός τιν' ἐνθυμούμενοι ὅμως τὴν διὰ τῶν γυναικῶν ἀναγγελίαν τοῦ Κυρίου, ὅτι ἤθελεν ὑπάγει πρότερον αὐτῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐπορεύθησαν ἐκεῖ. Πιθανὸν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ὑπήντησεν αὐτοῖς ὁ Κύριος, καὶ ὡς ὁ Ματθαῖος ἱστορεῖ, ἐπὶ τινος ὄρους. Οὗτοι ἤδη ἦσαν ἐν ἀμηχανίᾳ· οὐδ' ἠσθάνοντο τόρα

πλέον τὴν αὐτὴν οἰκειότητα τὴν ὁποῖαν εἶχον ἄλλοτε πρὸς αὐτόν· ἐφαίνεται τόσον μεγάλως μεταβεβλημένος ἀπὸ τῆς ἀναστιάσεώς του παρ' ὃ τι συνήθως ἦτο—ἐνεφανίζετο καὶ ἐξηφανίζετο κατὰ τοιαύτας ἐκτάκτους περιστάσεις καὶ εἰς τοιαῦτα μέρη, ὥστε οὐδόλως ὠμοΐαζε πλέον τὸν «ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν»· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ματθαῖος ἀναφέρει ὅτι οἱ μαθηταὶ «ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν»· μετὰ τινος πρὸς αὐτοὺς λόγους ὁ Κύριος «ἐγένετο ἄφαντος» ἀπ' ἐνώπιόν των, καὶ ἀφῆκεν αὐτοὺς ἀποροῦντας τι ἄρα γε ἤθελε συμβῆ ἀκολούθως. Ἐπὶ τινι καιρὸν μετὰ τὴν εἰς Γαλιλαίαν ἐπιστροφὴν των οὐδὲν τὸ ἀσύνηθες συνέτυχεν εἰς αὐτούς, καὶ οὐδεμία πλέον ὑπῆρχεν ἔνδειξις ὅτι ὁ Κύριος ἦτο εἰσέτι παρών. Οὗτοι, ἀναμφιβόλως, συνηθροίζοντο ὁμοῦ καὶ συνωμίλουν ἐπὶ τῆς καταστάσεως, ἀποροῦντες διατὶ δὲν ἐνεφανίζετο πλέον εἰς αὐτοὺς συχνότεροι.

Ἐνῶ δὲ περιέμενον, αἱ ἡμέραι καὶ ἐβδομάδες ἐφαίνοντο εἰς αὐτοὺς μακραί. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον παραιτήσει τὰς τακτικὰς των βιωτικὰς ἀσχολίας ὅπως ἀκολουθῶσι τὸν Κύριον ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, μαρθάνοντες ἀπ' αὐτοῦ καὶ κηρύττοντες εἰς ἄλλους, «ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ι' .: 5—7). Δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψωσιν ἐκ νέου εἰς τὰς παλαιὰς των ἀσχολίας· καὶ ἐν τούτοις, πῶς ἤθελον προβῆ μὲ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου; Κατενόουν ἀρκούντως καθαρὰ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ὥστε νὰ γνωρίζωσιν ὅτι δὲν θὰ ἠδύναντο πλέον νὰ κηρύττωσιν ὥς πρότερον τὴν βασιλείαν ἐγγίζουσαν· καθότι πᾶς ὁ λαὸς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Διδάσκαλος αὐτῶν καὶ Βασιλεὺς εἶχε σταυρωθῆ, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἐαυτῶν ἐγνώριζε περὶ τῆς ἀναστιάσεώς του. Ἐνῶ δὲ πάντες οἱ ἔνδεκα διετέλουν οὕτως ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ ἀνησυχίᾳ, περιμένοντές τι, πλην μὴ ἡξεύροντες ποῖον τοῦτο, ὁ Πέτρος εἶπε, Δὲν θυνάμεθα νὰ ἐξακολουθῶμεν οὕτω παραμένοντες ἄεργοι. Θὰ ἐπαινέλθω εἰς τὸ παλαιὸν ἀλιευτικὸν μου ἔργον. Ἐξ δὲ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν ἀπήντησαν, Καὶ ἡμεῖς θὰ πράξωμεν ἐπίσης τὸ αὐτό, θὰ ἔλθωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ. (Ἰωάν. κα' . 3). Καὶ ἴσως οἱ ἐπίλοιποι ἐπέσειρεσαν ὡσαύτως εἰς τὰ πρῶτά των ἐπαγγέλματα.

Τίς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ διὰ τὸ Κύριος ἦτο ἀοράτως παρὼν μετ' αὐτῶν ἐνῷ αὐτοὶ συνωμίλουν, δεσπόζων τῶν περιστάσεων, καὶ διευθύνων τὴν πορείαν αὐτῶν, κλπ., διὰ τὸ ὑψιστον αὐτῶν ἀγαθόν; Ἐὰν θὰ εἶχον μεγάλας ἐπιτυχίας εἰς τὰς ἐργασίας των, καὶ ἀπερροφῶντο ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ συμφέροντος, ἤθελον ταχέως ἀποβῆ ἀκατάλληλοι διὰ ὑψηλότεραν ὑπηρεσίαν. Ἐὰν δὲ πάλιν οὐδεμίαν εἶχον ἐπιτυχίαν, ἤθελον ἐκληφθῇ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς εἰ ἐξεβιάζετο ἡ θέλησις των. Ὅθεν ὁ Κύριος νιοθέτησε σχέδιόν τι διὰ τοῦ ὁποίου ἐδίδαξεν αὐτοὺς τοιοῦτον μάθημα ὁποῖον συγχάκις διδάσκει εἰς τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ, τοῦτέστιν: διὰ αὐτὸς δύναται νὰ διέπῃ καὶ διευθύνῃ τὰς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας τῶν προσπαθειῶν των, καθ' οἷανδήποτε διεύθυνσιν, καὶ κατὰ τὴν ἐυδοκίαν αὐτοῦ.

Ὁ πρότερος ἀλιευτικὸς συνεταιρισμὸς ἀνεσυστήθη: ἔφερον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ πλοῖα, δίκτυά των, κλπ., καὶ ἐξῆλθον διὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἄγρην. Πλὴν καίτοι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδένα ἰχθὺν συνέλαβον, καὶ ἤρχισαν νὰ ἀποθυρρύνωνται. Τὴν πρωΐαν ξένος τις ἐπὶ τῆς παραλίας ἠρώτησεν αὐτοὺς περὶ τῆς ἐπιτυχίας των. Ἀνοτυχῶς! δὲν ἐπιάσαμεν οὐδὲν, τῷ ἀπεκρίθησαν. Δοκιμάσατε ἐκ νέου, ἀνταπήντησεν ὁ ξένος. Ρίψατε τὸ δίκτυόν σας εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ πλοίου. Δὲν ὠφελεῖ, ξένε, ἐδοκιμάσαμεν ἀμφοτέρωθεν τὰ μέρη καθ' ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐὰν ὑπῆρχον ἰχθύς εἰς τὸ ἐν μέρος θὰ ὑπῆρχον καὶ εἰς τὸ ἄλλο. Ἐν τούτοις θὰ δοκιμάσωμεν διὰ νὰ ἴδῃς. Ἐρρησαν λοιπὸν καὶ συνέλαβον ἀφθονίαν ἰχθύων. Παράδοξον! εἰπόν τινες. Ὁ ταχὺς ὁμως περὶ τὰς ἐντυπώσεις Ἰωάννης ἐσχημάτισεν ἀμέσως ὁρμήν ἰδέαν τοῦ πράγματος, καὶ εἶπεν, Ἀδελφοί, ὁ Κύριος καὶ μόνον ἡδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ τὸ τοιοῦτον. Δὲν ἐνθυμεῖσθε ὅτε διέθρεψε τὰ πλήθη, κλπ.; Θὰ εἶναι βεβαίως ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς παραλίας, καὶ τοῦτο εἶναι διάφορος τρόπος, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν ὅπως φανερώσῃ ἑαυτὸν εἰς ἡμᾶς. Δὲν ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐγεινὲν ἀκριβῶς τὸ ἴδιον ὅτε τὸ πρῶτον ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Κύριος; Καὶ τότε ἐπίσης δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες δὲν ἐπιάσαμεν οὐδὲν ἕως οὗ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, εἰ-

πών, «Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν» (Λουκ. ι' 4-11). Ναί, βεβαίως ὁ Κύριος εἶναι, καίτοι, ἀπὸ τῆς ἀνασιτάσεώς του, δὲν δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ὄψεως. Ἦδη ἐμφανίζεται εἰς ἡμᾶς ὑπὸ διαφόρους μορφάς. Ἀλλ' εἰς ἐκάστην περιστάσειν γνωρίζομεν, δι' εἶναι αὐτὸς ἀπὸ τινων εἰδικῶν περιστατικῶν ὁμοίων πρὸς τὸ παρόν, τὰ ὁποῖα ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνημὴν ἡμῶν ἀξιοσημειωτά τινα ἐπεισόδια τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν μετ' αὐτοῦ συσχετίσεώς μας.

Ὅταν δ' ἀπέβησαν εἰς τὴν παραλίαν εὗρον δι' ὃ Ἰησοῦς εἶχε καὶ ἄρτον καὶ ὀψάριον, καὶ ἐδιδάχθησαν ἐντεῦθεν τὸ μάθημα, δι' ὃ ὑπὸ τῆς διεύθυνσιν καὶ μέριμνάν του, καὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτοῦ, δὲν ἤθελον ἀφευθῇ νὰ λιμοκτονήσωσι (Λουκ. ιβ' . 29—30). Οὐδ' ἠρώτησαν αὐτὸν ἐὰν αὐτὸς ἦτο ὁ Κύριος· διότι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, ὡς καὶ εἰς ἄλλας ὁμοίας, τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας αὐτῶν διανοιχθέντων, οὗτοι ἐγνώριζον αὐτόν, οὐχὶ ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ὄψεως, ἀλλ' ἐκ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. Ἐπηκολούθησαν τότε αἱ τῆς γλυκυστάτης ἐκείνης ὥρας διδασκαλαί, δι' ὧν ἐπεβεβαίωσε τὸν Πέτρον δι' ἣν διαρκῶς εὐπρόδοκτος εἰς αὐτόν μετ' ὅλην τὴν ἀρετὴν τοῦ Κυρίου του, διὰ τὴν ὁποίαν οὗτος μετενόησε καὶ ἔκλαυσεν. Οὗτος ἦδη ἐδιδάχθη ἐκ νέου περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Διδασκάλου του, καὶ περὶ τοῦ συνεχοῦς προνομίου ὅπως ποιμαίνει τὰ πρόβατα καὶ ἀρνία. Φοβίεται ὡς νὰ ἀκούωμεν τοῦ Κυρίου λέγοντος, Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν εἰς τὸ ἀλιευτικὸν σὺν ἔργον, Πέτρε· Σὲ ἐκάλεσα ἀπαξ ὅπως γένης ἀλιεὺς ἀνθρώπων, καὶ γνωρίζων δι' ἣν καρδίᾳ σου διατελεῖ εἰσέτι ἀφωσιωμένη καὶ πλήρης ζήλου, ἀνανεῶ τὴν ἀποστολὴν σου ὡς ἀλιέως ἀνθρώπων.

Συντρώγων δὲ μετ' αὐτῶν, «παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Τεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου. Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβόπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν Πνεύματι βαπτισθήσεσθε Ἀγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. (Πράξ. α . 6). Τοιοῦτοτρόπως οὗτοι ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ὡς παρήγγελθον, καὶ ἐκεῖ, τεσσαρά-

κοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, συνηντήθη μετ' αὐτῶν διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ συνωμίλησε μετ' αὐτῶν. Τὴν φορὰν ταύτην οὗτοι ἀνέλαβον θάρρος πλέον νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν περὶ τῆς βασιλείας, ἣν εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς αὐτοὺς, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, «Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ ;» Ἡ σκέψις αὕτη τῆς βασιλείας ἐπρώτευε πάσης ἄλλης ἐν τῷ πνεύματι παντὸς Ἰουδαίου. Ἡ περὶ Ἰσραήλ ἀντίληψις τῶν ἦν δι' οὗτος ἤθελεν εἰσθαι τὸ πρῶτον μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἔθνων ὑπὸ τὸν Μεσσίαν, οὐδ' ἐγνώριζον καὶ περὶ τῶν μακρῶν καιρῶν τῶν ἔθνων, οὐδ' ἔβλεπον εἰσέτι δι' ἡ ἀρχικὴ εὐλογία εἶχεν ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραήλ (Ματθ. κα'. 43. Ρωμ. ια'. 7), καὶ δι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔμελλον νὰ γείνωσι μέλη τοῦ νέου τοῦ (πνευματικοῦ) Ἰσραήλ, τοῦ βασιλικοῦ ἱερατείου καὶ ἁγίου ἔθνους, μέσω τοῦ ὁποίου, ὡς σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἤθελεν ἐπέλθει ἡ τοῦ κόσμου μακαριότης. Οὐδὲν ἐξ ὧν τούτων εἶχον οὗτοι κατανοήσει εἰσέτι. Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν; Δὲν εἶχον εἰσέτι λάβει τὸ ἅγιον Πνεῦμα τῆς υἱοθεσίας ὡς υἱοί, ἀλλὰ διετέλουν εἰσέτι ὑπὸ κατάκρισιν· διότι καίτοι ἡ ἀπολυτρωτικὴ θυσία εἶχε γείνει ὑπὸ τοῦ Αὐτρωτοῦ, αὕτη δὲν εἶχεν εἰσέτι παρουσιασθῇ ὑπὲρ ἡμῶν, κατὰ τὸν τύπον, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν (Ἰωάν. ζ', 39). Τούτου ἕνεκα ὁ Κύριος ἡμῶν οὐδεμίαν ἐπειράθη νὰ δώσῃ ἐξηγητικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησίν των, ἀλλ' ἀπλῶς εἶπεν, «Οὐχ' ἡμῶν ἐστιν [τόρα] γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν\* ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἔσεσθὲ μου μάρτυρες ἐν τε τῇ Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ

---

\* Ἡ ὑποσχεθεῖσα αὕτη δύναμις πρὸς γινῶσιν καὶ κατανοήσιν τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, καὶ πάντων ὅσα προσήκουσιν εἰς τὴν ἀληθῆ ὑπερ-  
 τυρίαν, ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅλον χρόνον τῆς Ἐκκλησίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι  
 τέλους· Ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν δὲ καὶ δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χορη-  
 γεῖται τροφὴ ἐν τῷ ἑαυτῆς καιρῷ δι' ἕκαστον χαρακτῆρα τοῦ σχεδίου  
 τοῦ Θεοῦ, ὅπως οἱ μαθηταὶ πάντων τῶν αἰώνων δύνωνται νὰ εἶναι μάρ-  
 τυρες, μέχρι τῆς συντελείας τοῦ παρόντος αἰῶνος — Παράβαλ. Ἰωάν.  
 απ'. 12. 18.

Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς». — Πράξ. α'. 7 — 8.

Τότε ὁ Κύριος, ὅστις συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν, ὅποτε ἔφθασαν εἰς τὸ Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν, ὑψώσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἠθλόγησεν αὐτούς, καὶ ἀποχωρισθεὶς ἀπ' αὐτῶν ἀνεφέρεται πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ νεφέλῃ ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν θφθαλμῶν αὐτῶν. (Λουκ. κδ. 48—52. Πράξ. α'. 6—15) Τώρα ἤρχισαν νὰ βλέπωσι περισσότερόν τι ἐκ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἐκ τῶν οὐρανῶν κατελθὼν Κύριος, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν Πατέρα, ὥς εἶχε προείπει εἰς αὐτοὺς πρὶν ἀποθάνει — ἀπῆλθεν ὅπως ἐτοιμάσῃ εἰς αὐτοὺς τόπον, καὶ θέλει ἔλθεῖ πάλιν ἵνα παραλάβῃ αὐτοὺς εἰς ἑαυτόν· ὑπέσχετο μακρὰν διὰ τὴν ἀλάβρην τὴν ὑποσχεθεῖσαν βασιλείαν, καὶ νὰ ὑποστρέψῃ (Λουκ. ιθ'. 12). Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ οὗτοι ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μάρτυρές του εἰς ὅλην τὴν γῆν, ἵνα καλέσωσι καὶ ἐτοιμάσωσι λαὸν μέλλοντα νὰ δεχθῇ αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ νὰ ἐνδοξασιθῇ ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσῃ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων. Οὗτοι εἶδον τότε ὅτι ἡ νέα αὐτῶν ἀποστολή, νὰ διακηρύξωσιν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν βασιλέα ἐρχόμενον ἐκ τῶν οὐρανῶν «μετὰ πάσης ἐξουσίας ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», ἦτο πολὺ μᾶλλον σπουδαιότερον ἔργον τοῦ ἔργου τῶν προηγουμένων ἑτῶν, ὅποτε οὗτοι διεκήρυττον «τὸν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν», καὶ ἠκολούθουν ἐκεῖνον, ὅστις ἦτο «καταπεφρονημένος καὶ ἀπερριμμένος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων». Ὁ ἀναστὰς Κύριός των ἠλλαξε πρᾶγματι, οὐχὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ὄψιν — ἐμφανιζόμενος ἄλλοτε μὲν κατὰ τινα τρόπον καὶ εἰς τι μέρος, καὶ ἄλλοτε κατὰ διάφορον τρόπον καὶ εἰς διάφορον μέρος, ἐκδηλῶν ὅτι «πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν» — ἀλλὰ ἠλλαξεν ἐπίσης κατὰ τὴν κατάστασιν καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ. Δὲν ἀπηνυθύνετο πλέον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οὐδὲ ἐδειξεν ἑαυτὸν εἰς αὐτούς, διότι ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του οὐδεὶς εἶδεν αὐτὸν ὑφ' οἷαν ὀνόμαζε ἐννοίαν ἐκτὸς τῶν φίλων καὶ μαθητῶν αὐτοῦ. Οὕτω δὲ ἐπιβεβαιώθησαν οἱ λόγοι του, «Ἐτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ»

Οὕτως ἐδραιώθη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων καὶ τῆς ἀρχε-

γόνου Ἐκκλησίας εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Αἱ ἀμφιβολίαι αὐτῶν διεσκεδάσθησαν, καὶ αἱ καρδίαι των ἡγαλλιάσθησαν, αὐτοὶ δὲ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀνέμενον ἐν τῇ προσευχῇ, τῇ δεήσει καὶ τῇ μελέτῃ τῶν Γραφῶν, περιμένοντες τὴν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς ὑποσχεθεῖσαν νύθησιν, τὴν προίκισιν αὐτῶν διὰ πνευματικῆς συνέσεως, καὶ διὰ εἰδικῶν θανατοουργικῶν χαρισμάτων δυνάμεως καθιστώσης αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ πελθῶσιν ἀληθεῖς Ἰσραηλίτας, καὶ ἰδρύσωσι τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς — Πράξ. α'. 14. β'. 1.

Καίτοι δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν δὲν θέλει φανερώσει τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφανερώσεν ἑαυτὸν κατὰ τὸ διάστημα τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ἔχομεν ἐν τοῦτοις τὴν διαβεβαίωσιν του ὅτι οἱ ἑαδελφοὶ οὐκ ἔσονται ἐν σκότει». (Α'. Θεσσαλ. ε'. 4) Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἔχομεν ἐπὶ πλεον βοήθειαν τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι, καὶ δὲν εἶχαν ἐκεῖνοι, κατὰ τὰς τεσσαράκοντα αὐτὰς ἡμέρας, δηλ. «δύναμιν ἐξ ὕψους» πρὸς καθοδήγησιν ἡμῶν εἰς κατανόησιν πάσης ἀληθείας, μελλούσης νὰ ἐννοηθῇ, καὶ ἥτις δύναμις, ὡς ὑπεσχέθη ἡμῖν, θέλει ἀναγγεῖλει ἡμῖν τὰ ἐρχόμενα. Ἐπομένως, ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ θέλομεν κατανοήσῃ τελείως τὸν τρόπον, χρόνον, καὶ λοιπὰ περιστατικὰ τὰ συνοδεύοντα τὴν ἐμφάνισίν του, καὶ τὰ ὅποια πάντα, ἐὰν ἀγρύπνως προσέχωμεν καὶ σημειοῦμεν αὐτά, δὲν θέλουσιν εἶσθαι ὀλιγώτερον πειστικὰ παρ' ὅτι ἦσαν αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, αἱ χορηγεῖσαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν πρώτων αἰώνων, καίτοι αἱ νῦν τοιαῦται θέλουσιν εἶσθαι ὅλως διάφοροι ἐκείνων.

Ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν δύναται, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν ν' ἀναλάβῃ σχῆμα ἀνθρώπου, καὶ ἐμφανισθῇ ὡς τοιοῦτος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία. Οὐχὶ μόνον διότι ἐνεφανίσθη οὕτως ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τεσσαράκοντα ἐκείνων ἡμερῶν, ἀλλὰ διότι πνευματικὰ ὑπάρξεις ἀπέδειξαν κατὰ τὸ

παρελθὸν τὴν ἑαυτῶν δύναμιν ὅπως ἐμφανίζονται ὡς ἄνθρωποι ἐν σαρκὶ καὶ ὑπὸ ποικίλας μορφάς. Ἀλλὰ τοιαύτης φανέρωσις ἑαυτοῦ ἠθέλην εἶσθαι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ γενικὸν νόημα τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπίσης ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς παρεχομένας ἡμῖν Γραφικὰς ἐνδείξεις, ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς φανερώσεώς του, ὡς θέλομεν ἰδεῖ. Τὸ σχεδίου τοῦ Κυρίου, ἀπεναντίας, εἶναι ὅπως ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ βασιλεία ἐπικοινωνήσῃ, ἐνεργήσῃ, καὶ ἐκδηλώσῃ τὴν ἑαυτῆς παρουσίαν καὶ δύναμιν, μέσῳ ἀνθρωπίνων ἐπιγείων ὁργάνων. Ὡς δὲ ἀκριβῶς ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, ὁ Σατανᾶς, καίτοι μὴ βλεπόμενος παρὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐξασκεῖ εὐρεῖαν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπιρροὴν διὰ τῶν εἰς αὐτὸν ὑποτασσομένων, τῶν κατεχομένων καὶ κυβερνωμένων ὑπὸ τοῦ πνεύματός του, οὕτως ὁ νέος Ἄρχων τῆς εἰρήνης, ὁ Κύριος θέλει ἐνεργεῖ κυρίως καὶ ἐκδηλοῖ τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν καὶ δύναμιν δι' ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, εἰς Αὐτὸν ὑποτασσομένων, κατεχ' ἰένων δὲ καὶ κυβερνωμένων ὑπὸ τοῦ πνεύματός Του.

Βλέπειν διὰ τοῦ φυσικοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ ἀκούειν διὰ τοῦ φυσικοῦ ὠτός δὲν εἶναι πᾶν ὅτι ἡ Γραφὴ ἐννοεῖ διὰ τῶν ὄρων τοῦ βλέπειν καὶ ἀκοίειν. «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε» καὶ μ' ὅλον τοῦτο, πάντα τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ εἶδον αὐτόν, ἐγνώρισαν αὐτόν, καὶ ἐπεκονιώνησαν μετ' αὐτοῦ (Ἰωάν. α' . 18, ε' . 37, ιδ' . 7). Ἀκούομεν τὴν κλήσιν τοῦ Θεοῦ, τὴν «ἄνω ἡμῶν κλήσιν», ἀκούομεν προσέει τὴν φωνὴν τοῦ Ποιμένου ἡμῶν, καὶ ἀφορῶμεν (ἀτενίζομεν) εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ὀρῶμεν τὸ βραβεῖον, τὸν στέφανον τῆς ζωῆς τὸν ὁποῖον ὑπάρχειται—οὐχὶ διὰ τῆς φυσικῆς ὁράσεως ἢ ἀκοῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς διανοίας ἡμῶν. Διότι πολὺ πολυτιμωτέρα εἶναι ἡ θέα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἣς ἀπολαύομεν ἤδη, ὡς πνευματικοῦ ἐπερυσωμένου Βασιλέως ἡμῶν, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας ἡμῶν καὶ πίστεως, ἢ ἡ θέα ἥτις παρέρχεται εἰς τὸν φυσικὸν ὀφθαλμὸν πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἦτο ἀνάγκη ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν ἐμφανισθῇ καθ' ὃν τρόπον ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ἢ ὁποία ἀνάγκη δὲν θέλει ὑφίστασθαι κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν· Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ θὰ ἐξυπηρετηθῇ

τότε κάλλιον κατὰ διάφορον τρόπον. Τὸ νὰ ἐμφανισθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν ἤθελεν εἶσθαι πράγματι ἐπιζήμιον εἰς τὸν τότε ἐπιδιωχθησόμενον σκοπόν. Ὁ σκοπὸς τῆς εἰς τοὺς μαθητὰς ἐμφανισεώς του, μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ἀπέβλεπε νὰ πείσῃ αὐτοὺς ὅτι Αὐτὸς ὅστις ἐγένετο νεκρὸς, ἤρ' ἤδη εἰς αἰῶνας, καὶ ὅπως ἐξέλθωσιν ὡς μάρτυρες τοῦ γεγονότος τῆς ἀναστάσεώς του (Λουκ. κδ' . 48), καὶ ὅπως ἡ μαρτυρία αὐτῶν χρησιμεύσῃ στερεὸν θεμέλιον διὰ τὴν πίστιν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν. Καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ εὐπροσδέκτως εἰς τὸν Θεόν, ἵνα λάβῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τῆς νιοθεσίας, ἄνεν πίστεως εἰς τὸν Χριστόν, ἐγένετο ἐπάναγκες, οὐχὶ μόνον χάριν τῶν τότε μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντας τοὺς μετὰ ταῦτα, ὅπως αἱ μαρτυρίαι τῆς ἀναστάσεως καὶ μεταλλαγῆς αὐτοῦ ὡς τοιαῦται ὁποίας λογικοὶ ἄνθρωποι θὰ ἠδύναντο νὰ ἀντιληφθῶσι καὶ ἐκτιμῆσθωσιν. Ἀφοῦ ἐγένοντο μέτοχοι τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἠνόουν περὶ πνευματικῶν πραγμάτων (ἴδε Α' : Κορινθ. β' . 12—16.), οὗτοι θὰ ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσι τοὺς ἀγγέλους οὓς εἶδον ἐν τῷ τάφῳ, καὶ οἵτινες ἀνῆγγειλον εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ ἂν ἀκόρη ἔβλεπον τὸ σαρκικὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ κείμενον εἰσέτι ἐν τῷ μνημείῳ. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ γένη τοῦτο πρότερον — ἵνα ἡ εἰς τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ πίστις των καταστῇ δι' αὐτοὺς δυνατὴ τὸ σῶμα ἔδει νὰ ἀποκομισθῇ ἐκ τοῦ τάφου. Ἀφοῦ δὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέστησεν αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ διακρίνωσι τὰ πνευματικά, ἠδύναντο τότε νὰ πιστεύωσιν τὴν μαρτυρίαν τῶν προφητῶν ὅτι ἔδει ν' ἀποθάνῃ, δι' ἧθέλεν ἐγερθῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι ἤθελεν ὑπερυψωθῇ ὡς Βασιλεὺς τῆς δόξης, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐμφανίζηται ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἀναλαμβάνῃ διάφορα σώματα σαρκὸς ὡς ἐπένδυμα ὥστε νὰ δύνωνται νὰ τὸν ψηλαφῶσι καὶ ἰδῶσιν αὐτὸν ἀναλαμβανόμενον εἰς οὐρανοῦς. Ἄλλ' ὅλον τοῦτο ἦτο ἐπάναγκες διὰ τοὺς μαθητὰς ὡς εἶναι καὶ διὰ πάντα λογικὸν ἄνθρωπον. Πιστεύοντες, προσερχόμεθα εἰς τὸν Θεόν δι' αὐτοῦ καὶ λαμβάνομεν ἄφρσιν ἁμαρτιῶν καὶ τὸ Πνεῦμα

τῆς νιοθεσίας, ὅπως κατανοῶμεν τὰ πνευματικά.

Καὶ ἀφοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπεμάκρυνε τὸ φυσικὸν εἰς τὴν πίστιν κώλυμα, ἀναλαβὼν μορφὴν ἀνθρωπίνην· κλπ., καὶ τότε ἀκόμη κατέπεισε τοὺς μαθητάς, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς μάρτυρας εἰς ἄλλους, οὐχὶ διὰ τῆς φυσικῆς αὐτῶν ὁράσεως καὶ ἀφῆς, ἀλλὰ διαλεγόμενος πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀποδεικνύων ἀπὸ τῶν Γραφῶν: «Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς Γραφάς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· διὸ οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετὰ νοίαν εἰς ἅφρασις ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, — ἀρξάμενοι ὑπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δὲ μάρτυρες τούτων». (Λουκ. κδ'. 45—48) Ὁ Πέτρος ὡσαύτως ἐκτίθησι σαφῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, λέγων, «Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι ΟΥ ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΛΑΩΙ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρῦσαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρεσθαι διὸ αὐτὸς [ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς] ἐστὶν ὁ ὠρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν». Πράξ. ι'. 40—42.

Διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν, μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἦτο ἀπλῶς ζήτημα σκοπιμότητος ὅσον ἀφορᾷ τὸ κατὰ ποῖον τρόπον ἢ εἰς τοὺς μαθητάς ἐμφάνισις τοῦ ἠθελὲν ἐξυπηρετήσῃ κάλλιον τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἢ κατὰστροφή αὐτοῖς γνωστὴν τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς ἐαυτοῦ φύσεως. Ἐὰν ἐνεφανίζετο ὡς φλόξ πυρρός, ὡς ἐφάνη ὁ ἄγγελος εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐν τῇ βράτῃ τῇ καιομένῃ (Ἐξοδ. γ'. 2), θὰ ἠδύνατο νὰ διαλεχθῇ μετ' αὐτῶν πρᾶγματι, ἀλλ' ἢ ἀποδείξῃς, ἥτις τυχὸν θὰ παρείχετο οὕτως, ἠθελὲν ἀπέχει νὰ εἶναι τόσον πειστικὴ ὡς ἡ μέθοδος ἣν ἐξελέξατο διὰ νὰ τοὺς ἀποστόλους καὶ διὰ τὸν κόσμον ἐν γένει, πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀπεστάλησαν μάρτυρες.

Ἐὰν πάλιν ἐνεφανίζετο ἐν τῇ δόξῃ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ μορφῆς, ὡς ἐνεφανίσθη ὁ ἄγγελος εἰς τὸν Δανιὴλ (Δαν. ι' 5—8), ἢ τοιαύτη δόξα ἠθελὲν εἶσθαι πολὺ μεγαλειότερα παρ

ὅτι θὰ ἠδύναντο οἱ μάρτυρες νὰ βασιάσωσιν. Οὗτοι ἠθέλον  
θορυβηθῆ πιθανῶς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύνωνται νὰ  
λάβωσι παρ' αὐτοῦ ὁδηγίας. Εἰς οὐδένα ἄλλον ἐκτὸς τοῦ Παύ-  
λου ἔδειξεν ἑαυτὸν ὁ Κύριος τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Παῦλος  
τόσον κατεβλήθη ὑπὸ τῆς αἴγλης τῆς δόξης αὐτοῦ ὥστε ἔπε-  
σεν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους καὶ ἐτυφλώθη ὑπὸ τῆς λαμπρότητός της,  
ἥτις λαμπρότης ὑπερέβαινε τὴν λαμπρότητα τοῦ Ἑλλίου ἐν  
μεσημβρίᾳ.

Ἐξετάζοντες τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν νιοθετηθεῖσαν  
μέθοδον, ὅπως φανερώσῃ ἑαυτὸν κατὰ τὰς τεσσαράκοντα  
ἐκείνας ἡμέρας, εἶδομεν ὅτι ὁ Κύριος ἔκρινε καλὸν νὰ κάμῃ  
ἑαυτὸν ὁρατὸν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐκλεκτοὺς μάρτυ-  
ρας ὀλίγας μόνον φορέας, καὶ τότε πάλιν συνιόμεως. Ἐὰν ὁλό-  
κληρος ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν εἰς αὐτοὺς ὑπελο-  
γίζετο εἰς μίαν μόνην ἡμέραν, ἀντὶ τοῦ κατὰ διαλείμματα χρό-  
νον κατὰ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, θὰ ἀπειτέλει πιθανῶς ὀλι-  
γώτερον τῶν δώδεκα ὥρων, ἢ τὸ ἐν ὀγδοηκοστὸν καὶ μόνον τοῦ  
δίου χρονικοῦ ἐκείνου διαστήματος. Τούτου οὕτως ἔχοντος  
καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἦτο παρὼν μετ' αὐτῶν καὶ ἄδρα-  
τος κατὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἐννέα ὀγδοηκοστὰ (ἢ ἐπὶ τριά-  
κοντα ἐννέα ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν) ἐκ τῆς περιόδου ἐκείνης  
τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Πρὸς τούτοις, καὶ διὰν ἀκόμη  
οὗτοι εἶχον τοιαύτας ἐμφανίσεις, αὐταὶ δὲν ἦσαν (ἐκτὸς  
ἁπαξ μόνον εἰς τὸν Θωμᾶν) ἐν μορφῇ ἀκριβῶς ὁμοίᾳ πρὸς ἐκεί-  
νην, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον τόσον οἰκείως ἐπὶ τρία ἔτη, καὶ τὴν  
ὁποίαν εἶχον ἰδεῖν πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν. Οὐδ' ἁπαξ ὑπο-  
δηλοῦται ὅτι οὗτοι ἐγνώριζον αὐτὸν ἐκ τῶν γνωστῶν χαρι-  
στικιστικῶν τοῦ προσώπου του, οὐδ' ὅτι ἡ αὐτὴ ἐμφάνις ἦν  
ὁμοία πρὸς τὰς προηγουμένας τοιαύτας.

Ἡ Μαρία ἐνόμισεν αὐτὸν ὅτι ἦτο «ὁ κηπουρός». Εἰς τοὺς  
δύο μαθητὰς τοὺς πορευομένους εἰς Ἑμμαὺς ἦτο ὡς «ξέ-  
νος». Ἐπίσης ἦτο ξένος εἰς τοὺς ἀδελφεὺς τῆς θαλάσσης τῆς  
Γαλιλαίας, καὶ εἰς τοὺς ἐνδεκα μαθητὰς εἰς τὸ ὑπερφῶν. Εἰς  
ἐκάστην περιπτώσιν ἀνεγνωρίζετο ἐκ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ,  
τῶν λόγων του, ἢ τῶν οἰκείων τόνων τῆς φωνῆς του.

Ὅποτεν ὁ Θωμᾶς ἐδήλωσεν ὅτι ἡ μόνη δι' αὐτὸν εὐπρόσ-

δεκτος ἀπόδειξις ἤθελεν εἶσθαι ἢ ἱκανοποιουσα τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὄρασιν καὶ ἀφήν, ὁ Κύριος, καίτοι παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπαίτησιν ταύτην, ἤλεγξεν ὁμως αὐτὸν ἠπίως, εἰπὼν, «Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες» (Ἰωάν. κ'. 27—29). Ἡ ἰσχυροτέρα ἀπόδειξις ἦν ἐκείνη ἣτις δὲν ἀπηνυθύνετο εἰς τὴν φυσικὴν ὄρασιν, καὶ μακαριώτεροι εἶναι ἐκείνοι οἵτινες τηροῦσιν ἑαυτοὺς ἐτοιμοὺς νὰ δεχθῶσι τὴν ἀλήθειαν δι' οἰωνδήποτε μαρτυριῶν ὁ Θεὸς ἤθελεν εὐδοκήσει νὰ ἀποδείξῃ ταύτην.

Οὕτω κατέδειξεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οὐχὶ μόνον ἐκέκτειτο ἡδὴ τὴν δύναμιν νὰ ἐμφανίζηται κατὰ διαφόρους τρόπους, καὶ ὑπὸ ποικίλας μορφάς, ἀλλ' ὥσαύτως ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν σωμάτων ἐκείνων, τὰ ὅποια αὐτοὶ εἶδον, ἦτο τὸ πνευματικόν, τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ σῶμα, καίτοι τοιουτοτρόπως τὸ γεγονὸς τῆς τε ἀναστάσεως καὶ παρουσίας αὐτοῦ ἐγνωστοποιήθησαν εἰς αὐτούς. Αἱ διάφοροι μορφαί, καὶ τὰ μακρὰ διαλείμματα τῆς ἄνευ ἑξωτερικῆς τινος ἐκδηλώσεως ἀοράτου αὐτοῦ παρουσίας, κατέστησαν αὐταπόδεικτον τὸ γεγονὸς ὅτι, μ' ὅλον ὅτι ὁ Κύριος καὶ Διδάσκαλός των ἦτο, ζῶν, καὶ δὲν εἶχεν ἀνέλθει εἰσέτι εἰς τὸν Πατέρα, τώρα πλέον ἦτο πνευματικὴ ὑπόστασις, ἀόρατος ὄντως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὄρασιν, ἀλλὰ δυνάμενος νὰ ἐκδηλοῖ τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν καὶ δύναμιν κατὰ διαφόρους τρόπους, ὥς εὐηρεσεῖτο. \*

Ἡ δημιουργία τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐνδυμάτων ὑπὸ τὰ ὅποια ἐνεφανίσθη εἰς αὐτούς, ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ δωματίῳ ἔνθα ἦσαν συνηγμένοι, ἦν ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἦτο πλέον ἀνθρωπίνη ὑπόστασις, καίτοι διεβέβαίωσε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον οὗτοι εἶ-

\* Τὸ παρὰ τοῦ Λουκᾶ (δ'. 30) ἀναφερόμενον περιστατικὸν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς περιπτώσις παράλληλος πρὸς τὰς μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ἐμφανίσεις καὶ ἐξαφανίσεις. Τὸ συμβὰν ἐκεῖνο δὲν ἦτο ἐξαφανίσις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅτι ἐγένετο ἀόρατος εἰς τὸν λαόν. Ἐκεῖνο ἦν ἀπλῶς ἐπιδείξια τις εὐκρινείας, διὰ τῆς ὁποίας διέφυγε τὰ φωνικὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Πρὶν οὗτοι δυνηθῶσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰ πρὸς θανάτωσιν αὐτοῦ σχέδιά των, ἐστράφη, καὶ, διελθὼν διὰ μέσον αὐτῶν, ἐπορεύετο, μηδενὸς ἐξ αὐτῶν σχόντος τὴν τὸλμην ἢ δύναμιν νὰ ἐνοχλήσῃ αὐτόν, διότι δι' αὐτῶν εἶχεν ἔλθει εἰσέτι ἢ ὥρα αὐτοῦ.

δον, καὶ τὸ ὅποιον ὁ Θωμᾶς ἐψηλάφησεν, ἦτο πραγματικὸν σῶμα ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων, καὶ οὐχὶ ἀπλὴ ὀπτασία ἢ φάντασμα. \* Ὡς ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἀλλ' ὡς πνεῦμα ἠδύνατο· ἐκεῖ δὲ παραχρῆμα παρήγαγε καὶ ἀνέλαβε τοιοῦτον σῶμα σαρκός, καὶ τοιοῦτον ἱματισμόν, ὅποια ἔκρινε κατάλληλα διὰ τὸν ὅποιον προέβλεπε σκοπὸν.

Οὐδὲ δυνάμεθα καὶ ἐπὶ στιγμὴν νὰ παραδεχθῶμεν τὴν παρὰ τινων ὑποβαλλομένην ἐξήγησιν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἤνοιξε τὰς θύρας ἀπαρατήρητος· καθότι ἡ Εὐαγγελικὴ ἀφήγησις εἶναι σαφὴς καὶ καθαρά, ὅτι ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν «ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι» — κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπιμελῶς μανδαλωμέναι, καὶ διὰ μοχλῶν ἐστερεωμέναι, «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» — Ἰωάν. κ'. 19, 26.

Τὸ μάθημα τῆς μεταβολῆς τῆς φύσεώς του διεπιστώθη καὶ ἐτονίσθη ἐπὶ πλεόν διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν ἀναχωρήσεώς του: «Καὶ αὐτὸς ἕψαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν». Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τὸ ἐκ σαρκὸς ὀστέων, κλπ., καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ, τὰ ὅποια πάντα παρουσιάσθησαν αἰφνιδίως, ἐνῷ αἱ θύραι ἦσαν κλεισταί, δὲν ἐξῆλθον τῶν θυρῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξῆλθον ἢ διελύθησαν εἰς τὰ αὐτὰ συστατικά, ἐξ ὧν εἶχε δημιουργήσῃ αὐτὰ πρό

\* Ἄς μὴ σπεύσῃ τις νὰ ἐκλάβῃ ἡμᾶς ὡς ἀκολουθοῦντας τὸν Πνευματισμὸν ἢ Σγυδενπορτζιανισμόν, ἢ οἰονδήποτε ἄλλον θρησκ. Ακολουθοῦμεν ἀπλῶς, καὶ συνδυάζομεν λογικῶς, τὰς ἀποστολικὰς ἀφηγήσεις· τὴν μετὰ τῆς Γραφικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς παραποιήσεως ταύτης· τῆς ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ διασαλπίζομένης, καὶ γνωστῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Πνευματισμός, ὑφισταμένην εὐρεῖαν διαφορὰν, ἡμεῖς διακρίνομεν ὠρισμένως, καὶ θέλομεν ἐξετάσει εἰς τινὰ τῶν ἐπομένων τόμων. Ἀρκετὸν νὰ ὑποδείξωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Πνευματισμὸς ἀξιοῖ ὅτι ἐπιτυγχάνει τὴν μετὰ νεκρῶν καὶ ζώντων ἀνθρώπων ἐπικοινωνίαν, ἐνῷ ἡ Ἁγία Γραφή καταδικάζει τὸ τοιοῦτον (Ἦσα. γ'. 19), καὶ διδάσκει ὅτι τοιαῦται ἀληθεῖς ἐπικοινωνίαι ἐπετελοῦντο ὑπὸ πνευματικῶν ὄντων καὶ μόνον, οἳ εἶναι οἱ ἄγγελοι, καὶ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν· οὐχὶ ὁμοῦ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἦν «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς», οὐδὲ ὅποτε ἐγένετο νεκρός, ἀλλὰ μετὰ τὴν διὰ τῆς ἀναστάσεως μεταλλαγὴν του, ὅποτε πάλιν ἔγεινε «πνεῦμα ζωοποιόν».

πινων μόλις στιγμῶν. Ἐγένετο ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν, θὲν ἐβλέπετο παρ' αὐτῶν πλέον, ὅποτε ἡ σὰρξ, τὰ ὀστέα καὶ τὰ ἱμάτια, διὰ τῶν ὁποίων ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν διελύθησαν, καίτοι ἀναμφιβόλως ἦτο εἰσέτι μετ' αὐτῶν—ἀοράτως παρῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου τῶν τεσσαράκοντα ἐκείνων ἡμερῶν.

Εἰς εἰδικὰς περιστάσεις, καὶ δι' εἰδικὴν διδασκαλίαν, ὁ Θεὸς παρεχώρησεν ὁμοίαν δύναμιν εἰς ἄλλας πνευματικὰς ὑπάρξεις, τοὺς ἀγγέλους, ἐπιτρέψας αὐτοῖς νὰ ἐμφανίζωνται ὡς ἄνθρωποι ἐν σώματι ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων, τὰ ὁποῖα ἔφαγον καὶ ἐλάλησαν πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπον νὰ διδάξωσιν, ὡς ἀκριβῶς ἔπραξεν ὁ Κύριος ἡμῶν. Ἴδε Γενεσ ιη Κριτα σι . 11—12, ιγ' . 3—20 καὶ τὰ ἐπὶ τούτων σχόλια ἐν τῷ Α'. Τόμω, σελ. 200 ἕως 203.

Ἡ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν ἀγγέλων, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐκδηλωθεῖσα δύναμις πρὸς παραγωγὴν καὶ διάλυσιν τοῦ ἱματισμοῦ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνεφανίσθησαν, ἦτο τόσον ὑπερφυσικὴ ὅσον ἡ δημιουργία ἢ ἡ παραγωγή καὶ διάλυσις τῶν ὁποίων ἀνέλαβον σωμάτων. Τὰ σώματα δὲ ταῦτα θὲν ἦσαν πλέον τὰ ἐνδοξα πνευματικὰ αὐτῶν σώματα, παρ' οὗτοι ἦσαν τὰ ἱμάτια τὰ ὁποῖα περιεβλήθησαν. Δέον νὰ ἐνθυμηθῶμεν οὗτον τὸν ἄρραφον χιτῶνα καὶ λοιπὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος ἡμῶν ἐφόρει πρὸ τῆς σταυρώσεώς του, τὰ διεμοιρᾶσθησαν οἱ Ρωμαῖοι σιτραιῶται μεταξὺ των, καὶ οὗτοι τὰ σάβανα ἀφέθησαν τετυλιγμένα ἐν τῷ μνημείῳ (Ἰωάν. ιθ' . 23, 24 κ' . 5—7), ὥστε τὰ ἐνδύματα δι' ὧν ἐνεφανίσθη εἰς τὰς προμνησθεῖσας περιπτώσεις δέον νὰ ἔχωσι δημιουργηθῇ εἰδικῶς, καὶ πιθανώτατα ἦσαν ἀναλόγως κατάλληλα τοιαῦτα διὰ πᾶσαν περίστασιν. Ὅποτε ἐπὶ παραδείγματι ἐνεφανίσθη ὡς κηπουρὸς εἰς τὴν Μαρίαν, ἦτο πιθανῶς ἐν τοιαύτῃ περιβολῇ, οἷαν εἰς κηπουρὸς ἡδύνατο νὰ φέρῃ.

Ὅτι δὲ τὰ σώματα, ἐν οἷς ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνεφανίσθη, ἦσαν πραγματικὰ ἀνθρώπινα σώματα, καὶ οὐχὶ ἀπλὴ ὀφθαλμαπάτη, περὶ τούτου αὐτοῦ ὁ Κύριος ἔδωκεν αὐτοῖς σαφῶς νὰ ἐννοήσωσιν, ὅποτε ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς νὰ τὸν ψηλαφήσωσιν ὅπως ἴδωσιν οὗτοι τὸ σῶμα ἦν

πράγματι σὴρξ καὶ δοτᾶ, εἰπὼν, «Τὶ τεταραγμένοι ἐστέ; . . . ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτός, Ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα».

Χριστιανοὶ τινες ἐξάγονσι λίαν παράλογα συμπεράσματα ἐκ τῆς φράσεως αὐτῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματικότητα τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀναληφθέντος ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων σώματος. Οὗτοι θεωροῦσι τὸ τοιοῦτον σῶμα ὡς τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ σῶμα, καὶ ἀποφαίνονται ὅτι καὶ τὸ πνευματικὸν σῶμα συνίσταται ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων, καὶ εἶναι ἀκριβῶς ὡς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἀόριστόν τι, τὸ ὁποῖον οὗτοι καλοῦσι πνεῦμα, ῥέει διὰ μέσων τῶν φλεβῶν τοῦ τοιούτου σώματος ἀντὶ αἵματος. Οἱ τοιοῦτοι παραβλέπουνσι φαίνεται τὴν δήλωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ἣν τὸ σῶμα ἐκεῖνο δὲν ἦτο πνευματικὸν σῶμα, ὅτι τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ δοτᾶ. Δησμονοῦσιν ἐπίσης οὗτοι τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἰωάννου, ὅτι «οὐπω ἐφανερώθη» τί ἐστι πνευματικὸν σῶμα, καὶ ὅτι δὲν θὰ γνωρίσωμεν περὶ τούτου μέχρις οὗ μεταβληθῶμεν καὶ γείνωμεν ὅμοιοι μὲ αὐτὸν, καὶ ἴδωμεν αὐτόν, οὐχὶ καθὼς ἦτο, ἀλλὰ «καθὼς ἐστίν», (Α΄ . Ἰωάν. γ' . 2) Δησμονοῦσι δὲ πάλιν τὴν ρητὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διακήρυξιν ὅτι «σὴρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται»; — καὶ τὴν περαιτέρω διαβεβαίωσιν τοῦ ὅτι ἕνεκα τούτου ὅλοι οἱ συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ δεόν νὰ «ἀλλαγῶσιν»; — Α΄ . Κορθ. ιε' . 50—51.

Πολλοὶ δὲ πάλιν Χριστιανοὶ φρονοῦσιν ὅτι τὸ ἔνδοξον πνευματικὸν σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι τὸ ἴδιον σῶμα πρὸ ὁποῖον ἐσταυρώθη καὶ κατετέθη ἐν τῷ μνημείῳ τοῦ Ἰωσήφ· ἐλπίζουσι δὲ ὅτι θὰ δυνηθῶσι νὰ γνωρίσωσι τὴν ταυτότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅποτε θὰ ἴδωσιν αὐτὸν ἐν δόξῃ, ἐκ τῶν οὐλῶν τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἐν τῷ Γολγοθᾷ. Τὸ τοιοῦτον εἶναι μέγα σφάλμα, τὸ ὁποῖον ἐλαχίστη ἀπλῆ ἐπισκόπησις δύναται νὰ καταδείξῃ. — Ἐν πρώτοις, τὸ τοιοῦτον ἠθέληεν εἶσθαι ἀπόδειξις διὰ τὸ σῶμα τῆς ἀναστάσεως του δὲν εἶναι ἔνδοξον καὶ τέλειον, ἀλλὰ πλήρες οὐλῶν καὶ παραμεμορφω-

μένον : Δεύτερον, θὰ ἀπεδεικνύετο ὡσαύτως ὅτι γνωρίζομεν τί ἐστὶν πνευματικὸν σῶμα, μεθ' ὅλην τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀποστόλου : Τρίτον, θὰ ἔμαρτυρεῖτο ὅτι ἡ ἐπὲρ ἡμῶν πληρωθεῖσα ἀπολυτρωτικὴ ἀξία ἐλήφθη πάλιν ὀπίσω διότι ὁ Ἰησοῦς εἶπε, « Δώσω τὴν σὰρκα μου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς ». Ἦτο ἡ σὰρξ αὐτοῦ, ἡ ζωὴ του ὡς ἀνθρώπου, ἡ ἀνθρωπότης του, ὃ τι ἐθυσιάσθη διὰ τὴν ἡμετέραν ἀπολύτρωσιν. Ὅταν δὲ πάλιν ἀνέστη εἰς ζωὴν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πατρὸς, δὲν ἀνέστη εἰς τὴν πρώτην ἀνθρωπίνην αὐτοῦ ὑπόστασιν, καθότι αὕτη ἐθυσιάσθη καὶ προσεφέρθη ὡς ἡ πρὸς ἐξαγορὰν ἡμῶν τιμή. Ἐὰν δ' ἡ τιμὴ ἐκείνη ἐλήφθη πάλιν ὀπίσω, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡμεῖς ἡθελομεν εἰσεῖτι διατελεῖ ὑπὸ τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου, καὶ ἄνευ ἐλπίδος.

Δὲν ἔχομεν περισσοτέρους λόγους νὰ ὑποθέτωμεν ὅτι τὸ μετὰ τὴν ἀνάστασιν πνευματικὸν σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι σῶμα ἀνθρώπινον, παρ' ὅτι ἔχομεν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ πνευματικὸν αὐτοῦ σῶμα ἦτο ἀνθρώπινον, ἢ ὅτι ἄλλα πνευματικὰ ὄντια ἔχουσιν ἀνθρώπινα σώματα διότι « πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει »—ὁ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος λέγει, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐθανατώθη μὲν σαρκὶ ἐξωποιοήθη δὲ πνεύματι ».

Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑπερφυσικῶς πως μετεκομίσθη ἀπὸ τοῦ μνημείου διότι ἐὰν ἔμενεν ἐκεῖ τοῦτο ἡθελεν εἶσθαι ἀνυπέρβλητον κώλυμά διὰ τὴν πίστιν τῶν μαθητῶν, οἵτινες δὲν ἦσαν εἰσέτι δεδιδαγμένοι περὶ πνευματικῶν πραγμάτων—διότι « δὲν ἦτο ἔτι δεδομένον Πνεῦμα Ἅγιον » (Ἰωάνν. ζ' 39). Οὐδὲν γνωρίζομεν δὲ περὶ αὐτοῦ τί ἀπέγεινεν, εἰμὴ ὅτι δὲν διεφθάρη. (Πράξ. β' . 27, 31) Πότερον, διελύθη εἰς ἀέρια, ἢ διατρεῖται εἰσέτι πού ὡς τὸ μέγα μνημόνευμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ὑπακοῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας ἀπολυτρώσεως, οὐδεὶς γνωρίζει. Οὐδὲ εἶναι ἡ τοιαύτη γνῶσις ἀναγκαία. Ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέκρυψε θαυματουργικῶς τὸ σῶμα τοῦ Μωϋσέως περὶ τοῦτον διαβεβαιούμεθα εἰς Δευτερον. λδ' . 6. Ἰουδ. 9. Ἐπίσης δὲ γνωρίζομεν ὅτι ὁ Θεὸς διετήρησεν ἀπὸ διαφθορᾶς θαυμα-

τουργικῶς τὸ μάννα ἐν τῇ χρυσῇ στάμνῳ, ἥτις εἰσποθειῆθη ἐν τῇ Κιβωτῷ ὑπὸ τὸ ἱλαστήριον ἐν τῇ Σκηνῇ, καὶ οὗτο ἦτο σύμβολον τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τοῦ ἁγίου τοῦ ἐξ οὐρανοῦ (Ἑξοδ. ια'. 20, 33. Ἑβρ. θ'. 4. Ἰωάν. σι'. 51, 58). Ἐπομένως δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ ἐκπλαγῶμεν ἐάν, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὁ Θεὸς μέλλῃ νὰ δείξῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ σῶμα τῆς σαρκὸς, τὸ σταυρωθὲν ὑπὲρ πάντων ἐν τῇ ὑπὲρ αὐτῶν προσφερθείσῃ ἀπολυτρώσει, μὴ ἀφενθὲν νὰ διάφθαρῇ, ἀλλὰ διατηρηθὲν ὡς αἰώνιον μαρτύριον τῆς ἀπελθούσης ἀγάπης καὶ τελείας ὑπομονῆς. Ἐνδέχεται δὲ τέλος ὅπως τὰ χωρία Ἰωάν. ιθ'. 37 καὶ Ζαχαρ. ιβ'. 10, λάβωσι τότε τοιαύτην τινὰ ἐκπλήρωσιν. Ἐκεῖνοι οὖτινες ἔκραζον «Σταύρωσον αὐτόν!» θὰ δύνωνται τότε, ὡς μάρτυρες, νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ταυτότητα τοῦ ἰδίου σώματος, τοῦ διατηρηθέντος ὑπὸ τῆς λόγχης καὶ σχισθέντος ὑπὸ τῶν ἥλων καὶ τῶν ἀκανθῶν.

Τὸ νὰ θεωρήσωμεν τὸ ἐνδοξον τοῦ Κυρίου ἡμῶν σῶμα ὡς σαρκικὸν τοιοῦτον, τοῦτο οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἠθέλεν ἐπεξηγήσει τὰς παραδόξους αἰ αἰφνηδίνους αὐτοῦ ἐμφανίσεις τὰς κατὰ τὰς τεσσαράκοντα ἐκείνας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναλήψεώς του. Πῶς ἡδύνατο νὰ ἐμφανίζηται οὕτως αἰφνηδίως καὶ νὰ ἐξαφανίζηται ἀμέσως; Πῶς ἐξηγεῖται ὅτι διετήρησεν ἑαυτὸν σχεδὸν διαρκῶς ἀόρατον κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τεσσαράκοντα ἐκεῖνων ἡμερῶν; Καὶ πῶς συνέβαινεν ὅτι ἡ ἐμφάνισις του ἤλλασσεν ἐκάστοτε ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζηται ὡς ἡ ἰδίᾳ, ἡ ὁραθεῖσα εἰς οἰανδήποτε προηγουμένην περιπτώσειν, ἢ ὡς ἡ τόσον καλῶς παρὰ πάντων γνωστομένη καὶ ἀγαπωμένη πρὸ τῆς σταυρώσεώς του μορφή, ἥτις εἶχε χωρισθῇ ἀπ' αὐτῶν μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν;

Δὲν ὠφελεῖ νὰ εἴπη τις ἀπλῶς ὅτι πάντα ταῦτα ἦσαν θαύματα, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νὰ ὀνομασθῇ ἐπίσης ἡ χρησιμομότης ἢ ἡ ἀνάγκη τῶν θαυμάτων αὐτῶν. Ἐὰν τὸ μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ σῶμα ἦτο σάρεξ καὶ ὁσιᾶ, καὶ τὸ ἰδίον σῶμα τὸ ὁποῖον ἐσταυρώθη, μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν χαλακτηριστικῶν καὶ οὐλῶν, πρὸς τὴν τότε νὰ ἐνεργήσῃ θαύματα τὰ ὁποῖα οὐ μόνον δὲν συνέτεινον εἰς πιστοποιήσιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ἀλλὰ, ὡς βλέπομεν, ἔμελλον πολὺ πινα-

νῶς νὰ διδάξωσιν ἀκριβῶς τοὺναντίον;—ὅτι δηλ. αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἦτο πλέον ἄνθρωπος—σὰρξ καὶ ὅστις—ἀλλὰ πνευματικὴ ὀντότης, ἣτις ἡδύνατο νὰ ἐρχηται καὶ ἀπέρχηται ὡς ὁ ἄνεμος, ὥστε οὐδεὶς ἡδύνατο νὰ λέγῃ πόθεν ἦλθε ἢ ποῦ μετέβη, καὶ ἣτις, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διδάξῃ αὐτοὺς, ἐνεφανίσθη ὡς ἄνθρωπος ἐν ποικίλοις σώμασιν ἐκ σαρκὸς καὶ ὁστέων, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐδημιούργει καὶ διέλυεν ὡς ἡ ἐκάστοτε περίστασις ἀπῆτει.

Πρὸ τῆς σταυρώσεώς του ὁ Κύριος ἡμῶν διετέλει εἰς οἰκειάς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ σχέσεις· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, καίτοι οὐδόλως ἐμειώθη ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀγάπη του, ἡ ἀπέναντι αὐτῶν πολιτεία του ἦν μᾶλλον ἐπιφυλακτικὴ. Αὕτη δ' ἀναμφιβόλως ἀπέβλεπεν ἵνα ἐμποιήσῃ αὐτοῖς μᾶλλον ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τιμῆς τῆς ἐνδόξου ὑπερυψώσεώς του, καὶ ἐμπνεύσῃ αὐτοῖς τὸν πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἐξουσίαν Αὐτοῦ προσήκοντα σεβασμόν. Καίτοι ὡς ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς οὐδέποτε ἐστερεῖτο τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ συμπεριφορᾶς ἐκείνης, ἥτις ἐπιβάλλει τὸν σεβασμόν, ἐν τούτοις μεγαλειτέρα τις ἐφεκτικότης ἦτο μᾶλλον ἀναγκαία καὶ μᾶλλον σκόπιμος μετὰ τὴν εἰς τὴν θείαν φύσιν μεταλλαγὴν του. Τοιαύτην ἐπιφύλαξιν ἐτήρησε πάντοτε ὁ Ἰεχωβά ἀπέναντι τῶν Ἑαυτοῦ πλασμάτων, καὶ αὕτη εἶναι λίαν λυσιτελὴς κατὰ περιστάσεις. Ἡ ἐφεκτικότης αὕτη ἐπίσης ἐχαρακτήρισε πάσας τὰς μετὰ τῶν μαθητῶν συνεντεύξεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ τὴν ἀνάστασίν του. Αἱ συνεντεύξεις αὗται ὑπῆρξαν λίαν βραχεῖαι, ὡς πράγματι εἶχεν εἶπει αὐτοῖς «Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν» — Ἰωάν. ιδ'. 30.

Οἱ πιστεύοντες ὅτι ὁ Οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ εἶναι πνεῦμα, καὶ οὐχὶ ἄνθρωπος, οὐδεμίαν ὀφειλὸν νὰ εὐρίσκωσι δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ κατανοήσωσιν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ὅστις ἤδη ἀνυψώθη εἰς τὴν θείαν φύσιν, καὶ ὅστις εἶναι οὐχὶ μόνον ἡθικῶς ὅμοιος τῷ Θεῷ, ἀλλὰ ὄντως «ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Πατρὸς», δὲν εἶναι πλέον ἀνθρωπίνης ἀλλὰ πνευματικῆς φύσεως, τὸν Ὅποιον οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶδεν, οὐδὲ δύναται νὰ ἴδῃ ἄνευ θαύματος. Εἶναι τόσον ἀδύνατον εἰς ἀνθρώπους

νὰ ἰδῶσι τὴν ἀνακεκαλυμμένην δόξαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅσον εἶναι αὐτοῖς ἀδύνατον νὰ ἰδῶσι τὸν Ἰεχωβά. Λάβετε ὑπ' ὄψιν ἐπὶ σιγμὴν τίνι τρόπῳ αὐτὴ ἡ ἀντανάκλασις τῆς πνευματικῆς δόξης ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς Σινᾶ (Ἑβρ. ιβ'. 21. Ἑξοδ. ιθ'. κ'. 19—21. λγ'. 20—23, λδ'. 29—35) «Τόσον φοβερόν ἦν τὸ φαίταζόμενον», τόσον καὶ ἀπληροῦν καὶ φόβον ἐμπνέον, ὥστε «Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός εἰμι καὶ ἐντρομος» Μ' ὅλον δι' ὃ Μωϋσῆς ἐνισχύθη ὑπερφυσικῶς διὰ νὰ ἰδῇ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου, ὥστε ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, μόνος μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἐπισκιαζόμενος ὑπὸ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ ἄνευ τροφῆς ἢ ποτοῦ, ἔλαβε καὶ κατέγραψε τὸν θεῖον Νόμον (Ἑξοδ. λδ'. 28), ἐν τούτοις, ὅποταν ἐπεθύμησε νὰ ἰδῇ τὸν Κύριον πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, τῷ ἐλέχθη δι' «Δὲν δύνασαι νὰ ἰδῇς τὸ πρόσωπόν μου· διότι ἄνθρωπος δὲν θέλει μὲ ἰδεῖ καὶ ζήσει» (Ἑξοδ. λγ'. 20). Ἐπομένως πᾶν ὃ, τι ὁ Μωϋσῆς εἶδεν ἥτις θῆα τις παριστώσα τὸν Θεόν, καὶ οὐδὲν πλέον ταύτης ἦν δυνατόν. Τοῦτο δ' ἐπίσης συμφωνεῖ πρὸς τὴν τοῦ Ἀποστόλου διακήρυξιν: «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε». Αὐτός ἐστιν ὁ ἀθάνατος Βασιλεὺς, ὁ ἀόρατος «ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων εἶδεν, οὐδὲ ἰδεῖν | ποτε | δύναται». (Α'. Τιμοθ. σι'. 15, 16). Ἀλλ' οὐ αἱ πνευματικαὶ ὑπάρξεις δύνανται νὰ ἰδῶσι καὶ βλέπουνσι τὸν Θεόν, Ὅστις ὁ ἴδιος εἶναι πνεῦμα, τοῦτο σαφῶς δηλοῦται ἐν Ματθ. ιη'. 10.

Ἐὰν ὁ Κύριος ἡμῶν διατελῇ εἰσέτι «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων» (Α'. Τιμοθ. β'. 5, 6), — ἐὰν θανατωθεὶς σαρκὶ ἐξωποιοήθη, ἀνέστη, καὶ πάλιν ἐν σαρκὶ, καὶ οὐχί, ὥς ὁ Ἀποστόλος ἀποφαίνεται, πνεῦμα ζωοποιοῦν, — ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἀντὶ νὰ ἔχῃ ὑπερυψωθῇ ὑπὲρ ἅνω τῶν ἀγγέλων καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, εἶναι εἰσέτι ἄνθρωπος. Καὶ ἐὰν εἰσέτι διατηρῇ τὴν τοῦ δούλου μορφὴν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὅπως ὑποστῇ θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ εἶναι εἰσέτι ὀλίγον τι κατώτερος τῶν ἀγγέλων, τότε οὐδέποτε δύναται νὰ ἰδῇ τὸν Θεόν. Πόσον πα-

ράλογος ὁμῶς φορεῖται ἡ τοιαύτη δοξασία ἐξεταζομένη τελείως, καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀποστολικῆς μαρτυρίας! Λάβετε δ' ἐπίσης ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐὰν ἡ σὰρξ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἣτις διετρυφήθη καὶ ἐπληρώθη διὰ τῶν ἡλῶν, τῆς λόγχης καὶ τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου, καὶ ἐσημειογραφήθη ὑπὸ τῆς δούνης, εἶναι τὸ ἐνδοξον πνευματικὸν αὐτοῦ σῶμα, καὶ ἐὰν αἱ οὐλαὶ καὶ τὰ παραμορφωθέντα ἀνθρώπινα χαρακτηριστικά ἀποτελοῦσι μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ ὑπερενδόξου ἡμῶν Κυρίου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πολὺ θὰ ἀπείχε τοῦ νὰ εἶναι ὡραῖος, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡγαπῶμεν τὰς ὁποίας δι' ἡμᾶς ὑπέστη πληγὰς. Ἐὰν δὲ αὐτὸς φέρῃ ἐν τοιοῦτον ἀτελές, πλήρες οὐλῶν, παραμεμορφωμένον σῶμα, καὶ ἐὰν ἡμεῖς θέλωμεν εἰσθαί ὅμοιο μὲ αὐτόν, δὲν ἔπεται ὅτι οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἅγιοι οἵτινες ἐσταυρώθησαν, ἐθανατώθησαν διὰ λιθοβολισμοῦ, ἐκάησαν, κατεσπαράχθησαν καὶ διεμελίσθησαν ὑπὸ θηρίων, ὥς ἐπίσης ἐκεῖνοι οἵτινες ἀπέθανον συνεπείρ ἄλλων δυστυχημάτων, θέλει φέρεῖ ἕκατος ὁμοίως τὰ ἀνάλογα σωματικά ἐλαττώματά του καὶ οὐλὰς; Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης δὲν ἤθελε παριστῇ ὁ οὐρανὸς τὸ μᾶλλον ἀπαισιώτατον τῶν θιαμάτων; Τὸ πρᾶγμα ὁμῶς δὲν ἔχει οὕτω, καὶ οὐδεὶς δύναται τὰ διακρατῇ ἐπὶ μακρὸν τοιαύτην παράλογον καὶ ἀντιγραφικὴν δοξασίαν. Τὰ πνευματικὰ ὄντα εἰσὶ τέλεια ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν· ἐντεῦθεν δὲ ὁ Ἀπόστολος ὑπενθυμίζει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις εἶναι κληρονόμος τῆς πνευματικῆς τιμῆς καὶ δόξης, ὅτι καίτοι [ἡ ὑπαρξὶς ἡ ὀντότης] σπείρεται [ἐν τῷ θανάτῳ] ἐν ἀσθενείᾳ, [μετὰ σημείων πληγῶν, κλπ.] ἐγείρεται ἐν δυνάμει· καίτοι σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, [μετὰ γραμμῶν μερίμνης λύπης, κλπ.] ἐγείρεται ἐν δόξῃ· καίτοι σπείρεται φθορικὸν σῶμα [κείμεν. «σῶμα ψυχικόν»], μέλλει νὰ ἐγερθῇ σῶμα πνευματικόν· καὶ ὅτι, ὥς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ πατρὸς, θέλομεν φορέσει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου Κυρίου (Α' Κορινθ. ιε'. 42—51). Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλαβε χάριν ἡμῶν καὶ ἐφόρεσεν ἐπίσης τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ πρὸς καιρὸν ὅπως ἀπολυτρώσῃ ἡμᾶς. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀναστάσει του ἐγένετο οὐράνιος Κύριος (Ρωμ. ιδ'. 9). Ἡμεῖς δ' ἐπίσης, ἐὰν ἡμεῖς πιστοὶ, θέλομεν φορέσει

ταχέως τὴν εἰκόνα τοῦ οὐρανίου Κυρίου (πνευματικὰ δηλ. σώματα), ὡς ἤδη φοροῦμεν εἰσεῖν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ κυρίου, τοῦ Ἀδάμ (ἀνθρώπινα σώματα).

Λάβετε ὡσαύτως ὑπ' ὄψιν τὴν περίπτωσιν τοῦ Παύλου — Διὰ τὰ εἶναι εἰς ἐκ τῶν ἀποσιτόλων ἔδει νὰ εἶναι μάρτυς — νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον μετὰ τὴν ἀνάστασίν του. Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἰδόντων τὰς φανερώσεις τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἐπομένως ἐχορηγήθη εἰς αὐτὸν εἰδική τις καὶ ἀκαριαία θέα τοῦ Κυρίου. Αὐτὸς ὅμως εἶδε τὸν Κύριον οὐχὶ ὡς οἱ λοιποὶ — οὐχὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐνδύμασι διαφόρων μορφῶν. Ἡ ἀπλὴ δ' αἰτένις εἰς τὸ ἀνακεκαλυμμένον ἔνδοξον πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔκαμεν αὐτὸν νὰ πέσῃ ἐπὶ τὴν γῆν τετυφλωμένος ἐκ δόξης ὑπερεχούσης τὴν «λαμπρότητα τοῦ ἡλίου ἐν μεσημβρίᾳ»: ἵνα δ' ἐπιστραφῇ εἰς αὐτὸν μερικὴ ὄρασις ἀπὸ τῆς τυφλώσεως ἐκείνης, ἐδέχθη νὰ γείνῃ τοῦτο θαυματουργικῶς. (Πράξ. θ'. 17, 18). Δὲν εἶδεν ὁ Παῦλος τὸν Κύριον καθὼς ἔστι — πνευματικὴν ὑπαρξιν; Δὲν ἐνεφανίσθη δ' ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ὡς ἦτο τ. ἔ. ὡς ἦτο πρότερον, διὰ τοὺς ἤδη καταδειχθέντας εἰδικοὺς λόγους; Εἰς τοῦτο δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία. Ἀλλ' ὁ Κύριος εἶχε σκοπὸν τινα ὅπως ἐμφανισθῇ οὕτως εἰς τὸν Παῦλον, ὡς ἀκριβῶς εἶχε καὶ ἐξυπηρέτησεν ἄλλον σκοπὸν ἐμφανισθεὶς διαφοροτρόπως εἰς τοὺς ἄλλους. Τὸν σκοπὸν τοῦτον δεικνύει ὁ Παῦλος λέγων: Ἔσχατον δὲ πάντων ὥσπερ εἰς ΤΩΙ ΕΚΤΡΩΜΑΤΙ [τῷ πρὸ καιροῦ γεννηθέντι] ὤφθη κάμοι». (Α'. Κορθ. ιε'. 8) Ὡς ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦν ἡ γέννησις αὐτοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς τὴν πλήρη τελειότητα τῆς πνευματικῆς ὑποστάσεως (Κολοσ. α'. 18, Ρωμ. η'. 29), οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρεται ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ὡς γέννησις. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γεννήσει, ἡ ἀναστάσει ὡς πνευματικῶν ὑπάρξεων, θέλομεν ἶδει τὸν Κύριον καθὼς ἔστιν, ἀκριβῶς ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ Παῦλος· ἀλλ' ἡμεῖς ἀλλαγέντες ἢ γεννηθέντες τότε εἰς πνευματικὰς ὑπάρξεις δὲν θὰ παταχθῶμεν, οὐδὲ θὰ τυφλωθῶμεν διὰ τῆς ὁψεως τοῦ ἐνδόξου προσώπου τοῦ Κυρίου.

ἡμῶν. Τὸ ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου λεγόμενον σημαίνει ὅτι αὐτὸς εἶδε τὸν Κύριον ὡς ἡμεῖς μέλλομεν νὰ ἴδωμεν αὐτόν—καθὼς ἐστὶ», *Εἶδεν αὐτὸν ὡς ἅπαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μέλλει νὰ ἴδῃ αὐτόν. ἀλλὰ ΠΡΟ ΤΟΥ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙΡΟΥ*, πρὶν γεννηθῇ ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐπομένως πρὶν εἶναι αὐτὸν εἰς θάειν ὥστε νὰ βαστάσῃ τὴν τριαύτην θέαν—ἐν τούτοις εἶδεν αὐτόν ὡς πᾶς τις, οὕτω γεννηθεὶς, θέλει ἴδει αὐτόν ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ.

Ὁ Μωϋσῆς, κατερχόμενος ἐκ τοῦ ὄρους ἵνα μεταδώσῃ εἰς τὸν Ἰσραὴλ τὸν Νόμον τῆς Διαθήκης, ἦν τύπος τοῦ Μεγάλου Νομοδότου καὶ Μεσίτου τῆς Καινῆς Διαθήκης, Ὅστις, ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ, θέλει ἔλθει νὰ κυβερνήσῃ καὶ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον. Ὁ Μωϋσῆς ὑπετύπων, ἐπομένως, τὴν ὁλὴν Ἑκκλησίαν, τῆς ὁποίας ὁ Κύριος, ἡμῶν εἶναι ἡ κεφαλὴ. Τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως ἐγένετο οὕτω λαμπρόν, ὥστε ὁ λαὸς δὲν ἠδύνατο ν' ἀτενίσῃ εἰς αὐτόν, καὶ ἐδέησεν ἐπομένως νὰ φορέσῃ κάλυμμα, ὡς τύπος τῆς πνευματικῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καθ' ἣν ἐξετάζομεν ἤδη τὸ ζήτημα. Ὁ Χριστὸς κέκτηται ἤδη τὴν πραγματικὴν δόξαν καὶ λαμπρότητα, ὣν ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, καὶ ἡμεῖς θέλομεν εἰσθαι ὅμοιοι μὲ αὐτόν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ ἴδῃ τὴν δόξαν ἐκείνην. Ἐπομένως οἱ ἀδελφοί καὶ ἂν θὰ εἶναι ἡ φανέρωσις τοῦ Νομοδότου πρὸς τὸν κόσμον, ὅταν ἡ δόξα τοῦ Κυρίου φανερωθῇ, ἡ δόξα τῶν πνευματικῶν προσώπων δὲν δύναται νὰ ὁραθῇ. Οὗτοί θὰ λαλῶσι μέσω καλύμματος—ὑπὸ σκέπασμα. Τοῦτο, καὶ ἐπὶ πλεον τούτου, ἐσημαίνεται διὰ τοῦ καλύμματος τοῦ Μωϋσέως—*Ἐξοδ λδ. 36—33.*

Ὅσον ἐπιμελέστερον μελετῶμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τόσον μᾶλλον φθάνομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν θείαν σοφίαν, τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἐν τῇ τρόπῳ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, ὅπως οὗτοι ὥσι τελείως πεπληροφορημένοι καὶ ἀξιόπιστοι μάρτυρες, καὶ ὅπως οἱ πρᾶτις ἐκ τοῦ κόσμου δυνήθῳσι νὰ δεχθῶσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, καὶ πιστεύσωσι ὅτι ὁ Θεὸς ἤγειρε τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν—διὰ νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν ὁσῆς ποτε

ἐγένετο νεκρὸς ἀλλ' ἤδη ζῇ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ πιστεύοντες, προσέλθωσιν εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δὲ ἡμεῖς κατανοῦμεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τῆς ἀληθείας, ἡ διάνοια ἡμῶν διανοίγεται, καὶ δὲν βλέπομεν αὐτὸν πλέον ὥς τὸν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' ὥς τὸν Κύριον τῆς δόξης καὶ δυνάμεως, συμμέτοχον τῆς θείας φύσεως. Οὕτω δὲ γνωρίζομεν Αὐτὸν, διὰ τὴν ἔλευσιν καὶ βασιλείαν τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία τόσον διακαῶς προσηυχήθη καὶ ἐπεπόθησεν. Οὐδεὶς δὲ δεόντως ἀναγνωρίζων τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐξύψωσιν δύναται νὰ προσδοκᾷ τὸν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς, τῷ ἐτοιμασθέντι διὰ θυσίαν, καὶ πληρωθέντι καὶ παραδοθέντι εἰς θάνατον ὥς ἡμέτερον ἀντίλυτρον. Οὐδ' ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν ἤθελεν ἐμφανισθῇ ἢ φανερώσει ἑαυτὸν ὑπὸ ποικίλης μορφᾶς σαρκὸς καὶ ὁστέων εἰς τὸν κόσμον—αἱ τοιαῦται ἐμφανίσεις ἦσαν ἀναγκαῖαι διὰ τοὺς ἀρχικοὺς ἐκείνους ψάρτυρας, ἀλλ' οὐχ οὕτως τώρα. Ὡς θέλομεν ἴδει, τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν θέλει φανερώσει εἰς τὸν κόσμον πολὺ διαφόρως.

Ἐξ ὧν εἶδομεν περὶ πνευματικῶν προσώπων καὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν φανερώσεων καὶ ἐμφανίσεών των, γίνεται δηλὸν δι, ἐὰν ὁ Κύριος ἡμῶν ἔμελλε νὰ φανερώσῃ ἑαυτὸν κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, εἴτε διανοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὥς ἐπραξεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν Δανιὴλ, ἢ ἀναλαμβάνων ἀνθρώπινον σῶμα, τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι ἐπιζήμιον εἰς τὸ ἐν τῷ Λόγῳ αὐτοῦ ἀποκαλυπτόμενον σχέδιον. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν δόξῃ ἐμφανισεώς του εἰς τὸν κόσμον, εἰς οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων παρεσκευάζοντο θαυματουργικῶς ἵνα δυνήθῃσι νὰ ἴδωσιν Αὐτὸν—ἤθελεν εἶσθαι σχεδὸν νὰ παραλύσῃ αὐτοὺς διὰ τῆς καταιπληκτικῆς αὐτοῦ θέας, ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου. Ἐὰν ἐνεφανίζετο ὥς ἄνθρωπος ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὑποβιβάσῃ τὸν γνώμονα καὶ ὑπογραμμὴν τῆς ἀξιοπρεπείας, καὶ παρᾶσχη ταπεινοτέραν τῆς ἀληθοῦς ἐκτίμησιν τῆς θείας φύσεως καὶ μορφῆς. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη τῶν μορφῶν αὐτῶν φαίνεται ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμος τώρα, δὲν ἀν-

δάμεθα νὰ συμπεράνωμεν διὸ οἰαδήποτε τῶν ρηθεισῶν μεθόδων θέλει νιοθετηθῇ

Τούναντίον, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν διὸ ὁ Χριστὸς ἤθελε φανερωθῇ ἐν τῇ σαρκὶ τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ Κύριος «ἐγένετο θεοῦ» καὶ κατώκησε μετὰ τῶν ἀνθρώπων, Θεὸς φανερωθεὶς ἐν τῇ σαρκὶ του. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, διὰ νὰ εἶναι τελεία, καὶ διατελῇ ἐν ἁρμοσίᾳ πρὸς τὸν Θεόν, εἶναι ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ σαρκί· ἐπομένως ὁ Ἀδάμ ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ τελειότητι ἦν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπίσης ἦν ὁ τέλειος ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς. Ἐντεῦθεν ἡδύνατο νὰ λέγῃ πρὸς τὸν μαθητὴν Φίλιππον, ὅστις ἀπήτησε νὰ ἴδῃ τὸν Πατέρα, «ὁ ἑώρακώς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα» — εἶδε δηλ. τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ σαρκί, «Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί».

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπίσης, ἡ ἀνθρωπότης ἐν γένει, καθ' ὅσον τὰ μέλη αὐτῆς ἐπανέρχονται βαθμιαίως εἰς τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἀπολεσθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, θέλουσιν εἶσθαι ἑνσαρκοὶ εἰκόνες καὶ ὁμοιώματα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐν αὐτῇ τῇ ἑρξῇ τῆς Χιλιετηρίδος, ὡς εἶδομεν, θέλουσιν ὑπάρχει ὑποδείγματα τελείου ἀνθρωπισμοῦ ἐνώπιον τοῦ κόσμου. (Τομ. Α'. σελ. 324—332). Ὁ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ οἱ ἅγιοι προφῆται, δοκιμασθέντες ἤδη καὶ ἀναδειχθέντες δόκιμοι, θέλουσιν εἶσθαι οἱ μετὰ τῶν ἀνθρώπων «ἄρχοντες», οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς πνευματικῆς, τῆς ἀοράτου βασιλείας. Ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστὸς θέλει φανερωθῇ—ἐν τῇ σαρκὶ των—ὡς ὁ Πατὴρ ἐφανερώθη ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ. Καὶ καθ' ὅσον «πᾶς ὁ θέλων» θὰ ἀφικνῆται εἰς τελειότητα καὶ εἰσέρχεται εἰς πλήρη πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ ἁρμονίαν, ἕκαστος τοιοῦτος ἄνθρωπος θέλει εἶσθαι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἐκάστῳ τοιούτῳ θέλει φανερωῖν εἶναι ὁ Χριστός.

Ὡς δὲ διδωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἡθικὴν τοῦ Θεοῦ εἰκόνα, ὁ τέλειος ἄνθρωπος, ἐντελῶς ἀφιερωμένος, θὰ δύνῃται νὰ ἐκτιμᾷ τελείως τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ· ἡ δὲ δεδωσασμένη Ἐκκλησία θὰ ὁδηγῇ καὶ διενδύνη αὐτόν. Δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἀ' ἐπίσης διὸ δράσεις, καὶ ἄμεσοι ἀποκα-

λύψεις καὶ ἐπικοινωνίαι ἐν γένει, μετὰ τῆς πνευματικῆς βασιλείας καὶ τῶν ἐπιγείων ἀντιπροσώπων καὶ ἐξηγητῶν αὐτῆς, θέλουσιν εἶσθαι μᾶλλον εὐχερεῖς καὶ μᾶλλον λογικά, παρ' ὅτι τοιαῦται ἐπικοινωνίαι ἐλάμβανόν ποτε χώραν πρότερον— καὶ αὗται καθ' ὁμοιότητα μᾶλλον τῆς ἐν τῇ Ἑδὲμ συγκοινωνίας, πρὶν ἢ ἁμαρτία ἐπιφέρῃ τὴν καταδίκην καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνίας.

Οὐδεις λοιπὸν λόγος, εἴτε ἀπὸ λογικῆς ἢ ἀπὸ Γραφικῆς ἀπόψεως, ὑπαγορεύει τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, ὑπὸ ποικίλας μορφὰς σαρκὸς καὶ ὁστέων. Ὅτι παρόμοιον διάβημα δὲν παρίσταται ὡς οὐσιῶδες καὶ ἐπάναγκες καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν τῆς βασιλείας τοῦ Διαβόλου, ἥτις ἐνεργεῖ διὰ μέσου ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ὡς ὀργάνων τῆς. Ὅσοι εἶνε μέτοχοι τοῦ πνεύματος τῆς κακίας καὶ πλάνης ἀναπαριστῶσι πληρέστατα τὸν μέγαν ἀόρατον ἄρχοντα τοῦ σκότους. Οὗτος φανερῶναι ἑαυτὸν ὁμοιότροπως ἐν τῇ σαρκί των, καίτοι ὁ ἴδιος εἶναι πνεῦμα καὶ ἁ ρατος εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ μεταμορφωθησομένη Ἐκκλησία του, γενομένη μέτοχος τῆς θείας φύσεως, θέλουσιν εἶσθαι πνευματικαὶ ὑποστάσεις ἢ πρόσωπα, καὶ, ὡς ὁ Σατανᾶς, ἀόρατοι ἐξίσου εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν θὰ εἶναι ὁμοιόμορφοι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον, καίτοι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἀποτελέσματα· τὰ τετιμημένα αὐτῶν ὄργανα, μὴ ὄντες δεδουλευμένοι καὶ δεδουλωμένοι ἐν τῇ ἀγνοίᾳ καὶ ἀδυναμίᾳ, ὡς εἶναι πλείστοι τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Διαβόλου, ἀλλὰ τελειωθέντες, καὶ ὄντες «ὄντως ἐλεύθεροι», θέλουσιν ἐνεργεῖ ἰσημερινῶς, ἑναρμονίως, ἐκονοσίως καὶ ἐξ ἀγάπης· ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν θέλει εἶναι ἡ ἀμοιβή τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν θέλει γνωσθῇ εἰς τὸν κόσμον δι' ἐκδηλώσεων καὶ ἐνδείξεων «δυνάμεως καὶ δόξης μεγάλης», οὐχὶ ἀναποφεύκτως εἰς τὴν φυσικὴν ὁρᾶσιν καὶ μόνον, ἀλλὰ εἰς τοὺς διανοητικοὺς ὁφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, καθ' ὅσον οὗτοι θὰ διανοίγωνται εἰς κατανόησιν τῶν μεγάλων με-

ταβολῶν, τὰς ὁποίας ὁ νέος Ἀρχὼν θέλει ἐπιφέρει. Ἡ παρουσία καὶ δικαία Αὐτοῦ ἐξουσία θέλουνσιν ἀναγνωρίζεσθαι ἐν τε ταῖς ποιναῖς καὶ ταῖς εὐλογίαις, αἵτινες θέλουνσιν ἀπορρέει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Πιστεύεται γενικῶς ἀπὸ μακρῶν χρόνων ὅτι αἱ στενοχωρίαι καὶ θλίψεις ἐπέρχονται ὡς ποινὰ ἐπὶ τῶν ἀσεβῶν διὰ τὰ πονηρὰ ψυχῶν ἔργα. Τὴν πεποιθήσιν ταύτην, φαينوμένην ὡς φυσικὸν καὶ προσήκοντα νόμον, οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει ἔχουσιν ἐνστερνισθῆ, φρονοῦντες ὅτι οὕτως ὤφειλε νὰ γίνηται, καὶ ἂν ἀκόμῃ δὲν γίνεται. Ἐν τούτοις, τὰ σκληρὰ γεγονότα τῆς πείρας συμφωνοῦσι πρὸς τὴν Γραφήν, ὅτι καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν οἱ ὑποστάντες θλίψεις καὶ διωγμούς ἦσαν συχνάκις οἱ εὐσεβεῖς (Β'. Τιμοθ. γ'. 12). Ἀλλ' ἐν τῇ «Ἡμέρᾳ τῆς Θλίψεως», τῆς ἐκ τεσσαράκοντα ἔτων περιόδου, ἣτις ἔσεται προεισαγωγή εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Μεσσοῦ, ἡ τάξις αὕτη θέλει ἀρχίσει ἀνατρεπομένη. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ αἱ δυνάμεις καὶ ἐξουσίαι τοῦ κακοῦ μέλλουσι ν' ἀνατραπῶσι, καὶ δικαιοσύνη, βαθμιαίως ἐγκαθισταμένη, θέλει κατεργάζεσθαι ἀνάλογον ἀνταπόδοσιν εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὸ κακόν, καὶ εὐλογίας εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὸ ἀγαθόν — «Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν». . . . δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν — ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρατίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.» (Ρωμ. β'. 9, 10, 5, 6.). Ἐπειδὴ δὲ τόρᾳ ὠφίσταται τόσον καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὸ κακόν, ἡ ἀνταπόδοσις θέλει εἶσθαι κατὰ πρῶτον λίαν βαρεῖα, μέλλουσα ν' ἐπροξενήσῃ «καιρὸν θλίψεως, ὁποῖα ποτὲ δὲν ἔγινεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος». Οὕτως, ἐν ἐκδικήσει, καὶ θλίψει, καὶ ὀργῇ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, θέλει ἀποκαλίψει ὁ Κύριος εἰς τὸν κόσμον τὸ γεγονὸς τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομιῶν, καὶ τῆς ἀλλαγῆς τῶν ἀρχόντων. Οὕτω δὲ, «Ὅταν αἱ κρίσεις τοῦ Κυρίου εἶναι ἐν τῇ γῇ, οἱ κἄτοικοι τοῦ κόσμου θέλουσι μάθει δικαιοσύνην» (Ἡσα. κατ'. 5—11). Θέλουσι μάθει ὅτι ἐπὶ τὴν νέαν τάξιν τῶν πραγμάτων οἱ ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ θὰ ἐξυπῶνται, οἱ δὲ ἐργάται τοῦ κακοῦ θὰ περιορίζωνται καὶ τιμωρῶνται. Διὰ

σαφεῖς προφητικὰς μαρτυρίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν βασιλείαν ταύτην, καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ταπεινῶν, τῶν εὐθέων, τῶν πτωχῶν, τῶν ἐνδεῶν καὶ καταδυναστευομένων, καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀνατροπῆς τῶν μονοπωλίων, καὶ παντὸς συστήματος ἀδικίας καὶ καταδυναστεύσεως, καὶ τῆς γενικῆς ἐξισώσεως τῶν ἀνθρωπίνων ὑποθέσεων, ἀνάγκῃ ἐπιμελῶς τοὺς Ψαλμοὺς οβ'. 1 — 19. λζ'. 1 — 14.

Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν θ' ἀποκαλύψῃ ἑαυτὸν οὕτως βαθμυθόν: τινὲς θέλουσιν ἰδεῖ ἢ διακρίνει τὸν νέον Ἀρχοντα ταχύτερον τῶν λοιπῶν· ἀλλ' ἐπὶ τέλους «ᾧρεται [θὰ διακρίνη] αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς» (Ἀποκαλψ. α'. 7). Ἀλλ' «ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν»· ἐκῶ δὲ τὰ νέφη τῆς θλίψεως θὰ εἶναι βαρέα καὶ σκοτεινά, διὰ τὰ ὄρη (βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου) τρέμωσι καὶ πίπτωσι, καὶ ἡ γῆ (ἡ διοργανωμένη κοινωνία) σείεται, διασπᾶται, διαλύεται, τινὲς θέλουσιν ἀρχίσει νὰ κατανοῶσιν ὅτι ἡμεῖς ἤδη διακηρύττομεν ὡς ἤδη ἐπὶ θύραις ἱστάμενον—ὅτι ἡ μεγάλη ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβά ἤλθεν· ὅτι ἡ προορηθεῖσα ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀργῆς ἐπὶ τῶν ἐθνῶν ἀρχίζει· καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς, ὁ Κεχωρισμένος τοῦ Ἰεχωβά, λαμβάνει εἰς ἑαυτὸν τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀρχίζει τὸ ἔργον του, διὰ νὰ βάλῃ τὴν κρίσιν εἰς τὸν κανόνα, καὶ τὴν δικαιοσύνην εἰς τὴν στάθμην (Ῥου. κη' 17). Καὶ «πρέπει νὰ βασιλεύσῃ ἔωσού» καθαιρέσῃ καὶ ἀνατρέψῃ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ πάντα νόμον ἐπὶ γῆς, ἀντικείμενον πρὸς τοὺς οὐρανίους νόμους καὶ ἐξουσίας. Ἐφ' ὅσον ἡ θλίψις αὐξάνει, οἱ ἄνθρωποι θὰ ζητήσωσι, πλὴν εἰς μάτην, προστασίαν εἰς τὰς τρώγλας καὶ τὰ σπήλαια· τοὺς μεγάλους βράχους καὶ τὰ φρούρια τῆς κοινωνίας («Ἐλευθέραν Τεκτονικὴν» (Μασωνίαν), ἀδελφότητα τῶν λεγομένων Odd Fellows, καὶ εἰς τὸς Ἑμπορικὰς Ἐνώσεις, Συνδέσμους, Συνδικάτα, καὶ λοιπὰς διαφόρους κοσμικὰς καὶ Ἐκκλησιαστικὰς ἐταιρείας), καὶ εἰς τὰ ὄρη (τὰς κυβερνήσεις) τῆς γῆς· λέγοντες, «Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς [καλύψατε, προστατεύσατε]» καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου

\* Ἡ ὑπανισσομένη ἐνταῦθα ἰδίᾳ εἶναι ἡ τῆς προστασίας, καὶ οὐχὶ ἡ πῆς καταστροφῆς. Ἡ κοινωνία ἐκ τοῦ ὀδαφίου τούτου ἀρνομένη θοξασία,

ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τῆς ὁργῆς τοῦ Ἀρνίου. οὕτως ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὁργῆς αὐτῶν», — Ἀποκαλ. στ'. 15—17.

Ἡ εἰδωλολατρεία τοῦ χρήματος πρὸς τὴν ὅποσαν ὁ κόσμος σύμπας ἐτράπη μανιωδῶς, καὶ ἤτις θέλει ἐξασκήσει τόσον ἔξοχον μέρος ἐν τῇ μεγάλῃ θλίψει, προξενούσα οὐχὶ μόνον ἀδημονίαν περὶ συσσωρεύσεως τοῦ χρήματος, ἀλλ' ἐπίσης περὶ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ, μέλλει νὰ καταστραφῇ ἐντελῶς, ὡς δείκνυται ἐν Ἑσα. β'. 18 — 21. Ἰεζεκλ. ζ'. 17—19.

Ἡ μεγάλη τῆς θλίψεως ἡμέρα θὰ ἀναγνωρισθῇ παρὰ πάντων, καὶ πάντες θέλουσιν ἐπιζητήσῃ προστασίαν ἀπὸ τῆς θυέλλης αὐτῆς, καίτοι ὀλίγοι τινὲς θέλουσιν ἀναγνωρίσει τὰς κρίσεις τοῦ Κυρίου, τὰς τότε ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρουσίας αὐτοῦ, τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἑαυτοῦ ἐξουσίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν νόμων αὐτοῦ. Ἐν τούτοις, ἐπὶ τέλους, πάντες θέλουσιν ἀναγνωρίσει [ἴδει] τὴν Βασιλέα τῆς δόξης· καὶ πάντες τότε οἱ ἀγαπῶντες τὴν δικαιοσύνην θὰ αἰσθανθῶσι χαρὰν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ συμμορφωθῶσι τελείως εἰς τὰς δικαίας αὐτοῦ ἀπαιτήσεις.

Ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἔσται καιρὸς ἀνταποδόσεως ἐπὶ πάντων ὅσοι διὰ δόλου καὶ βίας, πολλάκις δ' ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, καὶ ὑπὸ τὸ κῦρος αὐτοῦ, ἤρπασαν ἀδίκως τὸ δίκαιον ἢ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἄλλων. Ἡ δ' ἀνταπόδοσις αὕτη θέλει προέλθει ἀπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν πληθυσμῶν τῶν λαῶν. Ἐν τῇ ἀμνηχανίᾳ καὶ στενοχωρίᾳ τῶν ἀποστεργόντες νὰ χωρισθῶσιν ἐνδὸς ὁλλαρίου, ἢ ἐνδὸς στρέμματος γῆς, ἢ δικαιωμάτων καὶ τιμῶν ἀπὸ πολλοῦ κτηθέντων καὶ καρπομένων, μηδέποτε δὲ διαφιλονεικηθέντων εἰς αὐτούς, βλέποντες ὁμῶς ἐν τούτοις τὴν προσεγγίζουσαν ἀνταπόδοσιν, πολλοὶ θέλουσιν ἐπιζητήσῃ τὴν προστασίαν τῶν μέχρι τοῦδε ἰσχυρῶν ὁργανισμῶν — πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐκκλησι-

---

καθ' ἣν τοῦτο διδάσκει ὅτι ἀσεβεῖς ἄνθρωποι θέλουσιν ἀναπτύξει πίστιν ἐπαρκῆ ἵνα προσευχηθῶσι διὰ τὴν πτώσιν τῶν πραγματικῶν, τῶν κατὰ γράμμα ὀρέων, εἶναι παράλογος. Ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ ἐκπλήρωσις ἄρχεται ἤδη. Οἱ μεγάλοι, οἱ πλούσιοι, καὶ οὐχ' ἥτιον οἱ πτωχοί, ἀτενίζουσιν εἰς τὰ ὄρη, τοὺς βράχους καὶ τὰ σπήλαια, διὰ σκέπην ἀπὸ τῆς σκοτιζούσης τρικυμίας τῆς θλίψεως, τὴν ὁποίαν πάντες βλέπουνσι συμπτυκνυμένην.

αστικῶν — ὅπως προαγάγῃσι καὶ προστατεύσῃσι τὰ συμφέροντά των, καλῶς γνωρίζοντες ὅτι μένοντες μόνοι θὰ πέσωσιν. Ἄλλ' οὗτοι δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ σώσωσιν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου. Ἡ προσεγγίζουσα διαμάχη καὶ ἀνταπόδοσις θέλει κάμει νὰ θρηνηῇσαι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· διότι θέλει εἶσθαι καιρὸς θλίψεως, ὅποια ποτὲ δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος — οὐδὲ θέλει γέινει. Ὁ δὲ θρηνησας αὐτῶν θέλει εἶσθαι «ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, ἐξ αἰτίας τῶν κρίσεων αὐτοῦ, αἵτινες θὰ ἐπιφέρῃσι κατὰ φυσικὸν τινα τρόπον τὴν μεγάλην θλίψιν, διότι ὁ Κύριος ἐγείρεται νὰ κλονίσῃ τὴν γῆν τρομερῶς, καὶ ἐξολοθρεύσῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν διαφθοράν» ('Ησα. β' . 21). Αἱ κρίσεις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ θλίψις ἔσονται τοιαύτης ἐκτάσεως ὥστε οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ διαφύγῃ. Ἐπὶ τέλους δὲ πᾶς ζῶνταλμὸς θέλει διακρίνει τὴν μεταβολήν, καὶ ἀναγνωρίσει ὅτι ὁ Κύριος βασιλεύει. Ἡ θλίψις θὰ ᾔτο δυνατὸν νὰ ἐλαττωθῇ μεγάλως ἐὰν ἡδύναντο νὰ ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐνεργήσῃσι προθύμως καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἰσότητος, ἀποκηρύττοντες καὶ παραιτούμενοι ἀπὸ ὅλων τῶν ἀδίκων προνομίων τοῦ παρελθόντος, καὶ ἂν αὐταὶ ἀκόμη τυγχάνουσι νομιμοποιημέναι· ἀλλ' ἡ ἰδιοτέλεια δὲν θέλει ἐπιτρέψει τὸ τοιοῦτον, μέχρις οὔ ἡ θλίψις συτρίψῃ καὶ ἀνατρέψῃ τοὺς ὑπερηφάνους, ταπεινώσῃ τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ ἀνυψώσῃ τοὺς πρῶτους.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη πληθὺς τῆς ἀνθρωπότητος δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἕως οὔ ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς θλίψεως φθάσῃ περὶ τὸ τέλος αὐτῆς, ἕως οὔ αἱ Βασιλεῖαι τῶν Ἑθνῶν καταλεπινθῶσιν εἰς κόριν, καὶ ἐκλείψωσιν ἀπολύτως, ὥστε νὰ μὴ εὔρεθῇ τόπος δι' αὐτάς, κατὰ τὸ 1914 (ὡς κατεδείχθη εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον), οὐδὲ ἕως οὔ ἡ μεγάλη Βαβυλὼν ἀνατραπῇ τελείως, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπιρροή αὐτῆς συντριβῇ. Τότε δὲ θὰ ἴδωσιν ὅτι ἡ μεγάλη θλίψις, τὴν ὁποίαν θὰ διέρχωνται, εἶναι ἐκείνη ἣτις συμβολικῶς ὀρίζεται ὡς «ὁ πόλεμος τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος» ('Αποκλ. ιστ' . 14)· ὅτι καθ' ὅσον προσέφερον τὴν συνδρομὴν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς

πλάνης, ἐπολέμουν κατὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν δυνάμεων τῆς νέας κοσμοκρατορίας καὶ τοῦ νέου Ἀρχοντος τῆς γῆς· καὶ ἦν καθ' ὅσον αἱ γλῶσσαι αὐτῶν, αἱ γραφίδες, αἱ χεῖρες, ἡ ἐπιρροή, καὶ τὰ ὅποια διέθετον μέσα, ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς ὑπερβάσιον τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, ἐπὶ ὅτι δὴποτε ζητήματος, ἐπὶ τοσοῦτον ἐμάχοντο πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κυρίου.

Τινὲς θέλουσιν ἐκμάθει τὴν σημασίαν τῆς θλίψεως ταχύτερον ἢ ἄλλοι, ὥς ὄντες μᾶλλον εὐδίδακτοι τῶν ἄλλων. Καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν τῆς θλίψεως θέλουσιν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μαρτυροῦντες περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν αἰτίων ταύτης, οἱ διακηρύττοντες ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου καὶ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἣτις ἀντίκειται εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ σκότους, εἶναι ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς θλίψεως, τοῦ κλοισμοῦ καὶ τῆς ἀνατροπῆς τῆς κοινωνίας, καὶ καταδεικνύοντες ὅτι πάντες οἱ ἀντιδρῶντες κατὰ τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης εἰσὶν οἱ ἐχθροὶ τῆς νέας βασιλείας, καὶ ὅτι ἐὰν μὴ ταχέως παραδόσωσιν ἑαυτοὺς προθύμως εἰς τὸν Κύριον, ταχέως θὰ ὑποσιῶσιν ἐπονειδίστον ἦταν. Οἱ ἄνθρωποι ἐν τούτοις δὲν θὰ παρῴχωσιν προσοχὴν εἰς φρονίμους συμβουλὰς, ὥς ἀνεκαθ' ἐν συμβαίνει, ἕωσού, ταπεινωθέντες ἐντελῶς ἐπὶ τὴν σιδηρὰν ἐξουσίαν τῆς νέας βασιλείας, θὰ κατανοήσωσι, περὶ τὸ τέλος μόνον, τὴν ἀφροσύνην τῆς ἐαυτῶν πολιτείας.

Ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀληθὴς διδάσκαλος καὶ φωτοφόρος (Ματθ. ε' . 14), δὲν μέλλει νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἐν ἀγνοίᾳ ὅπως μύθη περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου αὐτῆς ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ὁργῆς καὶ δυνάμεως αὐτοῦ, ὥς μέλλει νὰ γνωρίσῃ τοῦτο ὁ κόσμος. Εἰδική τις προμήθεια ἔχει γείνει διὰ τὴν διαφώτισιν ταύτης. Διὰ τοῦ ἀλανθάστου Προφητικοῦ λόγου, ὅστις φέγγει ὡς λύχνος ἐν τόπῳ σκοτεινῷ, ἡ Ἐκκλησία πληροφορεῖται σαφῶς καὶ ὠρισμένως τι ἀκριβῶς πρέπει νὰ προσδοκᾷ (Β . Πέτρ. α' . 19). Οὐχὶ μόνον δὲ θέλει προστατευθῇ αὕτη κατὰ τῆς ἀποθαρρύνσεως, μέσα τοῦ προφητικοῦ λόγου, καὶ ἱκανωθῇ νὰ καταδικάσῃ τὰ δειλεάσματα τοῦ κόσμου, τὰς παγίδας καὶ τοὺς λίθους τῶν προσκομμάτων, πάντα τῶν ὁποίων τόσον θέλουν ἀφθο-

μετ' καὶ ἐπικρατεῖ ἐν «τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ πονηρᾷ», καὶ θέλει σταθῇ οὕτως ἐπιδεδοκιμασμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θέλει οὕτως ἀποβῇ ἡ βασιτάζουσα τὸ φῶς, καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ κόσμου. Ἡ Ἐκκλησία καθίσταται οὕτως ἱκανὴ νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸν κόσμον τὰ αἷτια τῆς θλίψεως, νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν παρουσίαν τοῦ νέου ἄρχοντος, νὰ διακηρύξῃ τὸ πολίτευμα, τὸ σχέδιον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς νέας οἰκονομίας, καὶ νουθετήσῃ τὸν κόσμον περὶ τοῦ τίς ἡ σωφτέρα ὁδὸς ἦν ὀφείλει νὰ ἐπιδιώξῃ ἐξ ἀπόψεως τῶν ζητημάτων αὐτῶν. Καίτοι δὲ οἱ ἄνθρωποι θὲν θὰ δόσωσι προσοχὴν εἰς τὰς νουθεσίας ταύτας, ἑωσοῦ τὸ μάθημα τῆς ὑποταγῆς ἐπιβληθῇ ἐπ' αὐτῶν διὰ τῆς θλίψεως, ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας μεγάλως θέλει βοηθήσῃ αὐτοὺς πρὸς ἐκμάθησιν τοῦ μαθήματος. Εἰς τὴν ἀποστολὴν δὲ ταύτην τῶν «ποδῶν», ἡ τελευταίων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα θέλουσι κηρύττει ἐπὶ τῶν ὁρέων (βασιλειῶν) ὅτι ἤρριξεν ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρεται τὸ χωρίον Ἡσα. νβ . 7.

#### ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΩΣ ΔΙΑΜΑΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΙΚΑ ΧΩΡΙΑ.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἐμφανίσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὑπάρχουσι μέρη τινὰ ἐν τῇ Γραφῇ, τὰ ὁποῖα, μέχρι οὗ κριτικῶς καὶ ἐπισταμένως ἐξετασθῶσι, φαίνονται ὡς ἀναιροῦντα ἀλλήλα. Τὰ τοιαῦτα ἔχουσιν ἐξυπηρετήσῃ ἀναμφιβόλως ἐπὶ αἰῶνας τὴν θείαν βουλὴν πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς ἀληθείας, μέχρι οὗ ὁ πρὸς κατανόησιν αὐτῆς ὠρισμένος καιρὸς ἐπιστῇ· καὶ τότε πάλιν ὅπως αὕτη παραμείνῃ ἀποκεκρυμμένη ἀπὸ πάντων, ἐξαιρέσει τῆς εἰδικῆς τάξεως τῶν ἀωιερωμένων, διὰ τοὺς ὁποίους αὕτη ἐσκοπεῖτο.

Ἐπὶ παραδείγματι, ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν, «Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς» καὶ — «ὥσπερ γὰρ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου [εἰς τὰς ἡμέρας τῆς παρουσίας αὐτοῦ]. Ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ γαμίζοντες», «καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἡλθεν ὁ κατακλυσμός». «Ἐπερωτηθεῖς δὲ [ὁ Κύριος] ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ

Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν. Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως» [τ. ἔ., οὕτως ὥστε νὰ φαίνεται] — Ἀποκλ. ιστ'. 15 Λουκ. ιζ'. 26, 27, 20. Ματθ. κδ'. 38, 39.

Τὰ Γραφικὰ ταῦτα χωρία ἐκθέτουσι σαφῶς καὶ παριστιῶσι τὸν τρόπον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ταῦτα δεικνύουσιν δι' ὅτι θέλει εἶσθαι παρὼν καὶ ἀόρατος, ἐνεργῶν ἔργον περὶ τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος ἐπὶ τινα καιρὸν θέλει διατελεῖ ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ. Ἡ ἔλευσις αὐτοῦ ἐπομένως δεόν νὰ γείνη ἡσυχῶς, ἀπαρατηρήτως καὶ ἐντελῶς ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κόσμου, ἀκριβῶς «ὥς» ἤθελεν ἔλθαι «κλέπτως» ἄνευ θορύβου, ἢ ἄλλων ἐπιδείξεων, ὅπως ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν. Ὡς ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε ὁ κόσμος προέβαινε μὲ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ ὡς συνήθως, κατ' ἐλάχιστον μὴ θορυβούμενος, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην πίστιν ἀποδίδων εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Νῶε περὶ τοῦ ἐπερχομένου κατακλυσμοῦ, οὕτως, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, ὁ κόσμος, μηδεμίαν ἔχων πίστιν εἰς τὴν ἀγγελίαν τῆς παρουσίας αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου, θέλει προβαίνει ὡς συνήθως, μηδεμίαν παρέχων προσοχήν εἰς οἷονδήποτε τοιοῦτον κήρυγμα, ἕως οὔ, ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς θλίψεως κατακλυσμῷ. ὁ παλαιὸς κόσμος, ἡ παλαιὰ κατὰστασις τῶν πραγμάτων καθαιρεθῇ. παρέλθει, παρασκευάζουσιν οὕτω τὴν ὁδὸν διὰ τὴν πλήρη ἐγκατάστασιν τῆς νέας τάξεως, τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ — «Ὡς περ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου».

Ἀφ' ἐτέρου ὁμοῦς, εὐρίσκομεν Γραφικὰ χωρία τὰ ὁποῖα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ὄντα εἰς ἄμεσον πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἀντίφασιν ὡς ἐπὶ παραδείγματι: «Αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ». — «Ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ — Καὶ ὄψονται (ὁ κόσμος) τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς» — «Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται».

αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός—Α'. Θεσσαλ. δ'. 16. Β'. Θεσσαλ. α'. 7—8. Ματθ. κδ'. 30. Ἀποκλ. α'. 7.

Ὡς ἐκζητηταὶ τῆς ἀληθείας, δὲν φρονῶμεν δι' ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ εἰπωμεν περὶ τῶν χωρίων αὐτῶν ὅτι τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν φαίνονται εὐνοοῦντα οἰανδήποτε δοξασίαν ἡμεῖς κλινώμεν νὰ προτιμήσωμεν, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴ θάλωμεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ λοιπά. Μέχρις οὗ μορφώσωμεν γνώμην περὶ τοῦ ζητήματος, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκάστη Γραφικὴ δῆλωσις ἢ ἀπόφανσις ἤθελεν εὕρει τὴν λογικὴν αὐτῆς θέσιν καὶ ἐκπροσώπευσιν, δὲν ὀφείλομεν νὰ αἰσθανώμεθα βέβαιοι δι' διακατέχομεν τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Μία τοιαύτη ἀπόφανσις τοῦ Θεοῦ εἶναι τόσον ἀληθὴς, καὶ ἐξίσου σιερεὸν θεμέλιον διὰ τὴν πίστιν, ὅσον ἑκατὸν ἄλλαι. Ἦθελεν δ' εἰσθαι μᾶλλον σοφὸν νὰ ἐρευνῶμεν διὰ τὴν ἁρμονικὴν τούτων κατανόησιν, ἢ νὰ καταλήγωμεν εἰς συμπεράσματα καὶ ἀποδεχώμεθα θεωρίας βασιζομένας ἐπὶ ἐρμηνειῶν ἀπὸ μιᾶς μόνον ὄψεως ἐπιλαμβανομένων τοῦ ζητήματος, καὶ ἀπατῶμεν οὕτω καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους.

Οἱ Χριστιανοὶ ἐν γένει οὐδεμίαν καταβάλλουσι προσπάθειαν δι' ἁρμονικὴν ἐκθεσιν τῶν Γραφικῶν τούτων ρητῶν, καὶ ὥς ἐκ τούτου αἰδέαι αὐτῶν εἰσιν μεροληπτικαὶ καὶ ἐσφαλμέναι. Τὸ σύνολον τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων ρητῶν εἶναι ἐξίσου θετικὸν ὥς τὸ πρῶτον, καθ' ὃ δὲ φαίνεται, ταῦτα διδάσκουσιν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τοῦ ἡσυχου, ἀπαρτηρήτου, καὶ δίκην κλέπτου τρόπου τῆς ἐλεύσεως καὶ παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἐπιπροσθέτως πρὸς τ' ἀνωτέρω, ἔχομεν δύο ἐτέρας παραστάσεις τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου, τ. ἔ. «Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν οὕτως ἐλεύσεται ΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν», καὶ «Ὡς περὶ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου». (Πράξ. α'. 11. Ματθ. κδ'. 27.) Ὅπως ἀφικθῶμεν εἰς ὁρθὸν συμπέρασμα, δεόν καὶ τὰ χωρία ταῦτα ἐπίσης νὰ ληφθῶσι δεόντως ὑπ' ὄψιν.

Ἐνῶ λοιπὸν προβαίνομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι, καίτοι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐξέ-

θεσεν, ὡς θεικὸν γεγοῶς, διὲ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἤθελεν ἐγκαθιδρυθῆ ἄνευ ἐξωτερικῶν τιμῶν ἐπιδείξεων, καὶ διὲ ἡ ἔλευσις, ἡ παρουσία αὐτοῦ, ἤθελεν εἶσθαι ὡς κλέπτου, ἀπαιτοῦσα σύντονον, ἐτιυστικὴν προσοχὴν πρὸς κατανόησιν καὶ διάκρισιν αὐτῆς, πάντα τὰ ὡς ἀνωτέρω ρητὰ, τὰ ἐν γένει φερόμενα ὡς ἀποδείξεις περὶ ἐξωτερικῆς τιμῆς, ὁρατῆς ἐπιφανείας, ἐκφέρονται ἐν ἐξόχῳ μεταφορικῇ γλῶσσῃ, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ ἀναφέροντος διὲ θέλει ἔλθαι οὕτω, καθ' ὃν τρόπον ἐπορεύθη εἰς τὸν οὐρανόν. Τὰ συμβολικὰ χωρία δέον πάντοτε ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ αὐτῶν νὰ συμφωνῶσι πρὸς τὰ μᾶλλον σαφῆ, τὰ μᾶλλον κατὰ γράμμα τοιαῦτα, ἅμα ὡς ὁ συμβολικὸς αὐτῶν χαρακτήρ ἀναγνωρισθῇ. Ὅσάκις κατὰ γράμμα τις ἐρμηνεῖα ρητοῦ τιμῆς παραβιάζει τὸ ὁρθὸν λόγον, καὶ τίθησιν ὡσαύτως τὸ ἐρμηνευόμενον χωρίον εἰς ἄμεσον ἀνταγωνισμόν πρὸς ἐτέρας σαφεῖς Γραφικὰς δηλώσεις, τὸ τοιοῦτον χωρίον δέον πάντοτε νὰ θεωρῇται ὡς μεταφορικόν, καὶ ἀνάγκη νὰ προσέχωμεν νὰ ἐρμηνεύωμεν τὸν συμβολισμόν αὐτοῦ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ καταφανῶς σαφῆ καὶ κατὰ γράμμα ρητὰ, καὶ πρὸς τὸν ἐν γένει χαρακτήρα καὶ σκοπὸν τοῦ ἀποκεκαλυμμένου σχεδίου. Διακρίνοντες καὶ ἐρμηνεύοντες τὰ τοιαῦτα συμβολικὰ χωρία κατὰ τὸν ρηθέντα κανόνα, ἡ ὠραία ἁρμονία πάντων τῶν τοιούτων χωρίων θέλει γίνεσθαι κατάδηλος. Ὡς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ταῦτα καὶ ἴδωμεν πόσον τελείως συμφωνοῦσι τὰ ρητὰ ταῦτα πρὸς τὰ μὴ συμβολικὰ τοιαῦτα

(α) «Αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ Ἄρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ». (Α'. Θεσσαλ. δ. 16) Ἡ φωνὴ καὶ ἡ σάλπιγξ, αἱ ἐν ταῦθα ἀναφερόμεναι, ἀντιπυκνίνονται κατὰ πάντα πρὸς τὰ αὐτὰ σύμβολα ὧν γίνεται χρῆσις ἐν Ἀποκάλ. ια'. 15 — 19. «Καὶ ὁ ἔβδομος ἄγγελος ἐβάλπιψε· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντες, Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων... καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργὴ σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι,» κλπ., Τὰ αὐτὰ δὲ γεγονότα ἀναφέρονται ἐν τῇ προ-

φθεία τοῦ Δανιήλ:—«Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ θέλει ἐγερθῇ [ἀναλάβει τὴν διοίκησιν ἢ διεύθυνσιν] Μιχαήλ [ὁ Χριστός] ὁ ἄρχων ὁ μέγας, . . . καὶ θέλει εἶσθαι καιρὸς θλίψεως ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος, . . . . Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν κοιμωμένων ἐν τῷ χώματι τῆς γῆς θέλουσιν ἐξεγερθῇ». Ὁ δὲ Παῦλος προστίθῃσιν εἰς ὃ τι ἀνέφερε περὶ φωνῆς καὶ σάλπιγγος, καὶ τὴν διακήρυξιν ὅτι, «Καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον». Ἐν δὲ τῷ Β'. Τιμ. δ'. 1, ἀναφέρει ἐπὶ πλέον ὅτι, ὁ Χριστὸς θέλει κρίνει ζῶντας καὶ νεκροὺς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ καὶ βασιλείας· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κρίσεως τῶν ζώντων ἐθνῶν περιγράφεται ἀπανταχοῦ ὡς καιρὸς μεγίστης θλίψεως, ἣν δὲν ἐγνώρισέ ποτε ὁ κόσμος.—Δανλ. ιβ'. 1.

Οὕτως ὁ Παῦλος, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Δανιήλ, ἀναφέρονται πασιφανῶς εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τὴν ἀνίδρυσιν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μέσῳ μεγάλου καιροῦ θλίψεως, ὡς ἐπίσης εἰς τὰ προηγούμενα ταύτης καὶ εἰσηγούμενα αὐτὴν γεγονότα. Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἀποδεικνύεται παρ' ἐκάστου συγγραφῆς ὡς ἀκολουθοῦν τὴν ἔγερσιν τοῦ Μιχαήλ, τὰς φωνὰς καὶ τὴν σάλπιγγα: τοῦτέστιν, ὅτι ἔσται ἡλίψις καὶ ὀργὴ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ἀκολουθῶντες, σημειώσατε τὴν ἑτέραν μεταφορὰν ἧς γίνεται χρῆσις:—

«ΕΝ ΚΕΛΕΥΣΜΑΤΙ». — Κέλευσμα σημαίνει κραυγὴν ἐνθαρρύνσεως. Τὸ κέλευσμα συνεπάγεται δημοσίαν τινὰ ἀγγελίαν ἀπευθυνουμένην εἰς τὰ ὦτα, οὐχὶ ὀλίγων τινῶν, ἀλλὰ ἀταμίκτων τινὸς πλήθους· σκοπὸς δὲ τοῦ κελεύσματος ἐν γένει εἶναι εἴτε νὰ θορυβήσῃ καὶ τρομάξῃ ἢ νὰ βοηθήσῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ. Ἡ ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἐν ἀποτέλεσμα ἐπὶ μιᾷ τάξεως ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα ἐπὶ ἄλλης, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τοὺς ὁρους ἐν οἷς οἱ τάξεις αὗται διατελοῦσιν.

Ἡ ἀποψις τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριάκοντα δύο τελευταίων ἔτων, λίαν ἐκπληκτικῶς ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ σύμβολον τοῦτο, ἐν τῇ ἐκρηξί τῆς παγκοσμίου ἀναθαρρήσεως πάντων τῶν ἀνθρώπων ὅπως

ἀφυπνισθῶσιν εἰς συναίσθησιν τῶν ἑαυτῶν δικαίων καὶ προνομίων ὡς ἀνθρώπων, καὶ λάβωσιν ὑπ' ὅπιν τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίας σχέσεις των, τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν αὐταὶ βασιζονται, καὶ τὰ συμφέροντα καὶ τὸν σκοπὸν δὴ αἱ σχέσεις αὐταὶ ὀφείλουσι νὰ φέρωσιν εἰς πέρας. Ποῖον· εἶναι τὸ ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου τῆς γῆς πεπολιτισμένον ἔθνος, τὸ ὁποῖον δὲν ἤκουσε τὸ κέλευσμα, καὶ δὲν ἐπηρεάσθη ἐξ αὐτοῦ! Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ κοινωνικῶν ἐλευθεριῶν, ὅσον οὐδέποτε πρότερον εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἱστορίας. Οἱ ἄνθρωποι δὲ ἐνθαρρύνουσιν ἀλλήλους, καὶ ἐνθαρρύνονται, ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε, ὅπως διερευνήσωσι τὰ ζητήματα ταῦτα μέχρις αὐτῶν τῶν βάσεών των. Τὸ κέλευσμα τῆς ἐνθαρρύνσεως ταύτης, ἀρχίσαν διὰ τῆς ἀυξήσεως τῆς γνώσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἔχει ἤδη περικυκλώσει τὴν γῆν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι συνδέονται πρὸς ἀλλήλους ἐμψυχούμενοι καὶ βοηθούμενοι παρ' ἀνδρῶν διανοητικῆς ἱκανότητος καὶ εὐφυΐας, ὅπως ἀγωνίζονται καὶ ὑπεραμύνονται διὰ τε τὰς πραγματικὰς καὶ τὰς φαντασιώδεις ἐλευθερίας καὶ δίκαιά των· καὶ ὅσον δὲ αὐτὰ τὰ σωματεῖά των αὐξάνουσι καὶ πολλαπλασιάζονται, τὸ κέλευσμα καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον ἡχηρότερον καὶ διαρκέστερον, καὶ θέλει τέλος καταλήξει, ὡς προελέχθη, εἰς τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης θλίψεως καὶ τῆς ἀναστατώσεως τῶν ὀργισθησομένων ἐθνῶν. Τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα περιγράφεται γραφικῶς ὑπὸ τοῦ Προφήτου, ὡς ἐξῆς:— «Φωνὴ πλήθους ἐπὶ τὰ ὄρη (βασιλείας) ὡς μεγάλου λαοῦ. Θορυβώδης φωνὴ τῶν βασιλείων τῶν ἐθνῶν συνηγμένων. Ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων ἐπισκέπτεται τὴν μάχην» — Ἡσα. ιγ'. 4.

**Ἡ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ** — εἶναι ἕτερον ἐξίσον θαυμάσιον σύμβολον ἀναλόγου σπουδαιότητος. Τὸ ὄνομα «ἀρχάγγελος» σημαίνει πρῶτος ἄγγελος ἢ ἀγγελιαφόρος· αὐτὸς ὁ κεχρισμένος ἡμῶν Κύριος εἶναι ὁ Πρῶτος Ἄγγελος — «ὁ Ἄγγελος τῆς Διαθήκης» (Μαλαχ. γ'. 1). Ὁ Δανιὴλ ἀναφέρει τὸ αὐτὸ πρόσωπον Μιχαήλ, τὸ ὁποῖον ὄνομα σημαίνει ὅστις ὡς Θεὸς — καὶ εἶναι λίαν ἀρμόζουσα ἐπω-

νυμία δι' Ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι «τὸ ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς», καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐξουσίας. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀρχαγγέλου ἐκπροσωπεῖ τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν τοῦ Χριστοῦ. Ἐπομένως τὸ σύμβολον αὐτὸ ἀντιπροσωπεύει τὸν Χριστὸν ὡς ἀναλαμβάνοντα τὴν διεύθυνσιν, ἣ ἀρχίζοντα τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἐκδίδοντα τὰς αὐτοῦ διαταγὰς, τὰς πισήμους αὐτοῦ διατάξεις, καὶ διαγγέλλοντος τὴν μεταβολὴν τῆς οἰκονομίας διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν νόμων τῆς βασιλείας.

Ἡ αὕτῃ ἰδέα ἐκφέρεται διαφόρως ὑπὸ τοῦ Δανιήλ, ὁπότε οὗτος λέγει, «Τότε θέλει «ἐγερθῆναι ὁ Μιχαήλ, ὁ Ἄρχων ὁ Μέγας. Τὸ ἐγερθῆναι σημαίνει ἀναλαμβάνειν ἐξουσίαν, δίδειν διαταγὰς. Ἴδε «ὅταν ἐγερθῇ» εἰς Ἡσα. β'. 19, 21. Ἐτέραν τινὰ ἐξεικόνισιν τοῦ συμβόλου τούτου ἔχομεν ἐν τοῖς λόγοις τοῦ Δαβὶδ, ὅστις λέγει προφητικῶς περὶ τοῦ Χριστοῦ, «Ἐδωκε φωνὴν αὐτοῦ ἡ γῆ ἀνελύθη». Ὁ μέγας καιρὸς τῆς θλίψεως, θέλει ἐπισπενσθῇ, ἡ γῆ δὲ (ἡ διοργανωμένη κοινωνία) θέλει ἀναλυθῇ, ἡ ἀποσυντεθῇ ὑπὸ τὴν μεταβολὴν τῆς εἰς ἐνέργειαν τιθεμένης διοικήσεως, ὁπότεν ὁ νέος Βασιλεὺς ἐκφέρῃ τὴν φωνὴν τῆς διαταγῆς ἢ κυριαρχίας αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ προσταγῇ αὐτοῦ ταύτῃ, συστήματα πλάνης, πολιτικά, κοινωνικά καὶ θρησκευτικά, θέον γὰ καταπέσωσιν, ὅσον δῆποτε ἀρχαῖα, στερεῶς ἐδραιωμένα καὶ ὀχυρωμένα εἰσὶ ταῦτα. Ἡ ἐκ τοῦ σιδήματος αὐτοῦ ἐξερχομένη ρομφαία θέλει ἐπιφέρει τὴν πανωλεθρίαν. Ἡ ἀλήθεια ἐπὶ παντὸς ζητήματος, καὶ ἀπὸ πάσης αὐτῶν ἐπόψεως, θέλει κρίνει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἐπικυριαρχίαν θέλει ἐπιφέρει τὴν ἀνατροπὴν τοῦ κακοῦ καὶ τῆς πλάνης ὑφ' ὅλας τὰς χιλίας αὐτῶν μορφάς.

«**Η ΣΑΛΠΙΓΞ ΤΟΥ ΘΕΟΥ**» — Πλείστοι ἀπερισκέπτως πιστεύουσιν ὅτι ἡ σάλπιγξ αὕτη θέλει εἶσθαι πραγματικὴ ἀπήχησις σάλπιγγος ἐν τῷ ἀέρι. Ἀλλὰ τοῦτο καταφαίνεται δι' εἶναι παράλογος προσδοκία, διὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι ὁ Παῦλος ἐνταῦθα ἀναφέρεται εἰς ὅ,τι ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἀποκαλύψει ὀνομάζει «Ἐβδόμην σάλπιγγα», «ἐσχάτην σάλπιγγα», ἐν σειρᾷ ὅλην συμβολικῶν σαλπύγων. (Ἀποκλ.

ια'. 15, Α'. Κορινθ. ιε' 52). Ἡ ἀποδείξις διὰ αὐταὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν σάλπιγγα εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν πρὸς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν συνεχομένων γεγονότων. Ὁ Παῦλος ἀναφέρει τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἰδρυσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Κυρίου, ὡς συνεχομένην μὲ τὴν «σάλπιγγα τοῦ Θεοῦ», ὁ δὲ Ἰωάννης ἀναφέρει τὰ αὐτὰ μετὰ περισσοτέρας μάλιστα λεπτομερείας. Ὅτι δὲ καταλλήλως δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἡ «ἐβδόμη» ἡ ἐσχάτη αὕτη «σάλπιγξ» ἡ σάλπιγξ τοῦ Θεοῦ, γίνεται κατάδηλον διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῆς «σάλπιγγος» τῆς Ἀποκαλύψεως μνημονευόμενα γεγονότα ἀναφέρονται εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνῶ ἡ ἐβδόμη ἀναφέρεται εἰδικῶς εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέκτείνεται ἐπὶ τῆς «Ἡμέρας τοῦ Κυρίου». Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἐξ προηγουμένων εἰς σάλπιγγας τῆς Ἀποκαλύψεως μνημονευόμενα γεγονότα ἀναφέρονται εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνῶ ἡ ἐβδόμη ἀναφέρεται εἰδικῶς εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέκτείνεται ἐπὶ τῆς «Ἡμέρας τοῦ Κυρίου». Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἐξ προηγουμένων εἰς σάλπιγγας εἶναι συμβολικαὶ — τοῦτο δὲ γενικῶς ἀναγνωρίζεται παρὰ τε τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν ἐρευνώντων τὰς Γραφάς, οἵτινες προβάλλουσιν, ὅπως ὁποῦν, ὡς ἐρμηνεύονται τῆς Ἀποκαλύψεως — ἡθελεν εἶσθαι παραβίασις τοῦ ὁρθοῦ λόγου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ νοῦ, νὰ προσδοκῶμεν διὰ τὴν ἐβδόμη σάλπιγξ, ἡ τελευταία τῆς ὅλης σειρᾶς, θέλει εἶσθαι τοιαύτη κατὰ γράμμα, ἐκουστὸς ἡχὸς σαλπίσματος εἰς τὸν αἶρα. Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἡθελεν εἶσθαι ἐπίσης ἀσύμφωνον πρὸς τὰς μεθόδους τοῦ Κυρίου ἐν γένει, ὡς ἐξίσου καὶ πρὸς τὰς Γραφικὰς ἐκείνας διακηρύξεις, αἵτινες ὑποδεικνύουσι τὴν «μυστικότητα» τῆς ἐλεύσεώς του, διότι εἰς κλέπτει οὐδέποτε σαλπίζει ἵνα ἀναγγέλλῃ τὴν ἀφίξιν του.

Αἱ ἐπὶ σάλπιγγες τῆς Ἀποκαλύψεως εἰσι πᾶσαι συμβολικαί, ἀντιπροσωπεύουσαι ἐπὶ μεγάλης περιόδου καιρῶν καὶ τὰ κατὰ τοὺς καιροὺς αὐτοὺς γεγονότα· παραλείπομεν ἤδη τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ὡς γενησομένην εἰς ἄλλον τόμον. Εἶναι ἀρκετὸν νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα διὰ τὴν εὐρίσκομεν ἑαυτοὺς σήμερον ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τούτων τῶν γεγονότων τὰ ὅποια χαρακτηρίζουσι τὸ σάλπισμα τῆς ἐβδόμης σάλπιγγος. Αἱ μεγάλαι φωναί, ἡ αὔξησης τῆς γνώσεως, τὰ ὀργιζόμενα ἔθνη, κλπ., λαμβανόμενα ὁμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς περὶ καιρῶν προφητείας, ἀποδεικνύουσι τοῦτο ὡς γεγονός. Πλείστα γεγονότα μέλλουσιν εἰσελθεῖν νὰ λάβωσι χώραν· πρὶν ἢ ἐβδόμῃ ἢ

τελευταία αὕτη σάλπιγξ παύση ἡχοῦσα· ὥς ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν ἀγίων καὶ προφητῶν, ἡ ἀνάστασις πάντων τῶν νεκρῶν, κλπ. Ἐνὶ λόγῳ αὕτη καλύπτει ὁλόκληρον τὴν περίοδον τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, ὥς ὑποδηλοῦται ἐκ τῶν γεγονότων αἵτινα μέλλουσι νὰ λάβωσι χώραν ὑπὸ ταύτην— Ἀποκλ. ι' . 7. ια'. 15, 18.

Οὕτως εἰρίσκομεν τὸ «κέλευσμα» τὴν «φῶνὴν τοῦ ἀρχαγγέλου» καὶ τὴν «σάλπιγγα τοῦ Θεοῦ» ὄντα πάντα συμβολικά, καὶ ἤδη ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐκπληρώσεώς των. Σημειώσατε, ἐπίσης, ἐπιμελῶς τὸ γεγονὸς καθ' ὃ ἐκάστη τῶν ἡδὴ παρατεθεισῶν τριῶν προφητειῶν (Δανλ. ιβ' . 1, Ἀποκ. ια' . 15 Α'. Θεσσαλ. δ' . 16), διακηρύττουσιν ὅτι ὁ Κύριος θέλει εἶσθαι παρῶν καθ' ὃν χρόνον τὰ μνησθέντα γεγονότα λαμβάνουσι χώραν. Ταῦτα προελέχθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑποδείξεως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἡ ἀόρατος αὐτοῦ παρουσία ἤθελε φανερωθῇ εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν λόγον τῆς προφητείας. Ὁ Παῦλος λέγει: Ὁ Κύριος καταβήσεται ἐν [ἢ κατὰ τὴν] διάρκειαν τοῦ] κελεύσματος «φωνῇ», σάλπιγγι, κλπ. Ὁ Ἰωάννης λέγει ὅτι αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου γίνονται βασιλεῖαι τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γεγονότων αὐτῶν· καὶ ὁ Δανιὴλ ἐπίσης ὅτι, «Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ θέλει ἔγερθῇ ὁ Μιχαὴλ ὁ Ἄρχων ὁ Μέγας (ὁ Χριστὸς) [θέλει εἶσθαι παρῶν], καὶ ἀναλάβει τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν. Ἐὰν, λοιπόν, θυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸ κέλευσμα, τὰς φωνάς, καὶ τὴν ἀπήχησιν τῆς μεγάλης σάλπιγγος, ὀφείλομεν ν' ἀποδεχθῶμεν ταῦτα ὡς ἐνδείξεις οὐχὶ τοῦ ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἔλθῃ ταχέως, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἤλθε, καὶ εἶναι ἤδη παρῶν, καὶ ὅτι τὸ ἔργον τοῦ θεισμοῦ, τῆς συνάξεως τοῦ σίτου καὶ τῆς καύσεως τοῦ ἀχύρου, εἶναι ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ. Τοῦτο θέλομεν ἴδει μετ' οὐ πολὺ ἀποδεικνυόμενον διὰ πληθύνος μαρτυριῶν ἐκ τῶν περὶ καιρῶν προφητειῶν. Ἐν τούτοις, ἢ τε παρουσία καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ δύναται μόνον νὰ διακριθῶσιν οὐχὶ διὰ τῆς φυσικῆς ὁράσεως, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πίστεως, μέσῳ τοῦ ἀψευδοῦς λόγου τῆς προφητείας.

Ἐνταῦθα ἀκριβῶς ὀφείλομεν νὰ μὴ παρέλθωμεν ἀπαρα-

τῆρητον ἐτερόν τι γεγονός, τοῦτέσιν, οὗτοι τὰ «κέλευσμα», ἡ «Φωνὴ τοῦ Ἀρχαγγέλου» καὶ «ἡ Σάλπιγξ τοῦ Θεοῦ», ὡς ταῦτα ἐξηγήθησαν ἀνωτέρω, εἰσὶ πάντα ὀργανικὰ αἷτια διὰ τὴν ἐπιτέλειον τοῦ ἔργου τοῦ θερισμοῦ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος. Ἐάν, λοιπόν, δὲν βλέπωμεν τὴν σημασίαν τῶν συμβόλων τούτων, ἀλλὰ μόνον τὰ προλεχθέντα ἀποτελέσματα λαμβάνοντα χώραν, ἔχομεν ἐπιπροσθετον ἀπόδειξιν καὶ τοῦ ὅτι ὀρθῶς ἔχομεν ἐρμηνεύσει τὰ σύμβολα, καὶ τοῦ ὅτι εὐρισκόμεθα ἤδη ἐν τῇ περιόδῳ τῇ καλουμένῃ ὁ «θερισμός», ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Εὐαγγελικὸς αἰὼν καὶ ὁ αἰὼν τῆς Χιλιετηρίδος συναντῶνται—ὁ μὲν λήγων, ὁ δὲ ἀρχόμενος. Πολλοὶ δὲν ἔχουσιν ἴσως ἀνάγκην βοήθειας ὅπως διακρίνωσιν ἔργον τι διαχωρισμοῦ ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάρχον μεταξὺ τῶν ἀληθῶς ἀφιερωμένων καὶ τῶν ἀπλῶς ὀνόματι μόνον Χριστιανῶν. Πλείστοι δ' ἐπίσης δύνανται νὰ ἴδωσι τὸ συμβολικὸν πῦρ, ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη ἐξίσου, καὶ δύνανται νὰ διακρίνωσι τὸ «κέλευσμα» τῶν λαῶν, τὸ διάταγμα τοῦ νέου Βασιλέως Ἐμμανουὴλ, καὶ τὰ γεγονότα τὰ ὀνομαζόμενα «αἱ ἐπὶ τὰς σάλπιγγας», ὡς ἐπίσης «τὰς νεφέλας» τῆς θλίψεως, ἐν ταῖς ὁποίαις ὁ Κύριος ἡμῶν ἔρχεται, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων καὶ διὰ τῶν ὁποίων μέλλει νὰ φανερωθῇ ἡ θύναμις αὐτοῦ—καθυποτιάσσοντος τὰ πάντα εἰς ἑαυτόν.

Ἐπεστήσαμεν ἤδη τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου (εἰς Τόμ. Α'. σελ. 267—8) εἰς τὸ γεγονός οὗ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου τοῦ θερισμοῦ, ὡς ἤδη πράγματι διεξαγομένου, εἶναι ἀπόδειξις τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ ὁ ἴδιος διέκηρυξεν οὗ αὐτὸς ἠθέλην εἶσθαι ὁ ἀρχιθεριστὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ ὅλου ἔργου, καὶ οὗ τοῦτο ἠθέλην εἶσθαι τὸ πρῶτον τῶν ἔργων του.—«Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενον ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον δξύ..... καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῆς νεφέλης τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ». — «Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρχῶ τοῖς θερισταῖς, συλλέξατε κλπ., (Ἀποκλ. ιδ'. 14, 16. Ματθ. ιγ'. 30). Τὸ ἔργον τοῦ θερισμοῦ θέλει διαρκέσει ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη,

ζωσθῶ σ μπληρωθῇ, μέλλον νὰ λήξῃ εἰς τὸ 1914 Μ. Χ. Οἱ διάφοροι αὐτοῦ χαρακτηῖρες θέλουσιν βαθμιαίως ἐκπληρωθῇ, πᾶσαι ὁμῶς αἱ ἡμέραι τῆς διαρκείας αὐτοῦ εἰσιν «ἡμέραι τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» — ἡμέραι τῆς παρουσίας καὶ δυνάμεως τοῦ Κυρίου, μέλλουσαι ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὡς τοιαῦται παρὰ πάντων κατὰ τὸ τέλος, ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς μόνον ὑπὸ τῆς τάξεως ἡμῖς παρὰ τοῦ Ἀποστόλου ὀρίζεται — «Ὑμεῖς ἀδελφοί — οὐκ ἐν σκότει».

«ΕΝ ΠΥΡΙ ΦΛΟΓΟΣ». — Ἡ συμβολικὴ αὕτη ἔκφρασις δύναται εὐκόλως νὰ ἐννοηθῇ, ἐὰν ἡ σημασία τῶν συμβόλων, πῦρ κλπ. ἡ ἤδη ἐρμηνευθεῖσα (εἰς Τόμ. Α. σελ. 359) τηρηθῇ ὑπ' ὅψιν· τὸ χωρίον ἐν ᾧ αὕτη ἀπαντᾷ ἀναγκάσκει ὡς ἐξῆς, «ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ὑμῶν Ἰησοῦ» — Β'. Θεσσαλ. α'. 8.

Ἡ ἔννοια ἦν ἐξάγομεν ἐκ τῆς κατὰ γράμμᾶ ἐκδοχῆς τοῦ χωρίου αὐτοῦ εἶναι ὅτι, ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ (τῷ Χιλιετῇ αἰῶνι), ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ ἢ φανερωθῇ εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας («ἀπ' οὐρανοῦ»), ἐν τῇ ὁργῇ καὶ παιδείᾳ, μεθ' ἧς θέλει γέινει ἐπίσκεψις τότε ἐπὶ τοῦ κακοῦ καὶ τῶν κακοποιῶν· αὕτη δ' ἔσεται ὁργὴ καταναλίσκουσα, ὡς ὑποδηλοῦται διὰ τοῦ συμβόλου τοῦ «πυρὸς», καὶ θὲν θέλει ἀφήσῃ οὔτε ρίζαν οὔτε κλάδον ἐκ τῶν συστημάτων τοῦ κακοῦ, τῆς πλάνης, τῆς καταδυναστεύσεως καὶ τῶν ἐκουσίως ἁμαρτανόντων· πάντες δὲ οἱ ὑπερήφανοι, καὶ πάντες οἱ πράττοντες ἀσέβειαν, θέλουσι κατακαῇ ὡς ἄχυρον ἐν τῇ Χιλιετῇ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ. Ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτης — ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ «Θερισμοῦ» — τὸ πῦρ τοῦτο θέλει καεῖ ἀγρίως, καταναλίσκον ὑπερηφάνειαν καὶ ἀσέβειαν, τὰς ἤδη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ηὔξημένας. Μακάριοι ὅσοι θέλουσι παραδόσει τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀσέβειάν των εἰς καταστροφήν, ἵνα μὴ οἱ ἴδιοι καταστραφῶσιν ἐπίσης (ἐν τῷ «δευτέρῳ θανάτῳ»), ὥς τινες ἀνυπότακτοι μέλλουσι προδήλως νὰ ἐξολοθρευθῶσι, κατὰ τὸν Χιλιετῇ αἰῶνα. Εἰς τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον ἀναφέρεται τὸ ὅτι ἀναγνώσκομεν εἰς Μαλαχ.

δ'. 1. « Ἴδὸν ἔρχεται ἡμέρα ἣτις θέλει καίει ὡς κλίβανος· καὶ πάντες οἱ ὑπερήφανοι, καὶ πάντες οἱ πράττοντες ἀσέβειαν, θέλουσιν εἶσθαι ἄχυρον· καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη θέλει κατακαύσει αὐτοὺς, λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων, ὥστε δὲν θέλει ἀφήσει εἰς αὐτοὺς ρίζαν καὶ κλάδον ».

Οἱ « ἄγγελοι », ἀγγελιαφόροι ἢ ὄργανα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, εἰσι διάφοροι· δυνάμεθα δὲ δικαίως νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἐν τῷ τίτλῳ τούτῳ διαλαμβάνονται πᾶσαι αἱ διάφοροι δυνάμεις, ἔμψυχοί τε καὶ ἄψυχοι, αἵτινες μέλλουσι νὰ χρησιμοποιηθῶσι παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τῇ ἀνατροπῇ τῶν πονηρῶν τοῦ παρόντος καιροῦ συστημάτων, καὶ ἐν τῇ παιδεύσει τῶν κακοποιῶν.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἡ ὁργὴ ἢ ἡ ἐκδίκησις τοῦ Κυρίου μέλλει οὕτω νὰ ἐκδηλωθῇ ἐν πυρὶ φλογός, ἐν καταναλισκούσῃ θλίψει τοιαύτῃ οἷαν οὐδέποτε ἐγνώρισεν ὁ κόσμος πρότερον—τόσον γενικὴν, τοιαύτης ἐκτάσεως, καὶ τόσον καταστρεπτικὴν τοῦ κακοῦ—ἢ δικαιοσύνη καὶ οἱ δίκαιοι θὰ ἀρχίσωσιν εὐνοοῦμενοι. Ὡς δὲ ταῦτα θὰ καθίστανται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καταφανῇ, οἱ ἄνθρωποι θὰ ἀρχίσωσι νὰ ἐξάγωσι τὸ συμπέρασμα ὅτι νέα τις δύναμις ἀνέλαβε τὴν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων διακυβέρνησιν. Οὕτω δὲ ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὡς Βασιλέως τῶν βασιλευόντων θέλει ἀποκαλυφθῇ εἰς τὸν κόσμον. « Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀποκαλυφθήσεται ἀπ' οὐρανοῦ ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν [οἵτινες δὲν γνωρίζουσι μὲν τὸν Θεὸν κατ' ἀλήθειαν, ἀλλ' οἵτινες, μ' ὅλον τοῦτο, δὲν ὑπακούουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς συνειδήσεως, τὸ ὁποῖον πάντες μέχρι βαθμοῦ τινος κέκτηνται] καὶ τοῖς [ἐπίσης ἐπὶ ἐκείνων οἵτινες, καίτοι γνωρίζουσι τὸν Θεόν, ἐν τούτοις] μὴ ὑπακούουσιν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ».

Ὑπὸ τὰς παιδείας ταύτας, τὸ ἀξάνον φῶς καὶ τὰς εὐνοϊκὰς-εὐκαιρίας τῆς Χιλιετοῦς ἡμέρας, πάντες οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἀχθῇ εἰς τοιαύτην σαφῇ γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς δικαιοσύνης, ὥστε οὐδεμίαν νὰ ἔχωσι πρόφασιν ἀγνοίας, ἢ ἀνικανότητος πρὸς ὑπακοὴν τῆς ἀληθείας· ὅσοι δὲ ἐπιμόνως ἐμμένουσιν ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς

δικαιοσύνης θέλουσι τιμωρηθῇ μὲ ὄλεθρον αἰώνιον [ὄλεθρον ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν θέλει ὑπάρξει ἀνάστασις] ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΚΑΙ ΔΟΞῃ ΠΟΛΛῃ· — Ἡ ἔννοια τῆς διακηρύξεως ταύτης εἶναι ὅτι ὁ κόσμος θέλει ἶδει τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον πρὶν ἢ βασιλεία αὐτοῦ ἐγκαθιδρυθῇ τελείως, ἢ οἱ συγκληρονόμοι αὐτοῦ ἐνωθῶσι καὶ συννυθῶσι μετ' αὐτοῦ. Βλέπουνται δ' αὐτὸν ἐρχόμενον, θέλουσι κοπῇ ἢ θρηγήσει πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς — «Ὅψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς».

Ὁ κόσμος βλέπει ἤδη τὰ συναθροιζόμενα καὶ σκοτεινὰ νέφη τῆς θλίψεως· κατανοοῦσι δ' ὅτι δυνάμεις τις ἐνεργεῖ ἤδη εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ὑποθέσεις, τὴν ὁποίαν δὲν δύνανται ν' ἀνταγωνισθῶσι. Τὸ προσεχὲς μέλλον, ἀπὸ τῆς παρουσίας ἀπόψεως θεωρούμενον, φορεῖται σκοτεινὸν καὶ δυσοίωνον εἰς πάντας ὅσοι κέκτηνται ἐπαρκῇ νοημοσύνην γὰ σημειώσωσι τὴν διεύθυνσιν τῶν συμβαινόντων. Οἱ σκεπτόμενοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων παρατηροῦσι τὴν ἐπιμονὴν μετ' ἧς ζητήματα περὶ καλοῦ καὶ κακοῦ, δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας, ἐπιβάλλονται εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν, ἀπαιτοῦντα τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἀτομικῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων. Πλεῖστοι ἀναγνωρίζουσι τὴν δόξαν καὶ δύναμιν τοῦ νέου Ἀρχοντος τῆς γῆς, ἐν τούτοις, ἕνεκα τοῦ ὅτι νέφη καὶ σκοτία περιβάλλουσι καὶ ἀποκρύπτουσιν Αὐτὸν, δὲν δύνανται ν' ἀναγνωρίσωσιν Αὐτὸν τὸν Βασιλέα. Οἱ ἄνθρωποι βλέπουνσι τὰ νέφη, καὶ συνεπῶς βλέπουνσιν αὐτὸν ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις, ἐν θυνάμει καὶ δόξῃ πολλῇ [τῇ δόξῃ τῆς δυνάμεως καὶ δικαιοσύνης], ἀλλὰ δὲν διαβλέπουνσιν Αὐτὸν τὸν ἴδιον. Οὐδὲ θέλουσιν ἐξαφανισθῇ τὰ νέφη μέχρις οὗ ταῦτα ἀφήσωσι γὰρ πέσωσι χάλαζα καὶ ἀνθρακες πυρός (Ψαλμ. ιη'. 12, 13), ὅπως καταρτίσωσι τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὰς προλήψεις αὐτῶν, θέσωσι τέλος εἰς ταῦτα, καὶ ἀποκαλύψωσι τὴν πλήρη μεγαλειότητα καὶ δόξαν τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἤθελον γὰρ δόσωσι προσοχὴν

καὶ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ἥτις ἤδη διενθύνει τὴν πορείαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ προειδοποιεῖ περὶ ἐπικειμένης ἀνταποδόσεως, αἱ μεγάλαι τοῦ προσεχούς μέλλοντος συμφοραὶ ἤθελον ἀποσοβῆθαι· ἀλλ' «Ὁ Θεὸς λαλεῖ ἅπαξ καὶ δις, πλὴν ὁ ἄνθρωπος δὲν προσέχει... Τότε ἀνοίγει τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων [διὰ τῶν τόνων τῶν βροντῶν «τῆς ἡμέρας τῆς θλίψεως»], καὶ ἐπισφραγίζει τὴν πρὸς αὐτοὺς νοουθεσίαν· διὰ τὴν ἀποσιρέψην τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν πράξεων αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐκβάλλει τὴν ὑπερηφανίαν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου».

«Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν», καὶ ἐν τῷ ὀρισμένῳ καιρῷ «πᾶς ὀφθαλμὸς θέλει ἰδεῖ [διακρίνει] αὐτόν», θέλει ἀναγνώσῃ τὴν παρουσίαν, δύναμιν καὶ ἐξουσίαν αὐτοῦ· πάντες δὲ δέον τὴν ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτόν εἴτε ἐκουσίως· εἴτε ἀκουσίως, μέχρις οὗ ὁ Σατανᾶς λυθῇ δι' ὀλίγον καιρὸν, κατὰ τὸ τέλος τῆς Χιλιετηρίδος, ὁπότε, μετὰ τελείαν πεῦραν, ἡ ἐκουσιότης ἢ ἀκουσιότης αὐτῶν θέλει δοκιμασθῇ ἐντελῶς, καὶ οἱ ἀπειθεῖς καὶ ἀνυπότακτοι θέλουσιν ἐξολοθρευθῇ—ἐν τῷ θανάτῳ τῷ δευτέρῳ, ὅστις συμβολικῶς καλεῖται ἡ λίμνη τοῦ πυρός—'Αποκλ. κα' 8.

Βλέπομεν ἐντεῦθεν ὅτι, πᾶσαι αἱ συμβολικαὶ αὗται ἐξηγήσεις τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν συμφωνοῦσι τελείως πρὸς τὰ σαφῆ ρητά, ἅτινα διακηρύττουσιν ὅτι ἡ παρουσία αὐτοῦ θέλει εἶσθαι κρυφία ἐπὶ τινι καιρῷ, καὶ γνωστὴ μόνον πρὸς τοὺς ἀγρυπνοῦντας.

#### ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΤΡΟΠΟΝ.

Τί, ἀκολούθως, διδάσκεται διὰ τῶν λόγων τῶν ἀγγέλων, οὓς εἶπον κατὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν—Πράξ. α'. 11—«Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν».

Ἑταστικὴ τοῦ χωρίου τούτου ἐξέτασις θέλει ἀποδείξει τὴν πρὸς τὰ προηγούμενα ἁρμονίαν αὐτοῦ. Πολλοὶ φρονοῦσι, φαίνεται, ὅτι τὸ χωρίον ἀναγινώσκει· ὡς βλέπετε τὸν Κύριον πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτω, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, θέλετε ἰδεῖ αὐτὸν ἐρχόμενον πάλιν. Οἱ τοιοῦτοι ἀνάγκη τὴν

ἀναγνώσωσι τὸ χωρίον κατ' ἐπανάληψιν, μέχρις οὗ ἡ προσοχή αὐτῶν ἐπιστηθῇ εἰς τὸ γεγονός, καθ' ὃ τὸ ἐδάφιον δὲν λέγει ὅτι, ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶδον αὐτὸν πορευόμενον, θέλουσιν ἰδεῖ αὐτὸν ἐρχόμενον, οὔτε ὅτι ἄλλος τις θέλει ἰδεῖ αὐτὸν ἐρχόμενον. Ὅ,τι τὸ ἐν λόγῳ ἐδάφιον λέγει εἶναι, ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐλευσίως αὐτοῦ θέλει εἶσθαι ὁμοίως πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ὅποιος λοιπὸν ἦτο ὁ τρόπος τῆς ἀναχωρήσεώς του ; Ἦτο ἡ ἀναχώρησις αὐτοῦ μετὰ μεγάλης λαμπρότητος, καὶ μετὰ μεγάλων ἐπιδείξεων ; ἐγένετο αὕτη ἐν σάλπιγγι, ἐν φωναῖς καὶ κελεύσματι, ἅτινα διέσχιζον τὸν ἄερα, ἦτο δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου λάμπον ἐν ὑπερφυσικῇ δόξῃ καὶ λαμπρότητι. Ἐὰν ταῦτα ἔλαβον χώραν, ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ γενησομένην κατὰ «τὸν ἴδιον τρόπον». Ἀφ' ἐτέρου ὁμως, δὲν ἐγένετο ἡ ἀνάληψις του ὅσον τὸ δυνατόν ἀθορύβως καὶ κρυφίως, συμφῶως πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ἐπεδίωκεν ὅπως πληροφορήσῃ καὶ πείσῃ τελείως τοὺς ὁποίους ἐξελέξατο μάρτυρας περὶ τοῦ γεγονότος; Οὐδεὶς εἶδεν αὐτὸν, ἢ ἐγνώριζε περὶ τοῦ γεγονότος, ἐκτὸς τῶν πιστῶν αὐτοῦ μαθητῶν. Οἱ ἐν Ἰωάν. ιδ'. 19 λόγοι αὐτοῦ «ἐγὼ μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με σὺκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με», οἳδέποτε εἰσέτι ἀνηρέθησαν, διότι οὐδεὶς ἄλλος πλὴν τῶν ἀδελφῶν εἶδὲ ποτε τὴν φανέρωσιν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς αὐτῶν παρέστη μάρτυς τῆς ἀναλήψεώς του. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καθ' ὃν ἀνεχώρησεν (ἀθορύβως, κρυφίως, καθ' ὅσον ἀφορεῖ τὸν κόσμον, καὶ ἄγνωστος εἰς πάντας, ἐξαιρέσει μόνον τῶν μαθητῶν του), οὕτω, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλει ἔλθῃ καὶ πάλιν. Καὶ καθὼς ὁπόταν ἀνεχώρει ὑψώσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἡβλόγησεν αὐτούς, οὕτως, ὁπόταν ἔλθῃ καὶ πάλιν, ἡ ἔλευσις του θὰ εἶναι ἵνα ἡ χαρὰ αὐτῶν πληρωθῇ, ὡς εἶπεν: Ἐρχομαι πάλιν καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμανιόν». «Πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν». — Λουκ. κδ'. 50, 51 Ἰωάν. ιδ'. 3, ιστ'. 22.

Οἱ ἄγγελοι ἀπέβλεπον νὰ δώσωσιν ὡσαύτως ἰδιάζουσαν ἔμφωσιν εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐκ νέου ἔλευσις ἡθελὲν εἶσθαι ἡ

ἔλευσις αὐτοῦ «τοῦτου τοῦ Ἰησοῦ», ὅστις ἀφῆκε τὴν δόξαν, ἣν εἶχε παρὰ τῷ Πατρὶ πρὶν γείνη· ὁ κόσμος, καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος—ἐγένετο πτωχὸς ἵνα ἡμεῖς πλουτίσωμεν· αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ· ὅστις ἡγέρθη πνεῦμα ζωοποιοῦν τὴν τρίτην ἡμέραν· αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις ἐφανερώσει τὴν μεταλλαγήν αὐτοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας—ὅτι, αὐτὸς ΟΥΤΟΣ ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἀνελήφθη μέλλει νὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν. Ναί, εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὅστις ὑπέστη διπλὴν μεταλλαγὴν φύσεως—πρῶτον ἀπὸ τῆς πνευματικῆς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην τοιαύτην, καὶ ἀκολούθως ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν θείαν φύσιν. Αἱ μεταλλαγαὶ αὗται τῆς φύσεως δὲν μετέβαλον τὴν ἀιομικότητά του. Ἡ ταυτότης αὐτοῦ διετηρήθη, ὡς οἱ ἄγγελοι διαβεβαιοῦσιν ἡμᾶς οὕτως, εἴτε κατανοεῖται ἡ φιλοσοφία τοῦ γεγονότος αὐτοῦ εἴτε μὴ. Καίτοι δὲ δὲν μέλλομεν ἡμεῖς νὰ γνωρίσωμεν αὐτὸν πλέον κατὰ σάρκα (ὡς ἄνθρωπον); δέον ὁμῶς νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπερύψωσιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς τυγχάνει ἤδη θείας πνευματικῆς φύσεως κάτοχος, καὶ συνεπῶς ὀφείλομεν ν' ἀπεκδεχώμεθα τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὴν τοιαύτην μεταλλαγὴν καὶ ὑπερύψωσιν αὐτοῦ, καὶ μὴ λησμονῶμεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ πληθὺς ἀγάπης Ἰησοῦς, καὶ οὐχὶ μετελλαγμένος ἢ μεταβεβλημένος ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην. Αὐτὸς «οὗτος ὁ Ἰησοῦς» ὅστις, καίτοι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας παρὼν μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, ἐθεάθη ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ μόνον, καὶ παρ' αὐτῶν ἀκόμη κατὰ σύντομα χρονικὰ διαστήματα, εἶναι ἐκεῖνος; ὅστις, ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ, θέλει εἶσθαι τόσον ὁρατὸς εἰς τὸν κόσμον, ὅσον ἦτο κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἀναλήψεως του τεσσαράκοντα ἡμέρας. Δέον ἐπίσης νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι δὲν ἔρχεται ὅπως δώσῃ ἑαυτὸν ὡς θυσίαν, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει πλέον χρεῖαν ἀνθρωπίνου σώματος ἡτοιμασμένου διὰ θυσίαν (Ἑβρ. ι'. 5). Πάντα ταῦτα ἀνήκουσιν ἤδη εἰς τὸ παρελθόν. Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἀποθνήσκει πλέον, ἀλλ' ἔρχεται ἤδη νὰ κυβερνήσῃ, εὐλογήσῃ καὶ ἀνυψώσῃ τὸ λελυτρωμένον ἀνθρώπινον γένος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν παρέσχεν ὡραιότητα τὴν εἰκόνα τοῦ τρ. του καθ' ὃν ἡ παρουσία αὐτοῦ μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ, εἰπών,

«ὥσπερ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. κδ'. 27). Ὅτι πλείστοι, μεταφράζοντες τὸ ἀνωτέρω χωρίον, λανθάνουσι ἐκλαμβάνοντες τὴν λέξιν ἀστραπὴν ὑπὸ τὴν κοινῶς ἐν χρήσει σημασίαν τῆς λέξεως, ἐνθ' διὰ ταύτης ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῷ ἐννοεῖται τὸ ἡλιακὸν φῶς, τοῦτο εἶναι καταφανές, καθ' ὅτι αἱ ἀναλαμπαι τῶν ἀστραπῶν δὲν ἐξέρχονται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ λάμπουσιν ἕως δυσμῶν· αὗται συνηθέστερον ἐξέρχονται ἀπὸ ἄλλων σημείων τοῦ ὀρίζοντος, σπανίως δέ, εἰ μὴ οὐδέποτε, ἡ ἀναλαμπὴ αὐτῶν διαπερᾷ καθαρῶς ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς ἕως τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ ἐννοια, τοῦ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν δοθέντος παραδείγματος, καὶ ἡ μόνη συμβιβαζομένη πρὸς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἀφορᾷ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, ἣτις ἀμεταβλήτως ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν. Οὕτως ἄρα δεικνύεται ὅτι ἡ κατὰ τὴν κοινὴν σημασίαν ἐκδοχὴ καὶ μετάφρασις τῆς λέξεως ἀστραπὴ, ἐν τῷ ἐν λόγῳ χωρίῳ εἶναι ἐσφαλμένη, ὡς ἐπίσης καταφαίνεται ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τῶν αὐτῶν λόγων ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ (ιβ'. 24). Ἐτερόν τι παράδειγμα τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν χρήσεως τῆς λέξεως ἀστραπὴ ἀπαντᾷ ἐν τῷ Λουκᾶ ια'. 36, ἐνθα αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν λαμπρότητα τοῦ λύχνου, ἐν δὲ τῇ νεοελληνικῇ μεταφράσει τῆς Κ. Δ. μεταφράζεται «λάμπυρις». Ἐσφαλμέναι ἰδέαι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, βαθέως ἐντετυπωμέναι εἰς τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰδίως τῶν μεταφραστῶν, ὠδήγησαν αὐτοὺς εἰς τὴν πλάνην ταύτην νὰ ἐκλάβωσι καὶ μεταφράσωσι τὴν λέξιν ἀστραπὴ ὡς σημαίνουσαν ἀστραπὴν κυριολεκτικῶς. Οἱ τοιοῦτοι ἐφαντάσθησαν ὅτι ὁ Κύριος ἤθελεν ἀποκαλυφθῇ αἰφνηδίως, ὡς λάμπυρις ἀστραπῆς, καὶ οὐχὶ βαθμιαίως, ὡς τὸ ὑποφῶσκον φῶς τοῦ ἡλίου. Πόσον ὠραία ὁμως εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ὡς ἐξεικονίζουσα τὴν βαθμιαίαν ἀνατολὴν τῆς ἀληθείας καὶ μακαριότητος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ! Ὁ Κύριος ἡμῶν συνταντίζει μεθ' ἑαυτοῦ, ἐν τῇ τοιαύτῃ μεταφορᾷ, τοὺς νικῶντας, λέγων, «Τότε οἱ ὀκταῖοι ἐκλάμπουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασι-

λεία τοῦ Πατρὸς αὐτῶν» ὁ δὲ Προφήτης, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ἰδίου παραδείγματος, ἐπάγειαι, «Ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης θέλει ἀνατεῖλει μὲ ἴασιν ἐν ταῖς πτέρυσιν αὐτοῦ. Ἡ ἀνατολὴ εἶναι βαθυμιαία, ἀλλ' ἐπὶ τελους ἢ πλήρης καὶ καθαρὰ λάμπει θέλει διαπαντὸς ἐκδιώξει τὴν σκοτίαν τοῦ κακοῦ, τῆς ἀμαθίας, τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τῆς ἀμαρτίας.

Ἡ ἀτελής, ὅφ' ἑτέρου, μεταφρασις τῆς λέξεως παρουσία συντέτεινεν ὅπως ἐπισκοπισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ χωρίου· διότι, καίτοι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νεοελληνικῇ μεταφράσει ἡ λέξις παρατίθεται ὡς ἔχει ἐν τῷ ἀρχαίῳ κειμένῳ, εἰς ἄλλας ὁμως μεταφράσεις ἡ ἐρμηνείας αὕτη ἀναγράφεται ὡς σημαίνουσα «ἐλευσίς» ἢ «ἀφίξις» (ὡς ἐπὶ παραδείγμ. ἐν τῇ ἐν χρήσει Ἀγγλικῇ μεταφράσει, τῇ μεταφράσει τοῦ Rotherham, κλπ.), Ἡ λέξις παρουσία σημαίνει ἀγαλλοιῶτως προσωπικὴν παρουσίαν τινὸς ἐλθόντος ἤδη ἢ ἀφικθέντος, καὶ οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται ἢ ἐξηγῇται αὕτη ὡς σημαίνουσα ἡ ἐννοοῦσα ἄλλο τι. Τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν, λοιπόν, ἐδάφιον διδάσκει διττῶς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὑποφώσκει βαθμιαίως, οὕτω θέλει φανερωθῇ ἡ ἀποκαλυφθῇ καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν διὰ τῆς ρηθείσης εἰκόνος διακήρυξιν ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν συνώδευσε διὰ λόγων προτροπῆς, ὅπως προφυλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ πλανῶν τινων, αἵτινες μέλλουσι νὰ προβάλλωσι κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας ἐλεύσεώς του, σκοποῦσαι ν' ἀποπλανήσωσι τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ. «Ἴδου προεῖρηκα ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἴδου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί, μὴ ἐξέλθῃτε. Ἴδου ἐν τοῖς ταμείοις μὴ πιστεύσητε ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ [ἡ λάμπεις τοῦ ἡλίου] ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ [βαθμιαίως] φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» Οὕτως ὁ Κύριος ἡμῶν καθιστᾷ ἡμᾶς προσεκτικοὺς κατὰ δύο πλανῶν, αἵτινες γοργῶς προάγονται καὶ αὐξάνονται ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Ἡ μία τούτων εἶναι ἡ ἀξίωσις διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν θέλει ἐλθεῖ ἐν σαρκί, εἰς τὴν ἐρημον τῆς Παλαιστίνης· οὕτω δὲ πιστεύοντες πλεῖστοι μετέβησαν ἐκεῖ, καὶ ἀναμένονσι νὰ ἴδωσι τὸν Κύριον ἐν τῇ σαρκί, μετὰ τῶν σημείων τῶν ἡλίων, ὡς διττῶς

ρῶθη. Προσμένοντες δ' αὐτὸν οἱ τοιοῦτοι ὡς ἦτο, καὶ οὐχὶ «καθὼς ἐστὶ», πλανῶνται σοβαρῶς, καὶ τυφλῶντιναι εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν. Αἱ ψευδεῖς δ' αὐταὶ προσδοκίαι ἀγνοοῦσι τοὺς τῆς ρηθείας τάξεως νὰ ἐρμηνεύωσι κατὰ γράμμα τοὺς λόγους τοῦ προφήτου (Ζαχαρ. ιδ. 4), «Καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ θέλουσι σταθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἑλαιῶν, κλπ.,» Τετυφλωμένοι ὑπὸ τοιούτων ἐσφαλμένων προσδοκιῶν, δὲν βλέπουσιν διὰ τοὺς «πόδες», ἐν τῷ ἐν λόγῳ χωρίῳ, εἰσὶ μεταφορικοὶ τοιοῦτοι, ὡς ἐπίσης ἐν τοῖς ἐξῆς, Ψαλμ. α'. 12. Ἦσα. γβ'. 7. Ψαλμ. η'. 6 ρι'. 1. Ἐφεσ. σι'. 15. Δευτερον. λγ'. 3, καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα χωρία. Ἐὰν ἐγνώριζον τὶ πρέπει νὰ προσδοκῶσι, δὲν ἤθελον μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἵνα ζητήσωσι τὸν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν· διότι ὁ ὑπερένδοξος Βασιλεὺς ἐρχεται ὡς τὸ ἡλιακὸν φῶς, καθιστῶν τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν καὶ ἐπιδρασιν ἐπαισθητὴν ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐπομένως, «Μὴ ἐξέλθῃτε».

«Ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, «μὴ πιστεύετε»· ὁ Πνευματισμὸς, ἔτοιμος πάντοτε ὅπως ἐξαπατήσῃ δι' ἀπομιμήσεων, καὶ πάντοτε ἔτοιμος νὰ χρησιμοποιοῦσιν προηγουμένας καὶ ἀνεγνωρισμένας ἀληθείας ὡς ἔνδυμα φωτὸς (Β'. Κορινθ. ια. 13, 14), δὲν ἐδίστασε νὰ διακηρύξῃ ὅτι εὐριοκόμεθα εἰς περίοδον μεταβολῆς τῆς ἐνεστώσης οἰκονομίας, εἰς τὴν ἀνατολὴν ἐνδόξου τινὸς αἰῶνος. Μεταξὺ ἄλλων τοιούτων ἀξιώσεων, τινὲς τῶν δπαδῶν αὐτοῦ διδάσκουσιν διὰ τὸ Χριστὸς εἶναι παρῶν, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία διὰ, μετ' οὐ πολὺ, θέλουσι δίδει ἐπικοινωνίας καὶ συνεντεύξεις μετὰ πνευμάτων, ἐν ταῖς ὁποίαις θέλουσι προφασίζεσθαι διὰ δύνανται νὰ δείξωσιν αὐτὸν «ἐν τοῖς ταμείοις», ἐν τοῖς μυστικοῖς θαλάμοις. Ἐὰν ποτε ἡ πλάνη ἤθελε παρουσιάσῃ ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην ἢ ἄλλην, ἥς ἐνθυμηθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἥς ἀποκρούσωμεν πάσας τὰς

Σημ. Μεταφρ \* Ὅρα τὴν ἐξήγησιν τῆς προφητείας ταύτης διὰ τὸν Δ'. τόμον τοῦ Ἀγγλικοῦ πρωτοτύπου, καὶ τῆς Γερμανικῆς αὐτῶν μεταφράσεως, (κεφ. ΙΓ'. σελ. 649). Ἡμεῖς δὲ δόσωμεν τὴν ἐγκρίσιν τοῦ χωρίου, μετὰ καὶ ἄλλων δυσσημάτων τοιούτων, προσεχῶς.

τοιαύτας ἀξιώσεις ὡς ψευδεῖς, γνωρίζοντες· οὗτι δὲν θὰ ἀπο-  
καλυφθῇ οὕτω τὴν ἐαυτοῦ παρουσίαν, ἀλλ' ὡς «ἡ λάμψις  
τοῦ ἡλίου» προβάλλει βαθμιαίως, οὕτω «θέλει ἀνατεῖλει ὁ  
ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης μὲ ἴασιν ἐν τοῖς πτέρουσιν αὐτοῦ».

### Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΕΝ ΤΩ ΘΕΡΙΣΜΩ

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι λίαν ἀκριβὴς περὶ τὰς ἐκφρά-  
σεις· γεγονός, τὸ ὁποῖον ὑπερτιμᾷ μεγάλως τὴν ἀξίαν αὐτῆς  
καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ τῆς ἀληθείας ἀκριβῆ φρασεολο-  
γίαν. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, ἐν τῇ κοινῇ ἐν χρήσει ἀγγλικῇ  
μεταφράσει ἡ λέξις «come» ἔρχομαι, χρησιμοποιεῖται πρὸς  
μετάφρασιν τριάκοντα δύο ὁλῶν Ἑλληνικῶν λέξεων, ἐκά-  
στη εἰς ὁποῖον κέκτεται λεπτήν τινα σκιὰν διαφορᾶς. Παρα-  
δείγματα : ἐφίστυμι, σημαίνει ἐπέρχομαι ἢ κατα-  
φθάνω, ὡς εἰς Λουκ. κα'. 34 — «αἰφνῆδιος ἐπιστῇ (ἐπέλ-  
θει) ἐφ' ὑμᾶς. Συνέρχομαι, σημαίνει συναθροίζε-  
σθαι, ὡς εἰς Α'. Κορινθ. ια'. 18 «ὅταν συνέρχησθε ἐν  
τῇ Ἐκκλησίᾳ». Προσέρχομαι, σημαίνει πλησιάζω ἢ  
ἔρχομαι πρὸς τινα, ὡς εἰς Ἑβρ. δ'. 16. «προσερχώ-  
μεθα ὑν' (ἄς πλησιάζωμεν) μετὰ παρηγοίας»· ἤκω, ση-  
μαίνει φθάνω ἢ ἔχω ἔλθει, ἢ ἦλθον, ὡς ἐὰν ἡ πρᾶξις  
τῆς ἐλεύσεως ἦν γεγονός τετελεσμένον, — οὕτως ἐν Ἰωάν. β'.  
4 «οὐπω ἦκει ἡ ὥρα μου». Ἐνίστυμι, σημαίνει εἶμαι  
παρὼν, οὕτω δὲ καὶ μεταφράζεται, ἐξαιρέσει δύο περι-  
πτώσεων, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νεοελληνικῇ μεταφράσει τοῦ Βάμβρα,  
ἐνθα μεταφράζεται «ἔλθεῖ»: Β'. Τιμοθ. γ'. 1, — «ἐνστί-  
θονται (θὰ εἶνε παρόντες) καιροὶ χαλεποὶ», καὶ εἰς Β. Θεσ-  
σαλ. β'. 2, ἐνθα ἀναγράφεται «ἐπληθίσασεν» «ἐνέστηκεν  
(εἶναι παροῦσα) ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου». Ἐπίσης παρον-  
θία σημαίνει, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, τὴν προσωπικὴν τινος  
παρουσίαν, καὶ οὐδέποτε θεόν νὰ ἐννοῇται ὡς σημαίνουσα  
ἔλευσιν, ὡς πολλάκις ἐκλαμβάνεται, καὶ μάλιστα μετα-  
φράζεται ὡς σημαίνουσα ἔλευσιν ἐν τῇ κοινῇ ἐν χρήσει  
Ἀγγλικῇ ἐδόκει τῆς Κ. Α., ἐνθα δις μόνον ἀναγράφεται ὁρ-  
θῶς ὡς παρουσία, δηλ. εἰς Β'. Κορινθ. ι'. 10. Φιλip. β'.  
12: Πᾶσαι ὁμῶς αἱ ἀνατεθωρημέναι ἐκδόσεις ἀναγράφουσιν

τὴν λέξιν μὲ τὴν κυρίαν αὐτῆς σημασίαν, τ. ἔ. παρουσία (Pre-  
sence), παντοῦ ὅπου αὕτη ἀπαντᾷ.

Εἰς οὗτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν  
προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου· εἶναι αἱ δύο Ἑλληνικαὶ λέξεις  
ἡκω καὶ παρουσία, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς δευτέρας τούτων·  
καθότι ἡ ὀρθὴ κατανόησις τῆς σημασίας τῶν λέξεων τούτων  
ἐπιχέει φῶς ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπανόδου τοῦ Κυρίου  
ἡμῶν, διὰ τῶν ἐδαφίων ἐν οἷς αἱ λέξεις αὗται ἀπαντῶσιν,  
ἐνῷ ἡ κοινὴ ἄλλ' ἐσφαλμένη ἐξήγησις τῆς ἐλεύσεως ἐπισκο-  
πίζει τὸ ζήτημα ὅπερ ἀκριβῶς ἔδει νὰ διαφωτίζει.

Μὲ τὴν ὀρθὴν λοιπὸν ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τῆς παρου-  
σίας ὑπ' ὅψιν, — οὐχὶ ὡς σημαινούσης ἔλευσιν, ὡς νὰ ἔρ-  
χεται καθ' ὁδόν, ἀλλὰ τὴν παρουσίαν τινὸς κατόπιν ἀφίξεως  
αὐτοῦ — ἃς ἐξετάσωμεν χωρὶα τινὰ ἐν οἷς γίνεται χρῆσις τῆς  
λέξεως ταύτης. Ἐκ τούτων δὲ θὰ μάθωμεν οὗτο ἡ παρουσία  
δὲν ἐπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν ὄρασιν ἢ θέαν τοῦ παρόντος  
προσώπου, ἀλλ' αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ πραγμάτων πα-  
ρόντων μὲν ἀλλ' ἀοράτων. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, οἱ ἄγ-  
γελοι, ὡς πνευματικαὶ ὑπάρξεις δύνανται νὰ εἶναι παρόντες  
μεθ' ἡμῶν, καὶ ἐν τούτοις νὰ διατελῶσιν ἀόρατοι, ὡς ὁ  
Κύριος ἡμῶν ἦτο παρὼν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ συχνάκις μετὰ  
τῶν μαθητῶν, κατὰ τὰς μετὰ τὴν ἀνάστασίν του τεσσαρά-  
κοντα ἡμέρας, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ διατελῇ ὄρατος εἰς τὸν  
κόσμον, ἐξαιρέσει κατὰ τὰς ὀλίγας καὶ συντόμους περιστά-  
σεις εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ μόνον, τὰς ὁποίας ἤδη ἀνεφέ-  
ρομεν. Αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι ἦσαν ἡμέραι τῆς παρουσίας  
αὐτοῦ τόσον πραγματικῶς, ὅσον ἦσαν τὰ προηγηθέντα τριά-  
κοντα καὶ ἥμισυ ἔτη.

Ἐν τῇ μετὰ τῶν μαθητῶν ὁμιλίᾳ, ἣτις προηγήθη τῆς  
παρ' αὐτῶν ἐν Ματθ. κδ . 3 ἐρωτήσεως, ὁ Κύριος ἡμῶν  
εἶχε προεῖπει αὐτοῖς τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ, καὶ τὴν  
ἀπόρριψιν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, μέχρι καιροῦ καθ' ὃν οὗ-  
τοι γηθοσύνης ἤθελον ἀναγνωρίσει αὐτὸν ὡς τὸν ἑαυτῶν Μεσ-  
σίαν, καὶ εἰπεῖ, «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος». Εἶχεν εἶπει εἰς  
τοὺς μαθητάς αὐτοῦ οὗτο ἤθελεν ἀπέλθει καὶ ἔλθει πάλιν  
ὅπως παραλάβῃ αὐτοὺς εἰς ἑαυτόν. Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐκά-

λεσε «θερισμὸν», ἡ συντέλειαν τοῦ αἰῶνος, εἶχε δὲ προεῖπει αὐτοῖς περὶ μέλλοντός τινος «θερισμοῦ», ἐν τῷ καιρῷ τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας (Ματθ. θ'. 37, 38. ιγ'. 39, 40). Οὗτοι, ἔχοντες ἀναμφιβόλως ἐπ' ὅσιν ὅτι ὀλίγοι ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ὡς τὸν Χριστὸν, κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν, ἤθελον νὰ γνωρίζωσι πῶς ἤθελεν ἀναγνωρισθῇ θετικῶς κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν—ἐλπίζοντες, πιθανῶς, ὅτι αὕτη ἤθελε λάβει χώραν κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ ἐρώτησίς των, «Τί τὸ σημεῖον [ἡ ἔνδειξις] τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος;»

Ἐξ αἰτίας τῆς τάσεώς των ὅπως ἀναμίξωσι τὰ τελευταῖα γεγονότα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, ἡ θερισμοῦ, μετὰ τοῦ τότε μέλλοντος «θερισμοῦ», ἡ συντελείας τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας, ὁ Κύριος ἡμῶν παρέσχεν αὐτοῖς ὅλως λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν γεγονότων, ἅτινα ἔδει νὰ μεσολαβήσωσι, ὑπαινισσόμενος μὲν παρέλευσιν σημαντικῆς τινος χρονικῆς περιόδου μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἐποχῶν, πλὴν οὐδεμίαν σαφῆ ἰδέαν δώσας περὶ τῆς διαρκείας ταύτης· διότι καὶ αὐτὸς ἀκόμη δὲν ἐγνώριζε τότε πόσον ἡ περίοδος αὕτη ἤθελε διαρκέσει· Μάρκ. ιγ'. 32.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τοῖς ἑδαφίοις 1 ἕως 14 καλύπτει ὁλόκληρον τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου· οἱ δὲ ἐν τοῖς ἑδαφ. 15 ἕως 22 λόγοι αὐτοῦ ἔχουσι διπλὴν τὴν ἐφαρμογὴν—κατὰ γράμμα εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, καὶ μεταφορικῶς εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ ὁποίου ὁ Ἰουδαϊκὸς αἰὼν ἦτο σκιά. Τὰ χωρία 23—26 περιλαμβάνουσι λόγους προειδοποιήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ψευδοχρίστων, καὶ εἰς τὸ ἑδάφ. 27 φθάνει εἰς τὴν ἐρώτησίν των περὶ τῆς παρουσίας του, καὶ διακηρύττει: «Ὡσπερ ἡ ἀστραπὴ [ἡ λάμψις τοῦ φωτός τοῦ ἡλίου] ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου». Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου παρουσιάζεται στιγμιαίως, πλὴν συνάμα ἀθορύβως· διακρίνεται δὲ παρ' ἐκείνων οἵτινες ἐξυπνώσι πρῶτοι.

Αφίνοντες ἄλλας ἐν τῷ μεταξὺ λεπτομερείας τῆς ὁμιλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν δι' ἐξέτασιν εἰς τὴν προσήκουσαν αὐταῖς

θέσιν, θέλομεν ἐξετάσει τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν, περὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἔδαφ. 37 καὶ 39, ἐνθα λέγει : « Ὡσπερ γὰρ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. » Παρατηρήσατε ἐνταῦθα ὅτι ἡ σύγκρισις δὲν εἶναι, μεταξὺ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Νῶε καὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οὐδὲ μεταξὺ τῆς ἐλεύσεως τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Τὸ ζήτημα ἐντεῦθεν δὲν εἶναι περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Νῶε, οὐδὲ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν· διότι, ὥς ἤδη ἐξηγήθη, παρουσία δὲν σημαίνει ἔλευσις, ἀλλ' ἡ λέξις ἐννοεῖ κυριολεκτικῶς παρουσίαν τινός. Ἡ ἀντίθεσις, ὅθεν, εἶναι μεταξὺ τοῦ χρόνου τῆς παρουσίας τοῦ Νῶε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ του « πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ » καὶ τοῦ χρόνου τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, πρὸ τοῦ πυρὸς—πρὸ τῆς ἐσχάτης θλίψεως τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, μετὰ τῆς ὁποίας λήγει ὁ παρὼν αἰὼν.

Καίτοι· δὲ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν κακοὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ θὰ εἶναι κακοὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, πρὶν τὸ φλέγον πῦρ τῆς θλίψεως ἔλθῃ ἐπ' αὐτῶν, ἐντούτοις τοῦτο δὲν εἶναι τὸ σημεῖον τῆς συγκρίσεως ἢ ὁμοιότητος περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν· διότι ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ κακία διετέλει ἐν τῇ ἀκμῇ της καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς. Τὸ σημεῖον τῆς παραβολῆς καὶ συγκρίσεως ἐκτίθεται σαφῶς. θέλει δ' εὐκόλως γέινει καταφανὲς ἐὰν ἀναλύσωμεν τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν χωρίον μᾶλλον κριτικῶς : Οἱ ἄνθρωποι, ἐξαιρέσει τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ Νῶε, ἠγνόουν περὶ τῆς ἐπερχομένης θυνέλλης, καὶ ἠπίσταντο εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νῶε καὶ τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐπομένως « οὐκ ἔγνωσαν »· τοῦτο δὲ εἶναι τὸ σημεῖον τοῦ παραληλισμοῦ. « Οὕτως ἔσται καὶ ἡ ΠΑΡΟΥΣΙΑ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ». Οὐδεὶς ἐκτὸς τῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ θέλει πιστεύσει ἐνταῦθα· οἱ λοιποὶ « δὲν θὰ γνωρίσωσι » μέχρις οὗ ἡ κοινωνία, ὥς ἤδη τυγχάνει διωργανωμένη, ἀρχίσῃ νὰ τίκνεται ἐκ τῆς σφοδρᾶς θερμότητος τοῦ καιροῦ τῆς θλί-

πτως, τῆς ἤδη ἐπικειμένης. Ταῦτα δὲ ἐπεξηγοῦνται διὰ τῶν λόγων, «ὡς ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ γαμίζοντες [ὁ δὲ Λουκᾶς (ιβ' . 28) ἐπιπροσθέτει «ἐφύτευον ὠκοδόμουν»], ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν ὁ Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν.... οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου». Ἐν τῷ καιρῷ, λοιπὸν, τῆς παρουσίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν προχωρεῖ τρώγοντες, πίνοντες, φυτεύοντες, οἰκοδομοῦντες, νυμφενόμενοι καὶ νυμφεύοντες—τὰ ὅποια πάντα δὲν ἀναφέρονται ὡς ἐφάμαρτοι πράξεις, ἀλλ' ὡς ἐνδείξεις τῆς ἀγνοίας αὐτῶν περὶ τῆς παρουσίας Του, καὶ περὶ τῆς θλίψεως, ἣτις μέλλει νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τοῦ κόσμου. Αὕτη, λοιπὸν, εἶναι ἡ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν μαθητῶν, — Τί τὸ σημεῖον [ἡ ἐνδείξις] τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας ἡ θερисμοῦ τοῦ αἰῶνος; Κατ' οὐσίαν, λέγει ὡς ἐξῆς: Οὐδὲν σημεῖον θέλει ὑπάρξει διὰ τὰ πλήθη τοῦ κόσμου· οὗτοι δὲν θέλουσι γνωρίσει περὶ τῆς παρουσίας μου καὶ τῆς νέας μεταβατικῆς περιόδου ἢ ἀλλαγῆς τῆς οἰκονομίας. Μικρὸς τις ἀριθμὸς ἀνθρώπων μόνον θέλει γνωρίσει, καὶ οὗτοι θέλουσι διδαχθῇ περὶ τούτου παρὰ Θεοῦ (κατὰ τρόπον μὴ ἐξηγούμενον ἐν ταῦθα), πρὶν ὑπάρξῃ σημεῖον (ἐνδείξις), τὸ ὅποῖον θὰ ἡδύνατο νὰ διακρίνῃ ὁ κόσμος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ ἀφήγησις τῆς ἰδίας δμιλίας (Λουκ. ιβ' . 26—29), καίτοι μὴ ἐκτιθεμένη διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων, εἶναι ἐν τελείᾳ πρὸς τὰ προεκτεθέντα ἁρμονία· ὁ Λουκᾶς δὲν ἀναφέρει τὴν λέξιν παρουσία, ἀλλ' ἐκφράζει τὴν ἰδίαν σκέψιν λέγων· Καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου—ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Οὐχὶ πρὸ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, οὐδὲ μετὰ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν [κατὰ τὴν διάρκεια] ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, οἱ ἄνθρωποι θέλουσι τρώγει, πίνει, ὑπανδρεύεσθαι, ἀγοράζει, πωλεῖ, φυτεύει καὶ οἰκοδομεῖ Αἱ Γραφικαὶ αὗται μαρτυρίαι, λοιπὸν, μαρτυροῦσι σαφῶς διὸ ὁ Κύριος ἡμῶν θέλει εἶσθαι παρῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρόντος

αἰῶνος, διατελὼν ἐντελῶς ἄγνωστος εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἀόρατος εἰς αὐτούς.

Καίτοι δὲ δὲν θέλει εἶσθαι πλέον κατακλυσμός διὰ τὴν φθείρη τὴν γῆν (Γένσ. θ . 11), εἶναι γεγραμμένον διὰ πᾶσα ἡ γῆ θὰ καταναλωθῇ ὑπὸ τοῦ πυρός τοῦ ζήλου τοῦ Θεοῦ (Σοφον. γ . 8) — καὶ ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν ἐννοεῖται ἡ φυσικὴ γῆ κατὰ γράμμα, ἀλλ' ἡ ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ὑφισταμένη τάξις τῶν πραγμάτων. Ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν ἡ κατανόμισις ἐπετελέσθη διὰ τοῦ πνιγμοῦ πάντων ἀνθρώπων, ἐξαιρέσει τῆς οἰκογενείας τοῦ Νῶε . ἐν τῇ τελευταίᾳ διὰ τῆς καύσεως τῶν πάντων, ἐκτός τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ, ἐν τῷ συμβολικῷ πυρὶ, τῇ μεγάλῃ θλίψει τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Τὰ πιστὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ θέλουσιν καταξιώθῃ τὰ ἐκφύγωσι πάντα τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ τῆς γῆς (Δουκ. κα' 36), οὐχὶ ἀναγκαίως διὰ τῆς ἀπομακρύσεως αὐτῶν ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ καθιστάμενοι πιθανῶς πυρασφαλεῖς, ὥς ἐν τῷ τυπικῷ παραδείγματι τῶν τριῶν Ἑβραίων, οἵτινες περιεπάουν ἐν τῷ μέσῳ τῆς καμίνου τοῦ πυρός τῆς ἐπταπλασίως ἐκεκαυμένης, καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν ὁποίων δὲν ἦτο οὐδὲ ὁμοιὴ πυρός, διότι εἰς ὁμοιοῦς μὲν Υἱὸν Θεοῦ ἦτο παρὼν, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν — Δανλ. γ' 19—25.

Θέλομεν ἤδη ἐξετάσει ἕτερα Γραφικὰ χωρία ἅτινα διδάσκουσιν διὰ πλείους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέλουσιν ὅλως ἀγνοεῖ, ἐπὶ τινι καιρῷ, περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, καὶ περὶ τοῦ «Θερισμοῦ» καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, καθ' ὃν χρόνον αὐτὸς μὲν εἶναι πράγματι παρὼν, τὸ δὲ ἔργον τοῦ θερισμοῦ προχωρεῖ.

Τὰ τελευταῖα ἐδάφια τοῦ κδ'. κεφ. τοῦ Ματθαίου, ἀπὸ τοῦ 42 ἐδαφίου καὶ ἐφεξῆς, εἶναι λίαν σημαντικά. Εἰς τὸ 39ον ἐδάφιον ὁ Κύριος ἡμῶν ὑπέδειξεν αὐτοῖς διὰ τὸν κόσμον δὲν ἤθελε γνωρίζει περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ἥδη δὲ προειδοποιεῖ τοὺς ἀληθινὰς μαθητὰς του ὅτι, ἐὰν μὴ γρηγορώσι, καὶ οὗτοι ἐπίσης θὰ διατελώσιν ἐν σκότει καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ. Λέγει ὁθεν, «Γρηγορεῖτε οὖν· διὸ οὐκ οἰδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται». Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἀνέμενον κλέπτῃν εἰς ὠρισμένον

τινὰ καιρὸν, ἤθελον μένει ἄγρυπνοι ὥστε νὰ μὴ καταληφθῶσιν ἐξ ἀπροόπτου : οὕτω καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ εἰσθαι διηνεκῶς ἄγρυπνοι, πάντοτε ἔτοιμοι, καὶ πάντοτε γρηγοροῦντες, διὰ τὴν πρώτην ἀπόδειξιν καὶ μαρτυρίαν τῆς ἐμῆς παρουσίας. Εἰς ἀπάντησιν δὲ πρὸς τὴν ἐρώτησίν σας, «Πότε ταῦτα ἔσται;» Σᾶς λέγω ἀπλῶς νὰ ἀγρυπνῆτε καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι· ὅταν δ' ἀφίχθῶ, ὅταν θὰ εἶμαι παρῶν, θέλω ἀνακοινῶσαι τὸ γεγονὸς αὐτὸ πρὸς πάντας τοὺς γρηγοροῦντας καὶ πιστοὺς, καὶ ἐκεῖνοι μόνον θὰ δικαιῶνται νὰ γνωρίσωσι. Πάντες οἱ λοιποὶ ἀνάγκη νὰ εἶναι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, καὶ θέον νὰ διδαχθῶσι μετὰ τοῦ κόσμου καὶ ὡς μέλλει νὰ διδαχθῇ ὁ κόσμος—μέσω τῆς θλίψεως.

«Τίς ἄρα [κατὰ τὸν «θερισμὸν»] ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος ὃν καταστήσῃ \* ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς οἰκειείας αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τροφήν ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἔλθων ὁ Κύριος αὐτοῦ εὕρῃσι οὕτω ποιοῦντα ἅμῃν λέγω ὑμῖν διὰ ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν» —πᾶσαι αἱ εὐρεῖαι ἀποδῆκαι τῶν πολυτίμων ἀληθειῶν θέλουσιν ἀνοιχθῇ εἰς τοὺς τοιοῦτους πιστοὺς δούλους. ὅπως ὀπλίσωσιν, ἐφοδᾷσωσι καὶ θρέψωσι τὴν ὅλην οἰκογένειαν τῆς πίστεως.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ καρδιά τοῦ δούλου δὲν εἶναι εὐθεία, θὰ εἴπῃ, βραδύνει ὁ Κύριος [δὲν ἔφθασεν εἰσεῖν], καὶ θὰ τύπτῃ [ἀντιμάχεται, ἀντιλογῇ πρὸς] τοὺς συνδούλους αὐτοῦ [τοὺς διαφωνοῦντας πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπομένως τοὺς φρονοῦντας καὶ κηρύττοντας τὸνναντίον—οἱ δὲ Κύριός μου δὲν βραδύνει, ἀλλ' ἦλθεν, εἶναι παρῶν], ὁ τοιοῦτος ἐνδέχεται νὰ ἐσθίῃ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων [μεθυσθῇ ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ κόσμου]. ἀλλ' ὁ Κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου θέλει ἔλθει [ἤξει—θὰ ἀφίχθῃ] καθ' ἣν ἡμέραν ὁ δοῦλος δὲν προσμένει αὐτόν, καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἤξεύρει, καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτόν [ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι εἰς ἐκ τῶν δούλων. χαίρων τὸ προνόμιον νὰ δίδῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν τὴν τροφήν ἐν

\* Τὰ χειρόγραφα Σιναιτικὸν καὶ Βατικανικὸν ἀπαγνώσκουσι κατὰ-στέθει ἀντὶ κατέστησε.

καιρῷ], καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ὑποκριτῶν. [Καίτοι μὴ ὦν οὗτος ὑποκριτῆς, ἀλλὰ γνήσιος δοῦλος, ὡς ἄπιστος ὁμῶς καὶ κοσμικῶς ὑπερβεβαρυσμένος, δεόν νὰ ἔχη τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς Βαβυλωνος ἐπερχομένῃ ἀμηχανίᾳ καὶ θλίψει], «ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων».

Προσεκτικῇ τῶν προεκτεθέντων ἐξέτασις σαφῶς διδάσκει ἡμᾶς δι, ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος αἰῶνος, θέλει ὑπάρχει τάξις τις ἀνθρώπων ἀρνούμενων δι ὁ Κύριος εἶναι παθῶν (μὴ ἀρνούμενων μὲν δι μέλλει ποτὲ νὰ ἔλθῃ, ἀλλ' ἀρνούμενων δι ἤλθε). καὶ τυπτόντων καὶ τραχέως ἀντιτεινόντων κατ' ἐκείνων ἐκ τῶν συνδούλων των, οἵτινες ἐπόμενον εἶναι δι διδάσκουσι τὸ ἀντίθετον—δι δηλ. ὁ Κύριος ἤλθε· τίς εἶναι ὁ πιστός, ὁ εἰλικρινῆς δοῦλος, καὶ τίς ὁ πλανώμενος, τοῦτο σαφῶς ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ὁ πιστὸς δοῦλος, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος θέλει εὖρει δίδοντα «τροφὴν» ἐπικαιρον, θέλει ἀνυψωθῇ καὶ θέλει δοθῇ εἰς αὐτὸν ὑπεριτέρα ἐπιστοσία ἐπὶ τῆς ἀποθηκῆς τῆς ἀληθείας, μετὰ περισσῆς ἰκαριότητος ὅπως προσάγῃ ταύτην εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως· ἐνῷ ὁ ἄπιστος δοῦλος θέλει βαθμηδὸν ἀποχωρισθῇ, καὶ ἐλκυσθῇ εἰς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον στενοτέραν συμπάθειαν καὶ ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ὑποκριτῶν, ἢ τῶν ἐπαγγελλομένων τὸν πιστόν. Σημειώσατε δὲ τὸ γεγονὸς δι ὁ ἄπιστος ἀποκόπτεται, ἢ ἀποχωρίζεται οὕτω, καθ' ὃν χρόνον αὐτὸς δὲν ἠξεύρει—ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερисμοῦ—ὅποτε ὁ Κύριος αὐτοῦ εἶναι πράγματι παρὼν, καὶ ἀγνωσούμενος παρ' αὐτοῦ, ἐκζητῶν καὶ συνάγων τὰ πολύτιμά του.—Ματθ. ιγ'. 30, Ψαλμ. ν'. 5, Μαλαχ. γ'. 17, Ματθ. κδ'. 31.

Μακρολογοῦμεν ἐνταῦθα, ἵνα δείξωμεν ἀπλῶς δι ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν μαθητῶν περὶ σημείων καὶ τεκμηρίων ἐν σχέσει πρὸς τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν, ἐδίδαξεν δι οὔτε ὁ κόσμος οὔτε οἱ μὴ πιστοὶ δοῦλοι ἠθελον γνωρίζει περὶ ταύτης, μέχρις οὔ τὸ σφοδρὸν πῦρ τῆς θλίψεως ἀρχίσῃ. Οἱ δὲ πιστοὶ τοιοῦτοι προδήλως θέλουσιν ἴδει αὐτὸν παρόντα ἀπλῶς διὰ τοῦ θφθαλμοῦ τῆς πίστεως—διὰ μέσον τῶν Γραφῶν, αἵτινες

προεγράφησαν διὰ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ὅπως κατανοῶνται ὅταν ὁ πρὸς τοῦτο καιρὸς ἐπιστῇ. Αἱ παροῦσαι ἀλήθειαι, ἐπὶ οἰονδήποτε ζητήματος, ἀποτελοῦσι μέρος τῶν «ἀγαθῶν αὐτοῦ», καὶ τῶν νέων καὶ παλαιῶν θησαυρῶν τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἡμῶν ἔχει ἐναποθηκεύσει δι' ἡμᾶς, καὶ ἤδη παρέχει αὐτοὺς εἰς ἡμᾶς δωρεὰν—Ματθ. κδ'. 45—47.

Ἐνῷ δὲ τοιοῦτοιτρόπως, διὰ προορηθεισῶν ἐνδείξεων, ὁ Κύριος ἡφοδίασεν ἀφθόγως τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως ἰκανώσῃ αὐτὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ἃν καὶ δὲν ἔμελλε νὰ ἴδῃ αὐτὸν μὲ τὸν φυσικὸν ὀφθαλμόν, ἀφ' ἑτέρου ὁμως προειδοποίησεν ἡμᾶς ἐπιμελῶς ἐξίσου περὶ τῶν πλανῶν αἰτινες ἤθελον ἐγερθῇ, — πλανῶν αἰτινες ἤθελον παρίστασθαι τόσον εὐλογοφανεῖς ὥστε νὰ πλανήσωσιν εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν τὸ τοιοῦτον, διότι πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ παρέχουσι μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν προειδοποίησιν, καὶ ἐπιμελῶς συνοικειοῦσιν ἑαυτοὺς μὲ τὰς προφητεὺς ἐνδείξεις τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἀγρύπνως ἀναμένοντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν. Οἱ ἄλλως πως διατεθειμένοι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐκλεκτῶν. Οἱ νικῶντες καὶ μόνοι μέλλουσι νὰ βασιλεύσωσι μετὰ τοῦ Κυρίου. Αἱ ἐν λόγῳ πλάναι, ὥς μέλλει νὰ καταδειχθῇ ἐν τινι τῶν ἐπομένων κεφαλαίων, ἰφίστανται ἤδη, καὶ ἀποπλανῶσι πολλούς. Πλὴν, ἄχρις τῷ Θεῷ, οἱ ἐκλεκτοὶ διατελοῦσιν ἐκ τῶν προτέρων ἐν γνώσει, καὶ ὠπλισμένοι, καὶ οὕτε θὰ πλανηθῶσιν οὐδὲ θὰ ἀποθαρρυνθῶσι. Καίτοι δὲ νεφέλαι καὶ ὁμίχλη εἶναι κύκλῳ αὐτοῦ, οὗτοι ἀναγιωρίζουσι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, καὶ ἀγάλλονται διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσις τῶν «Ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, Ἰδοὺ, ἔδῳ εἶναι ὁ Χριστός, ἡ ἔδῳ [εἰς εἰδικόν τι μέρος], μὴ πιστεύσητε. Καὶ ἔάν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐξέλθῃτε. Ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. Διότι καθὼς ἡ ἀστραπὴ [ἡ λάμψις τοῦ Ἥλιου, Λουκ. ια'. 36, ἥτις βαθμιαίως ἀνατέλλουσα ἐπὶ τῆς γῆς πληροῖ τὴν γῆν πᾶσαν], οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία αὐτοῦ» (Ματθ. κδ'. 23, 26, 27). Αὕτη θέλει φανερωθῇ ὡς προελέχθη, διὰ τοῦ ὑποφώσκοντος φωτὸς τῆς ἀληθείας — ἀληθείας ἐπὶ παντός ζητήματος, ὡς ἡδὴ βλέπομεν

ταύτην ταχέως καὶ ἐνδόξως ἀποκαλύπτουσαν ἑαυτήν Ὀλίγα ἐπὶ πλέον ἔτη καὶ ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης θέλει ἀνατείλῃ τελείως μὲ ἴασις εἰς τὰς ἀκτῖνάς του, ὅπως εὐλογήσῃ καὶ ἀνγεῖρῃ τὸν θανατόβλητον κόσμον. Μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι κερφαλαίῳ, ὡς καὶ τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ καὶ ἐπομένῳ ἐκτιθεμέναις μαρτυρίαις ὑπ' ὧν, οὐδέτις ἔχομεν δισταγμὸν ὅπως ἀναγγεῖλωμεν τὴν χαρμόσουν ἀγγελίαν ὅτι ὁ θερισμὸς τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος εἶναι ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ἐκ νέου παρὼν ὡς ὁ Ἀρχιθεριστής—οὐχὶ ἐν τῇ σαρκί, ὡς κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλῃ, ὡς ὁ « Ὑπερένδοξος » ὁ θεῖος Χριστός, τὸ ἐνδοξον τοῦ ὁποῖου σῶμα εἶναι ἤδη « τὸ ἀπαύασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς », καὶ τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ πρόσωπον ἀποκρύπτεται παναγᾶτως ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ὄψεως. Αὐτὸς ἐγκαθιστᾷ τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὸ δρέπανον τῆς ἀληθείας του ἐνεργεῖ ἀποχωρισμὸν· συναθροίζει δ' αὐτὸς ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐν ἐνόνητι καρδίας καὶ πνεύματος τὰ ὄριμα πρωτοκάρπια τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραὴλ· ταχέως δὲ τὸ ἐκλεκτὸν αὐτὸ σῶμα πλήρες θέλει κυβερνήσῃ καὶ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον.

Ἡ ἀναγγελία αὕτη γίνεται ἐνταῦθα πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως, ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν, ὁ ἀγανώστης ἀποκτίσῃ σαφεστέραν ἰδέαν τοῦ τι αἱ χρονολογικαὶ προφητεῖαι κατὰ τὸν μᾶλλον εἰδικώτερον τρόπον διαλαμβάνουσιν, ὅποτε θέλῃ καταδειχθῇ ὅτι ὁ θερισμὸς, καὶ πάντα τὰ συμπαραομαρτοῦντα αὐτῷ γεγονότα, χρονολογικῶς λαμβάνουσι χώραν σήμερον, ὡς προεφητεύθησαν.

Ὡς βλέπομεν, λοιπόν, αἱ χρονολογικαὶ αὗται προφητεῖαι, καὶ πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι αὗται τῆς περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν συναφῶν περιστατικῶν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Κυρίου διδασκαλίας, δὲν ἰδóθησαν ὅπως πτοήσωσι τὸν κόσμον, οὐδ' ὅπως ἱκανοποιήσωσι ματαίαν περιέργειαν, οὐδ' ἵνα ἀφυπνίσωσι τὴν ὑπνώττουσαν κατ' ὄνομα Ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἐδόθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οἱ μὴ κοιμώμενοι, καὶ μὴ ὄντες ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἀγρυπνοῦντες, οἱ ἀφιερωμένοι καὶ πιστοὶ καὶ εὐληκρινεῖς σπουδασταὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Πατρὸς των, εἰδοποιηθῶσι περὶ τῆς σημασίας τῶν λαμβανόντων χώραν γεγονότων,

καὶ μὴ διατελῶσιν ἐν σκότει ἐπὶ ζητήματος καὶ περὶ γεγονότων κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον δυναμένων νὰ διακριθῶσι μετὰ βεβαιότητος—ι. ἔ. τοῦ γεγονότος τοῦ θερισμοῦ, τῆς παρουσίας τοῦ μεγάλου Θεριστοῦ, τοῦ ἁλωνίσματος καὶ κοσκινίσματος τοῦ ἀληθοῦς σίτου, τῆς δέσεως εἰς δέσμας τῶν ζιζανίων ἐν τῷ καιρῷ τῆς θλίψεως, κλπ.

### Η ΠΕΡΙ ΕΜΠΑΙΚΤΩΝ ΠΡΟΡΗΣΙΣ.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος περιγράφει τίνι τρόπῳ τινὲς ἐκ τῶν μὴ πιστῶν δούλων καὶ ὑποκριτῶν θέλουσιν ἐμπαῖζε ἐν τῷ καιρῷ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἀκριβῶς ὡς ἔσκωπτον καὶ ἐνέπαιζον ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε (Β'. Πέτρ. γ. 3, 4, 10, 12). Σημειώσατε ὅτι ὁ Ἀπόστολος ἔγγραφε πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι οἱ ἐμπαῖκται οὓς περιγράφει εἰσὶν ἐν τῇ κατ' ὄνομα Ἐκκλησίᾳ, ἐπαγγελλόμενοι ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἔργον καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Κυρίου, καὶ πιστεύοντες, συνεπῶς, δι' ὅτι θέλει ἔλθεῖ ποτέ. Ὁ περιγραφόμενος ἐμπαιγμὸς ἀφορᾷ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον πραγματευόμεθα ἐνταῦθα, καὶ τοιοῦτος ὅλον ἀκούομεν αὐτὸν, καὶ μέλλομεν ν' ἀκούσωμεν παρ' ἀνθρώπων τὸν Χριστιανὸν ἐπαγγελλομένων, ὅποτιαν τὸ ζήτημα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, τοῦ ἔργου τοῦ θερισμοῦ, κλπ., θέλη παρυσιασθῇ εἰς αὐτούς. Οἱ Χριστιανοὶ ἐν γένει, μέχρις οὐ ἐξετάσωσι τὸ ζήτημα, ἐμποροῦμενοι ὑπὸ τοιούτων ἰδεῶν ὡς τῆς κατὰ γράμμα ἐκπληρώσεως τοῦ πυρός, σαλπίγγων, φωνῶν κλπ., καὶ περὶ τοῦ ὅτι μέλλουσι νὰ ἴδωσι τὸν Κύριον κατερχόμενον διὰ τοῦ ἀέρος, ἐν ἐκλάμπρῳ σώματι σαρκός, ἀκούοντες δ' ἀφετέρου περὶ τῆς ἀοράτου αὐτοῦ παρουσίας, χωρὶς νὰ λάβωσι καιρὸν δι' ἔρευναν καὶ μελέτην ἐπὶ ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτοί εἰσι τόσον βέβαιοι, περιφρόντιδες δὲ μὲ τὰ κοσμικὰ αὐτῶν σχέδια, καὶ μεθύοντες ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ κόσμου, θὰ ἀπορρίψωσι τὸ ζήτημα πάραντα ὡς ἀνάξιον ἐξετάσεως.

Πρὸς τὴν τοιαύτην, ὄθεν, τάξιν τῶν καθ' ὁμολογίαν Χριστιανῶν ἀναφερόμενος ὁ Ἀπόστολος λέγει: «Ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν [εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ αἵωνος τοῦ Εὐαγγελίου—ἐν τῷ «θερισμῷ»] ἐλεύσονται ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖ-

κται, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας [σχέδια, θεωρίας, κλπ.] πορευόμενοι, καὶ λέγοντες, Ποῦ ἔστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως». Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐν Ματθ. κδ' . 37—39 καὶ Λουκ. ιζ' . 26 λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὅτι, ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς παρουσίας του, τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἤθελον ἐξακολουθεῖ ὡς πρότερον, καὶ ὅτι, ὡς ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν εἶσθαι τρώγοντες, πίνοντες, ὑπανδρεύοντες, φυτεύοντες καὶ οἰκοδομοῦντες, καὶ ὅτι ὁ κόσμος δὲν θέλει γνωρίζει περὶ τῆς παρουσίας του, οὐδὲ διαγιγνώσκει τὰ σημεῖα τῆς ἐπικειμένης ταχείας καὶ μεγάλης μεταβολῆς, βλέπομεν ὅτι θὰ εἶναι τόσον πολυάσχολοι οἱ ἄνθρωποι ὥστε νὰ δύνωνται νὰ ἐξετάσωσιν ἐπισταμένως τὴν μωρτυρίαν, καὶ μόνον θέλουσιν ἐξακολουθεῖ ἐμπαίζοντες.

Φεῦ, ἐπάγεται ὁ Πέτρος, λησμονοῦσιν οὗτοι τὴν μεγάλην μεταβολὴν ἧς ἐπῆλθεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Νῶε· καὶ ἐντεῦθεν, ὑπὸ τὸ σύμβολον τοῦ πυρός, περιγράφει τὸν ἀκατάσχετον κατακλυσμὸν τῆς θλίψεως, ἧς ταχέως θέλει καταλάβει τὸν κόσμον σύμπαντα, ριζηδὸν ἀνατρέπουσα πᾶσαν κοινωνικὴν τε καὶ Ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν [τοὺς οὐρανοὺς], καὶ τήκουσα ὁλόκληρον τὸ κοινωνικὸν κατασκήυασμα [τὴν γῆν] — προξειοῦσα ἀναρχίαν καὶ κοινωνικὸν χάος, ἕως οὗ οἱ νέοι οὐρανοὶ [ἡ κυβέρνησις καὶ ἐξουσία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ] ἐγκαταστῶσι τελείως, ὡς ἐπίσης ἡ νέα γῆ [κοινωνία διοργανωμένη ἐπὶ νέας καὶ καλλιτέρας βάσεως, τῆς ἀγάπης, ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης]. Ὁ Ἀπόστολος ἀκολουθῶνς ὑπομνήσκει ἡμῖν (ἐδαφ. 8) ὅτι ἡ Ἡμέρα αὕτη τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπὸ μακροῦ ἤλπιζε καὶ ἐπόθει ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἡμέρα ἐκ χιλίων ἐτῶν — ἡ Χιλιετής τοῦ Χριστοῦ βασιλεία.

Ἐν τῷ 10ῳ ἐδαφίῳ διαβεβαίωσι ἡμᾶς ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου θέλει ἐλθεῖ [ῥῆξι] ὡς κλέπτῃς\* [ἀπαρτιζέτω ἡσύχως : θὰ εἶναι παροῦσα καθ' ὃν χρόνον τινὲς θέλουσι ἐμ-

\* Τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα παραλείπουν ἐνταῦθα τὰς λέξεις «ἐν νυκτί».

παίξει καὶ τύπτει ἐκείνους ἐκ τῶν συνδούλων των, οἵτινες διακηρύττουν τὴν ἀλήθειαν]. Προχωρῶν δ' ὁ Ἀπόστολος παραινεῖ τοὺς ἀγίους, καὶ προτιθέει εἰς τὸν ἐκ τοῦ κόσμου ἀποχωρισμόν, ὅπως μὴ ἀπορροφηθῶσιν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, τῆς ἀποκτήσεως χρήματος, κλπ., ἀλλ' ὅπως προσηλώσωσι τὴν καρδίαν των ἐπὶ μᾶλλον ὑψηλοτέρων πραγμάτων Ὅθεν λέγει. Βλέποντες οὖν ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ αἱ παροῦσαι γῆναι συνθῆκαί εἰσι μόνον πρόσκαιροί, καὶ μέλλουσι ταχέως νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῆς καλλιτέρας τάξεως, ὅποιοι ὀφείλομεν νὰ ἡμεθα εἰς πολίτευμα ἄγιον καὶ εὐσέβειαν— Προσμένοντες τὴν ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ— ἀγρυπνοῦντες διὰ τὰ τεκμήρια (σημεῖα) τὰ ἀποδεικνύοντα οὗτις αὕτη ἤλθεν ἤδη.

Πλὴν, δόξα εἰς τὸν Θεόν, αἱ προμήθειαι αὐτοῦ εἶναι τόσον ἀφθονοὶ ὥστε πάντες οἱ εὐσεβεῖς, οἱ προσμένοντες τὴν ἡμέραν ἐκείνην, θέλουσι γνωρίσει περὶ αὐτῆς πρὸ τῆς πλήρους ἐκρήξεως τοῦ πυρὸς τῆς ὀργῆς. Ὁ Κύριος διαβεβαίωσεν ἡμᾶς διὰ τοῦ Παύλου οὗτις οὐδεὶς τῶν νύων τοῦ φωτὸς θέλει ἀφελθῆν ἐν σκότει, ὥστε ἡ ἡμέρα ἐκείνη νὰ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτῶν ἐξαίφνης. (Α'. Θεσσαλ. ε' 4) Ἐπομένως, καίτοι ἤδη εὐρισκόμεθα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ μεγάλου πυρὸς τῆς θλίψεως, βλέπομεν οὗτις συμβαίνει ὡς συμβολικῶς δεικνύεται ἡμῖν (Ἀποκλ. ζ. 1—2)— ἡ πλήρης ἐκρηγνῆς τῆς θνέλλης συγκρατεῖται καὶ ἀναχαιτίζεται ἕως οὗ οἱ πιστοὶ «δοῦλοι τοῦ Θεοῦ σφραγισθῶσιν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν» ε.ἴ. μέχρις οὗ δοθῇ αὐτοῖς διανοητικὴ ἀντίληψις ὅσον ἀφορᾷ τῶν καιρῶν, τὴν παρουσίαν, κλπ. ἥτις οὐχὶ μόνον θέλει παρηγορήσει καὶ προασπίσει αὐτούς, ἀλλ' ἥτις θέλει εἰσθαι οὗτις αὐτοὺς σπυρεῖον, σφραγὶς ἡ μαρτυρία τῆς νιοθεσίας αὐτῶν, ὡς καὶ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὑπεδηλώθη, ὁπότε ὑπεσχέθη οὗτις τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἠθέλει δείξῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ ἐρχόμενα— Ἰωάν. ισ'. 13.

Τινὲς λαμβάνουσι τοὺς λόγους τοῦ Πέτρου κατὰ γράμμα, οὗτις «οἱ οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ ριζηδὸν παρελεύσονται», ὡς ἐπίσης τὴν ἐν τῇ Ἀποκαλύψει σι 14 περιγραφὴν τῶν ἰδίων γεγονότων διὰ παρομοίου συμβολισμοῦ,

«ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον». Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὅτι, ἐν βλέμμα πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰς μυριάδας τῶν λαμπόντων κοσμημάτων τῆς νυκτός, τῶν ἐπεκτεινομένων ἐπὶ ἑκατομμυρίων μιλίων ἐν τῷ διαστήματι, καὶ μηδὲν ἔχοντων ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ὁποῖον νὰ δύνηται νὰ τυλιχθῇ, ἢ ν' ἀρπάσῃ πῦρ, ἥθελεν εἶσθαι ἐπαρκὲς ἐπιχειρημα ὅπως ἐν μιᾷ σιγμῇ πείσῃ τοὺς τοιοῦτους ὅτι ἐπλανήθησαν ὑποθέσαντες τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Πέτρου καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ὡς ἐννοητέα κατὰ γράμμα—καὶ ὅτι ἡ περὶ ἐκπληρώσεως αὐτῶν κατὰ γράμμα προσδοκία των τυγχάνει εἰς τὸ ἔπακρον παράλογος.

Οὕτως, ὅθεν, ὁ Θεὸς ἀπέκρυπεν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ τὰς μεταφορικὰς εἰκόνας τῶν σαλπύγων, φωνῶν, πυρός, κλπ., πληροφορίας (αἵτινες δὲν ἐσκοποῦντο νὰ γνωσθῶσιν ὑπὸ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τοῦ «μικροῦ ποιμνίου» τῶν ἀφιερωμένων ἀγίων) ἀφορώσας τὸν θειισμόν, τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ βασιλείαν, κλπ., ἐν τούτοις, ἔχει διατάξει αὐτὰς οὕτως ὥστε, ἐν τῷ ὀρισμένῳ αὐτῶν καιρῷ, αἱ πληρόφορίαι αὐταὶ νὰ λαλήσωσι σαφῶς καὶ ἐντόμως πρὸς τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων, δι' οὗς αὐταὶ προωρίσθησαν. Ὡς δὲ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, ὁμοίως καὶ ὅρα, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δευτέρας ἐλεύσεώς του, δύναται νὰ λεχθῇ πρὸς παρομοίαν τάξιν ἀφιερωμένων ἀνθρώπων: «Ὑμῖν τὸ μυστήριον, δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται»—ἐν μεταφοραῖς καὶ δυσνοήτοις ὁμιλίαις—ἵνα, καίτοι ἔχοντες ἐνώπιον αὐτῶν τὴν Γραφήν, μὴ δύνωνται νὰ βλέπωσι καὶ ἐννοῶσι πράγματι ἄλλοι, ἐκτὸς τῶν ἀφιερωμένων πιστῶν—*Μάρκ. δ' . 11, 12.*

Ὁ κόσμος δὲν ἀγνοεῖ πλέον περὶ τῶν ἀπαραμύλλων συμβαινόντων, καὶ τῶν περιστάσεων τοῦ παρόντος καιροῦ, οὐδὲ τὴν ὁλονὴν ἀξάνουσαν αὐτῶν σπουδαιότητα κατὰ πᾶν παρερχόμενον ἔτος· μὴ κατανοοῦντες ὅμως οἱ ἄνθρωποι τὴν μεγάλην αὐτῶν ἔκβασιν, ταῦτα πληροῦσι τὸν νοῦν των διὰ ζοφερῶν προοιωνισμῶν κακοῦ· οὗτοι δέ, ὡς προελέχθη, ἀποψυχοῦσιν ἐκ φόβου, ἀτεινίζοντες εἰς τὰ ἐπὶ τῆς οἰκουμένης

ἐπερχόμενα δεινά· διὰ τὴν ἡδὴ αἰδυνάμεις τῶν οὐρανῶν (αἱ νῦν ἐξουσιάζουσιν δυνάμεις) σαλεύονται.

#### ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΗΣ ΑΛΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΕΙΩΝ.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ παρεθεσάμεν μαρτυρίας δεικνύουσας ὅτι οἱ «Καῖροι τῶν Ἑθνῶν», ἡ ἡ προδεσμία τῆς κυριαρχίας αὐτῶν, θέλουσιν ἐκπνεῦσαι τελείως μετὰ τοῦ ἔτους 1914 Μ. Χ., καὶ διὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἡ ἐθνικὴ αὕτη κυριαρχία θέλει τελείως ἀνατραπῆ, καὶ ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐγκαθιδρυθῇ ἐντελῶς. Ὅτι ὁ Κύριος θέον νὰ εἶναι παρῶν, ἵνα ἰδρῶσιν τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἐξασκήσῃ τὴν δύναμιν αἰτοῦ τὴν μεγάλην, ὥστε νὰ κατακερματίσῃ τὰ ἔθνη ὡς σκεύη κεραμέως, ἀπεδείχθη ἐπίσης ἐναργῶς διότι «ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων» — πρὸ τῆς ἀνατροπῆς αὐτῶν — ἰ. ἔ. πρὸ τοῦ 1914 Μ. Χ. εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ θέλει ἀναστήσει τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Αὕτη δὲ θέλει κατασυντρίψει καὶ συντελέσει πάσας τὰς βασιλείας (Δανλ. β'. 44). Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν προφητικὴν διακήρυξιν βλέπομεν ἀπαιταχοῦ περίεξ ἡμῶν τεκμήρια ἐνάρξεως τοῦ κτυπήματος, τῆς σαλεύσεως καὶ ἀνατροπῆς τῶν δυνάμεων τοῦ παρόντος, παρσποκευάζουσιν τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας «ἣτις δὲν δύναται νὰ σαλευθῇ» — τῆς ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως.

Τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον θέλει παρουσιάσει ἀποδείξεις ἐκ τῶν Γραφῶν ὅτι τὸ ἔτος 1874 Μ. Χ. ἦν ἡ ἀκριβὴς χρονολογία τῆς ἀρχῆς τῶν «Καιρῶν τῆς Ἀποκαταστάσεως», καὶ συνεπῶς τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἀπὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας καὶ ἐντεῦθεν ὁ Κύριος ἐξηκολούθησε πιστοποιῶν τὴν ἑαυτοῦ ὑπόσχεσιν πρὸς τοὺς ἐν καταλλήλῳ καταστάσει ἀγρυπνίας διατελοῦντας — «Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ Κύριος εὕρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς» (Λουκ. ιβ'. 37). Οὕτω δὲ πράγματι διήνοιξεν ἡμῖν τὰς Γραφάς, καταδεικνύων τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς παρουσίας ἐνδόξου αὐτοῦ φύσεως, τὸν σκοπὸν, τὸν τρόπον καὶ χρόνον τῆς ἐλεύσεώς του, καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς φα-

νερώσεως ἑαυτοῦ πρὸς τε τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως καὶ τὸν κόσμον. Ἐφείλκυσεν ἐπίσης τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τῶν προφητειῶν αἰτίνες ὠρισμένως ὑποδεικνύουσι τὴν θέσιν ἡμῶν ἐν τῷ ρεύματι τοῦ χρόνου, καὶ ὑπέδειξεν ἡμῖν τὴν τάξιν τοῦ σχεδίου τῶν ἐνεργειῶν του ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τοῦ θερисμοῦ. Κατέδειξεν ἡμῖν, πρωτίστως, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ θερισμὸς εἶναι θερισμὸς τῶν ἀγίων, καιρὸς διὰ τὴν πλήρη αὐτὴν ὠρίμανσιν, καὶ διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ζιζανίων· δευτερον δὲ, ὅτι οὗτος εἶναι καιρὸς ὅπως ὁ κόσμος ἐπίσης θείσῃ τὸν θερισμὸν τοῦ ἀνεμοστροβίλου—καιρὸς διὰ τὸν τρυγητὸν τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, καὶ τὴν καταπάτησιν τῶν σταφυλῶν αὐτῆς ἐν τῷ ληνῷ τῆς ὀργῆς τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ. Κατέδειξε δ' ἡμῖν, τέλος, ὅτι ἀμφότεραι αἱ ὠριμάνσεις αὗται (Ἀποκλ. ιδ'. 1—4, 18—20) θέλουσι συμπληρωθῇ ἐν χρονικῇ περιόδῳ ἐκ τεσσαράκοντα ἔτων, ληγούσῃ μετὰ τοῦ ἔτους 1914 Μ.Χ.

Ἄλλ' ἐνῷ προγνωρίζεται οὕτως εἰς τὸν ἀναγνώστην τι πρόκειται ν' ἀποδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπομένοις κεφαλαίοις, δὲν πρέπει ν' ἀναμένῃ οὗτος διὰ θέλει ἔχει τοιαῦτα Γραφικὰ χωρία, ἐν οἷς νὰ καταδεικνύωνται σαφῶς γεγραμμένα τὰ ζητήματα καὶ αἱ χρονολογίαι αὗται. Ἀπεναντίας δεόν νὰ φέρῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι πάντα ταῦτα ἀπεκρυσβήθησαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἡ κατανόησις ἢ ἀντίληψις αὐτῶν, μέχρις οὗ ἐπιστῇ ὁ ὠρισμένος πρὸς τοῦτο καιρὸς, καὶ τότε δὲ πάλιν μόνον παρὰ τῶν ἐλλικρινῶν, τῶν πιστῶν αὐτοῦ τέκνων, αἶνα ἐκτιμῶσι τὴν ἀλήθειαν ὡς πολὺ πολυτιμωτέραν λίθων τιμῶν, καὶ οἷνες προθυμοῦνται νὰ ζητῶσιν αὐτὴν ὡς οἱ ἔρευνῶντες διὰ τὸν ἄργυρον. Ἡ ἀλήθεια, ὅπως ὁ ἄργυρος, δεόν οὐχὶ μόνον νὰ ἐξαχθῇ ὡς ἀπὸ μεταλλείου, ἀλλ' ἐπίσης νὰ διῦλισθῇ καὶ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τῆς σκωρίας, πρὶν ἐκτιμηθῇ ἢ ἀξία αὐτῆς. Τὰ δι' ὀλίγων λέξεων ἐκτεθέντα ἐνταῦθα θὰ ἀποδειχθῶσιν ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐν πάσει λεπτομερεία. Ἐνῷ δὲ πολλοὶ ἠθέλον ἴσως προτιμῆρει νὰ δεχθῶσι διαβεβαίωσιν τινα χωρὶς νὰ λάβωσι τὸν κόπον νὰ ἀποδείξωσι τὴν ἀλήθειαν αὐτῆς ἐκ τῶν Γραφῶν, τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ συμβαίῃ διὰ πάντα ἀληθῆ ἐρευνητὴν τῆς ἀληθείας. Ὁ τοιοῦτος δεόν, ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ ἀρνηθῇ δι' ἑαυτὸν πᾶν σημεῖον, ἐπιχεύ-

ρημα καὶ ἀπόδειξιν ἀπειθείας ἐκ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, παρρακολούθων πᾶσαν τὴν πρὸς ἄλληλα συνάφειαν τῶν ἀναγραφομένων, καὶ πείθων ἑαυτὸν οὕτω περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἐκτιθεμένης ἀφηγήσεως.

Καίτοι ὁ Κύριος προμηθεύει, οἱ δὲ δοῦλοι αὐτοῦ προσάγονοι «τὴν ἐν καιρῷ τροφήν διὰ τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως», ἕκαστος ἐν τούτοις, ὅπως ἐνισχυθῇ δι' αὐτῆς, ἀνάγκη νὰ φάγη δι' ἑαυτόν.

Χαρὰ τῷ κόσμῳ ! Ἄς δεχθῇ  
Τὸν Βασιλέα τῆς ῥῆ Γῆ.  
Πᾶσα φυλὴ νῦν τῶν βροτιῶν  
Θὰ κλίνει γόνυ σ' τὸν Χριστόν.

Χαρὰ τῷ κόσμῳ ! Ὁ Σωτήρ,  
Ἐφάνη. Ἀντηχεῖ αἰθήρ·  
Καὶ γῆ, καὶ οὐρανοὶ — τὸ πᾶν  
Δηλοῖ νεοφανῇ χαράν.

Νῦν ἄκανθαι θὰ λειψῶσι,  
Τριβόλοι οὐ φυτρώσωσιν·  
Αὐτὸς σκορπίῃ ἀγαθὰ  
Ὅπου ἐσπάρη ἡ ἀρά.

Με χάριν δὲ καὶ μὲ χαράν,  
Λαοὺς πλησίον καὶ μακράν,  
Νῦν ὁ Χριστὸς θὰ διοικῇ  
Καὶ ἐν εἰρήνῃ ὁδηγῇ,

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΤΟ ΜΕΓΑ ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ ΤΗΣ ΓΗΣ.

«Οἱ καιροὶ τῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων» προλεχθέντες ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως. — Ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν εἶναι ἐνδεδειγμένη — Ἄν δύνανται νὰ ἀρχίσωσι μέχρι τῆς ἐλευσέως τοῦ Μεγάλου ἀποκοταστάτου. — Ἀποδείξεις παρεχόμεναι ἐκ τοῦ Νόμου. — Ἐπιθεβαιωτικαὶ αὐτῶν μαρτυρίαι ἐκ τῶν προφητῶν Δογικὰ ἐξαγόμενα ἀρνούμενα ἐκ τούτων, ἐκάστου ἰδιαιτέρως καὶ ὅλων ὁμοῦ ἐξεταζομένων — Ἡ πρὸς ταῦτα ἁρμονία τῶν ἐνδείξεων τοῦ παρόντος.

«*ΑΜΗΝ* λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἴωτα ἐν ἧ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται». — *Ματθ.* ε'. 18.

Μόνον ὁπόταν ἀναγνωρίσωμεν τὸν τυπικὸν χαρακτῆρα τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ πολιτείας τοῦ Θεοῦ, τότε μόνον δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν ὁρθῶς τὴν θαυμασίαν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ἢ νὰ ἐννοήσωμεν διατὶ ἡ ἱστορία αὐτῶν, κατὰ προτίμησιν ἀπὸ τῆς ἱστορίας ὅλων τῶν λοιπῶν ἐθνῶν, ἀναγράφεται τόσον ἰδιαζόντως παρὰ τε τῶν Προφητῶν καὶ τῶν συγγραφέων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὥς οἱ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης καταδεικνύουσιν, ὁ Θεὸς παρέσχεν ἐκπληκτικὰ παραδείγματα τῶν σχεδίων αὐτοῦ, τῶν ἀφορώντων τὴν τε Ἐκκλησίαν καὶ τὸν κόσμον. Ἡ λατρεία τῆς Σκηνῆς αὐτῶν, ἡ τόσον λεπτομερῶς περιγραφομένη ἐν τῷ θείῳ Νόμῳ, μὲ τὰ σφαζόμενα θύματα καὶ τὰς εἰδικὰς αὐτῆς διατάξεις, αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ ἅγαι αὐτῶν ἡμέραι, τὰ Σάββατά των, καὶ πᾶσαι αἱ τελεταὶ αὐτῶν, πάντα ταῦτα, ὡς τύποι, ὑπεδείκνυν εἰς ἀντίτυπα πολὺ μᾶλλον εὐρύτερα, ὑπέρτερα καὶ ἀσυγκρίτως ἐξοχώτερα τῶν σκιῶν ἐκείνων. Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος βεβαίῳ ἡμᾶς ὅτι τὰ ἀντίτυπα ἐκεῖνα εἶναι πεφορτισμένα μετ' εὐλογιῶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, λέγων, ὅτι ὁ Νόμος ἔχει σκιὰν «*Τῶν μελλόντων ἀγαθῶν*», Ἐβρ.,

Ἦ. 1, η'. 5. Κολοσ. β'. 17. ἐνῷ ἂν ὁ Κύριος ἡμῶν βεβαίῳ ἡμᾶς, ἐν τῷ ὧς ἀνωτέρω παρετεθέντι ρητῷ, διὰ ὅλα τὰ προτυπούμενα ἐν τῷ νόμῳ ἀγαθὰ θὰ ἐκπληρωθῶσιν ἀφρεύκτως.

Μελετῶντες, ἐν τούτοις, ἐπὶ τῶν τύπων, θέον ν' ἀποφύγωμεν ἐπιμελῶς τὴν πλάνην πολλῶν, ἀνθρώπων, ἄλλως τε, καλῶν διαθέσεων, οἷτινες, ἅπαξ ἀρχίσαντες νὰ βλέπωσιν διὰ ὑπάρχωσι τύποι πλήρεις σπουδαιότητος ἐν ταῖς Γραφαῖς, καταλήγουσιν εἰς ὑπερβολὰς, πραγματευόμενοι πάντα χαρακτῆρα καὶ πᾶν συμβεβηκὸς τῶν Γραφῶν ὡς τύπους, καὶ ὁδηγοῦνται οὕτως εἰς τὴν πλάνην διὰ τῆς ἀπλῆς αὐτῶν περιεργείας καὶ εὐφυνίας. Οὐδόλως πλὴν ἐπὶ τοιούτου ἐπισφαλοῦς ἐδάφους οἰκοδομοῦμεν ἡμεῖς ἐξετάζοντες τὰς τελείας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Νόμου, τὰς εἰδικῶς δοθείσας ὡς τύπους, καὶ διακηρυττομένας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ὡς οὕσας τυπικὰς· οὔτε δυνάμεθα ν' ἀντιπαρέλθωμεν τοὺς τύπους αὐτοὺς ἄνευ τῆς δεούσης ἐξετάσεως καὶ ἐταστικῆς μελέτης τῶν ὑπ' αὐτῶν διδασκομένων μαθημάτων, ὡς δὲν δυνάμεθα νὰ δαπανῶμεν καιρὸν ἐκφέροντες θεωρίας, καὶ οἰκοδομοῦντες πίστιν ἐπὶ ἀπλῶν εἰκασίων.

Ὁ Κύριος ἡμῶν λέγων διὰ ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία τοῦ Νόμου δὲν θὰ παρέλθωσιν ἕως οὗ πάντα ἐκπληρωθῶσι, δὲν ἡνόει μόνον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς διαθήκης εἰς πάντα τοὺς ὄντας ὑπὸ τὴν Διαθήκην ἐκείνην τοῦ Νόμου, δίδων πέρας εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κυριαρχίαν του, διὰ τῆς πληρῶς ἱκανοποιήσεως τῶν κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεων τοῦ νόμου μέσῳ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς—ἀλλ' ἡνόει πλέον τι τούτου. Ἡνόει, ἐπὶ πλέον, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν πασῶν τῶν ἐν τῷ νόμῳ τυπικῶς ἀναγραφόμενων εὐλογιῶν εἶναι ἕξις βεβαία ἐπὶ ἀντιτυπικῆς τινος κλίμακος. Ἐν πάσαις τοῖς Ἰουδαϊκαῖς τελεταῖς, ὁ Θεὸς οὐδένα τύπον διέταξε νὰ τελεῖται, ὅστις ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἄνευ σημασίας, ἢ παρέλθῃ ἀνεκπλήρωτος· ἢ δὲ τήρησις πάντων τῶν τύπων διήρκεσεν ἕως οὗ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν τοῦλάχιστον ἤρξατο. Πάντες οἱ τύποι ἔδει νὰ ἐπαναλαμβάνωνται συνεχῶς ἕως οὗ τὰ ἀντίτυπα αὐτῶν ἐμφανισθῶσι· διότι ἡ τήρησις τύπου τινὸς δὲν εἶναι ἐκπλήρωσις τοῦ τύπου.

Ἡ ἐκπλήρωσις ἀρχίζει ἐνθα ὁ τύπος παύει, ἀντικαθιστάμενος οὕτω διὰ τῆς πραγματικότητος, διὰ τοῦ ἀντιτύπου.

Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ σφαγὴ τοῦ Πασχαλείου ἄμνου ἐξεπληρώθη ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ « Ἄμνου τοῦ Θεοῦ », καὶ τότε ἤρξαντο αἱ εἰδικαὶ εὐλογίαι ἐπὶ τῶν ἀντιτυπικῶν πρωτοτόκων, τῶν πιστῶν τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας. Ἡ ἐν τῷ τύπῳ προδιατυπουμενὴ εὐλογία δὲν ἐξεπληρώθη εἰδοεὶ ἐντελῶς, καίτοι ἡ ἐκπλήρωσις ἤρξατο μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Πασχαλείου ἡμῶν ἄμνου. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, πᾶσα τελετὴ ἀναγραφομένη ἐν τῷ Νόμῳ ἀποδεικνύεται οὕσα πλήρης τυπικῆς σημασίας. Ἡ δὲ ἀκριβολογία μεθ' ἧς πᾶσα περὶ τὴν τήρησιν τῶν τύπων λεπτομέρεια ἐπεβάλλετο καθ' ὅλον τὸν Ἰουδαϊκὸν αἰῶνα, δίδει ἔμφασιν εἰς τοὺς ἀνωτέρω παρατεθέντας λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅτι πᾶσα ἰδιαιτέρα λεπτομέρεια, πᾶσα ἰῶτα καὶ κεραία, θεὸν νὰ ἐκπληρωθῶσι τόσον λεπτομερῶς ὅσον ἐπιμελῶς ἐπιβάλλετο ἢ τέλεισι τῶν τύπων ἐν ταῖς τελεταῖς τοῦ Νόμου.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ σκοποῦμεν τὴν ἐξέτασιν τῆς τυπικῆς ἐκείνης φάσεως τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸν ὄρισμόν τοῦ Ἰωβιλαίου, ὅπως ἀποδείξωμεν ὅτι αὕτη προ-ῶρισται ἵνα προεικονίσῃ τὴν μεγάλην Ἀποκατάστασιν, τὴν ἐκ τῆς πτώσεως ἀνδρῶσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἣτις μέλλει νὰ ἐπιτελεσθῇ κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος, ὅτι τοῦτο, ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρά του, ἦν εἰκὼν τῆς μελλούσης Ἀποκαταστάσεως, καὶ ὅτι ἐν τῷ τρόπῳ, καθ' ὃν ὁ χρόνος τῆς τελέσεως τοῦ Ἰωβιλαίου ὑπελογίζετο, παρέχονται ἡμῖν οἱ περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν καιρῶν κανόνες, οἵτινες, κατανοοῦμενοι καὶ ἐφαρμοζόμενοι, ὑποδεικνύουσιν ἐναργῶς τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀντιτύπου, τὴν « Ἀποκατάστασιν τῶν πάντων » — Πράξ. γ'. 19—21.

Ἄφου, λοιπόν, τὸ Ἰωβιλαῖον ἀπετέλει μέρος τοῦ Νόμου, ἀφου ἡ ἐπανάληψις αὐτοῦ δὲν ἐξεπλήρου αὐτό, καὶ ἀφου ὁ Κύριος ὑμῶν διεκήρυξεν ὅτι ὁ τύπος δὲν ἤθελε παρέλθει ἄνευ ἐκπληρώσεως· ἐπὶ πλέον δέ, ἀφου μεῖς γνωρίζωμεν ὅτι οὐδεμία τοιαύτη ἀποκατάστασις τῶν πάντων, ὅσα προελέχθη « παρὰ πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπ' αἰῶνος », καὶ προει-

κονίζεται ἐν τῷ παρόντι τύπῳ, ἔλαβε χώραν μέχρι τοῦδε, γνωρίζομεν ὅτι αὕτη δέον νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ μέλλοντι.

### ΤΟ ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἰωβιλαίου ἦτο Σάββατον ἀναπαύσεως καὶ ἀναψυχῆς διὰ τε τὸν λαὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτούς. Τοῦτο ἦν ἡ ἀρχὴ σειρᾶς Σαββάτων ἢ ἀναπαύσεων. Ὁ Ἰσραὴλ εἶχε μίαν ἡμέραν Σαββάτου ἐκάστην ἐβδόμην ἡμέραν· ἅπαξ δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος αἱ τυπικαὶ αὐταὶ ἡμέραι τῶν Σαββάτων ἀφικνοῦντο εἰς τινα κλίμακα—τ. ἔ. εἰς κύκλον ἐξ ἐπτά ἐλ τῶν Σαββάτων τούτων· ὁ κύκλος οὗτος, σημειῶν περίοδον ἐκ τεσσαράκοντα ἐννέα ἡμερῶν ( $7 \times 7 = 49$ ), συνωθεύετο ὑπὸ μιᾶς ἡμέρας Ἰωβιλαίου, τῆς πεντηκοστῆς ἡμέρας (Λευϊτ. κγ'. 15, 16), τῆς γνωστῆς ὡς Πεντηκοστῆς παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. Αὕτη ἦτο ἡμέρα χαρᾶς καὶ ἐκφράσεως εὐχαριστιῶν εἰς τὸν Κύριον.

Τὸ Σαββαταῖον ἔτος συνέπιπτεν ἀνὰ πᾶν ἑβδομον ἔτος. Κατ' αὐτὸ ἡ γῆ ἀφίνετο νὰ ἀναπανθῇ, καὶ οὐδεμία καλλιέργεια ἢ συγκομιδὴ ὤφειλε νὰ γίνηται. Κλίμαξ τις τῶν Σαββαταίων αὐτῶν ἐτῶν (ἐτῶν ἀναπαύσεως) ἀπετελεῖτο ὡσαύτως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ἡ Πεντηκοστή, ἡ ἢ πεντηκοστὴ Σαββαταία ἡμέρα. Ἐπὶ τῶν Σαββαταίων αὐτῶν ἐτῶν, ἐμπεριλαμβάνοντα περίοδον ἐξ ἐπτάκις ἐπὶ ἐτῶν, ἡ τεσσαράκοντα καὶ ἐννέα ἔτη ( $7 \times 7 = 49$ ), ἀπειτέλουν κύκλον ἐκ Σαββαταίων ἐτῶν· τὸ δὲ ἐπόμενον ἔτος **ΤΟ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΝ ΕΤΟΣ, ΗΤΟ ΤΟ ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ ΕΤΟΣ.**

Ἄς ἐξετάσωμεν τὰ κατ' αὐτὸ, καὶ ἃς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸν θαυμάσιον τρόπον καθ' ὃν τοῦτο ἀπεικονίζει τὴν μεγάλην χιλιετῇ ἡμέραν τῆς ἀποκαταστάσεως.

Ὅποیان ὁ Ἰσραὴλ εἰσῆλθεν εἰς Χαναάν, ἡ γῆ διενεμήθη μεταξὺ αὐτῶν διὰ κλήρον, συμφώνως πρὸς τὰς φυλὰς καὶ οἰκογενείας αὐτῶν. Ἡ δ' ἀτομικὴ ἐκάστου περιορισία ἠδύνατο μετὰ ταῦτα νὰ αὐξήσῃ συνεπείᾳ εὐδοκιμήσεως, ἢ νὰ ἐλαττωθῇ συνεπείᾳ ἀτυχημάτων, κατὰ τὴν φορὸν τῶν

\* Ἡ λέξις «Σάββατον» σημαίνει ἀνάπαυσιν.

περιστάσεων. Ἐὰν τις περιεπλέκετο εἰς χρεὴ ἐνδεχόμενον να περιήρχετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πωλήσῃ μέρος ἢ καὶ ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, καὶ ὑπαχθῇ εἰς δουλείαν μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας. Ἀλλ' ὁ Θεὸς προέβλεψε να γαράθῃς ὑπὲρ τῶν τοιούτων θυστυχῶν, καὶ προεδιέταξεν ὅπως τισαῦται ἀτυχεῖς περιστάσεις μὴ ἐξακολουθῶσι διαπαντός, ἀλλ' ὅπως πάντες αὐτῶν οἱ λογαριασμοὶ — πιστώσεις τε καὶ χρεώσεις — ὑπολογίζονται μόνον μέχρι τοῦ Ἰωβιλαίου ἔτους, ὁπότε πάντες ἔδει νὰ ἀπαλάσσωνται ἀπὸ πάσης παλαιᾶς ὑποθήκης, κλπ., ὅπως ἐγκαινίσωσι νέαν ἀρχὴν διὰ τὴν ἐπομένην περιόδον τῶν πεντήκοντα ἔτων.

Τοιοῦτοτρόπως ἕκαστον πεντηκοστὸν ἔτος ὑπολογιζόμενον τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Χαναὰν εἰσόδου τοῦ Ἰσραήλ, ἣν διὰ τὸν λαὸν αὐτὸν Ἰωβιλαῖον ἔτος, καιρὸς χαρᾶς καὶ ἀποκαταστάσεως, καθ' ὃν πᾶσαι αἱ διαλυθεῖσαι οἰκογένειαι ἡνοῦντο ἐκ νέου. καὶ αἱ ἀπολεσθεῖσαι κατοικίαι ἀνεκτῶντο. Οὐδόλως δὲ παράδοξον εἶναι ὅ καιρὸς οὗτος ἐκαλεῖτο Ἰωβιλαῖον. Ἐὰν ἰδιοκτησία τις ἐπωλεῖτο ἕνεκα χρέους ἔδει νὰ λογίζηται ὡς ὑποθηκευομένη ἀπλῶς μέχρι τοῦ ἔτους τοῦ Ἰωβιλαίου· ἡ δὲ ἀξία, ἣν ἤθελε φέρει πωλουμένη, ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ὅπερ ἐμεσολάβει μέχρι τοῦ ἐρχομένου Ἰωβιλαίου.

Ἡ ἕκθεσις τῆς διατάξεως ταύτης ἀναγράφεται ἐν τῷ κε' κεφ. τοῦ Λευϊτικοῦ. Τὰ ἐδάφια 10 μέχρι 15 ἀναγινώσκουσι ὡς ἑξῆς: «Θέλετε ἀγιάσει τὸ πεντηκοστὸν ἔτος, καὶ θέλετε διακηρύξει ἄφεισιν [ἐλευθερίαν] εἰς τὴν γῆν πρὸς πάντας

---

\* Παρομοία τις διάταξις ἐκρίθη λυσιτελῆς, καὶ ἀναγράφη ἐν τινι περὶ Σρεσκοπιῶν Πόμφ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, προσεπικυρωμένης οὕτω τῆς οἰκοπιμότητος τῆς τότε ἐξαγγελθείσης ἀρχῆς. Δὲν ἔπεται ὁμοῦς ὅτι ἡ ἀγὰ πᾶσαν πεντηκοστασίαν ἀκύρωσις τῶν χρεῶν, καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς τύπος, ἡθελον ἐξυπηρετήσῃ ἡμᾶς κάλλιον τῶν σημερινῶν ἐν χρήσει μεθόδων. Καθότι, ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνων, ὁ χρόνος, αἱ περιστάσεις, κλπ., δὲν ἀπέβλεπον κενρῶς αὐτοὺς, τὰς εὐλογίας καὶ περιστάσεις των, ἀλλ' ἦσαν εἰδικοὶ προφητικοὶ τύποι καὶ μαθήματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀνάπτυξιν του.

τοὺς κατοίκους αὐτῆς· οὗτος θέλει εἰσθαι ἐνιαυτὸς ἀφέσεως εἰς ἑσᾶς· καὶ θέλετε ἐπιστρέφει ἕκαστος εἰς τὸ κτήμα αὐτοῦ, καὶ θέλετε ἐπιστρέφει ἕκαστος εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ..... Καὶ ἐὰν πωλήσῃς τι εἰς τὸν πλησίον σου, οὐδεὶς ἐξ' ὑμῶν θέλει δυναστεύσει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν μετὰ τὴν ἄφεσιν [τὸ Ἰωβιλαῖον] θέλεις ἀφαιρέσει παρὰ τοῦ πλησίον σου, καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν τῶν γεννημάτων θέλει πωλήσῃς εἰς σέ. Κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν θέλεις αὐξήσῃς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν ἐτῶν θέλεις ἐλαττώσῃς τὴν τιμὴν αὐτοῦ».

Ὁ παρὰ Θεοῦ διαταχθεὶς αὐτὸς θεσμὸς μέσῳ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τυπικοῦ αὐτῶν μεσίτου, τοῦ Μωϋσέως, καίτοι μεγάλη καθ' ἑαυτὴν εὐλογία, προεικόνιζε πολὺ μεγαλειτέραν εἰσέτι εὐλογίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς εἶχεν ὑπ' ὄψιν—τ. ἔ. τὴν ἀπὸ τοῦ χρέους τῆς ἁμαρτίας, καὶ τῆς δουλείας καὶ αἰχμαλωσίας αὐτῆς ἀπαλλαγὴν παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τοῦ μεγάλου Μεσίτου καὶ ἐλευθερωτοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ Μωϋσῆς ἦν τύπος (Δευτερ. ιη'. 15). Οὕτω λοιπὸν εἶναι, ἐν τύποις, πᾶν ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἔγραψε περὶ Χριστοῦ καὶ τῶν δι' αὐτοῦ μελλουσῶν εὐλογιῶν (Ἰωάν. ε'. 46 α'. 45)—περὶ τῆς μελλούσης μεγάλης Ἀποκαταστάσεως καὶ τοῦ δι' ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος Ἰωβιλαίου, τὸ ὁποῖον γένος στενάζει ἤδη ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς φθορᾶς, καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας.

Ἐὰν ἡ σκιὰ ἐπέφερεν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν εἰς τὸν τυπικὸν λαόν, ἡ οὐσία, ἡ πραγματικὴ ἀποκατάστασις, θέλει προσενήσῃ ἀπεριόριστον ἀγαλλίαν, καὶ θέλει εἶσθαι ὄντως μέγα Ἰωβιλαῖον εἰς πάντα λαόν—εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον, καὶ τοῦ Ἰσραὴλ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου, ὅστις ἦν οἰονεὶ τύπος τοῦ κόσμου, ὡς πράγματι τὸ ἱερατικὸν αὐτῶν ἀντεπροσώπευε τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ «βασίλειαν ἱεράτευμα». Καὶ ἂν μὴ ἀκόμη ἐπληροφορούμεθα ὠρισμένως περὶ τούτου, τί ἤθελεν εἰσθαι μᾶλλον λογικὸν ἢ νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἡ αὕτῃ ἄπειρος ἀγάπη ἣτις προέβλεπεν ὑπὲρ τῆς προσκαίρου εὐημερίας τοῦ Ἰσραὴλ, «γενεᾶς σκληροτραχήλου», ἤθελε προβλέψει καὶ προμηθεύσει πολὺν περισσότερον διὰ τὴν διαρκῆ εὐδαιμονίαν ὄλων τῶν ἀν-

θρώπων, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἠγάπησε τόσον ὥστε ν' ἀπολυτρώσῃ αὐτοὺς ἐνῶ εἰσέει ἦσαν ἁμαρτωλοί; Λέον δὲ. νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι μέλλει νὰ καταδειχθῇ μᾶλλον πληρέστερον ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ὅτι, ἐνῶ οἱ Ἰσραηλῖται ἦσαν ὑπὸ τινα ἔποψιν τύποι τῶν πιστῶν τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας, ὑπὸ ἄλλην ὁμως ἔποψιν οὗτοι ἀντεπροσώπουν πάντα ἐκείνους, οἵτινες, καθ' οἷονδ' ἴσως αἰῶνα, θὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ θὰ δεχθῶσι τὴν παρ' Αὐτοῦ καθοδηγίαν των. Ὑπὸ τὸν χαρακτήρα δὲ τοῦτον ἔχομεν αὐτοὺς ἤδη ὑπ' ὄψιν. Ἡ Διαθήκη αὐτῶν, ἡ σφραγισθεῖσα διὰ τοῦ αἵματος τῶν ταύρων καὶ τράγων, ἦν τύπος τῆς Καινῆς Διαθήκης τῆς σφραγισθείσης διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θέλει ἐπιτελεσθῇ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν συνδιαλλαγὴ τοῦ κόσμου εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, ὡς ἐπιτελεῖται ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ συνδιαλλαγὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι. Ἡ ἡμέρα τοῦ ἐξιλασμοῦ, καὶ αἱ κατ' αὐτὴν θυσίαι περὶ ἁμαρτίας, καίτοι τυπικῶς ἀφεώρων τὸν λαὸν αὐτόν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ μόνον, προετύπουν, ἀφ' ἑτέρου, «τὰς καλλιτερας θυσίας», καὶ τὸν πραγματικὸν ἐξιλασμόν «ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλου τοῦ κόσμου». Σημειωτέον ὁμως ὅτι τὰ εὐεργετήματα τοῦ Ἰωβιλαίου δὲν ἐφηρμόζοντο ἐπὶ τοῦ Ἰσραηλικοῦ Ἱερατείου (ὅπερ ἦτο τύπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου), ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἄλλων καθότι οὐδεμία ἰδιοκτησία ἐχορηγήθη εἰς τὸ ἱερατεῖον, καὶ συνεπῶς οὔτε ἡδύνατο νὰ ἀπολέσῃ τι ἡ τάξις αὕτη, ἐπομένως οὔτε καὶ νὰ ἐπανακτίσῃ. Τὸ Ἰωβιλαῖον ἦτο δι' ὅλον τὸν ἄλλον λαὸν ἐξαιρέσει τῆς ἱερατικῆς φυλῆς, καὶ, ἐπομένως, εἶναι τύπος οὐχὶ τῶν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ «Βασιλείου ἱερατεύματος», ἐρχομένων εὐλογιῶν, ἀλλὰ τῶν εὐλογιῶν τῆς ἀποκαταστάσεως — τῶν ἐπιγείων εὐλογιῶν — τῶν μελλουσῶν νὰ ἔλθωσιν ἐν τῷ ὥρισμένῳ καιρῷ ἐφ' ὅλων τῶν πιστευόντων εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὑπακουόντων αὐτόν.

Ἡ διδασκαλία τοῦ παρόντος τύπου διατελεῖ ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς πᾶν ὃ τι ἐμάθομεν ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ θείου Σχεδίου τῶν Αἰώνων. Ὑποδεικνύει δ' ἀλανθάστως τοὺς χρόνους τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων ὧν ἐλά-

λησεν ὁ Θεὸς διὰ σιόματος τῶν ἀγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν». Ὁ Μωϋσῆς αὐτὸς ἦν εἷς ἐκ τῶν προφητῶν. Ἐνταῦθα δ' οὗτος λαλεῖ ἡμῖν εἰδικῶς περὶ τῆς ἐρχομένης ἀποκαταστάσεως τῆς πρώτης τοῦ ἀνθρώπου καταστάσεως καὶ ἐλευθερίας, τῆς ἀπὸ πολλοῦ ἀπολεσθείσης καὶ πωληθείσης ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Διὰ τῆς πτώσεως τῶν πρώτων ἡμῶν προπατόρων ἀπωλέσθησαν τὰ πάντα· ὁ ἄνθρωπος ἀπηλλοτριώθη ὅλων αὐτοῦ τῶν δικαιωμάτων, καὶ πάντες ἐγένοντο δοῦλοι εἰς τὴν τύραννον ἁμαρτίαν, καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀπελευθερώσωσιν ἑαυτοὺς. Ὁ οἰκογενειακὸς κύκλος διεσπάρθη οἰκτρῶς διὰ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς — τοῦ θανάτου. Ἀλλ' εὐλογητὸς ὁ Θεὸς διὰ τὸν ὑποσχεθέντα χρόνον τῆς ἀπελευθερώσεως! Τὸ Ἰωβιλαῖον εἶναι ἐγγύς, ταχέως δὲ οἱ δέσμοι τοῦ Θανάτου, καὶ αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας, θὰ ἀνακτήσωσι τὴν πρώτην αὐτῶν κατάστασιν, τὸν τέλειον ἀνθρωπισμόν, καὶ τὴν πρώτην αὐτῶν κληρονομίαν, τὴν γῆν — τὸ δῶρόν τοῦ Θεοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Μεσίτου καὶ ἐπικυρωτοῦ τῆς Νέας Διαθήκης.

Καίτοι δὲ ἐν τῷ τυπικῷ ἔτει τοῦ Ἰωβιλαίου οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο πάραυτα κάτοχοι πολλῶν ἐπανακιωμένων ἐλευθεριῶν καὶ ἄλλων εὐλογιῶν, ἐν τούτοις τὸ πλείστον τοῦ ἔτους πιθανῶς θὰ διετίθετο πρὸς διευθέτησιν διαφόρων ὑποθέσεων, καὶ διὰ τὴν ἐκ νέου πλήρη ἐγκατάστασιν ἐκάστου εἰς τὰς πρώτας αὐτοῦ ἐλευθερίας, δικαιώματα καὶ ἰδιοκτησίαν του. Οὕτως ἐπίσης ἔσεται καὶ ἐν τῷ ἀντιτύπῳ, τῷ Χιλιετῷ αἰῶνι τῆς Ἀποκαταστάσεως. Οὗτος θὰ ἀρχίσῃ διὰ ριζικῶν μεταρρυθμίσεων, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀπὸ πολλοῦ ἐκλειψάντων δικαιωμάτων, ἐλευθεριῶν καὶ ἰδιοκτησιῶν· τὸ ἔργον ὅμως τῆς (ὑπὸ τῶν εὐπειθῶν) πλήρους ἐπανακτίσεως πάντων τῶν ἀρχικῶς ἀπολεσθέντων θέλει ἀπαιτήσει ὁλόκληρον τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον τῆς ἀποκαταστάσεως — χίλια ὁλόκληρα ἔτη.

Εἶναι βέβαιον ὅτι οὐδὲν ἀντίτυπον τοῦ Ἰωβιλαίου ἀναποκρινόμενον εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ τύπου τούτου ἔλαβε χώραν εἰσέτι· δυνάμει δὲ τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν διαβεβαιώσεως, ἔσμεν ἐξίσου βέβαιοι ὅτι ὁ τύπος οὗτος δὲν εἶναι δυνα-

τὸν νὰ παρέλθῃ ἀνεκπλήρωτος : « Εὐκοπώτερόν ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν » (Λουκ. ιστ' . 17). Ἀλλά, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ κεραία αὕτη τοῦ νόμου ἔπεσε χωρὶς νὰ ἐκπληρωθῇ. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ τύπος, ὅστις ἐτηρεῖτο τακτικῶς ἀνὰ πᾶν πεντηκοστὸν ἔτος, ἔφ' ὅσον οἱ Ἰσραηλῖται διέμενον ἐν τῇ γῇ των, ἔπαυσε τηρούμενος ἀπὸ τῆς εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίας αὐτῶν. Φαινομενικῶς, ὁθεν, ἡ κεραία αὕτη τοῦ νόμου « παρῆλθε » χωρὶς καὶ ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐκπλήρωσις της. Τί θέλομεν εἶπει ἀπέναντι τῆς φαινομενικῆς ταύτης ἀναιρέσεως τῶν λόγων τοῦ Κυρίου ἡμῶν ; Εἶναι ὁμως αὕτη ἀναιρέσις ἀληθῶς ; ἢ δύναται νὰ εὐρεθῇ ἀντίτυπὸν τι τοῦ Ἰωβιλαίου, ἀρχίζον ἐνθα ἡ τελευταία τήρησις ἡ ἐόρτασις τοῦ Ἰωβιλαίου ἔληξεν ; Ἀπαντῶμεν, μάλιστα : Σαφῶς ὠρισμένον ἀντίτυπὸν τι ἔσχε τὴν ἀρχὴν του ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, καὶ ἐπὶ εὐρυτέρας καὶ μεγαλειτέρας κλίμακος, ὥς σημβαίνει πάντοτε ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἀντιτύπων. Βλέπομεν ἐκ τῆς πραγματικῆς ἐκπληρώσεως, ὅτι οἱ κύκλοι, ὥς ἐπίσης καὶ τὰ Ἰωβιλαῖα ἔτη εἰς τὰ ὁποῖα οὗτοι κατέληγον, διελαμβάνοντο ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἡ αὕτη μέθοδος δι' ἧς ἐξευρίσκειτο τὸ τυπικὸν Ἰωβιλαῖον (διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ) ἔδει νὰ τηρῇται ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τοῦ χρόνου πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀντιτύπου—τοῦ Μεγάλου τῆς Γῆς Ἰωβιλαίου. Ὅποταν τὸ τελευταῖον τυπικὸν Ἰωβιλαῖον ἐωρτάσθῃ καὶ παρῆλθε, τότε ἤρξατο ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ μεγάλου κύκλου, τὸ τέλος τοῦ ὁποίου θέλει εἰσαγάγει τὸ ἀντιτυπικὸν Ἰωβιλαῖον, ἢ τὸν αἰῶνα τῆς Ἀποκαταστάσεως.

Ἀπεδείξαμεν ἤδη τὸν τρόπον τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν Σαββάτων—ὅτι ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ Σαββάτου, ἡ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας ἐπὶ ἐπτά ( $7 \times 7 = 49$ ), ὑπεδείκνυε τὴν Πεντηκοστήν, τὴν ἡμέραν τοῦ Ἰωβιλαίου ἣτις ἠκολούθει· ὁ δὲ πολλαπλασιασμὸς τοῦ ἐβδόμου ἔτους ἐπὶ ἐπτά ( $7 \times 7 = 49$ ) ἀπετέλει τὸν κύκλον ὅστις ὑπεδείκνυε καὶ ὁδήγει εἰς τὸ πεντηκοστὸν ἢ Ἰωβιλαῖον Ἔτος. Ακολουθοῦντες δὲ τὸ αὐτὸ τοῦ ὑπολογισμοῦ σύστημα θὰ εὕρωμεν ὅτι, ἵνα καταλήξωμεν εἰς τὸ ὁποῖον ἐκζητοῦμεν μέγα ἀντίτυπον, ὀφείλομεν κατὰ τὸν

ἴδιον τρόπον νὰ τετραγωνίσωμεν τὸ Ἰωβιλαῖον — τ. ἔ. νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸ πεντηκοστὸν ἔτος ἐπὶ πεντήκοντα. Ἀλλὰς λέξουσιν, ὁ κύκλος τοῦ ἀντιτύπου δέον νὰ ὑπολογισθῇ, διὰ τῆς πολλαπλασιαστικῆς μεθόδου ἣν ἐνταῦθα ἐδιδάχθημεν, πολλαπλασιαζομένου τοῦ τυπικοῦ Ἰωβιλαίου ἢ πεντηκοστοῦ Σαββατιαίου ἔτους ἐπὶ πεντήκοντα, ὡς ἀκριβῶς, ὅπως φθάσωμεν εἰς αὐτὸ, ἐπολλαπλασιάσαμεν τὸ ἑβδομον Σαββατιαῖον ἔτος ἐπὶ ἐπτά — Λευϊτ κε'. 2—13.

Ἀκολουθοῦντες τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑποδεικνυομένην αὐτὴν μέθοδον τοῦ ὑπολογίζεин, θαυμάσια ἀποτελέσματα ἀποκαλύπτονται ἐνώπιον ἡμῶν, αἵτινα βεβαιοῦσιν ἡμᾶς ὅτι διακατέχομεν τὴν ὁρθὴν κλεῖδα, καὶ χειριζόμεθα ταύτην ὡς αὕτη προωρίσθη παρ' Ἐκείνου ὅστις κατεσκεύασε τὴν κειμηλοθήκην ταύτην. Πεντηκοντάκις πεντήκοντα ἔτη δίδουσι τὴν μακρὰν περιόδον τῶν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ἐτῶν ( $50 \times 50 = 2,500$ ), ὡς τὸ μῆκος τοῦ μεγάλου ἐκείνου κύκλου, ὅστις ἤρξατο ὑπολογιζόμενος ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἔληξε τὸ τελευταῖον τυπικὸν Ἰωβιλαῖον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὅστις δέον νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ μέγα ἀντιτυπικὸν Ἰωβιλαῖον. Γνωρίζομεν ὅτι τοιοῦτός τις κύκλος ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ἀρχίσει ἐνθα ὁ τύπος ἔπαυσε· διότι, ἐὰν οὐδὲ ἰῶτα ἔν, οὐδεμία κεραία τοῦ νόμου, δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ, χωρὶς τοῦλάχιστον ν' ἀρχίσῃ ἢ ἐκπλήρωσίς των, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τύπος τοῦ Ἰωβιλαίου, ὅστις εἶναι πολὺ περισσότερον ἐνός Ἰῶτα ἢ μιᾶς κεραίας, ἀλλὰ μέγας πράγματι καὶ σπουδαῖος χαρακτήρ τοῦ Νόμου, δὲν ἤθελεν ἐπιτραπῇ νὰ παρέλθῃ ἕως οὗ ὁ κατάλληλος καιρὸς τοῦ ἀντιτύπου αὐτοῦ ἀρχίσῃ. Ὅτι τὸ ἀντίτυπον τοῦ Ἰωβιλαίου δὲν ἤρχισεν ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν ὅποταν οἱ Ἰσραηλῖται ἔπαυσα τηροῦντες τὸν τύπον αὐτοῦ, τοῦτο τυγχάνει πασιδὴλον· ἀνεπὶ τὴν δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιοι ὅτι μέγας τις κύκλος ἐτῶν ἤρξατο ἀριθμούμενος ἔκτοτε. Ὁ νέος, ὁ μακρὸς αὐτὸς κύκλος, ἤρχισε τότε, καίτοι καὶ ὁ Ἰσραὴλ ὡς καὶ ὁ κόσμος ἐν γένει διατελοῦσιν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ περὶ τοῦ γεγονότος τῆς σταδιοδρομίας τοῦ μεγάλου κύκλου, ὡς ἐπίσης περὶ τοῦ μεγάλου ἀντιτύπου Ἰωβιλαίου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ρηθὲς κύκλος θέλει καταλήξει. Δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶ-

μεν ὅτι τὸ μέγα Ἰωβιλαῖον τῶν Ἰωβιλαίων ἤθελεν ἀρχίσει μετὰ τὸν κύκλον αὐτόν, ἀλλὰ ὅπως, ὡς ἀντίτυπον ἐκείνου, καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ πεντηκοστοῦ ἢ τελευταίου Ἰωβιλαίου τοῦ κύκλου. Ἀντίτυπὸν τι οὐδέποτε διαδέχεται τὸν τύπον αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀρχίζει κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν. Ἐπομένως τὸ 2,500όν ἔτος, ὅπερ εἶναι τὸ μέγα 50όν Ἰωβιλαῖον, δέον νὰ εἶναι τὸ ἀντίτυπον, τὸ πραγματικὸν Ἰωβιλαῖον ἢ ἡ Ἀποκατάστασις. Ἀντὶ ὅμως νὰ εἶναι ἓν ἔτος, ὡς ἐν τῷ τύπῳ, τοῦτο θέλει εἶσθαι ἡ ἀρχὴ τοῦ μεγάλου Χιλιετοῦς Ἰωβιλαίου — τῆς Χιλιετηρίδος. Οὕτως ἀκριβῶς συνέβη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν παντὸς τύπου, ἐν τῷ ὁποίῳ σπουδαῖον χαρακτηριζομένον ἀποτελεῖ ὁ χρόνος. Οὕτως, ἡ κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἔκχυσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐγένετο κατὰ τὴν τυπικὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ Χριστός, ἡ πασχάλειος ἡμῶν θυσία, ἀπέθανε κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα καθ' ἣν εἶχεν ὁρισθῇ ἡ σφαγὴ τοῦ τυπικοῦ ἁμνοῦ· μία ἡμέρα πρότερον ἢ μία ἡμέρα ὕστερον δὲν θ' ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν τύπον. Οὕτως ἐνταῦθα, οὔτε τὸ μετὰ τὸ 2,500όν, οὔτε τὸ πρὸ αὐτοῦ ἔτος, ἢ τελευταῖον τοῦ τυπικοῦ κύκλου, δύναται ν' ἀνταποκριθῇ· ἀλλὰ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος, τὸ ἀρχόμενον τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1874, δέον νὰ ἔχῃ ἀρχίσει τὸ ἀντίτυπον ἢ οἱ καιροὶ τῆς Ἀποκαταστάσεως.

Ἡ τήρησις τοῦ τύπου δὲν ἠδύνατο νὰ παύσῃ ἕωσού ὁ μέγας κύκλος (50×50) ἀρχίσει ὑπολογιζόμενος. Τὸ σπουδαῖον, λοιπόν, σημεῖον τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἐξακριβωθῇ εἶναι ἡ ἀκριβοὺς χρονολογία, καθ' ἣν ὁ Ἰσραὴλ ἐτήρησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ ἐαυτῶν Ἰωβιλαῖον. Τῆς χρονολογίας ἐκείνης ἅπαξ ἀποδειχθείσης, τὸ ζήτημα ἀπλοποιεῖται μεγάλως πρὸς ὑπολόγησιν τοῦ μεγάλου κύκλου τῶν πεντηκοντάκις πενήκοντα ἢ δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων ἐτῶν, καὶ προσδιορίζεται οὕτως ἡ χρονολογία τῆς ἀρχῆς τοῦ Μεγάλου Ἰωβιλαίου τῆς γῆς—τῶν «Καιρῶν» τῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων.»

Ἄλλ' ἡμεῖς δέον νὰ ἐξετάσωμεν δι' ἐνάρξεις μόνον τοῦ τεραστίου αὐτοῦ ἔργου τῆς ἐπανορθώσεως τῶν πάντων. Κατὰ τὰς πρώτας ὀλίγας ἡμέρας τοῦ τυπικοῦ Ἰωβιλαίου ἔτους

ὀλίγα τινὰ συγκριτικῶς θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτελεσθῶσιν. Ὁμοίως δὲ πρέπει νὰ προσδοκῶμεν, νὰ ἴδωμεν ὀλίγα μόνον πράγματα ἐπιτελούμενα κατὰ τὰ πρῶτα ὀλίγα ἔτη τῆς ἀνατολῆς τοῦ Μεγάλου Χιλιετοῦς Ἰωβιλαίου. Τὸ πρῶτον ἔργον εἰς τὸ τυπικὸν Ἰωβιλαῖον ἔτος ἠθέλην εἶσθαι φυσικῶς ἡ ἔρευνα τῶν προτέρων δικαιωμάτων καὶ ἰδιοκτησιῶν, καὶ ἡ ἐξακριβωσις τῶν ἐλλείψεων τοῦ παρόντος. Ἀκολουθοῦντες τὸ παράλληλον τούτου, ἀνάγκη νὰ περιμένωμεν νὰ ἴδωμεν ἐν τῷ ἀντιτύπῳ ὅ τι ἀκριβῶς τώρα βλέπομεν λαμβάνον χώραν περίξ ἡμῶν· διότι, ὡς μετ' ὀλίγον θέλει ἀποδειχθῇ, ἔχομεν εἰσελθεῖ ἤδη εἰς τὴν μεγάλην περίοδον τοῦ ἀντιτύπου Ἰωβιλαίου, καὶ διατελοῦμεν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1874. Τί δὲ βλέπομεν περίξ ἡμῶν. Βλέπομεν τὰς ἐκ μέρους τῶν λαῶν γενομένας ἑξερευνήσεις περὶ τῆς παρὰ Θεοῦ ἀρχικῶς δοθείσης αὐτοῖς κληρονομίας, καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι, ἐλλείψεων, δικαιωμάτων αὐτῶν, κλπ., πλείστων ἐξ αὐτῶν ἐν ἀμαθείᾳ καὶ ἰδιοτελείᾳ ἀξιούντων νὰ σφετερισθῶσιν ὅσα ὁ ἄλλος κατέχουσι, καὶ ἀφ' ἑτέρου, τὰς ἐκ μέρους τῶν ἄλλων προσπαθείας ὅπως καὶ οὗτοι παντὶ σθένει διακρατῶσι τὰς ὁποίας κέκτηνται ἰδιοκτησίας, κλπ.,—δοτις ἀγὼν ἐπιφέρει διαπληκτισμούς, φιλονεικίας, ἀπεργίας, ἐμπορικούς ἀποκλεισμούς, μετὰ περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας δικαιοσύνης ἢ ἀδικίας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ τῶν ὁποίων ὅλων ἡ ἐπιδίκασις θὰ ἐπαφεθῇ τέλος εἰς τὸν Χριστόν, ὡς αἱ ὑπὸ τὸν νόμον διαφωνίαι ἐλύοντο ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως, καὶ, μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου, παρ' ἐκείνων οἵτινες ἐκάθισαν ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋσέως (Ματθ. κγ'. 2). Μετὰ τῶν ὠρισμένων αὐτῶν συμπερασμάτων καὶ προσδοκιῶν, ἃς προσβῶμεν εἰς τὴν ἐκζητήσιν τῆς χρονολογίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς προφανῶς ἔχει κρύψει δι' ἡμᾶς ἐν τῷ τύπῳ, «ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν» (Α'. Κορινθ. β'. 12), τὰ ὁποῖα προωρισθῆσαν νὰ κατανοηθῶσιν ἤδη.

Οὐδὲν ἔχομεν ἄμεσον Γραμμικὸν χώριον ὑποδεικνύον τὸν τρόπον τῆς παρὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν τηρήσεως τῶν τυπικῶν αὐτῶν Ἰωβιλαίων, καὶ ποῖον ἦτο τὸ παρ' αὐτῶν τηρηθὲν τελευταῖον τοιοῦτον. Βασιζόμεθα ὅθεν ἐπὶ τῆς χρονολογίας

τοῦ Ἰωβιλαίου τοῦ ἀμέσως προηγουμένου τῆς εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίας, καὶ τῆς ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐρημώσεως τῆς γῆς αὐτῶν, ὡς ὄντος τοῦ τελευταίου Ἰωβιλαίου, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους: Πρῶτον, τὸ τελευταῖον Ἰωβιλαῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη θέσιν ἐντεῦθεν τῆς ρηθείσης ἐρημώσεως, διότι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἀναμφιβόλως, ἡ τήρησις τοῦ τύπου ἔπαυσε, «παρῆλθε», διότι, τῆς γῆς οὐσης ἐν ἐρημώσει ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ τοῦ λαοῦ διατελοῦντος ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν ξένη γῇ, ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἰωβιλαίου ἀνάγκη νὰ συνέπεσε κατὰ τὸ μέσον τῶν ἑβδομήκοντα ἐκείνων ἐτῶν, καὶ βεβαίως παρῆλθε χωρὶς νὰ τηρηθῇ. Ἐν βλέμμα ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ ὅτι αἱ σχετικαὶ περὶ τοῦ Ἰωβιλαίου ἔτους διατάξεις καὶ ἐπιφυλάξεις δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρωθῶσι καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἰσραηλῖται ὡς ἔθνος ἦσαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἡ γῇ αὐτῶν ἔκειτο ἐρημος. Ἐντεῦθεν κρίνομεν ὅτι, ὁ τύπος εἴτε παρῆλθε τότε, ἢ πρὸ τῆς τοιαύτης διακοπῆς: ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ μετὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ὅποτεδήποτε θ' ἔπαυσεν ἡ τήρησις τοῦ τύπου, τότε θεὸν νὰ ἤρχισεν ὑπολογιζόμενος ὁ κύκλος τοῦ μεγάλου ἀντιτύπου. Μία τοιαύτη ἀποτυχία περὶ τὴν τήρησιν τοῦ τύπου δηλοῖ ὅτι ὁ τύπος ἔπαυσε, καὶ ὅτι ὁ κύκλος ὁ φέρων πρὸς τὸ ἀντίτυπον ἤρχισεν. Ἐκτὸς τούτου, οὐδέποτε ἀπὸ τῆς εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίας ἀνέλαβε πλέον ὁ Ἰσραὴλ πλήρη ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γῆς κυριαρχίαν: ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐφεξῆς ὁ τε λαὸς καὶ ἡ γῇ αὐτῶν διετέλεσαν συνεχῶς ὑπὸ τὴν Ἑθνικὴν κυριαρχίαν.

Δεύτερον, εἰς πάσας αὐτῶν τὰς προηγηθείσας αἰχμαλωσίας εἶναι πασίγνωστον ὅτι ὁ Θεὸς ἡλευθέρωσεν αὐτοὺς ἐγκαίρως ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν, ὥστε νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν γῆν τῶν καὶ ἐορτάσωσι τὸ ἔτος τοῦ Ἰωβιλαίου, διαιωνίζωσι οὕτως αὐτὸ ὡς τύπον, μέχρις οὗ ὁ κατάλληλος καιρὸς διὰ τὸν μέγαν (50×50) κύκλον ἀρχίσῃ ὑπολογιζόμενος: διότι αἱ προηγουμέναι αὐτῶν αἰχμαλωσίαι, καίτοι συχναί, φαίνονται οὐδέποτε διαρκέσασθαι μακρότερον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἐπιτρεπομένου αὐτοῖς οὕτω, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ Ἰωβιλαίου διατάξεις, νὰ ἐπανέρχωνται ἐλεύθεροι, καὶ λαμβάνει ἕκαστος αὐτῶν πάλιν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κληρονομίαν ἀνὰ πᾶν Ἰωβιλαῖον ἔτος.

Πρὸς τοῦτοις, διὰ μετ' ὀλίγον ἀποδείξωμὲν ὅτι ὁ μέγας κύκλος, ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ὑπὸ τὴν Βαβυλῶνα ἐβδομηκονταετοῦς ἐρημώσεως, λήγει μετὰ τοῦ ἔτους 1875 μ. Χ., θέλει γένηαι εἰς πάντας κατὰδὸλον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρχίσῃ εἰς προγενεστέραν χρονολογίαν, πρὸ τῆς Βαβυλωνιακῆς ἐκείνης αἰχμαλωσίας· διότι ἐὰν ὀρίσωμεν τὸν κύκλον καὶ κατὰ ἓν μόνον Ἰωβιλαῖον ἐνωρίτερον, ἢ μετατόπισις αὕτη ἤθελε μεταθέσει ἐπίσης τὴν λῆξιν τοῦ κύκλου κατὰ πεντηκοντία ὅλα ἔτη ἐνωρίτερον τοῦ 1875 Μ. Χ., τοῦτέστιν εἰς τὸ 1825 Μ. Χ., καὶ βεβαίως οὐδεὶς Ἰωβιλαῖος αἰὼν ἀποκαταστάσεως ἤρχισε κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος

Βεβαιούμενοι οὕτως ὅτι τὸ τελευταῖον τυπικὸν Ἰωβιλαῖον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀρχεται ὑπολογιζόμενος ὁ μέγας κύκλος (50 × 50) δὲν ἦτο πρότερον, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν, ἐπομένως δὲ ὅτι τὸ ἀμέσως προηγηθὲν τῆς ἐν λόγῳ αἰχμαλωσίας ἦτο τὸ τελευταῖον τυπικὸν Ἰωβιλαῖον ἔτος, καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἤρξατο ὁ σιωπηλὸς μέγας κύκλος, προβαίνομεν εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου τοῦ τελευταίου τυπικοῦ Ἰωβιλαίου, ὡς ἐξῆς:—

Τοῦ οὐσιύματος τῶν Σαββατιαίων ἐτῶν ταυτιζομένου πρὸς τὴν γῆν αὐτῶν, τὴν Χαναάν, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ κληρονομίαν των, ὁ πρῶτος κύκλος τῶν τεσσαράκοντα ἑννέα ἐτῶν, τῶν ἀγόντων εἰς τὸ πρῶτον Ἰωβιλαῖον, ἤρξατο βεβαίως ὑπολογιζόμενος ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς εἰσόδου αὐτῶν εἰς τὴν Χαναάν. Τὸ λογικὸν αὐτὸ συμπέρασμα πιστοποιεῖται διὰ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, ἐλπόντις, — Ὅταν εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν, τὴν ὅποian ἐγὼ δίδω εἰς ἐσᾶς, τότε ἡ γῆ θέλει φυλάξει Σάββατον [θέλει τηρήσῃ τὸ Σαββατιαῖον σύστημα] εἰς τὸν Κύριον. Ἐξ ἔτη θέλεις σπείρει τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἐξ ἔτη θέλεις κλαδεύσει τὴν ἄμπελόν σου, καὶ θέλεις σιγάγει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Τὸ δὲ ἔβδομον ἔτος [τῆς εἰς τὴν γῆν εἰσόδου], θέλει εἶσθαι Σάββατον ἀναπαύσεως εἰς τὴν γῆν, (Λευϊτικ. κε' 2—4). ὥστε, λοιπόν, ὁ κύκλος τῶν ἐπτάκις ἐπτά, ἢ τεσσαράκοντα ἑννέα ἐτῶν (7 × 7 = 49) ἤρξατο ὑπολογιζόμενος ἀμέσως· τὸ δὲ πεντηκοσιὸν ἔτος μετὰ τὴν εἰς Χα-

ἡσάν εἰσοδόν των ἦτο τὸ πρῶτον τυπικὸν Ἰωβιλαῖον. \*

Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὸν Πίνακα τῶν χρονολογιῶν, θὰ ἴδωμεν ὅτι 969 ἔτη ἐμεσολάβησαν μεταξὺ τῆς εἰς Χαναάν εἰσόδου τοῦ Ἰσραήλ, καὶ τῆς ἐβδομηκονταετοῦς ἐρημώσεως.

|                                            |     |     |
|--------------------------------------------|-----|-----|
| Ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τῆς διανομῆς τῆς γῆς | 6   | ἔτη |
| Περίοδος τῶν Κριτῶν,                       | 450 | »   |
| Περίοδος τῶν Βασιλέων,                     | 513 | »   |
| Τὸ ὅλον                                    | 969 | »   |

Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐξεύρωμεν πόσα Ἰωβιλαῖα ἐτήρησαν οὗτοι μέχρις ἐκείνου τοῦ καιροῦ, διαιροῦντες τὰ 969 ἔτη διὰ 50. Τὰ 50 δὲ ἐμπεριέχονται εἰς τὰ 969 19άκις, ὁ ὁποῖος ἀριθμὸς (19) δεικνύει τὰ τηρηθέντα Ἰωβιλαῖα, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα 19 ἔτη δεικνύουσιν ὅτι τὸ δέκατον ἔννατον Ἰωβιλαῖον των, περὶ ἦτο τὸ τελευταῖον τῶν τυπικῶν Ἰωβιλαίων, συνέπτεσε δέκα καὶ ἑννέα ἀκριβῶς ἔτη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐβδομηκονταετοῦς ἐρημώσεως τῆς γῆς, ὅποτε αὐτοὶ διετέλουν ἐν αἰχμαλωσίᾳ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔινεακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν εἰς Χαναάν εἰσοδόν των.

Τότε, λοιπόν, δέκα καὶ ἑννέα δηλ. ἀκριβῶς ἔτη πρὸ τῆς «ἐβδομηκονταετοῦς ἐρημώσεως» τῆς γῆς των, εἰς τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αὐτῶν Ἰωβιλαίου—τοῦ δεκάτου ἑννάτου—

\* Τινὲς εἰσηγήθησαν ὡς ἐξήγησιν ὅτι, ἐπειδὴ ἑξ ἔτη κατηναλώθησαν ἐν πολέμῳ πρὸ τῆς λήξεως τῆς διανομῆς τῆς γῆς, ἡ ἀριθμῆσις τῶν κύκλων τοῦ Ἰωβιλαίου, ὡς ἐκ τούτου, δὲν ἤρχισεν ἕως μετὰ τὰ ἑξ ἑκείνα ἔτη. Ἀλλ' οὐχί· ἢ εἰς τὴν γῆν εἰσόδός των ἐγένετο ὅποτε οὗτοι διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, ἢ δὲ ἐντολὴ ἀναγινώσκει «Ὅταν εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν», καὶ οὐχί, «Ὅταν διαμοιράσῃτε τὴν γῆν». Ἡ γῆ διεμοιράσθη τμηματικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑξ ἐτῶν, ἀλλ' οὗτοι δὲν ἐγένοντο κατόχοι ὁλοκλήρου τῆς γῆς κατὰ τὰ ἑξ ταῦτα ἔτη, οὐδ' ἐπ' ἀόριστον χρόνον μετὰ ταῦτα—ἕως οὗ οἱ ἐχθροὶ ἐξεδιώχθησαν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον εἰς τινὰς περιστάσεις οὐδέποτε ἐγένετο. (Ἴδε Ἰησ. Ναυῆ ιη'. 2—3 εἰς'. 12, 19. κγ'. 4, 7, 13, 15) Συνεπῶς, ἐὰν θὰ εἶχον νὰ ἀναμείνωσι τὴν πλήρη τῆς γῆς κατοχήν, πρὶν ἀρχίσωσι τὴν ἀριθμῆσιν τῶν κύκλων, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδέποτε ἦθελον ἀρχίσαι.

ἤρχισεν ἡ ἀριθμησις τοῦ μεγάλου κύκλου τῶν 2,500 ἐτῶν ( $50 \times 50 = 2,500$ )· ἀποβαίνει ἐπομένως .Μίαν εὐχερὲς τὸ νὰ ὑπολογίσωμεν ποῦ ἔληξαν τὰ 2,500 ἐκεῖνα ἔτη, καὶ ἐπομένως ποῦ ἤρχισε τὸ 2,500ὸν ἔτος, ἡ ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἀντιτύπου Ἰωβιλαίου, Οὕτως :—

|                                           |         |
|-------------------------------------------|---------|
| Ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἡ 19ου Ἰωβιλαίου μέχρι |         |
| τῆς ἐρημώσεως τῆς γῆς, . . . . .          | 19 ἔτη  |
| Περίοδος τῆς ἐρημώσεως . . . . .          | 70 »    |
| Ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὸ τοῦ     |         |
| Κύρου, μέχρι τῆς ἀρχῆς, τῆς Χριστιανικῆς  |         |
| ἐποχῆς (M. X. 1) . . . . .                | 536 »   |
| Ἐπομένως ἀπὸ τοῦ τελευταίου Ἰωβιλαίου τῶν |         |
| μέχρι 1 M. X. . . . .                     | 625 »   |
| Ὁ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κύκλου τῶν 2,500   |         |
| ἐτῶν ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν, ἀπὸ   |         |
| τοῦ 1. M. X. . . . .                      | 1,875 » |
| Ἦτοι, ἀπὸ τοῦ τελευταίου τηρηθέντος Ἰωβι- |         |
| λαίου. — Τὸ ὅλον, . . . . .               | 2,500 » |

Τοιοῦτοτρόπως εὐρίσκομεν, ὅθεν, διὰ τὸ 2,500ὸν ἔτος ἤρ-  
χισε μετὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους 1875 M. X. τὸ ὁποῖον κατὰ  
τὴν Ἰουδαϊκὴν πολιτικὴν χρονολογίαν, καθ' ἣν γίνεται ὁ ὑπο-  
λογισμὸς τοῦ Ἰωβιλαίου (Λευϊτικ. κε . 9), ἤρχισε περὶ τὸν  
᾽Οκτώβριον τοῦ 1874. Οὕτως, ἐὰν τὸ μέγα Ἰωβιλαῖον ἔμελ-  
λε νὰ εἶναι ἐν μόνον ἔτος, ὥς ὁ τύπος αὐτοῦ, ἤθελεν ἀρ-  
χίσει τὸν ᾽Οκτώβριον τοῦ 1874 M. X. εἰς τὸ τέλος 2499  
ἐτῶν, καὶ λήξει τὸν ᾽Οκτώβριον τοῦ 1875 M. X. Ἀλλ' αὐτὸ  
δὲν εἶναι ὁ τύπος ἀλλ' ἡ πραγματικότης. Τὸ κατὰ τὸν ᾽Οκτώ-  
βριον τοῦ 1874 ἔτος M. X. ἀρχίσαν Ἰωβιλαῖον δὲν εἶναι  
Ἰωβιλαῖον ἔτος, ὥς τὸ τυπικὸν τοιοῦτον. ἀλλὰ τὸ ἀντί-  
τυπον ἐκεῖνον, τὰ Χίλια ἔτη τῆς ᾽Αποκαταστάσεως  
τῶν πάντων.

# ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

Ἰδε σελ. 211, 212

Χρονολογία τοῦ τυπικοῦ Ἰωβιλαίου ἀπὸ τῆς εἰς Χαναὰν ἐξόδου : —

|                                    |       |
|------------------------------------|-------|
| Μέχρι τῆς διαίρεσεως τῆς γῆς ..... | 6 ἔτη |
| Περίοδος τῶν Κριτῶν                | 450 » |
| » τῶν Βασιλέων                     | 513 » |
| Μέχρι τῆς ἐρημώσεως                | 969 » |
| 19 Ἰωβιλαῖα, =                     | 950 » |
| ὑπόλοιπον                          | 19 »  |

Ἀπὸ τοῦ τελευταίου Ἰωβιλαίου μέχρι τῆς ἐρημώσεως, ..... 19 »

Περίοδος τῆς ἐρημώσεως καὶ Αἰχμαλωσίας πᾶντων ἐν Βαβυλῶνι ..... 70 »

Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἀποκαταστάσεως ὑπὸ τοῦ Κίρου, μέχρι 1 Μ. Χ., .... 536 »

Ἀπὸ τοῦ 1 ἔτους Μ. Χ. μέχρι τοῦ ἔτους 1875 Μ. Χ. (τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔτους ἀρχομένου τὸν Ὀκτ. τοῦ 1874)..... 1874 »

2499 ἔτη

Οὕτω, τὸ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1874 ἀρχίσαν ἔτος ἦτο τὸ 2,500ον ἔτος, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀντίτυπον εἶναι πολὺ μεγαλείτερον, ἢ ὁ τύπος 1,000 ἔτη ἀντὶ ἑν ἔτους—τὸ ἔτος 1875 (ἀρχόμενον τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1874), ἀντὶ νὰ εἶναι Ἰωβιλαῖον ἔτος, ἦτο τὸ πρῶτον τῶν 1,000 ἔτων τοῦ Ἰωβιλαίου.

ΤΥΠΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΙ ΚΑΙ ΙΒΙΔΙΑΙΑ, ΔΕΚΑ ΕΝΝΕΑ, ΕΞΗΚΟΝΘΗΣΑΝ ΕΩΣ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

ΕΝΘΑ ΕΠΑΥΞΕΝ Ο ΤΥΠΟΣ ΗΡΧΙΞΕΝ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΥΚΛΟΣ ΤΑ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΚΙΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΕΤΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΝΤΙΤΥΠΟΥ, ΤΟΥ ΙΒΙΔΑΙΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ—ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΝ ΠΑΝΤΟΝ

19 Χ 50 = 950 ἔτη

Τὸ μέγα Ἀντίτυπον — Τὸ Ἰωβιλαῖον τῆς Γῆς

50 Χ 50 = 2,500 ἔτη

|| Ἰωβιλαῖον

Καταλήγων εἰς

Εἰς Μεγάς Κυκλούς

Τοιοῦτοτρόπως βλέπομεν διὰ τὸ Ἰωβιλαῖον τῶν Ἰσραηλιτῶν οὐχὶ μόνον προεικόνιζε σαφῶς καὶ ἐντόνως τοὺς «**ΚΑΙΡΟΥΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΤΩΝ**» ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν, ἀλλ' ὅτι ἐπίσης ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ ὑποδεικνύει ἐξίσου εὐκρινῶς τὴν χρονολογίαν τῆς ἀρχῆς τοῦ Μεγάλου τῆς Γῆς Ἰωβιλαίου. Ἐὰν λοιπὸν ἀδυνατῶμεν ν' ἀποδεχθῶμεν τὰ ἀνωτέρω ἐξαγόμενα, οὐδεμίαν ἄλλην διέξοδον βλέπομεν, ἢ ν' ἀποδεχθῶμεν διὰ τὸν τύπος οὗτος παρηλθεν ἄνευ ἐκπληρώσεως, μεθ' ὅλην τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν θετικοτάτην διαβεβαίωσιν, διὰ τοῦτο ἦν ἀδύνατον— διὰ τὰ ἦτο εὐκολώτερον νὰ παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἢ νὰ παρέλθωσι χωρὶς νὰ ἀφικθῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν ἰῶτα ἢ μίᾳ κερατῇ τοῦ Νόμου (Ματθ. ε' 18.) Ἡμεῖς ἀποδεχόμεθα τὰ γεγονότα, ὡς ταῦτα θεόθεν ὑποδεικνύονται, ὅσον δὴποτε καταπληκτικὰ καὶ ἂν εἶναι τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς λογικῶς ἀνάγκη νὰ ἀρυσθῶμεν ἐξ αὐτῶν.

Ποῖα ὁμῶς εἶναι τὰ λογικὰ ἐξαγόμενα τὰ ἐκ τῶν Γραφικῶν αὐτῶν διδαγμάτων; Ἄς ἐξετάσωμεν τι ἀναγκαίως ἐπεταί ἀπὸ λογικῆς ἀπόψεως, καὶ ἴδωμεν ἀκολούθως ἐὰν ἄλλαι Γραφικαὶ μαρτυρίαι δικαιολογοῦσιν ἢ ἀναιροῦσι τὰ ἐξαγόμενα ταῦτα. Ἐν πρώτοις, συνάγομεν διὰ τὴν οἱ «Καιροὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀρχίσωσι, τότε ἐπίσης εἶναι ὁ ὠρισμένος καιρὸς τῆς παρουσίας τοῦ **ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΟΥ**. Τοῦτο εἶναι λίαν λογικὸν πόρισμα καθ' ἑαυτό, ἀλλ' ἀποβαίνει πολὺ περισσότερον ἢ πόρισμα διὰ τοῦτο προσεπικυροῦται ὑπὸ τῶν θετικῶν καὶ θεοπνεύστων λόγων τοῦ Ἀποστόλου, λέγοντος διὰ, ὅταν (οἱ ὠρισμένοι) καιροὶ τῆς ἀναψύξεως ἔλθωσιν ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου (τοῦ Ἰεχωβά),

\* Ἡ διὰ τῆς φράσεως «ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου» ὑποδηλουμένην ἰδέαν τυγχάνει κοινὴ καὶ παρ' ἡμῖν, ἦτο δὲ μᾶλλον κοινοτέρα πολὺ πρότερον ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς χώραις. Τὸ δεικνύει τὸ πρόσωπον ἦτο ἐνδεικτικὸς εἰκόνας, ἐνῶ τὸ νὰ στρέψῃ τις τὰ νῶτα πρὸς τινα ἦτο σημεῖον δυσμενείας πρὸς ἐκεῖνον. Οὕτω, περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλυσιν εἶναι γεγραμμένον, «Κατεφρονήθη ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ ἀπολοῦ ἀποστρέφει τις τὸ πρόσωπον», τ. ε'. ἤσυχνόμεθα δι' αὐτόν,

θὰ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΤΩΝ, ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν—Πράξ. γ'. 19—21.

Ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς θεοπνεύστου ταύτης διακηρύξεως καὶ μόνον, ἔχομεν σαφῆ μαρτυρίαν περὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι ὅταν ἀρχίσωσιν οἱ Καιροὶ τῆς Ἀποκατάσεως, δηλ., κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1874 Μ. Χ., ὡς καταδεικνύεται καὶ διὰ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἰωβιλαίου. Παρίσταται δ' αὐταπόδεικτον, τῷ ὄντι, διὰ τὸ Ἰωβιλαῖον, ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ πράγματα τῆς οἰκονομίας ἐκείνης, ἐθεσπίσθη «πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντηκεν» (Α. Κορινθ. ι'. 11). Ἐν πράγμα φαίνεται σαφές—ἐὰν ταῦτα δὲν ἀποβαίνωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ὠφέλειαν, ταῦτα μέχρι τοῦδε ἀπέβησαν σχεδὸν ἀλυσιτελῆ· καθότι αἱ Γραφαὶ γνωρίζουσιν ἡμῖν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὐδέποτε ἐτήρησαν τὸν τύπον τελείως καὶ δεόντως, καὶ καὶ αὐτὰ ἀκόμῃ τὰ πρῶτα δεκαεννέα Ἰωβιλαῖα. (Λευϊτ. κστ. 35). Οὗτοι, ἀναμφιβόλως, εὗρισκον ἀδύνατον σχεδὸν νὰ περιορίσωσι τὴν πρὸς τὸν πλοῦτον ἀγάπην των. Ὁ τύπος οὗτος, ὡς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ προφητεῖαι καὶ τύποι, προωρίσθη ἀναμφιβόλως ὅπως ρίπτη φῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν δικαίων, ὅταν καὶ ὅπου ἤθελεν ἀναγκαιῇ—ὅπως ὁδηγήσῃ τοὺς «πόδας» τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀνακαλέσατε ἤδη εἰς μνήμην ὃ τι κατεδείχθη ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιστροφῆς καὶ

---

καὶ δὲν ἠθέλωμεν ν' ἀναγνωρίσωμεν αὐτόν. Οὕτως, ὁ Ἰεχωβά, ἐπίσης δὲν ἠδύνατο ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἀμορτίαν, καὶ ἀπέκρυψε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν ἀμορτωλῶν. Τώρα ὁμως, ὅποτε τὸ ἀντίλυτρον ἐδόθη, ὁ Θεὸς ἀγαμέμναι νὰ ἐκδηλώσῃ μέχρι τοῦ ὀρισμένου καιροῦ τὴν ἐαυτοῦ εὐμένειαν. Τότε δὲν θέλει περιφρονῆσαι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πολιτευθῇ πρὸς αὐτούς ὡς πρὸς ἐχθρούς, στρέφων πρὸς αὐτοὺς νῶτα, ἀλλὰ θέλει ἐξαποστείλει αὐτοῖς ἀνάψυξιν, ἀνάψυχήν, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τὴν εὐνοίαν Του, καὶ θέλει ἀποστείλει τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀποκαταστάσει τῶν πάντων. Εὗρισκόμεν τὴν αὐτὴν ἰδίαν ἐν τῷ Ψαλμῷ δ' 6. Ὑψώσον ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε. Ἦδε ἐπίσης Ἀριθμ. στ. 26. Ψαλμ. π. 3, 7, 19. ριθ. 135.

ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἵνα μὴ προσκόψητε ἐν ταῦθα συνεπείᾳ τῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐπικρατουσῶν πεπλανημένων ἰδεῶν. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι, «ὥς ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὥς γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ...καὶ οὐκ ἔγνωσαν...οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. κδ' . 37—39). Ἀναμνήσθητε δ' ἐπίσης, τί ἤδη συνηγάγομεν ἐκ τῆς θεοπνεύστου διδασκαλίας—ὅτι οἱ πιστῶς ἀγρυπνοῦντες ἐπὶ τοῦ βεβαίου λόγου τῆς προφητείας, οἱ ἐπιποθοῦντες καὶ προσμένοντες τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, θὰ ὥσιν εἰς θέσιν νὰ διακρίνωσι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, ἕως οὗ φανερώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον «ἐν πυρὶ φλογὸς δίδων ἐκδίκησιν» ἐν τῷ καιρῷ τῆς μεγάλης θλίψεως. Τὸ γεγονός, λοιπόν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου δὲν τυγχάνει γνωστή, καὶ δὲν ἀνυγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ κόσμου ἐν γένει, ἥ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν, δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀληθείας ταύτης. Ὁ κόσμος οὐδεμίαν πίστιν τρέφει εἰς τὰς προφητείας, καὶ συνεπῶς οὐδὲν ἐν τῷ φωτὶ τούτων δύναται νὰ ἴδῃ. Χλιαροὶ δὲ Χριστιανοὶ (καὶ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἡ μεγάλη αὐτῶν πλειονότης) οὐδεμίαν παρέχουσι προσοχὴν εἰς «τὸν βεβαιότερον προφητικὸν λόγον»· πολλοὶ δ' ἐξ ἐκείνων οἵτινες ὁμολογοῦσιν ὅτι ἀγρυπνοῦσιν, ἀναγινώσκουσι τὰς προφητείας διὰ τῶν κεχρωματισμένων ὑέλων τῶν ἀρχαίων καὶ ἀπὸ μακροῦ περιθάλπομένων πλανῶν, καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐλεεινῶς ἐσκοτισμένους ὑπὸ τῶν προλήψεων. Πάντες οἱ τοιοῦτοι ὀφείλουσι νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸν Μέγαν Ἰατρὸν διὰ τὸ «κολλούριον» τῆς πραότητος καὶ ταπεινοφροσύνης (Ἀποκλ. γ' 18), καὶ διαπαντὸς ἀπορρίψωσι τὰς κεχρωματισμένας ὑέλους τῶν ἀνθρωπίνων παραδόσεων, ὡς καὶ τὰς ἑαυτῶν καὶ τὰς τῶν ἄλλων θεωρίας, αἵτινες δὲν συμφωνοῦσι πρὸς πᾶσαν μαρτυρίαν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' οὔτε ἡ ἄγνοια καὶ ἀπιστία, οὔτε ἡ χλιαρὰ ἀδιαφορία καὶ αἱ προλήψεις τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν ὁμολογούντων ἑαυτοὺς Χριστιανούς, θὰ ἀποβῶσι λίθοι προσκόμματος εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ, εἰς τοὺς ἐν ἀπλή παιδικῇ πίστει ἀποδε-

χομένους τὴν μαρτυρίαν τοῦ μακαρίου Αὐτοῦ Λόγου. Οἱ τοιοῦτοι δὲν δύνανται νὰ προσκόψωσιν, οὐδ' εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαιτηθῶσι. Διὰ τῆς πίστεώς των, καὶ τῆς ὁδηγίας τοῦ Θεοῦ, οἱ τοιοῦτοι θὰ κατανικήσωσι τὰ πάντα. Μὴ φοβείσθε, πολῦτιμα κειμήλια τῆς ἰδίας τοῦ Κυρίου ἐκλογῆς. Ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, καὶ χαρῆτε, γνωρίζοντες ὅτι ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν, καὶ ἡ ἐξυψώσις ὑμῶν καὶ δόξα, ἐγγίζει — Λουκ. κα'. 28 ὑβ.' 32.

Ἐὰν οἱ Καιροὶ τῆς Ἀποκαταστάσεως ἤρχισαν πράγματι κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1874 Μ. Χ., καὶ ἐὰν τότε εἶναι ἡ προθεσμία τῆς Δευτέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσίας, ἐτέρα τις λογικὴ προσδοκία ἤθελεν εἶσθαι, ὅτι οἱ ἀγρυπνοῦντες ἔδει νὰ ἴδωσι διακριτικὰς τινὰς ἐνδείξεις τοῦ ὅτι αἱ Γραφαὶ ἐξηγοῦσιν ὡς μέλλοντος νὰ εἶναι πρώτου ἔργου τῆς παρουσίας αὐτοῦ, τοῦ θεισμοῦ, δηλ., τῶν καρπῶν τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, τῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐπισυναγωγῆς τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ (ἐν νοητικῷ συνδέσμῳ καὶ πνευματικῇ κοινωνίᾳ), ἢ τοῦλάχιστον προπαρασκευαστικὰ τινὰ διαβήματα πρὸς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Ὑπαινίχθημεν ἤδη συντόμως περὶ τινων ἐκ τῶν τεκμηρίων αὐτῶν· ἀλλ' ὑπάρχουσι τόσα νὰ λεχθῶσιν ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ὥστε ἀνάγκη νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ εἰς τι ἐκ τῶν ἐπομένων κεφαλαίων. Ὁ θεισμός τῆς Ἐκκλησίας λαμβάνει πράγματι χώραν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, ὃ σίτος χωρίζεται ἤδη ἀπὸ τῶν ζιζανίων. Τὰ πράγματα δὲ τοῦ κόσμου προσαρμόζουσιν ἑαυτὰ δρομαίως πρὸς τὴν προπαρασκευὴν τῆς μονίμου ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Λυτρωτοῦ. Τὰ προλεχθέντα σημεία, κατὰ τὸν ἀκριβῆ τρόπον καὶ τάξιν τῆς προορησεώς των, καθίστανται ἐναργῶς φανερά εἰς πάντα ἀγρυπνοῦντα· ἀλλ' ἀφίνωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος — ἐπιθυμοῦντες νὰ παροσιάσωμεν ὑπὸ μελέτην καὶ ἄλλας προφητικὰς μαρτυρίας. Ἀρκετὸν κρίνομεν νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ «δρέπανον» ἐν τῷ θεισμῷ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ «θεισμῷ», εἶναι ἡ ἀλήθεια· καὶ ὅτι οἱ «ἄγγελοι», οἵτινες χειρίζονται ἤδη τὸ δρέπανον, εἶναι μαθηταὶ ἢ ἀκόλουθοι τοῦ Κυρίου, καίτοι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τόρα, ὡς τότε, ἀμν-

ὁρῶς μόνον κατανοοῦσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου ἐν τῷ ὁποίῳ εἰσὶν ἀπασχολημένοι.

#### ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΤΙΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΙΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Καίτοι αἱ προεκτεθεῖσαι μαρτυρίαι τυγχάνουσι σαφεῖς καὶ ἰσχυραί, ὥς αὐταὶ ἐξετέθησαν, παρέχονεν ἤδη προφητικὰς μαρτυρίας, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡρχίσασμεν ὑπολογίζοντες τὸν Μέγαν Κύκλον (50X50) ἀκριβῶς εἰς τὸ κατάλληλον αὐτοῦ σημεῖον. Ὁ Οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ ἐγνώριζε τὸν φόβον καὶ τρόμον μεθ' ὧν ἡ πίστις ἡμῶν ἠθέληεν ἐπιληφθῇ τῶν μεγίστων καὶ τιμίων αὐτῶν ἐπαγγελιῶν, καὶ ἐπομένως ἐδιπλασίασεν τὴν ἤδη ἰσχυρὰν ἄλυσιν τῶν μαρτυριῶν, τὴν ἐν τῷ Νόμῳ, δι' ἐπιπροσθέτων μαρτυριῶν μέσῳ τῶν προφητῶν. Ὁ δὲ ἀγαπητὸς ἡμῶν Ἀντρωτὴς καὶ Κύριος, ὅστις ἐγχειρίζει ἡμῖν τὴν ἄλυσιν ταύτην, καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ ὁποίου ἡ μαρτυρία αὕτη καταδεικνύει ἡμῖν, προσερχόμενος εἰς ἡμᾶς κατὰ τὰ χαράγματα τῆς Χιλιετοῦς Ἡμέρας, φαίνεται λέγων ἡμῖν, ὥς ποτε ἔλεγεν εἰς τὸν Πέτρον (Ματθ. ιδ' . 25—32) «Ὁμολόπιστε, εἰς τὶ ἐδίστασας». Μάθε δι' εἶμαι πνεῦμα, μὴ ὧν πλέον ὁρατὸς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὄρασιν. Οὕτως ἐγὼ ἀποκαλύπτω ἑμαντὸν διὰ τοῦ λύχνου τοῦ Λόγου εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας σου, ἵνα, καθ' ὃν χρόνον ἐν ταῖς ἐπερχομέναις ἡμέραις θὰ περιπατῶ ἐπὶ τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης τῆς ἀπαραμίλλου τοῦ κόσμου θλίψεως, μὴ φοβηθῇς, ἀλλὰ «θαρρῇς». Ἐνθυμούμενος ὅτι ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβοῦ.

Ἡ ἀληθῶς θαναμασία προφητικὴ αὕτη ἐπιβεβαίωσις, εἰς τὴν μελέτην τῆς ὁποίας προβαίνομεν ἤδη, ἔκειτο κεκρυμμένη ἐν τῇ ἀπλότητί της μέχρις οὗ ἡ κατανόησις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ τύπου τοῦ Ἰωβιλαίου, ὥς ἀνωτέρω ἐξετέθη, παρέσχεν αὐτῇ σημασίαν.

Τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη τὰ συνήθως μνημονευόμενα ὥς ἐβδομηκονταετὴς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσία, ὀρίζονται Γραφικῶς τὰ «ἐβδομήκοντα ἔτη τῆς ἐρημώσεως τῆς γῆς». Τὴν ἐρήμωσιν ταύτην ὁ Θεὸς προεῖπε διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου ὥς ἐξῆς: «Καὶ πᾶσα αὕτη ἡ γῆ θέλει εἶναι εἰς ἐρήμωσιν. . . καὶ θέλουσι δουλευσεὶ τὸν

Βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος ἐβδομήκοντα ἔτη» (Ἱερμ. κε. 11)· «Οὕτω λέγει Κύριος, ὅτι ἀφοῦ πληρωθῶσιν ἐβδομήκοντα ἔτη ἐν Βαβυλῶνι, θέλω ἐπισκεφθῆ ὑμᾶς, καὶ θέλω ἐκτελέσει πρὸς ὑμᾶς τὸν λόγον τὸν ἀγαθόν, νὰ ἐπαναφέρω ὑμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον». (Ἱερμ. κθ. 10) Ἐν δὲ τῷ Β. Χρονικ. λστ. 17—21 ἀναγράφεται ἡ ἐκπλήρωσις τῆς προφητείας ταύτης· ὁ λόγος δὲ δι' ὃν ἦσαν ἀκριβῶς ἐβδομήκοντα ἔτη, καὶ διὰ τὴν ἡ ἡρηνυῶθη τελείως, ἐκτίθεται ὡς ἐξῆς: «Καὶ ὁ Κύριος ἔφερεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Βασιλέα τῶν Χαλδαίων, [τὸν Ναβουχοδονόσορα Βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος],... καὶ τοὺς ἐκφυγόντας τὴν μάχαιραν μετῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα, ὅπου ἦσαν δούλοι εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς Βασιλείας τῶν Περσῶν· διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὁ διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως οὗ ἡ γῆ χαρῇ τὰ θάββατα αὐτῆς· διότι ΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΕΡΗΜΩΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ ΕΦΥΛΑΤΤΕ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ἕως οὗ συμπληρωθῶσιν ἐβδομήκοντα (70) ἔτη.

Ἐκ τούτων βλέπομεν ὅτι ὁ Ἰσραὴλ εἶχεν ἀποτύχει νὰ τηρήσῃ θεόντως τὰ Σαββαταῖα ἔτη, πρῶτα τῶν ὁποίων ἦσαν τὰ Ἰωβιλαῖα. Ὁ θεσμὸς οὗτος ἦν βεβαίως αὐστηρὰ δοκιμασία τῆς εἰς τὸν Οὐράνιον Βασιλέα ὑπακοῆς λαοῦ τόσοι ἀξιοσημειώτως φιλαργύρου, ὅστις διατάσσεται δι' αὐτοῦ νὰ ἀφίνη τὴν γῆν νὰ ἀναπανθῇ, νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τοὺς πρῶτους αὐτῶν ἰδιοκτητίας γαίας ἀποκτηθείσας, καὶ ἐπὶ ἔτη κατεχομένης, καὶ ἐπαναδίδῃ εἰς τοὺς δούλους τὴν ἐλευθερίαν των—ὅταν ἰδίως ληφθῇ ὑπ' ὅπιν ὅτι ἡ τοιαύτη ὑποταγὴ διετάσσεται ἀπλῶς, καὶ δὲν ἐπεβάλλετο διὰ τῆς βίας. Ὁ Θεὸς εἶχε προγνώρισει αὐτοῖς διὰ τοῦ Μωϋσέως, ὅτι ἐὰν ἡπείθουν εἰς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ὡς ἔθνος ἀνέλαβον ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσωσιν, ἤθελε τιμωρῆσαι αὐτοὺς διὰ τοῦτο. Ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ λέγει αὐτοῖς περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἑπτὰ καιρῶν ὑπὸ τὴν Ἑθνικὴν κυριαρχίαν, λέγει αὐτοῖς ἐπίσης ὅτι ἐὰν ἤθελον ἀμελήσει τὴν τήρησιν τῶν Σαββαταίων ἑτῶν, ἤθελε τιμωρῆσαι αὐτοὺς διὰ τοῦτο ἐρημύωνων τὴν γῆν αὐτῶν. (Εἶναι δὲ γεγονὸς, ὅτι τὰ ἐβδομήκοντα

ἐπὶ τῆς ἐρημώσεως ὑπῆρξαν ἐπίσης ἡ ἀρχὴ τῶν Ἑπτά Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, ὡς ἤδη ἀπεδείχθη). Ἡ ἀπειλὴ αὕτη τοῦ Κυρίου ἀναγινώσκει ὡς ἐξῆς: « Ἡ γῆ σας θέλει μένει ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις Σας θέλουσιν εἶσθαι ἔρημοι. Τότε ἡ γῆ θέλει ἀπολαύσει τὰ Σάββατα αὐτῆς καθ' ὅλον τὸν καιρὸν ὅσον αὕτη μείνῃ ἔρημος, καὶ σεῖς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν σας.....Διότι δὲν ἀνεπαύετο εἰς τὰ Σάββατά σας, ὅτε κατωκεῖτε ἐπ' αὐτῆς—Λευϊτ. κατ. 34, 35, 43.

Ὁ Θεὸς ἠνέχθη ἐπὶ τινὰ καιρὸν τὴν ἡμικάρδιον καὶ κατ' ἐπιφάνειαν ὑπακοήν των, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀπεμάκρυνεν αὐτοὺς ὁλοσχερῶς ἀπὸ τῆς γῆς, ἀποστείλας αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ καταστήσας αὐτὴν ἔρημον, ἄνευ οὐδενὸς κατοίκου, καὶ ἀπέδωκεν αὐτῇ οὕτω τὸν πλῆθρον ἀριθμῶν τῶν Ἰωβιλαίων ἐτῶν αὐτῆς—ὅχι μόνον δι' ὅσα ἐκ τούτων εἶχον οὗτοι τηρήσει ἀτελῶς, ἀλλ' ἐπίσης δι' ὁλόκληρον τὸν μέλλοντα ἀριθμὸν ὅστις ἤθελε παρέλθῃ, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τούτου διατάξεις του, μέχρι τοῦ ἀντιτύπου Ἰωβιλαίου τῆς Ἀποκαταστάσεως ἢ τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν τυπικῶν Ἰωβιλαίων, τῶν προορισθέντων νὰ προσηγηθῶσι τοῦ ἀντιτύπου, ἀποδεικνύεται οὕτως ὅτι εἶναι ἐβδομήκοντα, ἐφοδιαζόμενα ἐντεῦθεν καὶ δι' ἑτέρου τινὸς ἐπιπροσθέτου μέσου ὅπως ὑπολογίσωμεν τὸν καιρὸν καθ' ὃν τὸ ἀντίτυπον πρέπει νὰ ἀρχίσῃ. Ὁ ὑπολογισμὸς δὲ τῶν προφητικῶν αὐτῶν δεδομένων περὶ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἰωβιλαίων εἶναι λίαν ἀπλοῦς καὶ εὐκόλος, καὶ, ὡς θὰ ἡδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν, τὰ ἐκ τούτου ἀποτελέσματα συμφωνοῦσιν ἀκριβῶς πρὸς τὰ ἤδη κτηθέντα διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ὑπολογίζειν, τῆς ἐν τῷ νόμῳ παρεχομένης.

Τοῦ ὀλικοῦ λοιπὸν ἀριθμοῦ τῶν Ἰωβιλαίων ὄντος ἐβδομήκοντα, καὶ δέκα ἐννέα ἐξ αὐτῶν τηρηθέντων κατὰ ἡμικάρδιον, ἀτελεῖ τινα τρόπον, παρὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸ τῆς ἐρημώσεως, ἔπεται ὅτι τὰ ὑπολοιπόμενα πενήτηκοντα καὶ ἑν (70—19=51) ἐνδεικνύουσι τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ τελευταίου Ἰωβιλαίου, τὸ ὅποιον ὁ Ἰσραὴλ ἐτήρησεν ἀτελῶς, μέχρι τοῦ μεγάλου ἀντιτύπου. Πλὴν, σημειώσατε ἐνταῦθα διαφορὰν τινα

ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀριθμήσεως. Κατὰ τὸν ἐν τῷ Νόμῳ ὑπολογισμόν ἡριθμήσαμεν τοὺς μέλλοντας ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς παρελθόντας κύκλους τῶν τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα ἔτων ἐπιπροσθέτοντες καὶ τὸ πεντηκοστὸν ὡς τὸ ἔτος τοῦ Ἰωβιλαίου· καθότι ὁ Νόμος δεικνύει τὰ πράγματα ὡς ἤθελον εἶσθαι ἐὰν ὁ Ἰσραὴλ συνεμορφοῦτο πρὸς τὸν νόμον, καὶ ἐνήργει θεόντως. Ἡ προφητεία ὁμως ἀναγράφει τὰ γεγονότα ἀκριβῶς ὡς ταῦτα μέλλουσι νὰ λάβωσι χώραν. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἤδη ἐξετάζομεν τὴν προφητικὴν διακήρυξιν, καὶ ἐπομένως ὀφείλομεν νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς κύκλους αὐτοὺς ὡς οὗτοι ἐξελίχθησαν—κύκλους ἐκ τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα ἔτων, ἀνευ Ἰωβιλαίων· διότι ὁ Ἰσραὴλ οὐδὲν Ἰωβιλαῖον ἐτήρησε μετὰ τὸ δέκατον ἑννατον αὐτῶν τοιοῦτον. Οἱ πρῶτοι δέκα ἑννέα κύκλοι εἶχον Ἰωβιλαῖα ἑτῆ, ἀλλ' οἱ μετὰ ταῦτα πενήκοντα καὶ εἰς οὐδὲν εἶχον· συνεπῶς δεόν νὰ ὑπολογίσωμεν πενήκοντα καὶ ἓνα κύκλον ἐκ τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα ἔτων ἕκαστον, ἧτοι 2,499 ἔτη ( $49 \times 51 = 2499$ ), ἀπὸ τοῦ τελευταίου τυπικοῦ Ἰωβιλαίου τοῦ τηρηθέντος ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν μέχρι τοῦ ἀντιτύπου. Ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος, καίτοι καθ' ὁλοκληρίαν διάφορος τῶν λοιπῶν, καταλήγει ἐπακριβῶς ὡς κατεδείχθη διὰ τῆς ἐν τῷ Νόμῳ μεθόδου τῆς καταριθμήσεως, ἣν προηγουμένως ἐθεωρήσαμεν—εἰς τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1874 Μ. Χ.

Εκθέσωμεν ἤδη τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπόδειξιν ὑπὸ διάφορον μορφήν, καὶ πρὸς ὠφέλειάν τινων, ὡς ἀκολούθως. — Ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῶν Ἰωβιλαίων κύκλων τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς προδιέταξεν εἶναι κύκλοι ἑβδομήκοντα, ὡς ἀπεδείχθη διὰ τῶν σαφῶν σχετικῶν δηλώσεων τῶν ἀφορωσῶν τοὺς λόγους τῆς ἐβδομυκονταετοῦς ἐρηνιώσεως τῆς γῆς τῶν. Εἰς τὰ ἑβδομήκοντα ταῦτα Ἰωβιλαῖα ἐμπεριλαμβάνονται καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐτήρησεν ὁ Ἰσραὴλ κατὰ ἀνεπαρκῆ ἢ ἀτελεῆ τινα τρόπον, καὶ τὰ ὁποῖα εἶδομεν ὅτι ταῦτα ἦσαν ἐν ὅλῳ δέκα ἑννέα, ὡς ἐπίσης ὅλοι οἱ μετὰ ταῦτα κύκλοι, μέχρι τοῦ ἀντιτύπου. Θὰ ὑπολογίσωμεν ἤδη πάντας τοὺς κύκλους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς εἰς τὴν Χαναὰν εἰσόδου, καὶ ἴδωμεν ποῦ οὗτοι τελειώνουσιν.

|                                                                    |           |
|--------------------------------------------------------------------|-----------|
| 19 Κύκλοι, προστιθεμένων καὶ τῶν Ἰωβιλαίων<br>(ἐκ 50 ἐτῶν ἕκαστος) | = 950 ἔτη |
| 51 Κύκλοι ἄνευ Ἰωβιλαίων, (ἐκ 49 ἐτῶν ἕκα-<br>στος)                | = 2499 »  |
| 70 Κύκλοι, ἐπομένως, καλύπτουσι περίοδον ἐκ 3449 ἐτῶν.             |           |

Ἡ περίοδος αὕτη, ἀπὸ τῆς εἰς Χαναὰν εἰσόδου τοῦ Ἰσραὴλ ὑπολογιζομένη, καταλήγει, ὡς καὶ ἡ προηγηθεῖσα, εἰς τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1874 Μ. Χ., ὡς ἐξῆς:—

|                                                                         |        |
|-------------------------------------------------------------------------|--------|
| Ἀπὸ τῆς Εἰσόδου εἰς Χαναὰν μέχρι τῆς διατρέ-<br>σεως τῆς γῆς, . . . . . | 6 ἔτη  |
| Περίοδος τῶν Κριτῶν μέχρι Σαουλ τοῦ Βασιλέως, . . . . .                 | 450 »  |
| Περίοδος τῶν Βασιλέων, . . . . .                                        | 513 »  |
| Περίοδος τῆς ἐρημώσεως. . . . .                                         | 70 »   |
| Ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως μέχρι τοῦ 1 ἔτους Μ. Χ. . . . .                       | 536 »  |
| Ὅλκός ἀριθμὸς ἐτῶν πρὸ τῆς Χρονολογίας τοῦ<br>1 Μ. Χ. . . . .           | 1575 » |

Τὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω ἐκ 3,449 ἐτῶν περιόδου προσθετέα ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1 Μ. Χ., εἶναι 1874 πλήρη ἔτη, τὰ ὅποια τελειώνουσι τὸν Ὀκτώβριον (Ἰουδαϊκ. Χρο-  
νολογία) τοῦ . . . . . 1874 »

Ἡ περίοδος ὅθεν τῶν 70 κύκλων, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἰωβιλαίου συστή-  
ματος, ἐπὶ τῇ εἰς Χαναὰν εἰσόδῳ, μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀντιτύπου, τοῦ Μεγάλου Ἰωβιλαίου, ἢ τῶν Καιρῶν τῆς Ἀποκαταστάσεως, κατὰ  
Ὀκτώβριον, 1874 Μ. Χ. . . . . 3449 ἔτη

Τὸ λογικὸν ἐκ τούτων συμπέρασμα, ἐὰν τὰ ζητήματα ταῦτα γέινωσιν ἀποδεκτὰ ὡς θεόθεν διατεταγμένα, ἐξάγεται εὐχε-  
ρῶς. Ἐὰν δὲ ταῦτα δὲν ὠρίσθησαν παρὰ Θεοῦ, πόθεν προ-  
ήλθον; Ἡμεῖς δὲν θέτομεν ταῦτα εἰς τὸν θεόπνευστον Δό-  
γον: ἡμεῖς τὰ εὐρίσκομεν ἀπλῶς ἐν αὐτῷ ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ  
ἀπλότητι καὶ τελειότητι, καὶ ὡς πᾶσα ἡ λοιπὴ πολύτιμος καὶ  
πλουσία τροφὴ τῆς Ἀποθήκης, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος δίδει

# ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ

## ΠΙΝΑΞ

Ἴδε σελ. 222.

|                            |       |
|----------------------------|-------|
| Ἀπὸ τῆς εἰς Χαναὰν εἰσόδου |       |
| μέχρι τῆς διαιρέσεως       |       |
| τῆς γῆς .....              | 6 ἔτη |
| Περίοδος τῶν Κριτῶν        | 450 > |
| » τῶν Βασιλέων             | 513 > |
| Μέχρι τῆς ἐρημώσεως        | 969 > |
| 19 Ἰωβιλαῖα, =             | 950 > |
|                            | 19 >  |

Οὕτω τὸ τελευταῖον αὐτῶν  
Ἰωβιλαῖον ἐτηρήθη 19 ἔτη πρὸ  
τῆς ἐρημώσεως.

### Ἡ ΑΠΟ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ἸΩΒΙ- ΛΑΙΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

|                                             |          |
|---------------------------------------------|----------|
| Πρὸ τῆς «ἐρημώσεως», ὡς ἀ-<br>νωτέρω, ..... | 19 ἔτη.  |
| Ἔτη ἐρημώσεως.....                          | 70 >     |
| Ἀπὸ τῆς ἐπὶ Κόρου ἐ-<br>πιστροφῆς μέχρι τοῦ |          |
| 1 Μ. Χ.....                                 | 536 >    |
| Ἔτη ἀπὸ τοῦ 1 Μ.Χ.                          |          |
| μέχρι τοῦ 1874 Μ.                           |          |
| Χ., Ὁκτωβρ. 10,                             |          |
| (τὸ τέλος τοῦ ἔτους                         |          |
| — Ἰουδ. χρονολ.).. 1874 >                   |          |
|                                             | 2499 ἔτη |

51 κύκλοι (ἄνευ Ἰωβιλαίων)  
ὡς πράγματι ἐξελήχθησαν καὶ  
ἀναφέρονται ἐν τῇ προφητείᾳ,  
ἐκ 49 εἰῶν ἕκαστος=2499 ἔτη.  
Ἦτοι, ἐν συνόλῳ ἔτη ἀπὸ τῆς  
εἰς Χαναὰν εἰσόδου μέχρις Ὁ-  
κτωβρ. τοῦ 1874=3449 ἔτη.  
Ἡ περίοδος τῶν 19 κύκλων  
καὶ Ἰωβιλαίων (950 ἔτη), καὶ  
51 κύκλοι μόνοι, ἄνευ Ἰωβι-  
λαίων (2499 ἔτη)=3449 ἔτη.

Εἰς τὰ 950 ἔτη, ΚΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΤΗΡΗΘΗ ΤΟ ἸΩΒΙΛΑΙΟΝ, ΠΡΟΒΟΛΟΜΕΝΑ ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ 2499 ΕΤΗ = 3449 ΕΤΗ.  
ΜΠΣ ΕΙΝΑΙ Ἡ ΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΕΥΣΤΥΓΙΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΙΚΟΥ ἸΩΒΙΛΑΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΥ-  
ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ἸΩΒΙΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ, ΤΑΜ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΝΤΩΝ—ΚΑΤΑ ΟΥΣΤΕΡΕΙΟΝ ΤΟΥ 1874 Μ.Χ.

19 X 50 = 950 ἔτη

51 X 49 = 2,499 ἔτη

ΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΤΟΥ ἸΩΒΙΛΑΙΟΥ—ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ

Κύκλοι μετὰ Ἰωβιλαίων  
διελθὼς τηρηθέντες,  
ἀέκω ἐν νῦν.

Κύκλοι ἐξ 7 X 7 = 49 εἰῶν ἕκαστος.  
μετὰ τὴν ἐρήμωσιν τῆς Γῆς,  
ὥστε οὐδὲν Ἰωβιλαῖον ἐτηρήθη,  
Πενήκοντα εἰς.

ἡμῖν κατὰ τὴν αὐτοῦ υπόσχεσιν (Λουκ. β. 37), καὶ αὕτη εἶναι θρησκευτικὴ «στερεὰ τροφή» — μὴ οὔσα εἰδικῶς προωρισμένη διὰ «νήπια ἐν Χριστῷ», ἀλλὰ διὰ τοὺς μᾶλλον ἀνεπτυγμένους, τοὺς «ἔχοντας τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα» (Ἐβρ. ε'. 14) ὅπως διακρίνωσι καὶ ἐκτιμήσωσι τὴν τροφήν ταύτην τὴν «ἐν καταλλήλῳ καιρῷ» χορηγουμένην. Ἐὰν ταῦτα δὲν εἶναι παρὰ Θεοῦ διατεταγμένα, καὶ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἀποβλέποντα, ποία εἶναι ἡ ἐξήγησις αὐτῶν, καὶ πρὸς τί τὰ ἐξαγόμενα τῶν δύο αὐτῶν ἀποδείξεων, τῶν ἐξισουμένων καὶ ἐπιβεβαιουσῶν ἀλλήλας τόσον τελείως; Ὅπως πείσης σεαυτόν, ἀγαγῶστα, περὶ τῆς θείας αὐτῶν διατάξεως, σημείωσον ὅτι ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τόπῳ ἢ τρόπῳ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι τὰ ἐβδομήκοντα ταῦτα ἐτη τῶν σαββάτων ἐν τῇ ἐρημώσει τῆς γῆς, πρὸς τὸν (50 × 50) κύκλον τοῦ Μεγάλου Ἰωβιλαίου. Δοκίμασον αὐτά. Βασάνισον αὐτά. Ὑπόθετε εἴτε λάθος, ἢ μετὰθεσιν ἐνός ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ τηρηθέντων δεκαεννέα Ἰωβιλαίων: Ὑπόθετε ὅτι δέκα ὀκτὼ (ἐν ὀλιγώτερον) ἢ εἴκοσι (ἐν περισσώτερον) παρήλθον πρὶν ἀρχίσῃ ἡ ἐβδουμνηκονταετὴς ἐρήμωσις. Ὑπολόγισον, καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι αἱ δύο αὗται γραμμαὶ τῆς μαρτυρίας, αἵτινες τόσον τελείως ἐνοῦνται πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὸ 1875 (ἀρχόμενον κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1874 Μ. Χ.) εἶναι ἡ χρονολογία τῶν Καιρῶν τῆς Ἀποκαταστάσεως, καὶ ἐπομένως ἡ χρονολογία, ἀπὸ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ὅτι οἱ οὐρανοὶ δὲν «δέχονται» (Πράξ. γ'. 21), δὲν κρατοῦσι πλέον τὸν Κύριον ἡμῶν, τὸν Μέγαν Ἀποκαταστάτην, κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν, ἄνευ παραβιάσεως ἑαυτῶν, τῆς χρονολογίας, καὶ τῶν λοιπῶν προφητειῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐξετάσωμεν.

Ἐὰν αἱ χρονολογικαὶ αὗται προφητεῖαι διδάσκουσί τι, τοῦτο εἶναι ὅτι τὸ Μέγα Ἰωβιλαῖον, οἱ Καιροὶ τῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, ἤρξατο, καὶ ὅτι ἤδη εὐρισκόμεθα εἰς τὴν αὐγὴν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὡς ἐπίσης εἰς τὸν «θερισμόν» τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου — οἱ ὅποιοι αἰῶνες διασταυροῦσιν ἀλλήλους διὰ τεσσαράκοντα ἐτῶν — τῆς «ἡμέρας τῆς ὀργῆς». Διατελοῦμεν ἤδη ἐπὶ τριάκοντα καὶ τρία ἐτη ἐν τῇ

τεσσαρακονταετὶ ἡμέρα τῆς ὁργῆς· αἱ δὲ διὰ τὸν ἐπικείμενον ἀγῶνα προπαρασκευαὶ προχωροῦσι γοργῶς. Τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ τὰ ἔτη, ἐν τῇ ἐνεστώσῃ ροπῇ τῶν πραγμάτων, ἐπαρκοῦσι πελείως διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν πάντων τῶν γεγραμμένων.

Μηδεὶς τῶν ἀναγνώστων τοῦ παρόντος τόμου ἂς σπεύσῃ νὰ συμπεράνῃ ὅτι οὐδὲν τεκμήριον ἢ μαρτυρία περὶ Ἀποκατάσεως φαίνεται περὶ ἡμῶν, οὐδ' ὅτι ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης δὲν χρυσώνει ἤδη τὰς σκοπιάς τῶν πύργων τῆς Σιών, καὶ δὲν φωτίζει τὸν κόσμον. Ὡς ἀναλογισθῇ ἅπ' ἐναντίας ὅτι διατελοῦμεν σήμερον ἐν ἡμέρᾳ καθ' ἣν τὰ κεκρυμμένα καθίστανται φανερά· καὶ ἂς ἐνθυμηθῇ ὅτι τὸ πρῶτον ἔργον τῆς Ἀποκαταστάσεως εἶναι κυρίως ἡ κατάρσις τοῦ παλαιοῦ καὶ παρηκμακόςτος οἰκοδομήματος, ὅπερ κατέχει τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ καταλάβῃ τὸ νέον τοιοῦτον. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι καὶ τοῦ μᾶλλον συμπαθοῦντος ἱατροῦ τὸ πρῶτον ἔργον εἶναι συχνάκις νὰ διανόξῃ τὰς πληγὰς, νὰ καθαρίσῃ καὶ ἐκτελέσῃ ἐγχειρίσεις, κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀσθενοῦς, ὅπως ἐπιτελέσῃ πληρὴς ἔργον θεραπείας. Ὅτι ἡ τοιαύτη ἐργασία προξενεῖ τότε πόνους, καὶ σπανίως ἐκτιμᾶται κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς, περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις. Οὕτω λοιπὸν συμβαίνει καὶ μὲ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου Ἱατροῦ, τοῦ Ἀποκαταστάτου καὶ Ζωοδότου· Αὐτὸς πληγώνει διὰ νὰ θεραπεύσῃ, αἱ δὲ θλίψεις καὶ συνιάσεις (κοσκινίσματα), ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ, εἶναι αἱ ἀναγκαῖαι μόνον σχάσεις καὶ καθάρσεις, καὶ ἀποτελοῦσι σπουδαῖόν τι μέρος τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως.

Ἐν τῷ τύπῳ, ἡ Σάλπιγξ τοῦ Ἰωβιλαίου ὥφειλε νὰ ἡχῇ ὅταν θὰ ἤρχιζε τὸ Ἰωβιλαῖον ἔτος, ὅπως διακηρύξῃ ἐλευθερίαν δι' ὅλης τῆς γῆς, πρὸς πάντας τοὺς κατοίκους αὐτῆς (Λευϊτ. κε'. 10). Τὸ ἀντίτυπον εἰσάγεται διὰ τῆς ἡχώσεως τῶν (συμβολικῶν) «Ἐπὶ Σαλπίγγων», τῆς «Σάλπιγγος τοῦ Θεοῦ», τῆς «Ἐσχάτης Σάλπιγγος». Αὕτη εἶναι ὄντως ἡ μεγάλη Σάλπιγξ· αὕτη ἐξαγγέλλει ἐλευθερίαν πρὸς πάντα δέσμιον· ἐνῷ δὲ κατ' ἀρχὰς αὕτη σημαίνει τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ κατάργησιν πολλῶν ἀξιώσεων καὶ προνομίων, καὶ καιρὸν γενικῆς ἀναστατώσεως καὶ ἀνατροπῆς συνηθειῶν, ἑξέων, κλπ.,

ἡ πλήρης αὐτῆς σημασία, ὁπότε θέλει δοθῶς ἐκτιμηθῇ, ἔσται αὐαγγέλια χαρᾶς μεγάλης, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ.

Ἐν τῇ πρώτῃ ταραχῇ, πᾶς ὁ ἀκούων τὴν Σάλπιγγα τοῦ Ἰωβιλαίου τῆς νέας οἰκονομίας ἐκπλήσσειται ἐντόνως ἐκ τινος τῶν διαφόρων αὐτοῦ χαρακτηρηων καὶ μόνον, καὶ εἰς οὐδένα ἄλλον παρέχει προσοχήν. Ὁ εἰς βλέπει τὴν ἀνάγκην κυβερνητικῶν μεταρρυθμίσεων, καὶ ἐγείρει φωνὴν ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῶν ἐν ἐνεργείᾳ σιραιῶν, καὶ τῶν πρὸς συντήρησίν των καταθλιπτικῶν φόρων. Ἐτερος ἀπαιτεῖ τὴν κατάργησιν τῆς τιτλούχου ἀριστοκρατίας, καὶ τὴν ἐκτίμησιν παντός ἀνθρώπου ἐκ τῶν διαφόρων αὐτοῦ προσόντων. Ἄλλοι κραυγάζουσιν ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς γαιοκτημοσύνης, καὶ ἀπαιτοῦσιν ὅπως ἡ κατοχὴ τῶν γαιῶν δεόν νὰ εἴναι ὡς ἐν ἀρχῇ, συμφῶνως πρὸς τὰς ἀνάγκας, τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν πρὸς χρησιμοποίησιν αὐτῆς προθυμίαν ἐκάστου. Ἄλλοι ἐγείρουν φωνὴν διὰ μεταρρυθμίσεις ἀφορώσας τὴν χρῆσιν τῶν ποτῶν καὶ διὰ ἀπαγορευτικῶν καὶ ἄλλων νόμων, διὰ Ἑταιριῶν ἀποστολὴν αὐταῖς τιθεμένων τὴν τήρησιν τοῦ Νόμου καὶ τῆς Τάξεως, ἐπιδιώκουσι ν' ἀναχαίτισωσι τὸ μέγα ἐκ τούτων κακόν, καὶ ἀρχίζουν νὰ περιστέλλωσιν ἐκείνους, οἵτινες, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ χρήματος, παγιδεύουσιν, αἰχμαλωτίζουν καὶ καταστρέφουσι τοὺς ὁμοίους των, καὶ οἵτινες, ἐμπήγοντες τοὺς ὁδόντας καὶ ὄνυχάς των εἰς τὰς ἀσθενείας αὐτῶν, ἐννοοῦσι νὰ παχύνωνται καὶ ἐντρυφῶσιν εἰς τὸ αἷμά των. Ἄλλοι ἰδρύουσι Φιλανθρωπικὰς Ἑταιρείας, καὶ Ἑταιρείας κατὰ τῆς ὁμότητος καὶ ἀγριότητος, ὅπως περιστέλλωσι τοὺς δυναμένους ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των νὰ βλάπτωσι τοὺς ἀνισχύρους καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐξαρτωμένους. Ἄλλοι σχηματίζουν Ἑταιρείας πρὸς καταστολὴν τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ἐξαχρείουσης φιλολογίας. Ἄλλοι συγκροτοῦσιν Ἑταιρείας Ἀντινοθευτικὰς, ὅπως ἐπιβλέπωσι τὴν νόθενσιν τῶν τροφῶν, ἐκπομπεύωσι δὲ, καταδιώκωσι ποινικῶς καὶ τιμωρῶσι τοὺς χάριν μεγαλειτέρων κερδῶν νοθεύοντάς τὰ τρόφιμα, καὶ καθιστῶντες ταῦτα ἐπιβλαβῇ εἰς τὴν ὑγίειαν. Νόμοι δὲ ψηφίζονται πρὸς προστασίαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑγείας τῶν λαῶν.

Οἱ μεταλλουργοὶ ἀνάγκη νὰ ἔχωσι καθαρὸν ἀέρα. ἀδιάφορον πόσον ἤθελε στοιχίσει τὸ μέτρον τοῦτο· ἀνάγκη ἐπίσης νὰ ἔχωσι διπλοῦν τρόπον ἐκφυγῆς ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς. Ἐργατικοὶ ἄνθρωποι, ἀνίκανοι νὰ βοηθήσωσιν ἑαυτούς, ἢ ἐκλέξωσι μέρος δι' ἐργασίαν, ἐπιμελοῦνται ἤδη ὑπὸ τῶν δημοσίων νόμων. Οὗτοι δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ πληρῶνῳνται διὰ τὸν ἐργοδότην ἢ εἶναι εὐαρεστηθῇ, καὶ διὰ χρεωστικῶν ὁμολόγων, διότι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὅπως πληρῶνῳνται τοῦλάχιστον κατὰ δεκαπενθήμεριαν, καὶ τοῖς μετρητοῖς. Οὐδ' ἐπιτρεπεται νὰ συνωσιζῶνται πλέον εἰς οἰκοδομήματα ἔνθα, ἐν περιστάσει πυρκαϊᾶς, θὰ ἦσαν ἐκτεθειμένοι εἰς κίνδυνον νὰ καῶσι ζῶντες, ἢ νὰ μείνωσιν ἀνάπηροι ἐπὶ ζωῆς συνεπείᾳ πηδήματος· διότι τὰ «κατὰ πυρκαϊᾶς προφυλακτικὰ μέτρα» εἰσι καταναγκαστικά· δι' οἷονδήποτε δὲ θάνατον ἢ σωματικὴν βλάβην ὀφειλομένην εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ ἐργοδότην, ὁ τοιοῦτος λογίζεται ὑπεύθυνος, καὶ τιμωρεῖται εἴτε διὰ προστίμον, ἢ διὰ φυλακίσεως. Τὰ πλούσια δὲ σωματεῖα, ἢ α' Ἐταιρεῖαι αἱ ἔχουσαι ἰδιοκλήτους σιδηροδρόμους, ἢ ἀτμοπλοῖκός γραμμὰς, ὑποχρεοῦνται νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων, τόσον τῶν πτωχῶν ὅσον καὶ τῶν πλουσίων. Αἱ μεταρρυθμίσεις αὗται εἰσιν ἀποτελέσματα τῆς ἀφυπνίσεως τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῆς σάλπιγγος τοῦ Ἰωβιλαίου, τῆς σάλπιγγος τῆς γνώσεως καὶ ἐλευθερίας, καὶ οὐδόλως ὀφείλονται εἰς καθαρὰν φιланθρωπίαν ἐκ μέρους τῶν μᾶλλον εὐπορουσῶν τάξεων. Διότι, καίτοι πάντες οἱ ἐν ταῖς εὐπορούσαις αὐταῖς τάξεσι φιλάνθρωποι, καὶ ἰδίως ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἀγαπῶσι τὴν δικαιοσύνην, δύνανται νὰ χαίρωσι, καὶ χαίρωσι, διὰ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς τῶν μεταρρυθμίσεων, ἄλλοι, οἱ καὶ πλειοψηφοῦντες, ἐνδίδουσι μετὰ λύπης καὶ ἐξ ἀνάγκης· εἶναι ἀληθές ὅτι τοιοῦτοι νόμοι καὶ τοιαῦται διατάξεις δὲν ἐτελειοποιήθησαν εἰσέτι, οὐδὲ ἐγένοντο ἀκόμη παγκόσμιοι· ἀλλ' αἱ ἀνωτέρω σημειωθείσαι ἀρχαὶ χαροποιοῦσι τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ παρέχουσιν ἀπόδειξιν τοῦ τί δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ἐν τῇ ἐξυψώσει τῶν ταπεινῶν καὶ μικρῶν, καὶ τῇ ἐξουθενώσει τῶν ὑπερηφάνων, διὰ τὸν οἱ κανονισμοὶ τοῦ Ἰωβιλαίου τεθῶσιν ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ. Πάντα ταῦτά εἰσο

μέρη τῆς περὶ μεταρρυνμίσεων συγκινήσεως, ἥτις εἰσάγει τὸ Μέγα τῆς Γῆς Ἰωβιλαϊόν. Καίτοι δὲ πολλὰ μέχρι τοῦδε ἀπητήθησαν, καὶ πολλὰ βαθμηδὸν ἔχουσι παραχωρηθῆ εἰς πολλοὺς λαούς, πάσης σχεδὸν πεπολιτισμένης χώρας τῆς γῆς, ἐν τούτοις οἱ βασιλεῖς, αὐτοκράτορες καὶ βασίλισσαι, τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν, Ἐκκλησιαστικῶν καὶ οἰκονομικῶν συστημάτων, δὲν θὰ ὑποκύνωσιν εἰς τὴν μεγάλην ἐξισωτικὴν ἐνέργειαν τοῦ αἰῶνος τούτου τοῦ Ἰωβιλαίου, ἢ τῆς Ἀποκαταστάσεως, ἄνευ μεγάλου καὶ σφοδροῦ τινος ἀγῶνος, ὅσον αἱ Γραφαὶ ὑποδεικνύουσιν ἀκριβῶς ὡς ἐπικείμενον, καὶ ὁ ὁποῖος, καίτοι δριμύς, εἶναι ἀναπόφευκτος, καὶ θέλει ἀπεργασθῇ τελικὸν ἀγαθόν.

Τὸ πνεῦμα τῆς «ἐλευθερίας ἐφ' ὅλης τῆς γῆς» ἐνίοτε ἐπεκτείνεται πράγματι μέχρι τῶν ἄκρων, μέχρι παραλόγου σημείου ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν θερμοκεφάλων· καὶ μ' ὅλον τοῦτο, ταῦτα πάντα εἶναι ἀποτελέσματα τῆς ἀφυπνίσσεως τῆς σάλπιγγος, ταῦτα πάντα ἀποτελοῦσι μέρος τῆς μεγάλης καὶ ἀναποφεύκτου διεγέρσεως τοῦ Ἰωβιλαίου, ἀφορμὴν ἔχοντα τὴν ἀμάθειαν καὶ καταδυνάστευσιν τοῦ παρελθόντος. Οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς «τοῦ μικροῦ ποιμνίου» τοῦ Κυρίου εἶναι τελείως καὶ ὁρθῶς πεπληροφορημένος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέγα στάδιον τῆς Ἀποκαταστάσεως. Οὐτοὶ βλέπουσι τὰς μικροτέρας μεταβολάς, τὴν διενθέτησιν τῶν μικροτέρων ὑποθέσεων τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ βλέπουσιν ἐπίσης ὅτι ἀπὸ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀπόψεως δύναται νὰ ὁραθῇ, εἰμὴ ἐξ ἀπόψεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ—ὅτι ὁ μέγας τύραννος, ἡ Ἀμαρτία, μέλλει ν' ἀποστερηθῇ τῆς δυνάμεώς της, ὅτι τὸ μέγα δεσμοτήριον τοῦ Θανάτου μέλλει νὰ ἀνοιχθῇ, καὶ ἐλευθερία δωρηθῇ εἰς ἕαστον δεσμώτην, — σσημασμένη διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ αἵροντος τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, τοῦ μεγάλου Αντρωτοῦ καὶ Ἀποκαταστάτου. Χαρὰς εὐαγγέλια θέλουσιν εἶσθαι πράγματι ταῦτα εἰς πάντα τὸν λαόν, οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς ζῶντας, ἀλλ' ἐπίσης, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἐν τοῖς μνημείοις κειμένους. Πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἰωβιλαίου πᾶσα ἀνθρωπίνη ὑπαρξὶς δεόν νὰ καταστῇ τελείως

ἐλευθέρα, δέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἀνθρώπου κατάστασιν, τὴν «λίαν καλήν», λαμβάνουσα πάλιν διὰ τοῦ Χριστοῦ πᾶν ὃ τι ἀπωλέσθη ἐν τῷ Ἀδάμ.

## ΤΟ ΙΩΒΙΛΑΙΟΝ

Σαλπίζατε ὁμοῦ,  
Υἱοὶ Θεοῦ ὑμεῖς,  
Κηρύξατε παντοῦ  
Μέχρι περάτων γῆς·  
Ἰωβιλαῖον ἔτος νῦν  
Ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν γῆν.

Ὅσοι ἐχάσατε  
Τὴν εὐτυχίαν Σας·  
Ἴδου ἐγγίζει νῦν  
Ἡ σωτηρία Σας·  
Ἰωβιλαῖον ἔτος νῦν  
Ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν γῆν.

Τὸν Τοῦ Θεοῦ Ἀμνὸν  
Δοξάσατε νῦν σεῖς,  
Ὅς πάντων τῶν ἐθνῶν  
Εἶναι ὁ Λυτρωτής.  
Ἰωβιλαῖον ἔτος νῦν  
Ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν γῆν.

Ἡ σάλπιγξ ὡς ἤχῃ,  
Στὸν θρόνον ἅς ἐλθῇ  
Πᾶσα πιστὴ ψυχὴ,  
Ὅπως εὐλογηθῇ·  
Ἰωβιλαῖον ἔτος νῦν  
Ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν γῆν·

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

### ΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ

Ὁ Ἰουδαϊκὸς αἰὼν τύπος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος.— Ἀξιοσημείωτος ἀντιστοιχία μεταξὺ τῶν δύο οἰκονομιῶν.— Ἐν τούτοις αἴτται εἶδιν ὅλως διακεκριμέναι ἀλλήλων.— Ἰπεροχὴ τῆς Χριστιανικῆς οἰκονομίας, τοῦ ἀντιτύπου.— Ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ἀντιπαραβαλλόμενος πρὸς τὸν πνευματικὸν Ἰσραὴλ.— Αἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι παραλληλίσαι ἐξεταζόμεναι.— Χρονολογικαὶ παραλληλίσαι εἰδικώτερον ἐξεταζόμεναι.— Ἡ περίοδος τῆς πρὸς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ εὐνοίας.— Χρόνος τῆς ἀποκοπῆς αὐτῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης εὐνοίας.— Ἡ περίοδος τῆς δυσμενείας ἀποδεικνυσμένη ἐκ τῶν προφητειῶν ὡς οὐδα ἰσὴ πρὸς τὴν περίοδον τῆς εὐνοίας.— Ἀποστολικὴ μαρτυρία ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ περίοδος τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ δυσμενείας εἶναι ἡ περίοδος διὰ τὴν ἄνω κλήσιν τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραὴλ.— Ἡ διάρκεια τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος ἀποδεικνυμένη οὕτως ἐμμέσως πλὴν εὐκρινῶς.— Ἡ σύμφωνία τῆς Γραφικῆς χρονολογίας, τῆς ἐκ τοῦ τύπου τοῦ Ἰωδιλαίου μαρτυρίας, τῶν καιρῶν τῶν ἔθνων, καὶ ἄλλων προφητειῶν μετὰ τῶν μαθημάτων τῶν ἀρνημένων ἐκ τῶν παραλληλίων τούτων, εἶναι ἀναντίρρητος, περὶτικὴ καὶ ἱκανοποιούσα.

*Εἰς προηγούμενα κεφάλαια ἀνέφερομεν περὶ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ ἡ τοῦ Θεοῦ πολιτεία πρὸς τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος ὑπεῖχε τυπικὸν χαρακτῆρα· ὅλγοι δμως ἔχουσιν ἐπαρκῆ καὶ ἀληθῆ ἀντίληψιν τῆς γενικότητος τοῦ ἐν λόγῳ γεγονότος. Πλείστοι θναμφιβόλως ἔχουσι παρατηρήσει διὸ οἱ ἀπόστολοι, ἰδιαίτερος δ' ὁ Παῦλος, ἐν ταῖς πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν νοουθεσίαις αὐτοῦ, ποιεῖται συχνάκις μνείαν ἐκπληκτικῶν τινων χαρακτηριστικῶν περὶ τύπων καὶ ἀντιτύπων ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ καὶ Χριστιανικῇ οἰκονομίᾳ. Συντονωτέρα δμως προσοχὴ ἐπὶ τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἀποστόλου θέλει καταδείξει δι, ὅχι μόνον χρησιμοποιεῖ οὗτος ὡς παραδείγματα περιστα-*

τικά τινα ἅπερ ἀρύεται ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς οἰκονομίας, ἀλλ' οὐκ, ἐν τῇ ἐξόχῳ αὐτοῦ διαλεκτικῇ, (μὴ λαμβάνων καθ' ὁλοκληρίαν ὑπ' ὅψιν «τὰς παραδόσεις τῶν πρεσβυτέρων», αἵτινες δὲν ἀπετέλουν ποσῶς μέρος τοῦ συστήματος ἐκείνου) ὀνομάζει τὸ Ἰουδαϊκὸν σύστημα ὡς παρὰ Θεοῦ ἰδρυθέν, καὶ ἀποδεικνύει οὐκ, καθ' ὅσας αὐτοῦ τὰς ἐπὶ ὤψεις, ἦτο τύπος τῆς τότε ἀρχομένης Χριστιανικῆς οἰκονομίας, καθορίζων οὕτω σαφῶς τὴν πορείαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ καταδεικνύων ἐπίσης τὸ ἔνδοξον αὐτῆς ἔργον κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα.

Πολλοὶ ὑποθέτουν ὅτι οἱ δύο αἰῶνες, Ἰουδαϊκὸς καὶ Χριστιανικὸς, εἰσι πράγματι εἰς καὶ μόνος, καὶ οὗτος ὁ Θεὸς ἐξηκολούθησεν ἐκλέγων τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο εἶναι σοβαρὰ πλάνη, ἣτις ἐπισκοπεῖ καὶ κωλύει τὴν ὁρθὴν καὶ καθαράν ἀντίληψιν πολλῶν ἀληθειῶν. Ὁ Ἰησοῦς ἦν ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ πρόδρομος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἣτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ (Ἐφεσ. ε' 23. Κολοσ. α' 24)· συνεπῶς οὐδεὶς προηγῆθαι αὐτοῦ ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν τις προηγείτο αὐτοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν θὰ ἠδύνατο πρεπόντως νὰ ὀνομασθῇ πρόδρομος. Ἡ «ἄνω κλήσις» ὅπως γείνομεν συνδυαζόντες καὶ τέλος συγκληρονόμοι μετ' αὐτοῦ, δὲν ἐγένετο γνωστὴ εἰς ἄλλους αἰῶνας (Ἐφεσ. γ' 2, 5, 6.) Ἀγαθοὶ ἄνδρες οἵτινες ἔζησαν καὶ ἀπέθανον πρὸ τῆς ἐμπράκτου πληρωμῆς τοῦ δι' ἡμᾶς ἀντιλήπτου διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος, οὐδὲν ἐγνώριζον περ ταύτης τῆς «ἄνω κλήσεως». Καὶ ἐπειδὴ τὰ ὁῶρα καὶ αἱ κλήσεις τοῦ Θεοῦ εἰσιν παρ' ἀξίαν χάριτες, οὐδεμίαν ἀδικίαν προσεγένετο εἰς τοὺς τῶν παρελθόντων αἰώνων, διὰ τῆς μὴ προσφορᾶς τῆς ἰδίας χάριτος καὶ πρὸς αὐτούς. Ἡ τε κλήσις καὶ χάρις ἡ γενομένη πρὸς τοὺς τῶν παρελθόντων αἰώνων, ὡς αὐταὶ μέλλουσιν ἐπίσης νὰ γείνωσι πρὸς τοὺς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἦσαν δι' ἐπιγίους τιμὰς, ἐπίγειον δόξαν, καὶ αἰωνίαν ζωὴν ὡς εἰς γῆνα (ἀνθρώπινα) ὄντα. Ἐνῶ ἡ κλήσις καὶ χάρις τοῦ αἰῶνος τοῦ εὐαγγελίου εἰσὶν εἰς οὐρανίους τιμὰς καὶ δόξαν, εἰς μεταβολὴν φύσεως ἀπὸ ἀνθρωπίνης εἰς θείαν, καὶ εἰς δύναμιν τιμὴν καὶ ἐξουσίαν ἐν οὐρα-

νῶ καὶ ἐπὶ γῆς, ὡς συγκληρονόμοι καὶ συνεργάται μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἡ οὕτω καλουμένη Ἐκκλησία, ἡ χωριζομένη ἀπὸ τοῦ κόσμου, καὶ ἀναπτυσσομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρόντος αἰῶνος, μέλλει νὰ χρησιμοποιηθῇ κατὰ τὸν ἐπερχόμενον αἰῶνα ὡς ὄργανον τοῦ Ἰεχωβά διὰ τὴν πλήρη ἐκπλήρωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σχεδίου τῶν αἰώνων — σχεδίου τὸ ὁποῖον ἐμπερικλείει τὰ συμφέροντα οὐ μόνον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐν οὐρανῷ τε καὶ ἐπὶ γῆς κτισμάτων — θαυμαστικὰ ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας γενομένηαι προετοιμασίαι διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτῶν καὶ διδασκαλίαν. Οὐχὶ δ' ὀλιγώτερον θαυμαστὴ ὑπῆρξεν ἡ μέριμνα μεθ' ἧς, οἱ κληθέντες οὗτοι ὅπως γείνωσι κληρονόμοι τῆς θείας δόξης, ἐπαιδαγωγήθησαν, ἐπαιδεύθησαν, ὠδηγήθησαν καὶ ἐπροστατεύθησαν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον, διὰ μέσου τῆς μακρᾶς, δυσχεροῦς καὶ στενῆς ὁδοῦ, τῆς διανοιγείσης τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ Προδρόμου αὐτῶν, εἰς τὰ ἔχνη τοῦ ὁποίου οὗτοι παραγγέλλονται νὰ βαδίζωσι — κατὰ τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον Αὐτὸς ἀφῆκεν — Δ. Πέτρ. β'. 21.

Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδαπάνησε τὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη τῆς διακονίας αὐτοῦ ἐκλέγων ἐκ τοῦ Ἰσραήλ, παιδαγωγῶν καὶ διδασκων τοὺς ὀλίγους μαθητάς, οἵτινες ἔμελλον νὰ ἀποτελέσωσι τὸν πυρῆνα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὅποταν δ' ἐπρόκειτο ν' ἀφήσῃ αὐτοὺς μόνους ἐν τῷ κόσμῳ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐπαγγελίαν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος, ἤθελεν ὠδηγήσει τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ἀναγγελλεῖ εἰς αὐτοὺς τὰ ἐρχόμενα, καὶ ἐπαναφέρει ἐκ νέου εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν ὅτι αὐτὸς εἶχε διδάξει εἰς αὐτοὺς — καὶ ἡ ὁποία ὑπόσχεσις ἤρχισεν ἐπαληθεύουσα κατὰ τὴν Πεντηκοστήν.

Εἶναι δ' ἐπίσης γεγραμμένον ὅτι οἱ ἄγγελοι εἶναι πάντες λειτουργικὰ πνεύματα, ἀποστελλόμενα εἰς ὑπηρεσίαν τῶν κληρονόμων αὐτῶν τῆς μεγάλης σωτηρίας (Ἑβρ. α'. 14), καὶ ὅτι ἡ εἰδικὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν μέριμνα ἐξασκεῖται ὑπὲρ αὐτῶν μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. (Ματθ. κη'. 20.) Πάντα τὰ παρὰ τῶν Ἀποστόλων γεγραμμένα ἀπεργάζονται

πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν κόσμον, ὥς πολλοὶ φαίνονται φρονοῦντες. Ταῦτα δὲ βρῖθουσι εἰδικῶν νοουθεσιῶν, ἐνθαρρύνσεων καὶ προτροπῶν, χρησίμων μόνον εἰς τοὺς ἁγίους ἐκείνους, οἵτινες, διαρκοῦντος τοῦ παρόντος αἵωνος, βαδίζουσιν ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ. Ἡ δὲ ἀποκάλυψις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν μετὰ τὴν εἰς τὴν δόξαν εἰσοδόν του, ἀπέστειλε καὶ ἐσήμαινε [ἐσημαίνει — ἀνεκοίνωσεν ἐν σημείοις, συμβόλοις. κλπ.,] εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, διὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἰωάννου (Ἀποκλ. α', 1). Γνωρίζεται δ' ἡμῖν ὡσαύτως ὅτι, αἱ πάσαι παρὰ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος δοθεῖσαι προφητεῖαι, ἐδόθησαν, οὐχὶ δι' αὐτοὺς, οὐδὲ δι' ἄλλους τῶν ἡμερῶν καὶ τοῦ αἵματος αὐτῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν καθοδηγίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. — Α'. Πέτρ. α'. 12.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ προτινέμεθα ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ὁλόκληρον τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος, καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα ἐκείνον, ἐχρησιμοποιήθη ἐκ ἀγνοίας αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν διέυθυνσιν τοῦ Θεοῦ, ὅπως προμηθεύσῃ διὰ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν τυπικὴν τινα ἄποψιν τοῦ ὅλου σχεδίου τῆς σωτηρίας ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας, ὡς ἀκριβῶς εἶδομεν τὰ Ἰωβιλαῖα αὐτοῦ καταδεικνύοντα τὴν τελικὴν τοῦ σχεδίου συμπλήρωσιν διὰ τῆς ἐβλογίας πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς. Μῆσφ δὲ τῆς ἐκ μέρους ἡμῶν ἀντιλήσεως ἐκ τῆς ἀποθήκης ταύτης τῆς ἀληθείας, τῆς τόσον ἀφθόγως καὶ εἰδικῶς ἐφοδιασθείσης διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τρέφει καὶ ὁδηγεῖ ἡμᾶς βαθμιαίως εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, καὶ τόσον ταχύτερον ὅσον ἡ τοιαύτη γνῶσις καθίσταται δι' ἡμᾶς ἀναγκαία. Ἀπὸ τῆς μεγάλης δὲ ταύτης ἀποθήκης ὁ Θεὸς προμηθεύει ἤδη πολλὰ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ φωτός καὶ τῆς ἀναγκαιότητος τροφῆς κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν τοῦ «θερισμοῦ» εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ αἵωνος. Ἀποῦ δὲ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ μέριμνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διὰ τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ἀφθονος προμήθεια ὑπὲρ πάντα ἄλλον λαόν, κατὰ τε τοὺς παρελθόντας καὶ μέλλοντας αἵωνας. ὅποσον σπουδαία ἐν τῇ ἐκτὸς μῆσει Αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ γνῶσις αὕτη, καὶ πόσον

προθύμως καὶ διακαῶς ὀφείλομεν ἡμεῖς νὰ ὠφεληθῶμεν ἐξ αὐτῆς.

Καίτοι δὲ δὲν μέλλομεν νὰ εἰσέλθωμεν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ καὶ τόμῳ εἰς λεπτομερεῖ ἑξέτασιν τῶν τυπικῶν ἀπόψεων τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ πολιτείας τοῦ Θεοῦ, ὡς αὐταὶ ἐκτίθενται ἐν τῇ Σκηνῇ, τῷ Ναῷ ταῖς τελεταῖς, θυσίαις, κλπ., ἐφιστῶμεν ἐν τούτοις τὴν προσοχὴν ἐπὶ τινων ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων καὶ κυριωτέρων ὑποτυπώσεων τῆς μεταξὺ Ἰουδαϊκῆς καὶ Χριστιανικῆς οἰκονομίας ἀντιστοιχίας, ὡς τύπου καὶ ἀντιτύπου· διότι πάντα ὅσα ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία δοκιμάζει ἐμπράκτως διὰ πείρας καὶ ἐκπληροῖ, πάντα ταῦτα τὰ προεικόνισε καὶ προδιετύπωσε ἡ Ἰουδαϊκὴ Ἐκκλησία. Πολλὰ δὲ τῶν ἀντιστοιχῶν αὐτῶν ἀπόψεων εἰσι παράλληλοι, οὐχὶ μόνον κατὰ τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἐπίσης κατὰ τὸν σχετικὸν χρόνον τῶν συμβάντων. Καὶ εἰς αὐτὴν εἰσέτι τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἰστορίαν, καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἰστορίαν πολλῶν ἀτόμων ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ἀπαντῶμεν ἀντιστοιχίας ἀναγεγραμμένας ἐν ταῖς Γραφαῖς. Νοήμονες Χριστιανοὶ ἔχουσιν ἤδη πρὸ πολλοῦ παρατηρήσει τινὸς ἐξ αὐτῶν, ἄλλαι δὲ ἔχουσιν ἐντελῶς παραμεληθῇ. Τούτου ἕνεκα μεγαλοπρεπῆς καὶ γόνιμος ἀγρὸς σκέψεως καὶ μελέτης διανοίγεται ἐνώπιον ἡμῶν.

Ὁ Παῦλος ὁρίζει τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἐκκλησίαν «Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα», τὴν δὲ Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν «Ὁ Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ» (Α. Κορινθ. ι'. 18. Γαλατ. στ'. 16) Δυνάμεθα ὁθεν νὰ ὁρίσωμεν αὐτὰς καταλλήλως Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα καὶ Πνευματικὸν Ἰσραὴλ. Τὸ ὑπέρτερον ἐπίπεδον τοῦ πνευματικοῦ οἴκου ὑποδεικνύεται ὡσαύτως παρὰ τοῦ Ἀποστολόου, ὅποτεν οὗτος περιγράφει τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ὡς οἶκον [οἰκογένειαν] δούλων, καὶ τὸν Πνευματικὸν Ἰσραὴλ ὡς οἶκον υἱῶν. (Ἑβρ. γ'. 5, 6. Ρωμ. η'. 14.) Ὁ κατὰ σάρκα οἶκος ἦσαν οἱ τετιμημένοι δοῦλοι τοῦ πνευματικοῦ οἴκου κατὰ διαφόρους τρόπους, ἀλλὰ κυρίως καθ' ὅ,τι οὗτοι, ἐν ἀγνοίᾳ των, ὑπὸ τὴν θείαν διεύθυνσιν, ἐπρομήθευσαν διὰ τῶν πράξεων αὐτῶν ζωηρὰς παραστατικὰς εἰκόνας πνευματικῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα, μελετώμενα καὶ ἀξιούμενα προ-

σοχῆς, θὰ ἀποβῶσι πρὸς μεγάλην εὐλογίαν καὶ φωτισμὸν τοῦ οἴκου τῶν νιῶν.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρξεν πάντοτε εἰς κατ' ὄνομα Ἰσραὴλ, καὶ ἕτερος Ἰσραὴλ πραγματικός, καίτοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀμφοτέρω οὔτοι ἐφαίνοντο ὡς εἰς, τοῦ τε ὀνομαστικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ μὴ διακρινομένων σαφῶς μέχρι τέλους τοῦ καιροῦ τοῦ θερисμοῦ τῶν ἰδιαιτέρων αἰώνων ἐκάστου, ὁπότε, ἡ διὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ὥρισμένη καὶ εἰς φῶς φερομένη ἀλήθεια ἐπιτελεῖ τὸν χωρισμὸν, καὶ καθιστᾷ φανερόν τίνες εἰσὶν ἐκ τοῦ πραγματικοῦ καὶ τίνες ἐκ τοῦ ἀπλῶς ὀνομαστικοῦ Ἰσραὴλ. Περὶ τοῦ κατὰ σάρκα οἴκου ὁ Παῦλος λέγει: «Οὐ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ [τοῦ κατ' ὄνομα] οὔτοι Ἰσραὴλ». (Ρωμ. θ'. 6). αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν ἀνεγνώρισε τὸ αὐτὸ γεγονὸς ὁπότε εἶπε περὶ τοῦ Ναθαναὴλ, «Ἴδε ἄλκωθ' Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι», ὡς ἐπίσης ὁπότε, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ, διεχώρισε τὸν πραγματικὸν ἀπὸ τὸν ὀνομαστικὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὠνόμασε τὸν μὲν πρῶτον πολῦτιμον σῖτον, τὸν δὲ δεύτερον ἀπλοὺν ἄχυρον—καίτοι, ἐν συγκρίσει, ὁ σῖτος ἦτο μόνον μία δράξ, τὸ δὲ ἄχυρον διελάμβανε σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Καθ' ὁμοίαν τινὰ ἀναλογίαν, καὶ ὑπὸ παρομοίαν μεταφορικὴν εἰκόνα, ὑποδεικνύονται τὰ ὀνόματι μόνον καὶ τὰ πραγματικὰ μέλη τοῦ Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ δὲ χωρισμὸς αὐτῶν, ἐπίσης, ἐπιτελεῖται ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ—εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Τότε μόνον ὁ σῖτος—μικρὸς τις ἀριθμὸς συγκριτικῶς, «μικρόν τι πείμνιον»—θέλει ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ κατ' ὄνομα πνευματικοῦ Ἰσραὴλ, ἐνῷ ἡ μεγάλη πλειονότης, ὄντες μᾶλλον ζιζάνια, καὶ οὐχὶ πραγματικὸς σῖτος, θέλουσιν ἀπορριφθῇ ὡς ἀνάξιοι τῆς ἀρχικῆς χάριτος εἰς ἣν ἐκλήθησαν, καὶ δὲν θὰ λογαριασθῶσι μετὰ τῶν πολυτίμων τοῦ Κυρίου—Ρωμ. θ'. 27, 1α'. 5. Λουκ. 1β'. 32, Ματθ. γ'. 12. 1γ'. 24—40.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ κατὰ σάρκα οἴκου ἦτο ὁ Ἰακώβ, ὁ ἐπονομασθεὶς Ἰσραὴλ (ἀρχων, ἢ ἰσχυρὸς Θεοῦ)· ὁ διὰ τῶν δώδεκα αὐτοῦ νιῶν ἰδρύσας τὸν οἶκον ὅστις ἔφερε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὸν

Οἶκον Ἰακώβ, τὸν Οἶκον Ἰσραήλ. Ὁμοίως καὶ διὰ τὸν Πνευματικὸν οἶκον: ὁ ἰδρυτὴς αὐτοῦ, ὁ Χριστὸς, ἔδρυσεν αὐτὸν διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων· καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὁμοίως φέρει τὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτοῦ. — Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου, ὁ Θεὸς ἐκάλεσε πρῶτον τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ· ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως χάριτος, καὶ ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς πραγματοποιήσεως, ὁ Πνευματικὸς Ἰσραήλ ἔρχεται πρῶτος. (Λουκ. ιγ'. 30). Αἱ Γραφαὶ ὀρίζουσιν εὐκρινῶς τοὺς δύο τούτους οἴκους Ἰσραήλ ὡς ὄντας τὸ σαρκικὸν σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ καὶ τὸ Πνευματικὸν σπέρμα τοῦ Ἰεχωβά — τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς, τοῦ Ὁποίου ὁ Ἀβραάμ ἦν τύπος.

Μερικοὶ τυφλώττουσι πρὸς σπουδαίας ἀληθείας ὑποθέτοντες ὅτι ἡ φράσις «οἱ δύο οἶκοι τοῦ Ἰσραήλ» ἀναφέρεται εἰς τὰς δύο διαιρέσεις τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, μετὰ τὸ σχίσμα τὸ ἐπισυνβὰν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ Σολομῶντος, τοῦ Ροβοάμ. Ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῇ μόνον εἰς τοὺς τοιούτους ὅτι διὰ τὴν εἰς τὴν Παλαιστίνην ἐπάνοδόν των, μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν των, πάντες οἱ Ἰσραηλῖται ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν, αἵτινες διετέλουν τότε αἰχμάλωτοι ἀνὰ πᾶσαν τὴν παγκόσμιον ἐπικράτειαν τῆς Μηδο-Περσίας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Συρίας ἢ Βαβυλωνίας, ἀφέθησαν ἐλεύθεροι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γῆν ἐὰν ἤθελον. (Ἑσδρ. α'. 1—4). Πλεῖστοι πιστοὶ Ἰσραηλῖται, ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν, οἵτινες ἐξετίμων τὸς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἁγίαν γῆν καὶ ἁγίαν πόλιν ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, ἐπέστρεψαν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα, ἡ πρωτεύουσα φυλὴ, εἰς ἣν ἐναπέκειτο τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, καὶ εἰς τὴν ἑδαφικὴν περιφέρειαν τῆς ὁμοίας ἔκειτο ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ κυρία πόλις, ἔλοβε φυσικῶς τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν αὐτῆς· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκείνην ἐκ Βαβυλῶνος, ὁ Ἰσραήλ δὲν ἦτο πλέον ἔθνος διηρημένον, ἀλλὰ κατῴκουν ὁμοῦ ὡς τὸ πρῶτον, ὡς εἰς λαός, καὶ ἦσαν γνωστοὶ διὰ τοῦ ἐνὸς ἀρχικοῦ ὀνόματος, Ἰσραήλ. — Ἰδε Νεεμ. ια'. 1, 20. Ἑσδρ. β'. 70.

Τοῦτο ἐκτίθεται ἐντιμωτέρον ἐντὶ τῇ Καινῇ Διαθήκῃ. Ὁ Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραήλ

ὡς περὶ ἑνὸς λαοῦ. Ὁ Παῦλος λέγει δι' ὃ Ἰσραὴλ ἐζήτησε, πλὴν δὲν ἐπέτυχε, καὶ δι' αὐτοῦ «ὑπόλοιπόν τι» μόνον εὐρέθη ἄξιον (Ρωμ. ι'. 1—3. θ'. 27, ια'. 5—12, 20—25 Πράξ. κατ'. 7). Ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν δι' αὐτοῦ «ἀπεστάλη εἰς [πάντα] τὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ [ἐνὸς] οἴκου Ἰσραὴλ»· οἷον δὲ δὲν ἤθελε νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μεταβῶσιν ὅπως ἀναζητήσωσιν αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης (Ματθ. ι'. 5, 6. ιε'. 24), τοῦτο μαρτυρεῖ δι' οἱ ἐν Παλαιστίνῃ ζῶντες ἀντεπροσώπουν πάντα Ἰσραὴλ. Ὁ Πέτρος, ἐπίσης, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ὡς περὶ ἑνὸς οἴκου· ἐν τῇ προσφωνήσῃ του δὲ πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔλεγε· «Γινωσκέτω οὖν πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, κλπ. Καὶ, ἐπίσης, ὁ Ἰάκωβος ὁμιλεῖ περὶ τῶν δώδεκα φυλῶν ὡς περὶ ἑνὸς λαοῦ. (Πράξ. β'. 36. Ἰάκωβ. α'. 1). Πολλοὶ ἐξ ὧν τῶν φυλῶν κατῴκουν ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ πολλοὶ πάλιν ἐξ ὧν τῶν φυλῶν κατῴκουν μεταξὺ τῶν περικειμένων ἐθνῶν. Οὕτως, ὁ Παῦλος συνήνησεν καὶ ὠμίλησεν πρὸς Ἰσραηλίτας ἐκ πᾶσαν πόλιν σχεδὸν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ οὗτοι ἀνεγνωρίζοντο πάντοτε ὡς ἓν ἔθνος, τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραὴλ ὄντος τοῦ μόνου ἄλλου Ἰσραὴλ.

Ὁ Θεὸς ἔκαμεν εἰδικὰς διαθήκας ἢ ἐπαγγελίας πρὸς ἀμφοτέρους αὐτοὺς τοὺς οἴκους Ἰσραὴλ. Αἱ πρὸς τὸν κατὰ σάρκα οἶκον ἐπαγγελίαι ἦσαν πᾶσαι γνήϊναι· ἐνῷ αἱ πρὸς τὸν πνευματικὸν οἶκον τοιαῦται εἰσι πᾶσαι οὐρῶναι. Μ' ὅλον δι' αὐτὰς αἱ πρὸς τὸν κατὰ σάρκα οἶκον ἐπαγγελίαι ἦσαν (καὶ εἶναι εἰσέτι) μεγάλα καὶ πολίτιμοι, αἱ πρὸς τὸν πνευματικὸν οἶκον ἐπαγγελίαι χαρακτηρίζονται ὡς «κρείττονες ἐπαγγελίαι» καὶ «τίμια καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα». (Ἐβρ'. γ'. 6. Β'. Πέτρ. α'. 4). Πρὸς τὸν κατὰ σάρκα οἶκον ἐλέχθη: «Ἐὰν τῶντι ὑπακούσῃτε τὴν φωνήν μου, καὶ φυλάξῃτε τὴν διαθήκην μου, θέλετε εἶσθαι εἰς ἐμὲ ὁ ἐκλεκτὸς ἀπὸ πάντων τῶν λαῶν· διδοί μοι ἰδική μου εἶναι πᾶσα ἡ γῆ· καὶ σεῖς θέλετε εἶσθαι εἰς ἐμὲ βασιλεῖον ἱεράτευμα, καὶ ἔθνος ἅγιον». Καίτοι δὲ πᾶς ὁ Ἰσραὴλ ἀπήντησεν καὶ εἶπε, «Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος θέλομεν πράξει» (Ἐξοδ. ιθ'. 5—8), ἀκολουθῶντες δὲ παρέλειψαν νὰ τηρήσωσι τὴν διαθήκην αὐτῶν, ἐντούτοις

οἱ πιστοὶ ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἐλλικρινῶς προσεπάθησαν ἐν τῇ ἑαυτῶν ἀδυναμίᾳ νὰ φυλάξωσιν αὐτήν, θέλουσιν εἰσθαι κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα «ἄρχοντες ἐφ' ὅλης τῆς γῆς», μέλη τῆς γῆϊνης φάσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. — Ἴδε Τόμ. Κεφ. ΙΔ'

Πρὸς τὸν πνευματικὸν ὅμως οἶκον, ἀφ' ἐτέρου, λέγεται: «Ὑμεῖς οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας \* εὐπροσδέκτους Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. . . . ὑμεῖς [ἐστε] γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς, οἱ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ ΛΑΟΣ ΘΕΟΥ—Α'. Πέτρ. β. 5, 9, 10.

Ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ εἶχε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ χειροποιήτιόν τινα σκηνήν, ἣτις ἦτο τύπος αὐτῆς τε καθ' ἑαυτήν καὶ πᾶσαι αἱ ἐν αὐτῇ διατάξεις λατρείας (Ἐβρ. θ'. 1, 2, 9, 10). Ἀλλ' ὁ Πνευματικὸς Ἰσραὴλ ἔχει τὴν ἀληθινὴν [τὴν ἀντίτυπον] Σκηνήν, ἣν ἐπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐχὶ ἀνθρώπος» (Ἐβρ. η'. 2). Διὰ τὰς λατρείας τῆς τυπικῆς Σκηνῆς εἶχε διορισθῇ τυπικὸν ἱερατεῖον, τοῦ ὁποῖου κεφαλὴ ἦτο ὁ Ἀαρὼν, καὶ τὸ ὁποῖον προσέφερε τυπικὰς θυσίας διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ τυπικοῦ λαοῦ, καὶ ἐπετέλει τυπικόν τινα καθαρισμόν, ἢ δικαίωσιν, καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἡ ἀντιτυπικὴ Σκηνὴ ἔχει ὁμοίως τὸ ἑαυτῆς ἱερατεῖον, τὸ ὁποῖον προσφέρει κρείττονας θυσίας (Ἐβρ. θ'. 23), αἵτινες καταργοῦσι πρᾶγματι καὶ διαπαντὸς τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Τοῦ ἱερατείου δὲ τούτου ἀρχιερεὺς εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς — Ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας [ἡ τάξεως] ἡμῶν — τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ. οἱ ὑπ' αὐτὸν ἱερεῖς. Τὸ ἱερατεῖον τοῦτο δὲν ἀποτελεῖται ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ὀνοματικῆς Ἐκκλησίας—ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθοῦς τοιαύτης, τῶν πιστῶν

\* Ἡ λέξις πνευματικὰς πρὸ τῆς λ. θυσίας ἐν τῷ κειμένῳ (ἐδ. δ) παραλείπεται ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ Ἑλληνικῷ χειρογράφῳ—τῷ Σιναϊτικῷ. Ἡ ὀρθότης τῆς τοιαύτης παραλείψεως εἶναι πασιφανὴς ὅτιαν ἀναλογισθῶμεν ὅτι δὲν θυσιάζονται πνευματικὰ πρᾶγματα, ἀλλὰ γῆϊνα ἢ ἀσθράωπινα προνόμια, δικαιώματα, κλπ.

ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἵτινες ἀκολουθοῦσιν εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Μεγάλου ἡμῶν Ἀρχιερέως ἐν τῇ θυσίᾳ.

Ἐτερός τις ἀξιοσημείωτος χαρακτήρ τῆς τοιοῦτης ἀντιστοιχίας, ὡς τύπου καὶ ἀντιτύπου, καὶ ὅστις εἶνε περίβλεπτος ἐν ταῖς Γραφαῖς, εἶναι ὅτι ἀμφότεροι οἱ οἶκοι Ἰσραὴλ (ὅτε σαρκικὸς καὶ ὁ πνευματικὸς) μετεφέρθησαν αἰχμάλωτοι εἰς Βαβυλῶνα. Τοῦτο θέλει καταδειχθῇ σαφέστερον ὁπότεν εἰς ἐν ἐκ τῶν ἐπομένων κεφαλαίων θέλωμεν πραγματευθῇ περὶ τῆς «Βαβυλῶνος τῆς Μεγάλης, τῆς Μητρὸς τῶν Πορνῶν». (Ἀποκλ. ιζ' . 5, 6.) Ἐνταῦθα σημειοῦμεν ἀπλῶς τὴν τοιαύτην ἀντιστοιχίαν. Ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ἤχθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν πραγματικὴν Βαβυλῶνα, ἣτις ἦτο ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου· ἐνῶ ἐν τῷ αἰῶνι τοῦ Εὐαγγελίου ἡ μυστηριώδης ἡ μεταφορικὴ Βαβυλὼν, ἣτις ἀπήγαγεν αἰχμάλωτον τὸν Πνευματικὸν Ἰσραὴλ, παρίσταται ὡς καθημένη ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους ποταμοῦ Εὐφράτου. Ἐν τῷ τύπῳ, τὰ χρυσὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ μετεφέρθησαν καὶ ἐβεβηλώθησαν ὑπὸ τῆς κατὰ γράμμα Βαβυλῶνος· ἐν τῷ ἀντιτύπῳ αἱ πολίτιμοι, αἱ θεῖαι (χρυσαῖ) ἀλήθειαι, αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀληθοῦς Ναοῦ, τῆς Ἐκκλησίας (Α. Κορνθ. γ' . 16, 17 Ἀποκλ. γ' . 12), μετεκινήθησαν μακρὰν τῶν οἰκείων αὐταῖς θέσεων, διαστραφεῖσαι καὶ σιγρεβλῶς ἐφαρμοσθεῖσαι ὑπὸ τῆς μυστηριώδους Βαβυλῶνος. Τῆς κατὰ γράμμα Βαβυλῶνος οὕσης ὠκοδομημένης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὅστις ὑλικῶς συνετέλει εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐπορίαν αὐτῆς, ἡ ἀνατροπὴ αὐτῆς ἐπετελέσθη διὰ τῆς μετατροπῆς τοῦ ρεύματος τῶν ὑδάτων ἐκείνων. Ὡσαύτως ἡ μυστηριώδης Βαβυλὼν κάθηται ἐπὶ πολλῶν ὑδάτων (λαῶν καὶ ἔθνῶν), καὶ ὑποστηρίζεται ὑπ' αὐτῶν, ἡ δὲ πτώσις αὐτῆς προφητεύεται ὡς μέλλουσα νὰ γείνη διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ρεύματος τῶν βοηθῶν καὶ ὑποστηρικτῶν αὐτῆς, τῶν λαῶν — Ἀποκλ. ισι' . 12.

## ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΑΙ

## ΑΙ ΚΑΤΑΜΕΤΡΩΣΑΙ

ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΑΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.—

Η ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ :

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐξόχως ἀξιοθανμά-  
 στου ἐκείνου χαρακτηῆρος τῆς τυπικῆς αὐτῆς ἀντιστοιχίας, τ.  
 ἔ. τοῦ στοιχείου τοῦ χρόνου, ὅπερ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ὑπο-  
 στηρίζει καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὰς ὑπὸ τῶν Ἰωβιλαίων, τῶν Χρονολο-  
 γιῶν, καὶ τῆς προορηθείσης λήξεως τῶν Καιρῶν τῶν ἐθνῶν  
 ἐνδεικνυόμενας χρονολογίας. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον  
 ἰδίως παρεισάγεται ἐνταῦθα τὸ ζήτημα τοῦτο—ἵνα ἡ δύνα-  
 μίς τοῦ ἀξιοθανμάστου αὐτοῦ παραλληλισμοῦ αὐξήσῃ καὶ ἐπι-  
 βεβαιώσῃ τὴν πίστιν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ ὡς πρὸς τὸ στοιχεῖον  
 τῶν χρόνων καὶ καιρῶν ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτοῦ, ὡς τοῦτο προ-  
 δήλως προωρίσθη νὰ συντελέσῃ—Ἐβρ. θ'. 9, 23 ι'. 1.

Ἐξ ὅλων τῶν προφητειῶν καὶ τῶν περὶ χρόνων καὶ και-  
 ρῶν ἀποδείξεων δὲν ὑπάρχει ταύτης μᾶλλον ἐκπληκτικωτέρα  
 καὶ πειστικωτέρα ἀπόδειξις. Τὸ ἐξ αὐτῆς διδασκόμενον μά-  
 θημα τυγχάνει καταπληκτικὸν ἔνεκεν αὐτῆς ταύτης τῆς ἀπλό-  
 τητός του, καὶ συνεπάγεται ἰσχυρὰν βεβαίωσιν εἰς τὰς καρ-  
 δίας τῶν ταπεινοφρόνων. Οὐχὶ μόνον ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ  
 καὶ αἱ τελεταὶ αὐτοῦ ἦσαν τύποι, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ἰουδαϊκὸς  
 αἰῶν ἦτο τύπος τοῦ Χριστιανικοῦ αἰῶνος. Ἀμφότεροι οὗτοι  
 εἶναι ἀκριβῶς τῆς αὐτῆς διαρκείας καὶ ἀντιστοιχοῦσιν ἢ ἀνταπο-  
 κρίνονται πρὸς ἀλλήλους εἰς τὰ καθέκαστα αὐτῶν μέρη, οὕτως  
 ὥστε, βλέποντες καὶ κατανοοῦντες τὸν Ἰουδαϊκὸν αἰῶνα, τὴν  
 διάρκειαν αὐτοῦ καὶ τὰς περὶ τοῦ θερισμοῦ ἢ συντελείας αὐ-  
 τοῦ λεπτομερείας, θυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἀκριβῆ διάρ-  
 κειαν τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, ὅστις εἶναι ἀντίτυπον ἐκείνου,  
 καὶ ἐννοῶμεν πρὸς τι νὰ ἀποβλέπωμεν, καὶ διὰ πότε, ἐν τῷ  
 θερισμῷ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος. Ἄλλ' ὅς προβῶμεν ἤδη εἰς  
 τὴν ἀπόδειξιν τούτου· διότι, καίτοι θὰ ἡδυνάμεθα νὰ λάβωμεν  
 τοῦτο ὡς δεδομένον, ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν στηριζόμενοι, καὶ  
 εἰπώμεν ὅτι ὡς οἱ ποικίλοι χαρακτηῆρες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συστή-

ματος ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἐκείνους τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, οὕτως ἐπίσης ἀνάγκη νὰ ἀντιστοιχῇ καὶ ὁ χρόνος, ἐν τούτοις, ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν ὅπως ἡμεῖς συμπεράνωμεν οὕτως, ἀλλ' ἐγνώρισεν ἡμῖν τοῦτο σαφῶς καίτοι ἐμμέσως πως.

Ὁ Παῦλος λέγει ἡμῖν ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέρριψε τὸν σαρκικὸν οἶκον ἀπὸ τῆς εὐνοίας αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον καιρὸν διαρκεῖ ἡ ἐκλογή τοῦ πνευματικοῦ οἴκου· καὶ ὅτι ὁπόταν ὁ πνευματικὸς οἶκος περισυλλεγῇ, τότε ἡ εὐνοία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐπιστρέφῃ πάλιν εἰς τὸν σαρκικὸν οἶκον. «Οὐ θέλω ὑμᾶς, λέγει, ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, [ἀδελφοὶ οἱ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁ πνευματικὸς Ἰσραήλ] τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾔτε ἐν ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πάρωσις ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰσραὴλ [τοῦ φυσικοῦ, ἡ σαρκικοῦ] γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν Ἐθνῶν\* εἰσέλθῃ. Καθὼς γέγραπται: Ἦξει ἐκ Σιών ὁ [ἐπαγγελθεὶς] Ρυόμενος, [ὁ Χριστός—ὁ Κύριος ἡμῶν, ἡ κεφαλὴ, καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὀλίγων πιστῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ὀνοματικῶν οἴκων Ἰσραὴλ, οἵτινες θέλουσιν ἀποτελέσει τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν] ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται (καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη), ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον [τὴν ἄνω κλῆσιν τοῦ παρόντος αἰῶνος], ἐχθροὶ [ἀπερριμμένοι] δι' ὑμᾶς [ὅπως προτιμηθῇτε ὑμεῖς, καὶ κληρονομήσῃτε τὰ μᾶλλον ἐκλεκτά, τὰ πνευματικὰ μέρη τῶν ἐπαγγελιῶν]· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν [καθ' ἣν οὗτοι ἐξελέγησαν ὅπως λάβωσιν εἰδικὰς ἐπιγείους εὐνοίας παρὰ Θεοῦ, ὑποσχεθείσας εἰς τὸν πατέρα αὐτῶν Ἀβραάμ καὶ τὸ φυσικὸν αὐτοῦ

\* Οὐδεὶς πρέπει νὰ συγχέῃ «Τὸ πλήρωμα τῶν [ἡ ἐκ τῶν] Ἐθνῶν» πρὸς τοὺς «Καιροὺς τῶν Ἐθνῶν», περὶ τῶν ὁποίων εἶδομεν ἐν τοῖς προηγούμενοις. Οἱ «Καιροὶ τῶν Ἐθνῶν», ὡς κατεδεχθῇ, εἶναι ἡ χρονικὴ περίοδος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται εἰς τὰ Ἐθνη νὰ ἄρχωσιν ἐπὶ τοῦ κόσμου. Ἐνφ' «Τὸ πλήρωμα τῶν Ἐθνῶν» ἀναφέρεται εἰς τὸν πλήρη ἀριθμὸν ὅστις μέλλει νὰ ἐκλεγῇ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου ἥτις, μετὰ τοῦ «ὑπολοίπου» τοῦ ἐκλεγέντος ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν (ὅπερ διαλαμβάνει καὶ τοὺς ἀποστολούς), θέλει ἀποτελέσει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἄγιον ἔθνος, τὸ βασιλικὸν Ἰσραεὺς, τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τοὺς αἰῶνες θέλει παραδοθῇ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐξουσία τῆς γῆς.

σπέρμα] ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλησις τοῦ Θεοῦ». Ὅτι ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη ἡ ἐκπλήρωσις τούτου εἶναι βεβυία. Γνωρίζων ὁ Κύριος τὸ τέλος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ οὐδέποτε ἔκαμε διαθήκην τὴν ὁποίαν ἤθελε κρίνει ἐπάναγκες. ἡ θὰ ἐπεθύμει ποιεῖ, νὰ ἀδειτήσῃ.

Ἐν τῇ προφητείᾳ ταύτῃ ὁ Ἀπόστολος παρέχει ἡμῖν νύξιν ἵνα περὶ τῆς διαρκείας τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, δεικνύων ὅτι ὁ αἰὼν οὗτος ἤρξατο μετὰ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι θέλει λήξει μετὰ τῆς εἰς τὴν εὐνοίαν ἀποκαταστάσεως αὐτῶν. Παραθέτοντες ὁμοῦ τὰς διακηρύξεις τοῦ Παύλου καὶ Πέτρον (Ρωμ. ια'. 27 καὶ Πράξ. γ'. 19 — 20), μανθάνομεν ὅτι ὁ καιρὸς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας θέλει εἶσθαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν Καιρῶν τῆς Ἀποκαταστάσεως, κατὰ τὴν δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ὁ Παῦλος λέγει ὅτι ἡ ἐπιστροφή τῆς εὐνοίας πρὸς τὸν λαὸν αὐτὸν θέλει εἶσθαι ὅταν ὁ Θεὸς ἀφαιρέσῃ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, τὸ ὁποῖον, λέγει ὁ Πέτρος, ὁ Θεὸς θὰ ἐκτελέσῃ εἰς τοὺς καιροὺς τῆς ἀναψύξεως ἡ ἀποκαταστάσεως, οἵτινες θὰ ἐπέλθωσιν ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν ἔλθῃ δευτέραν φοράν, ὅποτε πλέον δὲν κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ οὐρανοί.

Ἀπεδείξαμεν ἤδη ὅτι ἡ δευτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσία, καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν καιρῶν τῆς ἀποκαταστάσεως, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1874 Μ. Χ. Ὀφείλομεν, συνεπῶς, νὰ προσδοκῶμεν ὅπως ἴδωμεν ἐνδείξεις ἱκανὰς τῆς πρὸς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ἐπιστροφῆς τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ ὀλίγον μετὰ τὸ 1874 Μ. Χ., ὡς ἐν ἐκ τῶν πρώτων γνωρισμάτων τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως. Καὶ βεβαίως βλέπομεν εὐνοίαν ἀρχίζουσαν νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς αὐτοὺς. Πᾶσα δὲ νέα ἐνδειξις περὶ ἀφαιρέσεως τῆς τυφλώσεως τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ περὶ θείας πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας, μετρωμένη διὰ τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, εἶναι καὶ μία νέα ἀπόδειξις ὅτι ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου λήγει, καὶ ὅτι «τὸ μικρὸν ποίμνιον» εἶναι περὶ τὸ συμπληροῦσθαι. Ἀλλὰ κατέχομεν ἄλλας περαιτέρω ἀποδείξεις, αἵτινες παρέχουσιν ἡμῖν τὸν ἀκριβεῆ χρόνον καθ' ὃν ἡ εὐνοία ἤθελεν ἀρχίσαι ἐπιστρέφουσα εἰς τὸν Ἰσραὴλ. Μέχρι

τοῦδε εἶδομεν ἀπλῶς ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἐν ἀπορρίψει καταστάσεως τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ εἶναι τὸ μέτρον τοῦ χρόνου τῆς εἰς ἄλλους χορηγηθείσης εἰδικτικῆς εὐνοίας, διὰ τὴν κλήσιν ἄλλου λαοῦ (τῶν Ἑθνῶν), ἵνα ὡσι συγκληρονόμοι μετὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ὁποία κλήσις λήγει ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν καιρῶν τῆς Ἀποκαταστάσεως· ἀλλ' οὐχί (ὡς ἄλλαι προφητεῖαι μαρτυροῦσιν) ἀκριβῶς ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτης.

Πλὴν, σιῶμεν πρὸς σιγμὴν — ὥς μὴ ὑπάρξῃ παρανόησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου: Ὅποτιαν ἡ κλητικὴ εἰς τὸ ὑψηλὸν προνόμιον ὅπως γείνωμεν μέλη τῆς Ἐκκλησίας, νύμφη καὶ συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ, παύσῃ, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἤδη καλοῦνται εἰσι βέβαιοι ὅτι θὰ κριθῶσιν ἄξιοι, καὶ ἐπομένως ὅτι θὰ ἐκλεγῶσιν· ὅτι «Πολλοὶ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί,» διότι ὀλίγοι μόνον ἐκ τῶν καλουμένων συμμορφοῦνται πρὸς τοὺς ὅρους τῆς κλήσεως. Οὐδὲ συνεπάγεται τοῦτο ὡς συμπεράσμα ὅτι οἱ μὴ μετὰ ταῦτα κληθέντες εἰς τὴν «ἄνω ἐκείνην κλήσιν» δὲν θὰ εὐεργετηθῶσι διὰ προσφορᾶς ἄλλης τινὸς εὐνοίας. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι, ὅποτιαν «ἡ ἄνω αὐτὴ κλήσις» παύσῃ, αὕτη παύει διότι ὁ Μέγας Σχεδιαστὴς τοῦ σχεδίου τῶν αἰώνων ἔχει σχεδὸν συμπληρώσει τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον προώρισε νὰ ἐπιτελεσθῇ ἐν τῷ αἰῶνι τοῦ Εὐαγγελίου — τοῦτέστιν: τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου, τῆς νύμφης τοῦ Χριστοῦ. Πάντες δὲν ἐκλήθησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην τιμὴν: Εἰδικτικῶς γνωρίζεται ἡμῖν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἦν νὰ ἐκλέξῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μόνον ὠρισμένον τινὰ ἀριθμὸν, «μικρὸν τι ποῖμνιον», ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πληθύν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀποῦ ἀρκετοὶ θὰ ἔχωσι κληθῇ, ὁ δὲ διὰ τὴν κλήσιν ὠρισμένος καιρὸς λήξῃ, καὶ δὲν προσήκει ὅπως ἡ τοιαύτη κλήσις ἐπεκταθῇ ἐπὶ πλέον εἰς ἄλλους, καὶ τότε ἀκόμη θὰ ἐναπόκηται εἰς τοὺς ἤδη κληθέντας, τοὺς ἀποδεχθέντας τὴν κλήσιν, νὰ κάμωσι τὴν κλήσιν αὐτὴν καὶ ἐκλογὴν αὐτῶν βεβαίως διὰ τῆς πιστότητός των εἰς τὴν διαθήκην αὐτῶν περὶ ἐντελοῦς ἀφιερώσεώς των εἰς τὸν Θεόν, μέχρι θανάτου, καὶ προσέτι θὰ εἶναι ἐνδεχόμενον διὰ τοὺς τοιούτους νὰ παραλείψωσι νὰ πράξωσιν οὕτως. Ἡ κλήσις αὕτη,

ἥτις δέον νὰ λήξῃ ὁποῖαν ἀρκετοὶ θὰ ἔχωσι κληθῇ ἐξ ὧν θὰ συμπληρωθῇ τὸ ἀγαπητὸν «μικρὸν ποίμνιον», τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μακρὰν ἀπέχει τοῦ νὰ εἶναι τὸ ὄριον τῆς ἀγάπης, χάριτος καὶ κλήσεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ λῆξις ταύτης κλείει ἀπλῶς τὴν οὐρανίαν ἢ «ἄνω κλήσιν»: Διότι ἐνθα ἡ κλήσις αὕτη λήγει, ἐνθα ἡ θύρα αὕτη τῆς εὐκαιρίας καὶ χάριτος κλείει, ἄλλη τις θύρα ἀρχεται ἀνοιγομένη—ἡ θύρα τῆς εὐκαιρίας δι' εἰσοδὸν εἰς τὴν λεωφόρον τῆς ἀγιότητος, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ στάδιον οὐχὶ πρὸς θείαν φύσιν, εἰς ἣν ἐκλήθη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ τὸ στάδιον πρὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν καὶ τὴν τελειότητα αὐτῶν ὡς ἀνθρώπων. — Ἰδε Τόμ. Α'. Κεφάλαια Γ. καὶ ΙΑ'.

Ἄλλ' ἤδη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκριβοῦς χρονολογίας τῆς ἐπανόδου τῆς εὐνοίας πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, ἥτις σημεῖοι ἀκριβῶς τὴν λῆξιν τῆς οὐραρίου κλήσεως—ἀπὸ τῆς ὁποίας χρονολογίας ὁ Ἰσραὴλ θὰ ἀρχίσῃ βαθμαίως νὰ βλέπῃ, καὶ θὰ ἔχῃ αὐξάνοντα τεκμήρια τῆς ἐπανερχομένης θείας χάριτος, καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας χρονολογίας, ὡσαύτως, ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ εἰς οὐρανίους τιμὰς θέλει παύσει, καὶ μόνον οὗτοι οἱ ἤδη κληθέντες θέλουσιν ἔχει τὸ προνόμιον νὰ κερδίσωσι τὸ βραβεῖον ἐκεῖνο διὰ πιστότητος μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτῶν:—

Ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, ὡς ὁ πνευματικὸς Ἰσραὴλ, ἐκλήθη παρὰ Θεοῦ, ὅπως εἶναι λαὸς αὐτοῦ περιούσιος, περιούσιος εἰς αὐτὸν θησαυρὸς ὑπὲρ πάντα ἄλλον λαόν (ὁ πρῶτος ὡς ἐπίγειος θησαυρὸς, καὶ τύπος τοῦ ἄλλου, ὅστις εἶναι οὐράνιος). Κεχωρισμένοι ἀπὸ τοῦ κόσμου, οἱ Ἰσραηλῖται διετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον ἐπιδαμψιλεύσεως εἰδικῶν παρὰ Θεοῦ εὐνοιῶν ἐπὶ 1845 ἔτη. Ἡ περίοδος αὕτη ἤρchiσε μετὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ζωῆς, κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωκὼβ, τοῦ τελευταίου τῶν Παιριαρχῶν, ὁπότε οὗτοι ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἔθνος καὶ ὠνομάσθησαν «Αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ», ὅπερ ἦν τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν ὅκομα· ὅρα Γένεσ. μθ'. 28, μσι'. 3, Δευτερ. κσι'. 5. Τὰ 1845 αὐτὰ ἔτη τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ζωῆς, καὶ τῆς εἰς αὐτοὺς θείας, εὐνοίας ἔληξαν μετὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀπορρίψεως τοῦ Μεσσίας αὐτῶν—τὸ 33ον

ἔτος Μ. Χ. ὁπότε, πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς στανρώσεώς Του, παρουσίασεν ἑαυτὸν εἰς αὐτοὺς ὡς βασιλέα αὐτῶν, καί, μὴ γενόμενος δεκτός, ἐδήλωσεν αὐτοῖς εἰπὼν, «Ἴδου ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν» (Ματθ. κγ'. 38.) Τοῦτο, τὸ τέλος τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας, ὑπῆρξε τὸ σημεῖον τῆς πτώσεώς των, ἥτις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπτὰ (37) ἔτη, καὶ ἔληξε τὸ 70ὸν Μ. Χ. ἔτος, ἐν τῇ ὁλικῇ καταστροφῇ τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν πολιτείας, ὡς ἐπίσης τῆς πόλεώς των, τοῦ ναοῦ, κλπ. Σημειωτέον, ἐν τούτοις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξηκολούθησε τὴν ἑαυτοῦ εὐνοίαν πρὸς ἄτομα τοῦ ἔθνους αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν ὡς ἔθνους, διότι ἡ κλήσις τοῦ Εὐαγγελίου περιωρίσθη εἰς ἄτομα τοῦ ἔθνους ἐκείνου ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ—μὴ ἐπισκεφθεῖσα τὸν Κορνῆλιον τὸν πρῶτον δι' αὐτῆς εὐνοηθέντα ἐθνικὸν (Πράξ. ι'.) μέχρις ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Τοῦτο ἦν τὸ πλήρες τέλος τῶν ἐβδομήκοντα ἐβδομάδων τῆς διὰ τοῦ Δανιὴλ ὑποσχεθείσης εὐνοίας, ὡς ἦν γεγραμμένον, «Καὶ θέλει στερεώσῃ τὴν διαθήκην εἰς πολλοὺς ἐν μιᾷ ἐβδομάδι». Ἡ ἐβδομηκοστὴ ἐκείνη ἐβδομάς τῶν ἐτῶν ἤρchiσεν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἡ σταύρωσις αὐτοῦ, ὡς προεφητεύθη, ἐσημείωσε τὸ μέσον τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἡ χάρις ἢ εὐνοία περιωρίσθη εἰς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ μέχρι τοῦ τέλους αὐτῆς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς περιόδου (ἐκ 1845 ἐτῶν) τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας, καθ' ἣν τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν παρωράθησαν, ὁ Ἰσραὴλ ἔσχεν ἐν ταύτῃ παιδείας τε καὶ εὐλογίας. Ἀλλὰ καὶ αἱ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παιδεῖαι ἦσαν ἐνδείξεις χάριτος καὶ πατρικῆς ὑπὲρ αὐτῶν μερίμνης τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλεν ἐπ' αὐτῶν θλίψεις, συχνάκις δὲ ἐπέτρεψε ν' ἀπαχθῶσιν εἰς αἰχμαλωσίαν, ὁπότε οὗτοι ἐλησμονήσαν αὐτὸν καὶ ἠπειθήσαν εἰς αὐτόν· ἐν τούτοις, ὁσάκις οὗτοι μετενόουν καὶ ἔκραζον πρὸς τὸν Κύριον, πάντοτε εἰσῆκουε καὶ ἡλευθέρωνεν αὐτούς. Ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὡς αὕτη ἀναγράφεται ἐν Ἐξόδῳ, Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Κριταῖς, Χρονικοῖς καὶ Σαμουὴλ, ἐπιμαρτυρεῖ τὸ γεγονός διὸ ὁ Θεὸς δὲν ἀπέκρυπεν ἐπὶ μακρὸν ἀπ' αὐτῶν τὸ

πρόσωπόν του, καὶ οὗτος αὐτοῦ ἦτο πάντοτε ἀνοικτὸν εἰς τὴν κραυγὴν τῆς μετανοίας αὐτῶν—μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ οἶκος αὐτῶν ἀφέθη ἔρημος. Καὶ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀκόμη ὁ Θεὸς ἦν συγχωρῶν αὐτοὺς ὑπέρ ποτε, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν ἀπὸ πολλοῦ προσδοκώμενον Μεσσίαν, τὸν Ἑλευθερωτὴν, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἀναρμοδιότης τοῦ ἔθνους ἐκείνου ἵνα διατελῇ ἐπὶ πλέον ὁ εἰδικὸς αὐτοῦ βῆσαυρός, ἡ δπως καθ' οἷονδ' ἦτοτε μέτρον ἐκπροσωπῇ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς, ἐξεδηλώθη ἐν τῇ ἀπορρίψει τοῦ ἁγίου, τοῦ ἀκάκου καὶ ἀμολύντου, καὶ ἐν τῇ παρ' αὐτῶν προτιμήσει ἐνὸς φονέως ἀπ' αὐτοῦ.

Τοιοῦτοτρόπως, ἕνεκα τῆς ἀναξιότητος αὐτῶν, ἡ ἡμέρα τῆς μεγίστης πρὸς αὐτοὺς χάριτος ἀπέβη ἡ ἡμέρα τῆς ἀπορρίψεως αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς χάριτος ἐκπτώσεώς των. Ἡ δὲ μεγάλη χάρις τοῦ νὰ γείνωσι συγκληρονόμοι τοῦ Μεσσία, τὴν ὁποῖαν ὁ Ἰσραήλ, ἐξαιρέσει τοῦ πιστοῦ ὑπολοίπου (Ἦσα. α' 9, ι'. 22, 23. Ρωμ. θ' 28, 29, ια'. 5), ἀπώλεσεν οὕτω διὰ τῆς τυφλότητος καὶ σκληροκαρδίας των, προσεφέρθη εἰς τὰ Ἑθνη οὐχὶ πρὸς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐκ παντὸς ἔθνους δεδικαιωμένους πιστοὺς—καίτοι ἡ χάρις αὕτη ἦν κατ' ἀρχάς, ἐπὶ τρία καὶ ἡμῖς ἔτη, περιωρισμένη ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς πιστοὺς τοῦ ἔθνους Ἰσραήλ. Τυφλωθέντες οὗτοι ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν προλήψεων, εἰς αὐτοὺς κατ' ἀρχὰς προσφερθὲν μέγα βραβεῖον, τοῦ ὁποίου ὁμως οὗτοι ἀπεδείχθησαν ἀνάξιοι, προσεφέρθη εἰς ἔθνος ἅγιον, εἰς περιούσιον λαόν, ἀποτελούμενον ἐξ ἀξίου τινὸς ὑπολοίπου ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἔθνους, ὁμοῦ μετὰ ἄλλων κεκλημένων ἐκ τῶν Ἑθνῶν, τοὺς ὁποίους οὗτοι, ἐν τῇ ἀλαζονίᾳ καὶ ὑπερηφανείᾳ αὐτῶν, περιεφρόνουν ποτὲ ὡς «κύνas». Ἡ δὲ ὑποσχεθεῖσα εὐνοία τοῦ Θεοῦ δὲν θέλει ἐπιστρέψει εἰς αὐτοὺς ὡς λαόν, ἵνα ἀφαιρέσῃ τὴν τυφλῶσιν αὐτῶν, καὶ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς ὡς πρωτοκάρπια τῶν ἐθνῶν εἰς ἐπιγαίους εὐλογίας, ἕωσθ' ὁ πλήρης ἀριθμὸς τοῦ «περιουσίου λαοῦ» κληθῇ ἐκ τῶν Ἑθνῶν—ἕωσθ' τὸ πλήρωμα τῶν Ἑθνῶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπερτέραν εὐνοίαν.

Οὕτως, ὡς ὁ Παῦλος διαβεβαιοῖ (Ρωμ. ια'. 7), ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ δὲν ἐπέτυχεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξήκει, τοῦτέστι, τὴν πρωτίστην χάριν. Ὑποθέτοντες οὖν ἡ πρώτη αὕτη χάρις ἦσαν αἱ ἐπίγειοι εὐλογίαι, καὶ ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ τῆς καρδίας των ἀξιούντες τὴν πρωτίστην αὐτὴν εὐλογίαν ὡς φυνσικὸν γενεθλιακὸν προνόμιον, καὶ ἐπὶ πλέον ὡς ἀντιμισθίαν τῆς ἀξίας τῶν ἰδίων αὐτῶν ἔργων, οὗτοι προσέκοπαν τυφλῶς ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀπέρριψαν ταύτην ὡς χάριν διὰ τοῦ Χριστοῦ. Καί, καθὼς προεῖπεν ὁ Δαβὶδ, ἡ τράπεζα αὐτῶν—ἡ τόσον ἀφθόνως ἡφοδιασμένη διὰ τῶν πλουσίων ὑποσχέσεων καὶ εὐλογιῶν, τῶν εἰς αὐτοὺς προσφερθεισῶν διὰ Χριστοῦ—ἐγένετο αὐτοῖς «εἰς παγίδα, καὶ θήραν καὶ ἀνταπόδομα» ἕνεκα τῆς σκληροκαρδίας αὐτῶν, (Ρωμ. ια'. 9, 10. Ψαλμ. ξθ'. 22—28). Ὁ Χριστός, ὅστις ἦλθεν ὅπως ἐλευθερώσῃ καὶ ὅστις ἤθελεν ἐξυψώσει αὐτοὺς εἰς περιωπὴν δόξης πέραν τῆς ἰδίας αὐτῶν ἱκανότητος ὥστε νὰ ἐπιθυμήσωσιν ἡ φαντασθῶσι τοιαύτην, ἀπέβη εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν αὐτῶν «λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου» -- Ρωμ. θ'. 32, 33. Ἡσα. η'. 14.

Μ' ὅλα ταῦτα ἡ τύφλωσις τοῦ Ἰσραὴλ ἦν «τύφλωσις κατὰ μέρος», καὶ οὐχὶ ἐντελὴς ἀπώλεια τῆς δράσεως· διότι ἡ μαρτυρία τοῦ Νόμου, τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων, ἦν καταληπτὴ παρὰ πάντων εἴτε Ἰουδαίων εἴτε Ἑθνικῶν· κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος πᾶς Ἰουδαῖος ὅστις ἤθελεν εὐτόλμως ἀποφασίσει νὰ ἀποβάλλῃ τὰς μεμβράνας τῶν προλήψεων καὶ τῆς ὑπερηφανείας, ταπεινῶς δὲ καὶ εὐγνωμῶνως ἀποδεχθῇ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἑθνικοῦ ἀδελφοῦ του, ἠδύνατο νὰ τὸ πράξῃ. Ἐν τούτοις ὀλίγοι μόνον ἠδυνήθησαν νὰ πράξωσιν οὕτως. Οὐδεμία ἐπομένως χάρις θέλει χορηγηθῇ, οὐδὲ εἰδικὴ τις προσπάθεια πρὸς κατάπεισιν αὐτῶν ὡς ἔθνος περὶ τῆς ἀληθείας ἡ πρὸς κατανίκησιν τῶν προλήψεων των, θέλει ἀναπτυχθῇ, ἕωσού εἰσέλθῃ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν ἡ, ἄλλοις λόγοις, ἕωσοῦ ὁ Πνευματικὸς Ἰσραὴλ συμπληρωθῇ.

Ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Μεσσίου, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ οἶκος αὐτῶν ἀφένθη ἔρημος — ὁ Ἰσραὴλ οὐδὲν σημεῖον ἔσχε τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ Καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ Ἰουδαῖοι θέον νὰ

συνομολογήσασιν· διὰ τὰ δάκρυα, ὅ· στεναγμοὶ καὶ αἱ προσευχαὶ αὐτῶν, παρήλθον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπαντήσεως, καὶ ὡς παρὰ τῶν προφητῶν αὐτῶν προελέχθη, οἱ ἴδιοι ἐγένοντο «εἰς παροιμίαν καὶ συριγμὸν» εἰς πάντα τὰ ἔθνη. Καίτοι δὲ πρότερον ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὰς προσευχὰς αὐτῶν, ἐσημείωσε τὰ δάκρυά των, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ διηνεκῶς ἠνύοει αὐτοὺς, ἀπὸ τῆς ρηθείσης ἐποχῆς οὐδεμιᾶς ἀξιοῖ αὐτοὺς προσοχῆς, καὶ οὐδεμίαν πρὸς αὐτοὺς ἐπιδεικνύει εὐμένειαν. Ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶπον, «Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν», οὗτοι διετέλεσαν ὑπὸ μίαν ἀδιάκοπον παιδείαν, διασκορπισθέντες καὶ καταδιωκόμενοι παρὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, ὡς προεφητεύθη. Ταῦτά εἰσι τὰ γεγονότα, ὡς πάντες δύνανται νὰ ἀναγνώσῃσι ταῦτα εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας. Σιτρέψωμεν ἤδη εἰς τοὺς προφῆτας καὶ ἴδωμεν πόσον λεπτομερῶς προανηγγέλθησαν τὰ γεγονότα ταῦτα, καὶ τί οἱ προφῆται οὗτοι ἔχουσι νὰ εἰπωσι περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν.

Ἀφοῦ διὰ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου (Κεφ. ιοτ' .) ἐγνώρισε πρὸς τὸν Ἰσραὴλ τὴν ἐρόπῃ ἐγκατέλιπον αὐτόν, ὁ Κύριος ἐπάγεται· «Διὰ τοῦτο θέλω ἀπορρίψει ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώρισατε, ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν· καὶ ἐκεῖ θέλετε λατρεύσει ἄλλους Θεοὺς ἡμέραν καὶ νύκτα· διότι δὲν θέλω κάμει ἔλεος πρὸς ὑμᾶς». (Ἐδάφ. 9—13) Αἱ ἡμέραι αὗται ἐπῆλθον ὁπόταν οὗτοι ἀπέρριψαν τὸν Μεσσίαν. Πᾶς τις δὲ δύνανται νὰ κρίνῃ πόσον κατὰ γράμμα ἐξεπληρώθη ἡ ἀπειλὴ αὕτη, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θέον νὰ ἀνομολογήσῃσι τοῦτο. Ἡ προφητεία αὕτη δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀναφέρηται εἰς οἰανδήποτε τῶν προτέρων αὐτῶν αἰχμαλωσιῶν ὑπὸ τῶν περιόικων αὐτοῖς ἐθνῶν—Συρίας, Βαβυλῶνος, κλπ. Τοιαύτη τις εἰκασία ἀποκλείεται διὰ τῆς ἐκφράσεως «Εἰς γῆν τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώρισατε, ὑμεῖς τε καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν». Ὁ Ἀβραάμ κατήγετο ἐξ Οὗρ τῆς Χαλδαίας—Βαβυλωνίας—ὁ δὲ Ἰα·ὠβ ἐκ τῆς Συρίας. (Λευτερ. κατ' . 5) Ἡ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν διασπορὰ τοῦ Ἰσραὴλ, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πρὸς αὐτοὺς ἐκ 1845 ἐτῶν ἐλέους, καὶ οὐδεμία ἄλλη ἐκ τῶν προτέρων αὐτῶν αἰχμαλωσιῶν προ-

σῆκει εἰς τὴν ἐξειδικασμένην ταύτην ἔκφρασιν—εἰς γῆν τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνωρίσατε ὑμεῖς τε καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. Τὸ γεγονός τοῦτο λαμβανόμενον ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐκφράσεως δὲν θέλω καμμεῖ ἔλεος, χαρακτηρίζει ὠρισμένως τὴν ἀνωτέρω προφητείαν ὡς ἀναφερομένην εἰς τὴν ἐνεστῶσαν διασπορὰν τοῦ Ἰσραὴλ μετὰ τῶν ἐθνῶν.

Πλὴν καίτοι ὁ Θεὸς ἀπέρριψεν αὐτοῖς ἀπὸ πάσης εὐνοίας καὶ ἐλέους πρὸς καιρὸν, δὲν θέλει ὁμως ἀφήσει αὐτοὺς ἀπερριμμένους διαπαντός, ἀλλὰ λέγει—*Ἱερμ. ιστ'. 13—15*: «Ἴδου ἔρχονται ἡμέραι, λέγει ὁ Κύριος, καὶ δὲν θέλουσιν εἰπεῖ πλέον, ζῇ Κύριος, ὅστις ἀνήγαγε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἀλλὰ ζῇ Κύριος, ὅστις ἀνήγαγε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς τοῦ βορρᾶ, [ἐκ Ρωσσίας, ἔνθα τὸ ἡμῖς συχεδὸν τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους κατοικεῖ], καὶ ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου εἶχε διώξει αὐτούς· καὶ θέλω ἐπαναφέρει αὐτοὺς πάλιν εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἔδωκα εἰς τοὺς πατέρας αὐτῶν».

Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν πληθὺν μαρτυριῶν ἐκ τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων περὶ τῆς τελικῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰακώβ, ἢ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πλήρους ἀριθμοῦ διὰ τὸ «σῶμα τοῦ Χριστοῦ» ἐκ τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ ἴδιος, χρησιμοποιοῦν πρὸς τοῦτο Ταμεῖόν τι Γραφικῶν Παραπομπῶν ἢ Γραφὴν μετὰ παραπομπῶν ἐν περιθώρῳ. Μεταξὺ τῶν μᾶλλον σαφῶν μαρτυρῶν, τῶν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, περὶ τοῦ ἐλέους τούτου τοῦ μέλλοντος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου, εἰς *Πράξ. ιε'. 14—16*, καὶ ὑπὸ τοῦ Παύλου *Ρωμ. ια'. 26*. Ἀλλὰ πρῶτον οὗτοι δεόν νὰ πῶσι καὶ τὴν τελευταίαν τρυγίαν τῆς ἐπ' αὐτῶν παιδείας· οὕτω δὲ καὶ ἐκφέρεται ἐν τῇ ἀξιοσημειώτῳ αὐτῇ προφητείᾳ (ἐδάφ, 18). «Καὶ πρῶτον [πρὶν τὸ ἔλεος ἐπέλθῃ] θέλω ἀνταποδώσει διπλᾶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν», Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις, ἣτις ἐνταῦθα μεταφράζεται «διπλᾶ» εἶναι *μισδנעך*, καὶ σημαίνει δευτέρα μερίς, ἢ ἐπανάληψις. Οὕτως ἐννοουμένης τῆς λέξεως, ἡ διακήρυξις τοῦ προφήτου εἶναι, ὅτι ἀπὸ τοῦ

χρόνοι τῆς ἀπορρίψεως αὐτῶν ἀπὸ πάσης εὐνοίας ἢ ἐλέους, μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐπανόδου αὐτῶν εἰς τὸ ἔλεος, θέλει εἶσθαι ἐπανάληψις, ἢ διπλασιασμός τοῦ χρόνου, τῆς προηγουμένης αὐτῶν ἱστορίας, κατὰ τὸν ὁποῖον χρόνον οὗτοι ἀπελανον τὴν θείαν εὐνοίαν.

Ὡς δεικνύεται ἐν τῷ ὀπισθεν παρατιθεμένῳ σχετικῷ διαγράμματι, ἡ περίοδος τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας ἢ ἐλέους, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ὑπάρξεως ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Ἰακώβ, μέχρι τοῦ τέλους τῆς εὐνοίας ταύτης ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸ 33ον ἔτος Μ. Χ., ἀποτελεῖται ἐκ 1845 ἐτῶν· εἰς τὸ σημεῖον δ' ἐκείνο ἤρχισε τὸ «διπλοῦν» «μισθὲν» — ἡ ἐπανάληψις ἢ διπλασίασις τῆς ἰδίας χρονικῆς διαρκείας, τοῦτέστιν 1845 ἄλλα ἐτη ἄνευ ἐλέους. 1845 ἔτη ἀπὸ τοῦ 33ου ἔτους Μ. Χ. λήγουσιν εἰς τὸ 1878 Μ. Χ. περ οὕτω μαρτυρεῖται ὡς ὃν τὸτέρμα τῆς περιόδου τῆς πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας. Μ. Χ. 33 + 1845 = 1878 Μ. Χ.

Πάντα τὰ προεκτεθέντα αὐτὰ θέματα ἀναγράφονται σαφῶς ἐν ταῖς προφητείαις, ἀλλ' ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ ἀπεκδεχώμεθα ὅπως ἴδωμεν τεκμήριά τινα τῆς ἐπανόδου τοῦ θείου ἐλέους πρὸς τὸν σαρκικὸν Ἰσραὴλ (Ἰακώβ) κατὰ ἡ περὶ τὸ ἔτος 1878 Μ. Χ. Τοῦτο δὲ καὶ εὐρίσκομεν ἐν τῷ γεγονότι, ὅτι τὰ ἀπὸ παρωχημένων αἰώνων ἀρνηθέντα εἰς αὐτοὺς προνόμα παραχωροῦνται ἤδη εἰς τοὺς ἐν Παλαιστίνῃ Ἰουδαίους. Ἦτο δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος ἀκριβῶς — τὸ 1878 Μ. Χ., ὅποτε τὸ διπλοῦσιον αὐτῶν ἐπληρώθη, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐπανόδου τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν λαὸν αὐτὸν ἐπέστη — ὅποτε συνεκροτήθη τὸ «Βερολίνιον Συνέδριον», ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Λόρδος Βήκονσφιλδ (Ἰουδαῖος), πρωθυπουργὸς τότε τῆς Ἀγγλίας, ἦτο μετὰ τῶν ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἐξοχωτέρων προσωπικοτήτων τοῦ κόσμου, καὶ ἔλαβε πρωτεῦον μέρος ἐν αὐτῷ. Ἐκεῖ τε ἡ Ἀγγλία ἀνέλαβε τὴν γενικὴν ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Τουρκίας προστασίαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ Παλαιστίνη· ἡ δὲ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐτροποποίησε τοὺς ἀφορῶντας τοὺς ξένους νόμους αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μεγάλως ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν ἐν Παλαιστίνῃ οἰκούντων τότε Ἰουδαίων, ὡς ἐπίσης ἤνοιξε κατὰ μέρος τὴν θύραν

# «ΟΙ ΔΥΟ ΟΙΚΟΙ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ»

—ΠΑΡΑΔΗΛΙΑΙ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ—

| <p>ΚΑΙΡΟΙ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΪΚΗΣ ΕΤΝΟΙΑΣ,<br/>ΕΝ Τῇ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ</p>                                                                                                     |      | <p>Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ<br/>ΘΕΡΙΣΜΟΣ</p>                                                                                                                                         |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <p>1845 + 3 1/2 ετη<br/>1845 + 3 1/2 ετη</p>                                                                                                                               |      | <p>3 1/2 + 3 1/2 + 33 = 40 ετη</p>                                                                                                                                         |      |
| <p>Περίοδος τῆς Χριστιανικῆς χάριτος καὶ τῆς ἀνω<br/>κλήσεως τῶν πιστῶν, χρονολογούμενη ἀπὸ τοῦ<br/>θανάτου τοῦ Μεσίου καὶ τῆς ἐπορεύσεως<br/>καὶ πώσεως τῆς Βαβυλῶνος</p> |      | <p>Περίοδος τῆς Χριστιανικῆς χάριτος καὶ τῆς ἀνω<br/>κλήσεως τῶν πιστῶν, χρονολογούμενη ἀπὸ τοῦ<br/>θανάτου τοῦ Μεσίου καὶ τῆς ἐπορεύσεως<br/>καὶ πώσεως τῆς Βαβυλῶνος</p> |      |
| Π.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. | Π.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. |
| 1813                                                                                                                                                                       | 33   | 1813                                                                                                                                                                       | 33   |
| <p>αὐτῶν, ἀποκρίθητε τῷ<br/>ἀποστόλῳ καὶ τῷ ἐκκλῆτικῷ<br/>καὶ τῷ λαῷ, ὡς ἐν τῇ ἐπιστολῇ<br/>τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἐπιστολῆς</p>                                                |      | <p>αὐτῶν, ἀποκρίθητε τῷ<br/>ἀποστόλῳ καὶ τῷ ἐκκλῆτικῷ<br/>καὶ τῷ λαῷ, ὡς ἐν τῇ ἐπιστολῇ<br/>τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἐπιστολῆς</p>                                                |      |
| Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. | Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. |
| 29                                                                                                                                                                         | 1874 | 29                                                                                                                                                                         | 1874 |
| Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. | Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. |
| 33                                                                                                                                                                         | 1878 | 33                                                                                                                                                                         | 1878 |
| Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. | Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. |
| 36                                                                                                                                                                         | 1881 | 36                                                                                                                                                                         | 1881 |
| Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. | Μ.Χ.                                                                                                                                                                       | Μ.Χ. |
| 70                                                                                                                                                                         | 1915 | 70                                                                                                                                                                         | 1915 |
| <p>Ἡ εἰσοδος<br/>τοῦ<br/>Βασιλέως</p>                                                                                                                                      |      | <p>Ἡ εἰσοδος<br/>τοῦ<br/>Βασιλέως</p>                                                                                                                                      |      |
| <p>Ἡ πώσις<br/>τοῦ Ἰσραὴλ</p>                                                                                                                                              |      | <p>Ἡ πώσις<br/>τῆς Βαβυλῶνος</p>                                                                                                                                           |      |
| <p>Ἡμέραι ἐκδι-<br/>κῆσεως</p>                                                                                                                                             |      | <p>Ἡμέραι ἐκδι-<br/>κῆσεως</p>                                                                                                                                             |      |
| <p>Λουκ. κα'. 22</p>                                                                                                                                                       |      | <p>Δανλ. ιβ'. 1</p>                                                                                                                                                        |      |
| <p>Καιρὸς θλίψεως<br/>καὶ τελικῆς<br/>ἀνατροπῆς</p>                                                                                                                        |      | <p>Καιρὸς θλίψεως,<br/>ὅποια ποτὲ δὲν ἔ-<br/>γενετο ἀφ' οὗ<br/>πῆρξεν ἔθνος</p>                                                                                            |      |

δι' ἄλλους ὅπως ἀποκαταστῶσιν ἐκεῖ μετὰ τοῦ προνομίου νὰ ὦσι κάτοχοι πραγματικῆς περιουσίας. Προηγουμένως, ὁ Ἰουδαῖος δὲν ἦτο εἰμὴ «κύων», ὅπως κολαφίζεται, λακτίζεται καὶ βλασφημῆται ὑπὸ τοῦ Μωαμεθανοῦ κυριάρχου του, ἀρνούμενων αὐτῷ καὶ τῶν μᾶλλον κοινοτατίων δικαιωμάτων τῆς υπάρξεώς του ἐν τῇ γῇ ἧτις. εἶναι ἱερὰ εἰς αὐτόν, καὶ ἧτις ἀναμιμνήσκει εἰς αὐτὸν τὸ παρελθόν, καὶ τὰς τόσας περὶ τοῦ μέλλοντος ὑποσχέσεις.

Καθ' ὃν χρόνον ἠνοίχθη οὕτως ἐνώπιον αὐτῶν ἡ θύρα διὰ τὴν Παλαιστίνην, εἰς ἄγριος διωγμὸς ἠγέρθη κατ' αὐτῶν ἐν Ρουμανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἰδίως δὲ ἐν Ρωσίᾳ, ἐνθα εἰσέτι ἐξακολουθεῖ — καὶ ὁλονὲν αὐξάνει. Δι' ἄλλεπαλλήλων νόμων οὗτοι ἀπεστερῆθησαν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων των ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων τούτων, ὡς ἐπίσης προσεβλήθησαν δολοκρατικῶς παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν γειτόνων ἑωσοῦ ἀναγκάζονται πλέον νὰ ἀναχωρῶσιν ἐκεῖθεν σωρηδόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ διωγμὸς αὐτὸς ὡσαύτως εἶναι ἀναμφιβόλως ἑλεός, καθ' ὅτι θέλει συντείνει, καὶ συνέτεινεν ἤδη, νὰ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς ν' ἀποβλέψωσι πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς διαθήκας, καὶ ὑπενθυμίσει αὐτοὺς ὅτι εἰσὶ κληρονόμοι πλουσίων τινῶν ἐπιγείων ἐπαγγελμῶν.

Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἐν τούτοις ὅτι τὸ ἔτος 1878 Μ. Χ. δὲν ἦτο εἰμὴ τὸ σημεῖον τῆς ἀρχῆς τῆς εἰς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ ἐπανακαμπτοῦσης εὐνοίας. Ἐκ τῆς μελέτης ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος «Τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν», ἐμάθομεν ἤδη ὅτι ἡ Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς θέλονσιν ἐξακολουθεῖ καταπατούμενοι — κυβερνώμενοι καὶ πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν Ἑθνῶν — «ἑώυοῦ πληρωθῶσιν οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν»· συνεπῶς, καίτοι ὁ καιρὸς τῆς εὐνοίας ἤρξατο εἰς τὸ 1878 Μ. Χ., ὁ Ἰουδαῖος δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πλῆρη εὐνοίαν ἢ χάριν πρὸ τοῦ 1914 Μ. Χ. Τοιοῦτοτρόπως ἢ εἰς τὴν χάριν ἀντίφωσις αὐτῶν θέλει εἶσθαι βαθμιαία, ὥς ὑπῆρξε καὶ ἡ πτώσις αὐτῶν ἐκ ταύτης. Εἶναι ἀξιοσημείωτον ἐπίσης ὅτι αἱ δύο αὗται περίοδοι τῆς πτώσεως καὶ ἀννψώσεως αὐτῶν εἰσὶν τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς διαρκείας. — Ἡ πτώσις ὑπῆρξε βαθμιαία, μετὰ αὐξούσης ταχύτητος ἐπὶ

τριάκοντα ἔπτα ἔτη, ἀπὸ τοῦ 33ου ἔτους Μ. Χ., ὅποτε ἡ πρὸς αὐτοὺς ὡς ἔθνος εὐμένεια ἐπαύσατο, μέχρι τοῦ 70 Μ. Χ., ὅποτε ἡ ἐθνικὴ αὐτῶν ὑπόστασις ἔληξεν, ἡ γῆ ἡρημώθη, καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ κατεστράφη. Ἡ Ἱστορία ἀναγράφει οὕτω τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς πτώσεώς των, ἐνῶ αἱ προφητεῖαι ἀναγράφουσι ἐπίσης τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς ἀντηρώσεως αὐτῶν—1878 καὶ 1914—δεικνύουσαι ἀκριβῆ τινα παραλλήλιαν ἐκ τριάκοντα ἔπτα ἔτων. Τοῦτο εἶναι ἐν ἐπιπλέον μέρος τοῦ μισθονέχ ( «διπλασίου» ) αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ προφήτης.

Καίτοι δὲ τὰ σημεῖα τῆς τροπῆς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ καὶ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος σημειοῦνται οὕτω σαφῶς εἰς τὰ ἔτη 33ον Μ. Χ. καὶ 1878 Μ. Χ. κεχωρισμένως, διὰ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπανερχομένης εὐνοίας, ἐν τούτοις τὸ ἔργον ἐκάστοι ἐκ τῶν αἰώνων αὐτῶν παρατείνεται ἐπὶ τινα χρόνον καὶ ἐπὶ τοῦ διαδεχομένου αὐτὸν αἰῶνος, Οὕτω τοῦ σημείου τῆς τροπῆς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος ἐπιστάντος, ὁ Χριστιανικὸς αἰὼν ἤρχισε καὶ συνεβάδισε ἐπὶ 37 ἔτη παραλλήλως πρὸς τὸν Ἰουδαϊκὸν αἰῶνα, ἀκριβῶς ὡς ἡ εἰς τὴν εὐνοίαν ἡ χάριν ἐπάνοδός των, ἥτις εἶναι ἐν ἐκ τῶν γνωρισμάτων τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀρχομένου Χιλιετοῦς αἰῶνος, ἤρχισεν ἐν τῇ συντελείᾳ ἡ τῷ θερισμῷ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος καὶ συνεβάδισε μετ' αὐτοῦ ἐκ παραλλήλου ἐπὶ 37 ἔτη. Ἐπὶ 37 ἔτη (ἀπὸ τοῦ 33ου Μ. Χ., τοῦ τέλους τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας ὡς ἔθνους, μέχρι τοῦ 70ου Μ. Χ., τοῦ ἔτους τῆς πλήρους αὐτῶν ἀνατροπῆς) ὁ Ἰσραὴλ, ἐξαιρέσει τοῦ πιστοῦ ὑπολοίπου, ἐξηκολούθησε πίπτων, καὶ οἱ πιστεύοντες ἐκ τῶν ἔθνων ἐγειρόμενοι—τοῦ μὲν Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος λήγοντος οὕτω, τοῦ δὲ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος ἀρχομένου. Ἐπὶ τριάκοντα δὲ καὶ ἑπτὰ ἔτη (ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι τοῦ 1914) ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου βαίνει πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ, συμφοραὶ δὲ παρασκευάζονται καὶ ἐπέρχονται ἐπὶ τοῦ οὕτω καλουμένου Χριστιανισμοῦ, — ἐξαιρέσει τοῦ πιστοῦ ὑπολοίπου, — καθ' ὃν χρόνον προετοιμάζεται τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντας τοὺς λαούς. Δηλαδή, αἱ χρονολογίαι 33 Μ. Χ. καὶ 1878 Μ. Χ., ὑποδεικνύουσι τὸν καιρὸν καθ'

δὴ τὴ ἔργον ἐκάστου τῶν νέων αἰώνων ἰδιαιτέρως ἤρχισε, καίτοι τὸ ἔργον τοῦ θερисμοῦ τοῦ προηγουμένου αἰῶνος, καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν ἀπορριμάτων, ἐπειτράπη νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ 37 ἔτη ἐν τῷ νέῳ αἰῶνι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐπιπροσθήκη ἐκάστης τῶν περιόδων ἢ οἰκονομιῶν αὐτῶν, ὡς ἐπίσης τὰ τελικὰ ὄρια ἐκάστης, τυγχάνουσι σαφῶς ὠρισμένα.

Διπλοῦν τι ἔργον ἀνήκει εἰς ἐκάστην τῶν οὕτω ἐπιπροστιθεμένων αὐτῶν περιόδων: ἡ κατάρρησις τῆς παλαιᾶς καὶ ἡ ἀνίδρυσις τῆς νέας διατάξεως ἢ οἰκονομίας. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰουδαϊκὸς αἰὼν καὶ λαὸς δὲν ἦσαν εἰμὴ τύποι ἢ εἰκόνες, δέον νὰ προσδοκῶμεν ὅτι τ' ἀποτελέσματα ἐνταῦθα θέλουσιν εἶσθαι πολὺ πλέον μεγαλειτέρας ἐκτάσεως ἢ ἐκεῖ, οὕτω δὲ καὶ θέλομεν εὖρει ὅτι συμβαίνει. Τὸ διπλοῦν αὐτὸ ἔργον καταδεικνύεται ἐν τοῖς λόγοις τοῦ προφήτου Ἡσαΐου—«Διότι (1) ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδικήσεως ἦτο ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ (2) ἔφθασεν ὁ ἐνιαυτὸς τῶν λελυτρωμένων μου—Ἡσα. ἐγ'. 4.

Οὐδ' εἶναι αὕτη ἐπιτηδεῖως πως ἐπινοηθεῖσα καὶ διευθετηθεῖσα ἀντιστοιχία ὅπως ἀνταποκρίνηται οὕτω πρὸς τὰ γεγονότα· καθότι πολλοὶ ἐκ τῶν παραλληλῶν αὐτῶν, καὶ ἄλλαι ἀλήθειαι, ἀνεγνωρίσθησαν ἐκ τῶν προφητειῶν, καὶ ἐκηρύχθησαν, ὡς ἐκτίθενται ἐνταῦθα, πολλὰ ἔτη πρὸ τοῦ 1878 Μ.Χ.—τοῦ ἔτους τούτου προαγγελθέντος ὡς τοῦ χρόνου τῆς ἐπανόδου τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ χάριτος, ἐνῶ τοῦτο ἀπεῖχεν εἰσεῖν καὶ πρὶν οἷον· δῆποτε γεγονὸς χαρακτηρίσῃ αὐτὸ ὡς τοιοῦτον. Ὁ δὲ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος τόμου ἐδημοσίευσεν τὰ συμπεράσματα ταῦτα ὡς ἐκ τῶν Γραφῶν ἐξαγόμενα, καὶ ἐν σχήματι φυλλαδίου, κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1877 Μ. Χ.

Ἡ μαρτυρία δὲν ἡδύνατο νὰ εἶναι ἰσχυροτέρα, καὶ ὁμως ἐτηρήθη κεκρυμμένη μέχρι τοῦ παρόντος ὠρισμένου καιροῦ, ὅπως πληθυνθῇ ἡ γνώσις, καὶ οἱ συνετοὶ [ἐν τῇ ἀληθῶς οὐρανίᾳ διδασκαλίᾳ] ἐννοήσωσι. Γνωρίζομεν ἤδη τὸν καιρὸν ἀκριβῶς—μάλιστα αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν—τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Ἰσραὴλ· ὁ Πρόφήτης δ' ἀφ' ἑτέρου σαφῶς διακηρύττει ὅτι οὗτοι μέλλουσι νὰ λάβωσιν ἐν μισθῶνέχῃ ἢ τὸ διπλοῦν· ἀπεδείξαμεν δέ, φρονοῦμεν, εὐκρινῶς ὅτι ἡ παράλ-

ληλος αὕτη, περίοδος ἀποτελεῖται ἐκ 1845 ἐτῶν διαρκείας, καὶ οὗ αὕτη ἔληξε κατὰ τὸ 1878 Μ. Χ. Ὅτι δὲ τὸ ἔτος 1878 Μ. Χ. ἐσημειώθη δι' ἐνδείξεων εὐνοίας τυγχάνει ἐπίσης γερονὸς ἀναμφισβήτητον. Λάβετε δ' ἐπίσης ὑπ' ὄψιν οὗ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ «διπλοῦ» των τούτου εἶναι ὅπου ὁ Καθηγητὴς Delitzsch ἐδημοσίευσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην Ἑβραϊκὴν μετάφρασιν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἣτις εἶναι ἤδη ἀνὰ χεῖρας χιλιάδων Ἑβραίων, καὶ διεγείρει μέγα ἐνδιαφέρον. Ἐπὶ πλέον δὲ μὴ λησμονῶμεν οὗ ἡ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων μεγίστη Χριστιανικὴ κίνησις, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῶν Ἀποστόλων, ἡ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Ραβίνοβιτς (Rabinowitsch) καὶ ἄλλων, διατελεῖ ἤδη ἐν προόδῳ ἐν Ρωσσίᾳ· ἔσχε δὲ ἡ κίνησις αὕτη τὴν ἀρχὴν αὐτῆς τόσον σχεδὸν χρόνον μετὰ τὸ 1878 Μ. Χ., ὅποτε «τὸ διπλοῦν» τοῦ Ἰσραὴλ ἐτελείωσεν, ὅσος χρόνος ἐμεσολάβησε διὰ τὴν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν ἀφύπνισιν, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὸ 33ον Μ. Χ.

Ἀναφέρετε ἤδη εἰς μνήμην τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου, οἵτινες δεικνύουσιν ἐναργῶς οὗ ὁ Ἰσραὴλ ἀπερρίφθη ἐκ τῆς θείας χάριτος, καὶ ἀπὸ τῶν ΓΗ·Ι·ΝΩΝ ΔΙΑΘΗΚΩΝ, ΑΙΤΙΝΕΣ ΕΙΣΕΤΙ ΑΝΗΚΟΥΣΙΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥΣ, ἐωσόθ' εἰσέλθῃ τὸ πλήρωμα, ἡ ὁ πλήρης ἀριθμὸς ἐκ τῶν Ἑθνῶν—ἕως τοῦ τέλους τῆς Εὐαγγελικῆς κλήσεως—καὶ τότε θὰ ἴδῃτε οὗ τὸ ἔτος 1878 εἶναι ἀξιοσημείωτός τις χρονολογία, βαθέως ἐνδιαφέρουσα τὸν Πνευματικὸν Ἰσραὴλ—καὶ οὐχ' ἥτιον σπουδαία δι' αὐτὸν παρ' οὗ αὕτη εἶναι διὰ τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ.

Ὅπως οὐδεὶς ἄλλος πλὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐγνώριζε τὴν σημασίαν τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος τοῦ Νόμου, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου (καὶ οἱ ἄποστολοι αὐτοὶ ἀκούη δὲν ἐγνώριζον εἰμὴ κατὰ μέρος, καὶ ἀμυδρῶς ἔβλεπον μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς), οὕτω καὶ σήμερον δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν οὗ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον, τὸ κεχωρισμένον διὰ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος, θὰ ἴδῃ σαφῶς τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, καὶ τὴν βαρεῖαν αὐτοῦ σπουδαιότητα. Οἱ πτωχοὶ Ἰουδαῖοι, καὶ πολλοὶ καθ' ὁμολογίαν Χριστιανοί,

δὲν γνωρίζουσι καὶ ἀκόμη τὴν μεγάλην οἰκονομικὴν μεταβολὴν, ἣτις ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν—τὴν συντέλειαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, καὶ τὴν ἔναρξιν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τώρα ὀλίγοι γνωρίζουσι ἢ θὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπίγνωσιν, μέχρις οὗ ἐξωτερικαὶ μαρτυρίαι ἀποδείξωσιν εἰς τοὺς φυσικοὺς αὐτῶν ὀφθαλμοὺς, ὅτι διατελοῦμεν ἤδη εἰς τὸ τέλος τοῦ «θερισμοῦ» τοῦ Αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὅτι τὸ ἔτος 1878 μ. Χ. ἐχάραξεν ἐν ἴσῳ σπουδαῖον σημεῖον. Οὐδὲ προωρισθῆ ὅπως ἄλλοι, ἐκτὸς τοῦ ὀλίγου ἀριθμοῦ τῶν πιστῶν, ἴδωσι καὶ γνωρίσωσι, καὶ μὴ διατελῶσιν ἐν σκότει μετὰ τοῦ κόσμου—«Εἰς ὑμᾶς ἐδόθη νὰ γνωρίσητε», ἔλεγεν ὁ Κύριος ἡμῶν.

Ἄλλ' ἐνδέχεται νὰ εἴπωσιν τινας ὅτι, Καίτοι ὁ Ἱερεμίας ἦν πράγματι προφήτης τοῦ Κυρίου, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μαρτυρία, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ «μισθονέχ» ἢ τὸν διπλασιασμόν τῶν δοκιμασιῶν τοῦ Ἰσραὴλ, πρέπει νὰ εὐλαβῆται, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν μαρτυρίαν ἰσχυροτέραν ἐὰν ἄλλος τις προφήτης ἀνέφερε τὸ ἴδιον πρᾶγμα. Πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἀπαραιτῶμεν ὅτι ἡ διακήρυξις ἐνὸς ἀξιοπίστου προφήτου εἶναι καλὴ καὶ ἐπαρκὴς βάσις πρὸς πίστιν, καὶ ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν σημαινουσῶν ἀποδείξεων τῶν ἀφορουσῶν τὴν πρώτην ἔλευσιν προελέχθησαν παρ' ἐνὸς προφήτου καὶ μόνον· οὐχ' ἦτιον, ὁ Θεός, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἁνὸς οὐκίτρωμον, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀδυναμίαν τῆς πίστεως ἡμῶν, καὶ ἀπήντησεν εἰς τὰς προσευχὰς ἡμῶν προκαταβολικῶς, προμηθεύσας ἡμῖν πλεον τῆς μᾶς μαρτυρίας.

Στρέψατε ἤδη εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ζαχαρίου (θ'. 9—12). Ἐν προφητικῇ ὁπτασίᾳ οὗτος βαδίζει παραπλευρώς τοῦ Ἰησοῦ ὡς ὁ Κύριος εἰσέρχεται εἰς Ἱερουσαλὴμ καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου—τὸ 33ον Μ.Χ., πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς σταυρώσεώς του (Ἰωάν. ιβ'. 1—12), καὶ ὁ Προφήτης κραυγάζει πρὸς τὸν λαόν, «Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· ἀλάλαζε, θύγατερ Ἱερουσαλὴμ· Ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σέ· αὐτὸς εἶναι δίκαιος καὶ σώζων· πρᾶς καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου, καὶ ἐπὶ πώλου υἱοῦ ὑποζιγίου». Σημειώσατε ἤδη τὴν σαφὴ ἐκπλήρωσιν τῶν λόγων τούτων—Ματθ. κα'. 4—9,

43. Ἰωάν. ιβ'. 12—15, Λουκ. ιθ'. 40—42. Πάν μέρος τῆς προφητείας ταύτης ἐξεπληρώθη, ἀκόμη καὶ μέχρι τῶν ἐπενυφημιῶν. Ὅποτε ὁ λαὸς ἐπενυφήμει κραζὼν Ὡσαννά! οἱ Φαρισαῖοι ἀπήτησαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν νὰ ἐπιπλήξῃ αὐτούς, ἀλλ' ὁ Κύριος ἀπεποιήθη, εἰπὼν· «Λέγω ὑμῖν ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κραζέουσι». Διαιτί; Διότι εἶχε προφητευσθῇ δι' αὐτὸν ὅτι ἐλάμβανε χώραν ἡ τοιαύτη ἐπενυφημία, καὶ πᾶσα λεπτομέρεια ἐν τῇ προφητείᾳ ἔδει νὰ ἐκπληρωθῇ. Ἡ ἀκριβολόγος αὕτη λεπτομέρεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προφητειῶν ὡς αὐξήσῃ τὴν ἡμετέραν πεποιθήσιν εἰς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ προφήτου τούτου καὶ ἄλλων.

Μετὰ τὴν σύντομον ὑπόδειξιν τῶν κακῶν συνεπειῶν αἰτι-  
νες ἤθελον ἐπακολουθήσει τὴν ἀπορρίψιν τοῦ βασιλέως αὐτῶν  
(Ζαχαρ. θ' 10), ὁ προφήτης, λαλῶν ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἰεχωβά,  
προσφωνεῖ αὐτούς ὡς ἐξῆς (ἐδφ. 12): «Ἐπιστρέψατε εἰς τὸ  
δύρωμα (τὸν Χριστόν), δέσμοι τῆς ἐλπίδος: ἔτι καὶ σήμε-  
ρον κηρύττω δι' ἐλὼ ἀνταποδώσει ΔΙΠΛᾶ εἰς σέ». Ἡ  
λέξις διπλᾶ, ἐνταῦθα, εἶναι ἡ αὕτη λέξις ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου  
χρησιμοποιουμένη —μισσέχ—ἐπανάληψις, ἡ ἄλλη ἴση μερίς.  
Ὁ Ἰσραὴλ ἦτο ἐπὶ ἔτη ὑπὸ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγόν, ἀλλ' ἦσαν  
«δέσμοι τῆς ἐλπίδος», ἐλπίζοντες εἰς μέλλοντα βασιλέα ὅστις  
ἤθελεν ἐλευθερώσει καὶ ἀνψώσει αὐτούς εἰς τὴν ὑποσχε-  
θεῖσαν κυριαρχίαν τῆς γῆς. Ἦδη ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ὁ ὀχυ-  
ρὸς αὐτῶν πύργος, εἶχεν ἔλθει, πλὴν τόσον πραῦς, καὶ τόσον  
ταπεινός, ὥστε δὲν ἠδύναντο ν' ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν ὡς τοι-  
οῦτον ἐλευθερωτὴν. Ἐπὶ πλέον δὲ οὗτοι ἦσαν δέσμοι τῆς  
Ἀμαρτίας, καὶ ὁ Ἐλευθερωτὴς οὗτος ἐπεδίωκεν ἐπίσης καὶ  
τὴν μεγαλειτέραν ταύτην ἀπελευθέρωσιν των. Ὁ Κύριος ἡμῶν  
ἔζησε μετ' αὐτῶν ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη, ἐκπληρῶν τὰς Γρα-  
φὰς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ τότε ἐπέστη ἡ τελευταία καὶ ὀρι-  
στικὴ δοκιμασία των—ἤθελον ἀποδεχθῇ αὐτόν, τὸν Κεχρι-  
σμένον τοῦ Κυρίου, ὡς τὸν Βασιλέα αὐτῶν, ἢ οὐ; Ἡ τοῦ  
Θεοῦ πρόγνωσις δι' οὗτοι ἤθελον ἀπορρίψει τὸν Μεσσίαν,  
ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Προφήτου—«ἔτι καὶ σή-  
μερον κηρύττω δι' ἐλὼ ἀνταποδώσει διπλᾶ εἰς σέ».

Ἡ προφητεία αὕτη οὐχὶ μόνον οὐδεμίαν ἀφίνει ἀμφιβο-

λίαν περὶ τοῦ ὅτι διπλή—διπλασία παιδεία προσετέθη εἰς τὴν πείραν τοῦ Ἰσραὴλ, ἐξ αἰτίας τῆς παρ' αὐτῶν ἀπορρίψας τοῦ Μεσοίου—ἀλλ' αὕτη σημεῖοι τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς καθ' ἣν τὸ διπλοῦν αὐτὸ ἤρχισε, καὶ καθιστᾷ τὰ ἐκ τῆς προφητείας Ἱερεμίου ἐξαγόμενα συμπεράσματα, καὶ διὰ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, «Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν» προσεπιβεβαιούμενα, διπλασίως ἰσχυρά, ἀκριβῆ καὶ σαφῆ.

Ἀνακαλέσαστε εἰς μνήμην τοὺς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν—«Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν· ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, δὴ τρόπον ὅρις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησατε. Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν»· λέγω γάρ ὑμῖν, οὐ μὴ με ἴδῃτε ἀπ' ἄρρι, ἕως ἄν εἴπητε [ἐκ καρδίας], Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου» (Ματθ. κγ' 37—39). Ἐπίσης ἀναγινώσκομεν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς δοκιμασίας αὐτῶν, «ὥς ἤγγισεν, [καθήμενος ἐπὶ τοῦ πώλου], ἰδὼν τὴν πόλιν ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτήν, εἰπὼν, «Εἰ ἔγνως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ τὰ πρὸς εἰρήνην· νῦν δὲ ἐκρύβῃ ὑπὸ ὀφθαλμοῦ σου» (Λουκ. ιθ'. 40, 42). Δόξα τῷ Θεῷ, ἥδη ὅποτε τὸ διπλοῦν αὐτῶν ἐπληρώθη, δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ τύφλωσις αὐτῶν ἄρχεται αἰρομένη. Τεῦτιο δὲ χαροποιεῖ τοὺς ἀγίους διὰ λόγους ἀφορῶντας αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἐπίσης, διότι διαβλέπουσιν ὅτι ἡ ἐνδόξασις τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ πλησιάζει.

Ἄλλ' ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν Πατήρ, δοὺς πασιφανῶς ἠθέλησε νὰ στερεώσῃ καὶ ἐπαναπαύσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν πέραν πάσης ἀμφιβολίας ἐπὶ ἐνὸς μικροῦ θημελίου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει καὶ ἀποδεικνύει τόσα πολλά, ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς περὶ τοῦ «διπλοῦ» τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὁ ἐνὸς ἄλλου ἐκ τῶν μᾶλλον τετιμημένων αὐτοῦ δούλων—τοῦ Προφήτου Ἠσαίου.

Ὁ προφήτης οὗτος λαμβάνει ὡς ἀφετηρίαν αὐτοῦ τὸν ἡμέτερον καιρὸν τοῦ τέλους, — τὸ 1878, — τὸν χρόνον καθ' ὃν τὸ «διπλοῦ» (μισσινέχ) ἐπληρώθη, καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἥδη ζῶντας ἀποτεινόμενος δίδει ἡμῖν τὸ διάγγελμα

τοῦ Θεοῦ, λέγων: «Παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεὸς σας· λαλήσατε παρηγορητικά πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ φωνήσατε πρὸς αὐτήν, διὲν ὁ καιρὸς τῆς ταπεινώσεως αὐτῆς ἐπληρώθη, διὲν ἡ ἀνομία αὐτῆς συνεχωρήθη. Διότι ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς Κυρίου ΔΙΠΛΑΣΙΟΝ\* διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς. — Ἦσα. μ'. 1, 2.

Ὁ μελετῶν ἐπὶ τῶν προφητειῶν ἔχει βεβαίως παρατηρήσει πῶς οἱ προφῆται ἐκφέρουσι τὰς ἐαντῶν προφητείας ἀπὸ διαφόρων σημείων ἀπόψεως, ἐνίοτε λαλοῦντες περὶ μελλόντων πραγμάτων ὡς μελλόντων, καὶ ἐνίοτε λαμβάνοντες θέσιν εἰς μέλλοντα χρόνον καὶ λαλοῦντες περὶ τῶν μελλόντων γενέσθαι ὡς ἐὰν αὐτοὶ ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, περὶ ὧν προφητεύουσιν. Ὁ Ἠσαΐας, ἐπὶ παραδείγματι, λαλῶν περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, λαμβάνει θέσιν παρὰ τὴν φάτιν, ὅπου ἔκειτο τὸ νήπιον Ἰησοῦς, ὅπῃ λέγει, «Παιδίον ἐγεννήθη εἰς ἡμᾶς, Υἱὸς ἐδόθη εἰς ἡμᾶς, καὶ ἡ ἐξουσία θελεῖ εἶσθαι ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ» κλπ. (Ἦσα. θ' 6). Τὸ Βιβλίον τῶν Ψαλμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μελετηθῇ πρὸς κατανόησιν ἐὰν μὴ πρότερον ἀναγνωρισθῇ ἡ ρηθεῖσα ἀρχή. Καλλίτερον παράδειγμα ἐξικινίζον τὴν ἀρχὴν τῶν διαφόρων προφητικῶν ἀπόψεων δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰμὴ αἱ τρεῖς προφητεῖαι αἱ ἀφορῶσαι τὸ «διπλοῦν ἢ «διπλάσιον» τοῦ Ἰσραήλ, τὰς ὁποίας ἤδη ἀνεφέρομεν. Ὁ Ἰερεμίας προεῖπεν διὲν ἠθέλον ἔλθει ἡμέραι ὅποτε ὁ Θεὸς ἠθέλε διασκορπίσει αὐτοὺς μεταξὺ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ διὲν, ἀφοῦ οὗτοι θὰ ἔχωσι λάβει τὸ «ΔΙΠΛΟΥΝ», ἠθέλεν ἐπισυνάξει αὐτοὺς καὶ πάλιν δι' ἐκδηλώσεως κραταυτέρας δυνάμεως ὑπὲρ αὐτῶν ἢ ἐκείνης δι' ἧς ἡλευθερώθησαν ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς δουλείας. Ὁ Ζαχαρίας, ἀφ' ἑτέρου, λαλεῖ ὡς ἐὰν ἔζη ἐν τῷ καιρῷ καθ' ὃν ὁ Χριστὸς προσέφερεν ἑαυτὸν ὡς τὸν βασιλέα των, καὶ γνωρίζει ἡμῖν διὲν τότε, κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἤρξατο ὑπολογιζόμενον τὸ «διπλοῦν» αὐτῶν. Ὁ Ἠσαΐας, τέλος, ἰσχυρίζεται παρ' ἡμῖν, εἰς τὸ 1878 Μ. Χ., καὶ ἐπι-

\* Ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἐνταῦθα, ἡ μεταφρασμένη «διπλάσιον», εἶναι «τέτραπλο», ἥτις σημαίνει διπλάσιον, ὑπὸ τὴν ἐπιοικον πράγματός τινος, διπλοθέντος εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ.

οἱ αὖ τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τοῦ γεγονότος διὸ ὁ Θεὸς ἔχει ἤδη προδιατάξει ὠρισμένον χρόνον, καθ' ὃν μέλλει νὰ προσλάβῃ τὸν Ἰσραὴλ ὑπὸ τὴν εὐνοίαν του, καὶ διὸ ὁ προσδιωρισμένος οὗτος χρόνος εἶναι τὸ διπλοῦν ἢ ἀντίστοιχον τοῦ χρόνου τῆς προτέρας πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας· λέγει δ' ἡμῖν διὰ τοῦδε ἡδη ν' ἀναγγείλωμεν ἡμεῖς τὴν παρήγορον αὐτὴν ἀγγελίαν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, διὸ τὸ διπλοῦν αὐτῶν ἐπληρώθη — διὸ ὁ διωρισμένος αὐτῶν χρόνος ἐτελείωσεν. Ἦθελεν εἶσθαι ὅντως δυσχερὲς τὸ ν' ἀποφασίσῃ τις ποία ἐκ τῶν τριῶν αὐτῶν προφητειῶν εἶναι ἡ ἰσχυροτέρα, καὶ ἡ μᾶλλον σπουδαιότερα. Ἐκάστη ἐξ αὐτῶν κέκτηται σπουδαιότητα καθ' ἑαυτήν, καὶ ἑκάστη εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἰσχυρά. Ἀλλ' ὁμοῦ ἠνωμένοι αὐταὶ ἀποτελοῦσι τριπλοῦν σχοινίον θαυμασίας ἰσχύος διὰ τὰ ταπεινά, φιλομαθῆ καὶ πιστὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ δύναμις τῶν προφητικῶν αὐτῶν λόγων αὐξάνει ὁπόταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν διὸ οἱ προφῆται οὗτοι ὄχι μόνον ἐξησαν καὶ ἔγραψαν πρὸ ἑκατοντάδων ὁλῶν ἐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἔγραψαν πράγματα ὅλως ἐναντία πρὸς τὰς Ἰουδαϊκὰς προσδοκίας. Ἀναμφιβόλως ἔλλιπεῖς πίστεως, καὶ βραδεῖς τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ πιστεύωσι πάντα ὅσα ὁ Θεὸς ἐλάλησε διὰ τῶν προφητῶν, πρέπει νὰ εἶναι ἐκείνοι, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἴδωσιν εἰς τὴν σαφῆ καὶ ἐναρμόνιον αὐτὴν μαρτυρίαν, τὸν δάκτυλον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐάν τις ἤθελεν ἀντιτάξῃ διὸ τὸ Βερολίнейον Συνέδριον — καὶ τὰ κατ' αὐτὸ πεπραγμένα, δὲν εἶναι ἀρκούντως σημαντικὴ ἔναρξις τῆς εἰς τὸν Ἰσραὴλ ἐπιστρεφούσης χάριτος ἢ εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, ἀποκρινόμεθα διὸ τοῦτο ἦν πολὺ μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτος ἐπιστροφή εὐνοίας, παρ' ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καθημένου ἐπὶ πῶλον, ἦτο ἐνδειξις δυσμενείας. Οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο τῶν γεγοσιμένων αὐτῶν ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἐκπλήρωσις προφητείας, καθ' ὃν χρόνον ἔλαβον χώραν. Τὴν σήμερον δὲ ὑπάρχουσι πολλαὶ περισσότητες χιλιάδες ἀνθρώπων, οἵτινες γνωρίζουσι περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ «διπλασίου», παρ' ὅτι ὑπῆρχον μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς ἀνθρωποι γνωρίζοντες διὸ τὸ διπλοῦν εἶχεν ἀρχίσαι ἀκριβῶς πρὸ ὀλίγου μόλις χρόνου. Οὕτως ὅθεν βλέπομεν διὸ

τὸ παιδίον, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Συμεὼν εἶπεν ὅτι ἔκειτο εἰς  
 πτωθεὶν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ (Λουκ. β  
 34), ἐγένετο ἡ πτωθεὶς ἢ ὁ λίθος τοῦ προσκόμματος εἰς τὸν  
 κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ὡς ἔθνος· εἶδομεν δὲ τίνι τρόπῳ Αὐτοῦς,  
 ὡς Κεφαλὴ καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ, μέλλει νὰ  
 εἶναι ὁ Ἐλευθερωτὴς αὐτοῦ, νὰ ἀναστήσῃ τὸν σαρκικὸν οἶ-  
 κον, καὶ ἐπανορθώσῃ τὰ πάντα ἀφοῦ ὁ δι' αὐτοὺς «ὠρισμένος  
 χρόνος», τὸ «διπλοῦν» αὐτῶν, πληρωθῇ. Νῦν δὲ βλέπο-  
 μεν τὸ διπλοῦν αὐτῶν πληρωθῆναι, καὶ τὴν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ  
 εὐνοίαν ἀρχομένην. Ὡς δὲ σημειοῦμεν τὰς ἐκπληρώσεις  
 ταύτας τοῦ Λόγου τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, αἱ καρδίαι ἡμῶν γη-  
 θοσύνης δύνανται νὰ ψάλλωσιν,

Ὅποσον πιστοὶ μαθηταὶ δι' ἐσᾶς,

Θεμέλιον καίται ὅς τὰς Θείας Γραφάς.

Ἐνῷ δὲ οὕτω βλέπομεν τὴν ἀπὸ τῆς χάριτος πτώσιν τοῦ  
 Ἰσραὴλ, τὴν κατὰ συνέπειαν ζημίαν αὐτῶν, καὶ τὴν αἰτίαν  
 δλων τούτων, ἃς μὴ λησμονῶμεν διὰ καὶ ἐν τούτῳ ἀκόμῃ οὗτοι  
 προεικόνιζον τὸν κατ' ὄνομα Πνευματικὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι  
 οἱ αὐτοὶ προφῆται ἔχουσι προείπει τὴν πρόσκοψιν καὶ πτώ-  
 σιν καὶ τῶν δύο οἴκων τοῦ Ἰσραὴλ—«(Αὐτοῦς) θέλει εἰ-  
 σθαι διὰ πέτραν προσκόμματος, καὶ διὰ βράχοι πτώσεως εἰς  
 τοὺς δύο οἴκους τοῦ Ἰσραὴλ» — Ἡσα. η . 14.

Ὡς ἀληθῶς ἔλαβε χώραν ἀπόρριψις καὶ πτώσις τοῦ κατ'  
 ὄνομα Σαρκικοῦ Ἰσραὴλ, ὡς εἶδομεν, ἐξίσου ἀκριβῶς μέλλει  
 νὰ λάβῃ χώραν παρομοία ἀπόρριψις καὶ πτώσις τοῦ κατ' ὄ-  
 νομα Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ, τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας τοῦ  
 Ἐθαγγελίου, καὶ διὰ παρομοίους λόγους. Ἡ ἀπόρριψις καὶ  
 πτώσις τοῦ ἐνὸς περιγράφονται τόσον ζωηρῶς ἐν ταῖς Γρα-  
 φαῖς ὅσον καὶ αἱ τοῦ ἑτέρου. Ὅσον δ' ἐπίσης τυγχάνει ἀληθές  
 ὅτι ὑπόλοιπόν τι ἐκ τοῦ σαρκικοῦ Ἰσραὴλ ἐσώθη, διαφυγὸν τὴν  
 τύφλωσιν καὶ πτώσιν διὰ πρᾶότητος καὶ πίστεως, οὕτως ἐξίσου  
 πορδόμοιόν τι ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ κατ' ὄνομα Πνευματικοῦ  
 Ἰσραὴλ θέλει διασωθῇ ἀπὸ τῆς τυφλώσεως καὶ πτώσεως τοῦ  
 ὀνοματικοῦ συνόλου κατὰ τὸν «θερισμόν», ἢ τὴν συντέλειαν  
 τοῦ αἰῶνος. Οὕτω δὲ τὰ τελευταῖα μέλη τῆς ἀληθοῦς Ἐκ-

κλησίας, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέλλουσι νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, — ὅπως ἐνωθῶσι μετὰ τῆς ἐνδόξου αὐτῶν κεφαλῆς. Οὗτοι καὶ μόνοι (τὸ ἐκλεγέν ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ σαρκικοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ, καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν πιστῶν τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ζώντος ὑπολοίπου) ἀποτελοῦσι τὸν ἀληθῆ « Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ ». Οὗτοι εἰσιν οἱ Ἐκλεκτοί — οἱ δεδικαιωμένοι διὰ πίστεως εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ, οἱ καλούμενοι νὰ θυσιασῶσι μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ συγκληρονομήσωσι μετ' αὐτοῦ, οἱ ἐκλεγόμενοι διὰ τῆς πίστεως τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθείας, καὶ ὄντες πιστοὶ μέχρι θανάτου. Μετὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ σώματος τούτου, ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ παρόντος αἰῶνος, θυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν μεγάλην τινὰ ταραχὴν μεταξὺ τοῦ σίτου καὶ τῶν ζιζανίων διότι πολλὰι θεῖαι εὐλογίαι, χορηγηθεῖσαι εἰδικῶς χάριν τῶν ὀλίγων πιστῶν, θέλουσιν ἀποσυρθῆ ἀπὸ τῶν ὀνόματι Χριστιανικῶν πληθυσμῶν, ὁπότε τὸ μικρὸν ποίμνιον, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου αἱ εὐλογίαι αὗται ἐχορηγήθησαν, θὰ ἔχη συμπληρωθῇ.

Δέον δ' ἐπίσης νὰ προσδοκῶμεν διὰ καὶ ἐνταῦθα ἡ τὰς θέλει εἰσθαι, ὡς καὶ ἐν τῷ τυπικῷ Ἰουδαϊκῷ θερισμῷ, ἔργον διαχωρισμοῦ, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Προφήτου, « Συναθροῦσαί μοι τοὺς ὁσίους μου, οἵτινες ἔκαμον μετ' ἑμοῦ συνθήκην ἐπὶ θυσίας » (Ψαλμ. ν . 5) Ὡς δὲ τὸ 33 Μ. Χ. ἐσημείωσε τὴν ἐγκατάλειπιν τοῦ ὀνόματι Ἰουδαικοῦ οἴκου, εἰς τὴν δυσμένειαν, τὴν διάλυσιν καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτοῦ ὡς σιστήματος, οὕτως ἡ ἀντιστοιχοῦσα χρονολογία τοῦ 1878 Μ. Χ., ἐσημείωσε τὴν ἀρχὴν τῆς δυσμενείας, τῆς διαλύσεως καὶ ἀνατροπῆς τοῦ ὀνόματι Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔχωμεν νὰ εἴπωμεν πλείονα ἐν τοῖς ἐπομένοις κεφαλαίοις.

#### ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

Λαμβάνοντες ὡς δεδομένον διὰ αἱ προηγηθεῖσαι μαρτυρίαι εἰσὶν ἀναμφισβήτητοι καὶ ἱκανοποιητικαί, προβαίνομεν ἥδη νὰ ἀποδείξωμεν χρονολογικῶς: Πρῶτον, διὰ ὁ Ἰουδαϊκός

αίων, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ οἶκος αὐτῶν ἀφέθη εἰς αὐτούς, ὁπότε καὶ ἤρχισεν ὑπολογιζόμενον τὸ διπλοῦν αὐτῶν ἢ δεύτερον μέρος, εἶναι 1845 ἔτων διαρκείας· καὶ δεύτερον, διὰ τὸ διπλοῦν ἔληξεν εἰς τὰ 1878 Μ. Χ., καὶ ἐπομένως ὁ καιρὸς τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας ἤρχισε τότε—ὅπερ εἶναι ταῦτοχρόνως ἀπόδειξις τῆς λήξεως τῶν διὰ τὸν εὐαγγελικὸν αἰῶνα εὐνοιῶν.

Τὸ δεύτερον ζήτημα οὐδεμίαν πράγματι ἀπαιτεῖ ἀπόδειξιν· διότι, γνωστοῦ ὄντος τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπέθανεν εἰς τὸ 33ον Μ.Χ., εἶναι εὐκόλον νὰ προσθέσωμεν 1845 ἔτη εἰς τὰ 33 Μ. Χ., καὶ εὗρωμεν τὸ ἔτος 1878, ὡς τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἡ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοια, δοθέντος διὰ δυνάμεθα ν' ἀποδείξωμεν τὴν πρώτην ἡμῶν πρότασιν, διὰ δηλ. ἡ περίοδος, καθ' ἣν ὁ Ἰσραὴλ ἀνέμενε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὴν εὐνοϊαν Αὐτοῦ, ἦτο περίοδος ἐκ 1845 ἔτων.

Ἡ διάρκεια τῆς περιόδου ταύτης ἀποδεικνύεται τελείως ἐν τῷ περὶ Χρονολογιῶν κεφαλαίῳ, ἐξαιρέσει ἐνὸς μόνου μέρους, τοῦτέστιν, τῆς περιόδου ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου. Ἡ διάρκεια τῆς περιόδου ταύτης ἀπεκρύβη, ἢ ἐκαλύφθη κατὰ ἰδιόρρυθμόν τινα τρόπον, ἕως ἐσχάτως, μέχρις οὗ παρατηρήθη διὰ τὴν διάρκεια τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος ἦν ἄγνωστος, καὶ ὅτι, ἄνευ ταύτης, τὸ διπλάσιον αὐτῆς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ καταμετρηθῇ, καὶ ἂν ἀκόμη αἱ ἀφορῶσαι τὸ διπλάσιον αὐτὸ προφητεῖαι ἐγνωρίζοντο καὶ κατενοοῦντο. Ἡ Χρονολογία ρέει ὁμαλῶς μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, οὐδεμία ὑπάρχει ἐνιαία ἀναγραφή. Διάφοροι νύξεις παρέχονται τμηματικῶς ἐν τῇ καὶ κεῖσε, ἀλλ' οὐδὲν συνεχὲς σῆμα διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν κατὰ θετικόν τινα τρόπον. Ἐνεκα δὲ τούτου εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, εἰς τὸν πίνακα τῆς Χρονολογίας, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐρευνήσωμεν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ. Ἐκεῖθεν δ' ἐβοηθήθημεν ὑπὸ τοῦ Θεοπνεύστου Ἀποστόλου, ὅστις παρέσχεν ἡμῖν τὸν πρὸς τοῦτο συνεκτικὸν κρίνον. Ἐμάθομεν δ' οὕτως ὅτι τὸ χρονι-

κὸν διάστημα ἀπὸ τῆς Διαθήκης, κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Θάρα, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀβραάμ, μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, εἶναι περίοδος ἐκ 430 ἐτῶν.

Εὐρίσκομεν δ' ἀκριβῶς τὴν κεκρυμμένην αὐτὴν περίοδον τὴν μεταξὺ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ καὶ τῆς ἐξόδου τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, ὑπολογίζοντες πρῶτον τὴν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Θάρα μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ περίοδον, καὶ ἀκολούθως ἀφαιροῦντες τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν αὐτῶν ἐκ τῶν 430 ἐτῶν, τῆς περιόδου ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Θάρα ἕως τῆς Ἐξόδου ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου. Οὕτως :—

Ὁ Ἀβραάμ ἦτο 75 ἐτῶν ἡλικίας ὁπότε ἐγένετο ἡ πρὸς αὐτὸν Διαθήκη, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Θάρα (Γένεσ. ιβ'. 4), ὃ δὲ Ἰσαάκ ἐγεννήθη 25 ἔτη μετὰ ταῦτα. (Γένεσ. κα'. 5).

Ἐπομένως—

Ἀπὸ τῆς Διαθήκης μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰσαάκ 25 ἔτη

Ἀπὸ τοῦ Ἰσαάκ μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰακώβ  
(Γεν. κε'. 26). . . . . 60 »

Ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰακώβ μέχρι τοῦ θανάτου  
του (Γεν. μζ' : 28). . . . . 147 »

Ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς Ἀβραμιαίας Διαθήκης μέχρι  
τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ, ἔτη. . . . . 232 »

Ἀπὸ τῆς Διαθήκης μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ  
Ἰσραὴλ ἀφῆκε τὴν Αἴγυπτον, (Ἐξοδ. ιβ' 41),  
κατὰ τὸ Πάσχα . . . . . 430 »

Ἀφαιροῦντες ἐκ τούτων τὴν ἀπὸ τῆς Διαθήκης μέ-  
χρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ περίοδον, ἐξ ἐτῶν 232 »

Ἐχομεν τὴν χρον. περίοδον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ  
Ἰακώβ μέχρι τῆς Ἐξόδου, ἦτοι ἔτη. . . . . 198 »

Οὕτω, πᾶσα δυσκολία ἐν σχέσει πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς Ἐθνηκῆς τοῦ Ἰσραὴλ ὑπάρξεως ἐκκαθαίρεται τελείως. Οὐδεμία δ' ἀμφιβολία ὑπάρχει διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ μέχρι τῆς Ἐξόδου περίοδος, ἥτις μέχρι τοῦδε διετέλει κεκρυμμένη, ἀπεκρῦβη σκοπίμως μέχρι τοῦ ὠρισμένου καιροῦ, καθ' ὃν ἔδει ν' ἀποκαλυφθῇ. Εἰς ταῦτα νῦν προσθέντες τὰς εἰς τὸν Χρονολογικὸν Πίνακα ἀναγραφόμενας περιόδους, ὥς ἐξῆς :—

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Ἡ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ. μέχρι τῆς Ἐξόδου περιόδου,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 198 »     |
| Ὁ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 40 »      |
| Μέχρι τῆς διαιρέσεως τῆς Χαναάν . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 6 »       |
| Ἡ περίοδος τῶν Κριτῶν . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 450 »     |
| » » » Βασιλέων . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 513 »     |
| » » τῆς Ἐρημώσεως . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 70 »      |
| Ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Κυρίου μέχρι τοῦ 1 M. X., . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 536 »     |
| Ἐν συνόλῳ, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ μέχρι τοῦ ἔτους 1 τῆς Χριστιανικῆς Χρονολογίας, ἔτη                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1813 »    |
| Ἀπὸ τοῦ 1 μ. X. μέχρι τῆς Σταυρώσεως, κατὰ τὸ Πάσχα, τὴν ἀνοίξιν τοῦ 33 M. X.—πλήρη ἔτη, κατὰ τὴν Ἐκκλησ. χρόνολ. τῶν Ἰουδαίων                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 32 »      |
| Ὀλόκληρος ἡ περίοδος καθ' ἣν ὁ Ἰσραὴλ ἀνέμενε διὰ τὴν βασιλείαν, ὑπὸ τὴν θείαν εὐνοίαν καὶ ἀναγνώρισιν, . . . . .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1,845 ἔτη |
| Ὅπως εἴρωμεν τὸ μέτρον τοῦ διπλοῦ αὐτῶν, ὁπότε ἦν ὁ καιρὸς τῆς εὐνοίας, καὶ αὕτη ἤρχισεν ἐκδηλουμένη πρὸς αὐτοὺς, καὶ συνεπῶς αὕτη ἤρξατο ἀναχωροῦσα ἀπὸ τοῦ ὀνόματι Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ, δὲν ἔχομεν εἰμὴ γὰ ἀριθμήσωμεν 1845 ἔτη ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τοῦ 33 μ. X., καὶ ἔχομεν οὕτω τὸν χρόνον τοῦ Πάσχα τοῦ 1878 μ. X. Ἡ ἀνέγερσις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι τοῦ 1915 (τοῦ τέλους τῶν Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν), ὑπὸ τὴν εὐνοίαν τοῦ Βασιλέως τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀπέρριψαν, καὶ τὸν ὁποῖον περὶ τὸν χρόνον ἐκείνον θέλουνσιν ἀναγιωρίσει, ἀντιστοιχεῖ κατὰ τὴν διάρκειαν πρὸς τὰ 37 ἔτη τῆς πτώσεώς των, ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ οἶκος αὐτῶν ἀφέθη εἰς αὐτοὺς, τὸ 33ον M. X., μέχρι τῆς τελείας ἀνατροπῆς αὐτῶν ὡς λαοῦ, τὸ 70 M. X. |           |

Ἐχομεν ἐξετάσει μέχρι τοῦδε πολλὰς θαυμασιὰς παραλληλίας μεταξὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, τῆς σκιᾶς ἢ τοῦ τύπου, καὶ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος; τῆς οὐσίας ἢ τοῦ ἀντιτύπου,

\* Τὸ Ἐκκληροιστικὸν ἔτος τῶν Ἰουδαίων ἀχρονολογεῖτο ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως. Το ὁ Πάσχα συνέπιπτε κατὰ τὴν 13ην ἡμέραν τοῦ πρώτου μηνὸς ἐκάστου νέου (Ἐκκληροιστικοῦ) ἔτους.

καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἀπεδείξαμεν ἀκριβῶς ἑτέραν τινά: ὅτι ἡ δ' Ὁρκεία τῶν δύο αἰώνων ἀντιστοιχεῖ ἑπακριβῶς — τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου κληθείσης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μισθνέχ ἢ τοῦ διπλασίου τῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ δυσμενείας. Ἐνῷ δὲ ἄλλαι τῶν παραλληλῶν εἰσιν ὄντως θαυμάσιαι, ἐξαιρετικῶς θαυμάσιοι τυγχάνουσιν οἱ τελευταῖοι χαρακτήρες τῶν δύο αἰώνων — ὁ «θερισμός» αὐτῶν, οἱ θερισταὶ τῶν, τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ὁ πρὸς τοῦτο ἀδιεργωθείς χρόνος· τὰ πάντα συντρέχουσιν ὥπως παράσχωσιν ἡμῖν σαφῆ ὑποτύπωσιν τοῦ τελικοῦ ἔργου, τοῦ μέλλοντος τὰ ἐπιτελεσθῆ κατὰ τὸν θερισμόν, ὅστις εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἵωνος. Σημειώσατε ἐπιμειλῶς τὰς ἀντιστοιχίας τῶν δύο τούτων θερισμῶν, ἐνῷ ἀνυκεφαλαιοῦμεν τὸ περὶ τούτων συντόμως ἐν τοῖς ἐξῆς: —

#### ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΤΩΝ ΘΕΡΙΣΜΩΝ

Ὁ Ἰουδαϊκὸς αἰὼν ἔληξε μετὰ «θερισμοῦ», τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν ἀποστόλων ἐκτελεσάντων τὸ ἔργον τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν, ὁ σπόρος τῶν ὁποίων εἶχε σπαρῆ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν. «Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν», ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαὶ εἰσιν πρὸς θερισμόν. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ἡμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε» (Ἰωάν. δ'. 35—38). Τὸ τέλος τοῦ αἵωνος τοῦ Εὐαγγελίου ὡσαύτως καλεῖται θερισμός — «Ὁ θερισμός συντέλεια τοῦ αἵωνός ἐστι» «Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· Συλλέξατε, πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δῆσατε αὐτὰ εἰς θέσμας, ..... τὸν δὲ οἶτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου» — Ματθ. ιγ'. 39, 40.

Ὁ Ἰωάννης προεῖπε τὸ ἔργον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερισμοῦ, εἰπὼν (Ματθ. γ', 12), «Οὐ τὸ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαίρει τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸ οἶτον αὐτοῦ [τοὺς ἄληθῶς Ἰσραηλίτας] εἰς τὴν ἀποθήκην [τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν]· τὸ δὲ ἄχυρον [τὰ ἀπορρίματα τοῦ ἔθνους] κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω» — (ἐν θλίψει, ἣτις συνετέλεσεν αὐτοὺς ὡς ἔθνος). Ἐνταῦθα Εἰσοβ-

χώραν τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τοῦ πυρὸς — τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπελθόντος ἐπὶ τῶν «ἀληθῶς Ἰσραηλιτῶν», κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν, καὶ τοῦ πυρὸς τῆς θλίψεως ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν, κατὰ τὰ μετὰ τὴν ἀπορρίψιν των τριάκοντα ἐπὶ ἔτη (Ματθ. γ'. 11). Ἐν τῇ θλίψει ἐκείνῃ ὁ Ἰσραὴλ κατεστράφη ὥς ἔθνος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὥς ἄτομα. Ἡ Ἀποκάλυψις ὁμιλεῖ περὶ τοῦ θερισμοῦ τοῦ αἰῶνος τούτου διὰ τοῦ κοπιεροῦ δρεπάνου τῆς ἀληθείας, διότι ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ, καὶ δεικνύει διπλοῦν τι ἔργον, ἔν μέρους τοῦ ὁποίου ἀφορᾷ τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, ὥς διακρινομένην ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἀμπέλου, τῆς φυντείας τοῦ Πατρὸς, τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ κλημάτων (Ἰωάν. ιε'. 1—6). Ὁ θερισμὸς τοῦ παρόντος αἰῶνος λέγεται δι' εἶναι θερισμὸς σίτου καὶ ζιζανίων (Ματθ. ιγ'. 24—30, 36—39)· ὁ δὲ θερισμὸς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος ἐκαλεῖτο θερισμὸς σίτου καὶ ἀχύρου. Καὶ ὥς τὸ ἀχυρὸν ἐπεκράτει ἐν αὐτῷ εἰς μέγαν βαθμόν, ἡ ἀναλογία καὶ ὁ παραλληλισμὸς, τὰ τόσον ἀξιοσημείωτα εἰς πάντας τοὺς λοιποὺς χαρακτῆρας, συνεπάγονται δι' τὰ ζιζάνια θέλουσιν εἶσθαι πολλὸν μᾶλλον ἀφθονα ἐν τῷ παρόντι θερισμῷ ἢ ὁ σῖτος.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς θερισμὸς, περίοδος ἐν ὧν ἐκ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἤρξατο μετὰ τῆς διακονίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ ἔληξε μετὰ τῆς ἀπορρίψεως καὶ ἀνατροπῆς τοῦ κατ' ὄνομα Ἰσραὴλ, καὶ τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως των ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τὸ 70 Μ. Χ. Ὁ δὲ θερισμὸς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἤρξατο μετὰ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Μεγάλου Ἰωβιλαίου τῆς Γῆς, εἰς τὸ 1874, ὥς κατεδείξαμεν εἰς τὸ ΣΤ'. κεφάλαιον, καὶ θέλει λήξει μετὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς ἐξουσίας τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὸ 1914, τὸ ὁποῖον χρονικὸν διάστημα εἶναι ἐπίσης περίοδος ἐκ τεσσαράκοντα ἐτῶν—καὶ ἀλλῆ τις ἐκ τῶν ἀξιοθανμάσιων παραλληλιῶν τῶν δύο αἰώνων.

Καίτοι ὁ Ἰουδαϊκὸς θερισμὸς ἤρχισε μὲ τὴν διακονίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἡ δὲ χάρις ἡ εὐνοία τοῦ Θεοῦ ἐγκατέλειπε τὸ ὀνοματικὸν αὐτῶν σύστημα τρία καὶ ἡμισυ ἔτη βραδύτερον, καὶ ταύτην ἐπηκολούθησε τριάκοντα καὶ ἐπὶ ἐτῶν θλίψις ἐπὶ τοῦ συστήματος ἐκείνου, ἐν τούτοις

εἰδικὴ χάρις ἐξηκολούθησε θαυσιλευομένη ἐπὶ τῶν ἀτόμων τοῦ ἔθνους ἐκείνου, καὶ ἡ εἰς τὴν ἑψίστην θείον τῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ συγκληρονομίας κλήσις περιωρίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τρία καὶ ἡμισυ ἔτη μετὰ τὴν παρ' αὐτῶν ἀπόρριψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν — ἐπιβεβαιωθείσης οὕτω τῆς πρὸς τὸν Δανιὴλ ὑποσχέσεως, (Δανλ. θ' 27), ὅτι ἡ εὐνοια ἡθέλε παραταθῇ ἐκδηλουμένη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ μέχρι τοῦ πλήρους τέλους τῆς ἐβδομηκοστῆς ἐβδομάδος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἡθέλεν ἐκκοπῇ ὁ Μεσσίας. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐξεπληρώθη πρὸς ὅλον τὸν ἀληθῆ σῖτον, ἐνῶ τὸ σῦστυμα, τὸ ὁποῖον ἐκράτει τὸν σῖτον αὐτὸν, κατεδικάσθη καὶ ἀπερρίφθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐβδομάδος. Ὁ θερισμὸς τοῦ σίτου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, ἀρξάμενος μετὰ τῆς διακονίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, μ' ὅλον δι' ἡ πρὸς αὐτοὺς εἰδικὴ χάρις ἔπαυσε μετὰ τρία καὶ ἡμισυ ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. Τὸ πῦρ τῆς ἐπὶ τοῦ ἔθνους θλίψεως ἤρχισεν ἀνάπτον ἐνωρὶς, πλὴν δὲν ἀφίχθη εἰς τὸν βαθμὸν τῆς φρικώδους αἰτοῦ λύσεως, μέχρις οὗ ὅλος σχεδὸν ὁ σῖτος τοῦ ἔθνους συνήχθη ἐν τῇ ἀποθήκῃ.

Παρόμοιοι περίοδοι σημειοῦνται καὶ εἰς τὸν θερισμὸν τοῦ ἥδη λήγοντος παρόντος αἰῶνος, ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰς φάσεις τοῦ αἰῶνος ἐκείνου. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1874, ὁπότε, ὡς οἱ κύκλοι τοῦ Ἰωβιλαίου δεικνύουσιν, εἶναι ὁ καιρὸς τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν χρόνον τοῦ βαπτισματός του, καὶ τῆς χρίσεως Αὐτοῦ διὰ Πνεύματος ἁγίου, ὁπότε ἐγένετο Χριστὸς ὁ Ἑγούμενος (Δανλ. θ' 25), καὶ ἤρχισε τὸ ἔργον τῆς συγκομιδῆς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερισμοῦ. Ἡ ἀνοιξὶς τοῦ 1878 Μ. Χ. (τρία καὶ ἡμισυ ἔτη μετὰ ταῦτα), ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν ὁ Κύριος ἡμῶν ἀνέλαβε τὸ ἀξίωμα τοῦ Βασιλέως, εἰσῆλθε καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου, ἐκαθάρισε τὸν Ναὸν ἀπὸ τῶν ἀργυραμοιβῶν, ἔκλαυσε καὶ ἐγκατέλιπεν εἰς ἐρήμωσιν τὴν κατ' ὄνομα ἑκκλησίαν ἢ βασιλείαν ἐκείνην. Ἡ δὲ ἐποχὴ αὕτη (1878 Μ. Χ.) ὑποδεικνύεται οὕτως ὡς ὁ χρόνος καθ' ὃν τὰ ὀνόματα ἐκκλησιαστικὰ συστήματα «ἐξημέσθησαν» ('Αποκλ γ' 16), καὶ δὲν διατελοῦσι πλέον ἑκτοτε ὡς σιόμα Θεοῦ, οὐδὲ ἀνα-

γνωρίζονται πλέον παρ' αὐτοῦ καθ' οἷονδήποτε βαθμόν. Τὰ δὲ τρία καὶ ἡμισιν ἔτη, τὰ μετὰ τὴν ἀνοίξιν τοῦ 1878, αὐτὰ ἐληξάν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881 Μ.Χ., ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ τρία καὶ ἡμισιν ἔτη τῆς συνεχισθείσης εὐνοίας πρὸς ἄτομα ἐκ τῶν Ἰουδαίων, εἰς τὸ τελευταῖον ἡμισιν τῆς ἐβδομηκοστῆς ἐβδομάδος τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐνοίας. Ὡς ἐν τῷ ὑπῶ, ἡ χρονολογία ἐκείνη—τρία καὶ ἡμισιν ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ—ἐσημείωσε τὸ τέλος πάσης ἐδικῆς εὐνοίας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς εὐνοίας ἢ χάριτος πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς, οὕτως ἐπίσης ἀναγνωρίζομεν τὸ 1881 Μ. Χ. ὡς σημειῶσαν τὸ τέλος τῆς πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς ἐδικῆς χάριτος - τὸ τέλος τῆς «ἀνὰ κλήσεως», ἢ προσκλήσεως εἰς ἀπόκτησιν τῶν εὐλογιῶν τῶν ἀφορωσῶν ἰδιαιτέρως τὸν παρόντα αἰῶνα, ὅπως γείνωσι συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ καὶ κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως. Καὶ ὡς εἶδομεν, ἡ χρονολογία αὕτη σημειοῖ μεγάλην κίνησιν μεταξὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, ἥτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὸν ὄρισμόν τὸ «Κίνημα τοῦ Κισνοβίου». Ἦδη δὲ ἡ θλίψις ἐπικρέματα ἀνωθι τοῦ κατ' ὄνομα Χριστιανισμοῦ, ἀλλ' ἡ καταγίς συγκρατεῖται ἕως οὗ ἀποθηκευθῇ ὁ οἶτος, ἕως οὗ οἱ ἀγγελιαφόροι ἢ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ σφραγίσωσι τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων (τοῦ νοητικοῦ) αὐτῶν διὰ τῆς ἀληθείας—Ἀποκλ. ζ'. 3.

Αἱ φάσεις τοῦ θερισμοῦ τούτου, αἱ ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς ἐκείνας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερισμοῦ, εἰσιν ἐπίσης λίαν ἀξιοσημειώται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ γενόμενον κήρυγμα. Κατὰ τὰ πρῶτα τρία καὶ ἡμισιν ἔτη τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερισμοῦ, ὁ Κύριος καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ὡς ἐδικὸν θέμα τὸν χρόνον, καὶ τὸ γεγονός τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσίου. Τὸ κήρυγμά των ἦτο, «Πεπλήρωται ὁ καιρὸς», ὁ Ἑλενθερωτῆς ἦλθε (Μαρκ. α'. 15. Ματθ. ι. 7). Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ εἰς τὸν παρόντα θερισμόν: μέχρι τοῦ 1878 Μ.Χ., ἡ ἀγγελία ἢ τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κατ' οὐσίαν ὡς ἐκτίθεται ἐνταῦθα, καίτοι οὐχὶ τόσον σαφές, ἦτο αἱ περὶ χρόνων προφητεῖαι, καὶ τὸ γεγονός τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἐκτοτε πλέον τὸ ἔργον ἐπεξετάθη, καὶ ἡ γνώσις ἄλλων ἀληθειῶν κατέστη

μᾶλλον φωτεινότερα καὶ ἐναργεστέρα· ἀλλὰ ἐὰν αὐτὰ γεγονότα καὶ τὰ αὐτὰ χωρία τῶν Γραφῶν, ἐὰν διδάσκοντα τὸν ἐσθὶν χρόνον καὶ τὴν αὐτὴν παρουσίαν, παραμένουσιν ἀταλλοίωτα καὶ ἀναμφισβήτητα. Καθ' ὃν τρόπον δὲ ἡ χάρις, ἥτις ἐξηκολούθησε πρὸς ἄτομα ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ἐφοῦ ὁ κατ' ὄνομα οἶκος αὐτῶν ἀπερρίφθη ἀπὸ τῆς χάριτος, δὲν ἐσκόπει νὰ μεταπέιση καὶ μεταρρυθμίση τὸ ὀνομαστικὸν ἐκκλησιαστικὸν σύστημα τῶν, οὐδὲ παρέσχεεν αὐτοῖς ἐλπίδα τινὰ μεταβολῆς τοῦ ἀχύρου αὐτῶν εἰς οἶτον, ἀλλ' ἐσκόπει ἁπλῶς νὰ διαχωρίσῃ καὶ συνάξῃ εἰς τὴν ἀποθήκην πάντα κόκκον ὠρίμου σίτου, οὕτως ἐπίσης ἐν τῷ παρόντι θερισμῷ ὁ σκοπὸς τῆς παραινειομένης ἀφθόρου χάριτος (τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας) τοῦ παρόντος καιροῦ, δὲν ἀφορᾷ νὰ μεταπέιση ὁλοκλήρους ἐκκλησιαστικὰς ἀποχρώσεις, ἢ ἐπιτελέσῃ ἐθνικὰς μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ τούναντίον νὰ διαχωρίσῃ τελείως τὴν τάξιν τοῦ σίτου ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ζιζανίων. Ταῦτα συνήρξησαν ὁμοῦ παραπλεύρως ἀλλήλων ἐπὶ αἰῶνας, γνησίᾳ δὲ, ὅλη σίτος, ἐκκλησιαστικῇ ἀποχρώσει ὑπῆρξε τελείως ἄγνωστος· ἀλλ' ἤδη, ἐν τῷ θερισμῷ, ὁ διαχωρισμὸς ὅσον νὰ ἐπέλθῃ, ἢ δὲ ἀποθλήνῃς (τὸ σιγάγγραμμα) θέλει εἶσθαι τρομακτικόν. Τοῦτο εἰς πολλὰς περιστάσεις θέλει συνίστασθαι εἰς τὸν ἰποχωρισμὸν ἀπὸ ἐπιγείων φίλων, καὶ τὴν διάσπασιν πολλῶν τρυφερῶν δεσμῶν· τὸ δὲ αἷτιον τοῦ τοιοῦτου διαχωρισμοῦ θὰ εἴναι ἡ ἀλήθεια. Ἡ πρόρρησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἡ ἀφορῶσα τὸν «θερισμόν» κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν, θέλει ἐπαληθεύσει καὶ πάλιν εἰς τὸν παρόντα θερισμόν· (ἴδε Ματθ. ι' 35—38. Λουκ. ιβ' 51—53) Καὶ ὅπως τότε ἡ ἀλήθεια ἐξήγειρε τὸν πατέρα κατὰ τοῦ υἱοῦ, τὴν θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τὴν πενθεράν κατὰ τῆς νύμφης, οὕτω καὶ πάλιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου θέλουσιν εἶσθαι συγχάκις οἱ ἐκ τῶν οἰκείων αὐτοῦ. Τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀποφευχθῇ. Οἱ ἀγαπῶντες τὴν εἰρήνην μᾶλλον ἢ τὴν ἀλήθειαν θὰ δοκιμασθῶσιν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν, θέλουσι γείνει δεκτοὶ καὶ ἐπιδοκimasθῇ ὡς «νικηταί» — ὡς ἀκριβῶς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν «θερισμόν».

Ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ «θερισμῷ» οἱ ἐκλεγέντες καὶ ἐξαποσταλέντες ἄγγελοι ὡς διαγγελεῖς τοῦ θτι ὅτι Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασιλεία εἰσὶν ἐγγὺς, ἦσαν ταπεινοί, ἄσημοι ἄνθρωποι, οἱ δὲ ἐναντιούμενοι καὶ ἀντιλέγοντες εἰς τὴν ἀγγελίαν ἦσαν οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Γραμματεῖς, οἱ Φαρισαῖοι καὶ Διδάκτορες τῆς Θεολογίας· καὶ ὡς ἔδει ν' ἀπεκδεχόμεθα, οὕτω καὶ εὐρίσκομεν λαμβάνον χώραν, θτι καὶ σήμερον οἱ μᾶλλον τυφλοὶ εἰσιν οἱ ὁδηγοὶ τῶν τυφλῶν, οἵτινες, ὅπως τὰ Ἰουδαϊκὰ αὐτῶν πρότυπα, «Οὐκ ἔγνωσαν τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς (ἐπισκέψεως) τῶν» — Λουκ. ιθ' . 44.

Ἡ παρουσία ἦτο ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων ζητημάτων τῆς τότε δοκιμασίας, καὶ ὁ σταυρὸς ἦτο τὸ ἔτερον Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἐκραζε πρὸς αὐτοὺς, «Μέσῳ ὑμῶν στήκει (τις) ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε». Ἐν τούτοις μόνοι οἱ ἀληθῶς Ἰσραηλῖται ἦσαν εἰς θέσιν νὰ κατανοήσωσι τὸ γεγονός τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσίου καὶ ἐκ τούτων πάλιν πολλοὶ προσέκοψαν εἰς τὸν σταυρὸν διότι καίτοι ἦσαν πρόθυμοι ν' ἀποδεχθῶσι τὸν Μεσσίαν ὡς Ἐλευθερωτὴν, ἡ ὑπερηφάνεια αὐτῶν κητέστησεν αὐτοὺς ἀπροθύμους νὰ δεχθῶσιν αὐτὸν ἐπίσης ὡς Αὐτρωτὴν τῶν. Τὸ ἴδιον ἐνταῦθα, ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐπιτελούμενος ἤδη «θερισμός», καὶ ἡ ἀπορριψις τοῦ κατ' ὄνομα καὶ ὁμολογίαν πλήθους τῶν Χριστιανῶν, κόμῳσι πολλοὺς νὰ προσκόπτωσι. Τὸν δὲ μέγαν Ἐλευθερωτὴν, διὰ τὴν ἔλκεν καὶ βασιλείαν τοῦ ὁποῖον πολλοὶ ἔχουσι προσευχηθῇ (ὡς ἐπρατιον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι), οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἤδη ἀνέτοιμοι ὅπως ἀναγνωρίσωσι. Καὶ τότε ἀληθεύει πάλιν ὡς τότε θτι «Μέσῳ ὑμῶν στήκει ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε». Καὶ πάλιν ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀποβαίνει ἤδη βάσανος καὶ πέτρα προσκόμματος, ἡ δοκιμασία, ὡς οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ προσδοκᾷ. Πολλοὶ δέ, πλείστοι, σκοιδάπτουσιν ἐπ' αὐτοῦ, λέγοντες, θ' ἀποδεχθῶμεν μὲν τὸν Χριστὸν ὡς Ἐλευθερωτὴν ἡμῶν, ἀλλὰ θ' ἀπορρίψωμεν αὐτὸν ὡς Αὐτρωτὴν ἡμῶν, ἢ ὡς πληρώσαντα ὑπὲρ ἡμῶν ἀντίλυτρον.

Ἀναμφιβόλως, πάντες ὅσοι θὰ ἐξετάσωσι τὸ ζήτημα ἐπιμελῶς θὰ ἀναγνωρίσωσιν θτι αἱ μαρτυρίαι τοῦ θτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶναι ἤδη παρῶν (πνευματικὴ ὑπόστασις, καὶ συνεπῶς

ἀόρατος), εἰσὶ πολὺ μεγαλείτεροι καὶ σαφέστεροι παρὰ τὰς μαρτυρίας τὰς ὁποίας εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι περὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐν σαρκὶ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν. Καὶ οὐχὶ μόνον αἱ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου προφητικαὶ μαρτυρίαι εἰσὶν ἤδη μᾶλλον πλήρεις, μᾶλλον τέλειαι καὶ πολυάριθμοι, ἀλλὰ τὰ σημεῖα αὐτὰ τῶν καιρῶν, ἀπανταχοῦ πέριξ ἡμῶν, τὰ δεικνύοντα τὸ ἤδη ἐν προόδῳ ἔργον τοῦ θεισμοῦ, εἰσὶ μᾶλλον καταφανῆ καὶ πειστικά, εἰς τοὺς ἔχοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν πεχρισμένους (Ἀποκλ. γ'. 18), παρ' οὗ ἦσαν αἱ περιστάσεις κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν, ὅποτε ὁ Κύριος ἡμῶν, μετὰ μᾶς δρακὸς ἀκολουθούντων αὐτόν, διὰ μέσου μεγάλης ἀντιπράξεως καὶ αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ πολλὰς δυσμενεῖς συνθήκας, διεκήρυξεν δι' «πεπληρωται ὁ καιρὸς, μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ» — Ἦλθεν ὁ Μεσσίας, ὁ Ἄγγελος τοῦ Μεγάλου Ἰεχωβά, ὅπως ἐκπληρώσῃ εἰς ὑμᾶς πάσας τὰς πρὸς τοὺς πατέρας γενομένας ἐπαγγελίας. Οὐδόλως παρήδοξον λοιπὸν δι' μόνον οἱ ταπεινοὶ τῷ πνεύματι ἠδυνήθησαν ν' ἀποδεχθῶσι τὸν ταπεινὸν Ναζωραῖον ὡς τὸν μέγαν Ἐλευθερωτὴν, ἢ τοὺς μετ' αὐτοῦ ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους ἀνδρας ὡς μέρος τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ἀνακτοβουλίου — ὡς τοὺς μέλλοντας νὰ ὦσιν ἄρχοντες ὑπ' αὐτόν. Ἐλάχιστοι καὶ μόνον ἠδύναντο τὰ διδάσκειν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἐκάθισεν ἐπὶ πώλου ὄνου, καὶ ἔκλανε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸν μέγαν Βασιλέα περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ζαχαρίας εἶχε προφητεύσει δι' ἡ Σιών ἠθέλε δεχθῇ αὐτόν ὡς βασιλέα ἐν ἀλαλαγμῷ χαρᾶς.

Κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν λαβῶν μορφὴν καὶ φύσιν ἀνθρώπου (Ἐβρ. β'. 9, 15), ἵνα δι' αὐτῶν ἐκτελέσῃ τὴν ἀπολύτρωσιν ἡμῶν, δίδων ἑαυτὸν ὡς ἀπολυτρωτικὴν δι' ἡμᾶς ἀξίαν. Νῦν ὁμως εἶναι ὑπερνημένος ἐν δόξῃ, οὐκέτι ἀποθνήσκων κατὰ δὲ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, περιβεβλημένος πᾶσαν ἐξουσίαν, (Φιλιπ. β'. 9), θέλει ἀννῶσει τὸ «σῶμα» αὐτοῦ (τὴν Ἐκκλησίαν), καὶ ἐπιδαφιλεύσει ἀκολουθῶς ἐπὶ τοῦ κόσμου τὰς εὐλογίας τῆς ἀποκαταστάσεως, τὰς ὁποίας ἠγάρασε διὰ τὸν κόσμον, κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν διὰ τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ αἵματος. Ἐνθυμοῦ δι' δὲν εἶναι πλέον σὰρξ, ἀλλὰ πνεῦμα,

θέλει δὲ μετ' οὐ πολὺ μεταβάλει, καὶ δοξάσει ὡς μέλη καὶ συγκληρονόμους αὐτοῦ, πάντας τοὺς πιστῶς ἀκολουθοῦντας αὐτόν.

Εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν οἶκον ὁ Ἰησοῦς παρουσίασεν ἑαυτὸν ὑπὸ τρεῖς χαρακτῆρας—ὡς Νυμφίον (Ἰωάν. γ'. 29), ὡς Θεριστὴν (Ἰωάν. δ'. 35, 38) καὶ ὡς Βασιλέα (Ματθ. κα'. 5, 9, 4.) Εἰς τὸν Χριστιανικὸν οἶκον ἐπίσης παρουσιάζει ἑαυτὸν ὑπὸ τοὺς ἰδίους τρεῖς χαρακτῆρας. (Β. Κορινθ. ια. 2, Ἀποκλ. ιδ'. 14, 15. ιζ. 14). Εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν οἶκον ἦλθεν ὡς Νυμφίος καὶ Θεριστὴς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θερισμοῦ τῶν. (τῇ ἀρχῇ τῆς διακονίας αὐτοῦ)· ἀκριβῶς δὲ πρὸ τῆς σταυρώσεώς του παρουσίασεν ἑαυτὸν ὡς Βασιλέα αὐτῶν, ἐξασκοῦντα βασιλικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ τῆς κατ' αὐτῶν κρίσεως, τῇ ἐγκαταλείψει τοῦ οἴκου αὐτῶν εἰς αὐτούς, καὶ ἐν τῇ τυπικῇ πράξει τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ Ναοῦ (Λουκ. ιθ'. 41—46. Μαρκ. ια'. 15—17). Τὸ ἰδίον ἀκριβῶς ἐγένετο καὶ ἐν τῷ νῦν θερισμῷ: Ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὡς Νυμφίου καὶ Θεριστοῦ ἀνεγνωρίσθη κατὰ τὰ πρῶτα τρία καὶ ἡμῶν ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1874 Μ.Χ. μέχρι τοῦ 1878 Μ.Χ. Ἐκτοτε δὲ ἐγένετο ἐντόνως κατὰδηλον διὰ τὸ καιρὸς ἦλθεν εἰς τὸ 1878, ὅπως ἡ Βασιλικὴ κρίσις ἀρχίσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ. Ἐνταῦθα δ' ἐφαρμόζονται τὰ ἐν Ἀποκλ. ιδ'. 14—20, καὶ ὁ Κύριος παρουσιάζεται εἰς τὰ ὄψεις ἡμῶν ὡς ὁ ἐστυμμένος Θεριστής. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔτος 1878 Μ.Χ. εἶναι τὸ ἀντίστοιχον ἐκείνου ἐν τῷ τύπῳ, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, τοῦτο ὑποδεικνύει τὸν χρόνον καθ' ὃν, ὁ νῦν παρὼν, πνευματικὸς καὶ ἀόρατος ἡμῶν Κύριος, ἀνέλαβε τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ δύναμιν ὡς Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων—τὸν χρόνον καθ' ὃν ἀνέλαβεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν τὴν βασιλεύσῃ, ἣτις ἐν τῇ προφητείᾳ συνδέεται στενῶς πρὸς τὴν ἀνάστασιν τῶν πιστῶν του, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς θλίψεως καὶ ὀργῆς ἐπὶ τῶν ἐθνῶν (Ἀποκλ. ια'. 17, 18). Ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ τύπῳ, ἡ κρίσις ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, διὰ τῆς εἰς ὀλεθρον κατιδέκῃς τῶν ὀνοματικῶν στυγεργμάτων (οὐχὶ τῶν λαῶν), αἵτινα, ἐξωτερικῶς ἐκπροσωποῦσι τὴν ἀληθῆ

Ἐκκλησίαν — «τὸ σῶμα». Καὶ ἐνταῦθα ἐπίσης ἐπιτελεῖται ὁ καθαρισμὸς τοῦ ἀληθοῦς Ναοῦ, τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ — τῆς ἀφιερωμένης τάξεως. (Α' Κορινθ. γ. 16, Ἀποκλ. γ. 12). Ἡ καθιερωμένη αὕτη τάξις ἢ ναὸς, ἐν τῇ ὀνομαστικῇ Ἐκκλησίᾳ, σχετίζεται πρὸς τὴν ὀνομαστικὴν ἐκκλησίαν, ὡς ὅλον. ὡς ὁ κατὰ γράμμα ναὸς ἐσχεύετο πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ, ὡς ὅλον. Μειὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς πόλεως ὁ ναὸς ἐκαθαρίσθη. οὕτω ἰδού, ἡ τάξις ἢ προτιπυμένη διὰ τοῦ ναοῦ, θέον νὰ καθαρισθῇ. πᾶσα ἐγωιστικὴ, σαρκικὴ σκέψις καὶ πᾶσα κοσμικότης θέον ν' ἀπορριφθῶσιν, ἵνα ὁ ναὸς ἀποβῇ καθαρὸς, κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. — ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

Ἀπὸ τοῦ 1878 μ. Χ. τὸ εἰδικὸν ἔργον ὑπῆρξεν ἡ προκήρυξις τῆς ἐντολῆς τοῦ Βασιλέως, «Ἐξέλθετε ὁ λαὸς μου ἐξ αὐτῆς (τῆς Βαβυλῶνος), ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε» (Ἀποκλ. ιη' 4). «Σύρθητε, Σύρθητε, ἐξέλθετε ἐκεῖθεν, μὴ ἐγγίσγητε ἀκάθαρτον» ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῆς. Καθαρίσθητε οἱς [τὸ βασιλικὸν Ἱερατεῖον] οἱ βασιτάζοντες τὸ σκεῦός τοῦ Κυρίου» — Ἡσα. νβ'. 11

Ἐτερόν τι θαυμαστὸν σημεῖον ὁμοιόητος μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα συναισθησις τῆς ἀνάγκης ἐλευθερωτοῦ τινος, καὶ ἡ εὐρέως διαδεδομένη μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἐντύπωσις ὅτι, κατὰ ἕνα ἢ ἄλλον τρόπον, ἀπελευθερώσιν καὶ διέξοδος ἀνάγκη ταχέως νὰ ἔλθῃ. — τῶν ἰδεῶν τινων ἐκ τοῦ κόσμου ἰδίως προσεγγιζουσῶν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος. Ἄλλ' ἐν ἐκάστη περιπτώσει ὀλίγοι μόνον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸν Ἐλευθερωτὴν καὶ καταταχθῶσιν ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτοῦ, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀληθείας. Ἐν τῷ καιρῷ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, τριάκοντα ἔτη πρὸ τῆς χρίσεως αὐτοῦ ὡς Μεσσοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς διακονίας αὐτοῦ, καὶ ὁπότε «πᾶς ὁ λαὸς προσεδόκα αὐτόν» (Λουκ. γ'. 15) ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ θρηισμῷ, πολλοὶ ἐξήρχοντο ὅπως συναντήσωσιν αὐτόν. Καὶ ἐν τῷ παρόντι θρηισμῷ ἐπίσης ἔλαβε χώραν ἀνίστοιχος προσδοκία καὶ κίνημά τι ἐκ μέ

ρους πολλῶν (τῶν μετὰ ταῦτα ὀνομασθέντων Adventists. τ. ἔ. ὁπαδῶν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ), ἐν μὲν τῇ Ἀμερικῇ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν κυρίως Βαπτιστοῦ τινος ἀδελφοῦ Γουλιέλμου Μίλλερ (William Miller) ὀνομαζομένου, ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κου Γούλφφ (Wolff) καὶ ἄλλων. Ἡ προσδοκία αὕτη ἀφίχθη εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῆς σημεῖον κατὰ τὸ 1844, ἀκριβῶς τριάκοντα ἔτη πρὸ τοῦ 1874 μ. Χ., ὅποτε ὁ Χριστὸς ὁ Νυμφίος καὶ Θεριστὴς ἦλθε πράγματι, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἰωβιλαίου. Καὶ ἐν τούτῳ εὕρισκομεν ἐπίσης ἄλλην θαυμασίαν χρονολογικὴν παραλληλίαν μεταξὺ τῶν δύο αἰώνων· διότι τὰ τριάκοντα ἐκεῖνα ἔτη ἀντιστοιχοῦσιν ἀκριβῶς πρὸς τὰ τριάκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ νηπίου Ἰησοῦ ἕως Μεσσίου τοῦ Κεχρισμένου—βαπτισθέντος, καὶ παρουσιασθέντος ὡς Νυμφίου καὶ Θεριστοῦ, κατὰ τὸ τριακοστὸν ἔτος—Ματθ' . γ'. 11. Ἰωάν. γ'. 29.

Εἰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἔλαβε χώραν διάψευσις τῆς προσδοκίας καὶ ἐπιβράδυνσις ἢ χρονотριβή ἐκ τριάκοντα ἐτῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων πάντες ἀπεκοιμήθησαν, καὶ μόνον ὀλίγοι ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν ἀφυσπνίσθησαν ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ εἰς κατανόησιν τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσίου. Τὸ μέγα ὀνοματικὸν πλήθος ἀμφοτέρων τῶν οἰκῶν ἀπέτυχεν ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκέψεως, ἅτε ὄντες ὑπερβεβαρυνμένοι ὑπὸ κοσμικότητος καὶ χλιαροί, καὶ ἀμελήσαντες τὴν ἐντολὴν τὴν παραγγέλλουσαν νὰ προσέχωσιν εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἀγρυπνῶσιν. Οὕτω δὲ ἐκπληρωθήσεται ἡ πρόρρησις τοῦ Προφήτου— «Θέλει εἰσθαι διὰ πέτραν προσκόμματος καὶ διὰ βράχον πτώσεως εἰς τοὺς δύο οἶκους τοῦ Ἰσραὴλ» (Ἠσα. η' . 14). Ὁ σαρκικὸς οἶκος προσέκοψε, διότι ἠκύρωσαν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσοχῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους παραδόσεις (Μαρκ. ζ' 9—13), καὶ οὕτως οὐδεμίαν εἶχον ὁρθὴν ἀντίληψιν τοῦ τρόπου ὡς καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς πρώτης ἐλεύσεως. Συνεπεία τούτου ἦσαν ὅλως ἀνέτοιμοι νὰ δεχθῶσιν αὐτὸν καθ' ὃν τρόπον ἦλθε, καὶ οὕτω προσέκοψαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς θυσίας αὐτοῦ. Τὰ πλήθη τοῦ κατ' ὄνομα Πνευματικοῦ Ἰσραὴλ προσκόπτουσι

σήμερον ἐπὶ τοῦ ἰδίου βράχου, καὶ διὰ τὸν ἰδίον λόγον, Οὗτοι ἐνυφλώθησαν ὑπὸ τῶν παραδόσεων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν προλήψεων τῆς ἰδίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας ἕκαστος, αἰτίνες κωλύουσι τὸν διὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ κατάλληλον φωτισμόν· ἐπομένως καὶ οὗτοι οὐδεμίαν ἔχουσιν ὁρθὴν ἀντίληψιν τοῦ τρόπου ἢ τοῦ σκοποῦ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐδῶ ἐπίσης ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, τὸ δόγμα τῆς ἀπολυτρώσεως, γίνεται μέσον δοκιμασίας εἰς πάντας. Εἶναι ἄξιον προσεκτικῆς παρατηρήσεως, ἐπίσης, διὰ τοῦτο οὐδέτερος τῶν οἰκων ἦτο δυνατόν νὰ προσκόψῃ ἢ πέσῃ ἐπὶ μὴ παρόντος βράχου. Τώρα ὁ Βράχος εἶναι παρών, τὰ δὲ ὀνομαστικὰ συστήματα προσκόπτουσι, πίπτουσι καὶ κατακερματίζονται· ἐνῶ, τώρα, ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν, οἱ «ἀληθῶς Ἰσραηλῖται», ὡς ἄτομα, ἀναγνωρίζουσι καὶ ἀποδέχονται τὸν Βράχον, καὶ, ἀναρριχώμενοι ἐπὶ τῆς ἀληθείας ταύτης, ἀνυψοῦνται (πνευματικῶς) πολὺ ὑπὲρ τῶν προσκοπιόντων ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἀπορριπτόντων αὐτὸν ἀνθρώπων.

Οἱ ἔχοντες πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας αὐτῶν δὲν προσκόπτουσιν, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀναρριχῶνται ἐπὶ τοῦ Βράχου, ἀπὸ τῆς ὑψηλοτέρας αὐτοῦ ἀπόψεως ὁρῶσι πολὺ μᾶλλον καθαρῶς ἀμφότερα ἰότε παρελθόν καὶ τὸ μέλλον τοῦ θείου σχεδίου—πράγματ' αἷνα ἀνεκλάλητα, ἀφορῶντα τὴν μέλλουσαν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν τῆς γῆς. Οἱ πεποιθότες εἰς τὸν Κύριον οὐδέποτε θέλουσι κατασχυρῆθαι.

Ἡ πλήρης δύναμις τοῦ παρόντος παραλληλισμοῦ δὲν ἐπιτυγχάνεται ἐὰν μὴ σημειωθῇ διὰ τοῦτο οἱ κύκλοι τοῦ Ἰωβλαίου καὶ τῶν Καιρῶν τῶν Ἐθνῶν ὑποδεικνύουσι τὰς περιόδους αἰτίνας ἀντιστοιχοῦσι τόσον ἐπακριβῶς πρὸς τὰς περιόδους τῶν Ἰουδαϊκῶν παραλληλίων. Δὲν εἶναι φαντασίας ἐπινοήσεις τὸ διὰ τοῦτο Ἰουδαϊκὸς καὶ Χριστιανικὸς αἰὼν εἶσι τύπος καὶ ἀντίτυπον. Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται αὐτοὶ μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀντιστοιχίας αὐτῶν. Οὐδ' ἐπαναπανόμεθα ἀπλῶς ἐπὶ τῶν παραλληλίων πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἔργου τοῦ θειοῦ τοῦ Χριστιανικῆς οἰκονομίας, ὅπερ ἤδη ἐνεργεῖται· ὡς ἤδη κατεδείχθη, ἢ τε ἀρχή καὶ τὸ τέλος τοῦ θειοῦ τούτου ἐν-

δείκνυνται καὶ κατ' ἄλλον τρόπον. Οἱ κύκλοι τοῦ Ἰωβιλαίου ἀποδεικνύουσιν διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν ἔδει νὰ εἶναι παρὼν καὶ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1874 Μ. Χ. Ὁ δὲ ἀνωτέρω μνησθεὶς παραλληλισμὸς δεικνύει τὴν χρονολογίαν ταυτην (1874) ἀκριβῶς ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὸν χρόνον τῆς κρίσεως τοῦ Ἰησοῦ ὡς Μεσσίου, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ «θεριομοῦ» εἰς τὴν πρώτην ἔλευσιν. «Οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν» ἀποδεικνύουσιν διὰ αἱ ἐνεσιῶσαι κυβερνήσεις θεόν ν' ἀναιραπῶσι πᾶσαι πρὸ τοῦ τέλους τοῦ 1914 μ. Χ. ὁ δὲ ἀνωτέρω παραλληλισμὸς δεικνύει διὰ τὴν περίοδον αὕτη ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ ἔτος 70 Μ. Χ., τὸ ὁποῖον ἐμαρτύρησε τὴν συμπλήρωσιν τῆς καταστάσεως τῆς Ἰουδαϊκῆς πολιτείας. Μὲ τὰ προεκτεθέντα λοιπὸν ταῦτα πάντα ὑπ' ὅπιν, ἡ προβάλλουσα ἐκ τούτων λογικὴ ἐρώτησις εἶναι, Αἱ χρονολογικαὶ αὗται ἀντιστοιχίαι εἶναι ἀπλῇ σύμπτωσις, ἢ προερχονται καὶ αὗται ἐκ τῆς αὐτῆς θείας διατάξεως, ἥτις, ὡς εἶδομεν, διώρσει καὶ τὰ ἄλλα πράγματα τοῦ σαρκικοῦ οἴκου ὡς σκίας τῶν πραγματικότητων τῆς παρούσης οἰκονομίας.

Οὐχί, αὗται δὲν εἶναι τυχαῖαι. ἀναμφιβόλως ὁ Αὐτὸς Πάνσοφος Διδάσκαλος, ὅστις ἐδίδαξεν ἡμᾶς διὰ τῆς Χρονολογίας διὰ ἐξ χιλιάδες ἔτη ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ ἔληξαν μὲ τὸ 1872 Μ. Χ., καὶ διὰ τὴν ἐβδόμη χιλιάδα, ὁ αἰὼν τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας, ἤρχισεν ἐκεῖ. Ὅστις διὰ τῶν κύκλων τοῦ Ἰωβιλαίου ἐδίδαξεν ἡμᾶς διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ οἱ καιροὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ἤρχισαν εἰς τὸ φθινόπωρον τοῦ 1874, καὶ Ὅστις διὰ τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν ἔδειξεν ἡμῖν διὰ τὸν πρὸς τὴν νὰ προσδοκῶμεν διὰ τὰ πράγματα ταῦτα θὰ γεινωσιν ἐν σπουδῇ, ἀλλὰ, καθ' ὃ εἶδομεν, διὰ φυσικῶν μέσων, καὶ εἰς διάστημα 40 ἐτῶν, ἔδωκεν ἡμῖν ἐν ταῖς παραλλήλοις αὐταῖς οἰκονομίαις, αἵτινες εἶναι ἀξιοσημεῖαι διὰ τὸ «διπλοῦν» τοῦ Ἰσραὴλ, μαρτυρίας, αἵτινες οὐχὶ μόνον αὗται αὗται διδάσκουσι σαφῶς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, τὸν θερισμὸν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν (ἀρχομένην μετὰ χάριτος πρὸς τὸν σαρκικὸν Ἰσραὴλ), ἀλλὰ ταυτοχρόνως παρεχουσιν ἀπὸ δεξιῶν δόσον ἀφορεῖ τὴν ὁρθότητα τῶν ἄλλων προφητικῶν μαρτυριῶν καὶ τῆς Χρονολογίας. Διότι θεόν νὰ σημειωθῇ εἰ-

δικῶς διὲν ἂν ἡ Χρονολογία, ἡ οἰαδήποτε ἄλλη ἐκ τῶν καιρικῶν αὐτῶν περιόδων, μεταβληθῇ κατὰ ἐν ἔτος καὶ μόνον, ἡ δύναμις καὶ ἡ ὠραιότης τοῦ παραλληλισμοῦ τούτου καταστρέφεται. Ἐπὶ παραδείγματι, ἐὰν ἡ Χρονολογία μεταβληθῇ κατὰ ἐν μόνον ἔτος, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον — Ἐὰν, ὑποτεθείσθω, προσθέσωμεν ἐν ἔτος εἰς τὴν περίοδον τῶν Βασιλέων ἢ τῶν Κριτῶν, ἡ ἐλαττώσωμεν αὐτὴν κατὰ ἐν ἔτος — ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ἤθελε φθείρει τὸν παραλληλισμόν. Ἐὰν ἠθέλομεν προσθέσει ἐν ἔτος τοῦτο θὰ ἔκαμνε τὴν πρώτην τῶν περιόδων τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ 1846 ἐτῶν διωρκείας, τὸ δὲ διπλάσιον, ἢ τὸ ἕτερον ἡμῶν ταύτης, ἠθέλεν οὕτω μετατεθῇ κατὰ ἓν ἔτος βραδυτέρον, ἐνῶ, τούναντιον, διὰ τοιαύτης τινὸς μεταβολῆς τῆς Χρονολογίας, οἱ κύκλοι τοῦ Ἰωβιλαίου ἠθέλον οὕτω καταπέσει κατὰ ἐν ἔτος ἐνωρίτερον, ἢ. ἔ. εἰς τὸ 1873 Μ. Χ., καὶ ἠθέλε παρουσιάσει τὰ 6,000 ἔτη ὡς λήγοντα εἰς τὸ 1871, ἐνῶ οἱ Καιροὶ τῶν Ἑθνῶν οὐδόλως ἠθέλον ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς. Πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ διὰ τὴν ἀρμονίαν ἢ τὸ παραλληλισμὸς ἠθέλον οὕτω τελείως καταστραφῇ. Ἡ ἐὰν ἠθέλεν ἀφαιρεθῇ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς Χρονολογίας ἡ σύγχυσις ἠθέλεν εἶσθαι ἐξίσου μεγάλη, διότι αἱ μεταβολαὶ τότε εἰς τὰς διαφόρους περιόδους ἠθέλον εἶσθαι κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν. Τοιοῦτοιτρόπως αἱ διαφοραὶ αὗται χρονολογικαὶ προφητεῖαι ἐπιβεβαιούσιν ἀλλήλητας, ἐνῶ ὁ παραλληλισμὸς τῶν δύο οἰκονομιῶν ἐτισχύει τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν.

Θὰ παρατηρηθῇ βεβαίως παρὰ τῶν καὶ κατ' ἐλάχιστον γνωρίζοντων τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς παρὰ τῶν οὕτω καλουμένων «ὀπαδῶν» τῆς δευτέρας Ἑλεύσεως» Second Adventists) καὶ ἄλλων, ἐν σχέσει πρὸς τὰς προφητικὰς περιόδους, κλπ., διὰ τὴν παρούσα μέθοδος τοῦ πραγματεῦσθαι τὰ ζητήματα ταῦτα μεγάλως διαφέρει ἀπὸ τῆς μεθόδου ἐκείνων. Οὗτοι συνήθως πειρῶνται νὰ κάμωσι τὰς προφητείας ὥστε νὰ λήγωσι εἰς μίαν τινὰ χρονολογίαν. Αἱ ἐσφαλμέναι αὐτῶν προσδοκίαι ἄγουσιν αὐτοὺς εἰς τοῦτο. Οἱ τοιοῦτοι προσδοκῶσιν διὰ ὅλγαι μόνον στιγμὰς χρόνου θὰ ἐπαρκέσωσι διὰ τὸ ὅλον πρόγραμμα — τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, τὴν

ἀνάστασιν, καὶ τὴν κρίσιν τοῦ κόσμου—τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτέλεσις κατ' ἀλήθειαν θέλει ἀπαιτήσῃ χίλια ὄλα ἔτη. Ἡ δὲ πεποιθήσις αὐτῶν περὶ τῶν ὀλίγων ἐκείνων σιγμῶν εἶναι ὅτι αὐταὶ θὰ κλείσωσι διὰ τῆς πυρπολήσεως τοῦ κόσμου.

Ὅπως ἐκτιμῶσιν καὶ ἀποδεχθῶσι τὰς προφητείας, αἵτινες ὑποδεικνύουσι τὰς διαφόρους χρονολογίας τὰς ἀφορώσας τὰς διαφόρους βαθμίδας ἐν τῷ μεγάλῳ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ, θὰ ἦτο ἀνάγκη δι' αὐτοὺς νὰ ἐννοήσωσι πρῶτον τὸ «Σχεδίον τῶν Αἰώνων», καὶ τὸν ἀληθῆ τρόπον τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου ἐλεύσεως. Ἄλλ' ἡ μεγάλη αὐτῶν πλειονότης εἶναι μεγάλως τετυφλωμένοι ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν θεωριῶν καὶ προλήψεων ὥστε νὰ πράξωσι τοῦτο. Αἱ ἀπόπειραι αὐτῶν ὅπως ἐφαρμώσωσι τὰς προφητείας εἰς τὰς ψευδεῖς αὐτῶν προσδοκίας, ὁδηγοῦσιν αὐτοὺς συχνάκις νὰ διαστρέφωσιν, εὐρύνωσιν ἢ περιορίζωσι τὰς προφητείας, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν περιστάσεων, ἀγωνιζόμενοι νὰ κάμωσι πάσας ταύτας ὥστε νὰ καταλήγωσιν εἰς τινὰ ἡμερομηνίαν. Οἱ φίλοι οὗτοι ὀφείλουσι ν' ἀφυπνισθῶσιν ὡς πρὸς τὴν πλάνην αὐτῶν, κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην, καθότι αἱ τοιαῦται αὐτῶν προσδοκίαι ἀπέτυχιν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, αὐτοὶ τε καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι τινὲς ἐκ τῶν προφητειῶν, ὧν οἱ ἴδιοι ἔκαμον χρῆσιν, καὶ αἷτινες ἐγκατελείφθησαν ἤδη παρ' αὐτῶν, δὲν δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσιν εἰς τὸ μέλλον, ὡς ἀνήκουσαι πλέον εἰς τὸ παρελθόν. Αἱ ἐν λόγῳ προφητεῖαι ἐξεπληρώθησαν, ἀλλὰ κατὰ διάφορον τρόπον παρ' ὅτι οὗτοι ἀνέμενον, τοῦτο δὲ δὲν τὸ γνωρίζουσιν οὗτοι.

Τούναντίον, αἱ ἐνταῦθα ἐκτιθέμεναι προφητεῖαι, καὶ αἱ μέλλουσαι εἰσέτι νὰ τεθῶσιν ὑπὸ ἐξέτασιν, εἰσὶ πᾶσαι φυνικαὶ καὶ ἀπαρَابίαστοι, καὶ ἄνευ οἰασοδήποτε διαστρεφῆς ἢ κολοβώσεως. Ἡμεῖς ἐκνέτομεν αὐτὰς ἀπλῶς ὡς τὰς εὐρίσκομεν ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι εὐχερὲς διὰ τοὺς ἔχοντας ὀρθὴν ἀντίληψιν τοῦ μεγάλου «Σχεδίου τῶν Αἰώνων» τοῦ Θεοῦ, καὶ συμφώνους πρὸς αὐτὸ προδοσίας, νὰ διακρίνωσι πῶς αἱ διάφοροι προφητικαὶ ἀξιώσεις συναρμολογοῦνται πρὸς αὐτὸ καὶ διευκρινίζουσιν αὐτὸ ἐπὶ μᾶλλον. Αὗται τονίζουσιν τὸ αἰώνιον τοῦ Θεοῦ σχέδιον, τινὲς μὲν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ

ἐνὸς σπουδαίου σημείου, ἄλλαι δὲ ἐπὶ ἐτέρου. Εἰς τοὺς δυναμένους δὲ νὰ ἴδωσι τοῦτο, ὁ παρὼν παραλληλισμὸς τῆς Ἰουδαϊκῆς καὶ Χριστιανικῆς οἰκονομίας μαρτυρεῖ καὶ ἀποδεικνύει πέραν πάσης ἐλλόγου ἀμφιβολίας τὴν ὁρθότητα πασῶν τῶν λοιπῶν.

Ἡ ἐκθεσις τῶν χρονικῶν περιόδων τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ἣ παρεχομένη ἡμῖν ἐν ταῖς προφητείαις, τυγχάνει κατὰ πολλὰ ὁμοία πρὸς ἐπινόημά τι ἀρχιτέκτονος· αἱ δὲ παραλληλίας τῆς Ἰουδαϊκῆς οἰκονομίας ὁμοιάζουσι πρὸς τὴν σκιαγράφῃσιν τοῦ σχεδιαγράμματός του. Ὑπόθετε ὅτι ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ἐπινόημα ἢ τὸν προσδιορισμὸν ἐνὸς ἀρχιτέκτονος διὰ τὴν οἰκοδομὴν οἰκίας τινός, ἄνευ τινός σχεδιαγράμματος· ἡμεῖς δὲ καθήμεθα καὶ καταγράφομεν σχεδιάγραμμά τι κατὰ τὸν ρηθέντα προσδιορισμὸν· μετὰ ταῦτα δὲ λαμβάνομεν παρὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος τὸ σχεδιαγράφημα τῆς οἰκοδομηθησομένης οἰκίας. — Ἐὰν μετὰ σύγκρισιν αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑφ' ἡμῶν ὑποτυπωθὲν σγέδιον, τὸ γενόμενον κατὰ τοὺς προσδιορισμοὺς, τοῦτο ἤθελε καταδείξει πάσας τὰς γωνίας καὶ τὰ μέτρα ἀκριβῶς ὁμοία, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἠθέλομεν αἰσθανθῇ διπλασίαν βεβαιότητα περὶ τῆς παρ' ἡμῶν ὁρθῆς ἀντιλήψεως τῶν προσδιορισμῶν τοῦ ἀρχιτέκτονος. Τοιοῦτοτρόπως ἐνταῦθα, τὸ σχεδιάγραμμα, ὁ τύπος ἢ ἡ σκιά τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, ἣτις δίδεται ἡμῖν ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ αἰῶνι, καὶ ἡ ἀντιστοιχία τῶν προφητειῶν καὶ γεγονότων μετὰ τῶν σκιῶν ἐκείνων, παρέχουσιν ἡμῖν ἰσχυρὰν βεβαιότητα περὶ τῆς ὁρθότητος τῶν ἡμετέρων ἐξαγομένων, οἷαν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιθυμήσωμεν, ἐνῶ εἰσέτι «περιπατοῦμεν διὰ πίστεως καὶ οὐχὶ δι' ὄψεως»

Αἱ ἄλλαι προφητικαὶ μαρτυρίαι τὰς ὁποίας μέλλομεν εἰσέτι νὰ ἐξετάσωμεν θὰ εὐρεθῶσιν ἐπίσης ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς παραλληλίας ταύτας. Μία ἐξ αὐτῶν, αἱ 1335 κλπ. ἡμέραι τοῦ Δανιὴλ, ὑποδεικνύουσι μεγάλην εὐλογίαν ἐπιδαπλευσομένην ἐπὶ τῶν ἀφιερωμένων, οἷτινες ἠθέλον ζῆ εἰς τὸ 1875 Μ.Χ. καὶ ἐφεξῆς—εὐλογίαν ἣτις βεβαίως ἐξεπληρώθη ἐν τῇ μεγάλῃ ἔκτοτε διαπτίξει ἢ ἀποκαλύψει τῶν ἀληθειῶν τοῦ Θεοῦ Λόγου. Εἰς Αὐτὸν ἔστω ἡ δόξα ὅστις ἐκάλεσεν ἡμᾶς ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ θανμαστὸν αὐτοῦ φῶς.

Μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὰ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερисμοῦ ἔληξαν τὸν Οκτώβριον τοῦ 69 μ.Χ., καὶ ὅτι ταῦτα ἐπηκολούθησεν ἡ τελεία ἀνατροπὴ τοῦ ἔθνους ἐκείνου ὅτι δὲ παρομοίως τὰ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ θερисμοῦ τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου θέλουσι λήξει τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1914, καὶ ὅτι ἐπίσης ἡ ἀνατροπὴ τῆς οὕτω καλουμένης «Χριστιανισύνης» δέον νὰ προσδοκᾶται ὡς ἀμέσως ἐπομένη «Ἐν μιᾷ ὥρᾳ» κρίσις θέλει ἐπισκεφθῇ αὐτήν— Ἀποκλ. ιη' 10, 17, 19.

Ἐφισιῶμεν τὴν προσοχὴν τῶ ἀναγνώστου ἐπὶ τοῦ Πίνακος τοῦ Παράλληλισμοῦ, τὸν ὅποιον παραθέτομεν εἰς σελ. 282—83), ἡ μετ' ἐπιμελείας μελέτη τοῦ ὁποίου θέλει ἀποδώσει οὐ σμικρὰν τὴν ἀμοιβήν

Τρεῖς χαῖρε Ἐνδοξε Ἀμνέ  
Διάδημα σεπτόν  
Χορὲ ἀγγέλων πρόσφερε,  
Καὶ στέφον τὸν Χριστόν.

Ἴδε σὺ σπερμα Ἰσραὴλ  
Τὸν τοῦ Δαβὶδ Υἱόν,  
Δέχθητε τὸν Ἐμμανουὴλ  
Καὶ στέφον τὸν Χριστόν

Ὡ φάλαγξ τῶν μαρτύρων Σὺ,  
Θεώρησον ἡμῶν  
Τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Λυτρωτὴν  
Καὶ στέφον τὸν Χριστόν

Ἀμαρτωλὲ τὴν χάριν Του  
Ποτὲ μὴ λησμονῶ  
Τὸν αἰνόν σου νῦν πρόσφερε,  
Καὶ στέφον τὸν Χριστόν

Πᾶν ἔθνος κράτος ἢ φυλὴ  
Ἐπὶ τῆς γῆς ἡμῶν,  
Δὺς δόξαν καὶ τιμὴν Αὐτῷ.  
Καὶ στέψοι τὸν Χριστόν

# «ΟΙ ΔΥΟ ΟΙΚΟΙ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ»

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΙ ΤΗΣ ΜΩΣΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

## Ο ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ

Οἶκος δούλων.

Α' Κορθ. ι' 18. Ρωμ. θ' 7, 8, δ' 16. Εφε. γ' 5.

Ἰδρυσθεὶς εἰς τοὺς δώδεκα υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ. — Α' Βασιλ. ιη' 31.

Βασιλείον καὶ ἱερνατεῖον, ἔθνος ἄγιον  
Ἐξοδ. θ' 6.

Ἀσθεῶν, ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς κατεῖς δώδεκα  
Εφε. θ' 7.

Περιορμηὶς τοῦς δαρκός

Ρωμ. β' 28, 29.

Νόμος τοῦς ἀμπερίας καὶ τοῦ θανάτου.  
Ρωμ. η' 2.

Ἐπίγειος ἐπαγγελία.

Γεν. ιγ' 14—17. Πράξ. ζ' 2—5.

Ἐν ἀγχυσάλωσιν εἰς τὴν κατεῖς γράμψην  
Βασιλῶνα. — Β' Χρον. λστ' 20.

Διάρκειον εὐνοίας ἡ χάριτος. 1845 ἔτη,  
ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ μέχρι

τοῦς ἀπορριψέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ  
τοῦς ἀρχῆς τοῦ πνευματικοῦ

Ἰσραὴλ, 33 Μ X.

## Ο ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑ

Οἶκος υἱῶν.

Γαλ. δ' 6, 7, 30, 31. σι' 15, 16. Ἰων. α' 12  
Ρωμ. η' 15.

Ἰδρυσθεὶς εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους  
τοῦ Ἰησοῦ. — Ἀποκλ. κα' 14.

Βασιλείον ἱερνάτευμα, ἔθνος ἄγιον.  
Α' Πέτρ. β' 5, 9.

Ἰησοῦς, ὁ πνευματικὸς μέγας ἀρχιερεὺς  
Εφε. θ' 11.

Περιορμηὶς τοῦς ἑσθίας.

Ρωμ. β' 28, 29.

Νόμος τοῦ πνεύματος τοῦς ζῶντες  
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. — Ρωμ. η' 2.  
Ἐρετίτοις ἐπαγγελία.

Εφε. θ' 23, α' 40.

Ἐν ἀγχυσάλωσιν εἰς τὴν περιορμηῶσιν  
Βασιλῶνα — Ἀποκλ. ζ' 5, ιη' 4.

Διάρκειον χάριτος 1845 ἔτη, ἀπὸ τοῦ θανάτου  
τοῦ Ἰησοῦ μέχρι τοῦς ἀπορριψέως

τοῦς ἀπορριψέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ  
τοῦς ἀρχῆς τοῦ πνευματικοῦ

Ἰσραὴλ, 33 Μ X.

Θέλει εἶσθαι διὰ πέτραν προσκύματος καὶ διὰ βράχον πτώσεως  
εἰς τοὺς δύο [όνοματικούς οἴκους] τοῦ Ἰωραήλ. — *Ἡσα. η' 14.*  
ΔΕΝ ΕΓΝΩΡΙΣΑΝ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ ΤΩΝ

*Λουκ. ιθ' 44. Ματθ. κδ' 38, 39.*

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΗΜΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗ ΥΠΟ ΤΡΙΣΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ — ΩΣ ΝΥΜΦΙΟΣ, ΘΕΡΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΒΑ-  
ΣΙΛΕΥΣ. — *Ἰωάν. γ' 29, δ' 35, 38. Ματθ. κα' 5, 9, 4. Β' Κορθ. ια' 2. Αποκλ. ιδ' 14, ις' 14.*

Ἐν κίνημα ἄφ' ὧν τὴν ἐλευθέρωσιν ἐν τῇ  
καὶ τῇ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ. 30  
ἔστιν πρὸ τῆς ἐλευθέρως καὶ χρίσεως  
αὐτοῦ, ὡς μετέπειτα, ἐν τῇ βαπτί-  
σμῳ

*Ματθ. β' 1-16. Πράξ. ι' 37, 38.*

Προαγματικὴ παρουσία τοῦ κυρίου ὡς  
νυμφίου καὶ θεριστοῦ — κατὰ Ὁκτώ-  
βριον 29 Μ. Χ.

Τρίτη καὶ ἡμέτη ἐστὶν βραδύτερον — 33 Μ  
Χ ἀνέλαθεν ἐξουσίαν καὶ τέλειον  
ὡς βασιλέως.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ — ΚΡΙΣΙΣ

Ὁ κατ' ὄνομα Ἰουδαϊκὸς οἶκος ἀπορρι-  
πτόμενος' ὁ κατὰ γράμμα ναὸς κα-  
θαρὶζόμενος.

*Ματθ. κ' 18, κα' 5-15, κγ' 37, κδ' 1.*

Ὁλοσχερὴς καταστροφή τῆς Ἰουδαϊκῆς  
πολιτείας, συμπεληρωθεῖσα εἰς 37 ἔτη  
μετὰ τὴν ἀπορριψίαν τοῦ — ἥτοι 40 ἔτη  
ὑπὸ τῆς ὁρχῆς τοῦ θεριστοῦ — 70 Μ. Χ.

*Ματθ. κς' 1.*

Προαγματικὴ παρουσία τοῦ κυρίου ὡς  
νυμφίου καὶ θεριστοῦ — κατὰ Ὁκτώ-  
βριον τοῦ 1874 Μ. Χ.

Τρίτη καὶ ἡμέτη ἐστὶν βραδύτερον ἀνέλα-  
θεν ἐξουσίαν καὶ τέλειον ὡς βασι-  
λέως — 1878 Μ. Χ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ — ΚΡΙΣΙΣ

Ὁ κατ' ὄνομα χριστιανικὸς οἶκος ἀπορ-  
ριπτόμενος' ὁ πνευματικὸς ναὸς κα-  
θαρὶζόμενος.

*Α' Περ. δ' 17. Αποκλ. γ' 16. Μαλκ. γ' 2-3*  
Ὁλοσχερὴς καταστροφή τῆς ὀνόμα  
χριστιανισμοῦ, συμπεληρωθὴν ἐστὶν εἰς  
37 ἔτη μετὰ τὴν ἀπορριψίαν τοῦ — ἥτοι 40  
ἔτη ὑπὸ τῆς ὁρχῆς τοῦ θεριστοῦ. 1914 Μ. Χ.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

### Ο ΗΛΙΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ ΠΡΩΤΟΝ

Ἐποῖαν θέσιν κατέχει ἡ σπουδαία οὕτη προφητεία ἐν σχέσει πρὸς τὴν δευτέραν παρουσίαν — Μερικὴ καὶ τυπικὴ ἐκπλήρωσις ταύτης εἰς Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν. — Ἡ πραγματικὴ αὐτῆς ἐκπλήρωσις — Τὸ ἐπὶ τοῦ ὁρους τοῦ ἁγίου ὄραμα — Ἀξιοσημείωτοι ἀντιστοιχίαι μεταξὺ Ἥλιου τοῦ τύπου, καὶ Ἥλιου τοῦ ἀντιτύπου. — Ὁ καιρὸς ἐστὶν ἐγγύς — Ἐπισκοπῆσις — Ὁ διάδοχος τοῦ Ἥλιου, ὁ Ἐλισσούτ

Ἰδοὺ ἐγὼ θέλω ἀποστείλει πρὸς σοῦς Ἥλιον τὸν Προφήτην, πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς καὶ αὐτὸς θέλει ἐπιστρέφει τὴν καρδίαν τῶν πατέρων πρὸς τὰ τέκνα, καὶ τὴν καρδίαν τῶν τέκνων πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν, μήποτε ἴδω καὶ παταξω τὴν γῆν μὲ ἀνάθεμα. — *Μαλαχ. δ' 5, 6*

**ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΕΣ** τὰς μαρτυρίας τοῦ δι' ὃν καιρὸς ἐπέστη διὰ τὴν ἐπὶ γῆς Ἰδρυσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Μεσσίου, δὲν ὀφείλομεν νὰ παρίδωμεν τὴν προφητείαν ταύτην, τὴν δεικνυνουσαν τὴν προτεραιότητα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἥλιου.

Ἡ ἔκφρασις τοῦ ἡμετέρου ἑδαφίου τυχάνει ὅλως ἰδιάζουσα. Ἡ ἐν αὐτῷ ἰδέα φαίνεται οὕσα δι' τὸ ἔργον τοῦ Ἥλιου θέλει εἶσθαι νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς πατέρας εἰς ταπεινήν τινα παιδικὴν κατὰστασιν καὶ, ἀφοῦ καταστήσῃ αὐτοὺς εὐ-διδάκτους ὥς τὰ μικρὰ παιδιά, νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς ἁμορτίας καὶ τῆς ἀπιστίας, καὶ ἐπανοδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς ἁρμονίαν πρὸς τοὺς «πατέρας» αὐτῶν, — ὀνομασία ἀποδιδομένη παρὰ τῶν Ἑβραίων εἰς τοὺς πιστοὺς αὐτῶν πατριάρχας καὶ προφήτας.

Ἡ προφητεία τοῦ Μαλαχίου, ἡ τελευταία ἀγγελία ἡ ἀποσταλεῖσα παρὰ τοῦ Ἰεχωβᾶ πρὸς τὸν Ἰσραήλ, φαίνεται ἐμποιήσασα βαθεῖαν εἰς αὐτοὺς ἐντύπωσιν — ἰδίως τὰ τελευταῖα δύο κεφάλαια, τὰ ὅποια κυρίως ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ἡ

ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἤθελε συνεπιφέρει (ἴδε Ματθ. γ' 1—3, 13—18, δ', 1—6). Συνάγοντες ἐκ τούτων δι' ἡ δοκιμασία αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἰδιάζουσα, ἡρῶντο παρηγορίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων δύο ρητῶν, τὰ ὁποῖα ἐπαγγέλλονται δι' Ἑλλίας ὁ προφήτης, ὅστις εἶχε ποτε ἐπιστρέψει ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἀπὸ τῆς λατρείας τοῦ Βάαλ εἰς τὴν λατείαν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἤρχετο πάλιν ἵνα προετοιμάσῃ αὐτούς, πρὸ τοῦ χρόνου τῆς δριμείας αὐτῆς δοκιμασίας τὴν ὅποιαν ἤθελεν ἐπιφέρει ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσίου.

Ἡ προφητεία αὕτη δὲν ἐπληρώθη κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν — οὔτε τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὸν Μεσσίαν, οὔτε ἐκεῖνο ἐνθα λέγεται περὶ τῆς ἔλευσεως τοῦ Ἑλλίου. Ἡ προφητεία ἀναφέρεται καταφανῶς εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν, εἰς τὴν ἔλευσιν τοῦ « Ἀγγέλου τῆς Διαθήκης » ἐν δυνάμει καὶ ὁδῇ, καὶ εἰς τὴν καὶ ἐκείνους τὸν καιρὸν δοκιμασίαν καὶ μεγάλην θλίψιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Ἐν τούτοις ἡ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν τυπικὸν Ἰσραήλ, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ὡς ἔθνη ἐπελθοῦσα μεγάλη θλίψις, ὅποτε οὗτοι ἀπέριψαν αὐτόν, ἦτο, ὡς ὁ Θεὸς προεῖδε καὶ προώρισεν, ἄλλη τις σκιά, ἣτις προεικόνισεν ἐπὶ μᾶλλον, ἐν πολλαῖς λεπτομερείαις, τὰ ἐν τῇ προφητείᾳ ταύτῃ ἐκτεθέντα ζητήματα. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἐν πνεύματι Ἑλλίου, ἐργάσθη διὰ τὸν Ἰσραήλ ἔργον ὁμοιον πρὸς τὸ τοῦ ὑποσχεθέντος Ἑλλίου, ἀλλὰ δὲν ἠὲδοκίμησεν· ὡς ἀποτέλεσμα δὲ τῆς ἀποτυχίας ταύτης θλίψις (κατάρα) ἐπηκολούθησεν ἐπὶ τοῦ ἔθνους ἐκείνου. Ὁ ὑπὸ τοῦ προφήτου ἀναφερόμενος πραγματικὸς Ἑλλίας ἔμελλε νὰ ἐργασθῇ ἔργον δι' ὅλην τὴν « γῆν », ὅπως προετοιμάσῃ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν· καὶ οὗτος ἐπίσης θέλει ἀποτύχει πρὸς καιρὸν, ὡς ἀποτέλεσμα δὲ τούτου ὁ μέγας καιρὸς τῆς θλίψεως (ἡ κατάρα) θέλει πατάξῃ τὴν γῆν σύμπασαν.

Ἡ ἔλευσις τοῦ Ἑλλίου μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ προφήτου ὡς ἰσομένη « πρὸς » τῆς « Μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ Ἰεχωβά ». \* Ἀφοῦ δὲ, ὡς εἶδομεν, ἡ μεγάλη Ἡμέρα τοῦ

Ἰεχωβά ἤρχισεν εἰς τὸ 1874 Μ Χ., θέλει διαρκέσει ἐπὶ τριασάκοντα ἔτη, καὶ θέλει λήξει μετὰ τῆς ἐκπνεύσεως τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, ἐν τῇ πλήρει ἀνατροπῇ τῆς κοσμικῆς καὶ σατανικῆς ἐπὶ γῆς κυριαρχίας, καὶ διὰ τῆς ἀναθέσεως τελείας πληρεξουσιότητος ἐπὶ τοῦ Ἑμμανουὴλ — τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ — μετὰ πάσης δυνάμεως καὶ κυριότητος ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπιβάλλεται ἡμῖν νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι «Ὁ Ἥλθας ἦλθεν». Οὗτος ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἡποστολὴν αὐτοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν παιδικὴν κατῴτασιν καὶ εἰς τὴν (ἀληθῆ) φρόνησιν τῶν δικαίων, καὶ ἐπομένως ὁ μέγας καιρὸς τῆς θλίψεως ἐπικείται, ὡς ὁ Θεὸς προεῖδε καὶ προεῖπε περὶ τούτου. Ἐν τῇ θλίψει ταύτῃ ὁ Θεὸς θέλει διδάξῃ τὴν ἀνθρωπότητα διὰ θριμείας καὶ πικρᾶς πείρας μαθήματα, τὰ ὅποια οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ μάθωσι τελείως, ὅπως παρασκευασθῶσιν ἵνα δεχθῶσι μετ' εὐγνωμοσύνης τὸν Χριστόν, — ὡς τὸν Ἄγγελον τῆς Νέας Διαθήκης τοῦ Ἰεχωβά — μεθ' ὧν τῶν δικαίων διατάξεων, νόμων, κλπ., τῆς Διαθήκης ταύτης.

Κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Κυρίου, ὡς εἶδομεν, παλλὰ τῶν ὑποσχέσεων καὶ τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ ἐξεπληρώθησαν ἐν μικρογραφίᾳ πρὸς ἓν ἔθνος, τὸ Ἰσραηλιτικόν, ὡς τύποι τῶν μεγαλειτέρων καὶ ἐξοχωτέρων πραγματικότητων, αἵτινες μέλλουσι νὰ ἐκπληρωθῶσιν εἰς τὴν δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως τὰ θαύματα, αἱ λάσεις, κλπ., ἐξεπροσώπων τὰ μεγαλότερα ἔργα τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, καὶ ὡς ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰσοδος τοῦ Κυρίου, καθημένου ἐπὶ πώλου θνου, παρίστανε τὴν παρ' αὐτοῦ ἀνάληψιν τῆς ὑπερέρας αὐτοῦ δυνάμεως, μεγαλειότητος καὶ δόξης, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν ὡς Βασιλέως τῶν βασιλέων καὶ Κυρίου τῶν κυρίων, οὕτως «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, καὶ ἡ μικρὰ αὐτοῦ ὁμάς τῶν μαθητῶν παρίστανε τὸν Κύριον τῆς δόξης ὑπερυψωμένον, ἡνωμένον ὁμοῦ μετὰ τῶν ἁγίων, τῆς νύμφης καὶ συγκληρονόμων αὐτοῦ, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν. Καὶ οὕτως, ἐπίσης, ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐργαζόμενοι εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον, μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπ' αὐτὸν, ὅπως ἐπιστρέψωσι τὸν Ἰσραὴλ καὶ προετοι-

μάσωσιν αὐτοὺς νὰ δεχθῶσι τὸν Μεσσίαν, παρίστανον τὸν ἄλθον Ἡλίαν (τὴν ἀληθῆ Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν), τῆς ὁποίας ἔργον ἦν ν' ἀποπειραθῇ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου πρὸ τῆς εἰς τὸν κόσμον ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου — τοῦ πνευματικοῦ Κυρίου τῆς δόξης καὶ Βασιλείας τῶν βασιλείων. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, δὲν ἐπέτυχε τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ, συνεπεία τούτου (Ματθ. ιζ'. 12), ὁ Ἰσραὴλ ἀπέρριψε τὸν Ἰησοῦν ἐν σαρκί, καὶ ἐπέφερον ἐφ' ἑαυτῶν μεγάλην «ἡμέραν ἐκδικήσεως» θλίψεως καὶ ὀργῆς (Λουκ. κα'. 22). Τοιοῦτοτρόπως, ἐπίσης, (μόνον ἐπὶ πολὺ μεγαλειτέρας κλίμακος), ὁ πραγματικὸς καὶ μεγαλειότερος Ἡλίας ἐπέτυχεν ἐν ταῖς προσπάθειαις αὐτοῦ ὅπως ἐπιστρέψῃ καὶ παρασκευάσῃ τὸν κόσμον νὰ δεχθῇ τὸν Βασιλέα τῆς Δόξης, καὶ ἤδη, κατὰ συνέπειαν, ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς ὀργῆς δεόν νὰ ἐπέλθῃ ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου ἵνα τήξῃ καὶ ἀπαλύνῃ ταπεινώσῃ καὶ ἐτοιμάσῃ πάντας ὅπως κράξωσιν ἐκ βάθους καρδίας αὐτῶν — Ὡσαννά! εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!

Οὕτως, ὅθεν, βλέπομεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ σαρκὶ (ὁ Χριστὸς ἐν σαρκί, Κεφαλὴ τε καὶ σῶμα) εἶναι ὁ Ἡλίας ἢ πρόδρομος τῆς Ἐκκλησίας ἐν δόξῃ, τοῦ Κεχρισμένου τοῦ Ἰεχωβά. Οὐχὶ ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία, ἀλλ' ἡ ὄντως ἀφιερωμένη Ἐκκλησία, ἥτις πέραν τοῦ τάφου θέλει εἶσθαι ὁ μέγας Κεχρισμένος ἐλευθερωτὴς αὐτῆς — τῆς ὁποίας τὰ μέλη εἰσὶν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν Ἡλίαν. Ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ἐνταῦθα εἶναι νὰ ἐλέγξωσι τὴν πλάνην καὶ ἁμαρτίαν καὶ ὑποδεικνύωσι τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἐρχομένην βασιλείαν τῆς δόξης. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, οἱ Ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ μετὰ ταῦτα πιστοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνιτύπου Ἡλίου, προφήτου ἢ διδασκάλου — τῆς ἰδίας τάξεως (Κεφαλῆς καὶ σώματος), ἥτις μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀποτελέσῃ τὸν Βασιλέα τῆς δόξης. Τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον καταγίνεται ἡδη ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀπλῶς καταρκτικὸν διὰ τὸ μέλλον αὐτῆς ἔργον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ κόσμου. Ἐν τῷ βασιλικῷ αὐτῆς ὑπουργήματι ἡ Ἐκκλησία θέλει ἐπιτελέσει διὰ τὸν κόσμον ὅ τι ἡδη ἀπο-

τυγχάνει νὰ πράξῃ ὑπὸ τὴν ιδιότητά της ὡς Ἑλίας διδάσκαλος.

Ἄς μὴ παρανοηθῶμεν ἐνταῦθα: Κατεδείξαμεν μέχρι τοῦδε ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν κόσμον κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Θεὸς δὲν προώρισεν οὕτω περὶ τούτου, ἀλλ' ἐσχέδιασεν ἀπλῶς τὴν ἐκλογὴν καὶ δοκιμασίαν τῆς Ἐκκλησίας τώρα, ἐπιφυλάξας τὴν εὐλογίαν τοῦ κόσμου διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Χριστοῦ, εἰς τινα μετὰ ταῦτα αἰῶνα. Ἀντιφάσκομεν δ' εἰς τοῦτο λέγοντες ὅτι ὁ Ἑλίας (ὁ Χριστὸς ἐν σαρκί) προσεπάθησε νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν κόσμον καὶ ἀπέτυχεν, ἐξαίρεσι μόνον καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ ἐπιφέρῃ μερικὰς τινὰς μεταρρυθμίσεις· διότι καίτοι ὁ Θεὸς ἐγνώριζε, καὶ προεῖπεν, ὅτι ἡ ἡμετέρα ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴ ἠθέλεν εἶσθαι κατὰ μέγα μέρος ἀποτυχία, ἐξαίρεσι καθ' ὅσον αὕτη ἠθέλεν ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐκλογὴν ἐκλεκτοῦ τινος μικροῦ ποιμνίου, ἐν τούτοις, γνωρίζων ὅτι ἡ τοιαύτη προσπάθεια ἠθέλεν ἐπιδράσει ἐφ' ἡμῶν ἐννοικῶς, ἡ πρὸς ἡμᾶς ἐντολὴ αὐτοῦ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦν νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν τὸν κόσμον, ὅποτε εἶπε «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει». Βλέποντες ὅθεν ὅτι αὐτὸς προεῖπε τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡμετέραν ἀποτυχίαν, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἡμετέραν ἐπιτυχίαν, ὅποτε θέλει δοξάσει ἡμᾶς καὶ προικίσει μὲ θείαν δύναμιν, δυνάμεθα νὰ χαίρωμεν, καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν συγκριτικὴν ἀποτυχίαν τῶν παρελθόντων δέκα ἐννέα αἰώνων, κατανοοῦντες ὅτι τὸ ἔργον τῆς τάξεως τοῦ ἀληθοῦς Ἑλίου δὲν ἀπέβη εἰς μάτην, ἀλλ' ἐξυπηρετήσε τὴν θείαν βουλὴν, παρασκευάσαν τὴν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν καθ' ὃν χρόνον ἐμαρτύρει πρὸς τὸν κόσμον—τὸ ὁποῖον ἔργον θέλει ὠφελήσει τὸν κόσμον ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς δὲν ἦτο ὁ πραγματικὸς Ἑλίας ἐπιστρέψας εἰς τὴν γῆν, οὔτε εἶναι οὗτος ἡ Ἐκκλησία· ἀλλ' ὡς ἦτον ἀληθὲς περὶ τοῦ Ἰωάννου, ὅτι εἰργάσθη ἔργον Ἑλίου εἰς τὸν Ἰσραὴλ (Λουκ. α'. 17), ὅπως προετοιμάσῃ αὐτοὺς καὶ εἰσαγάγῃ τὸν Κύριον ἐν σαρκί, οὕτως ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς

καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐκκλησίαν—ὅτι αὕτη ἐργάζεται διὰ τὸν κόσμον τὸ προφητευθὲν ἔργον τοῦ Ἑλλίου, ἐν «πνεύματι καὶ δυνάμει Ἑλλίου», καὶ ἐξαγγέλλει πρὸς αὐτὸν τὴν δευτέραν τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσίαν, διὰ τῶν αὐτῶν σχεδὸν λέξεων, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη ὁ Ἰωάννης κατὰ τὴν πρώτην παρουσίαν. «Μέσος ἡμῶν στήκει δὲ ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὐ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος—Ἰωάν. α. 26, 27.

Πάντες δὲν ἠδύναντο νὰ δεχθῶσι τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωάννου οὐδὲ νὰ κατανοήσωσιν ὅτι οὗτος ἦτο πρόδρομος τοῦ Βασιλέως ἐν τῇ σαρκί. Ἐὰν ἀνεγνώριζον ἀμφοτέρωτα ταῦτα θὰ ἦσαν οὕτω παρὲς κενασμένοι νὰ δεχθῶσι τὸν Ἰησοῦν ὡς τὸν ἑαυτῶν Μεσσίαν. Ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἠδύναντο ν' ἀποδεχθῶσι καὶ ἀπεδέχθησαν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐδέχθησαν τὸν Χριστὸν, εἰς τοὺς τοιοῦτους ὁ Ἰωάννης εἰργάσθη ἔργον Ἑλλίου. Καὶ ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν αὐτοῖς περὶ τοῦ Ἰωάννου (Ματθ. ια. 14), «Εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν ἥλιος ὁ μέλλων ἔρχεσθαι»· καίτοι ὁ Ἰωάννης καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ δὲν συνεπλήρωσαν τὴν περὶ Ἑλλίου πρόβλεψιν, ὡς ἀκόμῃ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ὅτι ἦν ἐν σαρκὶ δὲν ἐξεπλήρωσε πάντα τὰ περὶ Μεσσίας προφητευθέντα. Εἰς πάντας ὅσοι ἠδύναντο νὰ δεχθῶσιν αὐτὸν ἦτο ὁ Κεχρισμένος τοῦ Ἰεχωβά, καὶ πρὶν ἀπόμῃ τελειώσῃ τὸ ἔργον τῆς θυσίας αὐτοῦ, καὶ πρὶν ἀκόμῃ δοξασθῇ ἢ ἔλθῃ καὶ πάλιν διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ μεγάλου ὑπουργήματος τοῦ Μεσσία ἢ Ἐλευθερωτοῦ. Ὁ Ἰωάννης, κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν, ἐξεπλήρωσε, πράγματι, ἐν τινι μέτρῳ τὸν τύπον ὅστις ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῷ ἔργῳ τοῦ Ἑλλίου. Τὸ δὲ ἔργον ἐκεῖνο τοῦ Ἰωάννου κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν προεικόμισε τὸ τελευταῖον ἔργον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν δευτέραν ἔλευσιν. Οὗτοι, (οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν) οἱ πόδες τοῦ Χριστοῦ ἐν σαρκί—οἱ πόδες τοῦ Ἑλλίου—διαγγέλλουσα τὴν Βασιλείαν. ('Ἡσα. νβ' 7). Εἰς τοὺς δυναμένους «νὰ δεχθῶσι τοῦτο» ἡμεῖς ἀναγγέλλομεν ὡς ἐγγίζουσιν τὴν Βασιλείαν τοῦ δεδοξασμένου Χριστοῦ. Ὅμοίως δὲ εἰς τοὺς «δυναμένους νὰ δεχθῶσιν αὐτὸ» ὑπεδείξαμεν ἐν-

ταῦθα τίς εἶναι ὁ προφητευθεὶς ἀντίτυπος Ἑλίας. Τινὲς πιθανῶς, «δὲν θὰ δεχθῶσι» τὴν μαρτυρίαν ταύτην, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθῶσι προσδοκῶντες ἀνθρώπον ἵνα ἐκπληρώσῃ τὰς προρρήσεις τοῦ Μαλαχίου, καὶ δὲν θέλουν «γνωρίσει τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκέψεώς των» μέχρις οὗ ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς θλίψεως ἀρχίσῃ νὰ καίῃ ὡς κλίβανος.

Καταφαίνεται, ὅθεν, διὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Ἑλίου (τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί), ὅπως ἐπιστρέψῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ τὸν κόσμον, ἦτο τόσον προοραθὲν ἀποτελεσμα ὅσον ἦτο καὶ ἡ ἀποτυχία τοῦ Ἰωάννου ὅπως ἐπιστρέψῃ τὸν Ἰσραήλ. Οὐχ ἥτιον θέλει εἶσθαι ἡ ἰδία τάξις τοῦ Ἑλίου, ἀλλὰ δεδοξασμένη καὶ πλήρης δυνάμεως, ἥτις θελεῖ εὐλογῆσαι καὶ διδάξει τὸν κόσμον, κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα, καὶ θέλει ἀποκαταστήσῃ τὰ πάντα, ὡς προελέχθη διὸ στόματος πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν (Πράξ γ'. 19—21)· μόνον κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὁμοιότητα ὁ τύπος τοῦ Ἑλίου παύει ὑπάρχων μετὰ τῆς ἐπιγείου ἡμῶν σταδιοδρομίας. Ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς ταῦτα ἔχομεν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς ἀπάντησιν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, οἵτινες ἠρώτησαν, «Τι οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν διὰ Ἑλίας δεῖ ἔλθειν πρῶτον»; Ὁ Κύριος ἡμῶν, διὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀπαντήσεώς του, δὲν ἀποπειρᾶται νὰ δώσῃ αὐτοῖς πλήρη ἐξήγησιν τοῦ διὰ ὃ Ἑλίας ἦτο τύπος, ἀλλὰ Ἰωάννης συνέχεια αὐτοῦ, καὶ ταῦτοχρόνως ἐκπλήρωσός του ὑπὸ εἰκονικὴν σημασίαν, κλπ., — πράγματα τὰ ὁποῖα οἱ μαθηταὶ δὲν ἤσαν τότε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσι, καὶ τῶν ὁποίων, ἐπὶ πλέον, δὲν ἦτο εἰσέτι ὁ καιρὸς νὰ ἐννοηθῶσι· τοῦτου δ' ἕνεκα, ἐνῶ ὑποδεικνύει τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Ἰωάννου ὡς μερικὴν τῆς προφητείας ἐκπλήρωσιν, ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπάγει· «Ἑλίας μὲν ἔρχεται» καὶ θέλει ἀποκαταστήσῃ πάντα» (Ματθ. ιζ'. 11). Ὁ Κύριος ἡμῶν εἶχε προδήλως ὑπ' ὅψιν τὸ ἐνδοξόν αὐτοῦ ἔργον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ὅποτε θὰ εἶναι ἠγνωστός μετὰ τοῦ δεδοξασμένου «σώματός» του, τὸ ὁποῖον ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου ἠθέλην ἐκλέξει καὶ δοκιμάσει· διέβλεπε δὲ πέραν τοῦ καταπειράματος εἰς τὸν Χι-

Ὁ Ἑλίας «πρῶτον» παραλείπεται εἰς τὰ ἀρχαιότερα χειρόγραφα.

λιετῇ αἰῶνα, καὶ ἰθεῶρει ἐν αὐτῷ τὴν τάξιν ταύτην τοῦ Ἥλιου ἀναβαίνουσας ἐν ταῖς ἀμάξαις τοῦ πυρός, ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλῃ, — ἐν πνευματικῇ ἐξυψώσει.

Ἡ εἰκὼν τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις διὰ τὸ ζήτημα ἀφορᾷ μόνον τὴν ἐκκλησίαν, κεχωρισμένην ἀπὸ τοῦ Κυρίου καὶ Κεφαλῆς αὐτῆς, εἶναι γυνὴν. Κεχωρισμένη καὶ διακριτικῇ ἀπὸ τοῦ Κυρίου αὐτῆς, τοῦ Νυμφίου, αὕτη εἶναι μεμνηστευμένη παρθένος. Ἄλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ χρησιμοποιοιμένη εἰκὼν εἶναι ἀνὴρ, ὁ Ἥλιος, καθότι τὸ προεικονιζόμενον ἔργον δὲν εἶναι τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, κεχωρισμένης ἀπὸ τοῦ Κυρίου οὐτῆς, ἀλλὰ τὸ ἐνιαῖον ἔργον καὶ τῶν δύο ὁμοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἦτο ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ πρόδρομος τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ σαρκί (τοῦ Ἥλιου), ὡς ἐπίσης εἶναι ἡ Κεφαλὴ τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας — τοῦ Χριστοῦ. Πολυάριθμα ἄλλα παραδείγματα ὑπάρχουσι εἰς τὰ ὅποια ὁ ἀνὴρ λαμβάνεται ὡς εἰκὼν ἡ τύπος πρὸς συμβολισμὸν τοῦ κοινοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ, τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ παραδείγματι: Ὁ Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ἱερῶματι τοῦ Ἀρχιερέως παρίστανον τὸν Κύριον καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἱερεῖς, τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτοῦ. Ὁ Μελχισεδὲκ ὁμοίως παρίστανε τὸ ὅλον ὁῶμα ἐν δόξῃ. Τὸ αὐτὸ δ' ἀληθεύει καὶ περὶ τοῦ Μωϋσέως, τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Σολομώντος. Ἐπομένως ἡ χρῆσις τοῦ Ἥλιου ὡς τύπου, πρὸς παράστασιν τοῦ ἠνωμένου ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, εἶνε ἐν ἁρμοῳίᾳ πρὸς τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς τοιαύτην χρῆσιν.

Ἐξ ἀπόψεως τῆς τάξεως τὴν ὁποίαν ἀντεπροσώπουν ὁ Ἥλιος, ὁπόσον ἰσχυρῶς εὐγλωττος ὑπῆρξεν ἡ «ὀπτασία» ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἔδειξεν εἰς τοὺς τρεῖς μαθητὰς ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς μεταμορφώσεως. (Ματθ. ιζ. 1—9). Ὁ Πέτρος λέγει ἡμῖν διὰ αὐτὴν ἦτο ὀπτασία τῆς μελλούσης βασιλείας. (Β. Πέτρ. α'. 16—18). Ὁ Κύριος ἡμῶν μεταμορφωμένος ἐφάνη ἀκτινοβολῶν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν των, ἐνῷ μία μορφή τοῦ Μωϋσέως, ἐξεπροσώπει τὴν Μωσαϊκὴν οἰκονομίαν ἢ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Νόμου· καὶ ἑτέρα τοιαύτη μορφή ἐξεπροσώπει τὴν Εὐαγγελικὴν ἢ Χριστιανικὴν

οἰκονομίαν. Ἀμφότεραι αἱ οἰκονομίαι αὗται ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν θυσίαν καὶ τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰς μετὰ ταύτας δόξας, ὑποδεικνύουσι ταῦτα καὶ ὁμιλοῦσι περὶ αὐτῶν.

Πρὶν ἀφήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο θέλομεν ὑποδείξει χαρακτηριστικὰ καὶ περιστατικά τινὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, τοῦ τύπου, παραβάλλοντες ταῦτα πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀντιτύπου Ἡλίου, τὰ ὅποια θὰ ἐκπλήξωσι βεβαίως πάντας δοοὶ δὲν παρατήρησαν ταῦτα μέχρι τοῦδε ἵνα δὲ ἡ συμπαραβολὴ καταστῇ εὐχερῶς καταληπτή, παραθέτομεν ταῦτα εἰς παραλλήλους στήλας, εἰς τὴν ἀπέναντι σελίδα.

Αἱ συμφωνίαι αὗται εἰσιν ἀξιοθαύμαστοι, καὶ δὲν εἶναι τυχαῖαι. Τὸ δὲ γεγονός διότι ὁ Ἡλίας ἔμελλε νὰ ἔλθῃ πρὸ τῆς μεγάλης ἡμέρας, καὶ διότι τῶρα εὗρομεν διότι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ μέγας Ἡλίας, τὸ ἀντίτυπον, περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ προφήτης Μαλαχίας, καὶ τὸν ὅποιον ἐπὶ πλέον ἀπεικονίζει Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, δεόν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄλλα ἀπόδειξις διότι ὁ καιρὸς ἐστὶν ἐγγύς, διότι ἡ μεγάλη ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἐνέστηκεν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τύπῳ αὐτῷ εἰσηγήσεις ἢ ὑποδηλώσεις, ὑποστηριζόμεναι παρ' ἄλλων Γραφικῶν χωρίων, προσορισμὸν ἔχουσαι ἵνα οὗτοι ὁδηγήσωσι καὶ παρασκευάσωσι τοὺς ἁγίους ὅπως πράξωσι καλῶς τὸ μέρος των, ἐνισχύσωσι δὲ καὶ ὑποστηρίξωσιν αὐτοὺς ἐν τῇ δοσῇ οὕτω ἐπικειμένῃ ἡμέρᾳ τῆς καταιγίδος.

Οὐδεμίαν ἔχομεν διάθεσιν νὰ ζωγραφίσωμεν πρὸ τῶν διανοητικῶν ἡμῶν ὀφθαλμῶν ζοφεράν τινα εἰκόνα· ἡθέλομεν προεμῆνοι νὰ σιεπώμεθα μᾶλλον ἐπὶ τῆς δόξης, ἥτις μέλλει νὰ ἐπακολουθήσῃ τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς ὁργῆς, νὰ ὑποδεικνύωμεν ταύτην καὶ τὰς χαρὰς τῆς ἐπείσερχομένης Χιλιετοῦς ἡμέρας, ἢ ἐπὶ τῶν ἀποθαρρύνσεων καὶ τῶν δεινῶν τοῦ προσεχὸς μέλλοντος, ὅπερ προηγείται τῆς πλήρους ἀπαλλαγῆς τοῦ Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης. Εἶναι ἐπ' ἀνάγκης, ἐν τούτοις, ὅπως οἱ ἄγιοι διατελῶσι προεδοποιημένοι, ἐν τῇ τοῦλάχιστον μέτρῳ, περὶ τῶν ἐπικειμένων νὰ λάβωσι χώραν, ἵνα, διὰ ταῦτα ἐπέλθωσι, μὴ θορυβηθῶσι μηδ' ἀποδειλιάσωσι, ἀλλ' ὄντες ἐν τῶν προτέρων ὀπλισμένοι, νὰ γνωρίζωσι

## Ο ΗΛΙΑΣ

Ὁ Ἥλιος ἐδιώχθη διὰ τὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην πιστοσητά του.

Ἡ κυρία διώκτις ἦν ἡ Τεζάβελ, ἡ ἀσεβὴς βασίλισσα τοῦ Ἰσραήλ, ἣτις ἀναφέρεται ὀνομαστί ὡς ὁ τύπος τοῦ ἐχθροῦ τῶν ἀγίων-- Ἀποκλ. β' 20.

Ἡ πρὸς καταδίωξιν δύναμις τῆς Τεζάβελ ἐξησκήτο μέσῳ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἀχαάβ, τοῦ βασιλέως.

Ὁ Ἥλιος ἐφυγεν ἀπὸ τῆς Τεζάβελ καὶ τοῦ Ἀχαάβ εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τόπον ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐνθα διετράφη θαυματουργικῶς. — Α' Βασιλ. ιζ' 5—9

Ὁ Ἥλιος ἦτο «ἐπὶ τρία ἔτη καὶ ἑξέμηνες» εἰς τὴν ἔρημον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων δὲν ἔβρεξε, καὶ πείνα μεγάλη ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. — Ἰακώβ ε' 17. Α'. Βασιλ. ιζ' 7, σ' 1.

Μετὰ τὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη, 1260 ἡμέρας, ὅποτε ὁ Ἥλιος ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς ἔρημου, αἱ πλάνας τῶν ἱερῶν τῆς Τεζάβελ ἐγένοντο κατάδηλοι, ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἐτιμήθη, καὶ βροχαὶ ἀφθονοὶ ἐπηκολούθησαν. — Α' Βασιλ. ιη' 41—45.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἐχάρησαν κατ' ἀρχάς, ὁ δὲ Ἥλιος καὶ ὁ Θεὸς αὐτοῦ ἐτιμήθησαν· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς Τεζάβελ παρέμεινεν ἀμετάβλητον. Αὕτη ἐξήτει εἰσέτι τὴν ζωὴν τοῦ Ἥλιου, οὗτος δὲ πάλιν ἠγαγκάσθη νὰ καταφυγῇ εἰς τὴν ἔρημον. — Α' Βασιλ. ιη' 40, 45, 46 ε' 1—4

Τὸ στάδιον τοῦ Ἥλιου ἔληξε διὰ τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ ἐκ τῆς γῆς.

## Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Ἐκκλησία ἐδιώχθη διὰ τὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην πιστότητά της.

Ἡ κυρία διώκτις ἦν ἡ ἀποστάτις Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, ἣτις ἀξιοῖ ὅτι εἶναι «βασίλισσα» καὶ ἄρχουσα ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ Ἰσραήλ — Ἀποκλ. ιη' 7.

Ἡ πρὸς καταδίωξιν δύναμις τῆς Παπῶσυνης ἐξησκήθη μέσῳ τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, πρὸς τὴν ὁποίαν αὕτη ἠνώθη.

Ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία ἐφυγεν εἰς τὴν συμβολικὴν ἔρημον—ἡ κατάστασιν ἀπομονώσεως—εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, τὸν ἡτοιμασμένον ὑπὸ Θεοῦ, ἐνθα διετηρήθη. — Ἀποκλ. ιβ' 6, 16.

Ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ συμβολικὰ ἔτη (μὴ ἡμέρα ἀντὶ ἐνὸς ἔτους—1260 πραγματικὰ ἔτη) ἐν τῇ ἐρημικῇ καταστάσει, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐπεκράτησε πνευματικὴ πείνα, ἐνεκα τῆς σπάγews τῆς ἀληθείας—τοῦ ζῶντος ὕδατος.—Παράβαλ. Ἀποκλ. ιβ' 6, ια' 3. Ἀμώση 11.

Εἰς τὸ τέλος τῶν 1260 ἔτων ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας καὶ τῶν μαρτύρων αὐτῆς ἐγένετο φανερά (τὸ 1799 Μ. Χ.), καὶ ἔκτοτε ἡ ἀλήθεια ἐξεχύθη κατ' ἀναλογίαν ἑκατομμυρίων ἀντιτύπων τῶν Γραφῶν ἐτησίως, ζωογονοῦσα τὸν κόσμον καὶ καρποφοροῦσα.

Ἡ Γραφή ἐπέφερε τοσαύτας ἐνλογίας ὥστε αἱ Αὐτοκρατορίαι τῆς γῆς ἀναγνωρίζουσι τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ. Ἐν τοῦτοις αἱ ἀρχαὶ τῆς Παπῶσυνης—τῆς Τεζάβελ—αἱ ἐπικρατήσασαι καὶ μεταξὺ τῶν οὕτω καλουμένων ἀποχωρώσαν τῶν Διαμαρτυρομένων, ἀναγκάζουσι καὶ πάλιν τοὺς ἄγλους νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ἐρημικὴν κατάστασιν.

Οἱ ἄγιοι θέλουσι μεταλλαγῇ ἀπὸ τῆς γῆνης εἰς οὐρανίαν κατάστασιν.

πῶς ν' ἀντιμετωπίσωσι ταῦτα· ὡς ἐπίσης ὅπως οὗτοι δύνωνται νὰ ἐκτιμήσωσι πληρέστερον τὰς εὐλογίας τοῦ παρόντος, ὥστε ἐπιμελῶς νὰ ἐργάζωνται ἐφ' ὅσον εἶναι ἡμέρα· διότι ἐργάζεται νῦν [καιρὸς πολὺ σκοτεινότερος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παρόντα, ὅστις καλεῖται ἡμέρα] ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι».

Ὁ παρὼν σύντομος χρόνος, πρὶν ἢ τὰ νέφη τῆς θυέλλης ἐκσπάρωσιν ἐπὶ τοῦ κόσμου, εἶναι ὁ μᾶλλον εὐνοϊκότερος καιρὸς διὰ τὸ ἔργον τῆς τάξεως ταύτης τοῦ Ἑλλίου, καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς ἡμέρας τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ τε Ἑλλίου καὶ Ἰωάννου. Εἶναι ἐποχὴ εὐνοϊκὴ διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτῶν αὔξησιν εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν χάριν, ὡς ἐπίσης διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἀληθείας — ὁ μᾶλλον εὐνοϊκότερος καιρὸς ἐξ ὧν ποτὲ ἔχομεν γνωρίσει. Πόσον ἤθελον χαρῇ οἱ ἐκζητηταί τῆς ἀληθείας, οἱ ζήσαντες κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, οἱ Βεροιεῖς, ἐπὶ παραδείγματι, διὰ τὰ τοιαῦτα βοηθήματα πρὸς σπουδὴν τοῦ Λόγου, τῶν ὁποίων ἡμεῖς ἡμεῖς ἤδη κάτοχοι, οἷα εἶναι αἱ πλήρεις καλλιτεχνικῶς ἐκτυπούμεναι καὶ μετὰ παραπομπῶν Γραφαί, Εὐρετήρια, Ἑγκυκλοπαιδεῖαι, Λεξικά καὶ τόσα ἄλλα πολύτιμα βοηθητικὰ ἔργα, εἰς τιμὰς ὥστε πᾶς τις νὰ δύνῃται νὰ τὰ ἀποκτήσῃ, καὶ εἰς πάντας προσιτά, ἄνευ ἀντιτίμου, εἰς τὰς δημοσίους βιβλιοθήκας καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν μετρίου μεγέθους πόλεων. Ἐπιπροσθέτως δὲ πρὸς ταῦτα πάντα ἔχομεν τὸ ὅλον ἐν αὐξάνον φῶς τῆς ἀνατελλούσης Χιλιετοῦς ἡμέρας, καὶ τὴν ἱκανότητα πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων ὅπως ἀναγινώσκωσι καὶ σπέπωνται δι' ἑαυτάς. Διὰ τῶν τοιούτων βοηθημάτων δύναται τις νὰ μάθῃ πολὺ περισσότερα περὶ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, παρ' ὅτι ἡδύνατο νὰ μάθῃ ἐνὸς ἔτους εἰς ἄλλους ὀλιγώτερον εὐνοϊκοὺς χρόνους, Οὐδ' ὑπῆρξεν ἄλλοτε καιρὸς τόσον εὐνοϊκὸς διὰ Χριστιανικὰς προσπάθειας, ἢ τόσον διεγερτικὸς εἰς Χριστιανικὸν ζῆλον καὶ δρασιν, ὅσον ὁ καιρὸς οὗτος τῆς ἀγγελίας τοῦ ἐνδόξου θείου, τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου καὶ τῶν χαροποιῶν νέων τῆς προσεγγιζούσης βασιλείας.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ ταξιθεύσωμεν ἀπὸ ἐνὸς μέρους εἰς ἄλλο ὅπως γνωρισθῶμεν μετὰ ἄλλων πιστῶν, δυνάμεθα νὰ περιέλ-

Θωμεν τόσα μέρη ἐντὸς μᾶς ἑβδομάδος, ὅσα θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ Παῦλος ἐντὸς ἐνὸς μηνός, ἢ καὶ περισσότερον, καὶ μετὰ πολὺν περισσοτέρας ἀνέσεως. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ὁμιλήσωμεν δημοσίως, θυνάμεθα νὰ πράξωμεν οὕτω χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἐνοχλῶν ἢ ἐκφοβίζων. Πρὸς τοῦτοις δὲ ζῶμεν εἰς καιρὸν καθ' ὃν τὰ πλήθη τῶν λαῶν δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ γράφωσιν, τὰ ὁποῖα ἐλάχιστοι καὶ μόνον ἡδύνατο νὰ πράττωσι κατὰ τοὺς παρωχημένους χρόνους, καὶ καθ' ὃν τὸ ἔντυπον εὐαγγέλιον εἶναι εὐθηνόν, πρόσφορον, καὶ συχνάκις ἀποτελεσματικώτερον, ἢ τὰ προφορικὰ κηρύγματα Ἡ εὐδιάθετος καρδιά δύναται νὰ πράξῃ ἀσυγκρίτως πλείονα διὰ τῶν μέσων τούτων, παρ' ὅσα ἡδύνατο νὰ πράξωσιν ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα ἐν ταῖς ἡμέραις των διὰ τῶν αὐτῶν προσπαθειῶν Δυνάμεθα νὰ κηρύττωμεν ἐντύπως τε καὶ χειρογράφως, μέσῳ τοῦ θαυμασίου ταχυδρομικοῦ συστήματος τῶν ἡμερῶν μας, πρὸς φίλους καὶ ξένους ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, καὶ σχεδὸν ἀνεξόδως

Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος ὁμιλῶν περὶ τῆς ὀνοματικῆς Ἐκκλησίας τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, βεβαιοῖ ὅτι «ἔσται καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ ἀνέχονται» ( Β'. Τιμοθ., δ' 3 ) Ἐνῷ δὲ τοῦτο τυγχάνει ἀληθές τόρα, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν καθ' ἣν ἦτο ἀληθές εἰς ἄλλους αἰῶνας, οἱ λόγοι οὗτοι θὰ λάβωσι μᾶλλον ἔντονον καὶ σαφεῖ ἐκπλήρωσιν εἰς τὸ μέλλον Ἐἶνε βέβαιον ὅτι ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ σήμερον κήρυκας, οἵτινες ἀγνοοῦσι τὸ σύμβολον τῆς πίστεώς των, καὶ «κηρύττουσι τὸν Λόγον» μόνον, «πᾶσαν τὴν βουλὴν [σχέδιον] τοῦ Θεοῦ», ἀλλὰ, «κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν», οὗτοι ἀγαπῶσιν ἀνθρωπίνους θεωρίας ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως, καὶ ψευδῶς ὀνομαζόμενας φιλοσοφίας μᾶλλον, παρὰ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐντούτοις ὁμως, ἐπειδὴ ἀδυνατοῦσι νὰ τὸν ἐμποδίσωσιν, ἀνέχονται τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν μέχρι βαθμοῦ τινος—εἰς μεγαλειότερον βεβαίως βαθμόν παρ' ὅτι ἡ Ρώμη ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δόξης της ἤθελεν ἀνεχθῇ αὐτήν.

Ἀμείσως πρὸ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω παρεθέσαμεν, ὁ Ἀπόστολος ὁμιλεῖ ἀπ' εὐθείας περὶ τῶν χαλεπῶν

καιρῶν τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος (Β' Τιμθ., γ'. 1—13), ὑποδεικνύων τὸ ἀκαζονικὸν πνεῦμα, τὴν φιληδονίαν καὶ τὴν πρὸς τὸ καλὸν ἀποστροφὴν, ὡς τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἡμερῶν τούτων, μετὰ τοῦ τυπικισμοῦ του, τῆς πλεονεξίας, τῆς ὑπερηφαιείας καὶ τῆς ἀχαριστίας· διακηρύττει δ' ὅτι [ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ] ἄνθρωποι πονηροὶ καὶ ἀποπλανῶντες [ἀπὸ τῆς ἀληθείας] θέλουσι προκόψει ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες ἄλλους καὶ πλανώμενοι οἱ ἴδιοι διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν σοφιστειῶν. Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἀπόστολος ἐσκέπτετο καὶ ἔγραψεν εἰδικῶς περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, καὶ οὐχὶ περὶ τῶν μέσων αἰώνων, δικαιούμεθα βεβαίως νὰ ἐρωτήσωμεν ἐὰν ὁ καιρὸς δὲν ἀπέχῃ εἰμὴ εἰς μικρὸν ἀπ' ἡμῶν διαστήμα, ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις, ὅποτε ἡ ὑγιαίνουσα διδασκαλία δὲν θέλει εἶσθαι πλέον ἀνεκτὴ, οὐδὲ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς οἰονδήποτε βαθμόν.

Καίτοι καὶ τώρα ἀληθεύει εἰς μέγαν βαθμόν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ πωλῇ ἢ ἀγοράσῃ [ἐμπόρευμα τῆς ἀληθείας] ἐν ταῖς συνήθεσιν ἀγοραῖς ἢ συναγωγαῖς, εἰμὴ οἱ ἔχοντες τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ (Ἀποκλ. γ'. 17), ἐν τούτοις οἱ τελείως ἀφιερωμένοι γνωρίζουσι πλέον ὅτι οἱ μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ τοῦ συρμοῦ, οἱ καλούμενοι Ἐκκλησίαι, δὲν εἶναι περισσότερον ἀναγκαιοῦντες διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σήμερον, παρ' ὅτι ἦσαν εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὅτι μεγάλα ὄργανα, καὶ γεγυμνασμένοι χοροὶ ψαλτῶν, δὲν εἶναι ἀπαραίτητα ἐφόδια ὅπως ἔλκυσθῇ ἡ προσοχὴ τοῦ λαοῦ· διότι τώρα, ὡς ἐν ταῖς πρώταις ἡμέραις, ὁ κοινὸς λαὸς ἀκούει τὸ Εὐαγγέλιον μετ' εὐχαριστήσεως εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, μέσῳ τῶν ταχυδρομείων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων καὶ φυλλαδίων. Τὸ ζήτημα ὅθεν εἶναι, Δὲν ἐνδέχεται ἵνα οἱ λόγοι οὗτοι τῆς Ἀποκαλύψεως ἐννοῶσι πολὺ πλέον παρ' ὅ,τι ἡμεῖς βλέπομεν γινόμενον σήμερον; Καὶ, συμφώνως πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, δὲν ἐνδέχεται νὰ ἐννοῇ ὅτι θέλει ἔλθῃ καιρὸς, ἐν ταῖς ἐσχάταις αὐταῖς ἡμέραις, ὅποτε ἡ ὑγιαίνουσα διδασκαλία δὲν θέλει εἶσθαι ποσῶς ἀνεκτὴς Δὲν ἐνδέχεται ἡ ἡμετέρα πείρα ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ν' ἀν-

πιστοιχῇ τρόπον ἐνὰ πρὸς τὴν πείραν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ (τοῦ τύπου), ὅστις ἐκλειοθῇ εἰς φυλακὴν, Ἐν ἄλλοις λόγοις, εἰ δυνάμεθα ν' ἀπεκδεχώμεθα μεταξὺ τοῦ παρόντος σχετικῶς εὐνοϊκοῦ καιροῦ — καίτοι καὶ οὗτος δὲν εἶναι ἄνευ τῶν δυσκολιῶν του — καὶ τοῦ ἐπερχομένου εὐλογητοῦ καιροῦ τῆς ἀκωλύτου δικαιοσύνης. Θέλει ἐξακυλουθῇσι τὸ ἐν ἡμῶν μεταξὺ διάστημα τοῦτο ἐξίσου εὐνοϊκόν, ὡς κατὰ τὸ παρὸν, πρόσφορον δι' ἔργον ἐν ἡμῶν ἀμπελῶνι — ἢ μετα περισσοτέρων πλεονεκτημάτων, ἢ μετα ὀλιγωτέρων τοιούτων, Ἄς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ εἰ οἱ τύποι οὗτοι ἵποδηλοῦσι· διότι, ἀφοῦ ὁ Κύριος διητύθυε τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπ' αὐτῶν, ὅτι δὴποτε καὶ ἂν εὐρίσκωμεν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πείραν εἴτε τοῦ Ἑλλίου, εἴτε τοῦ Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον φαίνεται καλῶς προσαρμόζον εἰς τὴν πείραν αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν περὶ τῆς μελλούσης ἐπιγείου αὐτῆς πορείας μαρτυρίαν, δικαιοῦμεθα νὰ ἀναγνωρίζωμεν τὸ τοιοῦτον ὡς τύπον.

Ὁ Ἑλλίας ἐχαρίσθη ἀπὸ τῆς ἐπιγείου σκηνῆς δι' ἄρματος πυρός, περὶ παριστᾷ τὴν πνευματικὴν δόξαν καὶ ἀνύψωσιν, ἣτις ἀναμένει εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου σταδιοδρομίας ἐκείνους ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες θέλουσιν εἰσθαι ζῶντες καὶ περιλειπόμενοι εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν. Ὁφείλομεν δμως νὰ ἐνθυμώμεθα ἐπίσης δι' ὃ Ἑλλίας ἀνελήφθη δι' ἀνεμοστροβίλου ἢ θυέλλης· ἡ θυέλλα δὲ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς θλίψεως, ὡς ἐπίσης τὸ πύρινον ἄρμα ἐξεικονίζει τὴν νύκην, τὴν ἐνδοξὸν διαφυγὴν ἀπὸ τῆς θλίψεως ἐκείνης.

Αἱ τελευταῖαι δοκίμασίαι Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ χαρακτηρίζονται μᾶλλον ἐναργῶς διὰ τῶν γνωρισμάτων τῆς θλίψεως. Καίτοι ὁ λαὸς δὲν ὑπήκουσεν εἰς αὐτόν (Ματθ. ιζ'. 12), ἐν τούτοις οὗτοι ἀνεγνώρισαν αὐτόν πρὸς ὧραν ὡς δοῦλον καὶ προφήτην τοῦ Θεοῦ (Ἰωάν. ε' 35). Ὅποτε δμως ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τὴν παρουσίαν τοῦ Μεσσία, ἢ ἐπιτροπὴ αὐτοῦ ἤρχισε παρακμάζουσα, ὡς εἶχε προμαρτυρήσει δι' ἣς ἐλεε συμβῇ, εἰπὼν περὶ τοῦ Χριστοῦ, «Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι» Οὕτως ἀνάγκη νὰ γένη εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος. Τὸ ἔργον τῆς τάξεως τοῦ Ἰωάννου (τῆς τάξεως τοῦ Ἑλλίου) περατοῦται μετὰ τῆς ἀναγγε-

λίας διὸ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἐγγίζει, καὶ διὸ ὁ Βασιλεὺς εἶναι παρῶν. Τοῦτο δὲ καὶ γίνεται ἤδη· αὐτοὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς μαρτυρίας τοῦ Ἰωάννου ἐφαρμόζονται μετ' ἰσῆς θυνάμεως κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας: «Μέσος ἡμῶν στήκει [εἶναι παρῶν] ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε»· «οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω. — Ἰωάν. α'. 26. Ματθ. γ'. 12

Καθὼς δὲ ὁ Ἰωάννης ἡλαττώθη — τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ ἔργον συμπληρωθέντος ὁποῖαν ἐξήγγειλε τὸ διάγγελμά του — τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ σαρκὶ θέλει σμικρύνεσθαι, ὁπότε ἡ τελευταία αὐτῆς ἀγγελία μεταδοθῇ, μέχρις οὗ καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῆς μέρος καταθέσῃ τὴν ἀφιερωμένην αὐτοῦ ζωὴν, καὶ παρέλθῃ πέραν τοῦ καταπειάσματος εἰς τὴν «δόξαν», ἵνα τοῦ λοιποῦ ἀποτελῇ μέρος τοῦ δεδοξασμένου, τοῦ βασιλεύοντος Χριστοῦ. Καὶ καθὼς ὁ Ἰωάννης διεκήρυσσεν διὸ ὁ Ἰησοῦς πρέπει νὰ αὐξάνῃ, τοιοῦτοτρόπως ἤδη, ὁπότε ἡ ἀληθὴς βασιλεία μέλλει νὰ ἐγκατασταθῇ, μετὰ πεποιθήσεως θυνάμεθα νὰ λέγωμεν διὸ ὁ Βασιλεὺς εἶναι παρῶν, καὶ διὸ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πρέπει νὰ αὐξάνῃ ἕως οὗ πληρώσῃ τὴν γῆν. Ὅ,τι ὁ Ἰωάννης ἀνήγγειλε περὶ τοῦ ἔργου τοῦ «θερισμοῦ» — τῆς συνάξεως τοῦ σίτου, καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀχύρου ἐπερχομένης θλίψεως, — εὐρίσκει ὡσαύτως τὸ ἀντίστοιχόν του εἰς τὸν παρόντα καιρὸν.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἰωάννου ἀμέσως περιωρίσθη μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἣν ἐξήγγειλε διακηρύξας Ἐκείνον ὅστις ἦτο παρῶν, καὶ τὸ ἐνώπιον αὐτοῦ ἔργον· ἐρρίφθη δὲ εἰς φυλακὴν, διότι ἤλεγχε τὸν βασιλέα διὰ τὴν παράνομον αὐτοῦ συμβίωσιν μετὰ τινος γυναικὸς (Ματθ. ιδ' 4). Καίτοι δὲ τὰ πιατὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ συχνάκις ὑπέδειξαν διὸ ἡ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας ἔνωσις ἐστὶν ἔκνομος, ὅτι ἐν ταῖς Γραφαῖς ὀριζομένη πορνεία ('Αποκλ. ιζ'. 5), καίτοι ὁ κόσμος κατὰ μέγα μέρος ὑπεσφύρθη ἀπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ἔνωσις αὕτη ὑφίσταται εἰσέτι, αἱ δὲ Γραφαὶ φαίνονται ὑποδεικνύουσai ὅτι, ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσεγγιζούσης θλίψεως,

αἱ καὶ ὄνομα Ἑκκλησίαι, αἱ ὁμολογοῦσαι ἑαυτὰς παρθένους τοῦ Χριστοῦ, θέλουσι συνταχθῇ μετὰ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, καὶ ἐνωθῇ μετ' αὐτῶν, ἡ δὲ ἀληθὴς Ἑκκλησία, καθ' ὁμοίωτα τοῦ τύπου αὐτῆς, Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, θέλει καταστῇ ἀντιδημοικη, καὶ θέλει περιορισθῇ ἡ ἐλευθερία αὐτῆς ἐνεκα τῆς πισιότητός της εἰς τὸ καταπολεμεῖν καὶ καταδικάζειν τὴν πλάνην

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Ἰωάννου, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἥλιου, ἡ καταδιώκουσα ἥτις γυνή — τοῦ βασιλέως ἐνεργούντος ὡς πράκτορος καὶ ὄργανου αὐτῆς Οὕτως, ὡς ἐνταῦθα συμβολίζεται, συνέβη εἰς τὴν ἀληθῆ Ἑκκλησίαν κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ ἀναμφιβόλως οὕτω θέλει εἶσθαι εἰς τὸ μέλλον — τῆς κατ' ὄνομα Ἑκκλησίας ἀντιπροσωπευομένης διὰ γυναικὸς, τῆς δὲ πολιτικῆς κυβερνήσεως διὰ βασιλέως. Καὶ οὐχὶ μόνον ἡ προφητεία ὑποδεικνύει στενοτέραν τινὰ μεταξὺ τούτων ἐνότητα, παρ' ἑκείνην ἥτις ὕφισταται ἐν τῷ παρόντι, ἀλλὰ καὶ πᾶς προσεκτικὸς παρατηρητὴς δύναται νὰ ἴδῃ ὅτι ὁ κυριὸς μοχλὸς, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ βασιλικὴ ἀριστοκρατία δεσπόζει ἐπὶ τῶν λαῶν εἶναι ἡ δεισιδαιμονία, ὅτι ὁ Θεὸς ὥριος δῆθεν «τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἄνδρας» — καίτοι οὗτοι πολλάκις τυγχάνουσιν ἀνικανοὶ καὶ φαῦλοι — νὰ δεσπύζωσιν ἐπ' αὐτῶν καὶ ὅτι, τὸ ἐγείρεσθαι ἐναντίον τῆς τυραννίας καὶ ἀδικίας, καὶ τὸ ἀπαιτεῖν δικαιοσύνην, ἐλευθερίαν καὶ ἴσα δικαιώματα, σημαίνει ἀντιπράττειν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ Ἐντεῦθεν ἡ ἰάσις τῶν τε κυβερνήσεων καὶ Ἑκκλησιῶν εἶναι πρὸς τὴν φανεράν ἢ κρυφίαν ἐνότητα διὰ τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν εὐημερίαν ἐν τῇ ἐπερχομένῃ τρικυμίᾳ

Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἡ μέλλουσα διαμάχη ἡ μεταξὺ τῆς ἀριστοκρατίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ πολλοῦ λαοῦ πάσης πεπολιτισμένης χώρας ἀφ' ἑτέρου, θέλει εἶσθαι τόσον ἰδιόρρυθμος, τόσον ἀνομοία πρὸς οἵανδήποτε προγενεστέραν πεῖραν, ὥστε οἱ μετριοπαθεῖς, οἱ συντηρητικῶν διαθέσεων καὶ θρησκευτικῶς προσκείμενοι ἄνθρωποι, φοβούμενοι τὸ παντελὲς τῆς κοινωνίας τανάγιον εἰς τὸ χάος καὶ τὴν ἀναρχίαν, θέλουσι φυσικῶς προτιμήσει τὴν μοναρχίαν, τὴν καταδυναστείαν καὶ δουλείαν, ἀντὶ παντὸς ἄλλου πράγματος, περὶ τοῦ

ὁποῖον θὰ ᾧσι βέβαιοι δι εἶναι χειρότερον τούτων. Συνεπὶ οἱ τοιοῦτοι θὰ συμμαχήσωσι μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀριστοκρατίας, ἐν τῇ γενικῇ προσπάθειά ὅπως καταστειλῶσι καὶ προλάβωσι τὴν ἀκατάσχετον ἐκείνην διαπάλην—«Τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος».

Εἶναι πολὺ πιθανὸν δι, μεταξὺ τῶν ἀγαπώντων τὴν εὐ-  
*ρήνην* καὶ τὴν ἀληθῆ ὑγρροσκείαν, αἱ μόναι, ἐπὶ τέλους, ἐξαιρέ-  
σεις τῆς τοιαύτης πορείας θέλουσιν εἰσθαι ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς  
ὁποίους ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων εὐδοκεῖ νὰ ἀποκαλίψῃ  
διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ τὰ σχέδιά του (Ἰωάν 1στ 13), καὶ  
οἵτινες ἔχουσι πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ ἀγάπην  
αὐτοῦ, ὡς ἐπισης εἰς τὴν δύναμιν Του, ὅπως κάμῃ τὰ πάντα  
νὰ ἀποβῶσι συμφώνως πρὸς τὰς ὑποσχέσεις του. Οἱ τοι-  
οῦτοι καὶ μόνον, μεταξὺ τῶν συντηρητικῶν καὶ τὴν εὐταξίαν  
ἀγαπώντων ἀνθρώπων, βλέποντες τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἡ ἐπερ-  
χομένη κοινωνικὴ ἀιστάτωσις ἀνάγκη νὰ διαδραματίσῃ  
ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἄρσιν τῶν ἀγόνων συστημά-  
των, τῶν ὁποίων παρῆλθε πλέον ἡ ἡμέρα, καὶ πρὸς ἐτοιμα-  
σίαν τοῦ κόσμου, διὰ ἰσοπεδωτικῆς τιος ἐνεργείας, διὰ τὴν  
Χιλιετῆ βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης — οἱ τοιοῦτοι θὰ δυνηθῶσι  
νὰ ἀντιληφθῶσι τὴν κατάστασιν καὶ δράσωσιν ἀναλόγως. Ἀλλ’  
οἱ τοιοῦτοι θὰ παρεξηγηθῶσιν, αἱ δὲ προσπάθειαι αὐτῶν ὅπως  
ἀποδείξωσι τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν καὶ τὴν  
ἀληθῆ καὶ μόνην θεραπείαν, θέλουσι πιθανὸν παρακωλυθῆ  
καὶ καταπολεμηθῆ παρ’ ἐκείνων. οἵτινες δὲν βλέπουσι τὴν με-  
γάλην ἔκβασιν, καὶ οἵτινες, μὴ θέλοντες νὰ καθυποτάξωσι  
τὴν ἰδίαν αὐτῶν θέλησιν, τὰς ἰδέας καὶ σχέδιά των, εἰσὶν ἀνί-  
κανοι νὰ ἴδωσι τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ. Ὅποταν κριθῇ ἐπάναγ-  
κες νὰ ληφθῶσι κατασταλτικὰ περιοριστικὰ καὶ καταθλι-  
πτικὰ μέτρα, τὰ τοιαῦτα μέτρα θέλουσι περιλαμβάνει οὐχὶ  
μόνον τὰ ἐργατικά σωματεῖα καὶ τὰ δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα  
συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῶν δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων, ἀλλ’  
ὡσαύτως καὶ ἐκείνους ἀκόμη οἵτινες ὑποδεικνύουσι τοῖς ἀν-  
θρώποις τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀληθῆ αἰτίαν καὶ τὴν  
μόνην θεραπείαν διὰ τὴν μεγάλην στενοχωρίαν τῶν ἐθνῶν.

Ναί, ὁ καιρὸς πιθανὸν δὲν ἀπέχει κατὰ πολλὰ ἔτη, ὅποτε περιοριστικὰ μέτρα θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ κατὰ πάσης προσπαθείας τῶν ἀγίων ὅπως διαδόσωσι τὰς χαροποιὰς ἀγγελίας τῆς ἐρχομένης βασιλείας, ἐπὶ τῇ προφάσει διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ ἡ δημοφιλία εὐημερία ἀπαιτοῦσι τὰ τοιαῦτα διαβήματα.

Τοιοῦτοτρόπως θέλουσιν ἐκπληρωθῇ αἱ προρρήσεις τοῦ Δευτέρου Ψαλμοῦ, καὶ μετὰ περισσοτέρας πιθανὸν ὀριμότητος κατὰ τὸ τέλος, παρ' ὅτι δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἤδη, μ' ὅλον διὰ οὗτος ἐξεπληρώθη ἤδη κατὰ μέρος ἐπὶ τῆς Κεφαλῆς τοῦ σώματος—11<sup>ο</sup> ράξ. δ' . 25 - 29.

Ἡ αὐτὴ ἀνάγκη διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων θέλει πιθανῶς κριθῇ ὡς ἐξίσου ἰσχύουσα κατὰ τοῦ ἐλευθέρως ἐκφράζεσθαι ἐπὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων. τὰ ὅποια πράγματι κεῖνται εἰς τὴν βᾶσιν πάσης ἐλευθερίας. Δὲν θὰ ἦτο δὲ παράδοξον εἶναι «ἰσχυρὰ τις κυβέρνησις», μοναρχία τις, ἥθελεν ἀντικαταστήσει ἡμέραν ἵνα τὴν ἐνεσιῶσαν Μεγάλῃν Δημοκρατίαν τῆς Βορείου Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας· εἶναι δὲ μᾶλλον βέβαιον διὰ κοινὴν τις ὁμολογία θρησκευτικῆς πίστεως θέλει κριθῇ σκόπιμος, καὶ θέλει δημοσιευθῇ, διδάσκουσα διὰ πᾶσα ἄλλη, ἀντικειμένη εἰς τὸ γενικὸν αὐτὸ δόγμα, θέλει λογίζεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι ὡς πολιτικὸν πλημμέλημα. Παρόμοιός τις διωγμὸς δὲν ἤθελε παράσχει μόνον, εἰς τὸ τέλος ἢ τὸν θερτισμὸν τοῦ παρόντος αἰῶνος, εἴτερον ἵνα παραλληλίαν πρὸς τὸν θερτισμὸν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος (Πράξ. δ' . 10—13, 23—30 ε' . 29—41. ια' . 19), ἀλλ' ἤθελε προσδώσει ἐπίσης εὐρύτεραν ἵνα καὶ βαθύτεραν ἔννοιαν εἰς τοὺς λόγους τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Ἰωάννου (Β . Τιμοθ. δ' . 3. Ἀποκλ. ιγ' . 17), ὡς καὶ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου σταδιοδρομίας τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας τυπικὰ παραδείγματα, ὡς ταῦτα παρίστανται εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἥλιου ἐν ἀνεμοστροβίλῳ, καὶ ἐν τῇ φυλακίσει καὶ τῷ ἀποκεφαλισμῷ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ἡ μέλλουσα ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων θέλει ἀποδείξει εἰς ἀνεγνώσαμεν τὴν προφητικὴν μαρτυρίαν ὀρθῶς ἢ ἐσφαλμέ-

τως. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τινὰ μαθήματα δυνάμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν πρὸς ἰδίαν ἡμῶν ὠφέλειαν. Ταῦτα δὲ εἰσι τὰ ἐξῆς : Πρῶτον, ὀφείλομεν νὰ ἡμέδα οὕτω παρεσκευασμένοι, οὕτως ὀπλισμένοι, καὶ οὕτω τελείως κατηρτισμένοι διὰ τῆς ἀητιότητος ἀληθείας, ὥστε ὁ διωγμὸς νὰ κινήσῃ ἡμᾶς εἰς μεγαλύτερον ζῆλον, καὶ οὐχὶ νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς ἵνα, συνεπεία καταπλήξεως ἢ φόβου, ὑποστείλωμεν ἢ καὶ ἐγκαταλείψωμεν τὴν σημαίαν ἡμῶν καὶ ὑποχωρήσωμεν, ὅποτιαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐξεγερθῶσι καὶ μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχόντων ἐσὼν λαῶν συναχθῶσι καθ' ἡμῶν καὶ κατὰ τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐχάρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς τὸ προνόμιον νὰ μαρτυρήσωμεν, ὡς ὑπηρετῶν καὶ πρέσβεις αὐτοῦ (Α΄. Ἰωάν. γ΄. 1). Δεύτερον, τοιαῦται ἀναφορικῶς πρὸς τὸ μέλλον σκέψεις, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰ ἐν-τῷ παρόντι προνόμια, δεόν νὰ συντελῶσιν ὅπως διεγείρωσι πᾶν ἀφιερωμένον τέκνον τοῦ Θεοῦ ὅπως κάμῃ νοήμονα χρῆσιν τῶν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τοῦ θερτισμοῦ μεγάλων εὐκολιῶν καὶ προνομίων, ἐνθυμούμενος ὅτι «ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει», ὡς ἐπίσης ὁ φυτεύων καὶ ὁ ποτίζων, καὶ οὐ τὸρᾷ κατ' ἐξοχὴν εἶναι καιρὸς ὅπως συνάξῃ τις καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἡ μικρὰ γαλήνη τοῦ παρόντος εὐνοϊκοῦ καιροῦ μετὰ τῶν μεγαλειτέρων αὐτῆς ἐλευθεριῶν καὶ πλεονεκτημάτων ἀνὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, εἶναι θεόθεν διατεταγμένη ὅπως σφραγισθῶσιν οἱ ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ δοῦλοι ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν (διανοητικῶς διὰ τῆς ἀληθείας)—Ἀποκαλ. ζ΄. 3.

Ὁ Διδάσκαλος λέγει : «Ἐργάζεσθε ἕως ἡμέρας ἐστὶν» ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς θύναται ἐργάζεσθαι, «Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσὶν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρωσὶν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Οὕτω, λοιπόν, βλέπομεν, εἰς τὸν παρόντα ὥρισμένον καιρὸν, οἱ ὁ Ἡλίας ὁ προφήτης ἦλθεν, ὡς προεφητεύθη, πρὸς τῆς μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν τὴν τελευταίαν αὐτοῦ μαρτυρίαν, ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ Ἰακάννου, λέγοντος, «Μέσος ἡμῶν στήκει (τις) δὲν ὑμεῖς οὐκ οἰδατε»—οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεὶ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν

ἀποθήκην, τὰ δὲ ζιζάνια [ὡς ζιζάνια—οὐχὶ ὡς ἀνθρώπους] κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω, ἐν τῷ καιρῷ τῆς μεγάλης θλίψεως — τῆς κατάρας, ἣτις ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Μεγάλου Βασιλέως τῶν βασιλέων. Αὐτὸς πρέπει νὰ αὐξάνῃ, ἀλλ' ὁ Ἡλίας ἀνάγκη νὰ ἐλαττωταί. καὶ ἐπὶ τέλους νὰ περισταλῇ ὁλοσχερῶς. Οὐχὶ μόνον ἀκούομεν τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἰόρα ἐκ μέρους ὀλίγων, οἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ πᾶς ὁ ἐκ τῆς τάξεως ταύτης θέλει μετ' οὐ πολὺ εὐρεθῇ διακηρύττων τὴν ἀγγελίαν ταύτην, καὶ ἐνασχο- λούμενος εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἡλίου. Οἱ τοιοῦτοι, καὶ μόνοι οἱ οὕτω πιστοὶ ἀναδεικνύμενοι, θέλουσιν ἀποτελέσει μέρος τοῦ δεδοξασμένου Ἡλίου, καὶ θέλει χαρισθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἁντιων, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει εἶσθαι μεγάλη ἐπιτυ- χία. Βάθος σημασίας ἐγκείται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὀνόματος Ἡλίας. Τοῦτο σημαίνει Θεὸς [ἰσχυρὸς] τοῦ Ἰεχωῦᾱ. Εἶναι δ' οὕτω ὄνομα προσῆκον εἰς τὸν Κεχρισμένον τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποῦν τὸ μέγα ἔργον θὰ εἶναι νὰ ἀποκαταστήσῃ πάντα ὅσα ὁ Θεὸς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶ- νός αὐτοῦ προφητῶν.

Περαίνοντες τὸ ζήτημα, ἐφιστῶμεν συντόμως τὴν προσο- χὴν ἐπὶ τοῦ γεγονότος διὰ περὶ τὸ τέλος τοῦ σταδίου τοῦ Προφήτου Ἡλίου, οὗτος ἐκάλεσε τὸν Ἑλισσαιέ, ὅστις ἀφοῦ ἐθυσίασεν, ἀφῆκε τὰ πάντα καὶ ἠκολούθησε μετὰ τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐγένετο διάδοχος αὐτοῦ ὡς προφήτης, ὁπόταν ὁ Ἡλίας ἀνε- λήφθῃ ἐν τῷ ἀνεμοστροβίλῳ— λαβὼν τὴν μελωτήν τοῦ κύρους τοῦ Ἡλίου, καὶ μέγα μέρος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. (Α' Βασιλ. ιθ' 16). Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἡλίας ἐξεπροσώ- πει τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί—τὴν νικῶσαν Ἐκ- κλησίαν, μίαν ὁμάδα, ἀριθμὸν τινα—δυνάμεθα νὰ συμπερά- νωμεν ὡς λογικὸν τὸ ὅτι ὁ Ἑλισσαιέ ἐπίσης ἐκπροσωπεῖ τὰς τινὰς, ἣτις μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς βαθεῖαν συμπάθειαν πρὸς τὴν τάξιν τοῦ Ἡλίου, καὶ ἀκολουθήσῃ τὸν Κύριον μετ' αὐτῆς· καὶ μ' ὅλα ταῦτα τὰς τινὰς, ἣτις δὲν θὰ ἐλπίζῃ νὰ δοξασθῇ. Αὕτη θέλει διαχωρισθῇ ἀπὸ τῆς τάξεως τοῦ Ἡλίου διὰ τοῦ «ἀνεμοστροβίλου» τῆς θλίψεως, θέλει ἐν τούτοις χαίρει προ-

στασίαν τινά, καὶ θέλει λάβει εὐλογίαν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἑλίου, ὁ Ἑλισσαιὲ ἐγένετο τολμηρὸς καὶ ἰσχυρὸς, οὕτως ὥστε οἱ θεολόγοι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων («οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν») ἔλεγον, Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλίου ἐπανεπαύθη ἐπὶ τὸν Ἑλισσαιέ.

Ἡ ἔννοια τοῦ ὀνόματος Ἑλισσαιὲ εἶναι ἰσχυρὸς ἐλευθερωτής, ἡ δὲ σταδιοδρομία τοῦ Ἑλισσαιέ ἦτο ἐνασχόλησις εἰς ἔργον ἀποκαταστάσεως. Τοῦτο δ' ἀναμφιβόλως προεικονίζει ἔργον τάξεώς τινος ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ εἶναι τὰ θρῶντα ὄργανα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ μέλλοντι, πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως ἐν τῇ δυνάμει τῆς τότε δεδοξασμένης Ἐκκλησίας. Μεταξὺ ἄλλων θαυμασίων ἔργων ὁ Ἑλισσαιὲ ἐξυγίανε τὰ ὕδατα, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη πλέον ἐκ τούτων θάνατος ἢ ἄγονος γῆ· ἠθξῆσε ἰὸ ἔλαιον τῆς πτωχῆς γῆρας πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους αὐτῆς, καὶ ἐξήγειρεν εἰς τὴν ζωὴν τὸν υἱὸν τῆς Σουναμίτιδος· ὁπότε δὲ ἐγένετο πεῖνα ἐν τῇ γῇ, καὶ τὸ ἐν τῷ λέβητι μαγεῖρευμα διὰ τοὺς θεολόγους («τοὺς υἱοὺς τῶν προφητῶν») εὐρέθη ὃν δεδηλητηριασμένον, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ, ὁ Ἑλισσαιὲ ἐθεράπευσεν αὐτὸ καὶ κατέστησεν αὐτὸ κατάλληλον πρὸς βρῶσιν. Ἀκολουθῶς ἔκσμεν ὥστε ἄρτος, ὅστις ἦτο ἄρκετὸς μόνον δι' ὀλίγα ἄτομα, νὰ ἐπαρκέσῃ δια μέγαν ἀριθμὸν ἀνθρώπων καὶ ἀφήσῃ ὑπόλοιπον. Ἐθεράπευσε τὴν λέπραν τοῦ Νεεμάν· ἐχρησίμευσε δ' ἐπίσης ὄργανον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἰησοῦ, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου τὸν γενόμενον διὰ τοῦ Ἑλίου, ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἀχαάβ, καὶ τῆς Ἰεζάβελ συμπεριλαμβανομένης, ἐξωντώθη καθ' ὁλοκληρίαν, ὡς καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτῆς. — Β' Βασιλ. β'. 19—22. δ'. 1—7, 18—44. ε' 1—10, δ' 1—37. ι'. 28.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀνεύρωμεν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ Ἑλισσαιέ τὴν στενὴν ὁμοιότητα ἰούτων πρὸς τὸ ἀληθὲς ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολὺ ἀναμένομεν, ὁπότε τὰ ὕδατα τῆς ἀληθείας δὲν θέλουσιν εἰσθαι πλέον ὑφάλμυρα ἐκ τῆς πλάνης, ὡς μέλλοντα νὰ ἰαθῶσιν ἐν αὐτῇ τῇ πηγῇ τῶν διὰ σαφεστεράς κατανοήσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

ὁπότε οἱ πτωχοὶ θέλουσι βοηθηθῇ ὅπως ἐξασφαλίσωσιν εἰς  
 ἑαυτοὺς τὸ ἔλαιον τῆς ἀγαλλιάσεως, ἀντὶ τοῦ πνεύματος τῆς  
 ἀκηδίας, ὁπότε οἱ νεκροὶ θέλουσιν ἐπανέλθει εἰς τὴν ζωὴν,  
 ὁπότε ἐν τῇ πείνῃ ἢ τροφῇ (ἢ ἀλήθεια) θέλει καταστῇ ὑγιεινὴ  
 καὶ ἄφθονος, καὶ ὁπότε τὰ συστήματα καὶ αἱ ἐξουσίαι αἱ ἀν-  
 τιπροσωπευόμεναι διὰ τοῦ Ἀχαάβ καὶ τῆς Ἰεζάβελ, καὶ  
 πάντες οἱ ἐνούμενοι μετ' αὐτῶν κατὰ τοῦ Κυρίου, θέλουσιν  
 ἀνατραπῇ τελείως καὶ ὀριστικῶς.

Ἐπὶ κορυφῆς ὄρέων

Στέκει κῆρυξ ἀγαθῶν·

Καὶ φαιδρῶς προσαγορεύων

Ἐμψυχώνει τὴν Σιών·

«Ὁ Θεός Σου

» Νῦν σοῦ λύει τὸν δεσμόν».

«Τῆς δυσφόρου τυραννίας

» Νῦν παρῆλθεν ὁ καιρός,

» Τῆς μακρᾶς αἰχμαλωσίας

» Καὶ τῆς σκοτεινῆς νυκτός·

» Μὴ λυπῆσαι,

» Σ' ἐπιστρέφει ὁ Θεός».

«Ὁ Σωτὴρ σου θριαμβεύει·

» Τύραννοι ἐχθροὶ μακράν·

» Ὁ Χριστὸς Σου βασιλεύει,

» Βασιλεύει εἰς τὸ πᾶν,

» Καὶ εὐφρόνην

» Νῦν σοὶ δίδει καὶ χαράν».

«Καὶ εἰς πῦρ ἔαν' σὲ θέσῃ

» Διὰ τὰ καθαρισθῆς·

» Τοῦτο δὲν θὰ ἐξαρκέσῃ

» Ἀπ' Αὐτοῦ τὰ χωρισθῆς.

» Ὅθεν χαῖρε·

» Τάχιστα θὰ δοξαοῦῃς».

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ — Ο ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ.

Ο Ἀντίχριστος δέον νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀποκαλυφθῇ καὶ παταχθῇ πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου — Ἀντίθετός τις θεωρία τοῦ παρόντος ζητήματος ἐξεταζομένη. — Προφητικὴ ὑποτύπωσις. — Ἡ γένεσις τοῦ Ἀντιχρίστου — Ἡ ταχεὶα αὐτοῦ ἀνάπτυξις — Ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ εἰκὼν, ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς περιγραφὴν αὐτοῦ — Ἡ βασιλεία αὐτοῦ πᾶσιν τοιαύτη. — Ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ ἀξιοσημείωτα. — Οἱ μεγάλοι, πομπῶδεις, καὶ βλάσφημοι αὐτοῦ λόγοι — Αἱ βλάσφημοι αὐτοῦ διδασκαλίαι. — Ὁ παρ' αὐτοῦ διωγμὸς καὶ ἐξουθενώσις τῶν ἁγίων τοῦ Ὑψίστου. — Ἡ βασιλεία τῆς αὐτοῦ Χιλιετηρίδος — Ὁ Ἀντίχριστος πατασόμενος μετ' εἰν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος. — Ὁ τελικὸς αὐτοῦ ἄγων καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ.

«Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον» οὐ μὴ ἔλθῃ ἢ ἡμέρῃ ἔλθῃ) ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἢ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀνομίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας» — Β' Θεσσα. β'. 3:

ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ τούτους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπ' ὄψιν, ἐξ' ὧν ἀποδεικνύεται οὐ χαρακτὴρ τις, τὸν ὁποῖον οὗτος ὀρίξει ὡς «Τὸν Ἄνθρωπον τῆς Ἀνομίας», δέον νὰ προηγηθῇ τῆς ἐλεύσεως τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἀπεδείξαμεν ὡς ἀρχίσασαν ἤδη νὰ ἀιτελλῇ, εἶναι σπουδαῖον νὰ παρατηρήσωμεν περίξ καὶ ἴδωμεν ἐὰν τοιοῦτός τις χαρακτὴρ ἔχει εἰσεῖτι ἐμφανισθῇ. Διότι ἐὰν παρόμοιός τις χαρακτὴρ, ὅσον ὁ Παῦλος καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι τόσον ἐπιστημένως περιγράφουσι, δὲν ἦλθεν εἰσεῖτι, οἱ ἀνωτέρω λόγοι δέον νὰ ἐνοηθῶσιν ὡς τὸ νεῖο ἢ ἡ ἀρνησικυρία τοῦ Παύλου διὰ πᾶσαν ἄλλην μαρτυρίαν ἀφορῶσαν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν ἰδρύσιν τῆς Βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι. Τὸ νεῖο δ' αὐτὸ ἀνάγκη νὰ ἴσταιται ὡς ἐν ἀκαταμάχητον ἐπιχείρημα, μέχρις οὗ ὁ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀνομίας γνη-

οἰκῇ, ὡς ἀντιστοιχῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ πρὸς τὴν προφητικὴν περιγραφὴν

Σαφῶς δηλοῦται ὅτι ὄχι μόνον ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῆς ἀνομίας δέον νὰ ἐγερθῇ πρῶτον, ἀλλ' ὅτι ἐπίσης πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ εὐημερήσῃ, πρὶν ἔλθῃ ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου. Πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ ἡ εὐημερία καὶ ἐπιρροή τῆς δυνάμεως ταύτης θὰ ἔχωσι φθάσει εἰς τὴν τελευταίαν αὐτῶν βαθμίδα, καὶ θὰ διατελῶσιν ἐν τῇ παρακμῇ των· εἶναι δὲ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, ὅπου ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας μέλλει νὰ καταστραφῇ ὁλοτελῶς. Ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς προφητευθέντας αὐτοὺς ὅρους, ὅπως ἴδωμεν ἐὰν ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν προειδοποιήσις αὕτη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Παύλου τυγχάνῃ εἰσέτι ἐφαρμόσιμος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Σήμερον, μετὰ πάροδον δέκα ἐννέα αἰώνων, προβάλλεται καὶ πάλιν ἡ ἀξίωσις ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἐνέστηκεν, ἦλθε· καὶ ἐγείρεται ἐντεῦθεν ἡ σπουδαία ἐρώτησις, Ὑπάρχει τι, ἐξ ὧν ὁ Παῦλος ἔγραψε πρὸς διόρθωσιν τῆς πλάνης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων, τὸ ὁποῖον νὰ ἴσταιται ὡς ἀντίρρησης σήμερον εἰς τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν.

Ἐκ τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παραινέσεων τοῦ Ἀποστόλου, ὅπως ἀγρυπνῶσι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κυρίου, προσέχοντες εἰς τὸν βέβαιον προφητικὸν λόγον, καὶ ἐκ τῆς μερίμνης αὐτοῦ ὅπως ὑπαδεικνύῃ τὰ σημεῖα τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, τὸν χαρακτήρα τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κλπ., καταφαίνεται ὅτι οὗτος ἡσθάνετο τόσον ἐνδιαφέρον ὅπως ἡ Ἐκκλησία διατελῇ εἰς θέσιν ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ὁπότεν ἦθελεν ἔλθει, ὅσον καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι εἰς τὴν πλάνην, ὅτι δῆθεν εἶχεν ἔλθει, πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Ἡ πιῶσις εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν πλάνην, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, ἐξέθετε τοὺς ἀποδεχομένους αὐτὴν εἰς τὰς ἀπάτας τῆς περὶ Ἀντιχρίστου ἀρχῆς, ἥτις καὶ τότε ἀκόμη ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ· ἐνῷ, ἀποτυχία περὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ τῆς παρουσίας του, ἐκθέτει τοὺς ἀστοχοῦντας νὰ ἀναγνωρίσωσιν

αὐτὸν εἰς τὰς διηγετικὰς ἀπάτας καὶ ψευδεῖς διδασκαλίας τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ τυφλώνει αὐτοὺς ὥστε νὰ μὴ ἴδωσι τὰς μεγάλας ἀληθείας καὶ τὰ εἰδικὰ προνόμια τοῦ παρόντος καιροῦ. Καὶ ἰδοὺ διατὶ ὁ Ἀπόστολος ἐνεδιαφέρεται τόσον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος, καὶ διὰ τὴν καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν προτροπὴ του—«Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον», ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀκριβὴς περιγραφὴ τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας, ὅπως οὗτος γνωρισθῇ ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ.

Ἐνῷ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος τείνουσι καὶ νὰ λησμονήσωσιν ἀκόμη τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κυρίου, ὁποῖαν δ' ἐνθυμῶνται ταύτην νὰ σκέπτωνται περὶ αὐτῆς μόνον μετὰ τρόμου καὶ φοβερῶν προσηγοριῶν, ἡ Ἐκκλησία τῶν πρώτων αἰώνων ἠτένιζε πρὸς αὐτὴν μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας καὶ χαροποιᾶς προσδοκίας, ὡς διὰ τὴν ἀπόλαυσιν πασῶν τῶν ἐλπίδων τῆς, τὴν ἀμοιβὴν πάσης τῆς πιστότητός τῆς, καὶ τὸ τέλος πασῶν τῶν θλίψεων τῆς. Συνεπῶς, οἱ πιστοὶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν διατεθειμένοι ν' ἀκούσωσιν εἰσακτικῶς πᾶσαν διδασκαλίαν, ἥτις διετείνεται ὅτι ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἦτο εἴτε πολὺ πλησίον ἢ παροῦσα· φυσικῶς δὲ διετελούν ἐν κινδύνῳ νὰ ἐξαπατηθῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐὰν μὴ ἐπιμελῶς ἐμελέτων τὰς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἀντικειμένου διδασκαλίας τῶν ἀποστόλων.

Ἡ ἐν Θεσσαλονίκη Ἐκκλησία, λαβοῦσα τὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς πεπλανημένης διδασκαλίας τινῶν, οὗ ὁ Κύριος εἶχεν ἐπανέλθει, καὶ οὗτοι οὕτω ἔζων ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, ὑπέθεσεν, προδήλως, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου, ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῇ του, ἐνθα ἔλεγεν (Α'. Θεσσαλ. ε'. 1—5) ὅτι ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου θὰ ἔλθῃ ἡσυχῶς καὶ ἀπαρατηρήτως, ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, καὶ ὅτι, καίτοι ἄλλοι θὰ διατελῶσιν ἐν αὐτῇ χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν, οἱ ἅγιοι θὰ ἔχωσι φῶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ ταύτην. Μαθὼν περὶ τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς πλάνης εἰς τὴν ὁποίαν οὗτοι εἶχον ὑποπέσει, ὑποθέτοντες ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου εἶχεν ἔλθει ἤδη, ὁ Παῦλος ἔγραψε δευτέραν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν, ἡ κεντρικὴ σκέψις τῆς ὁποίας ἦτον ἡ

διόρθωσις τῆς πλάνης ταύτης. Ἐν ταύτῃ δὲ λέγει : — « Ἐρω-  
τῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν  
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ  
ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοδὸς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε  
διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς, ὥς δι  
ἡμῶν, ὥς οὐκ ἐνέστηκεν [ἐνίστημι=εἶμαι παρῶν] ἡ Ἡμέρα  
τοῦ Κυρίου· μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον·  
ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἄν-  
θρωπος τῆς Ἀνομίας, ὁ Υἱὸς τῆς Ἀπωλείας, ὁ Ἀντικείμε-  
νος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν [ἰσχυρὸν  
ἐξουσιαστήν] ἢ σέβασμα—ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ  
καθίσαι, ἀποδεικνύοντα ἑαυτὸν ὅτι ἔστι Θεός. Οὐ μνημο-  
νεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ  
κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν [τὸν Χριστόν]  
ἐν τῷ αὐτοῦ καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον ἥδη ἐνεργεῖται τῆς  
[κατὰ τοῦ Χριστοῦ] ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως  
ἐκ μέσου γένηται καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ  
Κύριος Ἰησοῦς ἀνελκεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος Αὐτοῦ, καὶ  
καταργήσῃ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ». Ὁ  
Παῦλος ἠδύνατο νὰ γράψῃ οὕτω θετικῶς περὶ τῆς ἀναδείξεως  
τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας πρὸ τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου,  
ὥς ἔχων μελετήσῃ τὴν προφητείαν τοῦ Δαυὶδ, τὴν ὁποίαν  
ἀνέφερον ἐπίσης καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν (Ματθ κδ' 15),  
καὶ διότι πιθανῶς εἰς αὐτὸν τὸν Παῦλον εἶχε καταδειχθῇ,  
εἰς «τὰς ὁράσεις καὶ ἀποκαλύψεις» αὐτοῦ, ὁ μέγας ὁλεθρος,  
ὃν ὁ χαρακτήρ οὗτος ἠθέλεν προξενήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Παρατηρητέον ὅτι ὁ Παῦλος δὲν μετεχειρίσθη ἐπιχειρή-  
ματα τοιαῦτα ὅλᾳ τινές εἰσιν διατεθειμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι  
τὴν σήμερον κατὰ τῆς ἀξιώσεως ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἤρ-  
χισεν. Οὗτος δὲν εἶπεν, «Ὡ ἀνόητοι Θεσσαλονικεῖς, δὲν γνω-  
ρίζετε ὅτι διὰ τὸν Χριστὸς ἔλθῃ οἱ ὀφθαλμοὶ σας θὰ ἴδωσιν  
αὐτόν, καὶ τὰ ὠτὰ σας θὰ ἀκούσωσι τὸν φοβερόν ἦχον τῆς  
σάλπιγγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι θὰ ἔχητε περαιτέρω ἀποδείξεις  
ἐν τῇ ἀποκλύσει τῶν λίθων τῶν μνημείων, καὶ τῇ ἐξόδῳ ἐκ  
τῶν τάφων τῶν ἀναστειθησομένων ἁγίων, Δὲν εἶναι κατα-  
φανές ὅτι, ἐὰν παρομοία τις ἐπίκρισις ἐκρίνετο κατάλληλος, ὁ

Παῦλος ἤθελε σπεύσει νὰ ἐπωφεληθῇ τόσον ἀπλοῦ καὶ τόσον ἐπικαίρου ἐπιχειρήματος; Ἐπιπλέον δέ, τὸ γεγονὸς, ὅτι οὗτος δὲν μετεχειρίσθη τοιοῦτον ἐπιχειρήμα, δὲν εἶναι ἀπόδειξις ὅτι παρόμοιον ἐπιχειρήμα δὲν στηρίζεται, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ στηρίζεται, ἐπὶ τῆς ἀληθείας;

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Παῦλος, ἐν ταῖς δραστηρίαις αὐτοῦ προ-  
σπαθείαις ὅπως διορθώσῃ τὴν πλάνην των, δὲν ἀντέταξεν εἰς  
τὰς ἀξιώσεις των εἰμὴ τὴν μίαν καὶ μόνην αὐτὴν ἀντίρρησην,  
ἐναργῶς ἀποδεικνύει ὅτι ἐπεδοκίμασεν ὡς ὀρθὰς τὰς περὶ τῆς  
ἡμέρας τοῦ Κυρίου ἐν γένει ἰδέας των.—ὅτι αὕτη θέλει ἀρ-  
χίσει ὁπότεν πλείστοι νὰ διατελῶσιν ἐν ἀγνοίᾳ περὶ αὐτῆς,  
καὶ ὅτι θέλει ἔλθῃ ἄνευ οἰασθήποτε ἐξωτερικῆς ἐπιδείξεως  
ὡς γνῶρισματος αὐτῆς. Τὸ μόνον ὁμῶς σημεῖον καθ' οὗ ὁ  
Παῦλος ἔφερεν ἀντίρρησην ἦτο, ὅτι δέον πρῶτον νὰ ἔλθῃ ἡ  
ἀποστασία, καὶ, συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἀποστασίας, ἡ ἀνάδειξις  
τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας—ὅστις ὅτι δῆποτε καὶ ἂν εἶναι  
(εἴτε ἐν μόνον ἄτομον, ἢ μέγα ἡ ἀντιχριστιανικὸν σύστημα  
τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος προσωποποιεῖ οὕτω) δέον νὰ ἐγερθῇ,  
ἀκμάσῃ καὶ ἀρχίσῃ νὰ παρακμάζῃ—πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς πα-  
ρουσίας τοῦ Κυρίου. Οὕτως, ὅθεν, ἐὰν ἡ παρὰ τοῦ Παύλου  
προβληθεῖσα ἀντίρρησης δὲν ὑφίσταται πλέον ὡς κώλυμα—  
ἐὰν θυιάμεθα νὰ ἰδῶμεν χαρακτηριστὰ τινά, τοῦ ὁποίου ἡ ἱστο-  
ρία ἀνταποκρίνεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ πρὸς τὴν προφητι-  
κὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας, ἀπ' ἀρχῆς  
τῆς υπάρξεώς του μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ—ἐν τοιαύτῃ  
περιπτώσει ἡ ἐν λόγῳ ἀντίρρησης τοῦ Παύλου, ἣτις εἶχε τὴν  
θέσιν αὐτῆς ἐν τῇ ἐποχῇ του, καὶ ἣτις εἶναι καὶ ἡ μόνη αὐτοῦ  
τοιαύτη, δὲν ὑφίσταται πλέον ὡς βάσιμος, καὶ ἰσχυρὰ τοιαύτη  
κατὰ τῆς σημερινῆς ἀξιώσεως ὅτι ζῶμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ  
Κυρίου, τῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἐπὶ πλέον  
δέ, ἐὰν ὁ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας δύναιται εὐχερῶς νὰ δια-  
κριθῇ, ἐὰν ἡ γένεσις αὐτοῦ, ἡ ἀνάδειξις καὶ παρακμὴ του  
καταφαίνωνται εὐκρινῶς, τότε τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποβαίνει ἐτέρα  
τις ἐπιβεβαιωτικὴ ἀπόδειξις τῆς ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφα-  
λαίαις διδασκαλίας, δι' ἧς ἀποδεικνύεται ὅτι ἤδη ζῶμεν ἐν  
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου.

ΠΡΟΦΗΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΙΣ  
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ.

Ὁ μελετῶν τὰς προφητείας θέλει εὑρεῖ δι' ὃν Ἀνθρώπος τῆς Ἀνομίας ὑποδεικνύεται εὐκρινῶς δι' ὄλων τῶν Ἀγίων Γραφῶν, αἵτινες, οὐχὶ μόνον παρέχουσι σαφῇ περιγραφῇ τοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπίσης δεικνύουσι τοὺς καιροὺς καὶ τὸν τόπον τῆς ἀρχῆς, τῆς εὐημερίας καὶ παρακμῆς αὐτοῦ.

Ὁ χαρακτήρ οὗτος ἀπεικονίζεται λίαν ἐντόνως καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ὀνόματα τὰ ἀποδιδόμενα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν θεοπνεύστων συγγραφέων. Ὁ Παῦλος ἀποκαλεῖ αὐτὸν « Ἀνομον », « Ἀνθρώπον τῆς Ἀνομίας », « Μυστήριον τῆς Ἀνομίας », « Ἀντίχριστον », καὶ « Υἱὸν τῆς Ἀπωλείας ». Ὁ Προφῆτης Δανιὴλ τὸν ὀνομάζει « Βδέλυγμα τῆς ἔρημώσεως » (Δανλ. ια. 31. ιβ' 11). ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν ἀναφέρει τὸν αὐτὸν χαρακτήρα ὡς τὸ « Βδέλυγμα τῆς Ἐρημώσεως », τὸ ρηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ Προφήτου (Ματθ. κδ' 15). ἄλλαχού δὲ ἀναφέρεται ὡς « Θηρίον » (Ἀποκλ. ιγ' 1—8). Ὁ αὐτὸς χαρακτήρ προεικονίσθη ὡσαύτως διὰ μικροῦ τινος κέρατος ἢ δυνάμεως, τρομεροῦ τινος θηρίου, το ὁποῖον ὁ Δανιὴλ εἶδεν ἐν προφητικῇ ὁράσει, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα πράγματα, καὶ τὸ ὁποῖον ἠὺνήμερῃσε καὶ ἔκαμε πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ ὑπερίσχυε κατ' αὐτῶν. (Δανλ. ζ'. 8, 21). Ὁ Ἰωάννης ἐπίσης διείδε τὸν χαρακτήρα τοῦτον, καὶ προειδοποίησε περὶ αὐτοῦ τὴν Ἐκκλησίαν, εἰπὼν, « Ἡκούσατε δι' Ἀντίχριστος ἔρχεται ». Ἀκολούθως δὲ συμβουλευε τὴν Ἐκκλησίαν πῶς νὰ διαφύγῃ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἀντιχρίστου. (Α'. Ἰωάν. β'. 18—27.) Τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, ὡσαύτως, εἶναι, κατὰ μέγα μέρος, λεπτομερὲς συμβολικὴ προφητεία, ἀφυσῶσα τὸν Ἀὐτὸν Ἀντίχριστον—καίτοι ἀπλοῦν μόνον βλέμμα θὰ ρίψωμεν ἐπὶ τοῦ βιβλίου τούτου ἐνταῦθα, ἀφίνοντες τὴν λεπτομερῆ αὐτοῦ ἐξέτασιν εἰς τινα μέλλοντα τόμον.

Αἱ διάφοροι αὗται ὀνομασίαι καὶ βραχεῖαι περιγραφαὶ δεικνύουσιν ἡμῖν χαμερπῇ τινα, δόλον, θρησκυτικόν, ἀπατηλόν, τυραννικόν καὶ σκληρὸν χαρακτήρα, ἀναπτυχθέντα ἐν τῷ μέσῳ

τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατ' ἀρχάς μὲν ἐπεισελθόντα ἐν αὐτῇ καὶ ἀναδείχθέντα βαθμιαίως, ἀκολούθως δὲ ἀνελθόντα τάχιστα εἰς δύναμιν καὶ ἐπιρροήν, ἕωσοῦ ἀφίχθη εἰς αὐτὸν τὸν κολοφῶνα τῆς ἐπιγείου δυνάμεως, πλοῦτου καὶ δόξης—ἐξασκῶν ἐν ταύτῃ τὴν ἐπιρροήν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀληθείας, καὶ κατὰ τῶν ἀγίων, καί, διὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ μεγαλεῖον, ἀξιῶν, μέχρι τέλους, ὅτι ἐδόθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ εἰδικὴ ἀγιότης, αὐθεντία καὶ δύναμις.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ σκοποῦμεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀνομίας εἶναι σύστημα, καὶ οὐχὶ ἀπλοῦν ἄτομον, ὥς πολλοὶ φαίνονται ἀπαδεχόμενοι. Ὅτι ὡς ὁ Χριστὸς συνίσταται ἐκ τοῦ ἀληθοῦς Κυρίου καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, οὕτως ὁ Ἀντιχρίστος εἶναι πλαστόν τι σύστημα, συνιστάμενον ἐκ ψευδοῦς τινος κυρίου καὶ μιᾶς ἀποστάτιδος Ἐκκλησίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπεται ἐπὶ τινα χρόνον, νὰ διαστρέφῃ καὶ παραμορφοῖ τὴν ἀλήθειαν, νὰ μετέρχηται ἀπάτην, καὶ ἀπομιμῆται τὴν ἐξουσίαν καὶ μέλλουςαν βασιλείαν τοῦ ἀληθινοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ νὰ μεθύῃ τὰ ἔθνη διὰ ψευδῶν καὶ ἀλαζονικῶν προσφάσεων.

Ἐλπίζομεν νὰ ἀποδείξωμεν πρὸς ἱκανοποίησιν παντὸς εὐσυνειδήτου ἀναγνώστου ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη ἀποστασία ἣ ὑπὸ τοῦ Παύλου μνημονεσσομένη ἦλθε, καὶ ὅτι ὁ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀνομίας ἀνεδέχθη, «ἐκάθισεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ» (ἐν τῷ ἀληθεῖ ναῷ, οὐχὶ ἐν τῷ τυπικῷ), ἐπλήρωσε πάσας τὰς προρρησίας τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, τὰς ἀφορώσας τὸν χαρακτῆρα, τὸ ἔργον αὐτοῦ, κλπ., ἀπεκαλύφθη, καὶ τόρα, ἀπὸ τοῦ 1799 Μ.Χ., καταναλίσκεται διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ σιόματος τοῦ Κυρίου (τῆς ἀληθείας), καὶ μέλλει νὰ καταστραφῇ ἐντελῶς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ ἐν πυρὶ φλογὸς ἐκδικήσεως, ἣτις ἤδη ἀρχίζει.

Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιθυμίας νὰ μεταχειρισθῶμεν μετ' ἐλαφρότητας τὰς δοξασίας τῶν ἄλλων, αἰσθανόμεθα ἐντούτοις τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὀλίγους μινὰς ἐκ τῶν παραλογισμῶν, τῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν περὶ Ἀντιχρίστου

κοινήν θεωρίαν ἵνα οὕτω ἐκτιμηθῇ δεόντως ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ λογικότης τῆς ἀληθείας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν στενὴν ἀξίωσιν, καθ' ἣν, πάντα ὅσα αἱ Γραφαὶ προλέγουσι περὶ τοῦ χαρακτηῆρος τούτου, θέλουσιν ἐκπληρωθῇ παρ' ἑνὸς τινος ἀνθρώπου κατὰ γράμμα. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὡς ἀξιούσι, θέλει ἐπὶ τοσοῦτον γοητεύσει τὸν κόσμον σύμπαντα, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων βραχέων ἐτῶν θέλει ἐξασφαλίσει εἰς ἑαυτὸν τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν - ἀντὶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον μέλλουσι νὰ φρενακισθῶσιν ὥστε νὰ ἐκλάβωσιν τὸν δι' ὅλην τὴν οὐσίαν τὸν ὡς Θεόν, καὶ νὰ προσκυνήσωσιν αὐτὸν ὡς τὸν Παντοδύναμον Ἰεχωβά ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ Ναῷ, ὅστις μέλλει εἰσεῖν ν' ἀνοικοδομηθῇ. Ὅλα δὲ ταῦτα μέλλουσι νὰ γείνωσιν ἐν ἀστραπιαῇ ταχύτητι - ἐντὸς τριῶν ἐτῶν καὶ ἡμίσεος, ὡς οὗτοι ἀξιούσι, παρερμηνεύοντες τὸν συμβολικὸν χρόνον ὡς ἐπίσης παρεξηγοῦσι τὸν συμβολικὸν «ἄνθρωπον».

Αἱ μυθοπλαστίαι καὶ αἱ μᾶλλον παράλογοι καὶ παιδαριώδεις φαντασιοπληξίαι οὐδένα ἐπιδέχονται παραλληλισμὸν πρὸς τὰς ὑπερβολικὰς θεωρίας τινῶν ἐκ τῶν ἡγαπητῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, οἵτινες προσκόπτουσι ἐπὶ τῆς κατὰ γράμμα ἐρμηνείας τῆς γλυπτικῆς τοῦ Παύλου, δι' ἧς ἀποτυφλοῦσιν ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους ἐνῶπιον τόσων πολυτίμων ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας, συνεπείᾳ τῶν πεπλανημένων αὐτῶν ἰδεῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, εἰσὶν ὅλως ἀνέτοιμοι νὰ τὰς ἴδωσιν εὐκρινῶς, καὶ ἄνευ προκαταλήψεως. Ἀνεξαρτήτως τοῦ πόσον θυνάμεθα νὰ συμπαθῶμεν πρὸς αὐτοὺς, ἡ «τυφλὴ αὐτῶν πίστις», προκαλεῖ τὸ μείδισμα, ὅταν βλέπη τις αὐτοὺς σοβαρῶς πραγματευομένους ἐπὶ τῶν διαφόρων συμβόλων τῆς Ἀποκαλύψεως, τὰ ὁποῖα δὲν ἐννοοῦσιν, ἰσφαλμένως ἐφαρμόζοντες αὐτὰ κατὰ γράμμα ἐπὶ τοῦ ἀξιοθαυμάστου αὐτῶν ἀνθρώπου. Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, τὸν μᾶλλον σκεπτικώτερον ἐξ ὅσων ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος, ὁ ἄνθρωπος οὗτος μέλλει, ὡς οὗτοι ἀξιούσιν, ἐν τῷ βραχεῖ διαστήματι τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, νὰ καθυποτάξῃ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ σύμπαντα τὸν κόσμον. Ὅστις θέλει λατρεύσει αὐτὸν ὡς Θεόν, ἐνῷ οἱ Καίσαρες, Ἀλέξανδροι, Ναπολέοντες, καὶ λοιποὶ, ἐπλευσαν διὰ μέσον θαλασ-

σῶν αἱμάτων, καὶ ἐδαπάνησάν πολλάκις τρία καὶ ἤμισιν ἔτη, χωρὶς νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἐν χιλιοστὸν τοῦ Θεοῦ, οὗτοι ἀξιοῦσιν οὖν θὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός.

Καὶ ἐν τούτοις, οἱ κατακτιηταὶ ἐκεῖνοι εἶχον πάντα τὰ πλεονεκτήματα τῆς παχυλῆς ἀμαθείας καὶ δεισιδαιμονίας ὡς συνεπικούρους των, ἐνῶ σήμερον ζῶμεν ὑπὸ συνθήκας λίαν δυσμενεῖς διὰ παρομοίαν ἐξάσκησιν ἀπάτης καὶ δόλου, εἰς καιρὸν καθ' ὃν πᾶν κεκρυμμένον πρᾶγμα καθίσταται φανερόν ὡς οὐδέποτε πρότερον, καὶ καθ' ὃν, δολιότης τοῦ εἶδους τὸ ὁποῖον οὗτοι ἀξιοῦσιν, εἶναι λίαν παράλογος καὶ γελοία ὥστε καὶ νὰ ληφθῇ ἡν ὑπὸ ἐξέτασι. Ἡ ἰσχύς τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εἶναι, πράγματι, πρὸς τὴν ἑλλειψιν τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὑπολήψεως, ἀδιάφορον πόλιν ἀγαθοί, διὰ ποίων προσόντων εἶναι πεπρωτισμένοι καὶ πόσον εἶναι ἱκανοί, ἢ ὁποῖα ἐμπιστευτικὰ ἀξιώματα καὶ ὁποῖαν ἐξουσίαν ἐνδέχεται νὰ διαχειρίζονται οὗτοι. Μέχρι δὲ τοιούτου βαθμοῦ τυγχάνει τοῦτο ἀληθές, ὅσον οὐδέποτε πρότερον, ὥστε εἶναι χιλιάκις πιθανότερον οὗτοι ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἀρνηθῇ οὗ ὑπάρχει Θεός, ἢ οὗ οἱ ἄνθρωποι θὰ λατρεύσωσι ποτε ὁμοίον αὐτοῖς ἀνθρώπινον ὃν ὡς τὸν Παντοδύναμον Θεόν.

Τὸ μέγα πρόσκομμα διὰ πλείστους ἐκ τῶν ἐξεταζόντων τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι ἡ στενὴ ἰδέα ἣν γενικῶς ἔχουσι περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως Θεός. Δὲν δύνανται δὲ νὰ ἴδωσιν οὗ ἡ Ἑλληνικὴ λέξις Θεός δὲν ἐφαρμόζεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ Ἰεχωβά· αὕτη σημαίνει ἰσχυρός, ἄρχων, καὶ ἰδίως θρησκευτικός, ἢ Ἐκκλησιαστικός ἄρχων. Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἡ λέξις Θεός σπανίως εἶναι ἐν χρήσει, ἐξαιρέσει μόνον διὰ πρόκληται περὶ τοῦ Ἰεχωβά, καθότι, οἱ ἀπόστολοι, ἐν ταῖς ὁμιλίαις αὐτῶν, σπανίως καὶ ὀλίγον ἀνέφερον περὶ τῶν ψευδῶν θρησκευτικῶν συστημάτων, καὶ ἀκόμη σπανιότερον περὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἀρχόντων ἢ θεῶν· ἐν τούτοις, ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐδαφίοις ἡ λέξις Θεός ἀναφέρεται εἰς ἄλλους ἢ εἰς τὸ ὑπέριστατον Ὅν τὸν Ἰεχωβά — δηλ. Ἰωάν. ι'. 34—35. Πράξ. ζ'. 40, 43. ιζ'. 23. Α'. Κορινθ. η'. 5.

Ἀναγνωρίζοντες ἀπαξ τῇ εὐρύτητι τῆς σημασίας τῆς λέξεως Θεός, θέλει καταφανῇ πᾶσαντα οὗ ἡ περὶ Ἀντιχρί-

στον διακήρυξις τοῦ Ἀποστόλου—δι θέλει καθίσει ἐαυτὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ἀποδεικνύων ἐαυτὸν δι εἶναι Θεός —δὲν σημαίνει καὶ ἀνάγκη δι ὁ Ἀντίχριστος θέλει ἀποπειραθῇ νὰ ἀνυψώσῃ ἐαυτὸν ὑπὲρ τὸν Ἰεχωβά, οὐδ' δι θέλει ἀποπειραθῇ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Ἰεχωβά Ἡ διακήρυξις αὕτη ἐννοεῖ ἀπλῶς δι οὗτος θέλει παρασιῇσι ἐαυτὸν ὡς ὀρησκευτικὸν ἄρχοντα, ἀξιῶν καὶ ἐξασκῶν αὐ-θεντίαν ἐπὶ πάντα καὶ ὑπεράνω παντὸς ἄλλου ὀρησκευτικοῦ ἄρχοντος, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ νὰ ἐξυψώσῃ ἐαυτὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣτις εἶναι ὁ ἀληθὴς Ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἀξιοῖ καὶ ἐξασκῇ ἐν αὐτῇ κυριαρχικὴν ἐξουσίαν ὡς ὁ πρῶτος καὶ νόμιμος αὐτῆς Κυριάρχης. Ὅπου δὴποτε ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κειμένῳ ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἐν προτάσει ἔνθα ἡ σημασία αὐτῆς φαίνεται διφοροῦμένη, τότε, ἐὰν προηγήται ταύτης ὀρθρον, αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἰεχωβά. Εἰς τὰ ἀνωτέρω χωρία τὰ ὁποῖα ἀφορῶσιν ἄλλους Θεούς, ὡς καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ἐδαφίῳ (Β. Θεσσαλ. β'. 4), τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸν Ἀντίχριστον, ἡ τοιαύτη ἔμφασις δὲν ὑπάρχει.

Τοῦτου σαφῶς κατανοούμενου, ἐν μέγα πρόσκομμα αἱρεται ἐκ τοῦ μέσου, καὶ ὁ νοῦς παρασκευάζεται ν' ἀποβλέψῃ πρὸς τὰ ἀληθῆ γεγονότα ὡς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς προρρήσεως ταύτης : ν' ἀποβλέψῃ οὐχὶ διὰ τινὰ Ἀντίχριστον ἀξιοῦντα δι εἶναι ὁ Ἰεχωβά, καὶ ἀπαιτοῦντα νὰ λατρεύηται ὡς τοιοῦτος, ἀλλὰ διὰ τινὰ ἄλλον ἀξιοῦντα δι εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὑπέρτατος ὀρησκευτικὸς διδάσκαλος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ· ὅστις τείνει οὕτω νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεοῦθεν ὀρισθέντος ὡς Κεφαλῆς, Κυρίου καὶ Διδασκάλου.

Εἶναι ἔξιςον ἴαν παράδοξον, δι οἱ ἀποδεχόμενοι τὴν κατὰ γράμμα θεωρίαν περὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας εἶδον ἐν γένει ἐκεῖνοι οἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς Χιλιετηρίδος ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ οἵτινες ἀτενίζουσι καὶ προσδοκῶσι τὸν Κύριον νὰ ἔλθῃ καθ' οἷανδὴ ὅποτε στιγμήν. Διὰ τί, λοιπόν, δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι πάντες τί ὁ Ἀπόστολος ἐννοεῖ ὅταν ὠρισμένως διακηρύττῃ δι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου (ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας αὐτοῦ) δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ, καὶ δὲν ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν ταύτην, εἰμὴ ἀφοῦ

ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας; Διὰ τὰ οἰκοδομηθῇ ὁ πρῶτος Ἰουδαϊκὸς ναὸς ἐχρειάσθησαν ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀναμφιβόλως δ' ἀπαιτοῦνται τοῦλάχιστον δέκα ἕως εἴκοσιν ἔτη διὰ τὰ οἰκοδομηθῇ ὁ νέος ναὸς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ μετὰ πολὺν περισσοτέρας μεγαλοπρεπείας παρ' οὗτο ἦτο ἐκτισμέτος ὁ πρῶτος, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ναῷ οὗτοι προσμένουσιν οὗ ὅτι ἐγκατασταθῇ ὁ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας καὶ θὰ λατρευθῇ ὡς Θεός. Διὰ τὴν, λοιπόν, οἱ οὕτω πιστεύοντες, τὰ προσδοκῶσι τὸν Κύριον τὰ ἔλθῃ τόρᾳ, καθ' οἷανδήποτε στιγμήν; Ἡ τοιαύτη αὐτῶν δοξασία ἀντίκειται τόσον εἰς τὴν λογικὴν ὅσον ἐπίσης εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἀποστόλου. Ἡ λογικὴ συνέπεια ἀπαιτεῖ εἴτε τὰ παύσωσιν οὗτοι ἀναμένοντες τὸν Κύριον τὰ ἔλθῃ ἀνὰ πᾶσαν συγμῆν, ἢ τὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς περὶ μέλλοντός τινος Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας προσδοκίας των διότι ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου δὲν δύναται τὰ ἔλθῃ ἐὰν μὴ λάβῃ χώραν ἢ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἐκ τῆς ἀποστασίας ταύτης προκύρῃ, ἀναπτυχθῇ καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας.

Ἄλλ' ὅταν σχηματίζωμεν ὁρθὴν ἰδέαν περὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, ὡς ἐπίσης περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου, οὐδεμίαν τότε ἀπαντῶμεν παρομοίαν ἁ συμφωνίαν καὶ ἀντίφασιν, ἀλλὰ πειστικὴν τινα ἁρμονίαν καὶ εὐαρμοσίαν. Ὑπὸ τοιαύτην δὲ ὄψιν παρουσιάζομεν ἤδη ἡμεῖς τὸ ζήτημα. Ἀπόκειται δ' εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰ δοκιμάσῃ δι' ἑαυτὸν τὴν πρὸς τὰς Γραφὰς συμφωνίαν καὶ ἁρμονίαν τοῦ ζητήματος.

Οἱ διάφοροι τίτλοι οἱ ἀποδιδόμενοι εἰς τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι προδήλως συμβολικοί. Οὗτοι δὲ ἀναφέρονται ὡς ὁτομασίαι εἰς τι μεμονωμένον ἄτομον, ἀλλ' εἶναι εἰκονικοὶ χαρακτηρισμοὶ διεφθαρμένου τινὸς θρησκευτικοῦ - πολιτικοῦ συνδυασμοῦ, ἀναπτυχθέντος ἐντὸς τῆς κατ' ὄνομα Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅστις, διὰ τοῦ δολίου αὐτοῦ ἀνταγωνισμοῦ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, τῆς Κεφαλῆς, καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος αὐτοῦ, κρίνεται προσηκόντως ἅγιος τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀντιχρίστου. Τοιοῦτόν τι σύστημα θὰ ἡδύνατο τὰ ἐκπληρώσῃ πάσας τὰς περὶ Ἀντιχρίστου ἢ

Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας γενομένης προφητείας, ἐνῷ δι' ἐν ἁπλοῦν ἄτομον ἰσὺο εἶναι ἄδύνατον. Εἶναι ἐπὶ πλέον καταφανές· ὅτι τὸ Ἀντιχριστιανικὸν τοῦτο σύστημα δὲν εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἐθνικῶν θρησκευτικῶν συστημάτων ὡς ὁ Μωαμεθανισμός ἢ ὁ Βραχμανισμός· διότι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε διετέλεσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοιοῦτον συστήματος, καὶ οὐδὲν τοιοῦτον σύστημα ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ταῦτά εἰσιν ἡδὴ, καὶ αἰετοῦτε ὑπῆρξαν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον πληρέστατα ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς θεοπνευστίας παρεχομένην περιγραφὴν, δεόν νὰ εἴη σύστημα ὁμολογῶν τὸν Χριστιανισμόν, καὶ ἀνάγκη νὰ διαλαμβάνῃ μεγάλην τινὰ πλειοψηφίαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀξιούσιν εἶναι Χριστιανοί. Τὸ σύστημα τοῦτο δεόν, ἐπίσης, νὰ ἔχῃ ἀρχίσει ὡς ἀποστασία ἢ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς Χριστιανικῆς πίστεως—καὶ ὡς ἀποστασία, ἐπίσης, ἣτις διετέλεσε κρυφία καὶ ἀπαράτητος, ἕως οὗ αἱ περιστάσεις ἠνύνησαν τὴν εἰς τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἀνύψωσιν της. Ἡ λαθραία τῆς ἀποστασίας ταύτης ἀρχὴ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀποστόλων—καὶ διὰ τῆς πρὸς τὴν μεγαλομανίαν τάσεως τινῶν ἐκ τῶν διδασκάλων αὐτῆς.

Ἄν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρευνήσωμεν μακρὰν ὅπως εὗρωμεν χαρακτῆρα τελείως ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ρηθείσας ἀπαιτήσεις. Ἐξ χαρακτῆρ, τοῦ ὁποῦν ἢ περιγραφῇ, γεγραμμένη ὑπὸ κοσμικῶν ἱστοριογράφων, ὡς ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πεπλανημένων ὑπηρετῶν, θὰ ἰδωμεν ὅτι συμφωνεῖ ἐπακριβῶς πρὸς τὰς περὶ Ἀντιχρίστου προφητικὰς ἀπεικονίσεις. Ἄλλ' ἐκθέτοντες ὅτι τὸ ἐν καὶ μόνον σύστημα τοῦ ὁποῦν ἢ ἱστορία προσαρμόζεται εἰς τὰς προφητείας ταύτας εἶναι ὁ Παπισμός, μηδεὶς ἂς παρανοήσῃ ἡμᾶς ὡς ἐννοοῦντας ὅτι πᾶς Ρωμαιο-Καθολικός εἶναι ἄνθρωπος ἀνομίας· οὔτε ὅτι οἱ ἱερεῖς, οὐδὲ καὶ οἱ Πάπαι αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης εἰσιν, ἢ ὅτι ὑπῆρξαν, ὁ Ἀντίχριστος. Οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι «ὁ Ἀντίχριστος», «ὁ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας», ὁ περιγραφόμενος ἐν τῇ προφητείᾳ. Πάπαι, Ἐπισκοποὶ, καὶ λοιποὶ, εἰσι τὸ πολὺ μέρη ἢ μέλη μόνον τοῦ

συστήματος τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀκριβῶς ὡς πάντες οἱ Βασιλικοὶ ἱερεῖς, τὸ Βασιλικὸν ἱεράτευμα, εἶναι μέλη τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν οὗτοι, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῶν καταστάσει, ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ τὸν ἀντιτυπικὸν Ἥλιον, καίτοι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ προφητευθεὶς Ἥλιος, ἡ δὲ Χριστός. Παρατηρητέον, πρὸς τοῦτοις, διὰ ἣ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, ὡς Ἐκκλησιαστικὸν σύστημα καὶ μόνον θεωρουμένη, δὲν εἶναι «Ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας», καὶ οὐδέποτε παρίσταται ὑπὸ οἰανδήποτε εἰκόνα ἀνθρώπου. Τοῦναντίον, τὸ ἐν χρήσει σύμβολον, πρὸς παράστασιν Ἐκκλησίας κεχωρισμένης ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ Κυρίου αὐτῆς εἶναι πάντοτε γυνή. Ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία συμβολίζεται δι' «ἀγνῆς παρθένου», ἐνῶ ἡ ἀποστατικὴ Ἐκκλησία, ἥτις ἐξέπεσεν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἀγνότητος καὶ τῆς εἰς τὸν Κύριον πιστότητός της, καλεῖται συμβολικῶς «πόρνη». Ὡς δὲ ἡ ἀληθὴς «παρθένος» Ἐκκλησία παραμένει τοιαύτη μέχρι τέλους τοῦ Αἰῶνος, ὁποῦ μέλλει νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς καὶ λάβῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ—Χριστός—οὕτω καὶ ἡ ἀποστατικὴ Ἐκκλησία δὲν ἦτο ὁ Ἀντιχρίστος, ἡ δὲ Ἀνθρωπος τῆς Ἀνομίας, μέχρις οὗ ἠνιόθη μετὰ τοῦ κυρίου καὶ κεφαλῆς αὐτῆς, τοῦ πάπα, τοῦ ἀξιούντος διὰ εἶναι ἀντιβασιλεὺς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγένετο θρησκευτικὴ αὐτοκρατορία, ψευδῶς ἐπονομαζομένη Χριστιανισμός—ἦτοι Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ὄνομα τῆς ψευδοῦς αὐτῆς Βασιλείας εἶναι Παπασύνη· ὠκοδομήθη δ' αὕτη ἐπὶ μᾶς κακῶς ἐφαρμοζομένης ἀληθείας—τῆς ἀληθείας διὰ ἣ Ἐκκλησία καλεῖται ἵνα οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν εἶναι βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς εἰς τὸν Θεόν, καὶ βασιλεύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλ' ὁ διὰ τὴν βασιλείαν καιρὸς δὲν ἦλθεν εἰσέτι· ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ὤρθη πρὸς τοιοῦτον σκοπόν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκλογὴν, ἀνάπτυξιν, διαπαιδαγώγησιν, ταπείνωσιν καὶ θυσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀκολουθούσης ταύτης εἰς τὰ ἔκρη τοῦ Κυρίου αὐτῆς, καὶ ἐν ὑπομονῇ ἡγρυπνούσης καὶ καρτερούσης μέχρι τοῦ ὀρισμένου καιροῦ διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνύψωσιν καὶ ἐνδοξον αὐτοῦ βασιλείαν—τὸν Χίλιετῆ αἰῶνα.

Ὁ Κύριος προεῖδεν διόκατ ὄνομα Χριστιανισμὸς ἤθελε διαδοθῇ ἀνὰ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὅτι, γενόμενος δημοτικός, ἤθελε γεῖναι δεκτὸς παρὰ πολλῶν, οἵτινες θὰ ἐξετίμων τὴν μορφὴν χωρὶς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς συστάσεώς του. Προεῖδεν ὅτι, καθ' ὅσον ἄνθρωποι τοῦ εἶδους τούτου ἤθελον ταῦτίσει ἑαυτοὺς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ κοσμικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυοίας, ἤθελε συνεισέλθει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' αὐτῶν· ὅτι ἡ ἰδιοτέλεια, καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εἶναι μεγάλοι καὶ νὰ ἐξουσιάζωσιν, εἰσερχομένη τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν θὰ εἶχεν ν' ἀναμείνῃ ἐπὶ μακρὸν, εἰμὴ ἕωσοῦ ἐπιληφθῇ εὐνοϊκῆς τιнос εὐκαιρίας, καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὕτως ἤθελε ζητήσῃ νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τοῦ κόσμου πρὸ τοῦ ὠρισμένου πρὸς τοῦτο καιροῦ — ἢ μᾶλλον ὅτι τὸ κοσμικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἰσέλθει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἤθελε κατωστήσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπαισθητὴν ἐν ὀνόματι δὲ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας ἤθελεν ἀρπάσῃ τὴν πολιτικὴν τῆς γῆς ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ περιέλθῃ τελείως εἰς εἰρὰς τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ τέλους τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὸ 1914 M X

Οὕτω δὲ πράγματι καὶ ἐγενετο ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία ἤρχισεν ἀποστατοῦσα ἅμα ὡς ἠῦξεν κατ' ἀριθμὸν ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παρὰδειγμα φιλοδόξων ἀνθρώπων τῶν ὁποίων αἱ ἰδέαι ἀπέβαινον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εὐνοϊκαὶ ὑπὲρ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς κοσμικῆς ἐπιρροῆς, τὰς ὁποίας οἱ ἀριθμοὶ καὶ ὁ πλοῦτος ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν Βαθμιαίως τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας ἐγένετο κοσμικόν, καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου κατέστησαν ἐπιθυμητὰ Ἡ εἰσῆγησις τῆς τοιαύτης φιλοδοξίας τῶν ἡτο, — « Ἐὰν ἡ μεγάλη Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία μεθ' ὅλης αὐτῆς τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιρροῆς, τῶν στρατῶν καὶ τοῦ πλούτου της, ἤθελε βοηθήσῃ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν, πόσον ἔντιμον καὶ εἰγενὲς θὰ ἦτο τότε νὰ εἶναι τις Χριστιανός ! Πόσον ταχέως ἤθελον καταπαύσῃ τότε οἱ ἐκ μερὸς τῶν ἔθνικῶν διωγμοί. Τότε θὰ ἀπέκειτο εἰς τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν οὐχὶ μόνον νὰ ἐπιβληθῶμεν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ νὰ

ἐξαναγκάσωμεν αὐτοὺς νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν σταυρὸν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι φανερόν διὰ τὸ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὅπως ἡ Ἐκκλησία ὑπόκειται διαπαντὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ καταδιώκεται ὑπὸ αὐτοῦ: οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου, «Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν»; ὡς ἐπίσης αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Κυρίου διὰ τὸ συμβασιλεύσωμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ αἱ τόσαι προφητεῖαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν βασιλείαν τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυροῦσι σαφῶς διὰ τοιοῦτον εἶναι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀληθές διὰ τὸ Ἀπόστολος ἔγραψεν διὰ τὸ Κύριος ἡμῶν ἠθέλην ἐπιστρέψαι πρῶτον καὶ ἀνυψῶσαι τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προέτρεψε νὰ «προσμένωμεν» τὸν Κύριον· ἀλλὰ, συνεπέρανον οὗτοι, τόσοι αἰῶνες παρήλθον μέχρι τοῦδε, καὶ οὐδὲν σημεῖον βλέπομεν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. Δέον ὅθεν νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου διὰ τὸ οἱ Ἀπόστολοι κατὰ τινα βαθμὶν ἐπλανήθησαν.

Εἰς ἡμᾶς φαίνεται κατὰδηλον διὰ ἡμεῖς δυνάμεθα καὶ οφείλομεν νὰ διαθέσωμεν πᾶν μέσον ὅπως ἀποκτήσωμεν δύναμιν ἐν τῇ πολιτικῇ κυβερνήσει, καὶ κατακτήσωμεν οὕτω τὸν κόσμον διὰ τὸν Κύριον. Εἶναι πρέπον ἐπίσης, ἐσκέφθησαν, ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἔχει κεφαλὴν τινα—ένα, ὅστις νὰ ἐκπροσωπῇ τὸν ἀπόντα Κύριον, καὶ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐνώπιον τοῦ κόσμου—ένα, ὅστις νὰ δύνηται νὰ ἀπολαύῃ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ κόσμου, νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κυβερνᾷ τὸν κόσμον ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς ὁ Προφήτης Δαβὶδ προεφήτευσεν.

Τοιοιτοτρόπως βαθμυδὸν, καὶ διὰ τοιαύτης βραδείας περὶ τὸ λογικεύεσθαι μεθόδου ἐπὶ αἰῶνας διαρκεσάσης, ἡ πραγματικὴ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας περὶ ἀνυψώσεως αὐτῆς ὅπως κυβερνήσῃ καὶ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον—τουτέστιν, ἡ δευτέρα ἔλευσις τοῦ Κυρίου—παρωράθη ἐντελῶς, καὶ ἄλλη τις ἐλπίς κατέλαβε τὴν θέσιν ἐκείνης· ἡ ἐλπίς τῆς ἐπιτυχίας ἀνευ τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν καὶ καθοδήγησιν μᾶς σειρᾶς παπῶν. Τοιοιτοτρόπως δὲ δι' ἀπάτης, δολοπλοκιῶν καὶ ἀνταλλαγῆς εὐνοιῶν μετὰ τοῦ κόσμου, ἡ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας κατήντησεν ἐλπίς ψευδῆς, ἀπατηλὴ παγίς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ

Σατανᾶς ὠδήγησεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς κακοῦ καὶ πλάνης εἰς τὸ ἄλλο, κατὰ θεωρίαν τε καὶ πράξιν

Ἡ σιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀποστασία ἀνεπύχθη εἰς « Ἄνθρωπον τῆς Ἀνομίας » ἦτο ὅποτε ἡ Παπικὴ ἱεραρχία ἀνύψωσεν ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν σειρᾶς παπῶν, ἐσφειτερίσθη καὶ ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν τῆς γῆς ἐν ὀνόματι τῆς βασιλείας, καὶ ἐπὶ προφάσει ὅτι αὕτη ἦν ἡ Χιλιετής τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία Ἡ ἀξιώσεις αὕτη ἦτο ψευδῆς καὶ δολία ἀξιώσεις, ἀδιάφορον πόσον κατὰ βάθος τινὲς ἐκ τῶν ὑποστηρικτικῶν τῆς ἐπίστευον αὐτὴν Ἦτο δολία, νόθος βασιλεία, ἀδιάφορον πόσον εἰλικρινεῖς ὑπῆρξάν τινες ἐκ τῶν ὁργανωτῶν καὶ ὑποστηρικτικῶν αὐτῆς Ἦτο βασιλεία τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀδιάφορον πόσον οὗτοι ἠξίουσαν καὶ ἐπίστευον ὅτι αὕτη ἦτο ἡ ἀληθὴς δόξα, βασιλεία καὶ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς Εἶναι ἐσφαλμένον τὸ ὑποθέτειν ὅτι τὸ νῦν εἶναι τις εὐσυνειδήτος εὐρίσκεται συνάμα πάντοτε ἐν τῷ δικαίῳ Πᾶν σύστημα πλάνης ἔχει τόσους καλῇ τῇ συνειδήσει πεπλάνημένους ὁπαδοὺς, ὅσους καὶ ὑποκριτάς, ἢ καὶ πλείονας Ἡ εὐσυνειδησία εἶναι ἡθικὴ τιμιότης, δὲν ἐξαρτᾶται ὁμως ἀπὸ τῆς γνώσεως. Οἱ εἰδωλολάτραι, κακῶς πεπληροφορημένοι, εὐσυνειδήτως λατρεύουσι καὶ θυσιάζουσιν εἰς τὰ εἰδωλα. Ὁ Σαοὺλ, κακῶς πεπληροφορημένος, κατεδίωκε τοὺς ἀγίους καὶ οὕτως, ἐπίσης, πολλοὶ πνευματικοί, κακῶς πεπληροφορημένοι, καλῇ τῇ συνειδήσει παρεβίασαν τὰς προφητείας, κατεδίκασαν τοὺς ἀληθεῖς ἀγίους καὶ διωργάνωσαν τὸ μέγα σύστημα τοῦ Ἀντιχρίστου Ἐπὶ ἑκατοσιτάδας ἐτῶν ὁ Παπισμὸς οὐχὶ μόνον ἐξηπάτα τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν δυνάμιν του, ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις θείας αὐθεντίας, καὶ ἐξουσίασεν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῷ Ναῷ τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾗ ὁ Χριστὸς καὶ μόνος θεὸς ν' ἀναγνωρίζεται ὡς Κεφαλὴ καὶ Διδάσκαλος, ἐνεκατέστησεν ἑαυτὸν καὶ ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις ὅτι εἶναι ὁ μόνος αὐτῆς διδάσκαλος καὶ νομοθέτης Ἐνταῦθα δὲ ἐξηπάτησε τοὺς πάντας, ἐκτὸς ὀλίγων, διὰ τῶν φαινομενικῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων καὶ τῶν μεγαλυνῶν αὐτοῦ ἀξιώσεων « Ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ » — ἐξεπλάγησαν, ἠπιατήθησαν, περιῆλθον εἰς σύγχυσιν πάντες, — « ὧν οὐ

γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἁγίου», καὶ πολλοὶ ἀκόμη, ὧν τὰ ὀνόματά εἰσι γεγραμμένα ὡς ἁγίων τοῦ Θεοῦ, περιῆλθον εἰς σοβαρὰν ἀμηχανίαν. Ἡ ἀπάτη δ' αὕτη ἐγένετο ἔτι ἰσχυροτέρα, διότι τὰ φιλόδοξα ταῦτα σχέδια διευπλώθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τρόπον μᾶλλον βαθμιαίον. Αὕτη παρετάθη ἐπὶ αἰῶνας, καὶ, ὑπὸ τύπον φιλοδοξίας, ἐνεργεῖτο ἥδη κρυφίως ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Παύλου. Ἦτο προοδευτικὴ τις ἐνέργεια, δι' ἧς μικρὸν κατὰ μικρὸν μία πλάνη προσειέθη ἐπὶ ἐτέρας — αἱ φιλόδοξοι διακηρύξεις ἐνὸς συνεπληροῦντο διὰ τῶν φιλοδόξων δηλώσεων ἐνὸς ἄλλου καὶ ἄλλου, καθ' ὅλον τὸ διαρρέον διάστημα τῶν καιρῶν. Οὕτως, ὑπούλως, ἐφύτευσεν ὁ Σατανᾶς καὶ ἐπότισε τὰ σπέρματα τῆς πλάνης. καὶ ἐκαλλιέργησε τὸ μέγιστον καὶ μεγάλα δυνάμενον σύστημα, ἐξ ὧσων ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος — τὸν Ἀντίχριστον.

Τὸ ὄνομα « Ἀντίχριστος » κέκτηται διπλὴν σημασίαν. Ἡ πρώτη εἶναι κατὰ (τ. ἔ., ἐναντίον τοῦ) Χριστοῦ· ἡ δευτέρα σημασία εἶναι ἀντί, εἰς τὴν θέσιν (τ. ἔ., παραποίησις) τοῦ Χριστοῦ. Ὑπὸ τὴν πρώτην ἔννοιαν ἡ ἔκφρασις τυγχάνει γενικὴ τοιαύτη, δυναμένη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ παντός ἐχθροῦ ἐναντιουμένου εἰς τὸν Χριστόν. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ Σαοὺλ (ὁ μετὰ ταῦτα ἐπονομασθεὶς Παῦλος), πᾶς Ἰουδαῖος, πάντες οἱ Ἑθνικοὶ αὐτοκράτορες καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς Ρώμης, ἦσαν ἀντίχριστοι — ἐναντίοι, διώκται τοῦ Χριστοῦ. (Πράξ. θ'. 4). Ἀλλ' αἱ Γραφαὶ δὲν μεταχειρίζονται τὸ ὄνομα Ἀντίχριστος ὑπὸ τὴν τοιαύτην τῆς λέξεως ἔννοιαν. Αὗται ἀντιπαρέρχονται πάντας τοὺς τοιοῦτους ἐχθρούς, καὶ ἐφαρμόζουσι τὸν ὄρον Ἀντίχριστος ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω δοθεῖσαν δευτέραν τῆς λέξεως ἔννοιαν, δηλ., — ἀντί, εἰς τὴν θέσιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ψευδῶς ἀντιπροσωπεύοντος, τοῦ παραποιούντος, τοῦ λαμβάνοντος τὴν θέσιν τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ. Οὕτως ὁ Ἰωάννης σημειοῖ, « Ἠκούσατε ὅτι ὁ Ἀντίχριστος ἔρχεται καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνاسιν » (Α'. Ἰωάν. β'. 18, 19). [Τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τοῦ εἰδικοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ τῶν πολυπληθῶν μικροτέρων τοιούτων].

Αἱ δὲ ἀκολουθοῦσαι παρατηρήσεις τοῦ Ἰωάννου δεικνύουσιν δι οὗτος δὲν ὁμιλεῖ περὶ ὅλων τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ περὶ τάξεώς τινος ἀνθρώπων, οἵτινες, καίτοι ὁμολογοῦντες ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, εἶχον ἀφήσει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπομένως οὐχὶ μόνον παρίστανον τὴν ἀλήθειαν ἐσφαλμένως, ἀλλ' ἐνώπιον τῶν ὁμμάτων τοῦ κόσμου ἐλάμβανον τὴν θέσιν καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας — παραποιοῦντες οὕτω καὶ νοθεύοντες τοὺς ἀληθεῖς ἀγίους. Περὶ τῶν τοιούτων ὁ Ἰωάννης λέγει, « Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν » Οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀντιπροσωπεύουσιν ἡμᾶς, καίτοι οὗτοι δύνανται ν' ἀπαιτῶσιν ἑαυτοὺς καὶ τὸν κόσμον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἰωάννης δηλοῖ ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὡς πολλοὺς Ἀντιχρίστους ἔχουσι τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου.

Ἐν τούτῳ, λοιπόν, ἔγκειται ὅ,τι ὀφείλομεν νὰ περιμένωμεν νὰ εὕρωμεν, καὶ ὅ,τι πράγματι εὕρισκόμεν ἐν τῇ Παπῳσύνῃ: οὐχὶ καταπολέμησιν τινα τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἐχθρὸν ἢ πολεμιὸν τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦτο, καθ' ὅν φέρει ψευδῶς τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, παραχαράσσει τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ διαστρέφει τὸν χαρακτήρα, τὰς βουλὰς καὶ τὰ διδάγματα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ κόσμου — ὁλεθριώτατος τῷ ὄντι ἐχθρὸς — πολὺ μᾶλλον χείρων ἢ ὁ κεκηρυγμένος ὡς τοιοῦτος. Τοῦτο δ' εἶναι ἀληθές, σημειωτέον, καίτοι τινὲς ἐκ τῶν συνδεομένων πρὸς τὸ σύστημα τοῦτό εἰσι καλῇ τῇ πίστει ἀποπεπλανημένοι — « πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ».

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω νύξεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταυτίτητα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀιομίας, ὡς καὶ περὶ τοῦ πότε, καὶ ποῦ καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν αὐτόν, θέλομεν προβῇ ἡδὴ εἰς τὴν ἐξέτασιν τινων ἐκ τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν, αἵτινες ἀποδεικνύουσι, φρονοῦμεν, πέραν πάσης λογικῆς ἀμφισβητήσεως, διὰ πᾶσα περὶ Ἀντιχρίστου πρόρρησις ἐξεπληρώθη ἐν τῷ Παπικῷ συστήματι κατὰ τρόπον τοιοῦτον, καὶ εἰς τοιαύτην ἔκτασιν, τὰ ὁποῖα, λαμβανομένων ἐν' ὅψιν τῶν φώτων τῆς παρουσίας ἐποχῆς, πάντες δεόν νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ἀδύνα-

τον εἶναι νὰ ἐπαναληφθῶσιν ἐκ νέου. Τὸ στενὸν τοῦ χώρου ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ περιορισθῶμεν εἰς ἀπλὴν σκιαγραφίαν τοῦ μεγάλου ὄγκου τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν. Περιορίσθημεν ἐπίσης εἰς τὰς μαρτυρίας ἱστορικῶν ἀνεγνωρισμένης ἀκριβείας καὶ ἀξιοπιστίας, παραθέσαντες εἰς πλείους περιπτώσεις μαρτυρίας, ἀπεδεχομένας καὶ ἐπιμαρτυρουμένας καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν συγγραφέων

ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΑΙΤΙΝΕΣ ΕΔΩΚΑΝ  
ΓΕΝΕΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ

**ΜΕΓΑΛΗ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ** — Ἐρωτῶμεν ἐν πρώτοις, Ἀναγράφει ἡ ἱστορία ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας τοῦ Παύλου περὶ μεγάλης ἀποστασίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἀπλότητος καὶ ἀγνότητος τῆς τε ζωῆς καὶ διδασκαλίας τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ περὶ κρυφίας τινὸς ἐνεργείας μιᾶς ἀνόμου καὶ φιλοδόξου ἐπιρροῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας — ἡ ἔ, πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως πάπα ὡς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας. Μάλιστα, λίαν εὐκρινῶς. Ἡ Παπικὴ Ἱεραρχία δὲν προῆλθεν εἰς τὸ εἶναι ἕως μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ὑστερον ἄφου ὁ Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι ἵδρυσαν τὴν Ἐκκλησίαν. Περὶ δὲ τοῦ μεταξὺ διαστήματος, ἀναγινώσκομεν \* —

«Καθ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία ἤϋξανε κατ' ἀριθμὸν καὶ πλοῦτον, κατὰ τοσοῦτον ἀνεγείροντο πολυδάπανα οἰκοδομήματα πρὸς λατρείαν· αἱ τελεταὶ ἐπεξειργάζοντο μετὰ περισσοτεχνίας· ἡ γλυπτικὴ δὲ καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐτέθησαν ἀφ' ἑτέρου ἐν ἐνεργείᾳ ὡς βοηθητικὰ πρὸς λατρείαν μέσα. Λείψανα ἁγίων καὶ μαρτύρων ἐξετιμῶντο ὡς ἱερὰ ἀποκτήματα αἱ θρησκευτικαὶ ἐθιμοτυπιαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν· ἡ δὲ Ἐκκλησία, ὑπὸ τοὺς Χριστιανοὺς αὐτοκράτορας (εἰς τὸν 1 αἰῶνα), μὲ τὴν παράταξιν τῶν κληρικῶν αὐτῆς καὶ τῶν πομπωδῶν αὐτῆς τελετῶν, περιεβλήθη πολὺ ἐκ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ ὁρατῆς λαμπρότητος, αἵτινες ἀνῆκον εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ συστήματα, τὰ ὁποῖα οὕτως ὑπεσκέλειεν».

\* Fisher — Παγκόσμιος Ἱστορία, σελ. 193.

Ἄλλος δέ τις ἱστορικὸς λέγει, «Ταυτόχρονος πρὸς τὴν ἀνακήρυξιν [τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς θρησκείας τῆς αὐτοκρατορίας, κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα] ὑπῆρξεν ἡ πρόδοδος μεγάλῃς τινὸς καὶ γενικῆς διαφθορᾶς, ἥτις εἶχεν ἀρχίσει πρὸ δύο αἰώνων. Ἡ δεισδαιμονία καὶ ἡ ἀμάθεια περιέβαλε τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς δι' ἐξουσίας τὴν ὁποίαν οὗτοι ἐξήσκουν ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αὐτῶν μεγαλείου»

Ἄλλος, ὁ Rapin, παρατηρεῖ δι, «Κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ὁ Χριστιανισμὸς ἐξουθενώθη διὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνθρωπίνων ἐπινοήσεων· ἡ ἀπλότης τῆς διοικήσεως καὶ παιδαγωγίας αὐτοῦ ὑπεβιάσθη εἰς σύστημα κληρικῆς ἐξουσίας, ἡ δὲ λατρεία αὐτοῦ ἐμολύνθη διὰ τελετῶν, τὰς ὁποίας ἐδανείσθησαν παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν». Ὁ δὲ Mosheim. ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ Ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνιχνεύει τὴν ἀποστασίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἀπλότητος καὶ καθαρότητος, βῆμα πρὸς βῆμα, μέχρι τῆς βαθείας αὐτῆς καταπτώσεως, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ «Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας». Ἐὰν ἀνεγνώρισε τὸν Ἀντίχριστον, ἢ οὐ, δὲν φαίνεται· ἀλλὰ κατὰ ἔντεχνόν τινα τρόπον παρηκολούθησε κατὰ βῆμα τὴν ἐνέργειαν τοῦ «Μυστηρίου τῆς Ἀνομίας» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατερχόμενος μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ τετάρτου αἰῶνος — ὅποτε τὸ ἔργον αὐτοῦ αἰφνιδίως ἐσταμάτησεν ἡμιτελὲς ἕνεκεν τοῦ θανάτου του. Ἐκ τοῦ ἐξόχου καὶ ὀγκώδους αὐτοῦ ἔργου ὁ χώρος ἡμῶν δὲν ἐπιτρέπει ἐνταῦθα ἱκτενεῖς παραθέσεις, ἀλλὰ συνιστῶμεν τὸ ὅλον ἔργον ὡς ἐξόχως διδακτικὸν διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ὑπ' ὄψιν μας ζητήματος συμπερασμάτων του.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα σύντομον πλὴν ἐπίκαιρον περικοπὴν ἐκ τοῦ ἔργου «Ὁ Ἀρχαῖος Ρωμαϊκὸς Κόσμος», τοῦ Lord σκιαγραφοῦσαν τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς πρώτους τέσσαρας αἰῶνας, καὶ ἡμῖς καταδεικνύει σαφῶς καὶ λακωνικῶς τὴν βαθμιαίαν αὐτῆς παρακμὴν, καὶ τὸν τάχιστον αὐτῆς ἐκφυλισμὸν, ἅμα ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀποστολόλου ἀναφερόμενος κωλύων ἐξεβλήθη. Οὗτος λέγει: —

• Κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα δὲν ἦσαν κακλημένοι πολλοὶ σοφοὶ ἢ πολλοὶ εὐγενεῖς. Μεγάλα ὀνόματα τοιοῦτων δὲν μετεδόθησαν ἡμῖν· οὔτε φιλοσόφων, οὔτε πολιτικῶν, ἢ εὐγενῶν, ἢ στρατηγῶν, ἢ διοικητῶν, ἢ δικαστῶν, ἢ μεγασιάνων. Κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἤξιοῦντο τοσαύτης οὐνοδαϊότητος ὥστε νὰ καταδιώκωνται ἐν γένει διὰ μέρους τῆς κυβερνήσεως οὐδ' εἶχον ἐφελκύσει· καὶ ἐφ' ἑαυτῶν τὴν δημοσίαν προσοχὴν. Οὐδεὶς ἔγραψε καὶ αὐτῶν, οὐδ' αὐτοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι. Δὲν ἀναγινώσκομεν πον περὶ διαμαρτυριῶν ἢ ἀπολογιῶν διὰ μέρους αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν· οὗτοι δὲν ἠρέθιμον μεγάλους ἄνδρας εἰς τὰς τάξεις των, εἴτε ταλάντων, εἴτε πλούτου, ἢ κοινωνικῆς θέσεως· οὐδ' ἐν μᾶλλον στείρον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀπὸ τὰ χρονικά τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ μεγάλα ὀνόματα. Ἐν τοῦτοις, κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτὸν οἱ εἰς Χριστὸν ἐπιστρέφοντες ἐπληθύνοντο ἀνὰ πᾶσαν πόλιν, αἱ δὲ παραδόσεις ἀναφέρουσι τὰ μαρτύρια ἐκείτων οἵτινες ἦσαν οἱ μᾶλλον περιβλεπτοί, συμπεριλαμβανομένων καὶ ὧν σχεδὸν τῶν ἀποστόλων.

• Κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα δὲν ἀπαυτῶσαν ἄλλα μεγαλείτερα ὀνόματα εἰμὴ τὰ τῶν Πολυκάρπου, Ἰγνατίου, Ἰουστίνου, Κλήμεντος Μάρτυρος, Μηλίτου καὶ Ἀπολλωνίου, πάντων μισριοφρόνων ἐπισκόπων ἢ ἀτρομήτων μαρτύρων, οἵτινες ἐκήρυττον εἰς τὰ ποίμνια των ἐπὶ ὑπερώων, καὶ οἵτινες σὺνδεσφ. κοσμικοῦ ἀξιώματος ἦσαν ἀτοχοί, ὄντες μόνον διάσημοι διὰ τὴν ἀγιότητα ἢ ἀπλότητα τοῦ χαρακτήρος των, καὶ μνημονευόμενοι ἀπλῶς διὰ τὰ παθήματα καὶ τὴν πίστιν των. Ἀναγινώσκομεν περὶ μαρτύρων, τινὲς τῶν ὁποίων ἔγραψαν πολυτίμους πραγματείας καὶ ἀπολογίας, ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν δὲν εὗρισκομεν ἀνθρώπους βαθμῶν καὶ ἀξιωματῶν. Εἰς τὰ ὅμματα τοῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ τῶν ἰσχυόντων ἦτο ὄνειδος τὸ νὰ εἶναι τις Χριστιανός. Ἡ Χριστιανικὴ φιλολογία τῶν πρώτων αἰώνων εἶναι πρωτίστως ἀπολογητικὴ, ὁ δὲ δογματικὸς αὐτῆς χαρακτήρ εἶναι ἀπλὸς καὶ πρακτικός. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον συζητήσεις, ἰσχυρὰ θερηοθετικὴ ζωὴ, μεγάλα ὁράσεις, μεγάλα ὀρεγὰ, ἀλλὰ οὐδεμία ἐξωτερικὴ διαπάλη, οὐδὲ κοσμικὴ ἱστορία. Δὲν εἶχον ἐπιδράμει ἀκόμη οἱ Χριστιανοὶ τὴν κυβερνήσιν, ἢ τὰ μεγάλα κοινωνικὰ ἰδρύματα τῆς αὐτοκρατορίας. Οὗτοι δὲν ἦσαν εἰμὴ μικρὸν σῶμα ὑγῶν καὶ ἀνεπιλήπτων ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἐφοδοῶσαν καὶ διεπύθυνον τὴν κοινωνίαν. Εἶχον ὅμως ἐλπίσει ἥδη τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἠλογίζοντο ὡς παρakoὺς οὐνοδαϊότητος ἄνθρωποι ὥστε νὰ καταδιώκωνται. Ἐπεβλέποντο ἥδη ὡς φανατικοί, οἵτινες ἐπεζήτεον νὰ καταστρέψωσι τὸν πρὸς τοὺς ὑφισταμένους θεσμοὺς σεβασμὸς.

### [Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΟΥΜΕΝΗ ΔΙ' ΕΞΟΥΣΙΑΝ]

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ πολιτεία τῆς Ἐκκλησίας ὠφθαλμῶθι δλωρς ἀθορύβως. Ὁργανωμένη τις συναδελφωσις ἐγένετο μεταξὺ τῶν μελλῶν. Οἱ ἐπίσκοποι εἶχον καταστῆ σημαίνοντες, οὐχὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν· Ἐπίσκοποι δὲν καὶ ἐνορεῖαι ἤρεξαν ἰδρύματα

μεταξὺ δὲ τῶν ἐπισκόπων τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν ἐγείετο διάκρισις. Ἀπεσταλμένοι τῶν ἐκκλησιῶν συνήρχοντο ὅπως συζητήσοι ζητήματα πίστεως, ἢ νὰ καταστέλλωσι γεινωμένας αἰρέσεις· τὸ ἐπισκοπικὸν σύστημα ἀναπτύχθη, καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ συγκέντρωσις ἤρξατο· οἱ διάκονοι ἤρχισαν κατατασσόμενοι μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν· τὰ ὅπλα τοῦ ἀφορισμοῦ ἐσφυρηλατήθησαν· ἱεραποστολικαὶ προσπάθειαι ἤρχισαν διεξαγόμεναι· καὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἐορταὶ ἐδημιουργήθησαν. Ὁ ἔγνωστικισμὸς ἐγένετο ἀσπαστὸς παρὰ πολλῶν ἐξεχουσῶν διανοιῶν· αἱ κατηχητικαὶ σχολαὶ ἐδίδασκον τὴν πίστιν συστηματικῶς· οἱ τύποι τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῶν ἱεροτελεστιῶν ἐθεωρήθησαν μεγάλης σπουδαιότητος ζητήματα· καὶ ὁ μοναχικὸς βίος ἐπλοῆς κατέστη δημοτικὸς. Ἡ Ἐκκλησία τοιοῦτοτρόπως ἔθετο τὰς βᾶσεις τῆς μελλούσης αὐτῆς πολιτείας καὶ διὰ τούτου

α Ὁ τρίτος Αἰὼν ἀνέδειξε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἴδρυμα μᾶλλον λοχυρότερον. Τακτικαὶ σύνοδοι συνήρχοντο εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς αὐτοκρατορίας· τὸ μητροπολιτικὸν σύστημα εἶχεν ὠριμάσει· οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν ὠρισμένως ἡριδμημένοι. αἱ μεγάλαί θεολογικαὶ σχολαὶ προσελκυσον ἐρευνητικὰς διανοίας. Αἱ διδασκαλῖαι ἐσυντετημματοποιήθησαν [τ. ἐ., ὠρίσθησαν, καὶ διευπλώθησαν εἰς σύμβολα καὶ ὁμολογίας πίστεως]. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε διαδοθῇ τόσον ἐκτεταμένως, ὥστε ἀνάγκη πᾶσα εἶπε νὰ διωχθῇ ἢ νὰ νομιμοποιηθῇ· μεγάλοι ἐπίσκοποι ἐκυβέρνησαν τὴν αὐξανουσαν ἐκκλησίαν, μεγάλοι διδάκτορες [τῆς Θεολογίας] ἐμυλῆτον ἐπὶ τῶν ζητημάτων [τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ψευδωνύμου γνώσεως], τὰ ὅποια συνετάρασσον τὰς Ἑλληνικὰς σχολάς· τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτίρια ἠγυρύνοντο, καὶ συμπόσια ἐγένοντο πρὸς τιμὴν τῶν μαρτύρων. Ἡ Ἐκκλησία προέβαινε οὕτως εἰς θέσιν ἣτις ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν τῆς ἀνθρωπότητος.

Δὲν ἦτο εἰμὴ κατὰ τὸν τέταρτον Αἰῶνα—ὅτε κατέπαυσεν ὁ ἐκ μέρους τῆς αὐτοκρατορίας διωγμός· ὅποτε ὁ [Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ] Κωνσταντῖνος προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν· ὅποτε ἡ Ἐκκλησία συνελμάχησεν μετὰ τῆς Πολιτείας· ὅποτε ἡ πᾶσις τῶν πρώτων αἰώνων εἶχε καθ' ἑαυτὴν διαφθορῇ· ὅποτε ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ματαία φιλοσοφία ἐπεισῆλθον εἰς τὰς τάξεις τῶν πιστῶν· ὅποτε αἱ ἐκκλησίαι ἐγένοντο ἀμφοτέρων καὶ πλούσιαι καὶ μεγαλοπρεπεῖς· ὅποτε αἱ σύνοδοι ἐπλήχθησαν ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἐπιρροήν· ὅποτε οἱ μοσχοὶ ἀνεκῆρυξαν ψευδεῖς ἀρχὰς ἀρετῆς· ὅποτε τὰ πολιτικὰ πράγματα συνεβάδιζον χεῖρα μετὰ χεῖρα μετὰ τῶν δογματικῶν ζητημάτων, καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐπέβαλλον τὰς ἀποφάσεις τῶν [Ἐκκλησιαστικῶν] συνόδων—ὅτε ἄνθρωποι ὑψηλῶν θέσεων ἐσῆλθον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς ἐγένετο ἡ θρησκεία τῆς αὐλῆς καὶ τῶν ὑψηλῶν κοινωνικῶν τάξεων, τότε οὗτος ἐχρησιμοποιήθη νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὰς ταύτας τὰς κακίας κατὰ τῶν ὁποίων ἀρχικῶς διεμαρτύρετο. Ἡ Ἐκκλησία οὐχὶ μόνον ἐποτίσθη μετὰ τὰς πλάνας τῆς Ἑθνικῆς φιλοσοφίας, ἀλλ' αὕτη υἱοθέτησε πολλὰς ἐκ τῶν ἀκριβολλόγων καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀνατολικῶν τελετῶν. Αἱ Ἐκκλησίαι, κατὰ τὸν

τέταρτον αἰῶνα κατήντησαν τόσον πομπώδεις καὶ ἐπιδεικτικαὶ ὥσον οἱ ἀρχαῖοι ναοὶ τῶν εἰδωλολατρῶν. Αἱ ἐορταὶ ἐγένοντο συχναὶ καὶ ἐπιβληταὶ καί. Ὁ λαὸς προσεκολλήθη εἰς αὐτάς, διότι ἐν αὐταῖς εὗρισκιν εὐκαιρίαν πρὸς διάχυσιν καὶ κατάπανσιν ἀπὸ τῆς ἐργασίας. Ὁ πρὸς τοὺς μάρτυρας σεβασμὸς ὥρμασε καὶ κατέληξεν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἀνάστησιν τῶν εἰκόνων αὐτῶν, — τῆς πηγῆς αὐτῆς τῆς ἐν τῷ μέλλοντι δημώδους εἰδωλολατρίας. Ὁ Χριστιανισμὸς ἡμβληματογραφήθη εἰς πομπώδεις λεροτελεστίας. Ὁ πρὸς τοὺς μάρτυρας σεβασμὸς ἐφῆδασεν εἰς τὸ σημεῖον ὥστε νὰ θεοποιηθῶσιν αὐτοὺς, ἢ δὲ δεισιδαιμονία ἀνύψωσε τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἰς ἀντικείμενον ἀπολύτου λατρίας. Αἱ τράπεζαι τῆς Κοινωνίας ἀπέβησαν ἐπιβλητικὰ θυσιαστήρια, ἄλλοι τύποι τῶν Ἰουδαϊκῶν θυσιῶν, καὶ τὰ λείψανα τῶν μαρτύρων ἐτηρεῦντο ὡς ἱερὰ φυλακτήρια. Ὁ μοναστικὸς βίος, ὡσαύτως, ὥρμασεν εἰς μέγα σύστημα κανόνων καὶ ἐξιλεωτικῶν τελετουργιῶν. Στρατιαὶ μοναχῶν ἀπεχώρουν εἰς μελαγχολικὰ καὶ μεμονωμένα μέρη, καὶ ἐπεδίδοντο εἰς ραψωδίας, νηστείας καὶ αὐτεξαγνισμόν. Οὗτοι ἀπετείλουν ἐν ἀπαύσιον καὶ φανατικὸν ἀνθροισμῷ ἀνθρώπων, παραμαλοῦντων τὸν πρακτικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς.

Οἱ κληρικοὶ, φιλόδοξοι ὄντες καὶ κοσμικόφρονες, ἐπεδύωσαν ἀξιώματο καὶ θαμνίσαις. Οὗτοι ἐσύχναζον καὶ εἰς τὰς αὐλὰς ἀκόμη τῶν ἡγεμόνων καὶ ἐφιλοδόξουν διὰ κοσμικὰς τιμὰς. Οὐδὲ συντηροῦντο πλέον διὰ τῶν ἐκουσίων συνεισφορῶν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ ἐξ εἰσοδημάτων παρεχομένων αὐτοῖς παρὰ τῆς κυβερνήσεως, ἢ ἐκ περιουσιῶν κληρονομηθειῶν ἐκ τῶν ἀρχαίων [εἰδωλολατρικῶν] ναῶν. Μεγάλα κληροδοτήματα ἐδίδοντο εἰς τὰς Ἐκκλησίας παρὰ τῶν πλουσίων, ταῦτα δὲ τὰ διεχειρίζετο ὁ κλῆρος. Αἱ δωρεαὶ αὗται ἐγένοντο ἀκολούτως ἀνεξάντητοι πηγαὶ πλούτου. Καθ' ὅσον δὲ τὰ πλούτη ταῦτα ἐπληθύνοντο, καὶ ἡ διαχείρισις αὐτῶν ἐνεπιστεῦετο εἰς τοὺς κληρικούς, οὗτοι κατήντησαν ὅλως ἀδιάφοροι πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, — ἅτε μὴ συντηροῦμενοι πλέον παρ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησαν ὀκνηροὶ, ἀλαζόνες καὶ ἀνεξάρτητοι. Ὁ λαὸς ἀπεκλείσθη τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας· ὁ ἐπίσκοπος δὲ ἀνηγορεύθη μεγάλη προσωπικότης, ἥτις διηύθυνε καὶ διώριζε τὸν κλῆρον. Ἡ Ἐκκλησία δι' ἐνερμάχους μετὰ τῆς Πολιτείας, τὰ δὲ θρησκευτικὰ δόγματα ἐπεβάλλοντο διὰ τῆς σπάθης τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν.

“ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΒΑΘΜΩΝ ΙΕΡΑΡΧΙΑ  
ΕΝΕΚΑΘΙΔΡΥΘΗ ΤΟΤΕ, ΑΠΟΛΗΞΑΣΑ ΕΙΣ ΤΟΝ  
ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ὁ Ἀυτοκράτωρ ἀπεφάσιζεν ἐπὶ ζητημάτων πίστεως, οἱ δὲ κληρικοὶ ἐξηρέθησαν τῶν πρὸς τὴν Πολιτείαν ὑποχρεώσεων. Ὅταν δὲ οἱ κληρικοὶ ἐγένοντο κύριοι τόσης μεγάλης δυνάμεως καὶ τόσοῦ πλούτου, τότε ἡ διὰ τὸ ἱερατικὸν ὑποὔργημα συρροή καὶ ἐπίδοσις τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρξε μεγάλη. Πολλοὶ δὲ ἀνυψοῦντο εἰς μεγάλας Ἐπισκοπάς, οὐχὶ χάριν τῆς εὐσεβείας ἢ τῶν ἄλλων αὐτῶν προσόντων, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῆς μετὰ τῶν μεγάλων ἐπιρροῆς των. Ἡ ἀποδοσις τῆς Ἐκκλησίας παρὰ

ράθη τελείως ἐν τῇ ἐξευτελιστικῇ ταύτῃ συμμαχίᾳ αὐτῆς πρὸς τὴν Πυλτείαν. Ὁ Χριστιανισμὸς οὕτω κατήντησε πομπή, τελετολογία, δεξιὰ χεὶρ τῆς Πολιτείας, μία ματαία φιλοσοφία, δεισιδαιμονία καὶ τυπικισμός».

Τοιοῦτοτρόπως ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου προφητευθεῖσα μεγάλη ἀποστασία ἀπὸ τῆς πίστεως εἶναι γεγονὸς ἐπιμαρτυρούμενον ὑπὸ τῆς ἱστορίας. Πάντες οἱ ἱστορικοὶ ὁμολογοῦσι τοῦτο, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπιδοκιμάζουσι τὴν εἰς τὴν τοιαύτην δύναμιν ἀνύψωσιν, καὶ εὐλογοῦσι τοὺς κυρίους ἐργάτας τοῦ σχεδίου αὐτοῦ. Λυπούμεθα διότι ὁ χώρος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ παραθέσωμέν τινες ἐκ τῶν μᾶλλον σημαντικωτέρων ἀποφάσεων των. Ἡ ἀπὸ τῆς πίστεως ἀποστασία, καλύπτουσα περίοδον αἰώνων, υπῆρξε τόσον βαθμιαία ὥστε νὰ καταστῇ πολὺ ὀλιγώτερον ἀξιοσημείωτος εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔζων ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς, παρὰ εἰς ἡμᾶς οἵτινες βλέπομεν αὐτὴν ἐν τῇ ἐντελείᾳ αὐτῆς· αὕτη δ' ὑπῆρξε κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ἀπατηλὴ, καθ' ὅσον πᾶν πρὸς τὴν ὁργάνωσιν αὐτῆς διάβημα, καὶ πᾶσα πρὸς τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν πρόοδος ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἐλαμβάνετο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, καί, ὡς διεκηρύττετο, πρὸς δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν, ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀναγραφουμένων βουλῶν αὐτοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ἀνεπτύχθη ὁ μέγας Ἀνύχριστος—ὁ μᾶλλον ἐπικίνδυνος, ὁ μᾶλλον πανοῦργος, ὁ μᾶλλον μόνιμος ἐχθρὸς τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανισμοῦ, καὶ ὁ μᾶλλον καταχθόνιος διώκτης τῶν ἀληθῶν ἀγίων

#### ΤΟ ΚΩΛΥΜΑ ΑΙΡΟΜΕΝΟΝ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προεῖπεν ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ἀνομίας ἤθελεν ἐνεργεῖ ἐπὶ τινα χρόνον, ἐνῶ αἰτιόν τι, ἐναντιούμενον, εἰς ταύτην, ἴστατο ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῆς, ἕως οὗ, τοῦ κωλύματος τούτου αἰρομένου, θὰ ἠδύνατο νὰ ἔξῃ ἐλευθέραν πορείαν καὶ προοδεύσῃ ταχέως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀντιχρίστου. «Μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ τοῦ μέσου γένηται», λέγει (Β'. Θεσσαλ. β. . 7). Τι ἔχει νὰ δεῖξῃ ἡμῖν ἡ ἱστορία ὡς ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας ταύτης; Αὕτη δεικνύει ὅτι τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον κάτεῖχεν ἡ ἐκώλυε τὴν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀντιχρίστου, ἦτο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θεία; δι' ἣν

ἐφιλοδόξει, ἦτο ἤδη πεπληρωμένη παρ' ἄλλον. Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία εἶχε οὐχὶ μόνον κατακτήσει τὸν κόσμον, καὶ δώσει εἰς τὸν κόσμον τὴν πολιτικὴν καὶ τοὺς νόμους αὐτῆς, ἀλλὰ, ἀναγνωρίζουσα τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας ὡς τὰς ἰσχυροτέρας ἀλύσεις δι' ὧν λαὸς τις δύναται νὰ συγκρατῇται καὶ διοικῇται, εἶχε νύθετευσεν σχέδιόν τι, διπερ ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς ὡς κυριάρχου τοῦ κόσμου. Τὸ σχέδιον αὐτὸ συνίστατο ἐκ τοῦ δι' ὃ Αὐτοκράτωρ ἔδει νὰ θεωρῇται ὡς διοικητὴς καὶ κυβερνήτης τόσοι τῶν θρησκευτικῶν ὅσον καὶ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τοιαύτης ἀρχῆς, ἤξιον δι' ὃ αὐτοκράτωρ ἦτο ἡμίθεος ὡς καταγόμενος, ὑπὸ τινα ἔσπριν, ἐκ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν θεοτήτων. Ὡς τοιοῦτος, ὅθεν, ἐλατρεύετο, καὶ οἱ ἀνδριάντες αὐτοῦ ἐπροσκυνοῦντο· καὶ ὡς τοιοῦτος, ἀπεκαλεῖτο Pontifex Maximus—τ. ἔ., "Ἀκρὸς Ἀρχιερεὺς, ἢ Μέγιστος Θρησκευτικὸς Ἀρχων. Οὗτος δὲ εἶναι ὁ ἴδιος τίτλος ὁ δοθείς εἰς τοὺς ποντιφφικὰς ἢ Πάπας τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱεραρχίας, ἀφοῦ ὁ Ἀντίχριστος οὗτος ἀπέκτησε τὴν δυνάμιν καὶ τὸν θρόνον καὶ τὴν μεγάλην ἐξουσίαν τοῦ προτερου ἀρχοντος τῆς Ρώμης.— Ἀποκλ. ιγ . 2.

Ἄλλ' ἡ ἀρχαία εἰδωλολατρικὴ Ρώμη καὶ Βαβυλῶν εἶχον μόνον ἀπλοῦν τινα σκελετὸν ἱερατικῆς δυνάμεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν πολυσύνθετον καὶ ἐντεχρον μηχανισμόν καὶ τὰς πρακτικὰς ἐφευρέσεις τῆς Παπικῆς Ρώμης, τοῦ θριαμβευτικοῦ διαδόχου τοῦ σχεδίου ἐκείων, ἧς ἤδη, μετὰ αἰῶνας πανουργιῶν καὶ ἐπιτηδειότητος, ἔχει τὴν ἑαυτῆς δυνάμιν, τόσοι περιχαρακωμένην, ὥστε, καὶ σήμερον ἔτι, ὅποτε ἡ δύναμις αὐτῆς ἐθραύσθη ἐξωτερικῶς, καὶ αὕτη ἀπεστερήθη πάσης πολιτικῆς κυριαρχίας, αὕτη ἐξουσιάζει ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ διευθύνει κρυφίως τὰς βασιλείας, ὑπὸ τὸ συγκάλυμμα τῆς εὐσεβείας, μᾶλλον τελείως παρ' ὅσον ποτὲ ἐξουσίασαν οἱ Ρωμαῖοι Αὐτοκράτορες τοὺς εἰς αὐτοὺς ὑποτεταγμένους βασιλεῖς.

Πρὸς τιμὴν αὐτῶν σημειωτέον δι' οὐδεὶς τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων, ὡς Pontifex Maximus, ἢ Πρωτοῦ Θρησκευτικὸς Ἀρχων. ἐξήσκησέ ποτε τὴν ἐγγρανίαν τινῶν ἐκ τῶν

Ἐπὶ τοῦ Παπικοῦ θρόνου διαδόχων του Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ Γίββων λέγει \* «Δέον νὰ ἀνομολογηθῇ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Διαμαρτυρομένων, οἵτινες ἐθανατώθησαν ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ καὶ ἐν μιᾷ βασιλείᾳ, ὑπερέβη κατὰ πολλὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν πρῶτων μαρτύρων εἰς τὸ διάστημα τριῶν αἰώνων καὶ [εἰς ὁλόκληρον] τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν» Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἐποχῆς αὐτῶν οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἠνόουν τοὺς μᾶλλον δημοτικούς ἐκ τῶν θεῶν, ὅπουδῆποτε δὲ μετέβαινον αἱ στρατιαὶ αὐτῶν, οἱ θεοὶ καὶ ἡ λατρεία τῶν κατευκτηθέντων λαῶν, κατὰ γενικὸν κανόνα, ἐσέβοντο παρ' αὐτῶν Τοῦτο δὲ ἀπεδείχθη ἐν Παλαιστίνῃ, ἔνθα, καίτοι αὕτη διετέλει ὑπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν, ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως ἐσεβάσθησαν ἐν γενεῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Pontifex Maximus, ὅστις, ὡς θρησκευτικὸς ἄρχων, ἔδειξεν οὕτω τὴν πρὸς τὸν λαὸν φιλανθρωπίαν του, καὶ τὸ πρὸς ὅλους τοὺς δημῳδούς θεοὺς εὐσυμβίβαστόν του

Οὕτως, ὅθεν, βλέπομεν ὅτι ἐκείνο τὸ ὁποῖον ἐκώλυε τὴν πρόωρον ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀντιχρίστου ἦτο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐποφθαλμωμένη ἔδρα τῆς πνευματικῆς ἡγεμονίας κατήχето εἰσέτι ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἰσχυροτάτης τῶν αὐτοκρατοριῶν ἑξ ὧν ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος καὶ ὅτι πᾶς ὅστις ἤθελεν ἀποπειραθῇ νὰ ἐκδηλώσῃ ἀναφανδὸν φιλοδοξίαν πρὸς τὴν διεϋθύνειν ταύτην ἤθελεν ἐκθέσει ἑαυτὸν εἰς τὴν ὀργὴν τῶν κυριάρχων τοῦ κόσμου Ὡς ἐκ τούτου ἡ παράνομος αὕτη φιλοδοξία ἐνηργεῖτο κατ' ἀρχὰς κρυφίως καὶ ἀφανῶς, ἀπαρνούμενη πᾶσαν τοιαύτην πρόθεσιν πρὸς ἀπόκτησιν δυνάμεως ἢ ἐξουσίας, μέχρις οὗ παρουσιάσθη ἡ εὐνοϊκὴ πρὸς τοῦτο εὐκαιρία—ὅποτεν ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία ἐγένετο μεγάλη καὶ ἰσχύουσα καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ δύναμις συνειρρίβη ὑπὸ πολιτικῶν διαφωνιῶν καὶ ἤρξατο παρακμάζουσα

Ἡ δύναμις τῆς Ρώμης κατέπιπτε ταχέως, καὶ ἡ ἰσχύς αὐτῆς καὶ ἐνότης διηρέθησαν μεταξὺ ἑξ ἀπαιτητῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν τιμῶν, ὅποτε ὁ Κωνσταντῖνος ἀνηγορεύθη αὐ-

τοκράτωρ. Ὅτι δ' οὗτος, κατὰ μέρος τοῦλάχιστον, ἡσπασθῇ τὸν Χριστιανισμόν πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐνοποιήσιν τῆς αὐτοκρατορίας του, τοῦτο τυγχάνει εὐλογος ὑπόθεσις. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ ἱστορία ἀναφέρει :—

« Ἐὰν ὁ Κωνσταντῖνος ἡσπασθῇ τὸν Χριστιανισμόν ἐκ πεποιθήσεως πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, ἡ χάριν πολιτικῶν λόγων, τοῦτο εἶναι ζήτημα ἀμφισβητούμενον. Τὸ βέβαιον εἶναι διὰ τὴν θρησκείαν αὐτήν, καίτοι γενομένη τὸ ἀντικείμενον κρυφίων δυσφημιῶν ἢ δραστηρίων διωγμῶν ἐκ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξουσίας, εἶχε διαδοθῇ μεταξὺ τοῦ λαοῦ ὥστε ὁ Κωνσταντῖνος ἐνίσχυσεν ἑαυτὸν ἐν τῇ ἀγάπῃ τῶν στρατιωτῶν του ἀσπασθεὶς αὐτήν . . . . . Κοσμικὴ φιλοδοξία ἦν τὸ αἷτιον τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐπιδιωχθείσης πολιτικῆς, διὰ τῆς ἀνακηρύξεως ἑαυτοῦ ὡς Χριστιανοῦ, καὶ οὐχὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔλεγεν, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνεκήρυξε ταύτην θρησκείαν τοῦ κράτους, ἔκτοτε δὲ εὐρίσκομεν τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς μολυνθεῖσαν ὑπὸ γηίνων πραγμάτων . . . . Οὐδεὶς τῶν Ἐπισκόπων ἐθεωρεῖτο ἰδιαίτερος ὡς κεφαλὴ τῆς ὁλης Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ ἐθεωρεῖτο ὡς κεφαλὴ τῆς οἰκίας. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του δὲ ταύτην συνεκάλεσεν οὗτος τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον, συγκαλεσθεὶς μετὰ τοῦ Ἀθανασίου καὶ κατὰ τοῦ Ἀρείου ἐν τῇ μεταξὺ τῶν δύο τούτων συζητήσει. Ἡ δὲ Σύνοδος συνεψήφισεν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα. \*

« Οἰαδήποτε καὶ ἦν εἶναι τὰ ἐκ τῆς ἀποκτήσεως ἐνὸς αὐτοκρατορικοῦ προσήλυτου πορισθέντα πλεονεκτήματα, ὁ προσήλυτος οὗτος διεκρίνετο διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς πορφύρας του μᾶλλον ἢ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς σοφίας ἢ ἀρετῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν πολλῶν χιλιάδων τῶν ὑπηκόων του, οἵτινες εἶχον ἀσπασθῇ τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ . . . . Τὸ ἴδιον ἔτος τῆς βασιλείας του, κατὰ τὸ ὅποιον συνεκάλεσε τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον, ἐκηλιδώθη διὰ τῆς θανατώσεως τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ του. Ἡ δὲ εὐγνωμοσύνη τῆς Ἐκκλησίας ἐξεθέλασε τὰς ἀρετὰς, καὶ συνεχώρησε τὰ ἐλαττώματα τοῦ γεννασιδωροῦ πατρώου, ὅστις ἐνεκαθίδρυσε τὸν Χριστιανισμόν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ρωμαϊκοῦ κόσμου. \*\*

Κατὰ τὸν καιρὸν αὐτόν, λοιπόν, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Κωνσταντίνου, ἡ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐχθρότης τῆς αὐτοκρατορίας μετετράπη εἰς εὐμένειαν, ὁ δὲ αὐτοκρατορικός Pontifex Maximus ἐγένετο ὁ προστάτης τῆς ἀνομολογούσης ἑαυτὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ, ἀλλ' οὕσης πράγματι ἀποστάτιδος Ἐκκλησίας λαβὼν δ' αὐτὴν διὰ τῆς χειρὸς προῆ

\* Willard: Παγκόσμιος ἱστορία, σελ. 163

\*\* Γίββων, Τόμος Β' σελ. 269

γαγεν αὐτὴν εἰς θίσιν δημοτικότητος καὶ μεγαλείου, ἀπὸ τῆς ὁποίας θέσεως ἠδυνήθη αὕτη ἀκολούθως, καθ' ὅσον ἡ αὐτοκρατορική ἰσχὺς ἐξησθένει, νᾶ τοποθετήσῃ τοὺς ἑαυτῆς ἀντιπροσώπους ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ θρόνου τοῦ κόσμου, ὡς Πρώτους Θρησκευτικούς Ἠγεμόνας — Pontifex Maximus

Εἶναι πλάνη ὅμως τὸ ὑποθέτειν, ὡς τινες πράττουσιν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἦτο ἀγνή (παρθένος) Ἐκκλησία, αἰφρηθίως ἀνυψωθείσα εἰς ἀξιώματα καὶ ἐξουσίαν, ἅτινα ἀπέβησαν ἡ παγὶς αὐτῆς Ὀλως τοῦναντίον ἀληθεύει ὡς ἡδὴ ἐξετέθη, μεγάλη τις ἀποστασία ἀπο τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἀπλότητος, καθαρότητος καὶ ἐλευθερίας εἶχε λάβει χώραν, καὶ ὑποδούλωσις εἰς τὰ δογματικὰ σύμβολα καὶ τὰς δοξομανεῖς φατρίας, τῶν ὁποίων αἱ πλάναι καὶ αἱ τελεταὶ, ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς τῶν ἐθνικῶν φιλοσοφιῶν, καὶ περικισμούμεναι διὰ τινων ἀληθειῶν, ἐνισχυόμεναι δὲ καὶ συγκρατούμεναι διὰ τοῦ δόγματος τῶν αἰωνίων βασάνων, εἶχον προσελκύσει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μέγα πλῆθος ἀνθρώπων, ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἐπιρροή τῶν ὁποίων ἀπέβησαν **πολύτιμα** διὰ τὸν Κωνσταντῖνον ἐφόδια, ἠὺλαβοῦντο δὲ καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο παρ' αὐτοῦ ἀναλόγως. Οὐδεὶς ποτε κοσμικὸς ἄνθρωπος, ὡς αὐτὸς, ἐσκέφθη σοβαρῶς νὰ ἐγκολπωθῇ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ταπεινοῦ, τοῦ καθ' ὁμοιότητα τοῦ Χριστοῦ «μικροῦ ποιμνίου» — τῆς ἀληθῶς ἀφιερωμένης Ἐκκλησίας, τὰ δόγματα τῆς ὁποίας εἶσι καταγεγραμμένα ἐν οὐρανοῖς. Ἡ ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν μνημονευομένη δημοτικότης, ἣν οὗτος ἔχαιρε παρὰ τοῖς στρατιώταις του, εἶναι **μία** διάφορος τῆς δημοτικότητος τῶν πραγματικῶν στρατιωτῶν τοῦ σταυροῦ.

Εἰς ἀπόδειξιν τοῦτου ἂς ἀναφέρωμεν ἐκ τῆς ἱστορίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰστασιν τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας ὑπὸ τὸν Διοκλητιανόν, τὸν προκάτοχον τοῦ Κωνσταντίνου, ὅστις, περὶ τὸ τέλος τῆς βασιλείας αὐτοῦ, πιστεύσας ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἀπεπειράθησαν νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι τὴν ζωὴν, ἐγένετο ἄσπονδος αὐτῶν ἐχθρὸς καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς, διατάξας τὴν καταστροφὴν τῶν Γραφῶν, τὴν ἐξορίαν τῶν ἐπισκόπων, καὶ τέλος διατάξας τὴν εἰς θάνατον καταδίκην παντὸς ὅστις ἤθελεν ἀντιπράξει κατὰ τῶν τοιούτων θεσπισμά-

των αὐτοῦ. Ὁ Γίββων\* περὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης λέγει —

«Ὁ Διοκλητιανὸς καὶ οἱ συνάδελφοί του συχνάκις ἀπένεμον τὰ οπου-  
δαίοντα τῶν ἀξιωμάτων ἐπὶ τῶν προσώπων ἐκείνων, τὰ ὅποια ὠμολόγουν  
μὲν παρρησίαν κατὰ τῆς λατρείας τῶν θεῶν ἀποστρεφῆναι τὴν, ἀλλὰ  
τὰ ὅποια ἐξήσκουν τὴν δέουσαν ἱκανότητα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πολι-  
τείας. Οἱ ἐπίσκοποι κατεῖχον τιμητικὴν κοινωνικὴν θέσιν ἐν ταῖς ἰδιαι-  
τέραις αὐτῶν ἐπαρχίαις, προσεφέροντο δὲ πρὸς αὐτοὺς μετὰ διακρίσεως  
καὶ σεβασμοῦ, οὐχὶ μόνον ὁ λαὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ δημόσιοι λειτουργοί.  
Ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν πόλιν, αἱ ἀρχαῖαι Ἐκκλησίαι εὐρίσκοντο ἀνεπαρκεῖς  
ὥπως περιλάβωσι τὸν δυνὸν αὐξάνοντα ἀριθμὸν τῶν προσελύτων. Εἰς  
τὴν θέσιν δ' αὐτῶν ἀνεγείροντο μᾶλλον μεγαλοπρεπεῖς καὶ εὐρύχωροι οἰ-  
κοδομαὶ διὰ τὴν δημοσίαν τῶν πιστῶν λατρείαν Ἡ διαφθορὰ τῶν ἡθῶν  
καὶ ἀρχῶν, ἡ τόσον ἐντόνως θρηνηλουμένη παρὰ τοῦ Εὐσεβίου, δύνα-  
ται νὰ θεωρηθῇ οὐχὶ μόνον ὡς συνέπεια ἀλλ' ὡς ἀπόδειξις τῆς ἐλευθερίας  
τῆς ὁποίας οἱ Χριστιανοὶ ἀπέλανον, καὶ τῆς ὁποίας ἔκαμον κατάχρησιν ὑπὸ  
τὴν βασιλείαν τοῦ Διοκλητιανοῦ. Ἡ εὐημερία εἶχε παραλύσει τὰ νῦν τῆς  
πειθαρχίας. Ἡ δολιότης, ὁ φθόνος καὶ ἡ κακεντρέχεια ἐπεκράτουν εἰς  
πᾶσαν Ἐκκλησιαστικὴν συνάθροισιν. Οἱ προσήλυτοι ἐφιλοδόξουν διὰ τὸ ἐπι-  
σκοπικὸν ἀξίωμα, τὸ ὅποion ἀπέβαινεν ὁσημέραι μᾶλλον ἀντάξιον τῆς φιλο-  
δοξίας των. Οἱ ἐπίσκοποι, οἵτινες ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους διὰ ἐκκλη-  
σιαστικὰ πρωτεῖα, ἐδείκνυσαν διὰ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν ὅτι εἶχον ἀξιώσεις  
κοσμικῆς καὶ τυραννικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἡ ζωὴ αὐ-  
τῶν, ἥτις εἰσέτι διέκρινε τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν, κατεφα-  
νετο πολὺ ὀλιγωτέρα ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἢ εἰς τὰ συζητητικὰ γραφόμενά των.

«Ἡ ἱστορία Παύλου τοῦ Σαμοσάτα ὅστις κατεῖχε τὴν μητροπολιτικὴν  
ἐδραν τῆς Ἀντιοχείας, καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἀνατολὴ εὐρίσκετο εἰς χεῖρας  
τοῦ Ὁδονάτου καὶ τῆς Ζηνοβίας, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς εἰκὼν τῆς  
καταστάσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν καιρῶν [270 Μ. Χ.] Ὁ Παύ-  
λος οὗτος ἐθεώρει τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐν κλίαν ἐπιμερδὲς  
ἐπάγγελμα Ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὐτοῦ δικαιοδοσία ἦτο ἀργυρῶντος καὶ  
ἀρπακτικῆς Οὗτος ἀπέσπα πολλάκις συνεισφορὰς ἐκ τῶν μᾶλλον πλου-  
σιωτέρων ἐκ τῶν πιστῶν, καὶ διέθετε δι' αὐτομικὴν αὐτοῦ χρῆσιν ση-  
μαντικόν τι μέρος τῶν δημοσίων προσόδων [Οἱ κριτικοὶ ἀξιοῦσιν,  
ἐπάγεται ὁ Γίββων, ὅτι ὁ Παῦλος κατεῖχε τὸ ἀξίωμα Ἀυτοκρατορικοῦ  
Δουτσεναρίου (Ducenarius) ἢ ἐπιτρόπου, ἀντὶ ἐτησίας μισθοδοσίας διακο-  
σίαν Sestertia — 390 000 φράγκων] Ἐνεκα τῆς ὑπερφηφείας καὶ πολυ-  
τελείας του, ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία κατέστη μισητὴ εἰς τὰ ὅμματα τῶν  
ἐθνικῶν. Ἡ Αἰθουσα τοῦ συμβουλίου του, καὶ ὁ θρόνος του, ἡ μεγα-  
λοπρέπεια καὶ ἡ αἰγλή, μεθ' ἧς ἐνεφανίζετο ἐνώπιον τοῦ δημοσίου, τὰ  
ἐκπεύοντα πλήθη, τὰ ὅποια ἐξελιπάρουν τὴν προσοχὴν του, τὸ πλῆθος  
τῶν ἐπιστολῶν καὶ ἀναφορῶν τὰς ἀπαντήσεις πρὸς τὰς ὁποίας ὑπηγό-

## Ὁ Ἀνθρώπος τῆς Ἀιομίας

γενεὶν ὁ ἴδιος αὐτοπροσώπως, ταῦτα πάντα ἦσαν περιστατικά ἀρμόζοντα πολὺ καλλίτερον εἰς τὸ ὑποῦργημα τοῦ πολιτικῶν ἀρχοντος ἢ εἰς τὴν ταπεινότητα ἑνὸς ἀρχιερέως ἐπισκόπου. Ὅποτε προσεφώνει το ἐκκλησιασμῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος, ὁ Παῦλος ὑπεκρίντο τὸ μεταφορικὸν ἰδίωμα καὶ τὰς θεατρικὰς χειρονομίας Ἀσιατοῦ τινὸς σοφιστοῦ, ἐνῶ ὁ καθεδρικὸς ναὸς ἀνιῇται ἐκ τῶν μᾶλλον ὑπερβολικῶν ἐπισημασιῶν πρὸς ἐκθειασμὸν τῆς θείας αὐτοῦ εὐγλωττίας. Ἐναντίον ἐκείνων οἵτινες ἀνθίσταντο εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἥ ἀπέφευγον νὰ κολακεύσωσι τὴν μεταιοδοξίαν του, ὁ ἱεράρχης τῆς Ἀντιοχείας ἠφέρετο ἀλαζονικῶς, αὐστηρῶς καὶ ἀδυσωπήτως ἐχαλάρωνεν ὁμῶς τὴν πειθαρχικὴν αὐστηρότητα, καὶ κατεσπαρῆκει τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς θησαυροῖς, ὑπὲρ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐξαχρωμένων κληρικῶν.

Τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Κωνσταντίνου πᾶν κώλυμα ἤρθη, καὶ ὡς θέλομεν ἴδει, ἡ διοργάνωσις τῆς Παπῶννης τῆς ὀνομαστικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ρώμης ὡς Πάπα - ταχέως ἐπραγματοποιήθη.

### ΤΑΧΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς Παπικῆς Ἱεραρχίας μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρηξιν τοῦ Κωνσταντινου εἶναι ἀξιοσημείωτόν τι γνῶρισμα τῆς ἱστορίας αὐτῆς. «Ὁ ἀρχὼν τοῦ κόσμου τούτου» ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσιν του νὰ δώσῃ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ὡς ἀμοιβὴν εἰς ὅστινα ἤθελε προσκυνήσει καὶ ὑπακούσει εἰς αὐτόν (Ματθ. δ' 8, 9). Διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ Μιλάνου ὁ Κωνσταντῖνος παρεχώρησε νόμιμον ἀσφάλειαν εἰς τὰς κτήσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἀνεκίτησαν γαίας πρῶτον δημευθείας. Δεύτερον διάταγμα, ἐκδοθὲν τῷ 321 Μ. Χ., ἐχορήγει ἐλευθερίαν εἰς τοὺς θέλοντας νὰ κληροδοτῶσι περιουσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνῶ ὁ Κωνσταντῖνος αὐτὸς ἔδωκε πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς γενναιοδωρίας, ἀφειδῶς κληροδοτήσας πλούτη ἐπὶ τοῦ Χριστιανικοῦ κλήρου. Τὸ παράδειγμα δὲ τοῦτο τοῦ Αὐτοκράτορος ἠκολούθησαν χιλιάδες τῶν ὑπηκόων του, αἱ δωρεαὶ τῶν ὁποίων ἐφ' ὅσον ἔζων, καὶ τὰ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου κληροδοτήματά των, εἰσέρεον εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς θησαυροὺς. Ὁ White λέγει:

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἤρξατο μωρὴ ἐξασκοῦσα ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν [τῶν Ἐκκλησιῶν ἄλλων πόλεων καὶ χωρῶν], τόσον

ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ πλοῦτον τῶν προσηλύτων αὐτῆς, ὅσον καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ κράτους θέσεώς της. Πλείστοι ὅσαι περιστάσεις συνέτεινον εἰς τὴν αὐξησιν τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, καίτοι ἢ τε φιλοδοξία του καὶ ὁ αἰσθητισμὸς τῆς τοιαύτης δυνάμεως του ἀπεκρουσθῆσαν ἐπὶ τινα καιρὸν ἐρῶμένως. Ἡ μετὰ θεοῦ τῆς ἑδρας τῆς ἐξουσίας [ὑπὸ Κωνσταντίνου, ἀπὸ Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν, τῷ 334 μ.Χ.], ἡῤῥησθε τὴν δύναμιν τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀπογομῆς τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς εἰς τὸν ἐπίσκοπον. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τὸ παρὰ τῶν Γκρατιανοῦ καὶ Βαλεντινιανοῦ καθιερωθὲν ἔθος τῶν ἐκκλησιῶν ἢ ἐφέσεων εἰς Ρώμην, καὶ αἱ συχναὶ ἀποδημίαι εἰς τοὺς τάφους τῶν ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἄλλων μαρτύρων».

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου τὰ ποικίλα περιστατικά τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἐφαίνοντο συνεργοῦντα εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἀποστάσιδος Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἀντιχρίστου· διότι ἢ ἐνοποιήσις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ μίαν κεφαλὴν ἢ πάπαν, ἀναγνωρίζόμενον ὡς ἀντιπρόσωπον ἢ ὑποπράκτορα τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπιτελεσθῇ. Οἱ διαδεχθέντες τὸν Κωνσταντῖνον αὐτοκράτορες, μέχρι τοῦ Θεοδοσίου, ἐξηκολούθησαν θεωροῦντες ἑαυτοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς ὁποίους συνεκεντροῦτο θεία ἐξουσία. Καίτοι δὲ οὐδεὶς τῶν 1800 ἐπισκόπων τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἦτο εἰσέτι παρσκευασμένος νὰ προβάλλῃ ἀξιώσεις ὅπως ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀρχηγὸς ἢ πάπας, πλείστοι ἐν τούτοις ἐπωφθαλμίῳ ἐπὶ τῆς τοιαύτης τιμῆς, καταδεικνύοντες συνάμα τὸ ἀβάσιμον τῶν ἀξιώσεων τῶν αὐτοκρατόρων ἐπὶ τοῦ τίτλου Pontifex Maximus, διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι, ἀφοῦ ὁ λαὸς προσεκύνει νεκροὺς ἁγίους, οὗτοι ὥφειλον παρόμοιον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ζῶντας ἀντιπροσώπους των — τοὺς ἐπισκόπους. Ἐν τούτοις, οἱ αὐτοκράτορες εἰς τὰ διάτάγματά των κατ' ἐπανάληψιν ἀνέφερον περὶ τῆς αὐτοκρατορίας ὡς θείας ἱεραρχίας, καὶ περὶ ἑαυτῶν ὡς θείων προσωπικοτήτων. \*

Ἡ ὑπεροχὴ καὶ δύναμις τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης ἐπῆλθε ταχέως. Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν νόμιμον τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐγκαθίδρυσιν, ὁ πλοῦτος καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, ὡς ἐπισκόπου τῆς πρωτευούσης τοῦ κράτους καὶ πρώτης πό-

\* Ἴδε Γίββωνα, Τομ. Β', σελ. 108.

λεως τοῦ κόσμου, ἦσαν ὑπερόχως μεγάλα. Ὁ Ἀρμιανός, σύγχρονός τις ἱστορικός, περιγράφων τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἐπίδειξιν αὐτοῦ, λέγει· «Οὗτος (ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης) ὑπερέβαινε τοὺς βασιλεῖς κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον, ἐπέβαινε ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ἁμαξῶν, ἐνεδύετο ὥραιας στολὰς καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν πολυτέλειαν καὶ ὑπερηφάνειν του». Ἡ μετὰ θείας ἐδρας τῆς αὐτοκρατορίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὸ ἐκθιτοῦ τῆς Ρώμης εἰς τὰς ἐισβολὰς τῶν ἐκ βορρᾶ βαρβάρων. αἱ συνεχεῖς μεταβολαὶ τῶν στρατηγῶν καὶ διοικητῶν ἐν τῇ νῦν γοργῶς παρακμαζούσῃ αὐτοκρατορίᾳ, ἀφῆκε τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ὡς τὸν μᾶλλον μόνιμον καὶ μᾶλλον τιμώμενον ἐν αὐτῇ ἄρχοντα· τὸ δὲ βαθμιαίως αὐξάνον γόητρόν του ἀνυψώθη ὡσαύτως διὰ τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταθέσεως τῶν ἀντιπάλων λαμπροτήτων τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ εἰς τὴ ὄνομα αὐτὸ τῆς Ρώμης ἀπονεμομένου σεβασμοῦ, μεταξὺ ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου.

Ὡς ἀπόδειξιν τούτου ἀναφέρομεν ὅτι, ὁπόταν, κατὰ τὸ 455 μ. Χ., οἱ Βάνδαλοι εἰσέβαλον καὶ ἐληλάτησαν τὴν πόλιν τῆς Ρώμης, καὶ πάντα τὰ πέριξ ἦσαν καταστροφή καὶ ἐρήμωσις, Λέων ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐμποίησιν ἐντύπωσιν εἰς τε τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς Ρωμαίους, διακηρύττων τὰς περὶ πνευματικῆς ἐξουσίας ἀξιώσεις του. Πρὸς τοὺς βαναύσους καὶ δεισιδαίμονας βαρβάρους, τοὺς ὄντας ἤδη ἐκπλήκτους ἐξ ὧσων εἶδον πέριξ αὐτῶν ἐκ τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ πλούτου τῆς Ρώμης, ὁ Λέων, περιβεβλημένος τὰ ἱεραρχικὰ αὐτοῦ ἄμφια, ἀνεφώνησε· «Προσέχει! Εἴμαι ὁ διάδοχος τοῦ Ἁγίου Πέτρου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκε τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ὁποῖου πύλαι ἄδου δὲν θέλουσι κατισχύσει. Ἐγὼ εἰμι ὁ ζῶν ἀντιπρόσωπος τῆς θείας ἐξουσίας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐγὼ εἰμι Καῖσαρ, Χριστιανὸς Καῖσαρ, ἐξουσιάζων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουσιν ὑποταγῇ. Κρατῶ εἰς τὰς χεῖράς μου τὰς ἀράς τοῦ ἄδου καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ οὐρανοῦ. Ἀπαλάσσω πάντας τοὺς ὑπηκόους ἀπὸ πάσης πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν ὑποτελειᾶς. Δίδω

καὶ ἀφαιρῶ, θείῳ δικαίῳμαι, πάντας τοὺς θρόνους καὶ τὰς κυριότητας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Προσέχετε πῶς βεβηλοῖτε τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, ἥτις μοι ἐδόθη παρὰ τοῦ ἀοράτου ἡμῶν βασιλέως· κύψατε εἰς ἐμὲ τὸν τράχηλόν Σας, καὶ προσευχηθῆτε ἵνα ἀποστραφῇ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης ἐπωφελήθη ἐνεργῶς τῆς πρὸς τὸν τόπον καὶ τὸ ὄνομα ἀποδιδομένης εὐλαβείας τοῦ κόσμου ταχέως δ' οὕτω ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις ὑπεροχῆς ὑπὲρ πάντας τοὺς λοιποὺς ἐπισκόπους, διοικητὰς καὶ ἡγεμόνας. Καὶ οὐχὲ μόνον. ἀντεποιήθη ταχέως τὴν ἐκκλησιαστικὴν τοῦ κόσμου, κυριαρχίαν, ἀλλ' ὡσαύτως τὴν πολιτικὴν τοιαύτην: ὅτι δηλ. τὰ στέφειν καὶ ἀφαιρεῖν τὸ στέμμα, τὸ ἀναγορεύειν καὶ καθαιρεῖν οἰονδήποτε καὶ πάντας τοὺς ἡγεμόνας τῆς ἀρχαίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ἣν δικαίωμα καὶ κληρονομία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, τὴν ὁποίαν, ὡς ἡξίου, ὁ Θεὸς κατέστησε πληρεξούσιον ἐφ' ὅλης τῆς κυριαρχίας τῆς γῆς. Αἱ ἀξιώσεις αὗται ἐγένετο κατ' ἐπανάληξιν, καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀπεκρούσθησαν παρ' ἀντιφρονούντων ἐπισκόπων, ὥστε ἀδύνατον ἦθελεν εἶσθαι τὸ νὰ ὀρίσῃ τις τὸ ἔτος ὡς τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. Ὅσον δι' ἑαυτὸν, ὁ Παπισμὸς ἀξιοῖ δι' ὀργανώθη ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀποστίλων, καὶ ὅτι ὁ Πέτρος ἦτο ὁ πρῶτος Πάπας. Πλὴν ἡ ἀξίωσις αὕτη οὐχὲ μόνον ἀναπόδεικτος τυγχάνει, ἀλλὰ τὰ μάλα θεικῶς ἀνερεῖται παρ' αὐτῆς τῆς ἱστορίας, ἥτις μαρτυρεῖ ὅτι, καίτοι ἡ ἀνομία τῆς φιλοδοξίας ἐνηργεῖτο σιωπηλῶς ἐπὶ μακρόν, ἐκωλύετο ἐν τούτοις ν' ἀναπτυχθῇ εἰς Ἀντίχριστον, καὶ προβάλλῃ ἀναφανδὸν τοιαύτας ἀξιώσεις, ἕωσού ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἤρξατο διαμελιζομένη.

Πραγματευόμεθα, ὅθεν, τοῦ λοιποῦ περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, τοῦ ὁποίου ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις καὶ διοργάνωσις ἀπὸ τῆς σιωπηλῶς ἐνεργουμένης φιλοδοξίας, εἰσὶ προσφυσά προανακρούσματα τοῦ φοβεροῦ χαρακτῆρος, ὅσους ἐξεδηλώθη ἀφοῦ ἡ ἐποφθαλμιωμένη δύναμις ἡρπάγη—ἀπὸ τοῦ 539 μ.Χ. μέχρι τοῦ 1799 μ.Χ., ἦτοι ἐπὶ 1260 ἔτη. Ἐκ τῆς περιόδου ταύτης τὰ πρῶτα 300 ἔτη ἐκπροσωποῦσι τὴν ὑψωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας· τὰ τελευταῖα 300 ἔτη

ἐκπροσωποῦσι τὴν παρακμὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὰς ἐπιδράσεις τῆς Μεταρρυνθμίσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ· ἡ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξ ἐπὶ αἰώνων περιόδος ἐμπερικλείει τοὺς ἐνδόξους χρόνους τῆς Παπασύνης, καὶ τοὺς «σκοτεινοὺς αἰῶνας τοῦ κόσμου», τοὺς πλήρης δολιότητος καὶ ἀπάτης, αἵτινες διεπράττοντο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας.

Ῥωμαιο - καθολικός τις συγγραφεὺς προσεπιβεβαίωσι πληρέστατα τὰ ἡμέτερα ἐπὶ τοῦ ἀνικειμένου τούτου ἐξαγόμενα· παραθέτομεν δ' ἐνταῦθα τὰ λεγόμενα αὐτοῦ, ἀνεξαρήτως τοῦ πομπώδους αὐτῶν ὕφους, καὶ μόνον ὡς ἐπιβεβαιωτικὴν ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων μαρτυρίαν. Περιγράφων οὗτος μετὰ φλογεροῦ ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἄνοδον τῆς Παπασύνης ἐπὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, καὶ παρουσιάζων ταύτην ὡς φυτὸν οὐρανίου καταγωγῆς, ταχέως, ὡς ἐκ τούτου, αὐξήσαν καὶ ὑπερυψωθείσιν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπάγεται:—

«Ἡ εὐδοκίμῃαις τῆς κοσμικῆς τῶν Παπῶν ἐξουσίας παρουσιάσας εἰς τὴν διάνοιαν ἐν ἐκ τῶν μᾶλλον ἀκράτων φαινομένων, ἐξ ὧν τὰ χρονικὰ τοῦ ἀνθρώπινου γένους προσφέρουσιν εἰς τὸν θανασμὸν καὶ τὴν ἐκπλήξιν μας Διὰ μοναδικοῦ τινος συνδυασμοῦ τῆς συγκυρίας τῶν περιστασέων προέκυψε νέα τις ἐξουσία, καὶ νέα κυριαρχία σιωπηρῶς καὶ κατανικῶς ἐπὶ τῶν ἐρείπων τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκείνης Αυτοκρατορίας, ἥτις εἶχε ἐπεκτείνει τὸ κράτος της ἐφ' ὅλων σχεδὸν τῶν ἐθνῶν καὶ καταστήσει ἑαυτὴν σεβαστὴν εἰς πάντας τοὺς λαοὺς καὶ τὰς γενεάς, αἵτινες ἔζων κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τῆς ἰσχύος καὶ δόξης αὐτῆς. Ἡ νέα δ' αὕτη ἐξουσία, ἡ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς, εἶθετο βαθυτέρας ρίζας, καὶ ἐξήσκησε ταχέως πολὺ εὐρυτέραν αὐθεντίαν, παρ' ὅσην ἐξήσκησεν ἡ αὐτοκρατορία, τὰ γιγαντιαία ἐρείπια τῆς ὁποίας εἶδεν αὕτη καταθρυμματιζόμενα καὶ μεταβαλλόμενα εἰς γόνιν. Ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ ἡ ἐξουσία τοῦ διαδόχου τοῦ Πέτρου ἤϊθησεν ἀπαπλεύτως πρὸς τὴν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ὑπὸ τὴν προστατευτικὴν ἐκείνου σκίαν· τοιαύτη δ' ὑπῆρξεν ἡ αὐξάνουσα ἐπιρροὴ τῶν παπῶν, ὥστε ἡ μεγαλειότης τοῦ Ἀκρου Ἀρχιερέως ἐπέφρωτο μετ' οὐ πολὺ ν' ἀμαυρώσῃ τὴν λαμπρότητα τῆς πορφύρας.

«Ἡ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου μετάθεσις τῆς ἑδρας τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς Δύσεως εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν ὀφθῶν τοῦ Τιβέρεως εἰς τὰς ὥραις ἀκμῆς τοῦ Βοσπόρου, εἶθετο τὴν εὐρείαν βάσιν μιᾶς κυριαρχίας, ἡ ὁποία πρῶτον ἐξῆλθε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς κατὰ τὴν βυρυσθιμάντον ἐκείνην μετεμβολήν. Πραγματικῶς, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης σχεδὸν ἡ Ρώμη, ἥτις εἶχε παραστῇ μάστιγος τῆς γεννήσεως, τῆς νεανικῆς ἡλικίας, τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς παρακμῆς τοῦ ἰσχυροῦ ἐκείνου ἔθνους, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα αὐτῆς εἶχε φερθεῖ

μετὰ τῶν ἀετῶν αὐτῆς εἰς τὰ ἀπώτατα ὄρια τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, ἤρξατο βαθμιαίως ἐγκαταλειπομένη ὑπὸ τῶν κληρονόμων τῆς εὐκλείας αὐτῆς· ὁ δὲ λαὸς αὐτῆς ἐγκαταλειμμένος ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ πρόχειρος λεία τῆς θηριωδίας τῶν βαρβάρων, καθ' ὧν δὲν εἶχε πλέον τὴν δύναμιν ἢ ἀντιταχῆναι, εἶδεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης τον φρουρόν, τὸν προστάτην, καὶ πατέρα αὐτῶν. Ἀπο ἔτους εἰς ἔτος ἡ κοσμικὴ τῶν παπῶν ἐξουσία ἐσχηματίζετο ἐπὶ μᾶλλον, καὶ ἐπαγιοῦτο εἰς ἰσχύν, ἄνευ βίας, ἄνευ αἵματοχυσίας, ἄνευ δόλου, διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ἀκατασχέτων περιστάσεων, καὶ ἐμορφώθη, οἷον εἰ ὁρατῶς, διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἐνῷ οἱ Ρωμαῖοι καθολικοὶ παριστῶσιν οὕτω τὴν ἀνύψωσιν τῆς Παπῶσυνης ἐπὶ τῶν ῥειπιῶν τῆς Εἰδωλολατρικῆς Ρώμης ὡς θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ γνωρίζοντες τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς μάτην ζητοῦσι νὰ ἰδῶσιν ἵχνος καὶ τοῦ πνεύματος ἐκείνου εἰς τὴν ἐκπόρνευσιν ταυτην τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἀνίερρον αὐτῆς συμμαχίαν μετὰ τοῦ κόσμου. Οὐδὲ δύνανται οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ νὰ ἰδῶσιν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς ἀμαθείας, τῆς δεισιδαιμονίας, τῶν συμφορῶν καὶ τῶν ποικίλων καιρικῶν περιστάσεων προσπορισθέντα πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἐξεμεταλλεύθη, οἷανδήποτε ἀπόδειξιν θείας ἐπεμβάσεως ὑπὲρ αὐτῆς. Οὔτε δύνανται ἢ ἀνακαλύψωσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐν τῇ ἐξυψώσει τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐπίγειον ἐξουσίαν καὶ δόξαν, οἷανδήποτε ἐπαληθευσιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τὴν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, διὸ θέλει ἀνυψῶσαι αὐτὴν ἐν καιρῷ — ἀφοῦ ὁ Ἀντιχριστος ἔλθῃ καὶ παρέλθῃ καθότι ἡ ἀνύψωσις τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας ῥὲν πρόκειται νὰ γείνη ἐπὶ αἱματοβαφοῦς καὶ διὰ κακουργημάτων μεμολυσμένου θρόνου, οἷος ὑπῆρξεν ὁ θρόνος τῆς Παπῶσυνης ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς του· οὐδὲ θὰ λάβῃ ποτὲ ἀνάγκην ὁ ἀληθὴς Χριστιανὸς νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τῶν βασιλέων τῆς γῆς πρὸς ἐγκατάστασιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς αὐτοῦ ἐξουσίας. Τὰ σημεῖα, ἅτινα διακρίνουσι τὴν κίβδηλὸν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὐδιάκριτα παρ' ἐκείνων οἵτινες διαγιγνώσκουσι, μέσω τῶν Γραφῶν, τὸν ἀληθῆ Χριστὸν καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὴν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν αὐτὴ μέλλει νὰ ἰδρυθῇ, καὶ τὸν σκοπὸν δι' ὃν μέλλει νὰ ἰδρυθῇ.

Πλὴν μηδεὶς ἂς υποθέσῃ διὸ ἡ ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίᾳ καὶ κατὰ τοὺς διεφθαρμένους ἐκείνους χρόνους εἶχεν εἴτε ἐξοντωθῇ εἴτε καὶ ἀφανισθῇ. «Ἐγὼ ὁ Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ» ὑνὰ πάντα αἰῶνα καὶ ὑφ' οἵασδήποτε συνθήκας. Εἰς τὰ μέλη αὐτῆς ἐπετράπη νὰ αὐξάνωσιν ὡς σῖτος ἐν τῷ μέσῳ ἀγροῦ πλημμυροῦντος ὑπὸ ζιζανίων. Ὡς χρυσὸς οὗτοι διετέλουν ἐν χωνευτηρίῳ δοκιμαζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι καὶ «γενόμενοι ἱκανοὶ διὰ τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί». Εἶναι ἀληθὲς διὸ ἡ πολιτεία τοῦ πλήθους ἐκείνων τῶν καλούντων ἑαυτοὺς Χριστιανοὺς, κατέχει τὴν μᾶλλον ἔξοχον θέσιν εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας· ἀλλ' ἀναμφιβόλως ὀλίγοι τινὲς πιστοὶ διὰ μέσου ὧλων τῶν διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὧλων τῶν ἀπατηλῶν τεχνασμάτων τοῦ Μυσστηρίου τῆς Ἀνομίας, περιεπάτησαν ἀξίως τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν κλήσεως, ἀνεπαύθησαν ἐν Κυρίῳ, καὶ κατεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς κληρονόμοι τοῦ ἀμαράντου στεφάνου, τοῦ τετηρημένου δι' αὐτοὺς ἐν οὐρανοῖς.

Οὕτω, σαφῶς, καταδεικνύεται εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τὸ γεγονός διὸ ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας, ὁ Ἀντίχριστος, ἔσχε τὴν γένεσιν αὐτοῦ ἐν Ρώμῃ· καί, μεθ' ὅλην τὴν ἐναντίωσιν ἦν καὶ ἄρχας συνήντησεν. ἀνύψωσεν ἑαυτὸν βαθμιαίως εἰς ἔξουσίαν, ἥ, ὡς ἐκφέρεται ἐν τῇ προφητείᾳ τοῦ Δανιὴλ, «ὡς μικρὸν κέρας» ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου Ρωμαϊκοῦ θηρίου, τοῦ «μεγάλου καὶ τρομεροῦ ἐκείνου θηρίου», διὰ τὸ ὅποιον ὁ Δανιὴλ δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ κανὲν ὄνομα, καὶ τὸ ὅποιον εἶχε τοιαύτην δύναμιν νὰ βλάπτῃ, καὶ καταστρέφῃ. Καθ' ὅσον δὲ προβαίνομεν, θέλομεν εὕρῃ διὸ ἡ ἱστορία τοῦ Ἀντιχρίστου ἀνταποκρίνεται ἀκριβῶς οὐχὶ μόνον πρὸς τὴν προφητείαν τοῦ Δανιὴλ, ἀλλὰ πρὸς πάσας τὰς περὶ αὐτοῦ γεγραμμένας προφητείας.

## Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑΙ.

Προσδιορίζαντες τοπικῶς τὸν Ἀντίχριστον, προβαίνομεν ἀκολούθως ὅπως παραβάλωμεν τὴν χαρακτῆρα τῆς Παπῶσυνης πρὸς τὰς προφητείας, αἵτινες ὁμιλοῦσι καὶ περιγράφ-

φουσι τὸν χαρακτήρα καὶ τὰς πράξεις τοῦ Ἀντιχρίστου ἢ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας

Ἐνδέχεται νὰ ἐρωτήσωσιν τινες ἐὰν εἶναι δίκαιον ν' ἀντιπαρέλθωμεν τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης (οἵτινες ἤξιον ὅτι ἦσαν Ὑπέρτατοι ὁρησκευτικοὶ ἄρχοντες), χωρὶς νὰ ὀνομάσωμεν τὸ σύστημα αὐτῶν Ἀντίχριστον, καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν τίτλον αὐτὸν πλήρη καὶ ὁλόκληρον ἐπὶ τοῦ διωργημένου Παπικοῦ συστήματος. Ἀποκρινόμεθα ὅτι, τοῦτο εἶναι βεβαίως δίκαιον καὶ παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην ἐκ νέου εἰς τὸν ἤδη δοθέντα ὁρισμὸν τοῦ Ἀντιχρίστου. ὡς τοῦτου γίνεται χρήσις ἐν ταῖς Γραφαῖς, δηλ. εἰς τὴν θέσιν τοῦ, ἀντὶ τοῦ, ἀληθοῦς Χριστοῦ, διὰ νὰ εἶναι οὗτος πνευματικὴ αὐτοκρατορία ὁ τοιοῦτος ἀνάγκη νὰ προβάλλῃ τὴν ἀξίωσιν ὅτι διοικεῖ τὰς βασιλείας τῆς γῆς διὰ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἐξουσίας καὶ οὕτω δὲν πρέπει νὰ ἀνταγωνίζηται μόνον τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ νὰ εἶναι παραποίησις ταύτης παριστάνων ταύτην ψευδῶς, καὶ προφασίζόμενος ὅτι εἶναι αὐτὸς ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ ἐξασκῇ, ὅτι ἐν τῷ ὀρισμένῳ καιρῷ τοῦ Θεοῦ θέλει εἰσθαι ἐξουσία τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας δεδοξασμένης καὶ πλήρους ὑπὸ τὴν μόνην ἀληθῆ αὐτῆς Κεφαλὴν καὶ Κύριον — τὸν πραγματικὸν Pontifex Maximus.

Οὐχὶ μόνον ἀξιοῖ ἡ Παπασὺνῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνδοξος τοῦ Χριστοῦ βασιλεία, ἡ ὑποσβεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν, ἀλλ' ἐφαρμόζει ἐφ' ἑαυτῆς καὶ ἐπὶ ἄλλεπαλλήλων αὐτῆς ἀρχηγῶν (τῶν παπῶν, οἵτινες ἀξιοῖ ὅτι κατέχουσι τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ, ὡς Ἀρχιερεῖς, Ἀρχηγοὶ ἢ Βασιλεῖς τῆς βασιλείας ταύτης) πάντα τὰ χωρία ἐκείνα τῶν προφητῶν, διὗτα περιγράφουσι τὴν Χιλιετὴ δόξαν τοῦ Χριστοῦ «Πλανῶντες δὲ [ἄλλους] καὶ πλανώμενοι» οἱ ἴδιοι (ὑπὸ τῶν ἰδίων αἰτῶν ψευδῶν θεωριῶν, τῶν βραδεως ἀναπτυχθεισῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὑπὸ ἐλαφάρτου φιλοδοξίας διὰ μεγαλείου), οἱ πάπαι ἔχουσι παρατάξει τὸν ἑνα μετὰ τὸν ἄλλον πάντας τοὺς τίτλους ὧν τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱεραρχίαν τὰς πολυτελεῖς αὐτῶν ἀμφιεσεις, τὰς πομπώδεις ἱεροτελεστίας, τοὺς μεγάλους καθεδρικοὺς τῶν ναοῦς,

μετὰ τῶν δημοτελῶν καὶ φόβον ἐμποιουσῶν τελετῶν, — εἰς κλίμακα ἀντιστοιχοῦσαν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐγγύτερον πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν — τοῦ πολυτελοῦς τούτου περιβάλλοντος τῶν ἀμφίων, τελετῶν, κλπ, ἀντιπαραβαλλομένων, καθ' ὅσον δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τοῦτο, πρὸς τὰς δόξας καὶ τὸ μεγαλεῖον, αἵτινα περιγράφονται παρὰ τῶν προφητῶν

Ἐπὶ παραδείγματι, ἐν Ψαλμῷ β 12, ἀναγινώσκομεν, «Φιλεῖτε τὸν Υἱόν, οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, μήποτε ὀργισθῇ, καὶ ἀπολεσθῇτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ὅτιαν ἐξαφθῇ ταχέως ὁ θυμὸς αὐτοῦ» Αὕτη δὲν εἶναι ἐντολὴ ὅπως φιλήσῃ τις κατὰ γράμμα, ἀλλ' ὅπως παράσχῃ τις ἐκούσιον καὶ ἰλαρὰν ὑποταγὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν, καὶ ἐφαρμόζεται κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν, καθ' ὃν, οἱ βασιλεῖς ἢ οἱ μεγάλοι τῆς γῆς, ἀπὸ πολιτικῆς, κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως, δοκιμάζονται προπαρασκευαστικῶς διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἀληθῆ Χιλιετῇ Βασιλείαν τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, μέσω τῆς ἐκουσιότητος ἢ ἀκουσιότητος αὐτῶν ὅπως κύψωσιν εἰς τὰς δικαίας διατάξεις, τῶν ὁποίων ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν Οἱ ἀντιτασσόμενοι εἰς τὴν δικαιοσύνην ἀντιτάσσονται κατὰ τοῦ σκήπτρου τοῦ Βασιλέως αὐτοῦ τῆς δόξης, πάντες δὲ οὗτοι θέλουσιν ἀναιραπῇ ἐν τῷ μεγάλῳ καιρῷ τῆς θλίψεως, ὅστις εἰσάγει τὴν Χιλιετῇ Βασιλείαν τοῦ νέου Βασιλέως. πάντες οἱ μὴ θελήσαντες αὐτὸν νὰ βασιλεύσῃ θέλουσι κατασφαγῇ (Λουκ ιθ' 27) «Οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ θέλουσι γλείψει τὸ χῶμα» — θέλουσι κατανικηθῇ.

Κακῶς ἐφαρμόζων τὴν προφητείαν ταύτην ἐπὶ τῆς κατ' ἀπομίμησιν βασιλείας του, ὁ ἀρχικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀντιχρίστου, ὁ πάπας, εἰς τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς εὐημερίας αὐτοῦ ἔκαμεν ὥστε βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες νὰ κύπτωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ, ὡς ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ φιλῶσι τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ ποδὸς του, ἐφαρμόζων τοῦτο ὡς ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας

Τοιαῦται ἀξιώσεις γενικῶς παραβλέπονται ὡς ἐπουνσιώδεις παρὰ τῶν σπουδαζόντων τὰς προφητείας καὶ συγγραφῶν, ἐνῷ οὗτοι ἀνερευνῶσι καὶ εἰδικῶς σημειοῦσι τὰς κακοηθείας, κλπ ἀλλ' ἐν τούτῳ οὗτοι πλανῶνται μεγάλως· διότι ἐγκλη-

μαϊκότητες ὑπῆρχον ἀνέκαθεν ἀρκούντως ἄφθονοι εἰς παντα αἰῶνα, καὶ οὐδεμία ἀνάγκη ὑπῆρχε τοιαύτης προφητικῆς αὐτῶν ἀπεικονίσεως, οἷα παρέχεται ἡμῖν περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ ἂν ἀκόμη ἀπεδεικνύετο ὅτι οἱ πρὸς τὸ λαϊκὸν σύστημα συνδεόμενοι ὑπῆρξαν ἀληθῆ πρότυπα ἡθικῆς, τοῦτο δὲν θὰ ἐμαρτύρει ὀλιγώτερόν τι ὑπὲρ τῆς ταυτότητός των πρὸς τὸν χαρακτῆρα τὸν ἀναγραφόμενον ἐν ταῖς Γραφαῖς ὡς τὸν μέγαν Ἀντίχριστον — τὸν ἀπομιμητὴν, ὅστις διεξεδίκησεν ὑπὲρ αὐτοῦ τοὺς τίτλους, προνόμια, ἐξουσίαν καὶ σεβασμὸν, αἵτινα ἀνήκουν εἰς τὸν Χριστὸν τοῦ Κυρίου. Ὡς παραχαράκτις, ἡ Παπῶσύνη παρεμόρφωσεν ὡσαύτως τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκλογὴν «μικροῦ ποιμνίου» ἢ Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν, καὶ παρηγκώτισε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν πραγματικὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐλπίδα, καὶ τὴν πρόνοιαν καὶ ἐπιφύλαξιν τοῦ Κυρίου ὅπως εὐλογησῇ τὸν κόσμον κατὰ τὴν Χιλιετὴ τοῦ Χριστοῦ βασιλείαν — τὰ ὅποια πάντα αὕτη παριστᾷ ὡς ἐκπληρωθέντα ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς βασιλείᾳ.

Ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπολογισθῶσι τι ἐκ τῆς τοιαύτης διαστρεφῆς καὶ παραμορφώσεως τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ προκύψαντα δεινὰ ἐπακόλουθα. Αὗται ὑπῆρξαν ἡ ἄμεσος πηγὴ ἐξ ἧς ἀνέβλυσαν πᾶσαι αἱ πεπλανημέναι διδασκαλῖαι, αἵτινες ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην εἰσῆχθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀξιώσεων καὶ ἐπαύξεσιν τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἀντιχρίστου. Μ' ὅλον διὸ δὲ ἡ Μεταρρύθμισις εἰσῆγαγεν, πρὸ τριῶν αἰώνων, ἑποχὴν μελέτης τῶν Γραφῶν καὶ ἐλευθερίαν σκέψεως καὶ ἤγαγεν εἰς τὴν ἀπόρριψιν πολλῶν κακῶν καὶ πλανῶν, ἐν τοῖσις ἡ παραποίησης καὶ ἀπομίμησις τῆς ἀληθείας ἦσαν εἰς τόσον ἐντεχρον βαθμὸν ἐπεξεργασμένοι, τόσον πλήρεις καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη καὶ τὰς διατάξεις καὶ τόσον τελείως εἶχον ἐξαπατήσῃ συμπαντα τὸν κόσμον ὥστε, καὶ ἀφοῦ ὁ Λούθηρος καὶ ἄλλοι ἀνεγνώρισαν τὴν Παπῶσύνην ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἀποστασίας — τὸν Ἀντίχριστον τῆς Προφητείας — οὗτοι, καὶ καταγγέλλοντες αὐτὴν ὡς σύστημα ἐνέμενον σιερρῶς εἰς τὴν ψευδῆ θεωρίαν, ἥτις ὠδήγησεν εἰς τὰς εἰδικὰς πλάνας τῆς διδασκαλίας καὶ πράξεως τῆς Παπῶσύνης, Μέχρι δὲ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν Διαμαρτυρομένων ὅλων τῶν

ἀποχρώσεων ὑποστηρίζουσι τὴν θεωρίαν τοῦ Ἀντιχρίστου, οἱ ἢ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἰδοῦσθαι. Τινὲς ἐξ αὐτῶν προσεπάθησαν νὰ πράξωσιν οἱ ἐπραξεν ὁ παπισμὸς — νὰ διοργανώσωσι τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ὑπὸ ἐν πρόσωπον ὡς κεφαλὴν αὐτῆς — ἐνῷ ἄλλοι ἀναπληροῦσι τὴν θέσιν τῆς τοιαύτης κεφαλῆς διὰ τινος συμβουλίου ἢ συνόδου· ἀλλὰ πάντες διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἀπάτην τὴν ἐπιβληθεῖσαν ὑπὸ τῶν ψευδῶν καὶ ἀποπλανουσῶν ἐρμηνειῶν τῶν Γραφικῶν διδασκαλιῶν, ἃς εἰσήγαγεν ὁ Ἀντίχριστος — οἱ τόρα, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ μέλλον, εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ· ἀρνούμενοι δέ, ὡς ὁ Ἀντίχριστος πράττει, τὸν μέλλοντα αἰῶνα, οὗτοι, ὁμοίως πρὸς τὸ σύστημα ἐκεῖνο, ἀδιαφοροῦσι διὰ τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τοῦ ἀγιασμοῦ, μεταξὺ τῶν πιστῶν, καὶ ἀναπτύσσουσι μᾶλλον ζῆλον ὅπως ἐπιτελέσωσιν ἤδη τὸ ἔργον τοῦ ἐρχομένου αἰῶνος (τ. ἔ., τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου), καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε πολλάκις εἶναι πρόθυμοι νὰ παραμορφώσωσι τὸν λόγον καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐφευρίσκωσι θεωρίας ὅπως ἐκφοβίζωσι καὶ ἐξανγκάζωσι τὸν κόσμον νὰ ἐπαγγέλται θεοσέβειαν, ὡς ἐπίσης προσφεύγωσιν εἰς ἀμφιβόλους καὶ κοσμικὰς μεθόδους διὰ νὰ προσθέσωσιν εἰς τὰ ἑλκυστικὰ αὐτῶν μέσα, καὶ καταστήσωσι τὰ διάφορα αὐτῶν συστήματα μᾶλλον δελεαστικὰ εἰς τοὺς μὴ ἐπεσθῆσιν ἀμυμένους, καὶ τοὺς ὁποιους, ὡς ἡ Παπασύνη, ἀποβλέπουσι νὰ συγκαταριθμήσωσιν εἰς τὰς τάξεις των, ἕνεκεν ὑπερηφανείας καὶ χάριν ἀριθμητικῆς ἐπιδείξεως

Οἱ τοιοῦτοι εὐρίσκουσι δύο κολον τὸ νὰ ἴδωσιν οἱ ἢ Παπασύνη εἶναι ὁ Ἀντίχριστος. Καὶ πῶς θὰ ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τοῦτο ἐφ' ὅσον ἡ πίστις δὲν εἶναι εἰσέτι ἑλευθέρᾳ ἀπὸ τοῦ δηληρίου, καὶ τὸ λογικὸν διατελεῖ εἰσέτι μεγάλως τετυφλωμένον ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς οὐσίας τῆς πλάνης τοῦ ἀντιχρίστου. Ἀνάγκη πρῶτον νὰ ἴδωσι τὸ μεγαλεῖον, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς διὰ τὴν εὐλογίαν πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, πρὶν δυνηθῶσι νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ πλαστὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἀντιχρίστου, ἢ δυνηθῶσι νὰ ἐκτιμήσωσιν ὁρθῶς τὸν ὀλεθρον δὲν ἐπροξένησεν εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ κατανοήσωσι

τὴν ἐρημοῦσαν καὶ μαινοῦσαν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, ἥ τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ

Οὐδεὶς πρέπει νὰ ἐκπλαγῇ διὰ τὴν τελειότητα τῆς πλαστικότητος ταύτης, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αὕτη εἶναι **τεχνούργημα τοῦ Σατανᾶ**, καὶ ἀπεμιμήθη καθ' ὑπόδειγμα τῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐκτιθεμένων τυπῶν καὶ εἰκόνων τῆς μελλούσης δόξης. Βλεπων ὁ μέγας ἐχθρὸς ὅτι ὁ καιρὸς διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας εἶχεν ἐπιστῇ, καὶ ὅτι αἱ παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ φυτευθεῖσα ἀλήθειαι προσώδυσαν ταχέως μεταξὺ ὅλων τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκειῶν, ἐπεζήτησε νὰ κατασιρεψῇ τὴν ἀγνότητα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ στρέψῃ πρὸς ψευδῇ διεύθυνσιν ἐκείνο τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ. Τυποποιεῖται ὁ θρίαμβος τοῦ Ἀντιχρίστου ὡς ἐπιστῇ ἡ ἐνσειῶσα αὐτοῦ ἐξουσία, ὑπῆρξαν πράγματι ἐπιτυχία τοῦ Σατανᾶ. Ἐδῶ ὁμως βλέπομεν τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ διότι καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ Ἀντιχρίστου ἐφαίνοντο προοιωνίζουσai τὴν ματαίωσιν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, αὗται πράγματι καίτοι ἐν ἀγνοσίᾳ αὐτοῦ, συνείργουν ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θείου σχεδίου καθότι κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον ἦτο δυνατόν νὰ δοκιμασθῶσιν ἐντελῶς οἱ ἀληθῶς ἀφιερωμένοι ἐκ τῶν πιστῶν, καὶ ἡ πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ πιστότης των νὰ ἀποδειχθῇ τόσον τελείως, ὅσον διὰ τῆς ἀνοχῆς τῆς μεγάλης ταύτης παραποιήσεως

Ὁ σχετικὸς πίναξ, τὸν ὅποιον παραθέτομεν εἰς τὴν ἀπέναντι σελίδα θὰ χρησιμεύσῃ νὰ καταδείξῃ πόσον τελεία ὑπῆρξεν ἡ παραποίησις καὶ ἡ ἀπομίμησις τοῦ μέλλοντος ὀργανισμοῦ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς Παπασύννης, ὡς καὶ τίνι τρόπῳ ἀντεγράφη αὕτη ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τυπικοῦ ἱερατείου

Ὁ Mosheim ἐξηγῶν τὴν γένεσιν τοῦ ἱεραρχικοῦ συστήματος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, δεικνύει λίαν εὐκρινῶς τὴν παραποίησιν ταύτην, διὰ τῶν ἐξῆς λόγων, Τόμος Α σελ 337 —

• Ἐνῷ ἡ ἐλάχιστη πιθανότης εἶχεν ἐναπομένει ὅτι ἡ Ἱερουσαλὴμ θὰ ἠδύνατο κατὰ ἓνα ἢ ἄλλοι καιροὶ νὰ ἀνυψώσῃ ἐκ νέου τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ χώματος, οἱ Χριστιανοὶ διδύσκαλοι καὶ πρεσβύτεροι οὐδένα ἄλλον τίτλον ἢ διὰκρισιν εἶχον ἀναλάβει ἐκ αὐτῶν εἰμῇ τους μᾶλλον

# Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΙΕΡΑΤΕΙΟΝ.

## Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

ΑΛΗΘΗΣ ΤΥΠΟΣ.

— ΚΑΤΑ

Η ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΗΝ ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΔΑ.

Ο ΑΑΡΩΝ—

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΙΗΣΟΥΣ,

ΟΙ ΠΑΠΑΙ,

καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ —  
Ἀρχηγὸς ἢ Ἀρχιερεὺς,  
κεφαλὴ καὶ ἀντιπρόσω-  
πος καὶ ὄργανον λαλήας.

ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Κε-  
φαλὴ καὶ ἀντιπρόσωπος·  
Ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμο-  
λογίας ἢ τάξεως ἡμῶν.

κατὰ διαδοχὴν, Ἀρχιερεῖς  
τῆς Παπικῆς Ἱεραρχίας,  
Κύριοι ταύτης, κεφαλὰὶ  
καὶ ὄργανα λαλήας.

Οἱ ἱερεῖς, ἀρνούμενοι τὸ  
λειτουργικὸν αὐτῶν ἀξίω-  
μα, τὰ δικαιώματα καὶ  
προνόμια τῆς ὑπηρεσίας  
μέσῳ τοῦ Ἀαρὼν, τοῦ ὁ-  
ποίου ἀπετέλουν σῶμα,  
πρωτυπῶντες τὴν Ἐκ-  
κλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δεδοξαμένη Ἐκ-  
κλησία, τὸ σῶμα τοῦ Χρι-  
στοῦ, μέτοχοι τῆς δόξης  
αὐτοῦ, τῆς μεγαλειότητος  
καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ  
ἄρχειν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ  
ὑπουργήματα θέλουν δια-  
φέρει, ὡς ἀστήρ διαφέρει  
ἀστέρος κατὰ τὴν δόξαν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώ-  
μης συνίσταται ἐκ τῶν ἑ-  
πισκόπων καὶ ἱεραρχῶν,  
οἵτινες μετέχουν τῶν ἀ-  
ξιωμάτων τῆς ἱεραρχίας,  
καίτοι διαφέροντες ὡς πρὸς  
τοὺς βαθμοὺς τῆς τιμῆς—  
εἰς Καρδιναλλοὺς, Ἐπι-  
σκόπους, κλπ.

Ὑποκείμενοι εἰς τὴν Ἱεραρχίαν εἰσὶν οἱ βοηθοὶ, ὡς ἐξῆς :

Οἱ Λευῖται,

Ἡ ἐπίγειος φάσις

Οἱ ὑπεξούσιοι ἱερεῖς

οἵτινες ἐξετέλουν ὑπηρε-  
σίας συνεχόμενας πρὸς τὴν  
τυπικὴν Σκηνὴν — διδά-  
σκοντες, κλπ., κλπ. Ἦσαν  
ὑποδεστέρα τῆς τάξεως ἱε-  
ρέων, μὴ ἐπιτρεπομένου  
εἰς αὐτοὺς νὰ ἐισέλθωσιν  
εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων  
(ἅτινα προεικόνιζον τὴν  
πνευματικὴν φύσιν), οὔτε  
νὰ ἀτενίσωσιν εἰς αὐτά.

τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ·  
μέσῳ τῆς ὁποίας ἡ δεδο-  
ξαμένη Ἐκκλησία θέλει  
ἔχει μᾶλλον ἄμεσον ἐπα-  
φὴν μετὰ τοῦ κόσμου, ὁ-  
πὺς διδασκῇ, κυβερνᾷ αὐ-  
τῶν, κλπ., καὶ οἵτινες ὡ-  
σαύτως θέλουν εἶναι στε-  
νοτάτην ἐπικοινωνίαν μετὰ  
τῆς πνευματικῆς Ἐκκλη-  
σίας ἐν δόξῃ.

τῆς Παπασίνης, μὴ ἀπο-  
τελοῦντες μέρη ἢ μέλη τῆς  
Ἐκκλησίας ἢ ἱεραρχίας,  
ἀλλὰ καλούμενοι « Ἀδελ-  
φοὶ » καὶ « Ἀδελφαί ». Ἐκ  
τούτων εἰσὶν οἱ διδασκα-  
λοι, νοσοκόμοι, κλπ., οἱ εἰς  
ἄμεσον ἐπαφὴν διατελοῦν-  
τες μετὰ τοῦ λαοῦ, ὡς  
ἐπίσης μετὰ τῆς ἱεραρ-  
χίας.

Ἄπας ὁ Ἰσραὴλ ἐδιδά-  
σκετο καὶ διηγυθύνετο ὑπὸ  
τῆς ὡς ἀνωτέρω περιγρα-  
φείσης ἱεραρχίας. Ἐν δὲ  
τῷ Μωϋσῇ, ὁ ὁποῖος ἦτο  
τύπος τοῦ τελείου Χρι-  
στοῦ, εἶχον ἐνταυτῷ προ-  
φήτην, ἱερέα καὶ βασιλέα,  
ἅπερ προετύπων τὴν κατὰ  
τὴν Χιλιετηρίδα ἐξουσίαν  
τοῦ Χριστοῦ. — Πράξ. γ'.  
22.

Ὁ Κόσμος μέλλει νὰ  
διδάσκηται, διευθύνηται,  
διοικῆται καὶ βοηθῆται  
ὑπὸ τῆς ὡς ἀνωτέρω πε-  
ριγραφείσης Βασιλείας τοῦ  
Θεοῦ καὶ τῶν ἐπιγεῶν  
αὐτῆς ἀντιπροσώπων, οἵ-  
νες θέλουν εἶναι πᾶσαν  
ἐξουσίαν, καὶ θέον νὰ ὑπα-  
κούωσιν· πάντες δὲ οἱ μὴ  
ὑπακούοντες θέλουν εἶ-  
ναι ἐξολοθρευθῆναι. — Πράξ. γ'

Ἡ Παπασίνη ἀξιοῖ  
τὴν ὑπακοὴν τοῦ Κόσμου  
εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰς  
διδασκαλίας αὐτῆς — ὡς  
οὐσα ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ,  
τὸ κατώτερον ἱερατικὸν εἶ-  
ναι οἱ πρὸς τοῦτο πρᾶκτο-  
ρές τῆς.

μυριατέρους καὶ ταπεινούς τοιούτους· ἀλλ' ὁπότεν ἡ τύχη τῆς πόλεως ταύτης ἐσφραγίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ (τὸ 135 Μ Χ), καὶ οὐδε ἡ ἀπωτατὴ ἐλπίς ἠδύνατο πλέον νὰ τρέφεται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ὅπως ἰδῶσι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν κυβέρνησιν ἐπανορθουμένην· καὶ πάλιν, αὐτοὶ οὗτοι οἱ ποιμένες καὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας συνέλαβον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πιστευθῇ παρὰ τῶν ποταμίων τῶν ὅτι οὗτοι οἱ ἴδιοι ἐπεισῆλθον εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου. Συνεπῶς, οἱ Ἐπίσκοποι, κατέστησαν τοῦτο ἔργον τῶν νὰ ἐντυπώσωσι τὴν ἰδέαν ὅτι οὗτοι περιεβλήθησαν διὰ ὑποურγήματος χαρᾶς ὁμοίου πρὸς τὸν τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπομένως ἦσαν κάτοχοι ὅλων τῶν δικαιωμάτων τὰ ὅποια ἀνεγνωρίζοντο ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἰουδαῖον Ποιῆφθα. Τὰ καθήκοντα τοῦ κοινῶς Ἰουδαίου κλήρου περιστάντο ὡς μεταβιβασθέντα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἂν καὶ ὑποτελειωτέρον ἢ τὰ τυπικὰ, ἐπὶ τῶν προσηλυτῶν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας· καὶ τέλος οἱ διακονοὶ κατετάχθησαν ἐπὶ ἐπιπέδου παραλήλου πρὸς τὸ τῶν Λευιτῶν, ὡς ὑποδείστεροι λειτουργοί·

#### Ἡ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΙ ΒΛΑΣΦΗΜΟΙ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΙ

Ὁ πάπας (ἐκαστος τοιοῦτος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ σφραγίδι) εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς ψευδοῦς ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὡς ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, ἡ ὅποια εἶναι τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κεφαλὴ ἀντιπροσωπεύει τὸ ὅλον σῶμα, καὶ τὸ στόμα αὐτῆς ὁμιλεῖ δι' ὅλον τὸ σῶμα, εὐρίσκομεν ὡς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν, τὴν ιδιότητα ταύτην τοῦ Ἀντιχρίστου περιφανῶς ἀναφερομένην ἐν ταῖς Γραφαῖς. Ἐν Δανιὴλ ζ' 8, 11, 25, καὶ Ἀποκαλύψει ιγ' 5, 6 τὸ στόμα τοῦ Ἀντιχρίστου φέρεται εἰς γνῶσιν, ἡμῶν κατ' ἐιδικόν τινα τρόπον ὡς ἐν τῶν κυρίων αὐτοῦ χαρακτηριστικῶν. Ὁ Δανιὴλ λέγει ὅτι τὸ κέρας τοῦτο εἶχεν «ὀφθαλμοὺς ὡς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπου» — οἷτινες εἶναι συμβολὸν τῆς νοημοσύνης καὶ διορατικῆς αὐτοῦ πολιτείας. Τὸ «κέρας» τοῦτο θὰ ἦτο διάφορον ὅλων τῶν λοιπῶν δυναμειῶν, θὰ ἦτο σοφώτερον, καὶ μᾶλλον πανούργον, παρὰ τὰς λοιπὰς αυτοκρατορίας αἷτινες ἀπειραῖντο νὰ διοικήσωσι τὸν κόσμον. Ἡ δύναμις αὐτοῦ ἠθέληεν εἶσθαι ἡ τοῦ στόματος του (ἡ λαλιά του), καθοδηγουμένη ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του (τῆς γνώσεως) μᾶλλον ἢ ἡ φυσικὴ αὐτοῦ ἰσχὺς. Οὐδεὶς

δὲ εἰδήμων τῆς ἱστορίας τῆς Παπασύννης δύναται ν' ἀρνηθῇ διὰ αἱ χρησιμοποιοῦμεναι μεταφορικαὶ εἰκόνες πρὸς παράστασιν τῆς δυνάμεως καὶ τῶν μεθόδων αὐτῆς τυγχάνουσι καταπληκτικῶς ἀκριβεῖς.

Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα· καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαις πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ θέλει λαλήσει λόγους μεγάλους ἐναντίον τοῦ Ὑψίστου — Ἀποκλ. ιγ'. 5, 6. Δανλ. ζ'. 8, 25.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν διὰ ταῦτα εἶναι μεταφορικαὶ ἐκφράσεις περιγράφουσαι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἀξιώσεις συμβολικοῦ τινος «θηρίου» (Κυβερνήσεως) καὶ «κέρατος» (δυνάμεως ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ρωμαϊκοῦ θηρίου ἢ αὐτοκρατορίας). Ἀπὸ τινων ἀπόψεων, ἡ Παπασύννη ἦν νῆα τις Κυβερνήσις («θηρίον») διακριτικὴ ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας· ἀπὸ ἄλλων ὁμῶς, ἦτο κέρας ἢ δύναμις, μετὰ τὸν ἄλλον τοιοῦτον, ἐκ τῆς αὐτοκρατορίας ἐκείνης, τὸ ὁποῖον πρὸς καιρὸν ἐξήσκησεν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν λοιπῶν κεράτων ἢ δυνάμευν. Ἐντίθεται δὲ συμβολικῶς καὶ ἀπὸ τῶν δύο τούτων ἀπόψεων οὕτως ὥστε νὰ προσδιορισθῇ τοσικῶς καὶ ὀρισθῇ ἡ φύσις αὐτοῦ μετ' ἀκριβείας.

Οἱ μεγάλοι καὶ πομπώδεις λόγοι ἢ βλασφημίαι τοῦ Ἀντιχρίστου ἐπεκτείνονται ἐφ' ὅλης τῆς περιόδου τοῦ μακροῦ αὐτοῦ σταδίου. Ἡ φράσις «βλασφημία», ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, φέρει συνήθως βάναυσον νῆα σημασίαν καὶ μόνον, ὥς ἐὰν αὕτη ἐφηροῦντο μόνον εἰς τὰς μαῶλλον χυδαίας ἐκφράσεις τῶν ἀρῶν καὶ βλασφημιολογιῶν. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀληθῇ αὐτῆς σημασίᾳ, ἡ λέξις «βλασφημία» ἐφαρμόζεται εἰς οἷανδήποτε ὑβρίν ἢ προσβολὴν ἐμφερομένην κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Bouvier ὀρίζει τὴν λέξιν ὡς ἐξῆς: Βλασφημία ἐστὶ τὸ ἀποδίδειν εἰς τὸν Θεὸν πᾶν διὰ εἶναι ἐναντίον τῆς φύσεως αὐτοῦ, καὶ δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν, — ὡς ἐπίσης τὸ ἀρνεῖσθαι διὰ τῷ ἀνήκει. — Ὅρα Λεξικὸν Webster ὑπὸ τὰς λέξεις Βλασφημία καὶ Βλασφημῶς. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ διὰ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ἐν ταῖς Γραφαῖς, σημειώσατε τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ

οἱ Φαρισαῖοι μετεχειρίζοντο ταύτην. « Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι. Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας καὶ ὅτι σὺ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν ». Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ... « ὅν ὁ Πατὴρ ἡγάσασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι »; — Ἰωάν. ι'. 33, 36. Ἴδε ἐπίσης Μάρκ. ιδ'. 61—64.

Μὲ τὸν ὅρισμὸν αὐτὸν. ὡς τὸν ἀληθινὸν ὅρισμὸν τῆς « βλασφημίας », ὑπ' ὅσιν, πόσον κατάδηλον καθίσταται καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀπλουστέρους ὅτι ἐκάστη τῶν ἀλαζονικῶν μεγαλαυχιῶν καὶ ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῆς Παπασύντης, καὶ ὅλαι ὁμοῦ, ἦσαν βλασφημίαι. Ἡ ἐγκαθίδρυσις Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, κατ' ἀπομίμησιν τῆς ἀληθοῦς τοιαύτης, ἦν λίβελλος ἡ δυσφημία ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Θεοῦ, χονδροειδῆς βλασφημία καὶ παραμόρφωσις τοῦ χαρακτήρος τοῦ σχεδίου καὶ τοῦ λόγου αὐτοῦ. Ὁ χαρακτήρ τοῦ Θεοῦ, τ. ξ', τὸ « ὄνομα » Αὐτοῦ, ἐβλασφημήθη διὰ τῶν χιλιάδων τῶν τερατωδῶν διαταγμάτων, (παπικῶν) χρυσοβούλλων καὶ παπικῶν θεσπισμάτων, τῶν ἐκδοθέντων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς μακρᾶς σειρᾶς ἐκείνων οἵτινες ἤξιον ὅτι ἀντιπροσωπεύουσιν, ὡς ἀντιβασιλεῖς, τὸν Υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία, ἐβλασφημήθη διὰ τοῦ ψευδοῦς συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀντεποιήθη τὴν θέσιν αὐτῆς — καὶ τὸ ὁποῖον διεκήρυττεν ὅτι οἱ πιστοὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ καὶ μόνον ἦσαν ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ μόνη σκηνὴ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἀνάγκη νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἱστορίαν νὰ εἴπῃ ἡμῖν περὶ τῶν μεγάλων καὶ ἀλαζονικῶν αὐτῶν λόγων, τῶν βλασφημιῶν αὐτῶν σφετερισμῶν, τοὺς ὁποίους ἀλλεπάλληλοι πάπαι, ὡς ἀρχηγοὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, ἐπρόφερον καὶ ἐπεδοκίμασαν.

Ἐν ἔργῳ ἐπιγραφομένῳ, « Ὁ Πάπας ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας », ὑπὸ τοῦ διασήμου Ρωμαιο-καθολικοῦ Monsignor Capel — ἀναγράφεται κατάλογος ἀπὸ ὅχι ὀλιγωτέρους τῶν ἐξήκοντα δύο βλασφημιῶν τίτλων ἐκ τῶν ἀποδιδωμένων εἰς τὸν Πάπαν· σημειωτέον δ' ὅτι οἱ τίτλοι οὗτοι δὲν εἶναι ἀπλοῖ νεκροὶ τίτλοι ἀνήκοντες εἰς τὸ παρελθόν, διότι οὗτοι ἐταξινομήθησαν παρ' ἐνὸς τῶν μᾶλλον

ἐξοχωτέρων ἐκ τῶν ζώντων συγγραφέων τοῦ Παπισμοῦ. Παραθέτομεν ἐκ τοῦ ρηθέντος καταλόγου τινὰς μόνον ἐκ τῶν τίτλων αὐτῶν, τοὺς ἐξῆς:—

- «Θειότατος πάντων τῶν Ἀρχηγῶν».
- «Ἅγιος Πατὴρ Πατέρων».
- «Ὑπατος Ἀρχιερεὺς ὑπὲρ πάντας τοὺς Ἱεράρχας».
- «Ἐπιτηρητὴς τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας».
- «Ὁ Ἀρχιποιμὴν—Ποιμὴν Ποιμένων».
- «Χριστὸς διὰ Χρίσματος»
- «Ἀβραάμ διὰ Πατριαρχείας»
- «Μελχισεδέκ κατὰ Τάξιν».
- «Μωϋσῆς ἐν Ἐξουσίᾳ».
- «Σαμουὴλ ἐν τῷ Ἀξιώματι τοῦ Κριτοῦ».
- «Ἀρχιερεὺς, Ὑπατος Ἐπίσκοπος».
- «Ἡγεμὼν τῶν Ἐπισκόπων».
- «Κληρονόμος τῶν Ἀποστόλων Πέτρος τὴν Ἐξουσίαν».
- «Κλειδοῦχος τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν».
- «Ποντίφῃξ Διωρισμένος δι' ἀπεριορίστου ἐξουσίας».
- «Ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ».
- «Κυρίαρχος Ἱερέυς».
- «Κεφαλὴ πασῶν τῶν Ἀγίων Ἐκκλησιῶν».
- «Ἀρχηγὸς τῆς Παγκοσμίου Ἐκκλησίας».
- «Ἐπίσκοπος τῶν Ἐπισκόπων, τοὔτεστιν, Κυρίαρχος Ποντίφῃξ».
- «Κυβερνήτης τοῦ Οἴκου τοῦ Κυρίου».
- «Ἀποστολικὸς Κύριος καὶ Πατὴρ Πατέρων».
- «Ἀρχικὸς Ποιμὴν καὶ Διδάσκαλος»
- «Ἰατρός τῶν ψυχῶν».
- «Βράχος καθ' οὗ αἱ γαῦροι πύλαι τοῦ Ἄδου οὗ κατισχύουσιν».
- «Ἀλάνθαστος Πάπας».
- «Κεφαλὴ πάντων τῶν Ἀγίων Ἱερέων τοῦ Θεοῦ».

Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸν μακρὸν κατάλογον τῶν τίτλων, τῶν ὁποίων οἱ ἀνωτέρω παρατεθέντες χρησιμεύουσιν ὡς παραδείγματα, ὁ συγγραφεὺς ἀντιγράφει ἰδὲ ἐπομένως περικοπὰς ἐξ ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Ἅγιος Βερνάρδος, Ἡγού

μενος τοῦ Glairvaux, ἔγραψε πρὸς τὸν Πάπαν Εὐγένιον τὸν Γ', κατὰ τὸ 1150 μ. Χ. —

«Τίς εἶσαι Σὺ; — Ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς, ὁ Ὑπατος Ἐπίσκοπος. Σὺ εἶσαι ὁ Ἁγεμὼν τῶν Ἐπισκόπων, σὺ εἶσαι ὁ Κληρονόμος τῶν Ἀποστόλων. Σὺ εἶσαι Ἀβελ ἐν Ἀρχιερατείᾳ, Νῶε ἐν δεσποτείᾳ, Ἀβραάμ ἐν τῇ Πατριαρχικῇ βαθμίδι, κατὰ τάξιν Μελχισεδέκ, Ἀδρὼν τὴν μαγαλοπρέπειαν, Μωϋσῆς τὴν ἐξουσίαν, Σαμουὴλ τὸ ἀξίωμα τοῦ Κριτοῦ, Πέτρος τὴν δύναμιν, **ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΝ ΧΡΙΣΜΑΤΙ**. Σὺ εἶσαι ἐκεῖνος εἰς ὃν ἐδόθησαν αἱ κλειῖδες τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ὃν ἐνεπιστεύθησαν τὰ πρόβατα. Ὑπάρχουσιν ἀληθῶς καὶ ἄλλοι θυρωροὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄλλοι ποιμένες τοῦ ποιμνίου· ἀλλὰ σὺ εἶσαι ὁ μᾶλλον ἔνδοξος καὶ ἀναλογίαν, καθ' ὅσον σὺ ἐκληρονόμησας, κατὰ διαφόρους μορφάς, πρὸ τῶν ἄλλων ἀμφοτέρω τὰ ὀνόματα ταῦτα . . . . Ἡ ἐξουσία τῶν λοιπῶν περιορίζεται διὰ ὀρισμένων ὁρίων· ἡ ὑμετέρα ἐπεκτείνεται ἀκόμῃ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ἐτάχθησαν νὰ ἐξουσιάζωσιν ἐπὶ ἄλλων. Δὲν δύνασαι, δοῦναι ὑπάρχει εὐλόγος αἰτία, νὰ κλείσῃς τὸν οὐρανὸν εἰς τινα ἐπίσκοπον, νὰ καθαιρέσῃς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ παπικοῦ ἀξιώματος καὶ νὰ παραδώσῃς αὐτὸν εἰς τὸν Σατανᾶν; Τὸ προνόμιόν σου οὕτω τυγχάνει ἀμετάβλητον, τόσον ὡς πρὸς τὰς χορηγηθείσας σοι κλειῖδας, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰς τὴν μεριμνάν σου ἐμπιστευθέντα πρόβατα».

Πάντες οὗτοι οἱ βλασφημῶς κολακευτικοὶ τίτλοι ἐφηρμοσθησαν καὶ ἐγένοντο ἀποδεκτοὶ μετὰ εὐαρεσκείας καὶ ἀξιοσημειώτου ἱκανοποιήσεως παρὰ τῶν Ποντιφφίκων τῆς Ρώμης, ὡς δικαίως εἰς αὐτοὺς ἀνήκοντες.

Ἀπὸ τὸν Πάπαν Βονιφάτιον τὸν Η' ἔχομεν τὸ ἐπόμενον διάταγμα, τὰ ὁποῖον εἰσέτι ὑφίσταται μεταξὺ τῶν κοινῶν νόμων: «**Διακηρύττομεν, λέγομεν, ὀρίζομεν, ἀναγγέλλομεν, ὡς ἀναγκαῖον πρὸς σωτηρίαν παντὸς ἀνθρωπίνου πλάσματος τὸ νὰ ὑποτάσσῃται εἰς τὸν Ποντίφφηκα τῆς Ρώμης**». Ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ Ζ', ὅστις κατὰ τὸ ἔτος 1063 ἐθέσπισεν ὅτι ὁ Πάπας δεόν νὰ ὀνομάζεται **Πατὴρ Πατέρων**, ἡρῶετο τὰ ἐξῆς ἐκ τοῦ Γενεσ. α'. 16, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παπικῶν αὐτῶν ἀξιώσεων. «Ὁ Θεὸς ἐδημούργησε δύο μεγάλους φωστῆρας ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ· τὸν μεγαλειε-  
τερον φωστῆρα, ὅστις ἐξουσιάζει τῆς ἡμέρας καὶ τὸν μικρότερον ἵνα ἐξουσιάζῃ τῆς νυκτός· ἀμφοτέρους μεγάλους, ἀλλὰ τὸν ἕνα πολὺ μεγαλιέτερον. Ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, **ιοῦτέστιν ἐν τῇ παγκοσμίᾳ Ἐκκλησίᾳ**, «Ὁ Θεὸς ἔκαμε δύο φωστῆρας», ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, ἔγκατέ-

στισε δύο ἀξιώματα, τὰ ὅποια εἶναι ἡ ἀρχιερατικὴ ἐξουσία καὶ ἡ βασιλικὴ τοιαύτη. Ἀλλ' ὁ δεσπότης τῆς ἡμέρας, τοῦτέστιν ὁ πνευματικὸς, εἶναι ὁ μεγαλειότερος· ὁ δὲ δεσπότης ἐπὶ σαρκικῶν πραγμάτων εἶναι ὁ μικρότερος· καθότι, ὡς ὁ ἥλιος διαφέρει τῆς σελήνης, οὕτως οἱ πάπαι διαφέρουσι τῶν βασιλέων». Οἱ λοιποὶ πάπαι νιοθέτησαν τὴν ἐρμηνείαν ταύτην, ἥτις συνετέλεσε μεγάλως πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἰδέας τῆς παπικῆς ἐπικυριαρχίας.

Ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Φλωρεντίας, παραθέτων τὸ ἔδαφ. Ψαλμ. η: 4—8, «Ἔκαμες αὐτὸν ὀλίγον τι κατώτερον τῶν ἀγγέλων», κλπ., καὶ ἀναφέρων αὐτὸ εἰς τὸν Χριστὸν, μεταφέρει αὐτὸ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ πάπα διὰ τῶν ἐπομένων φράσεων :

«Καὶ ἐπειδὴ ἐγκατέλειπεν ἡμᾶς φωματικῶς, ἀφῆκεν ἡμῖν τὸν ἀντιπρόσωπον [ἢ ἀντικαταστάτην] αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, δηλ. τὸν ἀρχιερέα, ὅστις καλεῖται πάπας, ὅπερ σημαίνει πατὴρ πατέρων· ὥστε οἱ λόγοι οὗτοι δύνανται ἀρμοδίως νὰ ἐρμηνευθῶσιν ὡς ἐννοοῦντες τὸν πάπαν. Καθότι ὁ πάπας, ὡς λέγει ὁ Ὀσιένσης [Hostiensis], εἶναι μεγαλειότερος τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ μικρότερος τῶν ἀγγέλων, διότι εἶναι θνητός· ἐν τούτοις εἶναι ὑπέρτερος τούτων κατὰ τε τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Διότι ἄγγελος δὲν δύναται νὰ καθαγιάσῃ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ νὰ λύσῃ ἢ δέσῃ, τῆς ὁποίας δυνάμεως ὁ ὕψιστος βαθμὸς ἀνήκει εἰς τὸν πάπαν· οὐδὲ δύναται ἄγγελος νὰ θεσπίσῃ ἢ παράσῃ ἀφέσεις ἁμαρτιῶν. Αὐτὸς μόνος ἐστέφθη μὲ δόξαν καὶ τιμὴν, τὴν δόξαν τοῦ ἐπαινου, διότι ὀνομάζεται ὅχι μόνον μακάριος, ἀλλὰ μακαριώτατος. Καὶ τίς ἤθελε διστάσει νὰ καλέσῃ αὐτὸν μακάριον, αὐτὸν τὴν ἀληθῆ κορυφὴν, τὴν ὅποion ὑπερύψωσε τὸ τόσον μέγα αὐτοῦ ἀξίωμα; Ἐστέφθη μὲ τὴν τιμὴν τοῦ σεβασμοῦ, ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ φιλοῦσιν αὐτοῦ τοὺς πόδας. Μεγαλειότερος τούτου σεβασμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.—«Προσκυνεῖτε εἰς τὸ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ». (Ψαλμ. lvi. 9) Ἐστέφθη μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐξουσίας, διότι δύναται νὰ κρίνῃ πάντας ἀνθρώπους, παρ' οὐδενὸς ὅμως δύναται νὰ κριθῇ· ἐκτὸς ἐὰν εὗρεθῇ ὅτι ἐξετράπη ἀπὸ τῆς πίστεως [τοῦ Ἀντιχρίστου ἀγαμφιβόλως]. Ἐπομένως ἐστέφθη μὲ τριπλοῦν χρυσοῦν στέφανον, καὶ «κατεστάθη ἐπὶ πάντων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτοῦ», ὅπως διαθέτῃ πάντα τὰ λοιπὰ ὑποδεέστερα κτίσματα. Αὐτὸς ἀνοίγει τὸν οὐρανόν, ἀποστέλλει τοὺς ἐνόχους εἰς τὸν ἔθνη, ἐπικυροῖ αὐτοκρατορίας, καὶ διακαυνοῦναι πάντα τὸν κλῆρον».

Ἡ σύνοδος τῆς Λατεράνης, κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν, ἐπωνόμασε τὸν πάπαν Ἡγεμόνα τοῦ Σύμπαντος· ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτῆς συνεδρίᾳ ἐκάλεσεν αὐτὸν «Ἱερέα καὶ Βα-

σιλέα, ὅστις μέλλει νὰ λατρευθῇ παρὰ πάντων τῶν λαῶν, καὶ ὅστις εἶναι λίαν ὅμοιος πρὸς τὸν Θεόν· ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ αὐτῆς συνεδριάσει ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι΄ προφητείας ἀναφερομένας εἰς τὴν ἔνδοξον τοῦ Χριστοῦ βασιλείαν, διὰ τῶν ἐξῆς ὅρων· «Μὴ θρῆναι, θύγατερ Σιών, διότι ἰδοὺ, ὁ Λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ρίζα τοῦ Δαβὶδ. Ἰδοὺ, ὁ Θεὸς ἀνέστησεν εἰς σὲ σωτήρα».

Ἐκ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Farraris, ἔργου αὐθεντικοῦ κύρους παρὰ τῆς Ρωμαιο-καθολικοῦ, παρατίθωμεν τὴν ἐπομένην περιληπτικὴν διατύπωσιν τῆς παπικῆς ἐξουσίας, ὡς αὕτη ἀναγράφεται ὑπὸ τὴν λέξιν πᾶπας, ἀρθρον 2ον.—

Ὁ πάπας εἶναι κύριος τοιοῦτου ἀξιώματος καὶ μεγαλείου, ὥστε δὲν εἶναι ἀπλῶς ἄνθρωπος, ἀλλὰ, οἶοναί, Θεός, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ... Τοῦτου ἕνεκα ὁ πάπας στέφεται διὰ τριπλοῦ διαδήματος, ὡς βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ, τῆς γῆς καὶ τοῦ ἔθου. Οὐχί, ἡ δύναμις καὶ λαμπρότης τοῦ πάπα δὲν ἐπακτείνεται μόνον ἐπὶ οὐρανίῳ, ἐπιγίῳ καὶ κατὰχρονίῳ πραγμάτων, ἀλλ' ὑπερέχει ἐπίσης τῶν ἀγγέλων, καὶ εἶναι ὑπέρτατος αὐτῶν· οὕτως ὥστε δὲν ποτε ἦτο δυνατόν ν' ἀποπληθῶσιν οἱ ἄγγελοι ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἐμφορηθῶσιν ὑπὸ ἀντιθέτων πρὸς τὴν πίστιν αἰσθημάτων, θὰ ἠδύνατο νὰ δικασθῶσι καὶ νὰ ἀφορισθῶσιν ὑπὸ τοῦ πάπα... Τοιοῦτου μεγαλείου καὶ δυνάμεως εἶναι κάτοχος, ὥστε ἐδρευεὶ ἐπὶ ἐνδὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε πᾶν δι' ἡποτε πράττει ὁ πάπας φαίνεται προσερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Θεοῦ... Ὁ πάπας εἶναι, οἶονεῖ, Θεὸς ἐπὶ γῆς, ὁ μόνος ἡγεμὼν τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ, ὁ μέγιστος βασιλεὺς πάντων τῶν βασιλέων, κύριος ἀπεριορίστου ἐξουσίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη ἡ διακυβέρνησις τῆς οὐρανίου καὶ ἐπιγείου βιβλίου. Περιτέρω δὲ ἀπιφέρει· Ὁ πάπας κέκληται τοιαύτην ἐξουσία καὶ δύνανται ὥστε θύναται νὰ τροποποιήσῃ, διακηρύξῃ ἢ ἐρμηνεύσῃ τὸν θεῖον νόμον. Ὁ πάπας δύνανται νὰ παραλύῃ ἐνίοτε τὸν θεῖον νόμον περιορίζων, ἐξηγῶν, κλπ».

Τοιοιουτρόπως, ὁ Ἀντίχριστος οὐχὶ μόνον ἡγωνίσθη νὰ ἰδρύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ δύναντιν πρὸ τοῦ καθ' αὐτὸν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἀπεθρασύνθη ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ν' ἀποπειραθῇ νὰ «παραλύῃ» καὶ «τροποποιῇ» τοὺς θεῖους νόμους, ὅπως οὕτως προσαρμοζῶνται εἰς τὰ σχέδιά του. Πόσον εὐακρινῶς ἐξεπλήρωσεν οὕτω τὴν προφητείαν, ἥτις, πρὸ χιλίων ἐτῶν καὶ πλέον, διεκήρυξεν δι' «Θέλει διανοηθῇ νὰ μεταβάλλῃ καὶ οὖν καὶ νόμους» — Δανλ. . ζ' 25.

Ἐν τῇ «βούλλᾳ», ἣ διατάγματι, Σίξτος δ' Ε' διακηρύττει :—

Ἡ πρὸς τὸν Ἅγιον Πέτρον καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ δοθεῖσα ἐξουσία, διὰ τῆς ἀπειρον δυνάμεως τοῦ αἰωνίου Βασιλέως, ὑπερβαίνει πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν ἐπιγεῖων βασιλείων καὶ ἡγεμόνων· αὕτη ἐξασκεῖ ἀδίαφιλους αἰκήτους ἀποφάσεις ἐφ' ὅλων αὐτῶν. Ἐὰν δ' εὖρη τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐναντιούμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Θεοῦ, ἐκδικεῖται αὐτοὺς αὐστηρότατα, καταργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν, ὥστε οὐδέποτε λοχυροὶ καὶ ἂν εἶναι οὗτοι, καὶ κυλίσαι αὐτοῦ, εἰς τὰ κατώτατα μέρη τῆς γῆς, ὥς τοὺς διακόνους τοῦ φιλοδόξου Ἑωσφόρου».

Βούλλα Πίου τοῦ Ε'., ἐπιγραφομένη «Ἡ καταδίκη καὶ ὁ ἀφορισμὸς τῆς Ἑλισάβεθ, βασιίσσης τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς—μετὰ προσθήκης ἐτέρων ποιῶν» ἀναγινώσκει ὡς ἑξῆς :—

«Ὁ κατοικῶν ἐν τοῖς ὑψίστοις, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς παρέδωκεν μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν (ἐπὶ τῆς ἁγίας δὲν ὑπάρχει οὐδεμία) εἰς ἕνα καὶ μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦτον εἰς τὸν Πέτρον, τὸν ἡγεμόνα τῶν ἀποστόλων, καὶ εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Πέτρου, τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ρώμης, ὅπως αὕτη διοικῆται παρ' αὐτοῦ ἐν πλήρει ἐξουσίᾳ. Αὐτὸν καὶ μόνον κατέστησεν ἡγεμόνα ἐπὶ πάντων τῶν λαῶν καὶ πασῶν τῶν βασιλείων, ὅπως ἐκρείσῃ, καταστρέφῃ, διασκορπίσῃ, καταναλίσκῃ, φυτεύῃ καὶ οἰκοδομῇ».

Ὁ Ἀγ. Βερνάρδος βεβαίως δι' αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁμοίος πρὸς τὸν πᾶπαν, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς».

«Ὁ Ἀυτοκράτωρ Κωνσταντῖνος», λέγει ὁ Πάπας Νικόλαος δ' Α'., ἀπένειμε τὴν προσωνυμίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ Πάπα, ὁ ὁποῖος, ἐπομένως, ὡς Θεός, δὲν δύναται νὰ κριθῇ παρ' ἀνθρώπου».

Ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος δ' Γ'. ἔλεγε : «Ὁ Πάπας ὑπέχει τὴν θέσιν τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ». Τὸ δὲ Ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον, εἰς τὰ ἐκτελεστικὰ αὐτοῦ σχόλια, ὀνομάζει τὸν πᾶπαν — «Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν».

Ὁ Ἰννοκέντιος καὶ Ἰακωβάτιος ἀποφαίνονται δι' αὐτοῦ πᾶπας δύναται, ὅχι μόνον νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πράξῃ καὶ ὁ Θεός, ἐνῷ ὁ Ἀέσιος ἀπορρίπτει τὴν λέξιν «ὅχι μόνον», ὡς περιττήν. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ Ἰακωβάτιος καὶ ὁ Δουράντι βεβαίως δι' αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁμοίος πρὸς τὸν πᾶπαν, εἴτε ἐν τῷ οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς».

τολμᾷ νὰ εἶπῃ εἰς τὸν Θεόν—«Κύριε, τί πράττεις;» ὁ δὲ Ἀντώνιος γράφει:—

«Εἰς αὐτὸν [τὸν πάπαν] ἀνῆκει νὰ θεωρήσῃ τὰ πρὸς τὸ θημόσιον καλὸν ἀποβλέποντα, καὶ ἄρῃ τὰ κωλύοντα τὸν σκοπὸν τούτου, ὡς τὰς κακίας, παρανομίας, κλπ., ἅτινα ἀποξενοῦσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.... Τοῦτο δὲ συμφώνως πρὸς τὰ ἐν Ἱερμ. α'. 10 [Ἀφιερώων ἐνταῦθα πάλιν εἰς τὸν Ἀντίχριστον προφητεία. ἦτις ἀνῆκει εἰς τὴν Χιλιετή τοῦ Χριστοῦ βασιλείαν]: «Ἰδέ, σὲ κατέστησα σήμερον ἐπὶ τὰ ἔθνη, καὶ ἐπὶ τὰς βασιλείας, διὰ νὰ ἐκκριθῇς, καὶ νὰ κατασκάπτῃς, καὶ νὰ καταστρέφῃς, καὶ νὰ κατεδαφίῃς»· καὶ ταῦτα μὲν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κακίας· «νὰ ἀνοικοδομήσῃ δὲ καὶ νὰ καταφυτεύῃς» καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀρετάς.... Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἔθῃ, οἵτινες παρομοιάζονται πρὸς τοὺς ἰχθύς ἐν τῇ θαλάσσῃ (Ψαλμ. η'.)—διότι ὡς οἱ ἰχθύς ταράσσονται διηγεκῶς ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, τοιοῦτοτρόπως οἱ ὄντες εἰς τὸ καθαρτήριο πῦρ ἀσκούνται ἀκαταπαύστως διὰ τῶν θλίψεων τῆς ποινῆς—ὁ Θεὸς καθυπέταξεν εἰς τὸν πάπαν ἐπίσης τοὺς ἰχθύς τῆς θαλάσσης, ἥτοι ἐκείνους οἵτινες εὗροσκονται ἐν τῷ καθαρτηρίῳ, ὅπως ἀνακουφίσῃ αὐτοὺς δι' ἀφέσεων ἁμαρτιῶν.

Οἱ Εἰδωολάτραι ὑπόκεινται εἰς τὸν πάπαν, ὅστις προεδρεύει ἐπὶ τοῦ κόσμου εἰς τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ· διότι ὁ Χριστὸς ἔχει πλήρη ἐξουσίαν ἐπὶ παντὸς πλάσματος. Ὁ πάπας εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐδεὶς δύναται νομίμως νὰ ἀπειθήσῃ εἰς αὐτόν, ὡς δὲν δύναται νομίμως νὰ ἀπειθήσῃ εἰς τὸν Θεόν.... Καίτοι δὲ οἱ εἰδωολάτραι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παιδεύωνται διὰ πνευματικῶν ποινῶν, τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἄλλων ὁμοίων, ἐντούτοις ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ παιδεύῃ αὐτοὺς διὰ χρηματικῶν ποινῶν, καὶ, μέσθ τῶν ἡγεμόνων, διὰ σωματικῶν ποινῶν ἐπίσης. Ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ παιδεύῃ, ἀπειθείας, τοὺς Ἰουδαίους διὰ πνευματικῶν παιδείων, ἀφορίζουσα Χριστιανούς ἡγεμόνας, τῶν ὁποίων οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι ὑπήκοοι, ἔάν οἱ τοὶ ἀμελήσωσι νὰ παιδεύωσιν αὐτοὺς διὰ κοσμικῶν ποινῶν, ὅταν οὗτοι πράττωσι τι ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν.... Ἐὰν ἡ εἰς τὸν Χριστιανισμόν ἐπιστροφή τινων ἤθελεν ἐπιθυμηθῇ, οὗτοι δύναται νὰ ἐξαγασθῶσιν εἰς τοῦτο διὰ τρομακτικῶν μέσων καὶ ραβδισμῶν, οὐχὶ ἀληθῶς ὅπως δεχθῶσι τὴν πίστιν, ἀλλ' ὅπως μὴ παρεμβάλλωσι κωλύματα εἰς τὴν πίστιν διὰ λοχυρογνωμοσύνης. Διὰ τὴν ἐπιστροφήν τῶν ἀπίστων ὀφείλομεν ν' ἀπομιμώμεθα τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ».

Ἐνταῦθα ἔχομεν ἓν παράδειγμα τοῦ τίνι τρόπῳ ἡ πλάνη τῆς διδασκαλίας παράγει τὴν ἀδικίαν. Οἱ ἄνθρωποι δύναται νὰ ὀδηγηθῶσι τάχιστα εἰς πᾶν εἶδος σκληρότητος καὶ καταπίεσεων, ἔάν πείσωσιν ἑαυτοὺς ὅτι, ἐν τῇ ἑξασκήσει τῶν τοιούτων φανυτοτήτων, εἰσὶ μᾶλλον ὅμοιοι μὲ τὸν Θεόν—μυμηταὶ τοῦ Θεοῦ. Τὸ παράδοξόν ἐστίν ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι

τόσον φιλόφρονες καὶ μετριοπαθεῖς, οὓς εὗρισκομεν αὐτούς, ὅστερον ἀπὸ ὅλας τὰς φρικώδεις καὶ φευδεῖς ἰδέας καὶ διδασκαλίας περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἀνθρώπινην, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Σατανᾶς ἀπετύφλωσε καὶ ἀπεπλάνησεν αὐτούς, μέσῳ τῆς παπικῆς πηγῆς τῆς πλάνης, ἄγων αὐτούς εἰς ὁδὸν σύμφωνον πρὸς τὴν πεπτωκυῖαν αὐτῶν φύσιν. Ἐξακολουθῶν ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς προσθίτει:—

Ἡ ἐξουσία τοῦ πάπα ἐξασκεῖται ἐπὶ αἱρετικῶν καὶ σχηματικῶν, παραβαλλομένων καὶ τούτων ὡσαύτως πρὸς τοὺς βούς, διότι καὶ οὗτοι ἀγνίστανται κατὰ τῆς ἀληθείας διὰ τῶν καρῶν τῆς ὑπερηφανείας. Ὁ Θεὸς βλέπατε καὶ τούτους ἐπίσης ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ πάπα ὅπως τιμωρῶνται κατὰ τετραπλοῦν τινα τρόπον, τοῦτέστι διὰ τῆς ἀναθεματίσεως, καθαιρέσεως, τῆς στέρησεως τῶν κοσμικῶν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς στρατιωτικῆς καταδιώξεως. Τότε ὅμως θέον νὰ ὑπολογίζωνται οὗτοι ὡς αἱρετικοὶ ἄποταν ἀρνῶνται νὰ διορθώσωσι τὰ φθοροποιὰ αὐτῶν δόγματα, καὶ εἰσὶν ἔτοιμοι νὰ ὑπερασπίσωσι ταῦτα ἐπιμόνως.... Ὁ πάπας δύναται νὰ ἐκλέγῃ τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ αὐτοκράτωρ εἶναι λειτουργὸς [ὑπηρετῆς] τοῦ πάπα, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι οὗτος εἶναι ὑπηρετῆς τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν θέσιν ἀντιπληροῖ ὁ πάπας· διότι ὁ Θεὸς ἐπέμψε τὸν αὐτοκράτορα ὡς ὑπηρετὴν τοῦ πάπα.... Ὑποθέτω δὲ ὅτι τὸ λεγόμενον εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ πάπας, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, ἔχει παγκόσμιον δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν πνευματικῶν καὶ κοσμικῶν πραγμάτων, ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ζῶντος Θεοῦ.

Αἱ ἐπόμεναι διακηρύξεις τῶν παπῶν, περισυλλεγεῖσαι ἐκ τοῦ συγγράμματος «Πράξεις καὶ Μνημεῖα» τοῦ Fox. ὑπὸ τοῦ H G. Guinness, διασήμου Ἀγγλοῦ συγγραφέως, εἰσὶν ἀξίαι περιβλέπτου θέσεως· δὲν δυνάμεθα δὲ εἰμὴ ἐγκαρδίως νὰ συμπαθήσωμεν πρὸς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, ὁπότε, σχολιάζων οὗτος τὸ σύστημα τοῦ ὁποίου τὸ σιόμα ἐπρόφερε τοιαύτας ἐκφράσεις, λέγει— «Ἐὰν ὁ ὑψὼν ἐαυτὸν ταπεινωθῇσεται, ὁποία ταπεινώσις δύναται νὰ εἶναι ἀνταξία διὰ μίαν τοιαύτην ἀνθύψωσιν ὡς αὐτήν;»

«Διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ τοιαύτη ἐξουσία ἐδόθη εἰς τὸν Πέτρον, καὶ εἰς ἐμὲ διὰ τοῦ Πέτρον, ὅντα διάδοχον ἐκείνου, εἰς, ἐπομένως, ἤθελεν εἶσθαι ἐκείνος εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅστις δὲν ὀφείλει νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰ διατάγματα μου, τὰ ὅποια κέκτεται τοιαύτην δύναμιν ἐν οὐρανῷ, ἐν τῷ ἔθῳ, ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τῶν ζώντων, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν νεκρῶν.... Διὰ τῆς δικαιοδοσίας τῆς ὁποίας κλειθὸς, τὸ πλῆρωμα τῆς ἐμῆς ἐξουσίας εἶναι τόσον μέγα ὥστε, ἐνῷ πάντες οἱ λοιποὶ εἰσὶν ὑπήκοοι—καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ αὐτοκράτορες ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς ἐμὲ τὰς περὶ θανάτου



ἡτο παρων ὁ ἴδιος εἰς τὸν ἐν Ἐσθῇ τῆς Γαλιλαίας γάμον, δὲν ἀπαγορεύων ἐγὼ, ὁ Πάπας Μαρτίνος, εἰς τὸν πνευματικὸν κλῆρον νὰ παρενδύσκονται εἰς συμπόσια γάμων, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ὑπανδρεύωνται; Ἐπὶ πλέον ὅπου ὁ Χριστὸς διατάσσῃ ἡμᾶς νὰ θανατώμεν ἀνευ ἐλπίδος κέρδους, δὲν παρέχω ἐγὼ, ὁ Πάπας Μαρτίνος, ἄφρων διὰ τὸ ἴδιον πρᾶγμα; Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ φόνου, τὸν ὁποῖον μετατρέπω ὥστε νὰ μὴ εἶναι φόνος, ἢ περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας, ὅπως οἱ ἀφοριζόμενοι σφάζονται; Ἐπίσης ἀντιφέρομαι ἐναντίον τοῦ νόμου τῆς φύσεως, ἐναντίον τῶν Ἀποστόλων, ὡς ἐπίσης ἐναντίον τῶν κανόνων τῶν Ἀποστόλων, καὶ δύναμαι νὰ ἀντιφέρωμαι διότι ἐνθα οὗτοι, εἰς τοὺς ἐαυτῶν κανόνας, διατάσσουσι νὰ καθαιρεῖται ὁ εἰς πορνείαν ὑποποσῶν ἱερεὺς, Ἐγὼ, διὰ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Συλβέστρου, μεταβάλλω τὴν αὐστηρότητα τῶν διατάξεων ἐκείνων, κρίνων ὅτι ὁ νοῦς, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀσθενέστερα τώρα παρ' ὅτι ἦσαν τότε.... Ἐὰν ἐπιθυμῇτε νὰ ἀκούσητε συντόμως τὸν ὀλίγον ἀριθμὸν ὧν τῶν τοιούτων ὑποθέσεων, αἵτινες ἀρμόδιως ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐμὴν Παπικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ αἱ ὅποιαι ἀνέροχονται εἰς 51 ζητήματα, εἰς τὰ ὅποια οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται ν' ἀναμειχθῇ ἐμὴ ἐγὼ αὐτοὺς καὶ μόνον, θὰ ἀπαριθμήσω αὐτά. [Ἐνταῦθα ἀκολουθεῖ ὁ κατάλογος].

Ἀφού ἀκούντως διεκήρυξα ἤδη πόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἐξουσία μου ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ, ἐν τῷ καθαρτηρίῳ πυρὶ, καὶ ὅποια ἡ ἔκτασις τῆς εἰς τὸ θεσπεῖν, λύειν, διατάσσειν, ἐπιτρέπειν, ἐπικυροῦν ἐξαίρεσιν, ἐνέργειαν καὶ ἀνατρέπειν, κλπ., θέλω ἤδη ἐμιλήσει ἐπ' ὀλίγον περὶ τοῦ πλούτου καὶ τῶν μεγάλων μου κτήσεων, ἵνα πᾶς ἴδῃ τὰ πλούτη μου καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν πάντων—ἐνοικίων, δεκάτων, φόρων, τῶν μεταξίνων μου πραγμάτων, τῶν πορφυρῶν μου μπερῶν, διαδημάτων, χρυσοῦ, ἀργύρου, μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων, γαιῶν καὶ κυριαρχιῶν. Διότι εἰς ἐμὲ ἀνήκει ἐν πρώτοις ἡ αὐτοκρατορικὴ πόλις τῆς Ρώμης. Τὸ Ἀνάκτορον τῆς Λατεράνης. Τὸ βασιλεῖον τῆς Σικελίας προσήκει εἰς ἐμέ. Ἡ Ἀπούλα καὶ Κάπουα εἶναι ἰδικαί μου. Τὰ βασίλεια ὡσαύτως τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἑλλανδίας, δὲν εἶναι, ἢ δὲν ὄφειλον νὰ εἶναι ὑπεξούσια εἰς ἐμέ; Εἰς ταῦτα ἐπισυνάπτω ἐπίσης, ἐκτός ἄλλων ἱεραριῶν καὶ χωρῶν, εἰς τε τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν, ἀπὸ βορρᾶ μέχρι νότου, καὶ τὰς ἐξῆς χώρας ὁνομασί. [Καὶ ἐνταῦθα ἐπεται μακρὸς κατάλογος]. Τί δὲ νὰ εἴπω ἐνταῦθα περὶ τῶν ἡμερησίων μου ἐσόδων, περὶ ἀπαρχῶν τῶν καρπῶν μου, τῶν ἐμβατικῶν μου (annates), σαβάνων, ἀφάσεων ἁμαρτιῶν, βουλλῶν, ἐξομολογητηρίων, ἐγγράφων παραχωρήσεων Ἐκκλησ. δικαιωμάτων, διαταγμάτων, διαθηκῶν, ἀπαλλαγῶν, προνομίων, ἐκλογῶν, Ἐκκλησιαστικῶν ἐισοδημάτων, θρησκευτικῶν οἰκων. καὶ ἄλλων ὁμοίων, τὰ ὅποια ἀνέρχονται εἰς οὐχὶ μικρὸν ὄγκον χρημάτων;... ὅθεν δύναται τις νὰ εἰπῇ ἐν μέρει ὅποια κέρδη εἰσέρχονται εἰς τὰ χρηματοκομβώτιά μου.... Τί ὅμως νὰ εἴπω περὶ τῆς Γερμανίας, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ἐπισκοπῇ μου, ὡς λέγουσιν οἱ τοῦ Ἐκκλησιαστικῶν δικαίων νομομαθεῖς μου, καὶ πάντες οἱ ἐκκλησιαστικοὶ εἶναι ὑπέχρεοι νὰ πιστεύωσιν. Διὰ ταῦτα, ὡς ἔρχεται

σὺν καὶ τελειῶν, διατάσων, δηλῶν καὶ ἀπαγγέλων, ὅτι εἶναι ἐπ' ἀναγκὰς διὰ τὴν ὥστηρίαν παντὸς ἀνθρωπίνου πλάσματος νὰ ὑποτάσσονται εἰς ἐμέ.

Πολλοὶ σήμερον ὑποθέτουσιν ὅτι αἱ τοιαῦται μεγαλαυχίαι τῆς Παπασύνης ἀνήκουσιν εἰς τὸ μεμακρυσμένον παρελθόν, καὶ ὅτι μεγάλη τις μεταβολὴ ἔλαβε χώραν ἐν τῷ συστήματι τούτῳ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους· ὁλίγος ὁμως συλλογισμὸς καὶ παρατήρησις ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῆς Παπασύνης ὑφίστανται εἰσέτι ἀναλλοίωτα· δεόν ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ διηγετικὴ ἀξίωσις τῆς Παπασύνης εἶναι ὅτι τὰ διδάγματα αὐτῆς εἰσὶν ἀμετάβλητα· ὅτι τὰ διατάγματα τῶν παπῶν καὶ Συνόδων αὐτῆς εἰσὶν ἀλάνθαστα· καὶ ὅτι τὰ διατάγματα ταῦτα, τὰ ἀποπνέοντα βλασφημίαν κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, τηροῦνται εἰσέτι ἱερὰ ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἡ ἐν τῇ Παπασύνῃ μεταβολὴ συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, τὴν ὅποιαν ἐπέφερεν αὐτῇ ἡ ἐκ τῆς μεταρρυνθούσης ἀφύπνσις. Ἡ θέλησις ὑφίσταται εἰσέτι, ἀλλ' ἡ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς δύναμις περιεκόπη διὰ τῆς ἀξήσεως τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας, τῶν ὁποίων ἀρχικὸς παράγων ὑπῆρξεν ἡ Γραφή. Ὁ Ἀντίχριστος «ἐξασθενεῖται» βαθμιαίως ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ — διὰ «τῆς προῆς τοῦ σιόματος αὐτοῦ» — τοῦ Δόγου αὐτοῦ. Τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς παρουσίας τοῦ Ἑμμανουὴλ θέλει ταχέως καταστρέφει καθολοκληρίαν τὴν ματαιοδοξίαν τῆς ἀπομιμήσεως, καὶ θέλει ἐλευθερώσει τὸν κόσμον τελείως ἀπὸ τῶν ἀλύσεων τῶν ἀπατηλῶν αὐτῆς ἀξιώσεων καὶ πλανῶν.

Ὡς παράδειγμα τῶν ἀλαζονειῶν τῶν τελευταίων χρόνων, σημειώσατε τὸ γεγονός ὅτι ὁ προκατόχος τοῦ παρόντος Πάπας, ἐπὶ τῇ εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ἀναρρήσει του, ἔλαβε τὸν τίτλον Λέων δ' ΙΓ', ὁλίγον δὲ μετὰ ταῦτα ὑπέγραψεν ἑαυτὸν «Leo de tripus Juda» τ. ἔ. «Ὁ Λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα». — ὅστις εἶναι εἷς ἐκ τῶν τίτλων τῆς ἀληθοῦς Κεφαλῆς. Ἐπομένως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀλοζονικὰς ἀξιώσεις, δὲν ἦτο ὑποδεέστερος ἐκείνων οἵτινες κατεῖχον τὸ αὐτὸ ἀξίωμα κατὰ τοὺς σνοτεινοὺς αἰῶνας.

Τὸ ἀκόλουθον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Προσκύνησις» ἀποτελεῖ εἰσέτι μέρος τῆς τελετῆς, ἣτις λαμβάνει χώραν κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ νέου πάπα. Ὁ νέος πάπας περιβεβλημένος ἱμάτια λευκά, καταποίκιλτος δὲ διὰ πολλῶν φωτοβόλων πολυτίμων λίθων, καὶ φορῶν κόκκινα ὑποδήματα, μεγάλους χρυσοὺς σταυροὺς ἀντὶ κομβίων, ὁδηγεῖται εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἐνθα γονατίζει. Ἀκολουθῶς, — «Ὁ πάπας ἐγείρεται, καὶ φορῶν τὴν μίτραν του, ἀνυψοῦται ὑπὸ τῶν Καρδινάλιων καὶ τοποθετεῖται ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θυσιαστηρίου ὁπως καθίσῃ ἐκτὶ. Εἰς ἐκ τῶν ἐπισκόπων γονατίζει, καὶ ἀρχίζει ἡ ψαλμωδία τοῦ Te Deum [Αἰνοῦμέν σε, Θεέ, ἦτοι ἡ Δοξολογία.] Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ καρδινάλιοι ἀσπάζονται τοὺς πόδας, τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πάπα » Νόμισμά τι παρισιτῶν τὴν τελετὴν ταύτην, καὶ κοπὲν ἐν τῷ Παπικῷ νομιματοκοπέω, φέρει τὰς λέξεις, « Ὅντινα δημιουργοῦσι, προσκυνοῦσιν ».

Ὁ Καρδινάλιος Manning, ὁ κυρίως ἀντιπρόσωπος τοῦ Παπισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀνομολογεῖ καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπομένου δξου τῆς Καθολικῆς πίστεως:

« Δηλοῦμεν, ἐπιβεβαίωμεν, ὀρίζομεν καὶ διαγγέλλομεν δι εἶναι ἐπάναγκες διὰ τὴν σωτηρίαν παντὸς ἀνθρωπίνου πλάσματος τὸ ὑποτάσσεσθαι εἰς τὸν Ρωμαῖον Ποντίφφηκα » Εἰς τινα δὲ ὁμιλίαν αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαν, οὗτος παριστᾷ τὸν Πάπαν λέγοντα, « Ἀξιώ δι εἶμαι ὁ Ὑπέρτατος Κριτὴς καὶ Διευθυντὴς τῶν συνειδήσεων τῶν ἀνθρώπων, τοῦ γεωργοῦ, ὅστις ἀροτριᾷ τοὺς ἀγρούς, καὶ τοῦ ἡγεμόνος, ὅστις κἀθεται ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς οἰκογενείας, ἣτις κἀθεται ὑπὸ τὴν σκίαν τῆς μοναχίας, καὶ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἣτις θεοπλίζει νόμους διὰ τὰς βασιλείας. Εἶμαι ὁ μόνος, ὁ ἔσχατος καὶ Ὑπέρτατος Κριτὴς τοῦ τί ἐστὶ δίκαιον ἢ ἀδίκον ».

Ἐξετάζοντες τὰ νεώτερα παραδείγματα « τῶν μεγάλων λόγων » τῆς ματαιοδοξίας τοῦ Παπισμοῦ, δὲν ὀφείλομεν βεβύλιως νὰ παρίδωμεν τὸ περιφημὸν ψήφισμα τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς συγκροτηθείσης ἐν Ρώμῃ τὸ 1870 μ. χ. , ἣτις ἀνεκήρυξε τὸ ἀλάθητον τοῦ Πάπα. Εἶναι ἀληθές· διὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προὐβάλλοντο ἀξιώσεις, ὑπὸ ἀλαζόνων παπῶν εἰς τὸ παρελθόν, δι οἵτοι ἦσαν ἀλάνθαστοι. Ἐπίσκοποι δὲ καὶ ἡγεμόνες, ἐπιθυμοῦντες νὰ κολακεύωσι τὴν ὑπεροψίαν των, ἀπεκάλουν αὐτοὺς πράγματι οὕτω, διὰ τῆς προσφωνήσεως,

«Σὺ εἶσαι ἄλλος θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς». Ἐναπέκειτο ὁμοως εἰς Παπικὴν Σύνοδον κατὰ τὸν ΙΘ'. αἰῶνα τῶν φώτων νὰ πληροφορήσῃ τὸν κόσμον ψυχρῶς καὶ ἔσκεμμένως πόσον μέγας τυγχάνει «ὁ ἐπίγειος οὗτος Θεός» — ὅτι εἶναι τόσοον ὅχεδὸν τέλειος ὥς ὁ ἄλλος Θεός ἐν τῷ οὐρανῷ· ὅτι οὗτος δὲν δύναται νὰ σφάλλῃ περισσότερον τοῦ ἄλλου· καὶ ὅτι εἰς τὰς ex cathedra [δογματικὰς] ἀποφάνσεις τοῦ ὁ πάπας εἶναι ἀναμάρτητος — ἀλάνθαστος.

Τὸ ἀλάθητον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Συνόδου τὴν 13ην Ἰουλίου, 1870, τὴν δὲ 18ην διεκηρύχθη ἐπισήμως, διὰ τελετῆς, εἰς τὸν μέγαν Καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Ἀγ. Πέτρου ἐν Ρώμῃ. Ἡ ἐπομένη περιγραφή τοῦ γεγονότος, ὑπὸ τοῦ Δρ. J Cummings ἐκ Λονδίνου, θὰ ἀναγνωσθῇ μετὰ ἐνδιαφέροντος, Οὗτος ἀφηγεῖται:

Ὁ Πάπας εἶχε μέγαν τινὰ θρόνον ἐστημένον ἔμπροσθεν τοῦ ἀνατολικοῦ παραθύρου τοῦ Ἀγ. Πέτρου, καὶ εἶχε περιβάλει ἑαυτὸν ἐν τσιεῖα φωτοπλημμύρᾳ πολυτίμων λίθων, περιστοιχούμενος ὑπὸ Καρδιναλίων, Πατριαρχῶν καὶ ἐπισκόπων, ἀπάντων ὡσαύτως περιβεβλημένων μὲ πολυτελεῖ ἄμφια διὰ μεγαλοπρεπῆ τινα θεαματικὴν σκηνὴν. Εἶχε λοιπὸν ἐκλίσσει τὴν πρῶνὴν ὥραν καὶ τὸ ἀνατολικὸν παράθυρον, — ἵνα ἀνατέλλων ὁ ἥλιος, καὶ ἐκπέμπων τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ πλήρεις ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεπείας του, οἱ δὲ ἀδάμαντες, τὰ ρουβίνια καὶ οἱ σμάραγδοι του διαθλῶντες καὶ ἀντανακλῶντες τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, παρουσιάζουσι αὐτὸν ὅντα οὐχὶ ἄνθρωπον, ἀλλ' ὥς τὸ ψήφισμα τῆς συνόδου ἀνεκήρυττεν αὐτὸν, ἄνθρωπον ἔχοντα ὅλην τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. . . . . Ὁ Πάπας ἐτοποθέτησεν ἑαυτὸν ἴσως ἐνωρὶς ἔμπροσθεν τοῦ ἀνατολικοῦ παραθύρου, . . . . ἀλλ' ὁ ἥλιος ἤρνετο νὰ....φωτίσῃ. Ἡ μελαγχολικὴ χαρὰν ἔσκοτίζετο ταχέως διὰ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βαθυτέρον σκότους· τὸ θάμβωμα τῆς δόξης καθίστατο ἀδύνατον νὰ παραχθῇ· οἱ γεγηρακότες ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀξιούντος ἑαυτὸν εἶναι Θεὸν δὲν ἠδύναντο νὰ διακρίνωσι καὶ ἀναγινώσκωσι εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καὶ διέταξε νὰ προσαχθῶσι κηρία. Τὸ φῶς τῶν κηρίων ἐνέτεινε ἐπὶ μᾶλλον τὰ ὀπτικά αὐτοῦ νεύρα, καὶ ἐνεχείρισεν τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τινα Καρδιάλιον. Ὁ Καρδιάλιος ἤρξατο ἀναγινώσκων ἐν τῷ μέσῳ ὅλον ἐν ἁμαυροῦντος σκότους, δὲν εἶχεν ὁμοως ἀναγνώσει πολλὰς σειράς, ὅποτε τοιαύτη ἐκλαμψὶς πυρὸς, καὶ τοιοῦτος κρότος βροντῆς, ἐξεργράγη ἀπὸ τῶν μελανοειδῶν οὐρανῶν ἐφάμιλλα τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἔδοκίμασαν πρότερον ἐν Ρώμῃ. Τρόμος ἔπεσεν ἐπὶ πάντων. Ἡ ἀνάγνωσις ἔπαυσεν. Εἰς ἐκ τῶν Καρδιναλίων ἐπήδησεν ἑντρομος ἀπὸ τῆς ἑδρας αὐτοῦ, κραυγάζων, «Αὕτη εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ λαλοῦσα, εἶναι οἱ κραυγῶν τοῦ Σωτῆ».

Μεταξὺ τῶν βλασφημῶν ἀξιώσεων τοῦ Ἀντιχρίστου θὰ ἡθυνάμεθα· ἀπαριθμήσωμεν πολλὰς ἐκ τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ. Ἐξαιρετικῶς δὲ τὸ δόγμα τῆς μετουσιώσεως, τὸ ὁποῶν θάλλομεν ἐξετάσει εἰς τὸν ἐπόμενον τόμον. Παρερχόμενοι τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων, καὶ Μαρίας τῆς μητρὸς τοῦ Κυρίου, σημειοῦμεν ἐνταυθὰ τινὰς ἐκ τῶν μᾶλλον σοβαροτέρων πλανῶν.

Τὸ ἀλάθνητον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡτιο ἐν ἐκ τῶν πρώτων, ὅπερ προελείανε τὴν ὁδὸν διὰ τὰ λοιπὰ. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις προὐβλήθη πρὶν ἀκόμῃ ἀναγνωρισθῇ τὸ ἀξιωμα τοῦ Πάπα. Ἡ πρόφασις ἢ ἡ ἀξίωσις αὕτη ὑπῆρξε λίαν σοβαρὰ καὶ ἀπέφραξε τὴν ὁδὸν εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν πλανῶν, ὅποτε αὐταὶ μετὰ ταῦτα ἀνεκαλύπτοντο. Αὕτη ἔθετο τὰς διατάξεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συνόδων μακρὰν πάσης ἀντιλογίας ἢ ἀμφισβητήσεως, ἀπὸ λογικῆς ἢ καὶ Γραφικῆς ἀπόψεως, καὶ κατέστησε τὴν ἀνθρωπίνην ἀμάθειαν, τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ παρανοήσεις, γνῶμωνα, πίστεως ἀντὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ — τῆς Γραφῆς· διότι, ἀπαξ πιστευθέντος ὅτι ἡ φωνὴ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συνόδων τυγχάνει ἀναμάρτητος (ἀλάνθαστος), τὰ πάντα ἔδει νὰ ἐκβιασθῶσιν ὅπως συμφωνῶσιν πρὸς ταύτας. Ἐκάστη δὲ Σύνοδος ἡορδάνειο ἑαυτὴν δεδεσμευμένην νὰ μὴ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις ἀναιρούσας τὰς τῶν προηγουμένων Συνόδων· ὅσαι δὲ ἐξ αὐτῶν ἔπραττον ἄλλως διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ μὴ ἀναγνωρισθῶσι. Τοιούτρόπως ἀφοῦ μία πλάνη ἐπεκυροῦτο ἀπαξ οὔτε νὰ ἀποκηρυχθῇ ἦτο δυνατόν οὔτε καὶ νὰ ἀνασταλῇ, ἢ δὲ Γραφὴ καὶ ὁ ὁρθὸς λόγος ἔδει νὰ ἐρμηνεύωνται καὶ διασιρέφωνται ὅπως συμφωνῶσι πρὸς τὰ ἡλάνθανθα θεοπλοῖματα λανθανομένων ἀνθρώπων. Οὐδόλως ἀπορον ὄθεν ἐὰν κατέστη ἐπανάγκη νὰ εἶναι τις πεπειραμένος θεολόγος διὸ νὰ ἐρμηνεύῃ τὰς Γραφὰς οὕτως ὥστε νὰ παριστᾷ αὐτὰς ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὰς οὕτω καλουμένας ἀλάνθαστους διατάξεις. Οὐδ' εἶναι παράδοξον ἐπίσης διὸ ὁ Ἀντίχριστος ἔκρινε σκόπιμον καὶ —

Ἀπηνόρευσεν τὴν Γραφὴν. Ἡ ἱστορία τῆς Παπῶσινης δεικνύει σαφῶς ὅτι, καίτοι αὕτη ἐπαγγέλλεται διὸ σέβεται τὴν Γραφὴν ὡς Λόγον Θεοῦ, εἰήρησεν αὐτὴν πάντοτε ἀφανῇ

καὶ παρηγκωτισμένην, τοὺς δὲ ἀλανθάστους αὐτῆς λόγους παρέταξεν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν. Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ προέγραψε καθ' ὁλοκληρίαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς ἀκατάλληλον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικίνδυνον εἰς τὸν λαόν, ἵνα οὕτω ὁ ἴδιος αὐτῆς ἀλάνθαστος λόγος ἔχει πληρεὶ τὴν δεσποτείαν. Ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἡ Γραφή ἦτο ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, καὶ διαρκῆς καταγγελία τῶν βλασφημῶν αὐτῆς ἀξιώσεων.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Παπικῆς ἰσχύος, ἡ κατοχὴ καὶ ἀιγνώσις τῆς Γραφῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐλογίζετο ὡς κακούργημα. Ἡ τυπογραφικὴ τέχνη καὶ ἡ γενικὴ ἀναζωπύρωσις τῆς παιδείας ἡ ἐκ ταύτης προκύψασα, κατὰ τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα, ἐξησφάλισαν τὴν ἀνάστασιν τῆς Γραφῆς ἐκ τοῦ μνημείου τῶν νεκρῶν γλωσσῶν, ἐνθα ὁ Ἀντίχριστος ἐκράτησεν αὐτὴν ἐπὶ μακρὸν κεκρυμμένην, ἀπαγορεύων τὴν μετάφρασιν αὐτῆς ὑπὸ αὐστηρὰς ποινάς. Ὅποτε δὲ διεγερτικὸν πνεῦμά ἀνεξαρτησίας ἤρξατο διασκορπίζον ταύτην εἰς ζώσας γλώσσας μεταξὺ τῶν λαῶν, ἡ πυρπόλησις τῶν Γραφῶν δὲν ἦτο τίς ἀσύνηθες· μακρὰ δὲ καὶ βροντώδεις ὑπῆρξαν αἱ ἀνηλεεῖς ἀραὶ αἱ ἐκτοξευθεῖσαι ἀπὸ τοῦ Βατικανοῦ κατὰ τῶν ἀλαζόνων ἀμαρτωλῶν, οἵτινες ἐτόλμων νὰ μεταφράσωσι, δημοσιεύσωσιν, ἢ ν' ἀναγνώσωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ:

Ὅποτε ὁ Wickliffe ἐδημοσίευσεν τὴν μετάφρασιν του, ὁ Πάπας Γρηγόριος ἀπέστειλε βοῦλλαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὁξφόρδης, δι' ἧς κατεδίκασεν τὸν μεταφραστὴν ὡς «ὑποπεισόντα εἰς ἀπεχθὲς εἶδος ἀσεβείας». Ἡ Μετάφρασις τοῦ Tyndale κατεδικάσθη ὡσαύτως. Ὅποτε δ' ὁ Λούθηρος ἐδημοσίευσεν τὴν Γερμανικὴν αὐτοῦ μετάφρασιν, ὁ Πάπας Λέων ὁ Ι'. ἐξέδωκεν ἐπίσης βοῦλλαν κατ' αὐτοῦ. Μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἔργον ἐβάδιζεν ἐμπρὸς σταθερῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ἡ Γραφή ἔδει νὰ λάβῃ τελείαν ἀνάστασιν, καὶ ἦτο προωρισμένη νὰ χύσῃ φῶς ἐπὶ ἀνθρώπων παντὸς ἔθνους καὶ γλώσσης. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης κατενόησε τὸ τοιοῦτον ἐπὶ τέλους, καὶ συνεπῶς ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν εἰς τὰς νεωτέρας γλώσσας ὑπὸ Καθολικῶν μεταφραστῶν, καὶ συνοδευομένης μετὰ Καθολικῶν ἐρμηνευ-

τικῶν σχολῶν. Ἐν τούτοις, καὶ αἱ μεταφράσεις αὗται δὲν ἦσαν πρὸς κυκλοφορίαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ἐξαιρέσει μόνον ἐνθα ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ λάβωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰς μεταφράσεις τῶν Διαμαρτυρομένων. Ἡ ὑπὸ τοῦ (παπιστοῦ) Rhem γενομένη μετάφρασις διακηρύττει τοῦτο.

Τὰ ἐπόμενα δεικνύουσι τὸν χαρακτῆρά τινων ἐκ τῶν Σχολίων τῆς ρηθείσης μεταφράσεως τοῦ Rhem—ἦεις, ὅπως-δήποτε, κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, παρηγκωνίσθη ὑπὸ τῆς μεταφράσεως τοῦ Douay, λίαν ὁμοίως πρὸς ἐκείνην, ἀλλὰ μετὰ ὀλιγωτέρων τοιούτων ἀξιοσημειώτων σχολίων. Σημειώσεις ἐπὶ τοῦ Ματθ. γ'. ἀναγινώσκει: «Οἱ αἱρετικοὶ δύνανται νὰ τιμωρῶνται καὶ περιστέλλωνται· δύνανται δ' ἐπίσης νὰ παιδεύωνται ἢ θανατώνωνται ὑπὸ τῆς δημοσίου ἀρχῆς, εἴτε πνευματικῆς εἴτε κοσμικῆς». Ἐνέρα σημείωσις ἐπὶ τοῦ Γαλατ. α'. 8 ἀναγινώσκει: «Οἱ Καθολικοὶ δὲν πρέπει νὰ φεῖδωνται τῶν γονέων των, ἐὰν οὗτοι εἶναι αἱρετικοί». Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἑβρ. ε'. 7 σημείωσις λέγει: «Οἱ μεταφρασταὶ τῆς Γραφῆς τῶν Διαμαρτυρομένων ὤφειλον νὰ μεταφρασθῶσιν αὐτοὶ εἰς τὰ βάθη τοῦ ἔθους. Τὸ δὲ ἐρμηνευτικὸν σχόλιον ἐπὶ τοῦ ἔδφ. Ἀποκλ. ιζ'. 6 ἀναγινώσκει: «Ἀλλὰ τὸ αἷμα τῶν Διαμαρτυρομένων δὲν καλεῖται αἷμα ἁγίων περισσότερον, παρ' ὅτι καλεῖται αἷμα ἁγίων τὸ αἷμα τῶν κλεπτῶν, ἀνθρωποκτόνων, καὶ ἄλλων κακούργων, διὰ τὴν χύσιν τοῦ ὁποίου, κατὰ διαταγὴν τῆς δικαιοσύνης, οὐδεμία πολιτεία εἶναι ἐπόλογος».

Παραθέτομεν ἤδη τινὰς ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων περιορισμῶν, ὁπότε εὗρον ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν Γραφῶν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐμποδισθῇ καθ' ὁλοκληρίαν. Ὁ τέταρτος κανὼν τοῦ «Index Expurgatoris» (ἐκκαθαριστικὸς Πίναξ), λέγει:—

Ἐὰν τις ᾔθελον ἔχει τὴν οὐσίαν νὰ ἀναγινώσκη ἢ κατέχη τὴν Γραφὴν ἀνευ γραπτῆς ἀδείας, ὁ τοιοῦτος δὲν θὰ λάβῃ ἄφθονον ἁμαρτιῶν μέρος οὐ παραδώσῃ πρῶτον τὴν τοιαύτην Γραφὴν εἰς τὸν ἱεροδύκην. Βιβλιοπῶλαι, οἵτινες ᾔθελον πωλήσῃ, ἢ ἄλλως πῶς διαθέσῃ Γραφάς, εἰς χυδαίαν γλῶσσαν εἰς ὁσὸνδήποτε πρόσωπον στερούμενον τοιαύτης ἀδείας, θέλουσιν ἀπολέσῃ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων διὰ κατασχέσεως... καὶ θέλουσιν ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τοιαύτας ἄλλας ποινάς, ὅσας ὁ ἐπίσκοπος ᾔθελε κρίνει πρεπούσας, ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τοῦ ἐγκλήματος».

Ἡ κατὰ τὸ 1546 ἐν Τρέντη συνελθοῦσα Σύνοδος, ἐν συνεδριάσει αὐτῆς ἐθέσπισε τὰ ἑξῆς:—

«Πρὸς περιστολὴν τῶν παραφόρων πνευμάτων, ἡ Σύνοδος θεσπίζει ὅτι, ἐπὶ ζητημάτων ἀφαρώτων τὴν πίστιν καὶ ἠθικὴν, καὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν Χριστιανικῶν δογμάτων, οὐδεὶς, ἐπὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κρίσιν πεποιθώς, θέλει τολμήσει νὰ διαστρέφῃ τὰς ἑρμῆς Γραφὰς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περὶ αὐτῶν ἀντίληψιν, καὶ ἐναντίον πρὸς δ, τι ἐπρεσβεύετο καὶ πρεσβεύεται ὑπὸ τῆς ἁγίας μητρὸς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας καὶ μόνης οἶναι δικαίωμα νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἀληθοῦς σημασίας».

Ἐκ τῆς βούλλας Πίου τοῦ Ζ' . ἐκδοθείσης τῇ 29ῃ Ἰουνίου, 1816, πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Πολωνίας, καὶ ἐναντίον τῶν Βιβλικῶν Ἑταιρειῶν, ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:—

Ἐφρίξαμεν ἀληθῶς ἐπὶ τῇ θολιότητι ἐπινοήσει, δι' ἧς ὑποσκάπτονται αὐταὶ αὐταὶ τῆς θρησκείας αἱ βάσεις. Σύνοδον δὲ συγκροτήσαντες μετὰ τῶν σεβασμίων ἡμῶν ἀδελφῶν, τῶν Καρδιναλίων τῆς ἁγίας Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἔνεκεν τῆς μεγάλης τοῦ ζητήματος σπουδαιότητος, μετὰ ἄκρας μερίμνης καὶ προσοχῆς συνεδιασκέφθημεν ἐπὶ τῶν κατὰλλήλων μέτρων, τῶν ληπτέων παρὰ τῆς ἡμετέρας Ποντιφικῆς ἑξουσίας, πρὸς θεραπείαν καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐξόντισιν τοῦ λουμπῶν τούτου..... Ἐξ ἰδίας ὑμῶν πρωτοβουλίας ἐδέξατε ἥδη ζωηρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἀνατροπὴν τῶν ἀσεβῶν μηχανουργημάτων τῶν νεωτεριστῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις, συμμορφούμενοι πρὸς τὸ ἡμέτερον ἀξίωμα, προτρεπόμεθα ὑμᾶς πάλιν καὶ πάλιν, ἵνα, πᾶν ὅτι κατορθώσητε διὰ τῶν δυνάμεων Σας, πᾶν ὅτι προνοήσητε ἐν συμβουλίῳ, ἢ ἐπιτύχητε μέσῳ τῆς ἐξουσίας, προβαλόντες αὐθημερὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν των μετὰ ἄκρας προθυμίας.... Αἱ παρὰ αἱρετικῶν ἐκτυπούμεναι Γραφαὶ θέον νὰ συγκαταριθμῶνται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀπυγορευσίμων βιβλίων, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ Index».

Ὁ αὐτὸς Πάπας, κατὰ τὸ ἔτος 1819, ἐξέδωκεν ἄλλην βούλλαν κατὰ τῆς χρήσεως τῶν Γραφῶν ἐν τοῖς Σχολείοις τῆς Ἰρλανδίας. Ἐκ ταύτης δὲ λαμβάνομεν τὰ ἑξῆς:—

«Ἀφίκοντο εἰς τὰ ὅτα τῆς ἱερᾶς δημηγύρεως πληροφορίες, καθ' ἃς, Βιβλικά Σχολεῖα, συντηρούμενα ὑπὸ κεφαλαίων ἑτεροδόξων, ἰδρύθησαν ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἰρλανδίας, καὶ εἰς τὰ ὅποια οἱ ἄδαστες ποτίζονται μὲ τὸ θανατηφόρον δηλητηριεὶον θανατηφόρων δογμάτων.... Δέον ὅθεν νὰ καταβληθῇ πᾶσα θυσίᾳ προσπάθεια ὥπως ἡ νεότης διατηρηθῇ μακρὰν τῶν ὁλεθρίων τούτων διδασκηρίων. Ἐργάζεσθε μεθ' ὅλης ὑμῶν τῆς δυνάμεως ἵνα κρατήσητε τὴν δροσδόξον νεότητα μακρὰν τῆς ἐξ αὐτῶν διαφθορᾶς.—Τὸ ὅποῖον ζήτημα, ἐλπίζω, θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ

ἐν ἑαυτῷ· διὰ τῆς ιδρύσεως Καθολικῶν σχολείων ἐπὶ πάσαν τὴν ὑπετέ-  
ραν ἐπισκοπὴν».

Ἐνταῦθα ἔχομεν εἰλικρινῇ ὁμολογίαν περὶ τοῦ πραγματι-  
κοῦ σκοποῦ τῆς ιδρύσεως Καθολικῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν ἀνὰ  
τὴν Μεγάλην Βρετανίαν καὶ Βόρειον Ἀμερικὴν, δηλ. πρὸς  
προστασίαν αὐτοῦ τοῦ Παπισμοῦ. Πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν  
ἀποβίβει ὁ Ἀντιχρίστος προσφέρειν τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν  
κοινὸν λαόν. Ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ δεισιδαιμονία εἶναι τὰ προ-  
πυργία τῆς Πυπασούνης· οἱ δὲ αἰῶνες τοῖς ἰσχυροῦς αὐτῆς, σι μ-  
περιλαμβανομένων καὶ τῶν γνωστῶν «σκοτεινῶν αἰώνων»,  
ἀποδεικνύουσι τὸ τοιοῦτον. Ἡ ὑπὸ «περιορισμοὺς» ἐκπαίδευσιν  
τοῦ κλήρου δὲν παρημελήθη· ἀλλή, ὅτι οὐδεμία πρόνοια ἐλή-  
φθη περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ἡ πανταχοῦ τῶν ἀρχηγῶν  
Ρωμαιοκαθολικῶν χωρῶν ἐπικρατοῦσα παχυλὴ ἀμάθεια εἶ-  
ναι ἰσχυρὰ τοῦτου ἀπόδειξις. Τὰ Σχολεῖα καὶ αἱ Γραφαὶ  
ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν οἱ ἀφόρητοι ἐχθροὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ  
δὲν δύναται νὰ ᾧσιν ἀνεκτοί, εἰμὴ καθ' ὅσον ταῦτα ἀποβαί-  
νουσι πλέον ἀναπόφευκτοί· — ἀλλὰ καὶ οὕτω ψευδὲς τι φῶς  
θεῶν νὰ ἐπιρριφθῇ ἐπ' αὐτῶν πρὸς διατήρησιν τῆς ὑπάρξεως  
τοῦ Ἀντιχρίστου.

Ἐκ τῆς βούλλας τοῦ Λέοντος ΙΒ', πρὸς τὸν Ρωμαιο-  
Καθολικὸν κλῆρον τῆς Ἰρλανθίας, κατὰ τὸ 1825, παραθέ-  
τομεν τὰ ἐξῆς:—

«Δεν διατελεῖ ἀπόρητον εἰς ὑμᾶς, σεβᾶσθαι ἀδελφοί, διὰ Ἑταιρεῖας  
τις, χυδαίως Βιβλικὴ Ἑταιρεία ἀποκαλυμμένη, θρασέως ἐπεκτείνει ἐν-  
τὴν ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου. Περιφρονεῖ τὰς παραδόσεις τῶν ἁγίων πα-  
τέρων, καὶ ἐναντίον τοῦ γνωστοῦ θεσπίσματος τῆς ἐν Τρέντη Συνόδου,  
ἡ Ἑταιρεία αὕτη περιουσίλαξε πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις, καὶ διεν. ὕψι πάν  
μίσην πρὸς ἐνὶ σκοπὸν: — εἰς τὴν μετάφρασιν, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν διάστρο-  
φὴν τῆς Γραφῆς εἰς τὰς καθομιλουμένας γλώσσας πάντων τῶν ἐθνῶν».

Καὶ αὐτὸς ὁ προτελευταῖος Πάπας Πίος ὁ Θ'. ἐξέφρασε  
τὴν ὁδύνην τῆς καρδίας του βλέπων πανταχόθεν τὸν θρίαμ-  
βον τοῦ μεγάλου τοῦτου ἐχθροῦ τοῦ Ἀντιχρίστου—τῆς Γρα-  
φῆς. «Ἐπικατάρτατοι, ἔλεγεν, ἔστωσαν αἱ δα-  
λιώτατοι καὶ ἀπατηλαὶ Ἑταιρεῖαι. αἵτινες  
ώθοῦσι τὴν Γραφὴν εἰς χεῖρας τῆς ἀπειροῦ  
νεότητος».

Εἶναι ὁληθὲς δι, εἰς τὴν κατὰ τὸ 1886 ἐν Βαλτιμόρῃ συνελθοῦσαν Σύνοδον τῶν Ρωμαιο-καθολικῶν Πληρεξουσίων. ἐψηφίσθη δι ἐγκεκριμένη τις ἔκδοσις τῆς Γραφῆς ἥθελεν ἐπιτραπῇ εἰς τὰ Καθολικὰ Σχολεῖα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν. Τοῦτο ὅμως οὐδεμίαν μαρτυρεῖ μεταβολὴν εἰς τὰ πραγματικὰ αἰσθήματα τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀλλ' εἶναι ἀπλῶς ἓν ἄλλο ἐγχείρημα τῆς διορατικῆς αὐτοῦ πολιτικῆς, λόγῳ ἀκουσίας ὑποταγῆς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, τὸ ὅποιον πνεῦμα βδελύσσεται τοιοῦτους περιορισμούς. Ἡ ρηθεῖσα Σύνοδος, ἐν τούτοις, ἐγνώριζε καλῶς δι ἡ ἐλευθερία ἦτο δι, ἐχρειάζετο. καὶ ὅχι ἡ Γραφή· κατόπιν δ' ἐρεύνης ἀπεκαλύφθη, δύο ἔτη μετὰ ταῦτα, δι ἡ Γραφή δὲν ἔπρεπε νὰ εὐρίσκηται εἰς τὰ ἐν Ἀμερικῇ Καθολικὰ Σχολεῖα.

Τὸ δόγμα τῆς φυσικῆς, ἡ συμφυοῦς ἀθανασίας τοῦ ἀνθρώπου (δι ἀνθρωπίνῃ τις ὑπαρξίς, ἅπαξ ἀρξαμένη, οὐδέποτε δύναται νὰ παύσῃ) ὑπῆρξεν ἑτέρα καρποφόρος πλάνη, δανεισθεῖσα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Τοῦτο, γενόμενον ἅπαξ δεκτόν, ἤγαγε φυσικῶς εἰς τὸ συμπέρασμα δι ἐὰν ἡ ὑπαρξίς δεῖον νὰ ἐξακολουθῇ πον διαπαντός, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ δηλώσεις τῆς Γραφῆς περὶ τῆς τελικῆς καταστροφῆς τῶν ἰσχυρογνώμωνων ἁμαρτωλῶν, περὶ δευτέρου θανάτου, κλπ., ἀνάγκη νὰ ἐρμηνευθῶσιν ὡς «ἡμαῖν οὐσαι τὸ ἀντίθετον τοῦ δι, λέγουσι, τ' ἐ, αἰώνια» ζωὴν ἐν τινι καταστάσει Ἀκολουθῶς, ἦτο εὐκόλον νὰ θεσπισθῇ δι διὰ τοὺς ἀσεβεῖς αὕτη ἥθελεν εἶσθαι ζωὴ βασάνων· τὰ βασανιστήρια δὲ ἀπεικονίζοντο συνηθέστατα ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἐκκλησιῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῶν λόγων ζηλωτῶν ἱερέων καὶ μοναχῶν. Ἡ πλάνη αὕτη ἐνετυπώθη εἰς τὸν νοῦν τῶν προσηλύτων κατὰ τοσοῦτον εὐχερέστερον, καθ' ὅσον οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι (οἱ τότε διδάσκαλοι τοῦ κόσμου ἐπὶ ἐπιστημονικῶν, θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ζητημάτων — καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἰδέαι, ὡς ἀποδεικνύει ὁ Ἰώσηπος, ἔχον ἀρχίσει νὰ χρωματίζωσι καὶ αὐτὸν τὸν Ἰουδαϊσμόν) ἀπὸ πολλοῦ ἐπρέσβευον καὶ ἐδίδασκον τὴν τιμωρίαν τῶν ἀσεβῶν μετὰ θάνατον. Πρὸς τιμὴν ὅμως αὐτῶν, σημειωτέον ὅτι οὗτοι οὐδέποτε κατήλθον εἰς τὰς κατὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Θεοῦ

φρικώδεις βλασφημίας, τὰς διδαχθείσας εἰς τὸν κόσμον παρὰ τοῦ Ἀνιχνίστου Ἀπολούθας, ἦτο λίαν φυσικὸν νὰ δρισηθῇ μέρος τι διὰ τὸ βασανιστήρια ταῦτα καὶ ὀνομασθῇ ἡθῆς, νὰ ἀναζητηθῶσι δὲ τὰ Γραφικὰ χωρία, τὰ ἀναφέροντα περὶ Θεόλ καὶ ἁδου καὶ γένενης, αἵνα ἀναγράφουσι τὸν ἀληθῆ μισθὸν τῆς ἁμαρτίας—τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον θά-  
ναιον—καὶ νὰ ἐφαρμοσθῶσι ταῦτα, καὶ αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει σύμβολα, τόσον ἀδε-  
ξίως, ὥστε νὰ ἐξαπατήσωσιν ἑαυτοὺς καὶ τὸν κόσμον σύμ-  
παντα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ νὰ δυσφημήσωσι καὶ  
βλασφημήσωσι βαρέως τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ σχέδιον τοῦ  
Θεοῦ, τοῦ Πανσόφου καὶ φιλανθρώπου Οὐρανίου ἡμῶν  
Πατρός

Τὸ Καθαρητήριον, συνεπῶς, εἰσῆλθῃ ὅπως ἐλαφρύνῃ  
καὶ καταστήσῃ ὑποφερτὸν τὸ τρομερὸν αὐτὸ δόγμα, καὶ ἐν  
παύτῳ παράσῃ τῷ Ἀνιχνίστῳ σιτεροτέραν ἐπὶ τῶν λαῶν  
κυριαρχίαν· οὗτος διετίνειτο διὰ κατέχει τὰς κλεῖδας τοῦ οὐ-  
ρανοῦ καὶ τοῦ ἁδου, καὶ διὰ ἔχει ἐξουσίαν νὰ μετριάζῃ τοὺς  
πόνους τοῦ καθαρητηρίου: οὐχὶ μόνον τὴν Ἀδαμιαίαν ποινήν,  
καὶ τὰς διὰ ταύτης κληρονομηθείσας ἀδυναμίας, ἀλλ' ἐξίσουν  
τὰς παινὰς, τὰς συνεπεῖρα τῶν ἐκουσίων καὶ μεμελετημένων  
ἁμαρτιῶν ἐπιβαλλομένας. Ὅποιον μοχλὸν δυνάμεως καὶ ἐξου-  
σίας προσεπόρισε τὸ δόγμα τοῦτο ἐπὶ τῶν ἁμαρτῶν πληθυ-  
σμων, πᾶς τις δύναται εὐκόλως νὰ φαντασθῇ—ἰδίως ὁπό-  
ταν οἱ αὐτοκράτορες καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς ἀνεγνώρισαν καὶ  
ἔκυραν πρὸ τοῦ ἀπαταιῶνος.

Τὰ ὑπὲρ τῶν νεκρῶν μνημύσθυνα ἐπηκολούθη-  
σαν: πλούσιοι δ' ὁμοίως καὶ πτωχοὶ ἠσθάνοντο καθῆκον  
ἑαυτῶν νὰ πληρώσωσι, καὶ μάλιστα γενναιοδῶρως, διὰ ταῦτα  
Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν ὑπὲρ τῶν νεκρῶν μνημοσύνων,  
διὰ τὴν μετρίαν τῶν ἐν τῷ καθαρητηρίῳ δεινῶν, ἀξιοῦσιν δι-  
εἶναι πανίσχυρος, οὕτως ὥστε οὐδὲ ὁ Ἰεχωβά ἡ ὁ Χριστὸς θὰ  
ἠδύναντο νὰ ἐξουδετερώσωσι ταύτην. Τὸ μέσον τοῦτο ἀπέβη  
πηγὴ μεγάλων εἰσοδημάτων εἰς τὸν Ἀνιχνίστον διότι οἱ  
ἱερεῖς δὲν παρέλειπον νὰ ὑπενθυμίζωσιν εἰς τοὺς θνητοκότας,  
ὅτι οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν πλουσίων, περὶ τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ κλη-

ροδοτήσωσι γενναϊόδωρα ποσὰ διὰ μνημόσυνα ὑπὲρ ἑαυτῶν. μήπως οἱ κληρονόμοι τοῦ πλούτου τῶν ἀμελήσωσι νὰ πράξωσι τοῦτο. Πράγματι δὲ παρομοίον εἶδους παραινέσεις ἐδημοσιεύθησαν πρὸ τινος εἰς τὰς Ρωμαιο-Καθολικὰς ἐφημερίδας, προτρέπονσαι τὸν λαὸν ἵνα δαπανῶσιν ὀλιγώτερα χρήματα διὰ ἐπικήδεια ἀνθρῶ, τὰ δὲ περισσότερα δαπανῶνται διὰ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν νεκρῶν.

Αἱ ἀφίσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ ἄλλως συγχωροχάρτια, καθιερώθησαν χρόνον τινὰ πρὸ τῶν «Σταυροφοριῶν»: γνωρίζομεν ὅτι αἱ ἀφέσεις προσεφέροντο, ὡς ἐπιχορήγησις, πρὸς ἐξασφάλισιν ἐθελοντῶν ὑπὲρ τῶν «Σταυροφοριῶν» ἢ «Ἱερῶν αὐτῶν Πολέμων. Διὰ Παπικοῦ διατάγματος ἐγνωρίζετο ὅτι, ὅστιςδήποτε ἤθελεν λάβει μέρος εἰς αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς πολέμους, οὐχὶ μόνον ἤθελε λάβει συγχώρησιν τῶν παρελθόντων ἁμαρτημάτων τῶν, ἀλλ' ἐπίσης ἤθελε κριθῇ ἄξιος νὰ μὴ τοῦ καταλογισθῶσι μέλλοντα ἁμαρτήματα, καὶ ἐξασφαλισθῇ ὑψίως ἀπὸ τινων δεινοπαθημάτων τοῦ καθαρτηρίου. Οἱ Ρωμαιο-Καθολικοὶ λέγουσιν ἡμῖν ὅτι αἱ ἀφέσεις αὗται δὲν σκοποῦσι νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἄδεια πρὸς διάπραξιν ἁμαρτιῶν, ἀλλ' ὡς ἀμοιβὰ ἀξίας πρὸς ἀπάληψιν ἢ ἀκύρωσιν ὥρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἢ ἐτῶν ἀγωνίας ἐν τῷ καθαρτηρίῳ. Οὕτως, ἐὰν τὰ ἁμαρτήματα ἀνθρώπου τινὸς καθίσταν αὐτὸν υπεύθυνον διὰ χιλίων ἐτῶν βασάνους, αὐτὸς δὲ κατὰ τινα καιρὸν, ἢ κατὰ διαφόρους καιροὺς, ἐξησφάλισεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ μέχρι χιλίων ἐτῶν ἀφέσεις, εἴτε ἀπέναντι χρημάτων, εἴτε ἀπέναντι ὑπηρεσιῶν προσφερθεισῶν τῇ Παπῶσυνῃ, ἢ καὶ διὰ συμμορφώσεώς του πρὸς ὥρισμένους κανόνας, ὁ τοιοῦτος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ἐλεύθερος. Ἐὰν δὲ εἶχεν εἰς τὸ ἐνεργητικόν του ἐννεακοσίων ἐτῶν ἀφέσεις, θὰ εἶχε τότε νὰ ὑποστῇ ἀκόμη ἑκατὸν ἐτῶν βασάνους. Ἐὰν δὲ πάλιν αἱ ἀφέσεις ὑπελογίζοντο ὡς κατὰ πολὺ ὑπερβαίνουσαι τὰς ποινὰς του, πιθανὸν ἤθελε λογαριασθῇ ὡς εἰς ἅγιος, εἰδικῆς ἐπιρροῆς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅπως ἀναπέμπωνται εἰς αὐτὸν προσευχαὶ καὶ προσκύνησις. Λουδοβίκος ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ὁ Σταυροφόρος, δύνатаι νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα τῆς τελευταίας αὐτῆς τάξεως. Οὗτος κατετάχθη

ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἡδὴ προσκυνεῖται καὶ ἐπικαλεῖται ὡς ὁ Ἀγιος Λουδοβίκος.

Ὑπάρχει ἀληθῶς διαφορὰ τῆς μεταξὺ τῆς θεωρίας ταύτης τῶν Ἀφάσεων τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῆς ἀδείας πρὸς διάπραξιν ἁμαρτιῶν ἐν τοῦτοις ἢ διαφορὰ αὕτη εἶναι λίαν ἀσήμαντος· καθότι ἡ Παπασύνη προσδιώρισε διὰ τὰ ποικίλα συνήθη ἁμαρτήματα καὶ ποσότητιὰ τινὰ παθημάτων ἢ βασάνων· καὶ οὐχὶ μόνον τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν διαπραχθέντα ἁμαρτήματα δύναται οὕτω νὰ ἀπαλειφθῶσι καὶ ἀκυρωθῶσιν, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπίσης οἵτινες ἡδελον ἔχει λόγους νὰ σκέπτονται δι' ὧφειλον νὰ διαπράξωσιν ἁμαρτίας τινὰς ἐν τῷ μέλλοντι, δύναται νὰ προνοήσωσι προκαταβολικῶς ὅπως διαγράψωσιν αὐτὰς διὰ τῆς ἀξίας καλῶν τινων ἔργων. Ἐκτὸς τούτου, τινὲς ἀφάσεις ὀνομαζόμεναι «ἐλθεται [πλήρεις, ἐντελεῖς] ἀφάσεις ἁμαρτιῶν», ἐννοοῦνται βεβαίως ὡς καλύπτουσαι πάσας τὰς ἁμαρτίας, παρελθούσας τε καὶ μελλούσας.

Δυσκόλως δύναται τις νὰ πιστεύσῃ δι' αἱ ἀφάσεις αὗται τῶν ἁμαρτιῶν εἶσιν ἐν ἐνεργείᾳ ἀκόμη καὶ σήμερον. Οἱ Παπικοὶ ἔχουσι προσευχὰς τινάς, ἢ ἐπανάληψις τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζει δικαίωμα ἀφέσεως ἁμαρτιῶν ἐπὶ ὥρισμένην τινὰ χρονικὴν περίοδον· πολλαὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ὁμοῦ προστιθέμεναι, ἀξιοῦσιν δι' θὰ προστατεύσωσι τὸν ἀπαγγέλλοντα αὐτὰς ἀπὸ τῆς ὁργῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Οὕτως, εἰς τοὺς ἀπαγγέλλοντας τὸ «Χαῖρε, Ἁγία Βασίλισσα, παρέχεται αὐτῆς τεσσαρακονθήμερος ἄφεσις ἁμαρτιῶν, ἐνῶ εἰς τοὺς ἀπαγγέλλοντας τὴν «Λιτανείαν τῆς Μακαρίας Παρθένου» ὑπάρχει ἄφεσις ἁμαρτιῶν διὰ διακοσίας ἡμέρας· διὰ δὲ τοὺς λέγοντας τὸ «Εὐλογημένη εἶν ἡ Ἁγία, ἡ Ἀσπίλος καὶ Ἀννοτότη Σύλληψις τῆς Παθένου Μαρίας» χορηγεῖται ἑκατονταετῆς ἄφεσις ἁμαρτιῶν, κλπ., κλπ. Κατὰ τοὺς «σκοινοτιέρονους αἰῶνας», ὅποτε αἱ ἀφάσεις αὗται προσεφέροντο ἐλευθέρως ἀντὶ χρημάτων, ἢ διὰ ὑπηρεσίας ἐν τῷ διωγμῷ τῶν ἀπίστων καὶ αἱρετικῶν, εὐκόλως δύναται τις νὰ φαντασθῇ εἰς ὁποῖαν διαφθορὰν ἤγαγε τὸν κόσμον ἢ βλάβος αὕτη διδασκαλία.

Εἰς ἐγκλήματα διαπραττόμενα ἐν γένει ὑπὸ πλουσίων, οἱ

ὅποιοι ἠδύναντο νὰ πληρῶνῃσι γενναιοδώρας, τεράσιαι κατεγινώσκοντο ποιναί. ἐνῷ αἱ μᾶλλον χαμερπεῖς παραβιάσεις τῆς δικαιοσύνης, αἱ μᾶλλον κοιναὶ μεταξύ τῶν πτωχοτέρων τάξεων, συνεχωρῶντο μᾶλλον ἐλαφρότερον. Οὕτως, ὁ μετὰ τῆς πρώτης ἐξαδέλφης γάμος ἐστοίχιζε 30,000 φράγκα, ἐνῷ ἡ συζυγοκτονία ἢ ἡ πατροκτονία ἐστοίχιζον μόνον 100 φράγκα. Ὁ Spanheim λέγει: «Ὁ θεσμὸς τῶν Ἀφέσεων τῶν ἀμαρτιῶν ἦτο τὸ νομιματοκοπεῖον, τὸ ὅποιον ἔκοπτε χρῆμα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ρυσωρρυχεῖα διὰ φανυλοβίους ἀνεψιούς καὶ φυσικὰ τέκνα τῶν παπῶν τὰ νεῦρα τῶν Παπικῶν πολέμων, τὰ μέσα πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν, καὶ ἀνεξάντητος πηγὰς τρυφῆς καὶ πολυτελείας εἰς τοὺς πάπας».

Πρὸς διακανόνισιν τοῦ τοιούτου ἐμπορίου ὠρίσθη καὶ μία βαθμολογημένη κλίμαξ ποινῶν διὰ τὰς διαφόρους ἀμαρτίας, —τόσαι ἡμέραι ἢ τόσα ἔτη ἐν τῷ καθαρτηρίῳ δι' ἐκάστην ἀμαρτίαν ἀντίστοιχον δὲ πρὸς ταύτας τιμολόγιον ἐκανονίσθη ἐπισης, ὥστε, οἱ λαμβάνοντες ἄφεσιν διὰ φόνον ἢ κλοπὴν, διὰ βρεφοκτονίαν, ἢ μοιχείαν, ἢ ψευδορκίαν, ἢ ἄλλας ἀμαρτίας, νὰ φορολογῶνται ἀναλόγως τῆς περιστάσεως. Διὰ τοῦ μέσου τούτου οἱ κανόνες ἠκυροῦντο καὶ τὰ βασανιστήρια τοῦ καθαρτηρίου ἐμετριάζοντο ἢ ἔληγον, κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῶν πρακτόρων τοῦ Ἀντιχρίστου. Δὲν δυνάμεθα δῶν ν' ἀπορήσωμεν ὅτι ὁ λαὸς κατέληξε ταχέως νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τόσον χρῆμα ἔδει νὰ πληρῶνῃται διὰ τόσας ἀμαρτίας. Τὰ ἐγκλήματα ἔφθασαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν διὰ τῶν ἀφέσεων αὐτῶν, ὥστε ἡ ἀγανάκτησις τῶν καλλιτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας ἐξηγέρθη εἰς σιᾶσιν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἤρχισαν διανοιγόμενοι, καὶ εἶδον τὸν κληρον, ἀπὸ τῶν ἀνωτάτων βαθμοφόρων τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν κατωτάτων τάξεων τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ὅπως ρεβυθισμένους εἰς τὴν ἀνομίαν.

Ὡς ἡ σκοτεινότερα στιγμή προηγεῖται τῆς κραιγίδος, οὕτως ἀκριβῶς προηγήθη ἡθικῶς ἡ σκοτεινότερα ὥρα τῆς σκοτεινῆς βασιλείας τοῦ Ἀντιχρίστου, πρὸ τοῦ μεγάλου κινήματος τῆς Μεταρρυθμίσεως. Τότε γλίτον ἡ δημοσία καὶ ἀναισχυτος ἐμπορίῳ τῶν ἀφέσεων προὐκάλεσεν ἀηδίαν, καὶ ἤγαγε

τὸν Λούθηρον καὶ ἄλλους ζωηροὺς παπικοὺς νὰ διαφιλονεικήσωσι καὶ ἐξετάσωσιν ὁλόκληρον τὸ σύστημα ἀπὸ τε τῆς θηθικῆς, καὶ, μετὰ ταῦτα, ἀπὸ τῆς δογματικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως. Ἐπὶ τέλους, ὁ Λούθηρος ἀπήχησε τὴν ἀληθῆ ἰδέαν—ὅτι ἡ Παπασύνη ἦτο πράγματι ὁ Ἀντίχριστος. Ἀποκαλύψας δὲ τοῦτο, ὑπέδειξε θαρραλέως τινὰ τῶν συμβόλων τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ μερικὴν αὐτῶν ἐκπλήρωσιν ἐπὶ τῆς Παπικῆς Ἱεραρχίας.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παραθέτομεν τὰ ἐπόμενα ἐκ τῆς γραφίδος τοῦ γνωστοῦ θεολόγου Layman Abbott Οὗτος λέγει:—

«Μεταξὺ ἄλλων αἰτιῶν, διὰ τὰς ὁποίας αἱ ἀφέσεις ἐχορηγοῦντο περισσότερον πρότερον ἢ τώρα, ἦτο καὶ ἡ συνεισφορά χρημάτων ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας. Ἡ ληροδοσία αὕτη ἐφθασεν εἰς τὸ ὕψος αὐτῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13<sup>του</sup> αἰῶνος, ὑπὸ Ἀτόντα τὸν 1<sup>ον</sup>, ὅστις ἐδημοσίευσεν ἀφέσεις πρὸς πάντας ὅσοι ἤμελλον συνεισφέρειν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ [Καθεδρικοῦ ναοῦ] Ἀγίου Πέτρου, εἰς Ρώμην» ὁ πρῶτος αὐτοῦ πράκτωρ διὰ τὴν πώλησιν τῶν ἀφέσεων ἐν Γερμανίᾳ ἦτο εἰς ὀνομαζόμενος Ἰωάννης Τέτζελ. Αἱ διαβόητοι κακίαι τοῦ Τέτζελ δὲν ἐκώλυσαν αὐτὸν τοῦ νὰ ἐκλεγῇ ὡς ὁ κομιστής τῶν συγχωρήσεων αὐτῶν εἰς ἄλλας καθαρωτέρας ψυχάς, οἱ δὲ αἱ ὑπερβολὴ ἐφαινετο εἰς αὐτὸν τόσον μεγάλη ἐφόσον αὕτη ἔφερε χρῆμα εἰς τὰ χρηματοκιβώτιά του. Οὗτος διεκήρυττεν ὅτι ὁ ἐρινθρὸς σταυρὸς, ὅστις συνώδευεν αὐτὸν ὅπουδῆποτε καὶ ἂν μετέβαινεν, ἐπέκειντο τόσην ἀποτελεσματικότητα, ὅσην καὶ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ—ὅτι οὐδεμία ἁμαρτία ἦτο τόσον μεγάλη ὥστε νὰ μὴ δύνηται οὗτος νὰ τὴν συγχωρήσῃ. «Αἱ ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν σώζουσιν οὐχὶ μόνον τοὺς ζῶντας, αὗται σώζουσιν ἐξίσου τοὺς νεκροὺς. Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν τὸ χρῆμα κροτεῖ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ κιβωτίου, ἡ ψυχὴ φεύγει ἐκ τοῦ Καθαριτηρίου καὶ πετᾷ ἐλευθέρᾳ εἰς τὸν οὐρανόν» Τοιαῦται ἡσάν τινες τῶν βλασφημίων διαφημισίων του. «Ἐν κανονικῶν δὲ τιμολόγιον ὠρίσθη «Ἡ Πολυγαμία στοιχίζει εἰς δυνάμει» ἡ ἱεροσυλία καὶ ψευδορκία, θνῆτα» ὁ φόνος, ὁκτώ ἡ μαγεία, θύο. «Ἢτο ἡ φανερά καὶ ἀναίσχυντος αὐτῇ δολοληψία, ἦτις, ὑπὲρ πάντων ἄλλων αἰτιῶν, ὠδήγησεν εἰς τὴν Μεταρρύθμισιν Αἱ ἀφέσεις ἐξηκολούθησαν παρεχόμεναι, οὐχὶ μόνον διὰ πράξεις λατρείας, ἀλλ' ὡσαύτως διὰ συνεισφοράς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἡ δημοσίη καὶ ἀναφανδὸν πώλησις συγχωροχαρτίων ἐξωστρακίσθη ἤδη, κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης».

Ἐτερός τις συγγραφεὺς ἀναγράφει ἐκτενέστερον τὴν γλῶσσαν τοῦ Τέτζελ, ὡς ἑξῆς:—

«Προσέλθετε, καὶ θέλω ἐφοδιάσει ὑμᾶς δι' ἐπιστολῶν ἀρμοδίως ἐσφραγισμένων, διὰ τῶν ὁποίων καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἀκόμη τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖτε

νὰ διαπράξετε εἰς τὸ ἐξῆς θέλουσι οἱ συγχωρηθῇ. Δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία τόσον μεγάλη, τὴν ὅποian τὸ ἔγγραφο τῆς ἀφίσεως νὰ μὴ θύνηται νὰ συγχωρηθῇ. Πληρώσατε, πληρώσατε μονον γενναίως, καὶ θέλετε συγχωρηθῇ ἱερεῖς, εὐγενεῖς, ἔμποροι, σύζυγοι, παρθένοι, νέοι, δόσατε προσοχήν εἰς τὰς φωνὰς τῶν ἀπελθόντων γυναικῶν καὶ φίλων Σας, οἵτινες κρίζουσι πρὸς ὑμᾶς ἐκ τῆς ἀχανοῦς ἀβύσσου, «ὑποφέρομεν φρικτῶδες βασάνους· μικρά τις ἄλεημοσύνη δύναται νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ. Σεῖς δύνασθε νὰ δώσητε ταύτην, δὲν θὰ τὸ πράξητε; Μὲ δέκα groschen (Γερμανικὸν νόμισμα) δύνασθε νὰ ἀπαλλάξητε τὸν πατέρα Σας ἀπὸ τοῦ καθαριτηρίου. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δὲν ἔχει πλέον νὰ κάμῃ μὲ ἡμᾶς ὡς Θεός—πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν παρέδωκεν εἰς τὸν Πάπαν».

Τὸ ἐπόμενον διεσώθη μέχρις ἡμῶν ὡς ἀντίγραφον τῶν ὑπὸ τοῦ Τέιζελ χρησιμοποιουμένων σχεδίων—συμπληρουμένων τῶν κενῶν διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀγοραστοῦ, τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, κλπ.:

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ οὐκ ἐλάτῃ... καὶ σὲ λυτρώσῃ διὰ τῆς ἀξίας τῶν ἁγιοτάτων αὐτοῦ παθημάτων. Ἐγώ, θυνάμει τῆς εἰς ἐμὲ δοθείσης Ἀποστολικῆς ἐξουσίας, σὲ ἀπαλλάσω ἀπὸ πάντων. .. ὑπερβολῶν, ἁμαρτιῶν καὶ ἐγκλημάτων, τὰ ὅποια ἔχεις τυχόν διαπράξει, ὅσον θῆποτε μεγάλα καὶ φοβερά καὶ ἂν εἶναι, καὶ ἀπὸ οἰυνθήποτε εἰδούς,.... Χαρίζω σοι τοὺς πόνους, τοὺς ὁποίους ἠθέλεις ἔχει νὰ ὑποφέρῃς εἰς τὸ καθαριτήριον. ... Σε ἐπαναφέρω εἰς τὴν ἀθωότητα καὶ καθαρότητα τοῦ βαπτισματός σου, ὥστε, κατὰ τὴν σιγμὴν τοῦ θανάτου, αἱ πύλαι τοῦ τόπου τῶν βασάνων νὰ εἶναι κλεισταὶ διὰ σέ, καὶ αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου ἀνοικταί. Ἐὰν δὲ ἠθέλεις ζῆσαι ἐπὶ μακρόν, ἡ χάρις αὕτη νὰ παραμῇ ἀναλλοίωτος μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ τέλους σου. Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Ἀμήν. Ὁ ἀδελφός Ἰωάννης Τέιζελ ἐπιμελητῆς, ὑπέγραψε τὸ παρὸν ἰδιοχείρως—».

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐὰν τοῦτο λαμβάνῃ χώραν εἰσέτι καὶ σήμερον, γνωρίζομεν ὅμως ὅτι, μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐντυποὶ ἀφίσεις ἁμαρτιῶν, μὲ ὠρισμένας τιμὰς, ἐξετίθεντο ἐπὶ ἱραπεζῶν πρὸς πώλησιν, εἰς τινὰς τῶν μεγάλων Ρωμαιο-Καθολικῶν Ἐκκλησίαν τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς Κούβας.

ἘΔΟΘΗ ΑΥΤΩΙ ΠΟΙΗΣΑΙ ΠΟΛΕΜΟΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ  
ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑΙ ΑΥΤΟΥΣ — ἘΘΕΛΕΙ ΚΑΤΑΤΡΕΧΕΙ  
ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΥ ΥΨΙΣΤΟΥ,..

Ἐπεκράτησεν ἡ νόθος παπικὴ βασιλεία ἐπὶ τῶν ἀληθῶς ἀφιερωμένων τέκνων τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξήσκησεν αὕτη ἐπ' αὐτῶν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ὥστε νὰ νικήσῃ αὐτούς, — «κατέτρεξε δὲ αὐτούς» διὰ μακρᾶς περιόδου καταδυναστεύσεως, ἡ ἐκθλί-

ψεως, ὡς τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον ἐννοεῖ; Ἀποκρινόμεθα, Ναι! πάντα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ ἡ φαντασία ἐχρησιμοποιήθησαν ὅπως αὐτὸ τοῦτο τὸ πνεῦμα τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανισμοῦ ἐκθλιβῇ, (Ἰωάν η 36 Γαλατ ε' 1 Β Κορινθ γ' 17), καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ πνεύματος, τῶν δογμάτων καὶ τύπων τοῦ Ἀντιχρίστου Ἡ κατάθλιψις αὐτῆς ἦτο καὶ ἄρχαῶς ὀλιγώτερον φανερὰ ἐπίθεσις κατὰ τῶν πιστῶν, διευθυνομένη κυρίως κατὰ τῶν ἐναντιουμένων διδασκάλων, ἡ βραδεῖα, ἐπίμονος, ἐκκλησιαστικὴ καταδυνάστευσις, ἣτις ἐξήντει τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν πίστιν πολλῶν Ὁ ἐπίμονος κατατρεγμὸς καὶ ἡ ἐξάντλησις ἐξεικονίζονται ἐπαρκῶς ἐν τῷ θεσμῷ τῆς Ἐξομολογήσεως, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Ἀντίχριστος οὐχὶ μόνον ἐλάμβανε γνῶσιν πάσης ἐπικρίσεως καὶ πάσης ἀντιλογίας κατὰ τοῦ συστήματος ἐκείνου, προφερομένης εἰς ἐπήκοον τοῦ ἐξομολογητοῦ, ἀλλὰ, ὑπὸ τὰς ἀπειλὰς τῆς μελλούσης τιμωρίας, ἐξηνάγκαζεν αὐτὸν νὰ ἐξομολογῇται καὶ μετανοῇ διὰ πᾶσαν ἰδίαν αὐτοῦ ἀντίθειον σκέψιν ἢ πράξιν. Τοῦτο, δ' ἐπίσης, ὠχυρώθη ταχέως διὰ τοῦ φόβου τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας εἰς τρόπον ὥστε, τὸ ἐκφέρειν οὐρανὸς διὰ διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς ἐκκλησίας, ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς προδοσία κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἣτις ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῆς παπικῆς αὐθεντίας

Εἰς τὴν πρώτην ἑξαψιν τῆς παπικῆς ἀναδειξεως, οἱ ἄνθρωποι ὡς ὅλον, ἦσαν ὀνόματι μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἄλλως ἐθνικοὶ πάντες δὲ οὐ ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν ἠλπίζετο διὰ ἡθελον συμμορφωθῇ πρὸς τὰς συνηθείας καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς βαθμιαίως αὐτεξυψουμένης ἱεραρχίας Ἡ πλάνη, οὕσα πάντοτε μᾶλλον δημοφιλὴς παρὰ ἡ ἀλήθεια, ὁσάκις ἀνυψώθη εἰς ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν κατεδίωξεν ἐξώρισε καὶ κατεστησε δυσώνημον τὴν ἀλήθειαν, καὶ πάντας τοὺς εἰς αὐτὴν ἀφωσιωμένους Ἡδὴ ἦτο ὁ καιρὸς ὁπότε ὡς περιγράφεται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία (γυνὴ) ἐφυγεν εἰς τὴν ἔρημον—εἰς ἀπομόνωσιν (Ἀποκλ ιβ' 6)—ἐξόριστος ἔνεκ τῆς εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἀληθινὸν Κύριον καὶ Ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας πιστότητός της Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καθ' ὃν οἱ ἀποστάται ἀνεδεικνύοντο ἡγεμόνες, οἱ ἀλη-

θεῖς, οἱ ταπεινοὶ ἅγιοι ἐλάβραν πείραν τοῦ θεοῦ ὅτι ὁ Κύριος εἶχε προειδοποιήσει αὐτοὺς νὰ προσδοκῶσιν, θεοὶ δηλ. πάντες οἱ θέλοντες (κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν) νὰ ζήσωσιν εὐσεβῶς θεὸν νὰ περιμένωσι διωγμούς. Ἡ πενθερὰ ἦτο κατὰ τῆς νύμφης, ὁ πατήρ κατὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ ὁ ἀδελφὸς κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἡνθρώπου ἦσαν πράγματι συνηθέστατα οἱ οὐκειακοὶ αὐτοῦ. Ἡ δύναμις τοῦ νὰ συλλάβῃ ἄλλο τι μᾶλλον ἐξ ἀνταποδοθῆναι ἢ ἐκ θλίβον τοὺς ἁγίους τοῦ Ὑψίστου, ἀπὸ τῆς τοιαύτης κατάστασιν, ἥτις ἐξηκολούθησεν ἰσχύουσα ἐπὶ αἰῶνας;

Ὅπως ἀποκτήσωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς ἀδυσωπήτου θηριωδίας τοῦ διωγμοῦ ἐκείνου, εἵμεθα καὶ πάλιν ἠναγκασμένοι νὰ σκιαγραφεύμεν εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας.

Οἱ ὑπὸ τὴν Εἰδωλολατρικὴν Ρώμην διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν δὲν ἦσαν ἄξιοι νὰ παραβληθῶσι πρὸς ἐκείνους τοὺς ὅπθ' τὴν Παπικὴν Ρώμην, καθ' ὅσον οἱ πρῶτοι ἦσαν ἥτιον συγχνοί, μᾶλλον περιορισμένοι, καὶ κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον αὐστηροί. Αὐθεντικαὶ ἀφηγήσεις τῶν πρώτων Χριστιανῶν παριστῶσιν ὅτι ἡ πλειονότης τῶν Ρωμαϊκῶν ἀρχῶν, αἵτινες διεχειρίζοντο τὴν ἐξουσίαν τοῦ Αυτοκράτορος εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἡ τὰς διαταγὰς τῆς Γερουσίας, καὶ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἐξουσία ζωῆς καὶ θανάτου, ἐπολιτεύοντο ὡς ἄνθρωποι εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς καὶ φίλελευθέρου μορφώσεως, οἵτινες ἐσέβοντο τοὺς κανόνας τῆς δικαιοσύνης. Αἱ ἀρχαὶ αὗται ἀπεποιοῦντο συχνάκις τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπεχθοῦς ἔργου τοῦ διωγμοῦ, ἀπέρριπτον μετὰ περιφρονήσεως τὰς κατὰ τῶν Χριστιανῶν κατηγορίας (ὡς ἀπειραδῆσαν νὰ πράξωσιν ὅτε Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν—Λουκ. κγ'. 14—16 20, 22. Ματθ. κς' 24), ἡ ὑπεδείκνυνον εἰς τοὺς κατηγορουμένους Χριστιανούς νομικὴν τινα ὑπεκφυγὴν. Ὅσάκις δ' ἦτο δυνατόν, μετεχειρίζοντο τὴν ἐξουσίαν τῶν συγχρότων πρὸς ἀνακούφισιν ἢ πρὸς κατάθλιψιν τῶν Χριστιανῶν· τὰ δὲ Ἑθνικὰ δικαστήρια ἦσαν συχνάκις τὰ ἀσφαλέστερα αὐτῶν καταφύγια κατὰ τῶν Ἰουδαίων κατηγορῶν τῶν ὅτι ἀπηνῆς διωγμὸς ὑπὸ τὸν ἀποτρό-

παιον τύραννον. Νέρωτα, ὅστις ἔκανσέ τινας τῶν Χριστιανῶν ὅπως ἀπομακρύνῃ τὴν κοινὴν ὑπόνοιαν ἀπ' αὐτοῦ, ἀποτελεῖ μίαν τῶν σκοτεινοτάτων σελίδων τῆς ἱστορίας τῆς Ἐθνικῆς Ρώμης· ἀλλὰ καὶ τούτου τὰ θύματα ἦσαν συγκριτικῶς ὀλίγα. Τὰ θύματα τοῦ Ἐθνικοῦ διωγμοῦ δὲν ἦσαν κοινότητες ἐν γένει, ἀλλὰ ἐξέχοντα ἄτομα. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κατὰ πρωτευόντων ἀντιπροσώπων τῶν Χριστιανῶν διωγμοὶ δὲν ἦσαν τόσον ὠρισμένη τις, ἐπίμονος καὶ ἀποφαστικὴ καταπολέμησις ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως, ὥς ἀποτελεσμα ἀχαλινώτου λαϊκῆς κατακραυγῆς, ὑποκινουμένης ὑπὸ τῆς θεισιδαιμονίας, καὶ ἥτις ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἄρχοντας ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ ἱκανοποιηθῇ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς τάξεως. Πλεῖστα παραδείγματα ἀποδεικνύοντα τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ἔχομεν εἰς τὸ στάδιον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν πείραν ἄλλων ἐκ τῶν ἀποστόλων. — Ἰδε Πράξ. ιθ'. 35 - 41 κα'. 24—27 κατ'. 2, 3, 28. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ μᾶλλον γενικοὶ διωγμοί, ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους Αὐτοκράτορας, δὲν διήρκεσαν εἰμὴ ἐπὶ βραχείας περιόδους, ἐξαιρέσει τοῦ ὑπὸ τὸν Διοκλητιανὸν διωγμοῦ, ὅστις ἐξηκολούθησε μετὰ ποικιλλούσης δραμύτητος ἐπὶ δέκα ἔτη. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν διωγμῶν τούτων ἐμεσολάβουν συχνάκις μακρὰ περίοδοι εἰρήνης καὶ ἡσυχίας. Ὑπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας, ὁ Χριστιανισμός, καίτοι μεγάλως κακουχῆθεις, δὲν ἐξησθένησεν, ἀλλὰ, ὡς εἶδομεν, ἠὺδοκίμησε μέγας.

Πόσον διάφοροι εἶναι οἱ διωγμοὶ τῆς Παπασύννης, ἥτις ἐπέβαλλε χεῖρα ἐκδικήσεως οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν περιφανῶν ἐκ τῶν ἀντιφρονούντων αὐτῇ, ἀλλ' ἐφ' ὅλων ἀνεξαιρέτως, καὶ οἱ κατὰ τῶν ὁποίων διωγμοὶ διήρκεσαν οὐχὶ ἐπ' ὀλίγους μῆνας καὶ μόνον, ἀλλ' ἐπὶ αἰῶνας ἀκαταπαύστως! Ὁ,τι ὑπὸ τοὺς Ἐθνικοὺς αὐτοκράτορας ὑπῆρξε παροδική τις λύσσα φρενίτιδος, ὑπὸ τοὺς πάπας διωργανώθη εἰς τακτικὸν σύστημα ὑπεκκαίόμενον ὑπὸ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, καὶ δολοπλόκου φιλοδοξίας, — καὶ διαπνεόμενον ὑπὸ Σατανικοῦ ζήλου, δράσεως καὶ ὠμότητος ἀπαράδειγματίστων εἰς τὰ χρονικά τῆς ἱστορίας. Ἡ ἀποστάτις Ἐκκλησία ἔθετο κατὰ μέρος τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, καί, ἀρπάσασα τὰ ὅπλα τῆς αὐτοκρατορίας, ἔστρεψε τὰ σαρκικά

ταῦτα ὅπλα μετὰ ἀνοικτίρμονος μανίας ἐπὶ παντὸς ἀνισχύρου ἀντιφρονοῦντος, ὅστις ἴστατο ἐν τῇ ὁδῷ τῆς φιλοδοξίας της· ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, προσωκειώθη, ἐκολάκευσε καὶ ἐξηπάτησε τοὺς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, μέχρις οὗ ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν, καὶ ἐσφτερεύσθη τὴν θέσιν καὶ δυνάμιν των.

Ἀμφότερα τότε, εἰδωλολατρεία καὶ αἵρεσις, ἐγένοντο ἀντικείμενα καταδιώξεως — εἰδικῶς δὲ ἡ δευτέρα.

«Οἱ οὕτω καλούμενοι Χριστιανοὶ κληρικοί», λέγει ὁ Edgar, «ἐφῆρμον κακῶς τοὺς νόμους τῆς Ἰουδαϊκῆς θεοκρατίας καὶ τὰ πεπραγμένα των Ἰουδαϊκῶν χρονικῶν, πρὸς τὸν ἀντιχριστιανικὸν καὶ φαῦλον σκοπὸν τοῦ νὰ διαγείρωσι τὸν δαίμονα τῆς καταδιώξεως κατὰ των εὐρωτιῶντων ὑπολοίπων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς [εἰδωλολατρικῆς] δεισιδαιμονίας. . . Οὗτοι διέλυσαν τὸ ἀρχαῖον κατασκευάσμα τῆς Πολυθείας, καὶ μετέφερον τὰ εἰσοδήματα ταύτης εἰς ὄφελος τῆς ἐκκλησίας, τῆς πολιτείας καὶ τοῦ στρατοῦ. . . Ὁ Ἐθνισμὸς ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸν ἔδαφος. . . Ἡ καταπίεσις ἐν γένει ἀντεκατέστησε τὴν πειθῶν, καὶ ὁ τρόμος τὸ Εὐαγγέλιον. Ἐρυνθριά τις ἀγαγινώσκων περὶ ἐνὸς Συμμάχου καὶ ἐνὸς Λιβανίου, δύο Ἐθνικῶν ρητόρων, συνηγορούντων ὑπὲρ τοῦ λόγου καὶ τῆς πειθοῦς. ἐν τῇ διαδόσει τῆς θρησκείας, ἐνῶ εἰς Θεοδόσιον καὶ εἰς Ἀμβρόσιον, Χριστιανὸς αὐτοκράτωρ καὶ Χριστιανὸς ἐπίσκοπος, ἐπεδίωκον τὴν βίαν καὶ τὸν ἐξαναγκασμόν».

Ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει τοῦ Κωνσταντίνου ὡς κυριάρχου τῆς Ρώμης, οὗτος ἐξεδήλωσε τύσεις ἄνοχῆς ὄλων τῶν θρησκευμάτων, ὡς δεικνύεται ἐκ τοῦ διασήμου διατάγματος τοῦ Μιλάνου, δι' οὗ παρείχετο θρησκευτικὴ ἐλευθερία εἰς πᾶν ἄτομον ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ αὐτοκρατορίᾳ. Τὸ μέτρον τοῦτο ὤφειλε νὰ χαίρεισθῃ μετ' ἀγαλλιάσεως ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶχεν ἐπιποθήσει ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐλευθερίαν ὑπὸ τοῦς προηγηθέντας διωγμούς· δὲν συνέβη ὅμως οὕτω. Τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶχεν ἀπέλθει, καὶ ἤδη ἡ φιλοδοξία τῆς Ἐκκλησίας ἀπέβλεπε νὰ ὑπερυψώσῃ ἑαυτὴν τὸ ταχύτερον, ἐκθλίβουσα, ὅσον τὸ δυνατόν, πάντα σπινθῆρα ἐλευθερίας καὶ καθυποτάσσουσα τὰ πάντα ὑφ' ἑαυτήν. Συνεπῶς, λέγει ὁ Γίββων, «Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ αὐτοῦ [τοῦ Κωνσταντίνου] λειτουργοὶ ταχέως ἐτεχνάσθησαν νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἀμεροληψίαν τοῦ δημοσίου λειτουργοῦ, καὶ διεγείρωσι τὸν

ἐξῆλον τοῦ προσηλύτου... οὗτος δ' ἀπέσβεσε τὴν περὶ εἰρήνης καὶ ἀνεξιθρησκείας ἐλπίδα, ἀπὸ τῆς σιγμῆς καθ' ἣν συνήθροισε τριαχοσίους ἐπισκόπους ἐντὸς τῶν τοίχων τῶν ἀνακτόρων του» Ὁ αὐτοκράτωρ μετεπελσθῆ ἐκεῖ ὅπως διακηρύξῃ ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἤθελον ἀντιταχθῆ εἰς τὴν κρῖσιν τοῦ κληρικοῦ ἐκείνου σωματοῦ, ἐπὶ ζητημάτων πίστεως, ὤφειλον νὰ ἐτοιμασθῶσι δι' ἅμεσον ἐξορίαν. Αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν ἀνηγορεύθησαν ὥς θείου κύρους τοιαῦται. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς μισαλλοπροσύνῃς ὥρμησε ταχέως εἰς πικρὸν καὶ ἀνηλεῆ διωγμὸν Ὁ Κωνσταντῖνος ἐδημοσίευσεν δύο ποινικοὺς νόμους κατὰ τῆς αἰρέσεως, τὸ παράδειγμα δ' αὐτοῦ ἠκολούθησαν καὶ οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν αὐτοκράτορες — Βαλεντινιανός, Γρατιανός, Θεοδόσιος, Ἀρκάδιος καὶ Ὀνόριος Ὁ Θεοδόσιος ἐδημοσίευσεν 15, δ' Ἀρκάδιος 12, δ' ὁ δὲ Ὀνόριος ὅχι ὀλιγώτερα τῶν 18 τοιούτων νομοθετημάτων Ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τοὺς Θεοδοσιανούς καὶ Ἰουστιανούς κώδικας, πρὸς ὄνειδος τῶν ἱερατικῶν καὶ αὐτοκρατορικῶν νομοθετῶν τῶν

Ὅ,τι δ' Ἀντίχριστος εὐηρεσεῖτο ν' ἀποκαλῇ αἵρεσιν (τὸ πλεῖστον τοῦ ὁποίου ἦτο ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ἀγωνιζομένη νὰ διατηρηθῇ) κατελογίσθη ὥς τι χεῖρον καὶ αὐτῆς τῆς ἀπιστίας, καὶ ἀμφοτέραι αὗται κατεπολεμοῦντο ὑπὸ βασιλέων, αὐτοκρατόρων καὶ θεολόγων, καὶ ἀμφοτέραι κατεδιώκοντο, ἰδίως δὲ ἡ πρώτη, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶςἐξετάσεως Ἀλλ' ὅπόταν, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, ἐπῆλθεν ἀναζωπύρωσις τῆς τῆς παιδείας, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν ἐγειρόμενοι ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τῶν τεταραγμένων ὀνείρων τῶν «σκοτεινῶν αἰώνων», ἐκεῖνοι ἀπὸ τῶν ὑποίων τὴν διάνοιαν δὲν εἶχεν εἰσεῖν ἐκριζωθῇ ἡ ἀλήθεια, διηγέρθησαν, καὶ ἡ σημαία τῆς ἀληθείας ὑψώθη κατὰ τῶν χονδροειδῶν πλανῶν τοῦ Ἀντιχρίστου Τότε δὲ πλέον τὸ καταδιωκτικὸν πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου ἐξηγέρθη εἰς ματωρὰ δρᾶσιν, ὅπως κατασυντρίψῃ τὴν τοιαύτην ἀντίστασιν.

Βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες, οἵτινες ἐξέτρεμον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ στέμματός των, ἐὰν προῦκάλουν καθ' οἷον δῆποτε βαθμὸν τὴν δυσμένειαν τοῦ πάπα, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἐπικράτειαι

ἠδύναντο νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τρομερὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον, εἴαν ποτε αὐτοὶ, ἢ οἱ ὑπ' αὐτοὺς λαοὶ, ἀπεποιοῦντο νὰ προσφέρωσιν ἀπόλυτον ὑποταγὴν εἰς τὰς παπικὰς διαταγὰς, ἐξωρίζοντο νὰ ἐξολοθρευθῶσι τὴν αἵρεσιν, καὶ παρηγοῦντο νὰ καθαρίζωσι τοὺς ἐπικρατείας των ἀπὸ τῆς αἵρετικῆς διαστροφῆς, ἐπὶ ποινῇ ἀποσπάσεως τοῦ κράτους αὐτῶν ἀπὸ τῆς κυβερνήσεώς των· δοοὶ δὲ ἐκ τῶν εὐγενῶν ἡμέλησαν νὰ συντρέξωσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦ διωγμοῦ ἀπηλλοτριώθησαν τοῦ ἐπὶ τῶν κτήσεών των δικαιώματος. Βασιλεῖς, λοιπόν, καὶ ἡγεμόνες δὲν ἀπώκνουν εἰς τὰς προσπάθειάς των νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰ Παπικὰ διατάγματα· οἱ δὲ βαρῶνοι ἢ εὐγενεῖς καὶ οἱ θεράποντες αὐτῶν ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, ὅπως βοηθῶσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς.

Καὶ πρὸ τῆς ἀφύπνισεως ταύτης ἀκόμη, κατὰ τὸ ἔτος 630 μ. Χ., ἡ ἐν Toledo συνελθοῦσα Σύνοδος ἐξηνάγκασε τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας, ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον, νὰ ὀρκισθῇ ὅτι δὲν θὰ ἤθελεν ἀνεχθῇ οὐδένα αἵρετικὸν ὑπῆκοον εἰς τὰς Ἰσπανικὰς κτήσεις· διεκηρύχθη δ' ὅτι, ὁ μονάρχης, δοτις ἤθελε παραβιάσει τὸν τοιοῦτον ὄρκον, θὰ ἦτο ἐπικατάρατις ἐνώπιον τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, καὶ θὰ ἐχρησίμευεν ὕλη τοῦ αἰωνίου πυρός. Ἡ φρικώδης ὁμως σημασία τῶν τοιούτων ἐπιταγῶν κατενοήθη πολὺν τελειότερον ὁπότε ἡ ἀφύπνισις ἤρξατο, καὶ ὁπότε ὁ Ἀντίχριστος ἐξίχθη εἰς τὸ θνῶτατον ὄριον τῆς δυνάμεώς του.

Ἡ ἐν Ὁξφόρδῃ Σύνοδος τοῦ 1160 παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας πρὸς τιμωρίαν μίαν δμάδα Οὐθολδενσίων Χριστιανῶν, οἵτινες εἶχον μεταναστεύσει ἀπὸ Γασκωνίας εἰς Ἀγγλίαν. Συνεπῶς, ὁ Βασιλεὺς Ἑρρίκος ὁ Β'. διέταξεν ὅπως οὗτοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μαστιγωθῶσι δημοσίως, νὰ σιγματισθῶσι δ' ἀκολούθως ἐπὶ τῶν παρεῶν των διὰ πεπυρακιωμένου σιδήρου, καὶ ἐκδιωχθῶσιν ἡμίγυμνοι ἐκτὸς τῆς πόλεως ἐν πλήρει χειμῶνι, χωρὶς εἰς μηδένα νὰ ἐπιτραπῇ νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς ἔλεος, ἢ τοῖς παράσχῃ τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν.

Ὁ Φριδερίκος, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, κατὰ τὸ 1224 μ. Χ., κατεδίκασε πάσης ἀποχρώσεως αἵρετικούς νρ

καὼσι ζῶντες, νὰ δημευθῇ ἡ περιουσία αὐτῶν, καὶ οἱ ἀπόγονοί των, ἐὰν μὴ διεκῆρυκτον ἑαυτοὺς διώκτας τῶν αἰρετικῶν, νὰ παραδουῶσιν εἰς ἀτιμίαν. Ὁ Λουδοβίκος, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, κατὰ τὸ 1228 μ.Χ., ἐδημοσίευσεν νόμους πρὸς ἐξόντωσιν τῆς αἵρέσεως, καὶ ἐπέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν των. Ὁυτος ἐξηνάγκασε τὸν Ραϋμόνδον, Κόμητα τῆς Τουλούζης, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν αἰρετικῶν ἐκ τῶν κτήσεών του, χωρὶς νὰ φεισθῇ φίλου ἢ δούλου.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ σφετερισμοῦ τῆς ἐξουσίας, ἣτις βαθμιαίως ἀνεπτύχθη εἰς Παπικὸν σύστημα, ποιά τις ἀντιστασις ἀνεπτύχθη, ἀλλ' ἡ ἀντιστασις αὕτη ἐγένετο ἐκ μέρους ὀλίγων τινῶν πιστῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδρυσις ἐλαχίστην ἐντύπωσιν προὔξενησεν ἐπὶ τῆς ἀκατασχέτου πλημμύρας τῆς κοσμικότητος, ἣτις ἐπέδραμε καὶ κατέκλυσε τὴν Ἐκκλησίαν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, καθ' ὅσον διέκρινον τὴν πλάνην, ἀπεσύροντο βαθμιαίως ἀπὸ τῆς μεγάλης ἀποστασίας, ὅπως λατρεύωσι τὸν Θεὸν κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεώς των, ἀψηφοῦντες μάλιστα καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ διωγμοῦ. Ἀξιοσημεῖωτοι μεταξὺ τούτων ἦσαν τινες ὀνομασθέντες μετὰ ταῦτα Οὐαλδέισιοι, Ἀλβιγένσιοι, Οὐϊκλιφῆται καὶ Οὐγγενότοι. Πάντες οὗτοι, καίτοι διὰ διοφθόρων ὀνομάτων ὀνομαζόμενοι, εἶχον, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, κοινήν τινα καταγωγὴν καὶ κοινὴν πίστιν. «Ὁ Οὐαλδενσιανισμός», λέγει Rainerous (3. 4), ὁ διάσημος ἱεροεξεταστὴς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, «εἶναι ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν αἱρέσεων· ὑφίστατο δέ, κατὰ τινας, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ [Πάπα] Συλβέστρου, κατ' ἄλλους δέ, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῶν Ἀποστόλων». Ὁ Σύλβεστρος ἦτο πάπας ὁπόταν ὁ Κωνσταντῖνος ἦτο αὐτοκράτωρ καὶ ἡσπασθῇ τὸν Χριστιανισμόν· οὕτω δὲ βλέπομεν ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν ἦτο ἐξ ἀρχῆς ἄνευ τῶν ὁπαδῶν της, οἱ ὁποῖοι, καίτοι ταπεινοὶ καὶ ἀντιδημοτικοί, ἀντίστησαν εὐτόλμως κατὰ τοῦ παπισμοῦ, κατὰ τῶν περὶ καθαρτηρίου παπικῶν διδασκαλιῶν, τῆς προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων, ἐπικλήσεως τῶν ἁγίων, προσκυνήσεως τῆς Παρθένου Μαρίας, προσευχῶν ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, μετουσιώσεως, ἀγαμίας τοῦ κλήρου, συγχωρητηρίων, λειτουργιῶν κλπ, καὶ ἀπεδοκίμαζον

τὰς εἰς τοὺς ἀγίους τόπους ἀποδημίας, τὰς ἐορτάς, τὴν κατῴσιν θυμιάματος, τὴν χρῆσιν ἀγίου ὕδατος (ἀγιάσματος), ἱερατικῶν ἀμφίων, τὸν μοναχισμόν, κλπ., ἐπρέσβευον δὲ διὰ τὰ διδάγματα τῶν ἀγίων Γραφῶν καὶ μόνον ὥφειλον νὰ εἶναι ἀποδεδειγμένα εἰς πίστιν, ἀπέναντι τῶν παραδόσεων καὶ ἀξιώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Οὗτοι ἐθεώρουν τὸν πάντα ὡς τὸν ἀρχηγὸν πασῶν τῶν πλανῶν, καὶ ἐπέμενον διὰ ἡ ἀφesis τῶν ἁμαρτιῶν ἀποκτιᾶται διὰ τῆς ἀξίας τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ μόνον.

Ἡ πίστις καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ὑπῆρξαν ἡ βάσις πρὸς μεταρρυθμίσειν, καὶ ἡ κατὰ τῆς πλάνης διαμαρτυρία, πολὺν πρὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Λουθήρου· αὐτοὶ δὲ, καὶ ἄλλοι πολέμοι τοῦ Παπισμοῦ, ἐμισήθησαν, ἐκυνηγήθησαν καὶ κατεδιώχθησαν μετὰ ἀμειλίκτου μανίας ὑπὸ τῶν μυσικῶν τῆς παπασύνης πρακτόρων. Οἱ Οὐαλδένσιοι καὶ Ἀλβιγενσιοὶ ἦσαν τὰ μᾶλλον πολυπληθέστερα σωματεῖα τῶν διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς Παπασύνης· ὁπόταν δ' ἐπῆλθεν ἡ πραγματικὴ ἀφύπνισις τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, οὗτοι κυρίως ὑπῆρξαν τὰ μέσα δι' ὧν ἐξέλαμψεν ἡ ἀλήθεια, καίτοι αὕτη ἀντανακλάσθη καὶ ἐτονίσθη προφορικῶς ὑπὸ τοῦ Οὐίκλιφφίου, Οὐσσίου, Λουθήρου καὶ ἄλλων. Αἱ δὲ διδασκαλαὶ αὐτῶν, ὑποστηριζόμεναι ὑπὸ ἀπλόητος καὶ ἡθικῆς, διέλαμψαν μετὰ μεγαλειτέρας λαμπρότητος, ἀντιθέτως πρὸς τὴν πομπώδη ὑπερηφάνειαν καὶ τὰς καταφόρους ἀνηθικότητας τῆς τότε εἰς τὸ ζενίθ τῆς δόξης τῆς διατελούσης Παπασύνης.

Τότε δὲ πλέον πάπαι, σύνοδοι, θεολόγοι, βασιλεῖς, σταυροφόροι καὶ ἱεροξετασταὶ, συνήνωσαν τὰς καταχθονίους αὐτῶν δυνάμεις ὥπως ἐξοντώσωσι πάντα ἀντιφρονοῦντα, καὶ ἀποσβέσωσι καὶ τὰς πλέον ἰσχυροτέρας ἀκτῖνας τοῦ ὑποφώσκοντος φωτός. Ὁ Πάπας Ἰννοκέντιος ὁ Γ'. ἀπέστειλε πρῶτος ἱεραποστολούς εἰς τὰς ἐπαρχίας, εἰς τὰς ὁποίας αἱ διδασκαλαὶ τῶν Ἀλβιγενσίων εἶχον κατακτιῆσαι ἔδαφος, ἵνα κηρύξωσι τὰ δόγματα τῆς Ρώμης, νὰ ἐνεργήσωσι θαύματα, κλπ. Ἀλλ' εὗρισκων ὅτι αἱ προσπάθειαι αὐτῶν ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς, ἐκήρυξε κατ' αὐτῶν σταυροφορίαν, καὶ προσέφερεν εἰς πάντα ὅστις ἤθελε συμμετάσχει εἰς τὴν σταυροφορίαν αὐτὴν τὴν

συγχώρησιν ὅλων αὐτοῦ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἄμεινον διὰ τὸν νύμφον διαβατήριον ἄνευ διελεύσεως διὰ τοῦ καθαρτηρίου. Ἐν πλήρει πεποιθήσει ὅτι ὁ Πάπας δύναται νὰ ἐπιδαφιλεύσῃ τὰς ἐπαγγελθείσας αὐτὰς ἀμοιβάς, ἤμισιν ἑκατομμύριον ἀνθρώπων—Γάλλων Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν—συνεσωματώθησαν πέριξ τῆς σημαίας τοῦ σταυροῦ, πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ ἐξόντωσιν τῆς αἰρέσεως. Τότε πλέον ἐπηκολούθησαν σειραὶ μαχῶν καὶ πολιορκιῶν διαρκέσασαι ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη. Ἡ πόλις Reziars προσεβλήθη ἐξ ἐφόδου καὶ ἐκυριεύθη τὸ 1209, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἄνευ διακρίσεως ἡλικίας καὶ φύλου, ἀπωλέσθησαν πάντες ὑπὸ τὴν μάχαιραν συμποοοῦμενοι εἰς 60,000, κατὰ τας ἐκθέσεις διαφόρων ἱστορικῶν. Τὸ αἷμα ἐκείνων ὅσοι κατέφυγον εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ οἷνινες κατεσφάγησαν ὑπὸ τῶν ἀγίων σταυροφόρων, κατεπότισε τὰ θυσιαστήρια καὶ ἔρρεε διὰ μεσου τῶν ὁδῶν.

Ἡ πόλις Lavaur ἐπολιορκήθη τὸ 1211 ὁ διοικητὴς αὐτῆς ἀπηγχονίσθη, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ ἐρρίφθη ἐντὸς φρέατος καὶ ατεκερματίσθη διὰ λίθων. Οἱ κάτοικοι ἀδιακρίτως ἐθανατώθησαν, τετρακοσίων ἐξ αὐτῶν καέντων ζώντων. Ἡ ἀκμάζουσα ἐπαρχία τῆς Languedoc κατερημώθη, αἱ πόλεις αὐτῆς ἐπυρπολήθησαν, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἐξολοθρεύθησαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Ὑπολογίζεται ὅτι 100,000 Ἀλβιγενοῖων ἔπεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· τὰ δὲ σώματά των συνεσωρεύθησαν ὁμοῦ καὶ ἐκάησαν.

Πᾶσαι αὗται αἱ σφαγαὶ καὶ κακοήθειαι διεπράχθησαν ἐν τῷ ὀνόματι τῆς ὀρησκείας, προφάσει μὲν διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τιμὴν τῆς Ἐκκλησίας, πράγματι δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ἀντιχρίστου, κατῆμένου ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ [τῇ Ἐκκλησίᾳ], καὶ δεικνύοντος ἑαυτὸν ὅτι εἶναι Θεός — ἰσχυρὸς τις—ἱκανὸς νὰ κατατροπώῃ καὶ ἐξολοθρεύῃ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ὁ κληρὸς ἡὐχαρίστησε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἔργον τοῦ ὀλέθρου, δοξολογία δὲ τις συνετέθη καὶ ἐψάλη διὰ τὴν ἐν Lavaur ἔνδοξον νίκην! Ἡ φρικτὴ κατακρεσύργησις τῶν κατοίκων τῆς Reziars ἐθεωρήθη ὡς «καταφανὴς κρῖσις τοῦ οὐράνου» ἐπὶ τῆς αἰρέσεως τοῦ Ἀλβιγενοσιανισμοῦ. Οἱ σταυροφόροι ἠκρασθήσαν τὴν πρῶταν μεγάλην λειτουργίαν,

καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἀκολούθως προέβησαν εἰς τὴν κατερήμωσιν τῆς ἐπαρχίας τῆς Lanquedoc καὶ εἰς τὸν φόνον τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Λέον, ἐν τούτοις, νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι αἱ κατὰ τῶν Ἀλβιγενσίων καὶ Οὐαλδενσίων ἐπίσημοι αὐταὶ σταυροφορίαι, ἐπεχειρήθησαν ἀπλῶς διότι ἡ οὕτω καλουμένη «αἵρεσις» εἶχεν ἀποκτήσει ἰσχυρὸν ἔδαφος ἐπὶ μεγάλου μέρους τῶν εἰρημένων κοινοτήτων. Ἦθελεν εἶσθαι μέγα λάθος τὸ ὑποθέσθαι ὅτι αἱ σταυροφορίαι ἦσαν τὸ μόνον εἶδος τῶν διωγμῶν· ὁ ἀθόρυβος καὶ διαρκὴς ὄλεθρος τῶν ἀτόμων, ὑπολογιζομένων ἐν συνόλῳ εἰς χιλιάδας, προέβαινε ἀκατάπαντος ἀνὰ ὅλην τὴν εὐρείαν Παπικὴν ἐπικράτειαν — «συντελῶν» οὕτω τοὺς ἀγίους τοῦ Ὑψίστου.

Κάρολος ὁ Ε΄., Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας καὶ Βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας καὶ τῶν Κάτω Χωρῶν, κατεδίωξε τοὺς φίλους τῆς μεταρρυθμίσεως ἀνὰ πάσας τὰς ἀχανεῖς αὐτοῦ κτήσεις. Ὑποβληθούμενος ὑπὸ τῆς Διαιτης τοῦ Worms, προέγραψε τὸν Λούθηρον τοὺς δπαδοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ συγγράμματα του, καὶ κατεδίκασε πάντας ὅσοι ἤθελον συνδράμει δπωσδήποτε τὸν Λούθηρον, ἢ ἀναγνώσει τὰ ἔργα του, εἰς τὴν θήμευσιν τῆς περιουσίας αὐτῶν, τὴν παρὰ τῆς αὐτοκρατορίας προκήρυξιν των, καὶ εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Εἰς τὰς Κάτω Χώρας οἱ δπαδοὶ τοῦ Λουθήρου ἔδει ν' ἀποκεφαλίζωνται, αἱ δὲ γυναῖκες νὰ θάπτονται ζῶσαι, ἢ, εἴαν ἦσαν ἰσχυρογνώμονες, νὰ παραδίδωνται εἰς τὰς φλόγας. Καίτοι δὲ ὁ νόμος οὗτος τῆς συλλήβδην ἐξοντώσεως ἀνεστάλη, τὸ ἔργον τοῦ θανάτου ὑφ' ὅλας τὰς φρικώδεις αὐτοῦ μορφὰς προεχώρει, Ὁ Δοὺξ τῆς Ἀλβης ἐκαυχάτο διὰ τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν 18,000 Διαμαρτυρομένων ἐν διαστήματι ἑξ ἑβδομάδων. Ὁ Ραολο ὑπολογίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς τὰς Κάτω Χώρας θανατωθέντων, ἐξ αἰτίας τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν φρονημάτων, εἰς 50,000· ὁ δὲ Γκρότιος παρέχει τὸν κατάλογον τῶν ἐν Βελγίῳ μαρτύρων ἀνιερχομένων εἰς 100,000. Ὁ Κάρολος, κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πνοήν, συνεβούλευσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φίλιππον τὸν Β΄, νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦ διωγμοῦ καὶ τῆς ἐξοντώσεως τῆς αἵρέσεως, τὸ ὁποῖον

αὐτὸς εἶχεν ἤδη ἀρχίσει, καὶ τὴν ὁποίαν συμβουλὴν ὁ Φίλιππος δὲν ἐβράδυνε ν' ἀκολουθήσῃ. Οὗτος ὑπεξέκρινε μετὰ λύσσης τὸ πνεῦμα τῆς καταδιώξεως καταδικάζων τοὺς διαμαρτυρομένους εἰς τὰς φλόγας ἀνευ ὑακρίσεως ἢ οἴκτου.

Οἱ Γάλλοι βασιλεῖς Φραγκίσκος καὶ Ἑρρίκος ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τῶν Καρόλου καὶ Φίλιππου ἐν τῷ ζήλῳ των ὑπὲρ τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ τῆς ἐξοντώσεως τῆς αἵρέσεως. Αἱ σφαγαὶ τοῦ Μερινδόλου, Ὁράγκης καὶ Παρισίων παραστάνται ἔντονα παραδείγματα τοῦ ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀντιχρίστου ζήλου των. Τῆς σφαγῆς τοῦ Μερινδόλου, προσχεδιασθείσης ὑπὸ τοῦ Γάλλου Μονάρχου, καὶ ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Κοινοβουλίου, ἡ ἐκτέλεσις ἀνετέθη εἰς τὸν πρόεδρον Orpeda. Ὁ πρόεδρος οὗτος παρηγγέλθη νὰ σφάξῃ τὸν πληθυσμόν, νὰ πυρπολήσῃ τὰς πόλεις, καὶ κατεδαφίσῃ τοὺς πυργούς τῶν Οὐαλδενσιῶν, μέγας ἀριθμὸς ἐκ τῶν ὁποίων κατώκουν εἰς τὸ διαμέρισμα ἐκεῖνο. Ρωμαιοκαθολικοὶ ἱστορικοὶ παραδέχονται ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς τοιαύτης παραγγελίας ἐπήνεγκε τὴν σφαγὴν χιλιάδων ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Εἰκοσιτέσσαρες πόλεις μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια, καὶ ὁ τόπος ἀφέθη κατεστραμμένος καὶ ἔρημος. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ κατέφυγον πρὸς ἰσφάλειαν εἰς τὰ δάση καὶ τὰ ὄρη· κατεδιώχθησαν ὅμως ἐκεῖ καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν μάχαιραν! Ὅσοι δὲ παρέμεινον εἰς τὰς πόλεις εὗρον τὴν αὐτὴν καὶ χειροτέραν τύχην. Πεντακόσαι γυναῖκες ἐρρίφθησαν εἰς τινὰ σιτοβολῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀκολουθῶς ἔθυσαν πῦρ· ὁπόταν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπήδων ἐκ τῶν παραθύρων ἐγένοντο κάτωθεν δεκταὶ ἐπὶ τῶν αἰχμῶν τῶν λογγῶν. Γυναῖκες παρεβιάσθησαν, καὶ παιδιὰ ἐφονεύθησαν ἐνώπιον τῶν γονέων των, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀνίσχυροι νὰ τὰ προστατεύσωσιν. Ἄλλοι ἐρρίφθησαν ἀνωθεν κρημνῶν, καὶ ἄλλοι ἐσύρθησαν γυμνοὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν.

Ἡ σφαγὴ τῆς Ὁράγκης, τὸ 1562 μ. Χ., ἦτο παρομοία πρὸς τὴν τοῦ Μερινδόλου, καὶ περιγράφεται μετ' ἀκριβείας ὑπὸ τῶν Καθολικῶν ἱστορικῶν. Ὁ Ἰταλικὸς στρατὸς, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλε Πάπας Πίος δ' Α' ἔλαβε διαταγὰς νὰ κατασφάξῃ ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιὰ αἱ διαταγαὶ δ' αὐτὰς

ἔξετελέσθησαν μετὰ φρικώδους σκληρότητος. Οἱ ἀνυπεράσπιστοι αἰρετικοὶ ἐσφάγησαν διὰ τοῦ ξίφους. κατεκρημνίσθησαν ἀπὸ βράχων, ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῶν ἀκίδων τῶν ἀρπαγῶν καὶ ἐγχειριδίων, ἀπηγχονίσθησαν, ἐψήθησαν ἀνωθι ἀδυνάτου πυρός, καὶ ἐξετέθησαν εἰς ὄνειδος καὶ βασανιστήρια πάσης περιγραφῆς.

Ἡ ἐν Παρισίοις σφαγὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, τῇ 24ῃ Αὐγούστου τοῦ 1572, ἐξισοῦτο πρὸς τὴν ὠμότητα, ἀλλ' ὑπερέβαινε κατὰ τὴν ἔκτασιν τὰς σφαγὰς τοῦ Μερινδόλου καὶ τῆς Ὁράκης. Καὶ αὕτη ἐπίσης περιγράφεται λεπτομερῶς ὑπὸ Καθολικῶν ἱστορικῶν, εἰς ἓκ τῶν ὁποίων, ὁ Θουάνος, σιγματίζει ταύτην ὡς «θηριωδὴ σκληρότητα, μὴ ἔχουσαν ὅμοιον παράλληλον καθ' ὅλην τὴν ἀρχαιότητα». Ὁ ἥχος τοῦ κώδωνος τοῦ κινδύνου, κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 23ης Αὐγούστου, ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς καταστροφῆς, καὶ αἱ σκηναὶ τοῦ τρόμου, αἱ διαδραματισθεῖσαι ἐν Μερινδόλῳ καὶ Ὁράκῃ, ἤρξαντο ἐπαναλαμβανόμεναι κατὰ τῶν μισητῶν Οὐγγενότων. Τὸ καρνιβάλιον τοῦ θανάτου διήρκεσεν ἐπὶ ἐπὶ ἡμέρας· ἡ πόλις ἐπλημύρησεν ἐξ ἀνθρωπίνων αἱμάτων· ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἠτένιζον μετ' ἄκρας εὐχοριστήσεως ἐπὶ τῶν πεφονευμένων, οἷνες εἶχον ἀποτελέσει σωρούς ἐν τῇ αὐλῇ τῶν ἀνακτόρων. Τὸ σῶμα τοῦ Ναυάρχου Coligny ἐσύρθη διὰ μέσου τῶν ὁδῶν· ὁ δὲ ποταμὸς Σηκουάνας ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἐπιπλεόντων νεκρῶν σωμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων ποικίλλει ἀπὸ 5,000 μέχρι 10,000. Τὸ ἔργον τοῦ ὀλέθρου δὲν περιορίσθη εἰς Παρισίους, ἀλλ' ἐπεξετάθη καθ' ὅλον τὸ Γαλλικὸν ἔθνος. Τὴν προηγουμένην ἡμέραν εἰδικοὶ διαγγελεῖς ἐξαπεστάλησαν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν διατάσσοντες γενικὴν σφαγὴν τῶν Οὐγγενότων. Αἱ αὐταὶ δὲ σκηναὶ ἔλαβον χώραν εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ἐπαρχίας, οἱ δὲ ὑπολογισμοὶ περὶ τῶν φονευθέντων ποικίλλουσι μεταξὺ 25,000 καὶ 70,000.

Εἰς τὰς τρομερὰς ταύτας σκηνας τῶν σφαγῶν ὁ Ἀντίχριστος ἡσθάνθη ἄκραν ἱκανοποίησιν. Ὁ Πάπας καὶ ἡ αὐλὴ αὐτοῦ ἡσθάνθησαν ἀγαλλίαςιν ἐπὶ τῇ νίκῃ τοῦ Καθολικισμοῦ κατὰ τοῦ Οὐαλδενσιανισμοῦ ἐν Μερινδόλῳ, ὁ δὲ ἄσεβῆς Oppeda-

ὠνομάσθη «Ὁ ὑπεραπιστὴς τῆς πίστεως καὶ ὁ ἥρωας τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας μετέβη εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἀνέπεμψε δημοτελεῖς εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν κατατρόπωσιν καὶ τὴν σφαγὴν τῶν Οὐγγενότων ἐν Παρισίοις. Ἡ σφαγὴ αὕτη ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γάλλον βασιλέως, τοῦ Κοινοβουλίου του καὶ τῶν Ρωμαιο-Καθολικῶν ὑπηκόων του, ἐγένετο, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τῇ ἀμέσῳ ὑποκινήσει τοῦ Πάπα καὶ τῆς Παπικῆς Ἱεραρχίας. Ὅτι, τοῦλάχιστον, ἐπεδοκιμάσθη σφόδρα παρ' αὐτῶν, μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὴν Παπικὴν Αὐλὴν ἡ εἰδησις ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μεγάλης χαρᾶς. Ὁ Πάπας Γρηγόριος δ' ΙΙ' μετέβη ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου ἵνα ἀναπέμψῃ εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν περιφανῆ νίκην· διεκήρυξε δ' ἀμέσως Ἰωβιλαῖον, καὶ ἔπεμψεν ἕνα Νούντιον εἰς τὴν Γαλλικὴν αὐλὴν, ὅστις, ἐν ὀνόματι τοῦ πάπα, ἐξεθείασε «τὸ ἀπὸ πολλοῦ μελετώμενον κατόρθωμα καὶ τόσον εὐτυχῶς ἐκτελεσθὲν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς θρησκείας». Παρὰ τοῦ Βασιλέως τότε ἐκόπη μετάλλιον τι, εἰς ἀνάμνησιν τῆς σφαγῆς, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν, *Pietas Exceitavit Justitiam* ἢ Εὐσέβεια ἐξήγειρε τὴν Δικαιοσύνην.

Ἀναμνηστικὰ μετάλλια διὰ τὸ γεγονὸς ἐκόπησαν εἰς τὸ Παπικὸν νομισματοκοπεῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Πάπα. Ἐν τοιοῦτον εὑρίσκεται ἤδη ἐκτεθειμένον εἰς τὴν Ἀναμνηστικὴν Αἶθρουν (Memorial Hall) τῆς Φιλαδελφείας· ἡ ὄψις αὐτοῦ παριστᾷ εἰκόνα τοῦ Πάπα εἰς ὀρθίαν στάσιν, καὶ συντετμημένην ἐπιγραφὴν, «*Gregorius XIII . Pontifex Maximus Anno I .*», — τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ, δηλ. 1572 Μ. Χ. Ἡ ἀντίθετος ὄψις τοῦ μεταλλίου παριστᾷ ἄγγελον ἐξολοθρευτὴν, βαστάζοντα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὅστιον, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ ξίφος, πρὸ αὐτοῦ δὲ παριστῶνται ἐκτάδην κατακείμενα καὶ φεύγοντα πλήθη Οὐγγενότων, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Κάτωθι δὲ ἀναγράφονται αἱ λέξεις *Ugonot. iorum Strages 1572* — ἥτοι, «Ἡ σφαγὴ τῶν Οὐγγενότων, 1572».

Ἄλλη εἰκὼν παριστῶσα τὰς σφαγὰς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου ἀνηρτήθη ὡσαύτως ἐν τῷ Βατικανῷ. Εἰς τὴν ἐπικεφα-

λίδα ταύτης εὐρίσκειτο ἐπιγραφὴ κυλινδροειδῶς ἐστραμμένη, Λατινιστὶ δὲ γεγραμμένη, καὶ σημαίνουσα, «Ὁ Ποντίφικὸς ἐπιδοκιμάζει τὴν τύχην τοῦ Coligny». Ὁ Coligny ἦτο ἔξοχος τις ἀρχηγὸς τῶν Οὐγγενότων, καὶ εἰς ἐκ τῶν πρώτων πεσόντων. Ἀφοῦ ἐφονεΐθη, ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀπεκόπη ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἀπεσιάλη πρὸς τὴν Βασιλίισαν (ἡ ὁποία ἐβαλσάμωσε καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς Ρώμην ὡς τρόπαιον), ἐνῶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐσφύρηθη ὑπὸ τοῦ ὄχλου διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῶν Παρισίων. Ὀλίγον χρόνον μετὰ ταῦτα ὁ Βασιλεὺς κατελήφθη ὑπὸ τῶν τρόμων τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδέποτε πλέον ἀνέλαβε. Λέγεται ὅτι εἰς τὸν ἔμπιστον αὐτοῦ ἱατρὸν ἔλεγε, «Δὲν γνωρίζω τί μοι συνέβη ἀλλὰ κλονίζομαι τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα ὡς ἐὰν κατέχωμαι ὑπὸ πυρετοῦ. Κατὰ πᾶσαν στιγμήν, εἴτε γρηγορῶ εἴτε κοιμῶμαι, μοι φαίνονται ὡς ἐὰν παρουσιάζονται ἐνώπιόν μου κατεσπαργμένα σώματα μὲ εἰδεχθεῖς μορφὰς καὶ κεκαλυμμένα δι' αἵματος». Ἀπέθανε δ' ἐν μεγάλῃ ἀγωνίᾳ, καταληφθεὶς ὑπὸ αἱματηροῦ ἰδρώτος.

Κατὰ τὸ 1641 ὁ Ἀντίχριστος ἐκήρυξε «θρησκευτικὸν πόλεμον» ἐν Ἰρλανδίᾳ, καὶ προσεκάλεσε τὸν λαὸν νὰ κατασφάξωσι τοὺς Διαμαρτυρομένους διὰ παντὸς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μέσου. Ὁ πεπλανημένος λαὸς ἤκουσε τὴν διαταγὴν αὐτὴν ὡς φωνὴν Θεοῦ, καὶ δὲν ἐβρόάδυνον νὰ ἐκτελέσωσι τὴν παραγγελίαν. Τὸ αἷμα τῶν Διαμαρτυρομένων ἔρρευσεν ἄφθονον καθ' ὅλην τὴν Ἰρλανδίαν· οἰκίαι ἀπειτεφρώθησαν, πόλεις δὲ καὶ χωρία σχεδὸν κατεστράφησαν. Τινὲς ἐξηναγκάσθησαν νὰ φονεύσωσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν συγγενεῖς, καὶ ἔπειτα νὰ αὐτοχειριασθῶσιν—ἐνῶ αἱ τελευταῖαι λέξεις, αἵτινες ἤχουν εἰς τὴν ἀκοήν των, ἦσαν αἱ διαβεβαιώσεις τῶν ἱερέων, ὅτι αἱ ἐπιθανάτιοι αὐτῶν ἀγωνίαι ἦσαν αἱ ἀρχαὶ μόνον τῶν αἰωνίων βασάνων. Χιλιάδες ἀπέθανον ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης, ἐνῶ προσεπάθουν νὰ μεναναστεύσωσιν εἰς ἄλλας χώρας. Εἰς Καβάνην (Cavan), ἡ ὁδὸς ἐπὶ δώδεκα συνεχῇ μίλια ἦτο βεβαμμένη δι' αἱματηρῶν ἰχνῶν τῶν πεπληγωμένων προσφύγων. Ἐξήκοντα παῖδια ἐγκατελείφθησαν εἰς τὴν φυγὴν τῶν ἀγρίως καταδιωκομένων γονέων των· οἱ δὲ σφαγεῖς διεκλήρου-

Ξαν δι πᾶς ὅστις ἤθελε βοηθήσει καθ' οἷονδήποτε τρόπον τὰ μικρὰ ταῦτα πλάσματα ἤθελε ταφῇ παραπλεύρως αὐτῶν. Δέκα ἐπὶ ἑφηβοὶ ἐτάφησαν ζῶντες εἰς Fermaugh, καὶ ἐβ-δομήκοντα δύο εἰς Kilkenny. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ulster καὶ μόνον, ὑπὲρ τὰς 154,000 Διαμαρτυρομένων εἴτε κατεσφάγησαν, ἢ ἐξωρίσθησαν ἐκ τῆς Ἰρλανδίας.

Ὁ Ο' Niel, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἰρλανδίας, ὠνόμασε τὴν σφαγὴν αὐτὴν «εὐσεβὴ καὶ νόμιμον πόλεμον», ὁ δὲ πάπας (Οὐρβανὸς ὁ Η΄.) ἐξέδωκε βουλλαν ὑπὸ χρονολογίαν Μαΐου, 1643, παρέχων «πλήρη καὶ ἀπολυτρωτικὴν ἄφεσιν πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν» ἐκείνων ὅσοι ἔλαβον μέρος «καὶ ἐπετέλεσαν γενναίως τὸ καθήκον των, πρὸς ἐξολόθρευσιν καὶ τελικὴν ἐκρίζωσιν τῆς λοιμώδους ζύμης τοῦ αἰρετικοῦ μιάσματος».

## Η ΙΕΡΑ ΕΞΕΤΑΣΙΣ.

Εἰς τὸν Δομίνικον, τὸ πρωτεύον πνεῦμα τῆς σταυροφορίας αὐτῆς, ἀποδίδεται ἡ τιμὴ τῆς ἐφευρέσεως τῆς καταχθονίου Ἱερᾶς ἐξετάσεως, καίτοι ὁ Βενέδικτος, ὅστις διαπνέεται ὑπὸ ζήλου νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν Ἅγιον Δομίνικον τὴν τιμὴν δι' αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Γενικὸς Ἱεροεξεταστής, ἀμφιβάλλει ἂν ἡ ἰδέα αὕτη ἐπῆλθε πρῶτον εἰς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον, ἢ εἰς τὸν Ἅγιον Δομίνικον. Αὕτη ἐντούτοις ἰδρύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου τοῦ Γ', εἰς τὸ 1204 M. X.

Ὁ Ἅγ. Δομίνικος ἦτο εἰς θηριώδης χαρσκήρ, στεροῦμενος παντὸς αἰσθήματος εὐσπλαγχνίας, ὅστις, φαίνεται, εὗρισκε τὴν πρωτίστην αὐτοῦ εὐχαρίστησιν εἰς τὰς σκηνὰς τῶν βασανιστηρίων καὶ τῆς ἀθλιότητος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατὰ τῶν Ἀλβιγενσίων σταυροφορίας, κρατῶν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας, ὠδήγει καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς ἱεροὺς μαχητὰς εἰς πράξεις θανάτου καὶ καταστροφῶν. Ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις ἢ «Ἱεροδικεῖον» εἶναι σήμερον εἶδος δικαστηρίου ἐν τῇ Ρωμαιο-καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς ἀνακάλυψιν, καταστολὴν καὶ τιμωρίαν τῆς αἰρέσεως, καὶ ἄλλων πταισμάτων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Ὁ Ἄλλ'

εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Δομνίκου ἡ Ἱερὰ αὕτη Ἐξέτασις οὐδὲν εἶχε νόμιμον δικαστήριον, οὐδ' εἶχον τελειοποιηθῇ τὰ βασανιστήρια ὄργανα εἰς ὃ σημεῖον ἀφίχθησαν μετὰ ταῦτα. Ἐν τούτοις, ὁ Δομνίκος, καὶ ἔνευ τοιούτων μηχανημάτων, ἐξεῦρεν ἀφθονίαν βασανιστηρίων μεθόδων, ἐξαρθρῶν τοὺς ἄρμους, διασχίζων τὰ νεῦρα καὶ κατασπαράσσων τὰ σκέλη τῶν θυμάτων, καὶ καίων ἐπὶ πασσάλου ἐκείνους, τῶν ὁποίων αἱ πεποινθήσεις παρέμεινον ἀσάλευτοι δι' ἄλλων μεσῶν, καὶ οὔτινες δὲν ἀπεκρήρυττον τὴν πίστιν καὶ τὰς ἐλευθερίας των.

ὑπὸ τὴν ιδιότητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰννοκентίου, ὅπως τιμωρῇ διὰ δημεύσεως τῶν ὑπαρχόντων, ἐξουσίας καὶ θανάτου τοὺς μὴ θέλοντας νὰ δεγθῶσι τὸ εὐαγγέλιόν του αἰρετικούς, ὁ Δομνίκος διηγείρε τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ τὸν ὄχλον εἰς τὴν σφαγὴν τῶν αἰρετικῶν Οὐαλδενσίων· αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος παρέδωκεν εἰς τὰς φλόγας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα Ἀλβιγενοίους ταῦτοχρόνως. Διὰ τὴν τοιαύτην λοιπὴν αὐτοῦ πιστότητα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀντιχρίστου ἀνεκρηρύχθη ἕγιος, καὶ λατρεύεται σήμερον ἀγαπεμπομένων εἰς αὐτὸν προσευχῶν ὑπὸ τῶν Ρωμαιο-καθολικῶν. Ἡ Παπικὴ Ἱερὰ Σύνοσις (εἶδος Προσευχηταρίου), ἐξυμνεῖ «τὸς ἀρετὰς καὶ τὰ διδάγματα αὐτοῦ, τὰ ὅποια ἐφώτισαν τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ἀγχίνον καὶ δύναμιν αὐτοῦ, ἡ ὅποια κατετρόπωσε τοὺς αἰρετικούς τῆς Τολδόσης, καὶ τὰ πολλὰ αὐτοῦ θαύματα, τὰ ὅποια ἐξίχθησαν μέχρι τοῦ νὰ ἀναστήσῃ νεκρούς» Ἡ Λειτουργικὴ Missal τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὅποια υἰαλαμβάνει τὴν λειτουργίαν τὴν σχετιζομένην πρὸς τὴν τελεσιν τοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου), ἐγκωμιάζει τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, καὶ προσευχεῖται διὰ πρόσκαιρον βοήθειαν μέσῳ τῆς μεσιτείας αὐτοῦ. Οὕτως δ' Ἀντιχρίστος ἐξυψοῖ εἰσέτι καὶ τιμᾷ τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ ἡρώας.

Ἦθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ δώσῃ τις διὰ βραχέων οἶαν-δήποτε ἀποχρῶσαν ἰδέαν τῶν φρικταλεσιτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ἡ τοῦ φόβου καὶ τρόμου τὸν ὁποῖον ἐνέπνευσεν αὕτη εἰς τοὺς λαούς. Ἐκεῖνοι ὅσοι δὲν ἦσαν ἐνθερμοὶ θιασῶται τοῦ Ἀντιχρίστου, ἡ τυχὸν ἀπειόλμων νὰ ἐπικρίνωσι τὰς μεθόδους αὐτοῦ, καθίσταντο ὑποκτοι ἐπὶ αἵρέσει· ἄνευ δὲ λαοῦ εἰδοποιήσεως, ἡ παροχῆς εὐκαιρίας πρὸς ἀπολογία, κατεδι-

κάζοντο εἰς ἐγκάθειρξιν ἐντὸς σκοτεινῆς φυλακῆς ἐπ' ἄοριστον, μέχρι τῆς καταλλήλου· συγμῆς διὰ δίκην — κατὰ τὸ ὁποῖον χρονικὸν διάστημα διετέλουν ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ τοῦ κατηγοροῦ, ὡς καὶ τοῦ εἵδους τῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας. Τὰ κατὰ τὰς τοιαύτας δίκας διεξήγοντο κρυφίως· βασανιστήρια δὲ ἐτίθεντο συχνάκις εἰς ἐνέργειαν ὅπως ἐξαναγκασθῶσιν οἱ καταγοροῦμενοι εἰς ἐξομολογήσεις. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι βάσανοι ἦσαν ἐπὶ τοσοῦτον φρικαῶδεις ὥστε καθίστανται ἀπίστευτοι σχεδὸν εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, καὶ εἰς χώρας ἑλευθέρας· καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ πραγματικότης αὐτῶν ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ μαρτυριῶν, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Καθολικοὶ ἱστορικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν· αἱ δὲ ἀνωφελεῖς αὐτῶν ἀπόπειραι ὅπως δικαιολογήσωσιν αὐτάς, τείνωσι μᾶλλον νὰ προσποδείξωσι τὴν ἀλήθειαν τῶν τοιούτων μαρτυριῶν. Τὰ βασανιστήρια ὄργανα, λείψανα τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ὑφίστανται εἰσέτι καὶ καθιστῶσι πᾶσαν ἀρνησίν τοῦ πράγματος ἀνωφελῆ· Τὸ «Ἱερὸν Γραφεῖον» διέθετε μάλιστα καὶ ἱατροὺς ἵνα ἐπιβλεπωσι τὴν πορείαν τῶν βασανισμῶν, καὶ παύσωσι τούτους ὅποτεν ἐφαίνετο ὅτι ὁ θάνατος νὰ ἀπήλλασσε τὸν πάσχοντα ἐπειτρέπετο δ' εἰς τὸ θῦμα νὰ συνέλθῃ ἐν μέρει, ὅπως οἱ βασανισμοὶ ἐφαρμοσθῶσι δευτέραν ἢ ἀκόμη καὶ τρίτην φορὰν. Τὰ βασανιστήρια ταῦτα δὲν ἐπεβάλλοντο πάντοτε ὡς ποινὰ διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς αἰρέσεως· ταῦτα ἦσαν ἐν γένει πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐξαναγκασθῇ ὁ κατηγορούμενος νὰ ὁμολογήσῃ, νὰ μεταβάλλῃ γνώμην ἢ ἐνοχοποιήσῃ ἄλλους, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς περιστάσεως.

Καὶ κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἀκόμη, ὅποτε ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις ἀπέβαλε μέγα μέρος τῶν τρόμων αὐτῆς, αὕτη παρίστατο εἰσέτι φρικώδης. Ὁ ἱστορικὸς τῶν πολέμων τοῦ Ναπολέοντος, περιγράφων τὴν ἄλωσιν τοῦ Toledo ὑπὸ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ἀναφέρει παρεμπιπτόντως τὸ ἄνοιγμα τῆς φυλακῆς τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, καὶ λέγει: —

«Ἐφαίνοντο οὐκ ἠσάνοντο τάφοι, καὶ ὡρεαὶ μορφαὶ ὡς φαντάσματα προσέβαλλον ἐν μέσσω εἰρηκτῶν, αἵτινες ἐξέπεμπον θυσιὰς μνησίων. Πολύμυλλοι γενναῖοις κρεμάμεναι ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ὄνυχος ἀνεπτυγμένοι ὡς οἱ ὄνυχες τῶν πετηνῶν, παρεμβόρϕον τὸς σκελετοὺς αὐτοῦς, οἱ ὅποιοι διὰ πρώτην ἤδη φορὰν, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ἀνέπνεον μὲ ἀγνο-

νιώθη στήθη τὸν καθαρὸν ἀέρα. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον περιέλθει εἰς παρalusίαν, τῆς κεφαλῆς κλινούσης πρὸς τὰ ἔμπρός, τῶν δὲ βραχιόνων καθ' χειρῶν κρεμαμένων κάτω ἀκάμπτων καὶ ἐγκαταλειμμένων. Οὗτοι εἶχον ἐγκλεισθῆ ἐντὸς τόσων χαμηλῶν τρωγλῶν ὥστε ἦν ἀδύνατον νὰ ἴστανται ἐν αὐταῖς ὀρθιοί· παρὰ τὰς προσπάθειας δὲ τῶν [στρατιωτικῶν] χειρουργῶν πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐξέπνευσαν τὴν ἰδίαν ἡμέραν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Στρατηγὸς Lasalle ἐπεθώρῃσε λεπτομερῶς τὸ μέρος, συνοδευόμενος ὑπὸ διαφόρων ἀξιωματικῶν τοῦ ἐπιτελείου του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐθροισθέντων βασανιστηρίων μηχανημάτων προῦκάλεσε φρικίαισιν καὶ τρόμον καὶ εἰς ἄνδρας ἀκόμη ἐξωκειωμένους μὲ τὰς φρικαλεότητας τῶν πεδίων τῶν μαχῶν.

Εἰς τὰ ἐνδότερα, εἰς ὑπόγειόν τινα θόλον, γειτνιάζοντα μετὰ τοῦ θαυματοῦ τῶν ἀνακρίσεων, ἵστατο ξύλινόν τι ὁμοίωμα κατασκευασθὲν ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν μοναχῶν, καὶ παριστάνον τὴν Παρθένον Mariam. Χρυσοῦς στέφανος δόξης περιέβαλλε τὴν κεφαλὴν της, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ αὐτῆς χερὶ ἐκράτει ὀχημαίαν. Εἰς πάντας ἐπροξένησεν ὑποπτικὸν ἐντύπωσιν ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ ὅτι, παρ' ὅλην τὴν μεταξίνην ἐσθῆτα, ἥτις κατήρχετο ἐκατέρωθεν τῶν ὤμων αὐτῆς μετ' ἀφθόνων πτυχῶν, αὕτη ἐφόρει καὶ εἰδὸς ταφώρακος. Μετὰ περιέργον ὁμως ἐκ τοῦ πλησίον ἐξέτασιν ἐφάνη ὅτι τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ σώματος ἦτο κατάστικτον διὰ καθ' ὑπερβολὴν αλγυμῶν καρφίων καὶ διὰ μικρῶν ἐπιμήκων λεπίδων ἐγκλεισθῶν, μὲ τὰς αἰχμὰς ἀμφοτέρων τούτων ἐστραμμένας πρὸς τὸν θωατήν. Οἱ βραχίονες καὶ αἱ χεῖρες ἦσαν συνδεδεμέναι· μηχανισμὸς δὲ ὀπισθεν τοῦ διαχωρίσματος ἔθρεπε τὸ ἄγαλμα εἰς κίνησιν. Εἰς ἐκ τῶν ὑψηλῶν τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἡναγκάσθη, μετὰ διαταγὴν τοῦ Στρατηγοῦ, νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν μηχανισμὸν ὥς οὗτος τὴν ἀπεκάλευσεν. Ὅποτεν δὲ ἡ εἰκὼν αὕτη ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας αὐτῆς ὥς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ περιπτύξῃ τινὰ περιπαθῶς εἰς τὴν καρδίαν της, ὁ πλήρης στρατιωτικὸς σάκκος ἐνός Πολωνοῦ γρεναδιέρου προσεφέρθη νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν θέσιν τοῦ ζώντος θύματος. Τὸ ἄγαλμα ἐνηγκαλίσθη τὸν σάκκον σφικτῶς, ὅποτεν δὲ ὁ ὑψηλῆς, συμφῶνως πρὸς τὰς δοθείσας διαταγὰς, ἔκαμεν ὥστε τὸ ἄγαλμα νὰ ἀνοίξῃ τοὺς βραχίονάς του καὶ ἐπανάλθῃ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ στάσιν, ὁ σάκκος εἶχε διατρυθῇ εἰς βάθος δύο ἢ τριῶν δακτύλων, καὶ ἔμενε κρεμάμενος ἐπὶ τῶν αἰχμῶν τῶν καρφίων καὶ τῶν λεπίδων τῶν ἐγκλεισθῶν.

«Βασανιστήρια ὄργανα» ποικίλων εἰδῶν εἶχον ἐφευρεθῆ καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς μέσα βασάνων. Μία ἐκ τῶν μᾶλλον ἀπλουστερῶν μεθόδων ἐξηγεῖται οὕτως: Τὸ θῦμα, ἀπογυμνούμενον παντὸς ἐνδύματος, ἐθένετο στερεῶς ὀπισθάγκωνα διὰ σκληροῦ σχοινοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου, τῇ ἐνεργείᾳ μιᾶς τροχαλίας ἀνυψοῦτο, καὶ προσεδένοντο εἰς τοὺς πόδας του βάρη. Ἀκολουθῶς ἀφίνετο κατ' ἐπανάληφιν νὰ πίπτῃ, καὶ ἀνυψοῦτο αἰφνης μετὰ τιναγμοῦ, ὅστις ἐξήρθρωνε τοὺς ἄρμους

τῶν βραχιόνων καὶ σκελῶν του, ἐνῷ τὸ σχοινίον, ἐκ τοῦ ὀπισίου ἐκρέματο, διεπέρα τὴν τρέμουσαν σάρκα του μέχρι ὁστέων.

Μία περίπτωσις ὑπενθυμίζουσα τὰς ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ διαπραχθείσας αὐτὰς ἀγριότητις ἦλθε προσφάτως εἰς γνῶσιν τοῦ δημόσιου ἐν Ρώμῃ. Τὸ τυπογραφεῖον τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας, ἔχον ἀνάγκην μεγαλειτέρας ἐντυχωρίας, ἐνωκίασε πρὸς τοῦτο μεγάλην τινὰ οἰκίαν πλησίον τοῦ Βατικανοῦ. Μέγας τις καὶ ἰδιόρρυθμος κρείκος εἰς τὴν ὀροφὴν ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἐνοίκων. Ἐρευνήσαντες δ' ἀνεκάλυψαν τὸ γεγονός· ὅτι τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἤδη ἀσχολοῦνται ἐκτυποῦντες τὴν Γραφὴν, «τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ», καὶ διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἀντίχριστος κατέστη «ἀνίσχυρος» ὅπως καταθλίβῃ τοῦ λοιποῦ καὶ ἐξολοθρεύῃ τοὺς ἁγίους — εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευε ποτε ὡς θάλαμος τῶν βασανιστηρίων τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως· ὁ δὲ κρείκος τῆς τροχαλίας ἐχρησίμευε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅπως βασανίζωνται πολλὰ δυστυχῇ πεφωμμένα θῦματα.

Οἱ κατηγορούμενοι ἐπὶ αἵρέσει κατεδικάζοντο συλλάκις εἰς ὃ, τι ἐκαλεῖτο «Πρᾶξις πίστεως». Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ παρέδιδε τὸν καταδικασμένον εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἐνῷ ὁ κληρὸς, ἐπὶ προσφάσει ἐλέους, ἱκέτευε τὰς ἀρχὰς νὰ εὐσπλαγχνίσωσι τὸν κατὰδικον, καὶ κρατοῦντες τὸν στανρὸν ὑψηλά, συνεβούλευον τὸ θῦμα ν' ἀπαρνηθῇ τὰς ἀρχὰς του καὶ σῶσῃ τὴν παροῦσαν καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ζωὴν. Αἱ ἀρχαὶ ἐγνώριζον καλῶς τὸ καθήκον των, καὶ οὐδεμίαν ἐδείκνυνον εὐσπλαγχνίαν, εἰμὴ εἰς τοὺς παλινωδοῦντας καὶ μόνον, προσκτώμεναι οὕτω τοὺς τίτλους «Ὑπερασπιστῆς τῆς πίστεως» καὶ «Ἐξολοθρευτῆς τῶν Αἵρετικῶν». Ὁ κατὰδικος αἵρετικὸς ἐνεδύετο τότε μὲ κίτρινόν τι ἔνδυμα πεποικιλμένον διὰ εἰκόνων κυνῶν, ὄφρων, φλογῶν καὶ δαιμόνων, ὠδηγεῖτο εἰς τὸ μέρος τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, καὶ, δυνόμενος εἰς πάσσαλον, παρεδίδοτο εἰς τὰς φλόγας.

Ὁ Τουρκοεμάδας, ἄλλος διάσημος Γενικὸς Ἱεροεξεταστής, παρέσχε θανμάσιον παράδειγμα τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀντιχρίστου. Οἱ Ρωμαιο-Καθολικοὶ συγγραφεῖς παραδέχον-

ται ὅτι οὗτος συνετέλεσεν ὧσιν 10,220 πρόσωπα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νὰ καὼσι ζῶντες· ὁ δὲ Llorente, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐπὶ τρία ἔτη Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, καὶ εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του ὅλας τὰς ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων μαρτυρίας, εἰς τὰς Ἐκθέσεις αὐτοῦ τὰς δημοσιευθείσας κατὰ τὸ 1817 (τόμος 4ος), δεικνύει ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1481 καὶ 1808, κατὰ διαταγὴν τοῦ «Ἱεροῦ τούτου Γραφείου» καὶ μόνον, οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν 31,912 ἀνθρώπων ἐκάησαν ζῶντες, καὶ περὶ τὰς 300,000 κατεδικάσθησαν εἰς βασανιστήρια καὶ διαφόρους ἄλλας ποινάς. Πᾶσα Καθολικὴ χώρα ἐν Εὐρώπῃ, Ἀσίᾳ καὶ Ἀμερικῇ εἶχε τὴν ἰδίαν αὐτῆς Ἱερὰν Ἐξέτασιν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τοὺς διωγμοὺς τοῦ Ἀντιχρίστου κατὰ παντὸς ὅτι ὠμοίαζε πρὸς μεταρρύνμειν, ἐλευθερίαν συνειδήσεως, ἢ πολιτικὴν ἐλευθερίαν Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ διωγμοὶ οὗτοι ἐξετείνοντο ἐπὶ πάσης χώρας ἔνθα ἡ Παπwsύνη εἶχε κατακτήσει ἔδαφος — Ἐν Γερμανίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Πολωνίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἰσλανδίᾳ, Σκωτίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Πορτογαλίᾳ, Ἀβυσσινίᾳ, Ἰνδίᾳ, Κούβᾳ, Μεξικῷ, καὶ εἰς τινὰς ἄλλας Νοτιο-Ἀμερικανικὰς Πολιτείας. Ὁ χώρος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἀτομικὰς περιπτώσεις, αἵτινες θὰ ἐχρησίμευον ὅπως καταδείξωσιν ὅτι πλείστοι τῶν μαρτύρων ἦσαν ἀληθεῖς ἄγιοι καὶ ἥρωες, οἵτινες, καὶ ὑπὸ τὰς μᾶλλον φορικῶδεις ὀδύνας, εἶχον ἀρκοῦσαν χάριν, καὶ ἦσαν πολλάκις εἰς θέσιν, καίτοι βραδέως θνήσκοντες, νὰ ψάλλωσιν ὕμνους, δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας εἰς τὴν ἀληθὴ κεφαλὴν τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ προσεύχωνται, ὡς αὐτὸς, ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν των, οἵτινες, ὡς εἶπε προεῖπει, κατεδίωκον αὐτοὺς ἐξ αἰτίας Αὐτοῦ.

Διὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης λόγον δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνθέσωμεν λεπτομερῶς ὅλας τὰς τρομακτικὰς, τὰς ἀηδεῖς, καὶ σπαραξικαρδίου βαρύνουσας, αἰτίαις ἐφηρομόσθησαν ἐπὶ τινων ἐκ τῶν πολυτίμων κειμηλίων τοῦ Κυρίου ἕνεκα πιστότητος εἰς τὰς ἑαυτῶν πεποιθήσεις Ὑπολογίζεται παρὰ τῶν μετ' ἀκριβείας ἐξετασάντων τὸ ζήτημα, ὅτι ἡ Παπwsύνη, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν παρελθόντων 1,300 ἐτῶν, προῦξένησεν, ἐμμέσως, ἢ

ἀμέσως, τὸν θάνατον πεντήκοντα ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων (50,000,000)! Μετὰ βεβαιότητος δὲ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἢ τε ἀνθρωπίνη καὶ Σατανικὴ ἀγχνιοῖα ἀνυψώθησαν εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν ἐν τῇ ἐφευρέσει νέων καὶ φρικωδῶν βασάνων διὰ τοὺς πολιτικούς τε καὶ θρησκευτικούς ἀντιπάλους τοῦ Ἀντιχριστοῦ, τῶν δευτέρων—τῶν αἰρετικῶν—καταδιωχθέντων μετὰ δεκαπλασίας μανίας. Ἐκτὸς τῶν συνήθων μεθόδων τῶν διωγμῶν καὶ τοῦ θανάτου διὰ στρεβλώσεως, καύσεως, πνιγμοῦ, μαχαιρώσεως, λιμοκτονίας, τοξεύσεως καὶ πυροβολισμοῦ, σάτανικαὶ καρδίαι ἐμελέτησαν εἰναι τρόπῳ θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπηρεάσωσι τὰ μᾶλλον εὐπαθῆ καὶ εὐαίσθητα μέλη τοῦ σώματος, τὰ ὑποκείμενα εἰς τοὺς μᾶλλον ἀλγεινιοτέρους πόνους· τηκτὸς μόλυβδος ἐχύθη ἐντὸς τῶν ὤτων· γλῶσσαι ἀπεκόπησαν καὶ μόλυβδος ἐχύθη ἐντὸς τοῦ σώματος· λεπίδες ἐγχειριδίων προσηρμόσθησαν ἐπὶ τροχῶν οὕτως ὥστε νὰ διαμελίζηται τὸ θῦμα βραδέως· λαβίδες κατεπυρακτώθησαν καὶ ἐχρησιμοποιήθησαν ἐπὶ εὐαισθήτων μερῶν τοῦ σώματος· ὀφθαλμοὶ ἐξωρύχθησαν· οἱ ὄνυχες τῶν διακτύλων ἀπεσπάρθησαν τῆς σαρκὸς διὰ πεπυρακτωμένων σιδήρων· ὀπαὶ ἠνοίχθησαν εἰς τὰς πτέρνας, διὰ τῶν ὀπείων ἀνηρτᾶτο τὸ θῦμα· ἄλλοι ἐξηναγκάζοντο νὰ πηδῶσιν ἀπὸ λίαν ὑψηλῶν θέσεων ἐπὶ μεγάλων αἰχμηρῶν καρφίων, ὅπου, σφαδάζοντες ἐκ τῶν πόνων, ἀπέθνησκον βραδέως. Τὰ στόματα ἄλλων ἐπληροῦντο διὰ πυρίτιδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπειτα ἐτίθειτο πῦρ, καὶ αἱ κεφαλὰὶ αὐτῶν κατεκερματίζοντο· ἄλλοι ἐσφυρηλατήθησαν ἐπὶ ἄκμονος μέχρις οὗ κατεμελίσθησαν· ἐπὶ ἄλλων ἐφηρμόσθησαν φουσητήρες, δι' ὧν, ὡς δι' ἀεραντλίας, πληρωθέντες ἀέρος διερράγησαν· ἄλλοι ἐθανατώθησαν δι' ἀσφυξίας ἐμφραχθέντος τοῦ στόματός των διὰ τεμαχίων ἀποσπασθέντων ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν σωμάτων, ἄλλων διὰ οὖρων, περιτωμάτων, κλπ, κλπ.

Ἦθελεν εἶσθαι πάνν ἄδύνατον νὰ πιστεύσῃ τίς τινὰς τῶν φρικαλεοτήτων αὐτῶν, ἐὰν αὗται δὲν ἦσαν ἐπισήμως ἀποδεδειγμένα. Αὗται χρησιμεύουσι ν' ἀποδείξωσι μέχρις ὁποίας προμερᾶς διαφθορᾶς δύναται νὰ κατέλθῃ ἡ ἀνθρωπίνη καρδία, καὶ πόσον τυφλοὶ πρὸς τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, καὶ πᾶν ἀγαθόν

ἐνστικτον, δύνανται γὰ καταντήσωσιν οἱ ἄθρωποι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ψευδοῦς, κιβδηλοῦ θρησκείας. Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου ἐταπείνωσε καὶ ἐξηυτέλισε τὸν κόσμον, ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, καὶ ἡ δύναμις καὶ ἐπίδρασις τῆς ἀληθοῦς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἤθελεν ἐξυψώσει καὶ ἐξευγενίσει τὰς καρδίας καὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων, — ὡς καὶ θέλει ὄντως συμβῆ κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα. Τοῦτο δὲ ἐξεικονίζεται, εἰ καὶ ἐν ἀσθενεὶ τινι μέτρῳ, διὰ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἔλεους, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ δύναμις τοῦ Ἀντιχρίστου ἤρξατο παρακμάζουσα, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤρξατο ἀκούσιμος, καὶ ἀξιούμενος προσοχῆς, καίτοι εἰσέτι ἐπιπολαίως.

Οὐδὲν ἄλλο στρατήγημα, ἀληθῶς, τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατὸν γὰ φαντασθῶμεν, ἡδύνατο γὰ σχεδιασθῆ κάλλιον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ γὰ ἐξαπατήσῃ καὶ καταπίεσῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐξεμεταλλεύθησαν πᾶσαν διεφθαρμένην διάθεσιν καὶ ἀδυναμίαν τῶν πεπτωκότων ἀνθρώπων· ἐπεκαλέσθησαν καὶ διηγείρον πᾶν χαμερπὲς πάθος, καὶ ἀντήμειψαν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν ἐκείνων. Ἐδελεάσθησαν, ὅθεν, οὕτως οἱ φαῦλοι, καὶ κατεγράφησαν ὡς ἀφωσιωμένοι ὁπαδοὶ τῆς Παπασύνης, ἐνῶ οἱ εὐγενεσιτέρων βλέψεων ἄνθρωποι ἀπησχολήθησαν δι' ἄλλων μέσων — διὰ ἐξωτερικῆς καὶ ὑποκριτικῆς ἐπιδείξεως εὐσεβείας, αὐταπαρνήσεως καὶ ἀγάπης, ἐκδηλωθειῶν διὰ τῶν μοναστικῶν αὐτῆς ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα ὁμως ἐχρησίμευσαν μόνον γὰ παροδηγήσασθαι πολλοὺς ἐξ αὐτῶν μακρὰν τῶν τριβῶν τῆς ἀρετῆς. Οἱ θιασῶνται τῆς εὐθυμίας καὶ κονφορτίου εὖρον ἄφθονον εὐχαρίστησιν εἰς τὰς παρατάξεις αὐτῆς καὶ ἐπιδείξεις, τὰς πομπὰς αὐτῆς καὶ τὰς τελετὰς· οἱ ἐπιχειρηματαὶ καὶ ἱπποτικοὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς ἀποστολάς καὶ σταυροφορίας αὐτῆς, οἱ φαυλόβιοι εἰς τὰς ἐγγράφους ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ οἱ ἀνηλεῖς φανατικοὶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτῆς πρὸς κατάθλιψιν τῶν ἀντιπροσυνόντων.

Ἐν φρίκη καὶ ἀπορίᾳ διερωτῶμεν ἑαυτούς, διατί οἱ Βασιλεῖς, Αὐτοκράτορες καὶ ἡγεμόνες, καὶ αὐτὸς ὁ λαὸς ἐν γένει, ἐπέτριψαν τοιαύτας φρικαλεότητες; Διατί δὲν ἐξηγέρθησαν ἀπὸ πολλοῦ ὅπως πατάξωσι τὸν Ἀντίχριστον; Ἡ ἀπάντησις

εὐρίσκεται ἐν αὐταῖς ταῖς Γραφαῖς (Ἀποκλ. ιη'. 3): Τὰ ἔθνη ἐμεθύσθησαν (περιήλθον εἰς ἀναισθησίαν), ἀπώλεσαν τὰς αἰσθήσεις των πίνοντες τὸν ἀνάμικτον οἶνον (ψευδεῖς καὶ ἀληθεῖς διδασκαλίας ἀναμεμιγμένας), τὸν ὁποῖον προσέφερον αὐτοῖς ἡ ἀποστατίας Ἐκκλησία. Οὗτοι ἐξηπαιτήθησαν ὑπὸ τῶν ἀξιώσεων τῆς Παπῶσυνης. Καὶ εἶνε ἀληθές νὰ εἴπωμεν ὅτι, καὶ σήμερον ἀκόμη, κατὰ μέρος μόνον ἠγέρθησαν ἐκ τῆς ἐαυτῶν νάρκης· διότι, καίτοι οἱ πρέσβεις τῶν βασιλείων, προσπίπτοντες ἐνώπιον τοῦ Πάπα, δὲν προσφωνοῦσιν αὐτὸν ὡς τὸ πάλαι « Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ, αἶροντα τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου », οὐδὲ θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς « Θεὸν μετὰ ἐξουσίας ἐπὶ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανοῖς », ἐν τούτοις μακρὰν εἰσέτι ἀπέχουσι τοῦ νὰ κατανοήσωσι τὴν ἀληθειαν—ὅτι ὁ Παπισμὸς ὑπῆρξε, καὶ εἶναι, ἡ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ ἀπομίμῃσις τῆς ἀληθοῦς Βασιλείας.

Ἐνῶ δὲ Βασιλεῖς καὶ στρατιῶται ἀπηλύθησαν ἀπὸ τὸ ἀπάνθρωπον αὐτὸ ἔργον, δὲν συνέβη τὸ αὐτὸ ὅμως καὶ μετὰ τὴν ἀγίαν (!) ἱεραρχίαν· συνεπῶς εὐρίσκομεν τὴν κατὰ τὸ 1423 μ. Χ. ἐν Σιένην συνελθοῦσαν Γενικὴν Σύνοδον, διακηρύττουσαν ὅτι· ἡ διάδοσις τῆς πλάνης εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ὀφείλεται εἰς τὴν ἀδράνειαν τῶν ἱεροεξεταστικῶν—πρὸς δυσαρέσκειαν τοῦ Θεοῦ, ζημίαν τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν! Οἱ ἄρχοντες τῶν λαῶν παρηνέθησαν, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἐξοντώσῃ τὴν αἵρεσιν, ἐὼν ἡθέλον νὰ διαφύγῃ τὴν θείαν ἐκδίκησιν· καὶ τέλειαι ἀφέσεις ἁμαρτιῶν ἐχορηγήθησαν εἰς πάντας ὅσοι ἡθέλον ἐπιδώσει εἰς τὸ ἔργον τοῦ ὀλέθρου, ἢ ἡθέλον προμηθεύσει ὅπλα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Τὰ θεσπίσματα ταῦτα ἐδημοσιεύοντο εἰς τὰς Ἐκκλησίας κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν. Πλεῖστοι δ' εἶναι οἱ Ρωμαιο-καθολικοὶ θεολόγοι καὶ ιστορικοὶ, οἵτινες μετεχειρίσθησαν τὸν κάλαμόν των εἰς τὸ ἀνιερὸν ἔργον τοῦ νὰ δικαιολογῶσι, σννιστῶσι καὶ ἐξαίρῃ τὴν καταδίωξιν τῆς αἵρέσεως. Ὁ Βελλαρμῖνος, ἐπὶ παραδείγματι, διακηρύττει ὅτι οἱ ἀπόστολοι « ἀπέσχον τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῶσι ἀνθρώπινον βραχίονα, διότι δὲν ὑπῆρχον Χριστιανοὶ ἡγεμόνες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ». Ὁ Δόκτωρ Dens, διδάσμος

Ρωμαιο-καθολικὸς θεολόγος, ἐδημοσίευσε θεολογικόν τι ἔργον κατὰ τὸ 1758, καὶ τὸ ὁποῖον θεωρεῖται παρὰ τῶν παπικῶν σήμερον ὡς κλασικὴ αὐθεντία, ἰδίως ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις των, ἐνθα ἐκτιμᾶται ὡς τοιαύτη θεολογικὴ αὐθεντία ὡς ὁ Blackstone ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀστικὸν νόμον. Τὸ ἔργον τοῦτο διαπνέεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς καταδικῶ-  
ξεως ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Οἱ προστάται τῆς αἵρέσεως καταδικάζονται ἐν αὐτῷ εἰς τὴν δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν, τὸν ἐκπαιρισμὸν των, περιορισμὸν αὐτῶν ἐν φυλακῇ, τὴν εἰς θάνατον καταδίκην των καὶ τὴν στέρησιν Χριστιανικῆς κηδείας.

Μία. ἐκ τῶν ἐγκεκριμένων ἀρῶν, ἣτις ἐδημο-  
σιεύθη εἰς τὸν «Ποντιφικὸν Ρωμαῖον» ὅπως γίνηται χρῆσις αὐτῆς κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων, ἔχει ὡς ἑξῆς : —

«Εἶθε ὁ Παντοδύναμος Θεὸς καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι αὐτοῦ νὰ καταρασθῶσιν αὐτοὺς μὲ τὴν καταραν μὲθ' ἧς ὁ διάβολος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ εἶσι κα-  
τηραμένοι. Ὡς ἐξολοθρευθῶσι δὲ ἀπὸ τῆς γῆς τῶν ζώντων. Ὁ αἰτιώ-  
τερός τῶν θανάτων ἅς ἔλθῃ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἅς κατέλθωσι ζῶντες εἰς  
τὸν λάκκον. Τὸ σπέρμα αὐτῶν ἅς ἐξολοθρευθῇ ἐκ τῆς γῆς—ὑπὸ πείνης,  
καὶ ὀδύνης, γυμνότητος καὶ πάσης ταλαιπωρίας ἅς ἀπολεσθῶσιν. Εἶθε νὰ  
ἔχωσι πᾶσαν δυστυχίαν, λοιμὸν καὶ βάσανον. Πάντα δ' ὅσα κέκτηνται  
ἔστωσαν κατηραμένα. Εἶτε λαλῶσιν εἶτε σιωπῶσιν, ἔστωσαν κατηραμένοι.  
Ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν ἔστωσαν κατηραμένοι. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς  
κεφαλῆς αὐτῶν μέχρι τοῦ πέλματός τῶν ποδῶν αὐτῶν ἔστωσαν κατηρα-  
μένοι. Ὡς τυφλωθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ τὰ ὄτα αὐτῶν ἅς κω-  
φασθῶσι· τὸ στόμα αὐτῶν ἅς γαίην ἄλαλον, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἅς κολ-  
ληθῇ εἰς τὰς σιαγῶνας αὐτῶν, ἅς μὴ χειρίζωνται αἱ χεῖρες αὐτῶν μηδὲ  
οἱ πόδες αὐτῶν ἅς βηδίζωσι. Πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος αὐτῶν ἔστω-  
σαν κατηραμένα. Κατηραμένοι ἔστωσαν εἶτε ἴστανται εἶτε κεῖνται, ἀπὸ  
τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος· οὕτω δ' ἅς σβεσθῇ ὁ λύχνος αὐτῶν ἐνώ-  
πιον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Μετὰ κυνῶν καὶ ὄνων ἔστω ἡ  
εὐφημία αὐτῶν. Παιναλτοὶ δὲ λύκοι ἅς καταφάγωσι τὰ πτώματά των. Ὁ  
Διάβολος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἔστωσαν εἰς αἰῶνας οἱ σύντροφοί των. Ἀ-  
μήν, Ἀμήν· Γένοιτο, γένοιτο».

Τοῦτο εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς Παπασύννης· πάντες δὲ οἱ μέ-  
τοχοι τοῦ πνεύματος τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ δύνανται εὐχερῶς  
νὰ διαγνώσωσι μίαν τόσον χαμερπῇ ἀπομίμησιν καὶ παρα-  
ποίησιν.

Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ δογματικαὶ πλάναι κεῖνται εἰς τὴν βάσιν

αὐτὴν παρὼν τῶν πλανῶν τῆς διαγωγῆς, δὲν ἡδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι, τῶν δογματικῶν διδασκαλιῶν παραμενουσῶν τῶν αὐτῶν, τὸ κακὸν αὐτῶν πνεῦμα καὶ οἱ κακοὶ αὐτοῦ καρποὶ δὲν θὰ ἐβράδυνον ν' ἀναφανῶσι καὶ πάλιν, διὰ παρομοίων πράξεων ἀδικίας, καταθλίψεως, θεισιδαιμονίας. ἁμαθείας καὶ διωγμοῦ, καὶ ὅτι πᾶν μέσον, ὅπερ δύναται νὰ ἐπινοηθῇ, ἤθελε καὶ πάλιν ἀταξήσει διὰ τὴν παλινόρθωσιν, συγκράτησιν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς κατ' ἀπομίμωσιν Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἀπόδειξιν τούτου παραθέτομεν περιστατικά τινα, τὰ ὁποῖα ἤλθον ἐσχάτως εἰς γνῶσιν ἡμῶν :—

Εἰς Ahuehuetitlan Guerrero τοῦ Μεξικοῦ, τὴν 7ην Αἰγούσιου, 1887, εἰς αὐτόχθων Διαμαρτυρόμενος ἱεραπόστολος, ὀνομαζόμενος Ἀβραὰμ Gomez καὶ δύο βοηθοὶ αὐτοῦ, ἐφονεύθησαν ἐν πάσῃ ψυχραιμίᾳ ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν, τῇ ὑποκινήσει ἐνὸς Ρωμαιο-καθολικοῦ ἱερέως, Πάτερ Vergara, ὅστις, λειτουργῶν τὴν προτεραίαν, λέγεται ὅτι παρεκίνησε τὸν λαὸν νὰ « τιμωρήσῃ τὸν διάκονον τοῦ Σατανᾶ » ὅστις εἶχεν ἔλθει ἐν τῷ μέσῳ των πρὸς παράδειγμα ἄλλων, προσθέσας ὅτι ὤφειλον « νὰ τὸν φονεύσωσιν », ὑπολογίζοντες περὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀστυνομίας, ὡς ἐπίσης τοῦ ἱερέως. Ὁ λόγος τοῦ ἱερέως ἦτο νόμος διὰ τὸν ἐν σκότει βεβυθισμένον λαόν. ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὰς πολιτικὰς ἀρχάς. Τὸ κατεσπαραγμένον σῶμα τοῦ θυσιοκτοῦ ἱεραποστόλου ἐσύρθη διὰ τῶν ὁδῶν, καὶ ὑπεβλήθη εἰς πᾶν εἶδος ὕβρεων—ὡς προειδοποιήσιν εἰς ἄλλους. Διὰ τὸν φόνον αὐτὸν οὐδεμία δικαιοσύνη ἀπεδόθη

Ὁ « νεξά·τετος (Independent) τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐπισιτήσας τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῆς αἰμοχαροῦς αὐτῆς δολοφονίας, προὐκάλεσε τὴν ἐξῆς ἠντιπαρατήρησιν παρὰ τῆς ἐφημερίδος Freeman, σημαντικοῦ Παπικοῦ ὁργάνου ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ :—

« Οὗτοι [οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἱεραπόστολοι] βλέπουν εἰλικρινεῖς ἀνθρώπους γονατίζοντας, ἐπὶ τῇ φωνῇ τοῦ Ἀγγέλου, πρὸς τιμὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς ἐνορκώσεως. Ἡ Ἀγ. Γραφή, λέγουσι, νὰ ἐξαλείψῃ ταχέως τὴν τοιαύτην « θεισιδαιμονίαν ». Ἐν τῷ καιρῷ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀ! ἀνακράζει ὁ ἱεραπόστολος, « Ἡμεῖς θὰ διδάξωμεν ταχέως τοὺς ἐν σκοτίᾳ νὰ συντρέψωσι τὸ σύμβολον ἐκείνου »

καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐὰν ὁ φόβος ὀλέγων τοιούτων ἱεραποστόλων ἤθελε κρατήσῃ ἄλλους ὁμοίους των κατ' οἶκον, θὰ ἐκλίνομεν—ἡμεῖς οἱ Παπκοὶ ἡμεθα τόσον κακοὶ—ὥστε νὰ εἰπωμεν : Ἄς ὑπάγῃ ἔμπρὸς ὁ χορός· καὶ ἄς εἶναι ἀπεριόριστος ἡ χαρά».

Εἰς ἱεροκῆρυν, ὀνόματι C. G. Moule, διηγεῖται μίαν ὁδοννηρὰν ἱστορίαν, ἣτις ἐκυκλοφόρησε ἀνὰ τὸν τύπον περὶ τοῦ ἐν Μαδεΐρα διωγμοῦ τοῦ Ροβέρτου KePley καὶ τῶν διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἐπιστραφέντων εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, οἵτινες, μετὰ τῶν τέκνων των, ἀνερχόμενοι ἐν ὅλῳ εἰς χίλια περίπου πρόσωπα, ἐξεπατρίσθησαν, καταδικασθέντες εἰς τοῦτο διότι ἔλαβον ψυχίον τι ἀληθείας.

Εἰς τὴν οὕτως ὀνομαζομένην «Διαμαρτυρομένην Πρωσοίαν» ὁ Ποιμὴν Thummel συνελήφθη διότι «προσέβαλε τὴν Ρωμαιο-καθολικὴν Ἐκκλησίαν». Οὗτος ἐδημοσίευσεν φυλλάδιον δι' οὗ ἐπέκρινε τὴν Παπασύνην, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ μία τῶν «προσβλητικῶν» φράσεων κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Παπασύνη εἶναι ἀποστασία, «ᾧκοδομημένη ἐπὶ τῆς δεισιδαιμονίας καὶ εἰδωλολατρείας».

Πρὸ τινος χρόνον, μεταξὺ Πρωσοίας καὶ Ἰσπανίας ὑφίστατο διένεξις τις περὶ τῶν Καρολινείων Νήσων, ὁ δὲ Πάπας διωρίσθη διαιτητής ἢ κριτής, ὅπως λύσῃ τὴν διαφοράν. (Τοῦτο ὑπενθυμίζει τινὰ περὶ τῆς προτέρας αὐτοῦ δυνάμεως καὶ πολιτείας, ὡς διαιτητοῦ καὶ ὑπεριάτου κριτοῦ τῶν ἐθνῶν). Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πάπα ὑπῆρξεν ὑπὲρ τῆς Ἰσπανίας. Πάραυτα τότε ἐξαπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας ἐν πολεμικόν, πεντήκοντα στρατιῶται καὶ ἑξ ἱερεῖς· ἅμα ὡς τὸ πολεμικὸν κατέπλευσεν ἐκεῖ, ὁ M. Doane, Ἀμερικανὸς ἱεραπόστολος, ἐφυλακίσθη, καὶ ἀπηγορεύθη πᾶσα μετὰ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ ἐπικοινωνία, ἄνευ ἄλλης ἀφορμῆς, εἰμὴ διότι ἤρνηθη νὰ παραδώσῃ τὸ ἔργον καὶ τὴν περιουσίαν τῆς ἱεραποστολῆς εἰς τοὺς ἱερεῖς!, καὶ διότι εἰς τὰς νήσους αὐτάς, ἀνηκούσας τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, τῆς δὲ Ἰσπανίας ἀνηκούσης εἰς τὸν Πάπαν, οὐδεμία ἄλλη ἐκτὸς τῆς θρησκείας τοῦ πάπα δύναται νὰ εἶναι ἀνεκτὴ.

Κύριός τις, πρῶτῃν Ρωμαιο-Καθολικός, καὶ φίλος τοῦ συγγραφέως, διηγεῖται δι, ταξιδεύων ἐσχάτως ἀνὰ τὴν Νό-

των Ἀμερικῆν, ἐλιθοβολήθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ διὰ τὴν ζωὴν του, διότι οὔτε ἀπεκαλύφθη οὔτε ἐγονάτισε μετὰ τοῦ πλήθους ὁπότεαν οἱ Παπικοὶ ἱερεῖς, φέροντες τὴν σταυρὸν καὶ τὴν ἀγίαν ὠρεὰν, διήρχοντο τὰς ὁδοὺς. Παρομοίᾳ δ' ἄλλη περιπτώσει, καθ' ἣν τρεῖς Ἀμερικανοὶ ἐκτυπήθησαν ὑπὸ τῶν ἱερέων, κατεδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ συνελήφθησαν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἐν αὐτῇ τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἰσπανίας, τῇ Μαδρίτῃ, διὰ παρόμοιον πταῖσμα, διατηρεῖται ἀναμφιβόλως νωπὴ εἰς τὴν μνήμην πολλῶν ἀναγινωσκόντων πόν ἡμερήσιον τύπον.

«Ὁ Ἐπιστραφεὶς Καθολικὸς» μεταφέρει εἰς τὰς στήλας του τὰ ἐπόμενα ἐκ τοῦ Φρουροῦ (Watchman) Παπικῆς τινὸς ἐφημερίδος δημοσιευομένης ἐν Ἀγ. Λουδοβικῷ, Μο:—

«Τὸν Προτεστανισμόν! πρέπει νὰ σύρωμεν καὶ διαμελίσωμεν αὐτὸν εἰς τέσσαρα. Πρέπει νὰ ἀνασκοποῦμεν καὶ κρεμάσωμεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν φωλεῶν τῶν κοράκιων. Πρέπει νὰ κατασχίσωμεν αὐτὸν μὲ λαβίδας (ταυγάς) καὶ καυτηριάσωμεν αὐτὸν μὲ πεπυρακτωμένα σίδερα. Πρέπει νὰ γεμίσωμεν αὐτὸν μὲ ἀναλελυμένον μύλυβον, καὶ βυθίσωμεν αὐτὸν εἰς πῦρ τοῦ ἔθου, εἰς ἑκατὸν ὄργυων βάθος».

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ παρελθόν, εἶναι ἐντελῶς ἐνδεχόμενον δι, μὲ τοιοῦτον πνεῦμα, ὃ συντάκτης τοῦ Watchman, εἶναι εἶχεν εἰς χεῖράς του ἐξουσίαν, ἥθελε ταχέως ἐπεκτείνει πὰς ἀπειλὰς του ἀπὸ τοῦ Προτεσταντισμοῦ εἰς τὰ ἄτομα αὐτῶν τῶν Προτεσταντῶν.

Εἰς Βαρκελώνην τῆς Ἰσπανίας ἐκάησαν ἐσχάτως μέγας ἀριθμὸς ἀντιτύπων τῆς Γραφῆς, κατὰ διαταγὴν. μὲν τῆς Κυβερνήσεως, — φυνικῶς δὲ τῇ ὑποκινήσει τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς «Καθολικῆς Σημαίας», τοῦ ἐκεῖ ὄργανου τοῦ Παπισμοῦ, δεικνύει δι, οἱ παπικοὶ κύκλοι ἐπεδοκίμασαν καὶ ἐξετίμησαν πῇν πρᾶξιν. Τὸ ἐν λόγῳ ὄργανον λέγει. —

«Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς! ἐγράφημεν ἐπὶ τέλους πρὸς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς οἱ διαβόητοι αἱρετικὰς διδασκαλίας ἐτυπώοντο διὰ παραδειγματισμῶν ποινῶν. Τὸ Ἅγιον Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐκκλησίας ἀνάγκη νὰ ἀπανδρῇ ταχέως. Ἡ βασιλεῖα αὐτοῦ θέλει αἰσθῆαι μᾶλλον ἐνδοξος καὶ καρποφόρος παρ' ὅτι ἐπῆρξε κατὰ τὸ παρελθόν. Ἡ Καθολικὴ

ἡμῶν καρδία ὑπερεκχειλεῖται ἐκ πίστεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἡ δὲ ἀπειρος χαρὰ ἦν αἰσθανόμεθα, ἀρχίζοντες νὰ δρέπωμεν τοὺς καρποὺς τῆς παρουσίας ἡμῶν ἐκστρατείας, ὑπερβαίνει πᾶσαν φαντασίαν. Ὅποια εὐχάριστος ἡμέρα θὰ εἶναι δι' ἡμᾶς ὅταν βλέπωμεν τοὺς Ἀντικληρικοὺς σφαδάζοντας ἐν τῷ τῶν φλογῶν τῆς Ἱερᾶς Ἐξέτασεως!

Ὅπως ἐνθαρρύνῃ δὲ μίαν ἄλλην σταυροφορίαν, ἡ αὐτὴ ἐφημερίς λέγει:—

«Πιστεύομεν ὅτι εἶναι καθήκον ἡμῶν νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν ἀγίων ἐκείνων ἀνδρῶν, ὑπὸ τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ἐπαθον τόσοι ἁμαρτωλοί, ὅπως οἱ πιστοὶ Καθολικοὶ γεγενησάμενοι τὴν μνήμην αὐτῶν:—

Ὑπὸ τοῦ Torquemada—

Ἀνδρες καὶ γυναῖκες καέντες ζῶντες, . . . 10,220

Καέντες ἐν ὁμοιώματι, \* . . . 6,840

Καταδικασθέντες εἰς ἄλλας ποινάς, . . . 97,371

Ὑπὸ τοῦ Diego Deza—

Ἀνδρες καὶ γυναῖκες καέντες ζῶντες, . . . 2,592

Καέντες ἐν ὁμοιώματι, . . . 829

Καταδικασθέντες εἰς ἄλλας ποινάς, . . . 32,952

Ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Jiminez de Cisneros—

Ἀνδρες καὶ γυναῖκες καέντες ζῶντες, . . . 3,564

Καέντες ἐν ὁμοιώματι, . . . 2,232

Καταδικασθέντες εἰς ἄλλας ποινάς, . . . 48,059

Ὑπὸ τοῦ Adrian de Florencia—

Ἀνδρες καὶ γυναῖκες καέντες ζῶντες . . . 1,620

Καέντες ἐν ὁμοιώματι, . . . 560

Καταδικασθέντες εἰς ἄλλας ποινάς . . . 21,835

«Ὀλικὸς ἀριθμὸς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καέντων ζώντων, ὑπὸ τὴν διακονίαν 45 ἀγίων

Γενικῶν Ἱεροεξεταστῶν, . . . 35,534

«Ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν καέντων ἐν ὁμοιώματι, 18,637

Ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν εἰς ἄλλας ποινάς καταδικασθέντων . . . 293,533

«Τὸ ὅλον, . . . 347,704

\* Σημ. Μ.—Ὅσους δὲν ἠδύναντο νὰ συλλάβωσι καὶ καθύσωσι ζῶντας ἔκαιον τα ὁμοιώματα αὐτῶν ἀνδραίκελα, εἰκόνας κλπ.

## Η ΠΑΠΙΚΗ ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΣ

Ὡς ἡ ἀληθὴς Βασιλεία τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ μέλλει νὰ διαρκέσῃ χίλια ἔτη, οὕτως ἡ Παπικὴ ἀπομίμησις τῆς βασιλείας ἐκείνης θεωρεῖ τὴν χρονικὴν περίοδον τῆς μεγαλειέ-  
ρας αὐτῆς εὐημερίας, ἣτις ἤρχισε ἀπὸ τοῦ 800 καὶ ἔληξε εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, εἰς τὸ 1800, ὡς τὴν ἐκπλήρῳσιν τῆς Χιλιετοῦς βασιλείας τῆς προφητευομένης ἐν Ἀποκλ. κ'. Τὴν δὲ μετὰ ταῦτα περίοδον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Παπασύνη ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν κοσμικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν, ὑπέστη ἰσχυράς· προσβολὰς παρὰ ἐθνῶν πρωῒν ὑποσηρι-  
κτῶν αὐτῆς, καὶ ἀπεσιερόθη τῶν χωρῶν, εἰσοδημάτων καὶ προνομίων, τὰ ὅποια ἀπὸ πολλοῦ διεξεδίκει καὶ κατεῖχεν, οἱ Παπικοὶ θεωροῦσιν ὡς τὸν «μικρὸν χρόνον» τὸν ἀναφερόμε-  
νον ἐν Ἀποκλ. κ' 3, 7, 8, εἰς τὸ τέλος τῆς Χιλιετηρίδος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ὁ Σαταῖᾶς δέον νὰ λυθῇ.

Αἱ χρονολογίαι δὲ αἵτινες σημειοῦσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν λή-  
ξιν τῆς Παπικῆς Χιλιετηρίδος τῆς ἀμαθείας, δεισιδαιμονίας καὶ δολιότητος, δεικνύονται σαφῶς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ Ρωμαιο-  
καθολικός τις σ γγραφεύς \* ὡς ἐξῆς ἀναφέρει περὶ τῆς ἀρ-  
χῆς τῆς θρησκευτικῆς αὐτοκρατορίας Ἡ στέψις τοῦ Καρο-  
λομάγνου (Charlemagne ὡς Αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως, ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος, 800 μ Χ, ἦτο πράγματι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας» \* \*

Καίτοι ἡ Παπασύνη ὠργανώθη ἀπὸ πολλοῦ ὡς θρησκευ-  
τικὸν σύστημα καὶ «ἐγκατεστάθη» εἰς κοσμικὴν ἐξουσίαν εἰς

\* «Ἡ ἰδρα τοῦ Ἀγίου Πέτρου».

\*\* «Ἡ Ἀγία Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία· ἦτο ὁ τίτλος τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ καθεισιώτους κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας. Τοῦτο ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Καρολομάγνου. Ἡ Παγκόσμιος Ἱστορία τοῦ Fishel, εἰς σελίδα 252, περιγράφει αὐτὸ ὡς ἐξῆς

«Θεωρητικῶς τὸ καθεστὸς αὐτὸ ἦν ἡ εἰσις μεταξὺ τῆς κοσμικῆς Πολιτείας καὶ κοσμικῆς Ἐκκλησίας — ἀδιαίρετός τις κοινότης ὑπὸ Αὐτοκράτορα καὶ Πάπαν, τῶν ἐξ οὐρανοῦ ὀρισμένων [;] αὐτῆς κεφαλῶν, κοσμικῆς τοιαύτης καὶ πνευματικῆς» Καὶ ἐπειδὴ οἱ Πάπαι, ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Χριστοῦ, ἔχριον τοὺς αὐτοκράτορας, ἐλεται ὅτι οὗτοι ἦσαν αἱ πρυγματικαὶ κεφαλαὶ τοῦ καθεισιώτους αὐτοῦ.

τὸ 539 μ. Χ., ἐντούτοις ὁ Καρολομάγνος εἶναι ἐκείνος ὅστις παρεχώρησε καὶ ἀνεγνώρισε κατὰ τύπους τὴν κοσμικὴν κυριαρχίαν τοῦ Πάπα. Καὶ ὡς ὁ Καρολομάγνος ἦτο ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῆς « Ἀγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας », εἰς τὸ 800 μ. Χ., οὕτω Φραγκίσκος ὁ Β' ἦτο ὁ τελευταῖος, καὶ οἰκειοθελῶς ἐγκατέλειπε τὸν τίτλον του τὸ 1800 Μ. Χ.\* Ὅπως δέ, πρὸ τοῦ ἔτους 800, ἡ Παπασύνη ὑποῦτο ὑποβοηθουμένη ὑπὸ τοῦ Ρωμαϊκοῦ « θηρίου » (τοῦ λαοῦ) καὶ ὑπὸ τῶν « κεράτων » αὐτοῦ (τῶν ἐξουσιῶν), οὕτω μετὰ τὸ 1800 ἀπώλεσε τὴν ἐπὶ τῶν βασιλείων καὶ λαῶν κοσμικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν, καὶ ἐσπαράχθη καὶ ἐληλατήθη παρ' ἐκείνων οἵτινες πρότερον τῇ παρεῖχον ὑποστήριξιν (Ἀποκάλ. ιζ' 16—17). Καὶ σήμερον, καίτοι εἰσέτι ἀπολαμβάνει τιμὰς καὶ κέκτηται εὐρείαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν συνειδήσεων τῶν λαῶν, ἡ Παπασύνη θρηνεῖ τὴν ἀπώλειαν παντὸς ὅτι ὠμοίαζε πρὸς κοσμικὴν κυριαρχίαν.

Ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης δύναται νὰ παρατηρήσῃ τέσσαρας περιόδους, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον ἐνκρινῶς διακρινόμενας, ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ ἐξυψώσει τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ τέσσαρας ἄλλας ἐπίσης ἐνκρινῶς σημειούσας τὴν πτώσιν αὐτοῦ.

Αἱ τέσσαρες χρονολογίαι τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ εἰσιν: —

1η « Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Παύλου, περὶ τὸ 50 μ. Χ., ἡ ἔναρξις τῆς μυστηριώδους ἐνεργείας τῆς ἀνόμου φιλοδοξίας, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ ἀφειτηρία.

2α Ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Παπασύνη, ὁ « Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας », διωργαιώθη τὸ πρῶτον ὡς ἱεραρχία τ. ἔ. ἡ Ἐκκλησία διωργανώθη βαθμιαίως, καὶ οἱ πάπαι ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἡ Κεφαλὴ, ὡς οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὸν Χριστόν,

\* Διὰ τῆς μάχης τοῦ Marengo, 1800, καὶ τῆς Austerlitz, 1805, ἡ Γερμανία δις κατεργρίφθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ναπολέοντος. Τὸ κύριον ἀποτέλεσμα τῆς δευτέρας ἡττης ὑπῆρξεν ἡ ἰδρυσις τῆς Ὁμοσπονδίας τοῦ Ρίνου ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐβόεε τέρψιν εἰς τὴν ἀρχαίαν Γερμανίαν, ἥ [Ἀγίαν] Ρωμοτικὴν Αὐτοκρατορίαν, μετὰ διάρκειαν χιλιῶν ἐτών. — White Παγκόσμιος Ἱστορία, σελ. 508.

βασιλεύοντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ 300 περίπου μ. Χ. μέχρι τοῦ 494 \*

3η Ὁ χρόνος καθ' ὃν οἱ πῦπαι ἤρξαντο ἐξασκοῦντες πολιτικὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ὡς θέλει καταδειχθῇ ἀκολούθως, κατὰ τὸ ἔτος 539 μ. Χ. (Ἴδε Τόμον Γ' Κεφ. γ').

4η Ὁ χρόνος τῆς ἀναδείξεως, ὅστις ἤρχισε τὸ 800 μ. Χ., ὁπότε, ὡς ἤδη κατεδείχθη, ἡ «Ἀγία Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία» ἐσχηματίσθη, καὶ ὁ πάπας, στέψας τὸν Καρολομάγνον αὐτοκράτορα, ἀνεγνωρίσθη ὁ ἴδιος ὡς Βασιλεὺς τῶν βασιλέων, καὶ Αὐτοκράτωρ τῶν αὐτοκρατόρων, «ἄλλος Θεὸς ἐπὶ γῆς».

Αἱ τέσσαρες ἀφ' ἐτέρου περίοδοι τῆς καταπτώσεως τῆς παπικῆς ἐπιρροῆς εἰσιν ὡς ἑξῆς:—

1η Ἡ περίοδος τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἣτις δυνατόν νὰ λεχθῇ ὅτι ἔσχε τὴν ἀρχὴν τῆς περὶ τὰ 1400 μ. Χ., διὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Οὐίκλιφίου, —τὸν ὁποῖον ἠκολούθησε μετέπειτα ὁ Οὐσσίος, Λούθηρος, καὶ λοιποί.

2α Ἡ περίοδος τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ Ναπολέοντος, ἡ καθάρσεις τῶν παπῶν, καὶ τέλος ἡ ἀποβολὴ τοῦ τίτλου «Αὐ-

\* Ὁ Παπισμὸς ἠγωνίσθη ἐπὶ μακρὸν διὰ τὴν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας κυριότητα ὡς κεφαλὴ αὐτῆς, καὶ βαθμηδὸν ἀπέκτησεν ἀναγνώρισιν καὶ κυριαρχίαν· ὅτι δ' ἡ κυριαρχία αὕτη ἀνεγνωρίζετο γενικῶς εἰς τὰ 494 μ. Χ., ἀποδεικνύεται σαφῶς ἐξ ὅσων ὁ Παπικὸς συγγραφεὺς τῆς «Ἐδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου» λέγει, εἰς σελ. 128. Ἀφοῦ οὗτος ἀπαριθμῇ λεπτομερῶς διαφόρους πράξεις συνόδων, ἐπισκόπων, αὐτοκρατόρων κλπ. δι' ὧν ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης ἀναγνωρίζεται ὡς ἄκρος ἀρχιερεὺς, ἀνακεφαλαιοῖ ὁ κολούθως ταῦτα ὡς ἑξῆς:—

«Οἱ λόγοι οὗτοι ἐγράφησαν εἰς χρονολογίαν οὐχὶ μεταγενεστέρα τοῦ 494 μ. Χ. ... Ἐν συνόλῳ, ὅθεν, εἶναι φανερόν ἐκ τῶν προεκτεθεισῶν αὐθεντικῶν ἀποδείξεων, ὅτι τὰ πρωτεῖα τῆς Ἐδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου [τῆς Ἐπισκοπῆς τῆς Ρώμης] εἶχον ἤδη ἀναγνωρισθῆναι εἰς τὸν πέμπτον αἰῶνα, ὅτι ὁ Πάπας ἐθεωρεῖτο τότε παρ' ὅλου τοῦ κόσμου ὡς τὸ κέντρον τῆς Χριστιανικῆς ἐνότητος—ὁ Ὑπάτος Κυβερνήτης καὶ Διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ὁ ἡγεμὼν τῶν Ἐπισκόπων, ὁ Τελικὸς Διοικητὴς ἐπὶ Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἐκκαλουμένων ἐνώπιόν του ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, καὶ ὁ Κριτὴς καὶ Κανονιστὴς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτος προήδρευεν διὰ τῶν ἐξάρχων ἢ πρεσβείων του».

τοκράτωρ τῆς Ἀγίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας», ὑπὸ Φραγκίσκου τοῦ Β΄., εἰς τὸ 1800—1806 μ. Χ.

3η Ἡ τελικὴ ἀπόρριψις τοῦ πάπα ὡς διοικητοῦ τῆς Ρώμης καὶ τῶν οὕτω καλουμένων Παπικῶν Πολιτειῶν τῆς Ἰταλίας, παρ' αὐτῶν τῶν ὑπηκόων τοῦ πάπα καὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας, 1870 μ. Χ., διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἀντίχριστος ἐγκατελείφθη ἄνευ τῆς ἐλαχίστης κοσμικῆς ἐξουσίας.

4η Ἡ τελικὴ ἐξάλειψις τῆς πλαστῆς ταύτης ἱεραρχίας περὶ τὸ τέλος τῆς «Ἡμέρας τῆς ὀργῆς» καὶ κρίσεως, ἣτις ἤδη ἔχει ἀρχίσει—καὶ ἣτις θέλει ληξεί, ὡς ἀπεδείξαμεν διὰ τῶν «Καιρῶν τῶν ἐθνῶν», μετὰ τοῦ ἔτους 1914».

#### ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΩΡΟΣ ΔΙ' ΑΜΦΙΒΟΛΙΑΝ;

Ἐξιχνιάσαμεν ἤδη τὴν γένεσιν τοῦ Ἀντιχρίστου ὡς προελθοῦσαν ἐξ ἀποστασίας ἐπισυνβάσεως ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἠκούσαμεν τὰς βλασφήμους αὐτοῦ ἀξιώσεις ὅτι εἶναι Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ὁ πάπας αὐτοῦ εἶναι ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ—«ἄλλος Θεός, ἐπὶ γῆς»· ἠκούσαμεν ἐπίσης τοὺς πλήρεις βλασφημιῶν μεγαλαύχους αὐτοῦ λόγους, ὑπερηφάνως διεκδικοῦντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τίτλους καὶ ἐξουσίας ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀληθινὸν Κύριον τῶν κυριευόντων καὶ Βασιλέα τῶν βασιλευόντων· εἶδομεν δὲ πόσον τρομερῶς οὗτος ἐξεπλήρωσε τὴν προφητείαν, «Θέλει κατατρέχει (ἐξαντλεῖ καταναλίσκει) τοὺς ἁγίους»· εἶδομεν ἀκολούθως ὅτι ἡ ἀλήθεια, συντετριμμένη καὶ παραμεμορφωμένη, ἤθελεν ὀλοσχερῶς ταφῇ ὑπὸ τὴν πλάνην, τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὸ κράτος τῶν ἱερέων, ἔνν μὴ ὁ Κύριος ἐπενέβαινεν, ἐγείρων εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν τοὺς μεταρρυθμιστάς, καὶ βοηθῶν οὕτω τοὺς ἁγίους—ὡς εἶναι γεγραμμένον, «Καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ λαοῦ θέλουσι διδάξει πολλούς· πλὴν θέλουσι πέσει διὰ ρομφαίας καὶ διὰ φλογὸς δι' αἰχμαλωσίας, καὶ διὰ λαφυραγωγίας πολλῶν ἡμερῶν. Καὶ ὅταν πέσωσι, θέλουσι βοηθηθῇ μικρὰν βοήθειαν»—Δανλ. ια . 33, 34.

Μὲ πάσας λοιπὸν τὰς μαρτυρίας ταύτας ὑπ' ὅσιν, ὑπάρχει χώρος δι' ἀμφιβολίαν ὅτι ἐκείνα τὰ ὁποῖα οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ἐνεπνεύσθησαν νὰ γράψωσι καὶ περιγράψω-

σιν, ὡς καὶ περιγράφουσι τόσον λεπτομερῶς, δὲν ἀφεώρων τὰ κύρια χαρακτηριστικά τοῦ Παπισμοῦ; Οὐδεμία, φρονοῦμεν, δύναται νὰ μείη ἀμφιβολία εἰς οἰανδήποτε ἀπροκατάληπτον διάνοιαν διὰ τὴν Παπασύνῃ εἶναι ὁ Ἀντίχριστος, ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας, καὶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς οἰονδήποτε ἄνθρωπον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς προρρήσεις ἐκεῖνας. Αἱ ἀπαρδειγμάτισται ἐπιτυχίαι τῆς Παπασύνῃς, ὡς ψευδοχρίστου, ἐξαπατοῦντος σύμπαντα τὸν κόσμον. ἔξεπλήρωσαν καθ' ὅλον τὸ πλάτος τὴν πρόρρησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὴν ὁποίαν εἶπεν, ἀφοῦ ἀνέφερε περὶ τῆς ἀπορρίψεώς του, τ. ἔ., «Ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ [ἐν μεγαλαυχίαις] ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰδίου ἐκείνου λῆψθεθε». — Ἰωάν. ε'. 43.

Θὰ παρατηρηθῇ ἴσως μετ' ἐκπλήξεως ὑπὸ τινων δι, πραγματευόμενοι τὸ ζήτημα τοῦτο, παρελείψαμεν νὰ ἀναφέρωμεν περὶ κακοηθειῶν ἐν γένει, καὶ χονδροειδῶν ἀνηθικότητων διαπραχθεῖσων παρὰ τῶν παπῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων τῆς Παπασύνῃς λειτουργῶν, ὡς ἐπίσης περὶ τῶν σκοτίων ἔργων τῆς παραλόγου θεωρίας τοῦ «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα», τῶν ἐνεργουμένων παρὰ τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἄλλων μυστικῶν ταγματίων, τὰ ὁποῖα μετέρχονται τὸ ἔργον παντοειδῶν ἀστυνομικῶν κατασκοπῶν τοῦ Παπισμοῦ. Σκοπίμως παρελείψαμεν πάντα ταῦτα, οὐχὶ διότι τὰ τοιαῦτα τυγχάνουσιν ἀναληθῆ, διότι καὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ συγγραφεῖς ἀκόμη ἀνομολογοῦσι πολλὰ τούτων, ἀλλὰ διότι ἡ σειρὰ τοῦ λόγου δὲν καθιστᾷ ἀναγκαίως τὰς τοιαύτας ἀποδείξεις. Κατεδείξαμεν, ἐντούτοις, διὰ τὴν Παπικὴν Ἱεραρχίαν (καὶ ἂν ἀκόμη ἀπετελεῖτο αὕτη ἐκ τῶν μᾶλλον θηδικῶν καὶ εὐθέων χαρακτήρων — ὅπερ δὲν συμβαίνει, ὡς ὅλη ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ) εἶναι ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας, ὁ Ἀντίχριστος, ἡ ἀπομίμῃσις καὶ διαστροφὴ τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας, ἐπιδειξίως διασκευασθεῖσα πρὸς ἐξαπάτην.

Οἱ λόγοι τοῦ Ἀγγλοῦ ἱστορικοῦ Macaulay, χρησιμεύουσι πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δι, τινὲς, ἄνευ τοῦ ἐκ τῶν προφητειῶν εἰδικοῦ φωτός, δύναται νὰ ἀναγνωρίσωσιν ἐν τῷ θαυμαστῷ τῆς Παπασύνῃς συστήματι — τὴν ἀπομίμῃσιν τοῦ μᾶλλον ὑπερθανμάστου πάντων τῶν συστημάτων, τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἥτις μέλλει νὰ ἔλθῃ.

Οὗτος λέγει : Εἶπε ἀθάνατον ν' ἀρνηθῇ τις διὰ τὸ πολίτευμα τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ρώμης, εἶναι ἀλποὺς ἀριστεοῦργημα τῆς ἀνθρωπίνης [ἡμεῖς θὰ ἐλέγομεν τῆς Σατανικῆς] σοφίας. Οὐδὲν ἄλλο ἀληθῶς, εἰμὴ μία τοιαύτη πολιτεία καὶ μόνον ἡδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ τοιαύτας διδασκαλίας, θανάτιον τοιούτων ἐφ' ὧν. Ἡ πείρα 1,200 ἐτῶν, πλήρων διαφορῶν συμβάντων, ἡ ἀγχίνοια καὶ ἡ ὑπομονητικὴ μέριμνα τεσσαράκοντα γενεῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἐτελειοποίησαν τὸ πολίτευμα αὐτὸ εἰς νοσητὸν βαθμόν, ὥστε μεταξὺ τῶν μηχανοουργημάτων, αἷνα ἐπινοήθησαν πρὸς ἐξαπάτην καὶ καταδυνάστευσιν τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ σύστημα τοῦτο κατέχει τὴν ὑψίστην θέσιν».

### ΤΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟΝ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ.

Παρηκολουθήσαμεν τὸν Παπισμόν μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ, τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου—τοῦ καιροῦ τῆς παρουσίας τοῦ Ἑμμανουήλ. Ὁ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀιομίας ἀνεπιχύθη, ἐπετέλεσε τὸ ἀπαίσιον αὐτοῦ ἔργον, καὶ ἐπατάχθη διὰ τῆς μαχαίρας τοῦ Πνεύματος—τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ πνεῦμα τοῦ στόματος τοῦ Χριστοῦ κατέστησεν αὐτὸν ἀνίσχυρον, παρ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν νὰ καταδιώκῃ τοὺς ἁγίους εἰσέτι ὥς καὶ πρότερον, ἀναφανδὸν καὶ γενικῶς· ἥδη δὲ ἐρωτῶμεν, ἀκολούθως τί μέλλει γενέσθαι ; Τί λέγει ὁ Ἀπόστολος περὶ τοῦ τέλους τοῦ Ἀντιχρίστου ;

Εἰς Β Θεσσαλ. β'. 8—12 ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διακηρύττει περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου : — «Ὅν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσῃ τῇ ἐπιφάνειᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ». Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας μέλλει νὰ εἰσχωρήσῃ ἐπὶ παντὸς ζητήματος. Διὰ τῆς ἐκκλήσεως τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀδικιῶν θέλει προκαλέσῃ τὸν μέγαν μεταξὺ τῶν ἀρχῶν οὕτων ἀγῶνα, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων ἐκάστης ἐξ αὐτῶν — ἀγῶνα, ὅσους θέλει ἐπιφέρει τὸν μέγαν καιρὸν τῆς θλίψεως καὶ τῆς ὁργῆς. Ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τὸ κακὸν καὶ ἄδικον θέλουσι πέσει, καὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀλήθεια θέλουσι θριαμβεύσει. Μεταξὺ ἄλλων κακῶν αἷνα μέλλουσι νὰ ἐξολοθρευθῶσιν εἶναι ὁ Ἀντιχρίστος, μεθ' οὗ συνέχεται σχεδὸν πᾶσα ἡ κακία κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ πράξιν. Ἡ ἐπιφάνεια δ' αὕτη, τὸ φῶς τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, εἶναι ἡ αἰτία ἣτις θέλει ἐπιφέρει τὴν «ἡμεραν τῆς θλίψεως», διὰ τῆς ὁποίας, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ, ὁ Ἀν-

τίχριστος, μετὰ παντός ἄλλον πονηροῦ συστήματος, θέλουσι ἐξολοθρευθῆ. «Οὐ ἔστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν [συνοδεδωμένη μετὰ τὴν ἐνέργειαν, ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐνέργειας] τοῦ Σατανᾶ [τῆς Σατανικῆς ἐνεργείας καὶ δράσεως] ἐν πάσει δυνάμει, καὶ σημείοις, καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς· καὶ διὰ τοῦτο πέμπει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλὰ εὐδοκίμησαντες τῇ ἀδικίᾳ κριθῶσιν» ἀνάξιοι νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν Χιλιετῇ Βασιλείᾳ ὡς συγκαληρονόμι μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐννοοῦμεν ὡς σημαίνοντας ὅτι, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου (τὸν παρόντα καιρὸν—ἀπὸ τοῦ 1874 καὶ ἐντεῦθεν), μέσῳ τοῦ συστήματος τοῦ Ἀντιχριστοῦ (ἐνὸς ἐκ τῶν κυριωτέρων ὁργάνων τοῦ Σατανᾶ πρὸς ἐξαπάτην καὶ καταδυνάστευσιν τοῦ κόσμου), ὡς ἐπίσης διὰ μέσον ὄλων τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ὁργάνων, ὁ διάβολος θέλει προβάλλει τὴν μᾶλλον ἀπελπιστικωτέραν ἀντίστασιν, κατὰ τῆς νέας τάξεως τῶν πραγμάτων, ἣτις μέλλει νὰ ἐγκαθιδρυθῇ. Οὗτος θέλει ἐκμεταλλευθῇ καὶ τὴν ἐλαχίστην περίστασιν, καὶ πᾶσαν κληρονομικὴν ἰδυναμίαν καὶ ἰδιοτέλειαν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας ὅπως στρατολογήσῃ τὰς καρδίας, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς καλᾶμους αὐτῶν εἰς τὸν τελικὸν τοῦτον ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς διευκρινήσεως τῆς ἀληθείας. Προλήψεις μέλλουσι νὰ ἐξαφθῶσιν ἐπὶ ζητημάτων, ἐφ' ὧν οὐδεμία τοιαύτη ἤθελεν ὑφίστασθαι εἰάν ἡ ἀλήθεια ἐβλέπετο εὐκρινῶς· ἐμπαθῆς δὲ ζῆλος θέλει προκληθῇ καὶ ἐνώσεις τῶν θιασωτῶν αὐτῶν θέλουσι σχηματισθῇ αἵτινες θέλουσιν ἀπατήσῃ καὶ ἀποπλανήσῃ πολλούς. Θέλει δὲ συμβῆ οὕτως, οὐχὶ διότι ὁ Θεὸς δὲν κατέστησε τὴν ἀλήθειαν ἀρκούντως σαφῇ ὅπως ὁδηγήσῃ πάντας τοὺς ἀληθῶς ἀφιερωμένους, ἀλλὰ διότι οἱ μέλλοιτες νὰ πλανηθῶσι δὲν ἦσαν ἀρκούντως πρόθυμοι νὰ ἐκζητήσωσι καὶ χρησιμοποιοῦσιν τὴν ἀλήθειαν, ἣτις ἐχορηγήθη αὐτοῖς ὡς «τροφή ἐν καιρῷ». Οὕτω δὲ θέλει καταδειχθῇ ὅτι ἡ ἀποπλανηθεῖσα τάξις δὲν ἐδέχθη τὴν ἀλήθειαν ἐν

τῇ ἀγάπῃ αὐτῆς (ἡ ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτήν), ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ συνηθείας, τυπικῶς ἢ ἐκ φόβου. Ἡ δὲ διαβεβαίωσις τοῦ Ἀποστόλου φαίνεται νὰ εἶναι ὅτι, εἰς τὸν ἐπιθανάτιον αὐτὸν ἀγῶνα τοῦ Ἀντιχρίστου, μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπόκτησιν καὶ αὔξησιν δυνάμεως παρ' αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ διὰ νέων στρατηγημάτων, ἀπατῶν καὶ συνδυασμῶν, ὁ ἀληθὴς Κυριάρχης τῆς γῆς, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, ἐν τῷ καιρῷ τῆς παρουσίας αὐτοῦ θέλει ὑπερισχύσει· καὶ τέλος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεγάλης θλίψεως, θέλει ὁλοσχερῶς ἐκμηδενίσει τὸν Ἀντίχριστον καὶ διαπαντὸς ἐξολοθρεύσει τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰς ἀπάτας αὐτοῦ.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀκριβῶς ὁ τελικὸς οὗτος ἀγὼν πρόκειται νὰ διεξαχθῇ, δὲν δυνάμεθα νὰ παρᾶσχωμεν εἰμὴ νύξεις καὶ μόνον, αἵτινες κατὰ μέγα μέρος βασίζονται ἐπὶ τῶν συμβολικῶν ἀπόψεων, τῶν παρεχομένων ἡμῖν περὶ τοῦ ἰδίου συστήματος ἐν τῇ Ἀποκαλύψει. Ἡμεῖς ἀπεκδεχόμεθα ὅτι, ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, θέλουσι βαθμὴδὸν σχηματισθῇ δύο μεγάλαι μερίδες — ἀπὸ ἀμφοτέρων ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πιστοὶ καὶ νικῶντες ἅγιοι θέλουσι τηρήσει ἑαυτοὺς κεχωρισμένους.

Αἱ δύο αὗται μεγάλοι μερίδες θέλουσιν ἀποτελεῖσθαι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν Σοσιαλιστῶν, Ἑλευθεροφρόνων, Ἀπίστων, τῶν δυσφορούντων καὶ τῶν ἀληθῶν φιλελευθέρων, τῶν ὁποίων οἱ ὀφθαλμοὶ ἄρχονται διανοιγόμενοι ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεγονότα ἐν σχέσει πρὸς τὴν πολιτικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν κακοδιοίκησιν καὶ τὸν δεσποτισμὸν. Ἀφ' ἑτέρου, θέλουσι βαθμιαίως συμμαχήσει πρὸς ἀλλήλους οἱ πολέμιοι τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος — Αὐτοκράτορες, Βασιλεῖς, Ἀριστοκράται, καὶ ἐν στενῇ πρὸς πάντας αὐτοὺς συμπαθείᾳ θέλει διατελεῖ ἡ ἀπομίμησις τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἀντίχριστος, ὑποστηρίζων τοὺς πολιτικοὺς τῆς γῆς δεσπότας, καὶ ὑποστηριζόμενος παρ' αὐτῶν. Ἀναμένομεν, ὡσαύτως, ὅτι ἡ πολιτεία τοῦ Ἀντιχρίστου θέλει τροποποιηθῇ κατὰ τι καὶ μαλακυνθῇ, ὥστε νὰ προσελκύσῃ τὴν συμπάθειαν καὶ ἐνεργὸν σύμπραξιν (οὐχὶ τὴν πραγματικὴν ἔνωσιν) ἐκείνων ἐξ ὧν τῶν ἀποχρώσεων τῶν Διαμαρτυρομένων, οἵτινές εἰσι διατεθειμένοι

πρὸς τοῦτο, καὶ οἵτινες καὶ σήμερον ἀκόμη ὑπερεπιθυμοῦσι μίαν τοιαύτην ὀνομαστικὴν ἔνωσιν μετ' ἀλλήλων καὶ μετὰ τῆς Ρώμης—λησμονοῦντες ὅτι ἡ μόνη ἀληθὴς ἔνωσις εἶναι ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ στηριζομένη ἐπὶ ταύτης, καὶ οὐχὶ ἡ ἐπὶ συμβόλων πίστεως, συνελύσεων καὶ νόμων. Ὅσον ἀπίθανος καὶ ἄν φαίνεται εἰς τινὰς ἡ τοιαύτη σύμπραξις μεταξὺ Διαμαρτυρομένων καὶ Καθολικῶν, ἡμεῖς διαβλέπομεν ἀλάνθαστα σημεῖα τῆς ταχείας αὐτῆς προεγγίσεως. Αὕτη ἐπισπεύδεται διὰ τῶν κρυφίων ἐνεργειῶν τῆς Παπῶννης μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τῆς, δι' ὧν, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν μετὰ τοῦ Παπισμοῦ συνεργασίαν, ὑποστηρίζονται εἰς τὴν κατάληψιν περιβλέπτων θέσεων εἰς τὰς κυβερνητικὰς ὑποθέσεις.

Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ προσδοκῶμεν ὅτι θέλομεν ἰδεῖ μετ' οὐ πολὺν θεσπιζομένους νόμους, διὰ τῶν ὁποίων ἡ προσωπικὴ ἐκάστου ἐλευθερία θέλει βαθμιαίως περισταλῇ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς δημοσίου εὐημερίας, μέχρις οὗ, ὀλίγον καὶ ὀλίγον, θὰ παραστῇ ἐπὶ τέλους ἀνάγκη τῆς διαιτυπώσεως «ἁπλοῦ τινος νόμου περὶ θρησκείας», καὶ τοιουτοτρόπως Ἐκκλησία τε καὶ Πολιτεία θέλουσι ἐνωθῇ μέχρι σημείου ὥστε νὰ κυβερνήσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ νόμοι οὗτοι ὅσον δῆποτε ἅπλοῖ καὶ ἄν θὰ γείνωσιν ὅπως προσαρμοζῶσιν εἰς πάσας τὰς καλουμένας «ὀρθοδόξους» (ἢ δημώδεις) θρησκευτικὰς θεωρίας, θέλουσιν εἰσθαι προωρισμένοι νὰ καταπιῶσιν καὶ παρακωλύσωσι τὴν περαιτέρω αὐξήσει τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν χάριν καὶ εἰς τὴν γνώσιν τοῦ θ.τι ἦδη εἶναι «τροφή ἐν καιρῷ». Ὡς πρόφασις πιθανῶς θὰ προβληθῇ ἡ πρόληψις καὶ περιστολὴ τοῦ σοσιαλισμοῦ, τῆς ἀπιστίας καὶ τῶν πολιτικῶν ἀναστατώσεων ἐκ μέρους τῶν κατωτέρων καὶ ἀνεξαρχήτων τάξεων.

Εἶναι πασιφανὲς ὅτι, ὥς μέρος τῆς θλίψεως τοῦ ἐγγὺς μέλλοντος, καὶ πρὶν ἀκόμη ἡ ὁριμύτης τῆς μεγάλης θλίψεως τῆς «Ἡμέρας αὐτῆς τῆς ὀργῆς» ἐκραγῇ ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ ἀφανίσῃ ὅλον τὸν κοινωνικὸν τῆς γῆς ὀργανισμόν (παρασκευάζουσα οὕτω ἐδ᾽ ἄραφός διὰ τὸν νέον καὶ καλλίτερον τοι-

οὗτον, τὸν ὑποσχεθέντα ἐπὶ τὸν ἀληθῆ Χριστόν) θέλει λάβει χώραν αὐστηρά τις περίοδος πειρασμοῦ καὶ δοκιμασίας τῆς ἀληθοῦς ἀφιερωμένης Ἐκκλησίας, κατὰ πολλὰ ὁμοία πρὸς τὴν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ θριάμβου τῆς Παπασύνης τοιαύτην· μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τόρα αἱ μέθοδοι τῶν διωγμῶν θέλουσιν εἶσθαι μᾶλλον ἐξηγυγισμένοι, καὶ θὰ συμβιβάζωνται κάλλιον πρὸς τὰς μεθόδους τοῦ πολιτισμοῦ τῆς σήμερον· τὰ δξέα καὶ αἰχμηρὰ καρφία, αἱ τανάγρες καὶ τὰ βασανιστήρια ὄργανα, θὰ ἔχωσιν ἤδη μορφὴν σαρκασμῶν μᾶλλον, καταγγελιῶν, περιορισμῶν τῶν ἐλευθεριῶν, καὶ παρανόμων κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν ἀπομονώσεων. Ἀλλὰ περὶ τούτων, καὶ τῶν νέων συνδυασμῶν τοὺς ὁποίους ὁ Ἀντίχριστος θέλει καταρτίσει κατὰ τὸν τελικὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως τῆς ἀληθοῦς Χιλιετοῦς Βασιλείας, θέλομεν εἶπει πλείονα ὅσον οὕπω.

Κλείοντες ἤδη τὸ παρὸν κεφάλαιον ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐντυπώσωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Παπασύνη εἶναι ὁ Ἀντίχριστος, οὐχὶ συνεπεία τῆς ἡθικῆς αὐτοῦ λοξοβασίας, ἀλλὰ διότι εἶναι ἡ ἀπομίμνησις τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς Βασιλείας. Διότι δὲ πλείστοι τῶν Διαμαρτυρομένων ἀδυνατοῦσι νὰ κατανοήσωσι τὸ γεγονός αὐτὸ διὰ τοῦτο θέλουσιν ἐξαπατηθῆ ὥστε νὰ συμπράξωσι μετὰ τῆς Παπασύνης πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀληθοῦς Βασιλέως τῆς Δόξης.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

### Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ.

Οὐδὲν τὸ μεσολαβοῦν. — Τὸ ἔργον διὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἰδρυσέως τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ — Αἱ μαρτυρίαι τῶν προφητειῶν συσπύπτουσιν. — Οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου διαβλέπουνσι πολλά. — Οἱ ἄγρυνονοῦντες ἐκ τῶν ἁγίων βλέπουνσι μᾶλλον εὐκρινῶς. — Εἶναι σπουδαῖον διὰ πάντας τὸ ἔχειν ἀνοικτούς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ὀρθὴν διεύθυνσιν.

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΕΓΓΥΣ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Βασιλείας τοῦ Αντρωτοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ ὁμόφωνος μαρτυρία τῶν προηγηθέντων κεφαλαίων. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ μεσολαβοῦν. Ἀπὸ τοῦ Ὁκτωβρίου τοῦ 1872 ζῶμεν εἰς τὴν ἐβδόμην χιλιετηρίδα. Ἡ προδεσμία τῆς εἰς τὰς βασιλείας τῶν ἐθνῶν δοθείσης ἐξουσίας ἀνάγκη νὰ λήξῃ μετὰ τοῦ ἔτους 1914. Τὸ μέγα ἀντιτυπικὸν Ἰωβιλαῖον, οἱ Καιροὶ τῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, ἔσχε τὴν ἀρχὴν του εἰς τὸ ἔτος 1874, ὅποτε ἦν ὁ διωρισμένος καιρὸς τῆς παρουσίας τοῦ Μεγάλου Ἀποκαταστάτου. Ὁ τρόπος τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ, συμφωνοῦσιν ἀκριβῶς πρὸς τὰς ἐν ταῖς προφητείαις παρεχομένας σχετικὰς λεπτομερείας. Τὰ τελικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς παρουσίας οἰκονομίας, τὰ ὅποια ἤδη ἐξητάσαμεν, εἰσὶν ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ πρὸς ἐκεῖνα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τύπου. Ὁ Ἕλλας ἦλθε, καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὡς προελέχθη· ἡ δὲ προρρηθεῖσα κατάρτα — τὸ ἀνάθημα — ὁ καιρὸς τῆς μεγάλης θλίψεως — ἤδη ἐπικεῖται. Ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας ἀπεκαλύφθη ἐν ὅλῃ τῇ εἰδεχθεῖ αὐτοῦ δυσμορφίᾳ, καὶ ἔχει σχεδὸν διατρέξει τὴν προφητευθεῖσαν πορείαν του. Ἡ ἰδρυσις λοιπὸν τῆς ἀπ' αἰώνων ἐπαγγελθείσης Βασιλείας τοῦ Μεσσοῦ εἶναι συνεπῶς τὸ μέγα ἐνώπιον ἡμῶν γεγονός. Οὐχὶ μόνον, ἀλλ' ἡ ἐγκατάστασις τῆς Βασιλείας αὐτῆς εὐρίσκεται ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ. Ἡ ἀναγκαιοῦσα πρὸς τοῦτο ὑπονόμευσις καὶ ἀνατροπὴ τῶν βασιλειῶν τοῦ

κόσμον τούτου, τῶν ὑπὸ τὸν ἄρχοντα τοῦ σκότους — τὸν «ἄρχοντα τοῦ παρόντος αἰῶνος», εἰσὶν ἤδη πράγματα ὁρατὰ μέχρι βαθμοῦ τινος καὶ εἰς τὸν φυσικὸν ἀκόμη ὀφθαλμὸν τῶν τέκνων τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ ταῦτα διαβλέπονται πολὺ μᾶλλον εὐκρινέστερον παρὰ τῶν ἀτεινίζοντων ἐπὶ τῶν λαμβανόντων χώραν γεγονότων διὰ μέσου τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ-ὅποιος, καλῶς προσαρμοζόμενος, φέρει τὰ ἀπώτατα ζητήματα καὶ ἀποτελέσματα ἐγγὺς τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ καθιστᾷ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ εἰς θέσιν νὰ διακρίνωσι τὰς λεπτομερείας, τὰς ὁποίας ὁ φυσικὸς ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνη, ὡς ἐπίσης τὰς κυρίας ἀποψεις τὰς ὁποίας οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ φιλόσοφοι τοῦ κόσμου βλέπουσιν μόνον ἐν ἀμυδρᾷ σκιαγραφίᾳ. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κατὰ κόσμον σοφοὶ δύνανται ἤδη νὰ διακρίνωσι τὴν κοινωνικὴν καταγιῦδα ἀφρίζουσαν, καθ' ὅσον τὸ κράτος τῆς ἀμαθείας ὑποχωρεῖ πρὸ τῆς μεγαλειτέρας ἐν γένει γνώσεως καὶ τῆς προσωπικῆς ἀνεξαρτησίας. Καίτοι δ' οὗτοι ματαίως ἐλπίζουσιν ὅτι θέλει λάβει χώραν ἄγνωστος τις καὶ ἀπροσδόκητος εὐνοϊκὴ τροπὴ τῶν πραγμάτων, ἐντούτοις, ὡς ἐν ταῖς Γραφαῖς περιγράφεται, αἱ καρδίαι αὐτῶν ἀπορυπνοῦσιν ἐκ τοῦ φόβου καὶ τῆς προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων εἰς τὴν οἰκουμένην δεινῶν — διότι βλέπουνσι τὸ σάλευμα τῶν συμβολικῶν οὐρανῶν ὃν ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ κατανοοῦσιν ὅτι μὲ τοιοῦτον σάλευμα, καὶ τοιαύτην κατάλυσιν τῶν δυνάμεων τῆς πλάνης, τῶν προλήψεων καὶ ὀρησκευτικῶν περιορισμῶν, δι' ὧν συγκρατοῦνται ἤδη τὰ πλήθη τῶν λαῶν, τὸ ἀποτέλεσμα δὲν δύναται νὰ εἶναι ἄλλο εἰμὴ βία καὶ ἀναρχία.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀγρυπνοῦντας ἐκ τῆς οἰκογενείας τῆς πίστεως, οἵτινες κέκτηνται τὸ προνόμιον νὰ κρίνωσι τὰ πράγματα ἀπὸ τῆς ὑπόψεως ἀφ' ἧς κρίνει ταῦτα ὁ Κύριος, οὐχὶ μόνον ἡ δοξολογία τῆς θλίψεως τυγχάνει μᾶλλον εὐκρινέστερος, ἀλλ' ἐπίσης τὰ εὐλογητὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια, χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, μέλλει αὕτη νὰ ἐπιφέρει διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας. Τοῦτο δ' εἶναι μεγάλη παρηγορία, καὶ περισσότερον παρὰ ἀντιστάθμισμα δι' ὅλας τὰς θλίψεις, τὰς ὁποίας ἡθέλομεν τυχεὶν ὑποστῆ ἡμεῖς-ἡ οἱ ἀγαπητοὶ ἡμῶν.

Αἱ δὲ περὶ χρόνων καὶ καιρῶν προφητεῖαι αὗται ἐδόθησαν ἡμῖν ἐν μέρει πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἔχωμεν τὴν παρηγορίαν ἐκ τῆς γνώσεως ταύτης, καὶ μὴ διατελῶμεν ἐν ἀμφιβολίᾳ καὶ ἀμυχανίᾳ. Ἐτερος λόγος, ὡσαύτως, ἦν ἵνα ἡμεῖς, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς βασιλείας αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διατελῶμεν ἐν γνώσει τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν μεταβολῶν, αἵτινες ἤδη λαμβάνουσι χώραν, καὶ ὦμεν εἰς θείῳ νὰ μαρτυρήσωμεν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ κλπ., εἰς τὰ ὅποια, καίτοι οὐδεμίαν ἤδη οἱ ἄνθρωποι παρέχουσι προσοχήν, μεγάλως ὁμως θέλουσιν ταῦτα εὐεργετήσῃ αὐτοὺς μετ' οὐ πολὺ, καὶ βοηθήσῃ αὐτοὺς ὅπως ταχύτερον ἀναγνωρίσωσι τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου εἰς τὴν δολονὲν προσεγγίζουσαν ἡμέραν τῆς δεγῆς. Ἄλλος τις σκοπὸς τῶν προφητειῶν αὐτῶν εἶναι ὅπως, οἱ πιστοί, ὥπλισμένοι καὶ ὠχυρωμένοι οὕτω διὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, δυνηθῶσι νὰ σταθῶσι σταθεροὶ καθ' ὃν χρόνον τόσοι θέλουσι πίπτει εἰς ἀπιστίαν καὶ ποικίλας ἄλλας ἀπατηλὰς πλάνας, αἵτινες θέλουσιν ἐπελάσει ἐπὶ τοῦ «Χριστιανισμοῦ». Καὶ προσέτι ἄλλος σκοπὸς αὐτῶν εἶναι νὰ προσδώσωσιν τόνον καὶ ἔμφασιν ἐπὶ τοῦ ὅλου Σχεδίου τῶν Αἰώνων: διότι τυγχάνει γενικῶς παρατηρημένον ὅτι, ἐνῶ ἡ πρώτη ἀντίληψις τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου σχεδίου τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀποβλέποντος τὴν ἐνλογίαν ὅλου τοῦ κόσμου μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα, πληροῖ χαρᾶς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν αὐτοῦ τέκνων, καὶ διεγείρει εἰς ἄκρον τὸν ζῆλον αὐτῶν, ἐν τούτοις, καθ' ὅσον αἱ πρὸς φωτισμὸν ἄλλων προσπάθειαι τῶν γίνονται ἀποδεκταὶ μετὰ ψυχρότητος, καὶ καθ' ὅσον οὕτοι εἰρίσκουσιν ὅτι ὀλίγοι μόνον, σχετικῶς, ἔχουσιν «ᾧτα ἀκούειν», ἀναπτύσσεται οὕτως ἐν αὐτοῖς ἡ ἰαίσις ὅπως ἐπαναπανθῶσιν εἰς τὴν ἐν ἡσυχίᾳ ἀπόλαυσιν τῆς πολυτίμου ταύτης γνώσεως, εἰς τρόπον ὅστις ἤθελεν ἐπιφέρει ὅσον τὸ δυνητὸν διιγωτέραν μομφὴν καὶ ἐναντίωσιν.

Γνωρίζων τὴν φυσικὴν ἡμῶν αὐτὴν ἀδυναμίαν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπρομήθευσεν τὰς περὶ καιρῶν προφητείας αὐτὰς ὡς διεγερτήριον μέσον ὅπως ἀφυπνίσῃ καὶ ζωογονήσῃ ἡμᾶς τελείως, καὶ τηρήσῃ ἡμᾶς δρῶντας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Εὐρισκόμενοι ἤδη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερисμοῦ, ἔργον θερισμοῦ δέον νὰ ἀπασχολήσῃ τὸν χρόνον, τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰς σκέψεις τῶν δουλῶν τοῦ Κυρίου. οἵτινες τόρα, ὡς οἱ μαθηταὶ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Κυρίου ἔλευσιν, εἶναι ὠρισμένοι νὰ ἐργασθῶσιν ἔργον θεριστῶν (Ἰωάν. δ 35—38) Ἄς προσπαθήσῃ ὁθεν πᾶς τις ἐξ ἡμῶν νὰ κάμῃ ὅ,τι ἡ χεὶρ του εὐρίσκει νὰ κάμῃ, ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἀρχιθεριστοῦ Πλὴν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μᾶλλον εἰδικωτέραν ἐξέτασιν τοῦ χρόνου, ὡς καὶ τὴν ἐξίν τῶν γεγονότων ἐν τῷ παρόντι «θερισμῷ», ἀνάγκη νὰ παραπέμψωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸν ἐπόμενον τόμον τῆς σειρᾶς ταύτης, ἐν τῷ ὁποίῳ συγκεντρῶνται καὶ διασαφίζονται τὰ συμπεράσματα τῶν προεκτεθέντων, καὶ ἕτεραι περὶ καιρῶν προφητεῖαι, καὶ ἀποδεικνύονται τὰ διάφορα προφητευσθέντα σημεῖα καὶ αἱ μαρτυρίαι αἱ ἐπιβεβαιούσαι τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἐν τῷ ἐν λόγῳ Τρίτῳ τόμῳ ἀποδεικνύεται ὅτι, «Ὁ Ἐσχατος καιρὸς ἢ ὁ «Καιρὸς τοῦ τέλους» ἤλθεν» ὅτι αἱ «Ἡμέραι τῆς προσδοκίας διὰ τὴν Βασιλείαν» ἐπληρώθησαν διὸ καθαρισμὸς τοῦ Ἀγιαστηρίου ἐπετελέσθη· ὅτι τὸ μέγα ἔργον τοῦ θερисμοῦ βαίνει προχωροῦν· ὅτι ἡ ἀνασύναξις τοῦ Ἰασηλ εἶναι ὁρατὴ πλέον· ὅτι ἡ Μάχη τῆς Μεγάλης Ἡμέρας τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ ἐπικέεται· καὶ ὅτι ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς ἐνδόξου Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν ὠρισμένον καιρόν, εἰς τὸ τέλος τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, εἶναι ἀναντίρρητος ἀλήθεια Ἐπὶ πλέον, δεικνύεται ἐκεῖ τὸ ἔργον τῶν ἁγίων κατὰ τὸν θερισμόν, ἢ λήξις τῆς «ἄνω κλήσεως», καὶ ἢ «ἀλλαγὴ» τῶν ἁγίων ἐκεῖνων, οἵτινες «ζῶσι καὶ ἐναπομένουσιν» Ἐπίσης ἐν τῷ ρηθέντι τόμῳ δεικνύεται ὅτι, ἡ Μεγάλη Πυρραμὶς τῆς Αἰγύπτου εἶναι μία ἐκ τῶν Μαρτύρων τοῦ Θεοῦ (Ἦσα ἰδ 19, 20), τῆς ὁποίας ἢ ὑπερβαύματος ἀγγελία εἶναι πλήρης καὶ τελεία ἐπιβεβαίωσις τοῦ Θείου σχεδίου τῶν αἰώνων, ὁμοῦ μετὰ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν αὐτοῦ. —